

གསེར་ཕྱོད་འཕྲོ་ཕྱོད་།

༼ ཐེངས་དང་པོའི་ཚུལ་ལོག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ ༽

ཚུལ་གཞི་དང་པོ།	1
ཚུལ་ལོག་གཉིས་པ།	25
ཚུལ་གཞི་གསུམ་པ།	48
ཚུལ་གཞི་བཞི་པ།	59
ཚུལ་གཞི་ལྔ་པ།	100
ཚུལ་གཞི་དྲུག་པ།	118
ཚུལ་གཞི་བདུན་པ།	129
ཚུལ་གཞི་བརྒྱད་པ།	147
ཚུལ་གཞི་དགུ་པ།	162
ཚུལ་གཞི་བརྒྱ་པ།	197

༼ཐེངས་གཉིས་པའི་ཚུམ་ཤོག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས༽

ཚུམ་གཞི་དང་པོ།	240
ཚུམ་གཞི་གཉིས་པ།	258
ཚུམ་གཞི་གསུམ་པ།	267
ཚུམ་གཞི་བཞི་པ།	326
ཚུམ་གཞི་ལྔ་པ།	333
ཚུམ་གཞི་དྲུག་པ།	353
ཚུམ་གཞི་བདུན་པ།	364
ཚུམ་གཞི་བརྒྱད་པ།	375
ཚུམ་གཞི་དགུ་པ།	418
ཚུམ་ཚུམ་གཞི་བརྩ་པ།	427
ཐེན་ཐེས་དང་ཐི་བ་ཐི་ལན་སྟོད།	443
དཔར་བྱང་སྟོན་ཆིག་	504

ཁྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་མ་སོགས་ལ་རང་རྒྱས་གང་ཡོད་གྱིས་འབད་ཚེ་ལྷོ་གྱིས་
ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆུད་ཆད་ཞན་སྟབས་ནོར་འཁྱུལ་གང་ཤོར་ནམས་བཟོད་གསོལ་
ཁྱེད་ཀྱི་བཅས།

དེ་བ་བཅོས་ཟིན་པ་ནས་ས་སྤྱ་ཆུ་ཆུད་ནས་རིན་མེད་དུ་སྤུལ་ཆོག

འདི་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ iBooks ཡོད་ཆེ་དེ་བ་འདི་ཕབ་བསྐྱས་གྱེད་ཆོག
 ལྷ་ཁྱ་ཁ་བྱང་། marjamson618@gmail.com

ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་གི་བསྐྱོད་ཐེངས་དང་པོའི་ཚུལ་ཤོག་ཕྱོགས་བསྐྱིགས།

༡༡། ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་བསྐྱོད་ཐེངས་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་
ཤོག་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་གསེར་ཀྱི་ལྷེ་མིག་ཅེས་

བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཚུལ་གཞི་དང་པོ།

སེར་སྒྲིང་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་སྐོ་བཟང་དོན་གྲུབ།

མཆོད་བརྗོད་ནས་གཞུང་བཤད་ཐབས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་སོ་ཞེས་བའི་བར།

༥ ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་གི་ཆོག་དོན་ཅུང་ཟད་འབྲེལ་བ།

གངས་མེད་གསུམ་དུ་རྒྱབས་ཆེན་ཆོགས་བསགས་བས། །

གངས་མེད་སྲིད་གསུམ་སྐྱེ་བོའི་གཉེན་དུ་གྱུར། །

གངས་མེད་ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མའི་འགྲོ་བ་རྣམས། །

གངས་མེད་འབྲེན་མཛད་ཐུབ་དབང་ལ་ཕྱག་འཆོལ། །

མཁས་མང་རྒྱ་སྐར་དབུས་ན་ཆེ་བ་དང་། །

ཁྲིམས་ལྡན་གསེར་རིའི་དབུས་ན་ལྷན་པོ་བཞིན། །

གངས་ལྗོངས་རྟོན་འབྲུང་ལམ་བཟང་གསལ་མཛད་པ། །

འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་བ་ལ་སྦྱང་ནས་འདུད། །

འཇམ་མགོན་སྤྲ་མའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ་ཆེ། །

གཏིང་མཐའ་བལ་བས་དེ་ལ་འདི་ཙམ་ཞེས། །

སྒོ་ཆེན་རྣམས་ཀྱང་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་ན། །

བདག་འདས་ཅུང་ཟད་དཔོག་པར་ག་ལ་བྱས། །

འོན་ཀྱང་སྤྲ་མའི་གསུང་རྣམས་བྲན་གསོ་དང་། །

སྐུ་ལ་བོའི་བསྐུ་ལ་བའི་གསུང་རྒྱུ་མ་བྱས་པས། །

ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོའི་ཚུ་ཐིགས་ཅམ་སྒྲངས་ནས། །

མཁས་པའི་སྤྱན་ལྷན་སྤྱན་པོའི་གར་བགྱིད་དོ། །

དེ་ལ་འདྲིར་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ལས་བསྐལ་ཏེ་
རང་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་པའི་འབྲས་བུ་མཚོག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་
པར་བཞེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་མགོན་
རྒྱལ་ས་དམ་པ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤུག་མེད་གོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
སྲིད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་མ་ལུས་པར་གཞོམ་པའི་ཐབས་སུ་སྐལ་བ་དང་ལྷན་
པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་མད་དུ་བྱུང་བའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་རི་སྟེད་
ཅིག་བཀའ་བསྩལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི། ཤེར་
ཕྱོན་ཀྱི་མདོ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། འདིའི་བརྗོད་བྱ་ལ་དངོས་བསྟན་
སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་སྤྲས་དོན་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་ལ་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱོད་
ཀྱིས་དབུ་མ་རིགས་པའི་ཆོགས་བྱུག་མཛད། སྤྲས་དོན་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་
པ་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རྒྱལ་ཆབ་མི་པམ་མགོན་པོས་བསྟན་བཅས་
མདོན་རྟོགས་རྒྱན་མཛད། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་འཕགས་བོད་ཀྱི་
པཎ་གྲུབ་གསེར་རིའི་སྒྲིང་བ་ལྟ་བུ་བྱོན་པའི་དབུས་ན་སྤྱན་པོ་ལྟར་མདོན་པར་

འཕགས་པ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཤར་ཙོང་ཁ་
བ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ་ཞེས་མཆན་ཉི་ཟླ་ལྟར་གྲགས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་ཙོང་འབྲུག་གི་འི་ཀ་ཆེན་མོ་གཉིས་དང་ལྷག་མཐོང་ཆེ་ཆུང་། དྲང་ངེས་
ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་སོགས་མཛད་དེ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ཡི་དངོས་བསྟན་
སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་གསལ་བར་མཛད། སྤས་དོན་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་
པ་རྣམས་གསལ་བར་མཛད་པ་ལ་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་སོགས་མཛད།
གཞུང་ཆེན་མོ་དག་གི་དགོངས་དོན་རྣམས་གང་ཟག་གཅིག་འཛང་རྒྱ་བའི་
ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པར་ངེས་བཤད། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་སོགས་མཛད་ནས་རྒྱལ་
བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཐོད་གངས་ཅན་གྱི་སྒྲོང་ས་སུ་ཉན་མོ་ལྟར་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་བཞུགས་པའི་ནང་ནས་སྐབས་
འདིར་གང་སྒྲིབ་བར་བྱ་བ་ནི། ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་གི་མཆོད་བརྗོད་ནས་
གཞུང་བཤད་ཐབས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཆིག་
དོན་རྣམས་ཅུང་ཟད་སྟོས་པ་ལ་འབྲུག་གོ། །དེ་ཡང་གསེར་སྒྲིབ་ལས། འདིའི་
དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོར་
གྱུར་བ་ནི། ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྲེད་ཆེན་པོ་བཞི་ཞེས་སྤྲ་མ་རྣམས་ལ་གྲགས་
སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཁས་པ་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་
འབྲེད་བཞིའི་ངོས་འཛིན་དང་། སྟོལ་འབྲེད་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས། དེ་དག་ཤིང་

རྟེན་སྒོལ་འབྱེད་ཡིན་མིན། གསེར་མེད་གི་དགོངས་པ་གང་སོང་སོགས་རྩང་
ཟད་བཤད་ན། རོག་མར་རྗེ་སྒྲ་མས། སྒྲ་རབས་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཤིང་རྟེན་སྒོལ་
འབྱེད་བཞིའི་ངོས་འཛིན་ནི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་དང་འཕགས་པ་སྐུ་སྐུ་བ།
སྒོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་པོ་དང་ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྡེ་བཅས་བཞི། དེ་ཡང་རྗེ་
བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་སྤས་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་གཏན་ལ་
འབེབས་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་བྱུང་མཛད། འཕགས་པ་སྐུ་སྐུ་བ་
གྱིས་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་དབུ་མ་
རིགས་ཆོགས་དབུ་མཛད། དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་དབུ་མི། ཅ་བ་ཤེས་རབ།
ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། ཙོད་རྫོགས། རིན་ཆེན་མེད་བ། རིགས་
པ་དབུ་མ་ཅུ་པའོ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། རིན་ཆེན་མེད་བ་དོར་ཏེ་ག་ལས་འཛིགས་
མེད་བསྟན་ནས་རིགས་ཆོགས་དབུ་མ་ཉུ་འབྲེན་པ་ནི། མི་འཐད་དེ་ཆད་ལྡན་གྱི་
གཞུང་དུ་མ་ནས་གོང་ལྷར་བྱངས་པའི་བྱིད། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ཅ་བ་ཤེས་
རབ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས་འཕྲོས་པར་འདོད་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྟོང་
ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ཅ་བ་ཤེས་རབ་འབྱེད་བདུན་པ་ལས་འཕྲོས་པ་ཆད་ལྡན་གྱི་གཞུང་
ཀྱན་ལ་གསལ་བས་སོ། །མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ག་ལས་འཛིགས་མེད་དེ་
ཉིད་དབུ་མ་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་འགྲེལ་དུ་འདོད། དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་འགྱུར་
དཀར་ཆག་ལས་ཀྱང་དབུ་མ་ཅ་བའི་རང་འགྲེལ་ལས་འཛིག་མེད་བཅ་པོ་བདུན་

བ་ཞེས་གསལ་ལོ། །གནས་ལྟ་རིག་པའི་བརྟེན་ཆེན་པོ་མཁས་གྲུབ་བསྟན་
དར་སོགས་ཀྱིས། དེ་ཉིད་ཅ་ཤེད་རང་འགྲེལ་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ག་ལས་
འཇིགས་མེད་དུ་འཕགས་པ་ལྟའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པའི་
ཕྱིར་དང་དེས་ཅ་ཤེས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་མ་བཤད་པའི་ཆ་དུ་མ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། །ཞེས་ག་ལས་འཇིགས་མེད་ཅ་ཤེས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ཡིན་པ་བཀག་གོ། །

སྟོབ་དཔོན་ཚུགས་ཀྱི་སྤང་པོས་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་རྣམས་དོན་ཆེན་
སོ་གཉིས་སུ་བསྟུས་ཏེ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ལ་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་མཛད།
ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྟེ་ཡུམ་གསུམ་སྟེ། འབུམ། ཉི་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ལ། ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་
བ་གསུམ་ཀྱི་དོན་རྣམས་སྟོ་གསུམ་དང་རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཅིག་གིས་སྟོ་རྣམས་
གཏན་ལ་འབབས་པ་ལ་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་གཞོད་འཛོམས་མཛད་དོ། །

བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱིས་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་རྣམས་དོན་ཆེན་སོ་
གཉིས་སུ་བསྟུས་ནས་བཀའ་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རྟེན་དང་དབང་དུ་བྱ་བ་
དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟེན་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་
འདས་དང་། དེ་ཡང་དེས་ཟབ་མོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་རྟེན་དུ་བཞག་གོ། །དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་དེའི་འཁོར་ཉན་ཐོས་དང་
བྱང་སེམས། ལས་ནི་ཡུམ་ལ་ངེ་ལྟར་སྟོད་པ་སྟེ་ངེ་བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་

དང་། སྒོམ་པ་ལ་རྣམ་གཤམ་གྱི་རྟོག་པ་བརྩུ་ཡི་གཉེན་པོ་བརྩ། དེ་ནི་གདམས་
ངག་གི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བའི་གདམས་ངག་བརྩུ་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་གཤམ་གྱི་རྟོག་པ་བརྩུ་ནི། དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོག་པ། རོ་བོར་
རྟོག་པ། སྒོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ། སྐར་བ་འདེབས་པའི་རྟོག་པ། གཅིག་ཏུ་རྟོག་
པ། ཐ་དད་ཏུ་རྟོག་པ། རོ་བོ་ཉིད་ཏུ་རྟོག་པ། ཁྱད་པར་ཏུ་རྟོག་པ། མིང་ངེ་ལྟ་བ་
བཞིན་ཏུ་དོན་རྟོག་པ། དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་མིང་རྟོག་པ་སྟེ་བརྩུ་ཡིན་ཏེ། སྒོ་བ་
དཔོན་དཀོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དོན་བསྐྱུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་
གཤམ་བ་རྣམ་པ་བརྩུ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་རྣམ་
པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་གཤམ་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས་དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་མིང་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་གཤམ་བ་སྟེ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གཤམ་གྱི་རྟོག་པ་དེ་དག་གི་དབང་གིས་སོ་སོ་སྟེ་བོ་
རྣམས་ཀྱི་སེམས་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་བར་བྱེད་
པས་འབྲས་བུ་རྣམ་མཁུན་སྒྲུབ་མི་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། འདི་
སྐད་ཏུ་གང་གི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཤམ་བ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་འདི་
སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་བི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་ལ་ཁྱེར་བ་དེས་ན། ཞིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཞེས་སྒྲུབ་མི་རུས་

སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་དང་མདོ་ལས་དག་སྟོང་དག་འདོད་པ་ལ་སེམས་གཡེང་བའི་དཀའ་ཕྱབ་དང་ཁ་ཉོན་ལ་སོགས་པ་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། སྟོད་འཇུག་ལས། བཟླས་བཞེད་དང་ནི་དཀའ་ཕྱབ་ཀྱན། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་སྤྱད་བྱས་ཀྱང་། །སེམས་གཞན་གཡེང་བས་བྱས་པ་ནི། །དེ་ཉིད་རིག་པས་དོན་མེད་གསུངས། །ཞེས་གང་ཟག་གི་སེམས་གཞན་དུ་གཡེང་བའི་དབང་གིས་བཟླས་བཞེད་དང་དཀའ་ཕྱབ་སོགས་རྣམ་དཀར་གྱི་ལས་གང་བྱས་ཀྱང་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་མི་འབྱེན་པས་ངལ་བ་དོན་མེད་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་གནད་གཅིག་གོ །རི་སྐད་དུ་ཡང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ལས། གཞན་ལས་སེམས་ནི་རྣམ་གཡེང་པས། །བྱིས་པ་རྣམས་ལ་གཉིས་མེད་ཀྱི། །ཡེ་ཤེས་སྦྱབ་པའི་སྐལ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །

རབ་དབྱེ་ལ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་བྱུག་ཉགས་ནི་བདུད་ཀྱི་ལས་དང་བྱིར་མི་སྟོག་པའི་ཉགས་སོ། །བདུད་ལས་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ཤེར་བྱིན་འབྲི་བ་དང་སྟོག་པ་ལ་སྟོངས་ལ་སོགས་པ་བྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་ཉོག་པ་སྟེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་བདུད་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན་པས། བདུད་ཀྱི་ལས་སོ། །ལྷུང་བ་ནི་ཤེར་བྱིན་སྤངས་ནས་ངན་སོང་དུ་སྟེ་བ། བན་ཡོན་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ་སྟོང་གསུམ་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་གྱིས་བཀའ་ནས་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས་ཤེར་བྱིན་འབྲི་བ་སོགས་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་སྟེ། དོན་ཆོན་སོ་གཉིས་སུ་བསྟུས་ཏེ་བརྒྱད་

སྟོང་པའི་དོན་བྱམས་མགོན་གྱི་དབྱུས་མཐའ་དང་ཐོགས་མེད་གྱིས་ཐེག་བསྟུས་
སུ་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་བཀའ་ལོ། །དོན་ཆོན་སོ་གཉིས་པོ་དེ་ལྟར་འཐད་དེ་
དོན་བསྟུས་ལས། འདི་དག་ཐམས་ཅན་ཞར་ལ་ནི། །བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ་གཙུག་པོའི་
དོན། །སུམ་ཅུ་ཙུག་གཉིས་དེ་དག་ཉིད། །ཅེས་དང་དེའི་འགྲེལ་བ་ལས་འདིར་ཡང་
བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་ནི། སུམ་ཅུ་ཙུག་གཉིས་ཁོ་ན་སྟེ། ལྷག་པ་མ་ཡིན་མ་ཆོག་
པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་བཅུ་དང་སྟོང་
པ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དང་། རྟོན་དང་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་ལས་དང་རྟགས་དང་
ཉིས་དམིགས་དང་པན་ཡོན་ཞེས་བྱ་བ་བཞན་རྣམ་པ་དྲུག་གོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། །

འོ་ན་གསེར་ཐེང་ལས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་
པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་དུ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཟང་རྒྱ་ཡིན་
པ་ལ་དང་པོ་དོར་ནས་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་བཟངས་པ་ནི། ཅུ་བ་དང་
འགའ་ལོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་གྲངས་འབྲེན་ཚུལ་དང་ཅ་
བ་དང་འགའ་ཞེས་པའི་ཅུ་བ་དེ་གང་ལ་འཛོག་ཅེན། ཅུ་བ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་དོན་
བསྟུས་ལ་འཛོག་དགོས་ཏེ། འདིར་དོན་བསྟུས་ཀྱི་དོན་ཆོན་སོ་གཉིས་གཏན་
ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་གང་ཞིག་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་
དྲུག་བཟང་སྐབས། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོར་ནས་དངོས་པོ་མེད་པ་

སྟོང་པ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བགྱངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
བརྒྱས་སྟོང་དོན་བསྐྱེད་ལས། གང་ཕྱིར་བདག་སོགས་ལོག་ལྟ་ནི། །ཆེན་པོ་
གཙོད་མཛད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་ཀུན་ཏུ། །གང་ཟག་
བདག་མེད་ཉིད་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་
པ་ཡིན་ཏེ་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་བཞིན་ཏུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཞན་སྟོན་
པའི་དོན་ཏུ་གསུངས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་བདག་སོགས་ལྟ་བུ་ནི། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པའོ། །གང་ཞིག་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་གཞན་དག་གི་
ཀུན་བརྟགས་པ་དེ་ནི་བདག་གོ་སོགས་པའི་སྒྲུས་ནི་སེམས་ཅན་དང་སྟོན་ལ་
སོགས་པ་བདག་གི་རྣམ་གྲངས་རྣམས་བཟུང་ངོ། །བདག་ལ་སོགས་པ་གང་
ཡིན་པ་ཞེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །བདག་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་ལྟ་བུ་སྟེ་འཛིན་ཅིང་
ལྟག་པར་ཞེན་པའོ། །བདག་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བུ་གཙོད་མཛད་དེ་འཛིན་པར་
རབ་ཏུ་མཛད་པའོ། །དེ་སྟེ་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འོ། །ཇི་ལྟར་གྱུར་
པ་ཞིག་ཅེ་ན། ཆེན་པོའོ། །འདིའི་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱང་འཁོར་པ་ངེ་སྟོང་བར་འཇུག་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཅི་ཞིག་ངེས་ཤིང་། བཙུག་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་ཀུན་ཏུ། །གང་ཟག་བདག་མེད་ཉིད་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་
བྱ་བར་ངེས་སོ། །རྣམ་ཀུན་ཏུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པ་ཁོ་ནར་རོ། །གསུངས་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྦྱལ་བར་གྱུར་པའོ། །བསྟན་པ་འདིས་ཀྱང་དངོས་པོ་

མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་བརྗོད་དོ། །ཞེས་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་། དོན་བསྟུས་ལས། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་ཞེས། །བརྗོད་
 པར་མཛད་པས་དེ་བཞིན་དུ། །དེ་ཉིད་རིག་པས་རྣམ་ཀུན་ཏུ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་འདིས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་
 བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འབྲེལ་པ་ལས་འདིས་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་
 བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྤེས་ལུས་དོན་རི་ལྟར་བཀའ་བའི་ཚུལ་ནི་སྒོ་གསུམ་
 དང་རྣམ་གངས་བཅུ་གཅིག་གིས་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཕྱིར། སྒོ་
 གསུམ་ནི་སྒོ་སྒོས་པས་གོ་བ་རྣམས་ལ་གང་ཟག་གང་གིས་དགོས་པ་གང་
 གི་ཕྱིར་ཆོས་གང་ལ་ཚུལ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་ཚུལ་སྟོན་པ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པའི་
 སྒོ། རྣམ་མཁུན་རྫོགས་ཀྱི་བར་གྱིས་རྣམ་པར་སྒྲོས་ནས་གོ་བ་རྣམས་ལ་སྟོན་
 པ་འབྲིང་དུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཀྱི་བར་གྱིས་ཆིག་འཆེལ་བ་སྟེ་
 ཆིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་
 སྒོ་ལོ། །རྣམ་གངས་བཅུ་གཅིག་ནི། དང་པོ་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་བཀའ་བསྟུལ་ནས་
 བཤད་པའི་རྣམ་གངས་གཅིག་ དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་
 གཉིས་པའོ། དེ་ནས་བརྒྱ་ཁྲི་དང་། རབ་འབྱོར། བྱམས་པ། རབ་འབྱོར། བརྒྱ་

ཁྱི། རབ་འབྱོར། བྱམས་པ། རབ་འབྱོར། དེ་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་བཀའ་
བསྩལ་ནས་ཡོངས་སུ་གཏད་པའོ། །འོ་ན་དེ་ལྟར་གཞོད་འཛོམས་འདིར་སྟོན་
གི་ཡི་གེ་རྟོང་བ་རྣམས་ལས། ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྡེས་མཛད་པར་གྲགས་ལ་ཞེས་
དང་། ཡང་རྩོམ་བ་དམ་བཅའི་རྒྱུ་བ་འདི་གཉིས་གཞོད་འཛོམས་གཉིས་ཀ་ལ་
ཁུད་པར་མེད་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་
དང་། མཛད་པ་པོ་སུ། དེ་གཉིས་གཞུང་གང་གི་འགྲེལ་བ་ཡིན། གྲུབ་མཐའ་
སུའི་ལུགས་སུ་བཀའ་བ་སོགས་རིམ་ལྔ་ཡིན་སྟེ། འདི་ལ་ཀུན་མཁྱེན་བྱ་
སྟོན་པས་ཡུམ་གསུམ་གཞོས་འཛོམས་མཛད་པ་པོ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་
ཡིན་པར་འདོད། གཞུང་འདིས་ལྟ་བུའང་སེམས་ཅམ་དུ་བཀའ་ཞེས་འདོད་
དེ། བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ལས། འདི་ནི་དབྱིག་གཉིན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་དང་། བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་ལས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་
འབྱུམ་པ་དང་། ཉི་ཁྱི་ལྟ་སྟོང་བ་དང་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། བམ་
པོ་ཉི་ཤུ་ཅ་བདུན་པ། སུ་རྒྱ་བོ་རྟེ་དང་བཞེ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྐྱར་བ་བཞུགས་
སོ། །ཀུན་མཁྱེན་བྱས་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དེལ་སེ་ནས་མཛད་ཟེར་མོད་ཀྱི། སྟོབ་
དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་མཛད་པའི་གཞུང་གི་འགྲེལ་པར་བཞེད་པ་ཉིད་འཐད་
པར་ཉོགས་ཏེ། རྒྱ་འགྲེལ་རྣམས་སུ་ལུང་བྲངས་པའི་གཞུང་རྣམས་དེ་ན་སྤང་
བའི་ཕྱིར། འདིས་ལྟ་བ་སེམས་ཅམ་དུ་བཀའ་ཞེས་འདི་དང་འབྱུམ་གྱི་རིག་ཆེ་

བ་གཉིས་ཀ་སྒོ་གསུམ་རྣམ་གངས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འཆད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། །

འདིའི་མཛད་པ་པོ་སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ།
གཞུང་འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲེས་བྲུ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་ཉི་ཁྲི་རྣམ་འགྲེལ་
དུ་ཁ་འཕངས་པ་བཞིན་དུ་དེར་ཡོད་ཅིང་། སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛད་
པའི་གཞུང་དུ་བཅུན་པ་རྣམ་གྲོལ་སྒྲེས་གཞུང་ཁ་འཕངས་མཛད་མི་རིགས་པའི་
ཕྱིར་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་དུ་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྐྱབས། གཞུང་འདིས་དེ་གཉིས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རིགས་
པས་དབྱུང་བཅོད་དུ་བཀག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་
གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ཡི་དགོངས་དོན་དགོངས་འགྲེལ་བཞིན་བྱེད་དགོས་པར་
རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་བཤད་པ་དང་། བཤད་ཚུལ་ཆེས་མི་མཐུན་པས་
དབྱིག་གཉེན་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡང་ངེས་ལེགས་བཤད་
སྒྲིང་པོ་ལས། འདི་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲེས་བྲུ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་རྣམ་
འགྲེལ་དུ་ཁ་འཕངས་པ་བཞིན་དུ་ཉི་ཁྲི་རྣམ་འགྲེལ་ན་ཡོད་ཅིང་། གཞན་དབང་
དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལུགས་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་དབྱུང་བཅོད་
བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ཡི་དགོངས་པའི་དོན་
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་དགོས་པར་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་

ལས་བཤད་པ་དང་། བཤད་ཚུལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དབྱིག་གཉིན་
གྱིས་མཛད་པ་མིན་ལ། སྟོན་གྱི་ཡི་གེ་རྙིང་པ་ནུས་ལས་དྲུག་སེ་ནས་མཛད་
པར་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དྲུག་སེ་ནི་ཁ་ཆེ་
མཆེ་བའི་སྒྲུའི་མིང་གཞན་ནོ། །

ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། འབྲུམ་རྒྱུང་པའི་གཞུང་འབྲེལ་གཞོན་འཛོམས་
ཞེས་པ་འདི་སྟོན་དཔོན་དྲུག་སེ་ནས་མཛད་ཅེས་འདོད་པ་ཡོད་དེ། བསྟན་
འབྱུང་དཀར་ཆག་ལས། སྟོན་དཔོན་དྲུག་སེ་ནས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་
འབྲུམ་གྱི་རི་ཀ་ལེ་འུ་ལྔ་བཅུ་གཉིས་པའི་འཕྲོ་ལ་ལུས་པ་བཞུགས། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདིའི་མཛད་པ་པོ་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྔ་
བཅུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་ལས། ཕྱི་མ་འདི་འཕང་ཐང་
གི་དཀར་ཆག་ཏུ་བཅུན་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྔ་བཅུན་གྱིས་མཛད་པ་འཕགས་པ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འབྲུམ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ཞེས་འབྱུང་བས་རྒྱལ་པོས་
མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིས་ལྟ་བུ་སེམས་ཅམ་དུ་བཀྲལ་ཞེས་པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་དེས་སྟོང་
ཉིད་བདེན་གྲུབ་སོགས་སུ་བཤད་དགོས་པ་ལས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བཤད་
པའི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ། མུང་འདས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་

པ། འདུས་མ་བྱས་ལ་བདེན་གྲུབ་མེད་པ་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དུམ་གསུམ་གཞོད་འཛེམས་ལས། གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་མི་སྟོང་པའི་ཆོས་ཤིག་ཡོད་པར་
 གྱུར་པས། ཞེས་དང་། ཡང་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པས་
 སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་དམ་དང་སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་
 བ་དང་། ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་དག་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། ཞེས་འདུས་མ་བྱས་
 བདེན་གྲུབ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་གསེར་སྒྲིང་ལས། དེ་ཡང་གསུམ་ཀྱི་གཞོད་འཛེམས་སུ་ཞེས་པ་
 ནས་འདི་དག་ལས་གཞན་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སུ་ཡང་མི་བཞེད་པས། མཁས་
 བ་རྣམས་ཀྱིས་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞེན་དུ་དོར་བ་རིགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་
 ཀྱིས་དོན་དམ་དང་སྟོང་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་དོན་ལ་
 མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་སོགས་གཞོད་འཛེམས་ཁུངས་སུ་བྱངས་ནས་རྒྱས་
 བར་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

རང་གི་ཁྱགས་ལ། གཞོད་འཛེམས་གཉིས་ནི་དུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་
 གཞོད་འཛེམས་དང་། འདུམ་རྒྱུང་པའི་གཞུང་འགྲེལ་གཞོད་འཛེམས་ཞེས་པ་
 འདི་གཉིས་ཡིན་ལ། སྤྱི་མའི་མཛད་པ་པོ་ནི་དེ་ལྟ་སྒྲོས་ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྤྱི་ཡིན་

ཅིང་། ཕྱི་མའི་མཛད་པ་པོ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སོང་གྲེ་བཅན་ཡིན་ནོ། སྤྲ་མ་ནི་འབྲུམ།
ཉི་ཁྱི་ལྷ་སྟོང་ལ། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་སྟེ་ཡུམ་གསུམ་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་ཡིན་ལ། ཕྱི་
མ་ནི་འབྲུམ་རྒྱུད་པའི་གཞུང་འགྲེལ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་བཞི་པོ་དེ་དག་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྲེད་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་
ཕྱོགས་སྤང་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྲེད་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱི་
རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བྱམས་ཆོས་དང་ཐེག་བསྟུས་སོགས་དང་མཐུན་པར་ལྟ་
བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྒྲེའང་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྲེད་མ་
ཡིན་ཏེ། དེས་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དབྱུ་མ་རིགས་ཆོགས་
དང་མཐུན་པར་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དངོས་བསྟན་སྟོང་
ཉིད་གྱི་དོན་རིགས་ཆོགས་དང་ཤུགས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་བཤད་པ་ན་གདུལ་བྱའི་
རྒྱུད་ལ་མངོན་རྟོགས་སྐྱེས་པའི་རིམ་པ་རྣམས་རྒྱན་གྱིས་བཀྲལ་བས་རྗེ་བཙུན་
དང་ལྷ་སྐྱབ་ཞབས་གཉིས་གྱིས་ཤིང་ཕྱིན་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་
བྱ་བ་ཡང་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཤིང་རྟའི་
སྟོལ་འབྲེད་ཡིན་པར་དངོས་སུ་མ་བཀག། །གསུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་པ་
འགའ་ཞིག་གིས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཤིང་ཕྱིན་མངོ་ཡི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་

གྱུར་པའི་ཤིང་རྩའི་སྟོལ་འབྲེད་ཡིན་ཡང་སྦྱར་ཤིང་རྩའི་སྟོལ་འབྲེད་མ་ཡིན་པ་
 ལྟ་བུར་གསུངས། ཡང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གི་གོང་དུ་བྲངས་པའི་རྗེའི་གསུང་
 དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་ཤིང་རྩའི་སྟོལ་འབྲེད་དུ་འདོད་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་
 གྱི་བྲང་ངེས་འབྲེད་པའི་མི་ཡི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཤིང་རྩའི་སྟོལ་འབྲེད་མ་ཡིན་པར་
 བཞེད། མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་
 མགོན་ཤིང་རྩའི་སྟོལ་འབྲེད་ཡིན་པ་བཀག་ནས་ཤིང་རྩའི་སྟོལ་འབྲེད་ལ་སྦྱ་
 སྦྱབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཁོ་ནར་གྲངས་ངེས་པར་བསྒྲུབས། དེའི་ཤེས་བྱེད་
 ཀྱང་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་དང་ནམ་བཤད་སྟོང་རྒྱ། སྟོང་ཐུན་སྒྲལ་བཟང་
 མིག་འབྲེད་སོགས་མང་ངོ་། གསེར་མེད་གི་གཞུང་འདིས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་
 མགོན་ཤིང་རྩའི་སྟོལ་འབྲེད་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་དགའ་ལྡན་དུ་ཤིང་རྩའི་
 སྟོལ་འབྲེད་གཞན་གྱིས་རྗེས་སུ་མ་འབྲངས་པར་མདོ་ཡི་སྤྲས་དོན་མདོན་
 རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིད། །

སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱག་གི་སྟོར་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ།

དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོར་ཏེ་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་བཙུ་
 བྱག་ཏུ་བཟངས་པ་དེ། རྗེ་སྤྲ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་
 འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱག་བཟང་སྐབས་དང་པོ་དོར་ནས་མི་དམིགས་པ་སྟོང་

བ་ཉིད་བགང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་དབུ་མ་མཐུག་པ།
མཐུག་པ་རང་འགྲེལ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་སོགས་གྱིས་དེ་ལྟར་བགངས་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉང་སྟོང་བ་ཉིད་དང་ཞེས་པ་ནས་
རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་དངོས་
པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་དེར་
ཐལ། འཐུག་པ་ལས། ད་ལྟ་བ་འདི་མི་གནས་ཤིང་། །ཞེས་པ་ནས། །མི་དམིགས་
ཞེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གསུམ་པ་དེར་ཐལ། འཐུག་
པ་རང་འགྲེལ་ལས། འདས་དང་མ་འོངས་པ་ཉིད་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་
ལ། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་མི་དམིགས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། བཞི་བ་དེར་ཐལ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས།
རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་
མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བསྟན་ནས། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྗེ་སྒྲ་མའི་དགོངས་པ་མིན་ན། མི་འཐད་དེ་བརྒྱད་
སྟོང་དོན་བསྟུས་སོགས་དང་འགལ་བ་མ་ཟད་དོན་བསྟུས་ཀྱི་དགོངས་པ་དེ་
ཡུམ་གྱི་མདོ་ཡི་དགོངས་པ་མིན་ནམ། ཞེས་སོགས་དབྱད་པར་བྱའོ། །

དེ་ལས་འཕྲོས་ནས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པོ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ནའི་སྒོ་

ནས་འཛོག་གམ་མི་འཛོག་ ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་བྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས། འདུས་
བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་སོགས་འགལ་ལམ་མི་
འགལ་དབྱེད། ཡང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེའི་བྱིར་གཉིས་
སྟོང་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་འང་དེ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་
མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བས་གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་ཆོད་མ་དང་རྫས་གཞན་
ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་གི་སྟོང་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད། གཟུགས་འཛིན་
ཆོད་མ་གཟུགས་དང་རྫས་གཞན་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་གཟུགས་འཛིན་ཆོད་མའི་
སྟེང་གི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་གྱི། གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་གི་སྟོང་ཉིད་དང་གཟུགས་འཛིན་
ཆོད་མའི་སྟེང་གི་སྟོང་ཉིད་གཉིས་འགལ་བ་ཁོ་ནར་བཞེད། མཁས་པ་འགའ་
ཞིག་གིས་གཟུགས་འཛིན་རྫས་གཞན་ཀྱི་སྟོང་པ་དེ། གཟུགས་ཀྱི་གནས་
ལུགས་ཡིན་པ་མ་ཟད་གཟུགས་འཛིན་ཆོད་མའི་སྟེང་གི་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་
ཞེས་གསུངས། ཡང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གཟུགས་གཟུགས་ཀྱི་སྟོང་
ཉིད། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་སྟོང་ཉིད། གཟུགས་འཛིན་ཆོད་མའི་སྟོང་
ཉིད། གཟུགས་འཛིན་ཆོད་མ་ཉམས་སྟོང་གི་རང་རིག་གི་སྟོང་ཉིད་རྣམས་དོན་
གཅིག་པར་གསུངས། དེས་ན་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལའང་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་བྱི་སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་འགལ་བ་ཡིན་མིན་དབྱེད་རྒྱ་ཡོད་དོ་ཞེས་གཟུར་
གནས་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ལ་དབྱེད་པའི་སྟོ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་ཏོ། །

ཤིང་རྩེ་སྒོལ་འབྲེད་སྒྲོར་ཅུང་བད་དཔུང་བ།

འགའ་ཞིག་གི་ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཤིང་རྩེ་སྒོལ་འབྲེད་དུ་འདོད་
བ་དང་། ཡང་ཇི་བཙུན་བྱམས་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་ཚོམ་པ་པོའི་ཇི་བཙུན་བྱམས་པ་
ཡིན་པའི་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་གསུངས། དེ་ལ་འདི་ལྟར་དོགས་ཏེ་ཤིང་རྩེ་སྒོལ་འབྲེད་
ཡིན་ན་འཇམ་གླིང་འདིར་མདོ་དོན་རང་དབང་དུ་འབྲེལ་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། ཇི་
བཙུན་གྱིས་དགའ་ལྡན་དུ་ཡུལ་གྱི་བབ་དོན་དཔུ་སེམས་གཉིས་ཀའི་སྒོལ་བྱེ་
བ་ལས་འཇམ་གླིང་འདིར་མདོ་དོན་རང་དབང་དུ་འབྲེལ་བར་མཛད་པ་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་ན། ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཤིང་རྩེ་སྒོལ་འབྲེད་
དང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བས་མི་འཐད་དེ། ཤིང་
རྩེ་སྒོལ་འབྲེད་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས། སངས་འཕགས་
དང་བྱང་འཕགས་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་ན་མི་མཛེས་སོ་སྙམ་པ་ནི་
ཁོ་པོའི་ནམ་ཉིད་ལ་འཆར་ཚུལ་ལོ། །ཡང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཤིང་རྩེ་
སྒོལ་འབྲེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་འཇམ་གླིང་འདིར་མདོ་དོན་རང་དབང་
དུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་གསུངས། འོ་ན་སྤྱོད་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱིས་འཇམ་
གླིང་འདིར་མདོ་དོན་རང་དབང་དུ་འབྲེལ་ཚུལ་ངེ་ལྟར་ཡིན། རྒྱ་གར་དུ་མདོ་

དོན་རང་དབང་དུ་འགྲེལ་བ་ཙམ་གྱིས་འཛམ་གླིང་འདིར་མདོ་དོན་རང་དབང་དུ་
 འགྲེལ་བ་ལ་བཞག་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་སྤྱ་སྤྱབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་གྱིས་ས་
 གསུམ་ན་ཤིང་རྩི་སྒོལ་བྱེ་བ་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་འཛམ་གླིང་འདིར་ཞེས་
 དམིགས་སུ་བཀར་བ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད། མ་ཡིན་ན་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ་
 ལས་ས་གསུམ་འགྲོ་ལ་ཉི་ལྟར་གསལ་མཛད་པ། །སྤྱ་སྤྱབ་ཐོགས་མེད་ཞབས་
 ལ་སྤྱི་བོས་འདུད། །ཅེས་དེ་གཉིས་གྱིས་ས་གསུམ་ན་ཤིང་རྩི་སྒོལ་བྱེ་བ་
 བསྐྱབས་པ་མ་ཡིན་ནམ། །ཞེས་དབྱད་དོ།

བཤད་བྱ་ཙམ་མདོའི་སྐྱོར་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ།

འོ་ན་མདོར་རྟོགས་ཀྱི་བཤད་བྱ་ཙམ་མདོའི་ལ་དུ་ཡོད་ཅི་ན། བོད་
 གྱི་མཁས་པ་སྤྱ་མ་རྣམས་ཡུམ་སྤྱས་བཅུ་བདུན་དུ་གངས་ངེས་པ་དང་། ཡུམ་
 སྤྱས་གྱི་དོན་ཡང་དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་ཆ་ཆང་བར་བསྟན་པ་ལ་ཡུམ་
 དང་དེ་ལྟར་མི་བསྟན་པར་ཕྱོགས་རེ་བ་ཙམ་བསྟན་པ་ལ་སྤྱས་ཞེས་བཞེད་
 དོ། །གསེར་ཐོང་ལས་སྤྱི་ཉིས་མཛད་པར་གྲགས་པ་འབྲུམ་ཉི་ཁྲི། ཁྲི་བརྒྱད་
 སྒྲིང་པ་སྟེ། ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་གྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་མདོ་
 དང་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་བསྟན་ན་འདིའི་ཙམ་མདོར་བཞེའམ་
 ལྟར་གསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ལ་རྒྱས་

འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ། ཁྱི་བརྒྱད་ཉློང་པ་དང་བཞིར་གྲངས་ངེས་ཞེས་གསུངས།
དེ་ལ་གསུམ་ཉིད་བཞག་པ་ལ་འདི་ལྟར་དོགས་ཏེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གི་བཤད་
བྱ་ཙ་བའི་མདོ་ཞེས་པ་ནི་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གི་རྫོང་བྱེད་ལ་སྐབས་བརྒྱད་དང་
བརྫོང་བྱ་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་སློན་ས་གཏན་འབེབས་སུ་རུང་ཞིང་དེ་
ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཆད་ལྡན་གི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པའི་ཤེར་ཕྱོགས་གི་མདོ་
ཞེག་ལ་འཛོག་དགོས་ཏེ། གསེར་ཐེང་ལས། དེས་ན་རྒྱུ་འདིས་བསྟན་པའི་
མངོན་རྟོགས་གི་རིམ་པ་རྣམས་དང་སྐྱར་རུང་ཡོད་པའི་མདོ་རྣམས་ནི་འདིའི་
ཙ་བའི་མདོ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་སྐྱད་པ་དེ་འདིའི་བཤད་བྱ་ཙ་བའི་
མདོར་འཛོག་དགོས་ཏེ་སྐྱད་པ་དང་རྒྱུ་གཉིས་སྐྱར་བའི་ཆད་ལྡན་གི་འབྲེལ་
པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱར་ཏེ། སློབ་དཔོན་གིས་མཛད་པའི་སྐྱད་འབྲེལ་རྟོགས་
སླ་སོགས་ཡོད་པའི་བྱར། གཞན་ཡང་། གསེར་ཐེང་ལས་འདིའི་བཤད་བྱ་ཙ་
བའི་མདོ་ལ་བཞིའམ་ལྟར་གསལ་བར་གསུངས་པས་དེ་ལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་
གསུམ་ཉིད་བཞག་པ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞེག་ཡིན་ནམ་སྟུམ། གཞན་ཡང་ཁྱི་བརྒྱད་ཉློང་
པའང་འདིའི་ཙ་བའི་མདོར་འགྱུར་ཏེ་དེ་དང་སྐྱར་བའི་ཆད་ལྡན་གི་འབྲེལ་པ་
ཡོད་པའི་བྱར། དེར་ཐལ། དུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་གིས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་
དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱར། གསེར་ཐེང་ལས་བཞིའམ་ལྟར་ཞེས་གསུངས་པས་བཞི་པ་
དེ་སྐྱད་པ་དང་ལྟར་པ་དེ་ཁྱི་བརྒྱད་ཉློང་པ་ལ་འཛོག་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ། གལ་

ཉེ་དེ་ཉིད་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོར་འདོད་ན་ཅ་བའི་མདོ་ལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་
གསུམ་ཉིད་བཞག་པ་དང་སྟུང་པ་དང་བཞི་ཁོ་ནར་བཞག་པ་སོགས་ངེ་ལྟར་
འཐད། ཡང་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་བཞིར་གངས་ངེས་
འདོད་པ་ལ་འདི་ལྟར་དོགས་ཉེ། དེ་ལྟ་ན་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་རྒྱན་གཉིས་སྟུར་
བའི་ཆད་ལྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
དེ་དང་རྒྱན་སྟུར་བའི་ཆད་ལྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཡོད་དེ། དུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་
ཀྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་ན། དེ་ལྟ་ན་དེ་
འབྲུམ་དང་སྟུར་བའི་འགྲེལ་པ་དང་ཉི་ཁྱི་དང་སྟུར་བའི་འགྲེལ་པ་ཡང་འགྱུར་
བས་མདོ་རྒྱན་སྟུར་བའི་འགྲེལ་པ་ལ་བརྟུ་གཉིས་ལས་ལྟག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་
ངོ། །ཞེས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་དག་ཐེར་གྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པ་ལས་མཁས་པ་
གོང་མ་དག་ལ་དགག་པར་བྱ་བ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ནོ།།

འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་སྟངས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ། །

གནས་ནས་འཆད་ཚོད་ཚོམ་པའི་དུས་འདའ་ཞིང་། །

ངོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་གོས་ཀྱིས་མངེས་པ་ཡི། །

གཟུར་གནས་མཁས་པ་རྣམས་ལ་སྐྱེས་སུ་འབྱུལ། །

དེ་སྤྱད་དཔུང་སྒྲིབ་འདི་ཡིས་སྒྲེ་བོ་ཀུན། །

རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ཞིང་དུ་མ་འབྱོར་བར། །

དེ་སྤྱད་གཞུང་ལུགས་འདི་ཡི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱིས། །

ཕན་བདེ་ཟད་པ་མེད་པར་འཇོ་གུར་ཅིག །

ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་གི་ཆོག་དོན་ཅུང་ཟད་འགྲེལ་བ་འདི་གཉིད་
ཁྱི་ཆོས་རིག་ཞབས་ཁྱེད་རིས་མེད་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་བསྐྱལ་བ་ལྟར་
བདག་གིས་ཀྱང་གསེར་སྒྲིབ་གི་བཏོ་སྒྲིབ་འདི་ཆེས་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་བསྟན་པའི་
བྱ་བ་ཞིག་དུ་མཐོང་ནས་འབད་བ་ལྟར་སྒྲིབ་པ་འདིས་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་
རིང་ལུགས་དྲི་མ་མེད་པ་འདི་ཉིད་ཕྱོགས་དུས་ཀུན་དུ་གནས་པའི་རྒྱ་རུ་གུར་
ཅིག །

ཅེས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༡༠ ལ་སེར་སྒྲིབ་སྒྲོ་འབོར་
དགོ་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་སྟོ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་སྤྲུལ།

ཙོང་མོག་གཉིས་པ།

སེར་གྲེས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཡ་མ་རིན་ཆེན།

འོ་ན་རྒྱན་ལ་འགྲེལ་བ་དུ་མ་ཞིག་སྤང་ན། ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་བཤད་
བ་སྤྲུལ་མཉིད་མཛེས་སོ། །ཞེས་པའི་བར།

༡༡། །གཉའ་ཁྲི་ཆོས་རིག་ཞབས་ཁྱུ་རིས་མེད་པོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་
གོ་སྒྲིག་ཁྱུར་ལེན་གྱིས་གདན་ས་ཆེན་པོ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྤྱིང་དུ་འཇམ་མགོན་
ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལེགས་བཤད་རྣམས་
འདྲིན་སྦྱོང་སྤེལ་གསུམ་བྱ་བ་ནི་རང་ཅག་དགེ་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱུར་དུ་བབས་
བ་ལྟར་ད་ལམ་སྟག་ཆང་ལོ་ཙྴ་བའམ་སྤྱ་ཆད་པ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱིས།
ཁྱོད་སློའི་མ་གཞོན་བུ་དུས་ཀྱི་ཆོ། །མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་པད་ཆལ་རྒྱས་མཐོང་
ནས། །བདག་སློའི་ཁེངས་པའི་ཀྱ་སྤྱད་སྟག་པར་བྱས། །ཟབ་ཡངས་མཁྱེན་པའི་
གཏེར་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་ཆེས་ཆེར་བསྟགས་བཛོད་མཛད་པའི་
རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྒྲིང་བ་བཛོད་གཞིར་བཟུང་ནས་

དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་ཏེ་མཁས་པའི་བཟོ་སྒྲིང་ཉིན་གསུམ་རིང་ཚོགས་གཏན་
འཁེལ་བ་འདིར་བསྐྱབས་བརྗོད་ཀྱི་མེ་ཏོག་འཕྲོ་ཞིང་དགའ་སྟོང་དང་ཐུགས་རྗེ་
ཆེ་བྱངས་མེད་ལྟ།

དོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་གསེས་གཉིས་པ་གསེར་སྒྲིང་ལས།

འོ་ན་རྒྱལ་ལ་འབྲེལ་བ་དུ་མ་ཞིག་སྤང་ན། ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་བཤད་
བ་སྐྱེ་མ་ཉིད་མངེས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་ཚུལ་གཞི་དང་ཚུལ་ཤོག་གཉིས་ཀའི་
སྤྲོད་ནས་དགའ་གནད་གསེད་

བཟོལ་དང་། དོགས་དཔྱོད། དོགས་སྟོང་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་གསུང་བཤད་
ཀྱི་དུས་ཚོད། ལྷ་མ་ ༣༠ དང་། གཞན་གྱིས་དྲི་བ་བྱུང་རིགས་ནམས་ལ་
གསུང་ལན་ལྷ་མ་ ༣༠ གནང་རོགས། ཞེས་བསྐྱེལ་བ་ནི་སྤྲོས་སྤྱདས་ཀྱི་
ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་དམན་པ་བདག་འདྲ་བས་དགའ་གནད་གསེད་བཟོལ་སོགས་
བྱ་རྒྱུའི་སྟོབས་པ་དང་བྲལ་ནའང་། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མཐའ་རབ་འབྲམས་ལ་མ་
འདིས་པར་རིག་པ་ཚུལ་པ་ནི་ཤེས་རབ་འཕེལ་བའི་རྒྱལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལ་གཞི་བཙུག་ཏེ་བཤེས་གཉིན་དམ་པའི་བཀའ་དྲིན་ལས་རང་སྟོས་གང་རུས་
ཀྱིས་ཚིག་དང་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཐོག་མར་གསེར་སྒྲིང་
ལས། འོ་ན་རྒྱལ་ལ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། སྤར་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར་བཤད་

བྱ་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལ་འགྲེལ་བ་རྒྱ་གར་མར་གྲགས་
 བ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་ཡོན་ན་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་འདིར།
 འགྲེལ་བ་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་འཆད་ཅེ་ན། འདིར་ནི་སློབ་དཔོན་སང་གེ་
 བཟང་པོས་མངོན་པའི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཆད་
 བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དོན་གསལ་ཡང་ཆོག་ཆོགས་མང་བ་དང་། ཆོག་ཆོགས་ཉུང་
 ཡང་དོན་མི་གསལ་བ་ལྟ་བུ་མིན་པར་རྫོང་བྱེད་ཆོག་ཉུང་ལ་བརྫོང་བྱེད་དོན་
 འི་ལ་ཞིང་ཁ་གསལ་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདི་
 ཡང་ཡུམ་གསུམ་ཀའི་རྒྱན་དུ་འགྲེལ་བས་ན་འགྲེལ་བ་གཞན་ལས་ཁྱད་དུ་
 འཕགས་པའི་བྱུང་རྟོ། །

འདི་འཆད་པ་ལ་ཡང་། སྤྱི་ལོ་དོན་གསུམ་སྟེ། རྫོང་བྱེད་དོན་ལྡན་གྱི་
 མཆན་དང་། བརྫོང་བྱེད་དོན་ལྡན་གྱི་གཞུང་དང་། གང་གིས་བསྐྱར་བའི་འགྲུར་
 བྱང་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཞར་ལ་བྱང་བའོ། དང་པོ་
 ལ་གསུམ། མཆན་བསྐྱར་བ་དང་། མཆན་བཤད་པ། མཆན་གྱི་དགོས་པའོ།
 དང་པོ་མཆན་བསྐྱར་བ་ནི། རྒྱ་གར་ཞེས་པ་ནས་འགྲེལ་པའི་ཞེས་པའི་བར་
 རོ། །སྤྱིར་རྒྱ་གར་ཞེས་པའི་མིང་འདོགས་ཚུལ་ལ་རྒྱ་མཆན་བཤད་པ་མང་
 ཡང་རྒྱ་གར་ཞེས་པ་རྒྱ་མཆན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་རིགས་མོད་གྱི། འོན་
 །ཀྱང་རྒྱ་གར་ཞེས་པ་ནི་འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། མཉན་ཡོད་གནས་

བཅས་ཅཱ་བ་ཀ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་མཉན་ཡོད་སོགས་གྲོང་བྱེར་
ཆེན་པོ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཡུལ་ལ་འདོད་རྒྱལ་དུ་བཏགས་པ་སྟེ་ཡལ་འདབ་ཅན་ལ་
ཤིང་ཞེས་པ་བཞིན། །ཞེས་བུ་རྒྱུ་ལུང་གི་སྟེ་མ་དང་ཉ་རྒྱུ་ཡིད་གྱི་ཐུན་སེལ་
ལྟར་གསེར་གླེང་དང་སྤྱི་དོན་རོལ་མཆོ་ལས་བཤད་དོ། ཡུལ་དེར་མཁས་པ་
ནམས་ལ་གྲགས་པའི་སྐད་ལ་སྐད་རིགས་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཉའི་སྐད་
དུ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཆན་ལ། ཨ་རྟེ་ས་མ་ཡ་ནས་ཤུ་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་
རོ། བོད་ནི་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་ལ་འདོད་རྒྱལ་གྱི་སྤྱར་ཉ་རྒྱུ་ཡིད་གྱི་ཐུན་སེལ་
ལས་བཤད་ལ། དེའི་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན་ཤེས་རབ་གྱི་ནས་འགྲེལ་བ་ཞེས་པའི་
བར་འབྱུང་རོ། སྐད་དུ་ཞེས་པ་ནི་སྐད་ལ་ཞེས་པ་དང་འབྲས་ཏེ། སྤྱོད་ལས། དུ་ལ་
སོགས་པ་ལ་དང་མཐུན། ཤེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་མཆན་བཤད་པ་ནི། ཤེས་ཕྱིན་ནི་ཞེས་པ་ནས་འགྲེལ་བའོ་
ཞེས་པའི་བར་རོ། དོན་ནི་སྐབས་འདིའི་ཤེས་ཕྱིན་ནི་རྒྱན་གྱི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་
མདོ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་མོ། མན་ངག་ནི་བཤད་བྱའི་མདོའི་དོན་
བདེ་ལྷག་ཏུ་སྟེ་སྤྱར་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིང་དེ་སྐད་ཅེས་
བྱའོ་ཞེས་པའོ། འགྲེལ་བ་ནི་རང་གི་ཅ་བའི་ཆོག་དོན་ཅི་རིགས་པ་གོ་སྤྱོད་བཤམ་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་སོ། སྤྱིར་འགྲེལ་བ་ལ་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་
དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། ཆོག་འབྲུ་རེ་རེ་ནས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་

བ་ཆོག་འགྲེལ། དཀའ་བའི་གནད་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བ་དཀའ་འགྲེལ། ཅ་བའི་
དོན་བསྟུས་ཏེ་བཤད་བ་བསྟུས་དོན་གྱི་འགྲེལ་བ། ཅ་བའི་དོན་མདོ་དང་སྦྱར་
ནས་བཤད་བ་མདོ་སྦྱར་གྱི་འགྲེལ་བ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་རང་ལུགས་ཆོས་
བཤེས་ལྟར་འགྲེལ་བ་འདི་རྒྱན་གྱི་དོན་འགྲེལ་བཞེད་དོ། །

འདིར་དོགས་བ་ཅུང་ཟད་གཅོད་ན། རྒྱན་གྱི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོའི་
སྐོར་བཞེད་ཚུལ་ལ་སྦྲ་རབས་བས་ནི་གསེར་སྒྲེང་ལས། དེ་ལ་སྦྱར་ཤེར་
ཕྱོགས་ལ་ཡུམ་བྱུག་དང་སྤྲས་བཅུ་གཅིག་སྟེ་སྤྲས་ཡུམ་བཅུ་བདུན་ཞེས་སྦྲ་མ་
ནམས་ཀྱིས་བརྗེ་བྱས་བ་ལ། ཞེས་དང་། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ནི་མའི་སྤྲང་པོ། རྒྱ་བའི་
སྤྲང་པོ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། ལག་ན་དོ་རྩེ། དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆོན་ནམས་ཀྱང་ཤེར་
ཕྱིན་ཡིན་པས། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་
ཙམ་གྱིས་རྒྱན་གྱི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་ལ་བཅུ་བདུན་དུ་བཞེད་ཀྱང་། ཨར་
བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་ནམ་འབྲེད་ལས། དེ་ལ་ཤེས་རབ་
པ་རོལ་ཕྱིན་བ་ལ་གཉིས་ཏེ་མདོན་པར་རྟོགས་བ་བརྒྱད་དུ་མ་སྟེ་བར་དེའི་དོན་
ཙམ་སྟོན་པར་བྲེད་བ་དང་། མདོན་པར་རྟོགས་བ་བརྒྱད་དུ་སྟེ་ནས་སྟོན་པའོ།
དང་པོ་ནི་ཤེས་རབ་སྤྲང་པོ་དང་། །ཞེས་བ་ནས། གཉིས་པ་ནི་སྟེ་ཆོན་བྱུག་རྒྱས་
འབྲིང་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་འབྲུང་བ་ལྟར་མདོན་པར་རྟོགས་བ་བརྒྱད་
དུ་སྟེ་མ་སྟེ་ཙམ་ལས་ཡུམ་སྤྲས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མ་གསུངས་བས་ཡུམ་སྤྲས་ཀྱི་ཐ་

སྙད་མི་བཞེད་པ་འདྲའོ། དེ་བཞིན་འབྲུམ་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་ཆན་དྲུག་པོ་དེ་དག་
ཉིད་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དུ་སྤྱེ་ཁིང་། རྒྱས་པ་ལ་འབྲུམ་ཁོན་དང་། འབྲིང་
ལ་གསུམ། བསྐྱུས་པ་ལ་གཉིས་ཅམ་ལས། རྫོང་དགུ་མ་གསུངས་པས། སྤྱི་དོན་
ལས། རྫོང་དགུ་བཞེད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་དེའི་ཨར་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་སྤྱི་ཡིན་
དབྱེད་དགོས་པར་སྣང་ངོ་། །གཞན་ཡང་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། བརྒྱད་སྟོང་པ་
ནི་བསྐྱུས་པའི་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། སྙད་པ་ནི་བསྐྱུས་པའི་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པས་དེ་
གཉིས་ནི་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་ཆ་བ་རྗེའི་བསྐྱུས་དོན་རིན་ཆེན་
གླེང་བ་ལས། བསྐྱུས་པ་གསུམ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་། དུམ་ཆེན་མོ་བཅས་པོ་
བཅོ་བརྒྱད་པ་དང་། མདོ་སྙད་པ་ནམས་སོ། །ཞེས་འབྲུང་བས། བཅས་པོ་བཅོ་
བརྒྱད་པ་བསྐྱུས་པའི་རྒྱས་པ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པ་བསྐྱུས་པའི་འབྲིང་དུ་འཛོག་
མཁན་དེའང་ཨར་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་དང་བྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་རྒྱལ་ཆ་བ་
ཆོས་རྗེ་ལ་བྱས་པ་མང་ནའང་། མི་བདེ་བས་སྤྱི་ཡིན་དབྱེད་དགོས་པར་མ་ཟད།
རང་རེའི་ཡིག་ཆ་ལ་བོད་བྱི་ནང་གི་དཔེ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འབྲུང་བས། བསྐྱུས་
པའི་རྒྱས་པ་ལ་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་། བསྐྱུས་པའི་འབྲིང་ལ་བཅས་པོ་བཅོ་བརྒྱད་
པར་གསུངས་པའི་དཔེ་དེ་དག་པ་ཡིན་ན། ཨར་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་དང་རྒྱལ་ཆ་བ་
རྗེའི་གསུང་དང་མཐུན་ནའང་། སྤྱི་དོན་ལས། གཞན་ཡང་བསྐྱུས་པ་ལ་གསུམ་
དུ་འབྲེད་ཆུ་ལ་དེ་མི་འཐད་དེ། མདོ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་བཅས་པོ་ཉིར་བཞི་ཡོད་པ་

མདོ་དེ་ཉིད་ལས་འབྱུང་བས་སྐབས་འདིར་བམ་ཆད་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་རིམ་ལྟར་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གིས་དབྱུང་
བར་འཆོལ། །

གསུམ་པ་མཆོན་གྱི་དགོས་པ་ནི། ཆོས་ལ་ཞེས་པ་ནས་མཛད་པ་འདྲའོ།
།ཞེས་པའི་བར་དོ། །དོན་ནི་ལོ་རྒྱུ་བ་ནམས་ཀྱིས་སྟོན་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་ནམས་ཀྱི་
བཀའ་བཅད་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་བཅོས་བསྐྱར་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་མགོར་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་སྟོས་པར་བརྟེན་ནས་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའོ།
།འདི་ནི་མཁས་པས་མཛད་པས་དགོངས་འགྲེལ་ནམ་དག་གོ་ཞེས་གདུལ་བྱ་
ནམས་ཡིད་ཆེས་ཉེ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྟོན་ནས་འདྲུག་པ་དང་། ཤེར་རབ་ཀྱི་ཞེས་
པ་ནས་འགྲེལ་བ་ནས་འགྲེལ་བ་ཞེས་པའི་བར་ཨ་གླི་ས་མ་ཡ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐད་དེས་བསྟན་པ་ཤེས་ཤིང་ཆེ་རབས་ཕྱི་མ་ནམས་སུ་སྐད་དེ་ཤེས་པའི་བག་
ཆགས་ནམ་ཤེས་ཀྱི་སྟངས་འདྲིལ་པ་དང་། སྐད་དེ་ནི་སྐད་རིགས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་མཆོག་དང་། བསྐྱལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་གིས་སྐད་དེས་ཆོས་འཁོར་
གསུངས་པས་བྱིན་རྒྱལ་སྐད་གཞན་ལས་ཆེ་བའི་དགོས་པ་གསུམ་ཡོད་པར་
སྟེ་མ་ནམས་འཆད་ཅིང་། ཕྱི་མ་ནམས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབྱུང་རྒྱ་
གར་སྐད་ཡོད་པ་དེས་ཆོས་ཁུངས་མར་མཆོན་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དུ་མ་
བསམས་ནས་དགོས་པ་དང་པོ་དེ་འགོག་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཆོས་རྒྱལ་ནམས་

ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་འདི་སྦྱར་ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་མ་གཏོགས་བསྦྱར་དུ་མེད་
པ་དང་། བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབྱར་ཡང་རང་གང་འདོད་ཀྱི་རྒྱ་གར་སྐད་
བྱ་ས་མེད་པའི་དུས་སུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབྱར་རྒྱ་གར་སྐད་སྟོས་པས་ཆོས་
ཁུངས་བཙུན་པར་མཆོན་བྱེད་དུ་མཛད་པ་དང་། འགྱུར་གསར་ཆམས་དེ་དང་
འབྲེལ་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ཞེས་མི་མཐུན་པའི་རྒྱན་སྦྱར་བ་ལ་འབྲེལ་
ཞེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུང་མོ། འོན་ཏེ་གསེར་གླེང་གི་ཆམ་བཤད་མིག་འབྱེད་
རྒྱན་ལས། ཕྱི་མ་ཆམས་དེ་དག་འགོག་མེད་ཅེས་པ་དགོས་པ་དེ་གསུམ་ཡོད་པ་
མི་འགོག་ཀྱང་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབྱར་རྒྱ་སྐད་སྟོས་པ་མི་རུང་ཞེས་པ་
འགོག་པ་སྟེ་དགོས་པ་གསུམ་སྦྱར་ཆོག་པས་སོ་སྟུང་ཞེས་གསུངས། །

གཉིས་པ་ཞར་ལ་བྱུང་བ་ལ་གཉིས། གཞུང་ཆད་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་
ཏུ་བཅས་གངས། འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཕྱག་འཆལ་བའོ། དང་པོ་ནི།
བཅས་པོ་ཞེས་པ་ནས་རྒྱ་དབེ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །དོན་ནི། གཞུང་གི་ཆ་
མང་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱོམས་པ་ལ་བཅས་པོ་ཞེས་བཛྟེད་པ་དང་། དགོས་པ་
ནི་གཞུང་ཆོག་ལ་སྟོ་སྦྱར་སྤང་སྟེ་གཞུང་ཆད་མང་ཉུང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ལོ་རྒྱ་བ་
ཆམས་ཀྱིས་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་དབེ་ལ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཕྱག་འཆལ་བ་ནི། ཕྱག་

འཆ་ལ་ཞེས་པ་ནས་བཀས་བཅད་པ་འདྲའོ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །དོན་ནི། མ་རིག་
པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་སངས་ཤིང་ཤེས་བྱ་ལ་སྒོ་གོས་རྒྱས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། གཉིད་
སད་པ་དང་པད་འདབ་རྒྱས་པ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཆ་ལ་ཞེས་པ་སྟེ། སྐབས་འགོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས།
ཤེས་བྱ་ལ་ནི་སྒོ་ཞུས་རྒྱས། །ཞེས་སོགས་དང་། མ་རིག་གཉིད་ནི་རྒྱན་བཅད་
ཅིང་། །ཞེས་སོགས་ཁུངས་སུ་བྲངས་སོ། །དེས་ན། བྱད་ཆ་ཞེས་པའི་སྐྱ་གཉིད་
སངས་པ་དང་པད་འདབ་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འདུག་ཅིང་སྒྲོན་གྱི་ལོ་རྒྱ་བས་
གཉིས་ཀ་བསྒྲེམས་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བསྐྱར་བ་ཡིན་ལོ། །དེ་དག་གི་ཁུངས་
སུ་བྱ་སྒྲོན་ལུང་གི་སྟེ་མ་དང་། ཉ་རྒྱེ་ཀ་ཡིད་ཀྱི་སྐྱ་སེལ་ལས། མ་རིག་གཉིད་
ལས་སངས་བྱིར་དང་། །ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་སྒོ་རྒྱས་བྱིར། །སངས་རྒྱས་པད་མ་
ལྟར་སངས་རྒྱས། །དེ་བྱིར་སངས་རྒྱས་མཆོན་གསོལ་ལོ། །ཞེས་འདེན་པ་
ནི་ཆོག་མ་དག་ཅིང་རྐང་པ་གསུམ་པའི་དོན་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་པད་མ་ལྟར་
སངས་རྒྱས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ན། པད་མ་སངས་རྒྱས་སུ་འདོད་དགོས་
པའི་སྒྲོན་ཡོད་དོ། །ལོ་རྒྱ་བས་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་དང་། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དང་། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་
འགྱུར་ཕྱག་མཛད་པའི་དགོས་པ་ནི། བསྐྱར་བཅོས་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
བསྐྱབ་པ་སོགས་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོད་སོགས་སོ་

སོར་ངོས་འཛིན་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གང་ལ་མངའ་བའི་གང་ཟག་གཙུག་པོ་སངས་རྒྱུ་
དང་བྱང་སེམས། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲིབ་གཙུག་པོ་འཇམ་དཔལ་གཞིན་རྒྱུར་བ་
ལ་འགྱུར་བྱུག་མཛོད་ཅིག །ཅེས་སྟོན་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་བཅས་
པ་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་བྱུག་མཛོད་པར་སྔ་མ་རྣམས་འཆད་ཅིང་། དེ་ལ་བྱི་
རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ལ་འགྱུར་བྱུག་གི་ཡུལ་དུ་སྤར་མ་ངེས་
པའི་རྒྱ་མཚན་མང་དུ་བཤད་ནས། ལོ་རྒྱ་བས་རང་གང་ལ་དད་པ་ཆེ་བའི་ལྷ་ལ་
བྱུག་བྱས་པར་འཆད་མོད། འོན་ཀྱང་སྟོན་བསྐྱར་བའི་འདུལ་བ་དང་མངོན་པ་
དང་མདོ་སྡེ་པལ་མོ་ཆེ་ལ་ངེས་པ་ཅན་དུ་སྟོས་འདུག་པས། བྱིས་མ་ངེས་ཀྱང་
དང་པོའི་ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་དུས་སུ་བཀའ་བཅས་པ་མཛོད་ཅིང་བྱིས་སུ་འང་
དེ་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་བྱུག་མཛོད་པ་འདྲའོ། །བྱ་སྟོན་ལུང་གི་སྟེ་མ་ལས།
མངོན་པ་འདུལ་བ་མདོ་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་ཐོག་མར་འཇམ་དཔལ་དང་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་དང་སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུག་འཆལ་བ་བཀའ་
བཅད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་གྲགས་ཀྱང་། བཀའ་བཅས་དག་ན་མི་སྣང་ཞིང་ངེས་
པའང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྐབས་འདིའི་བྱི་རབས་པ་ལ་བྱ་སྟོན་ཡང་
བཞག་གོ། །

དེ་ལྟར་ན་གཤམ་གསལ་གྱི་རེ་འུ་མིག་འདི་ལས་མ་ངེས་པའི་ལུ་མཁྱེན་པར་བྱ་

སྟེ།

བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་འགྲུང།

བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་འགྲུང།

གཉིས་པ་བརྗོད་བྱ་དེ་ལྟན་གྱི་གཞུང་འཆད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་འཛིན་དང་། གཞུང་དངོས་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། གཞུང་འཆད་པའི་ཐོག་མར་ཞེས་པ་ནས་ཆེས་ལེགས་སོ་ཞེས་པའི་བར་རོ། དེ་ནི། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། མདོ་དོན་སྤྱི་བ་དག་གིས་ནི། དགོས་པ་བསྟུས་པའི་དོན་བཅས་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱ་གྱིས་མདོ་དོན་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལཱའི་སྒོ་ནས་འཆད་པར་མཛད་དེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལས། །ཞེས་པ་ནས། བྱ་བ་ཙོང་པའི་དགོས་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དགོས་དོན་དགོས་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་བཞི་ནི་ཡང་དག་བརྗོད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་མདོ་དོན་བསྟུས་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་བྱིར། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་བཞེད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་མདོ་དོན་ཆོག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད། མཚམས་སྦྱོར་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་བྱིར། །ཞེས་དང་།

དངོས་པོ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ། ཞེས་དང་། གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་
ལ། །ཞེས་སོགས་འགའ་ཞིག་གིས་མདོ་དོན་བཀལ་ལན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་ཅིང་
བཀལ་ལན་པལ་ཆེར་བྱགས་ལ་བསྟན་ཏོ། །འདིར་བཤད་ཐབས་ལྡེའི་དགོས་
དོན་དགོས་འབྲེལ་གྱིས་བསྟན་པར་མཁས་པ་དག་གིས་བཞེད་པ་ལ། ལྷ་མ་
དག་གིས་དེ་ནི་མ་འབྲེལ་ཏེ། དགོས་འབྲེལ་གྱིས་ནི་བསྟན་བཅོས་གྱི་དགོས་
དོན་བསྟན་ལ། བཤད་ཐབས་ལྡེའི་དགོས་དོན་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མདོའི་
དགོས་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། མཆོད་བརྗོད་གྱིས་ཡན་ལག་ལྡེའི་དགོས་
དོན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་མདོའི་བརྗོད་བྱ་ཡུམ་གྱི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་ལ། རྗེ་ལྷ་མས་དེ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་
ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདི་མདོ་འཆད་བྱེད་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཡན་ལག་ལྡེ་ནི་བསྟན་
བཅོས་གྱིས་མདོ་བཤད་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་དོན་ནི། བདེ་
ལྷག་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས། །བྱ་བ་ཚོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་མདོའི་དོན་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་གྱི་དགོས་པ་ཡིན་ཞིང་།
དགོས་འབྲེལ་འདིས་ཀྱང་མདོའི་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་དགོས་
པ་དང་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་གཉིས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མེན་ན། འོ་ན་ལུས་
རྣམ་གཞག་གིས་ཀྱང་ཡན་ལག་ལྡེའི་བསྟན་དོན་མ་བསྟན་པར་ཐལ། དགོས་
འབྲེལ་གྱིས་ཡན་ལག་ལྡེའི་དགོས་དོན་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོན་

ན། བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔ་གང་ཡང་
མ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཡན་ལག་ལྔའི་འཆད་ཚུལ་དེ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་
ཉིད་ཀྱི་མན་ངག་བརྒྱད་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན་སྤྱོད་རང་ལུགས་ལ། གཞན་
གྱིས་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པས་ཡན་ལག་ལྔའི་དགོས་དོན་བསྟན་པར་ཐལ།
མདོའི་བརྗོད་བྱ་ལུས་ཀྱི་ལུས་དུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་
ཟེར་ན། མཆོད་བརྗོད་གྱིས་ཡན་ལག་ལྔའི་དགོས་དོན་བསྟན་ཟེར་བ་བྱུང་དོ། །ཁོ་
ན་རེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་མདོ་དོན་དགོས་
དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདིས་
མདོ་ཡི་དོན་འཆད་པར་ཐལ། འདོད་ན། གསེར་སྒྲིང་ལས། མཆོད་བརྗོད་དང་
དགོས་འབྲེལ་ནི་རྒྱན་གྱིས་མདོ་བཤད་པའི་སྟོན་འགྲོ་ཡིན་གྱི་མདོའི་བཤད་པ་
དངོས་མིན་ཏེ། དཔེར་ན། འབྲེལ་བ་འདིའི། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ། །ཞེས་
སོགས་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་བ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་
ཟེར་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། གཞུང་འདི་མདོའི་བཤད་པ་དངོས་མིན་ཀྱང་མདོའི་བརྗོད་
བྱ་རྣམས་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པ་དེ་རྒྱན་ཙམ་
པའི་དགོས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་ན་རེ། རྒྱན་གྱི་མཆོད་
བརྗོད་འདི་ཆོས་ཅན། མདོའི་བཤད་པ་དངོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསེར་སྒྲིང་
ལས། མཆོད་བརྗོད་དང་དགོས་འབྲེལ་ནི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། བསྟན་བཅས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དེ་ཉིད་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་ན། གསེར་སྒྲིང་ལས། སྤྱིར་ནི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དང་། དེ་ལ་
བསྟོད་ཚུལ་ལ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་བསྟན་བཅས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་བསྟོད་
བྱལ་གི་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། མཆོད་
བརྗོད་དང་བསྟན་བཅས་བརྗོད་བྱ་མ་ཐུན་པ་ཅམ་གྱིས་མཆོད་བརྗོད་མདོའི་
འཆད་བྱེད་དུ་འཛོག་མི་རུས་ཏེ། དཔེར་ན་ཡུམ་འབྲུམ་པ་དེ་བསྟན་བཅས་འདི་
དང་བརྗོད་བྱ་མ་ཐུན་ཡང་ཡུམ་གྱི་མདོའི་འཆད་བྱེད་དུ་མི་འཛོག་པ་བཞིན་
ནོ། །གཞུང་སྤྱིའི་འབྲེལ་བ་མཆམས་སྤྱར་ལ་རག་ལས་པས། དེ་ནས་ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་མཆམས་སྤྱར་གྱི་སྟོན་སྐུ་འཆད་པར་
པཎ་ཆེན་གྱི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ལས་གསུངས་ཀྱང་། རང་གི་ཡིག་ཆར། རྒྱན་གྱི་
མཆམས་སྤྱར་ཐམས་ཅད་ཤུགས་བསྟན་དུ་གསུངས་པ་ནི། གསེར་སྒྲིང་ལས།
དེའི་ཕྱིར་རྒྱན་གྱིས་མདོ་འཆད་པའི་མཆམས་སྤྱིར་དངོས་སུ་མེད་ཅིང་ཤུགས་
ལ་ཡོད་པ་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཅི་རིགས་པ་གསལ་བར་བཞོད་པ་འདི་
རྣམས་ཡིན་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མ་ཐུན་ནོ། །གལ་ཏེ་འདིར་པལ་ཆེ་བའི་
དབང་དུ་བྱས་སོ་ཞེ་ན། རྒྱན་གྱིས་མདོ་འཆད་པའི་བཀལ་ལན་ཡང་དངོས་སུ་
མེད་ཅེས་གསུངས་རིགས་པར་ཐལ། དེ་པལ་ཆེར་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འགའ་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་པལ་ཆེར་ཤུགས་ལ་བསྟན་

བ་རྣམས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་གྱིས་གསལ་བར་མཛད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །ཅེས་པ་དེ་མཆམས་
 སློར་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེའི་སྤྲུལ་དོན་ཀུན་གསལ་ལས། དེ་ནས་ཞེས་པ་ལ། སྐད་
 དོད་ལྷུ་ཐ་ཞེས་པ་ཡོད་ལ། དེ་ལ་ན་རོ་བས་ཚུལ་བཞིས་བཤད་དོ། ཅུ་རྒྱུད་ལྔ་
 མ་རྫོགས་ནས་དེ་ཕྱི་མའི་རྒྱུད་འཆད་པའི་སྐབས་སློར་བ་སྟེ། ཞེས་པ་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཐེར་ན། འོ་ན། དེ་ནས་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་པའི། །ཞེས་པ་འང་འདིའི་
 མཆམས་སློར་ལ་བརྗོད་བྱ་བྱད་པར་བ་བསྟན་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ས་མཆམས་སློར་
 དགོས་པ་ལ་འདི་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་མཆམས་སློར་ལ་གངས་རྒྱུ་ཅེས་ཡོད་ཅེ་ན། སློབ་དཔོན་ཆོས་
 བཤེས་གྱིས། ཆོག་གསལ་དུ། དེ་ཡང་སྐབས་དང་པོ་ལས་ནི་མཆམས་སློར་
 པའི་ཆོག་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསལ་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ན་མཆམས་སློར་གྱི་
 ཆོག་ནི་སློར་ན་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ཅུ་གསལ་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་སྐབས་གྱི་དང་པོར་
 བསྟན་པ་བརྒྱད་ནི་སྐབས་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་པའི་མཆམས་སློར་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་
 རྣམས་ནི་ཅི་རིགས་སུ་སློར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། མཆམས་སློར་གྱི་གངས་
 འདི་དང་འགྲེལ་བའི་ཆོག་ཐེན་དང་དོན་ཐོབ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན།
 ཆོག་ཐེན་འདྲེན་པ་ཡིན་ན། སྐབས་དང་པོ་ལ་གངས་ལྷག་པའི་སློན་དང་། སྐབས་
 བཞི་པ་དང་བརྒྱད་པ་ལ་གངས་ཉུང་བའི་སློན་དུ་འགྱུར་ལ། དོན་ཐོབ་གྱི་དབང་

དུ་བྱས་ན་སོ་དུག་གི་དོན་གང་ཡིན། དམིགས་ཆུས་བཤད་ལ་ངེས་འབྱེད་
བཞི་ཡོད་པས་མཆོམས་སྒྱུར་བཞི་ཐོབ་ཅིང་། སའི་ཡོངས་སྒྱུར་ལ་ས་གཉིས་
པ། ས་གསུམ་པ། བཞི་པ། ལྷ་པ། དུག་པ། བདུན་པའི་ཡོངས་སྒྱུར་གཉིས་ལས་
དང་པོ། བརྒྱད་པ་དགུ་པའི་ཡོངས་སྒྱུར་སྟེ་ས་བརྒྱད་ཀྱི་ཡོངས་སྒྱུར་བརྒྱད་
ལ་མཆོམས་སྒྱུར་བརྒྱད་ཐོབ་པས་སོ་དུག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གཟུང་ཉླག་དང་
འཛིན་ཉླག་གཉིས་ལ་ཡང་མཆོམས་སྒྱུར་གཉིས་ཐོབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐབས་གཉིས་པའི་ཉན་རང་གི་ངེས་འབྱེད་བཞི་
ཆོན་གཉིས་དང་། སྐབས་བཞི་པའི་ངེས་འབྱེད་བཞི་ལ་ཡང་མཆོམས་སྒྱུར་བཞི་
ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་བཀག་ཀྱང་། སྒྱོན་དེ་དག་མེད་དེ། ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་
སྐབས་དང་པོ་ལ་ཆོག་ཟིན་ཉེར་ལྷ་དང་དོན་ཐོབ་བཅུ་གཅིག་བསྟོམས་པས་སོ་
དུག་ཏུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཆོག་གསལ་དུ། སྐབས་དང་པོ་ལས་ནི་མཆོམས་སྒྱུར་བའི་ཆོག་
སུམ་ཅུ་ཙམ་དུག་སྟོས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ཀྱི་བཞེད་
པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་འདི་ནི་ཆོས་བཤེས་བརྗེ་ཏེ་ཐུགས་མཉམ་པར་
མ་བཞག་པའི་ཆོག་ཡིན་པར་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྒྲིང་ལས། དེས་ན་བརྗེ་ཏེས་
ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཆོག་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་དབྱེད་པ་མེད་པར་
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་ཁྱེ་ཀར་དང་པོ་ལ་ནི་སོ་དུག་ཅེས་སོགས་

གྱིས་བྲག་ཆ་ལྟར་བརྗོད་པ་མཐོང་བས་འདི་ལ་འབད་གྱི། དེ་ལྟར་མིན་འདི་ལ་
བཀལ་ཞིང་བརྟག་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་དང་། སྤྱི་དོན་ལས། སློབ་
དཔོན་ཆོས་བཤེས་གྱིས་བཤད་པ་དེ་བརྗོད་ཏེ་ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་
ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སློབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་
གྱི་མཆམས་སྦྱོར་གྱི་གངས་ལ་རྗེ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་དགག་བཞག་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དེ་ལ་དགག་པ་དེ་དག་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། བརྗོད་
ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཆོག་འདི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་འཇུག་དུ་
མས་རང་རང་གི་ཁྱེ་ཀར་སྐབས་དང་པོ་ལ་ཆོག་ཟིན་སོ་དུག་ཅེས་བྲག་ཆ་ལྟར་
བརྗོད་པ་མཐོང་ནས་དེ་དག་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་གྱི། ཆོས་བཤེས་འགོག་
པ་མ་ཡིན་ནོ།

འོ་ན་སློབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་གྱིས་རྟོག་པ་རྒྱས་བཤད་སྐབས་སུ་
གཟུང་རྟོག་དང་འཇིག་རྟོག་གཉིས་ལ་ཡང་མཆམས་སྦྱོར་གཉིས་འཐོབ་པར་
བཞེད་པར་ཐལ། དམིགས་ནམ་རྒྱས་བཤད་གྱི་ངེས་འབྱེད་བཞི་ལ་མཆམས་
སྦྱོར་བཞི་དང་། སའི་ཡོངས་སྦྱོང་ལ་ས་བརྒྱད་གྱི་མཆམས་སྦྱོར་བརྒྱད་འཐོབ་
པར་བཞེད་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐབས་དང་པོར་འགྲུར་རོ་ཞེ་
ན། སྦྱོན་མེད་དེ་ཆོས་བཤེས་གྱིས་དམིགས་ནམ་རྒྱས་བཤད་གྱི་མཆམས་སྦྱོར་
དུ་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། བར་སྐབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བདུན་གྱིས་

བཤད་དེ། ཞེས་འབྱུང་བ་དང་། སའི་ཡོངས་སྤྱོད་གི་མཆམས་སྤྱོད་དུ། བར་
སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གསུམ་གསུངས་པ། །ཞེས་འབྱུང་བས་
དེ་དག་ལ་མཆམས་སྤྱོད་དོན་གྱིས་འཐོབ་པ་ཡོད་མཉམ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི།
རྟོག་པ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་མཆམས་སྤྱོད་ལ་ཆོགས་བཅད་གོང་འོག་གི་གྲངས་དེ་
ལྟར་སྒྲོས་པ་མི་འབྱུང་བས་མི་མཆུངས་སོ་སྟུང་དུ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་
འདི་ནི་ཁོ་བོའི་རྣམ་རྟོག་ལ་ཤར་རོ། །

འོན་རང་ལུགས་ལ་སྐབས་བཞི་པ་ལ་མཆམས་སྤྱོད་གྲངས་སོ་དུག་
དང་བརྒྱད་པ་ལ་བཅུ་བཞི་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་བཞི་ལ་སོ་ལྔ་དང་
བརྒྱད་ལ་བཅུ་གསུམ་ལས་མི་འདྲེན་པ་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཆམས་ཀྱི་
གྲངས་དབྱེ་བསྟུ་ཙམ་ལས་ཁྱད་པར་མེད་དེ། དཔེར་ན། བཟལ་ལན་གཉིས་
སོར་སོར་བགྲང་མ་བགྲང་ལས་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔ་དང་དུག་ཏུ་བཤད་
པ་བཞིན་ནོ། འོན་ཀྱང་ཆོས་བཤེས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་འདི་རྣམས་གསེར་སྒྲིབ་གི་
ཆོག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོ་བོས་སྤོངས་འཆར་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། སྐབས་དང་
པོ་ལ་མཆམས་སྤྱོད་དོན་འཐོབ་བཅུ་གཅིག་བཤད་པའི་ཆོས་བཤེས་ཀྱི་གཞུང་
ཁྱད་པར་གསལ་མ་མཐོང་བས་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་འདིའི་གཞུང་ཁྱད་པར་
གསལ་དང་བཅས་ཉེ་ལན་མཛད་དུ་གསོལ། །

རང་ལུགས་ལ་འབྲེལ་བའི་ཚིག་ཟེན་གྱི་མཆམས་སྟོར་དུ་ཡོད་ཅེ་ན།
གསེར་ཐོང་ལྟར་སྐབས་དང་པོ་ལ་ ༡༩། སྐབས་གཉིས་པ་ལ་ ༡༣། སྐབས་
གསུམ་པ་ལ་ ༡༤། སྐབས་བཞི་པ་ལ་ ༡༥། སྐབས་ལྔ་པ་ལ་ ༡༦། སྐབས་དྲུག་
པ་ལ་ ༡༧། སྐབས་བདུན་པ་ལ་ ༡༨། སྐབས་བརྒྱད་པ་ལ་ ༡༩། རོན་བསྟུས་ ༡ ཉེ་
འབྲེལ་བའི་ཚིག་ཟེན་གྱི་མཆམས་སྟོར་ ༡༩ ༣ ཡོད་དོ།

འོ་ན་གསེར་ཐོང་ལས། ཚོས་བཤེས་གྱིས་མཆམས་སྟོར་གངས་བཞེད་
ཚུལ་ལ་བརྟག་པའི་སྐབས། སྐབས་དང་པོ་ལ་ཉེར་ལྟ་དང་། སྐབས་བཞི་པ་དང་
བརྒྱད་པ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་སོ་དྲུག་དང་བཅུ་བཞི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། སྐབས་དང་
པོ་ལ་ཉེར་ལྟ་དང་། བཞི་པ་དང་སོ་དྲུག་དང་། བརྒྱད་པ་ལ་བཅུ་བཞི་བགངས་པ་
ནི། སྐབས་དང་པོ་སྟེ་འཆམས་སྟོར་དང་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ངོ་བོའི་མཆམས་
སྟོར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས། ཉོག་པ་སྟེ་འཆམས་སྟོར་དང་ཉོག་པ་རྒྱས་
བཤད་གྱི་མཆམས་སྟོར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས། སྟུབ་པ་སྟེ་འཆམས་
སྟོར་དང་གོ་སྟུབ་གྱི་མཆམས་སྟོར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
བཞི་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་སྟེར་བསྟན་པའི་མཆམས་སྟོར་དང་གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་
པ་བསྟན་པའི་མཆམས་སྟོར་གཉིས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས། མཐོང་ལམ་
སྟེ་འཆམས་སྟོར་དང་མཐོང་ལམ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་མདོར་བསྟན་གྱི་

མཆོམས་སྐྱར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས། སྒོམ་ལས་སྤྱིའི་མཆོམས་སྐྱར་དང་
 སྒོམ་ལས་གྱི་བབ་བྱང་གི་མཆོམས་སྐྱར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་སོ། དེ་བཞིན་
 དུ་བརྒྱད་པ་ལ་ཡང་། སྐབས་གྱི་དང་པོར་བསྟན་པའི་མཆོམས་སྐྱར་དང་། སྐྱ་
 བཞིའི་འབྲེལ་བསྟན་པའི་མཆོམས་སྐྱར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་སོ། དེ་དག་
 གི་རྒྱ་མཆོན་ནི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་ལྟར་ཅ་ཆིག་རང་རང་གི་སྡོན་དུ་ཡོད་
 པ་ནམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ཤིང་། རྟོག་པ་རྒྱས་པ་ཤད་ཀྱི་དེ་ནི་རྒྱན་
 གྱི་གོ་རིམ་ངེས་པའི་མཆོམས་སྐྱོར་མིན་པས་མ་བཟངས་སོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་སྐབས་ལྷག་མ་ནམས་ལ་སྐྱར་ཏེ་ཆིག་བེན་གྱི་མཆོམས་
 སྐྱར་གངས་འཛེན་ནི། སྒོམ་ལས། དེའི་ཕྱིར་རང་ལུགས་དང་པོར་བཅུ་གཅིག་
 འོར། །བཞི་དང་བརྒྱད་པར་ཆད་པའི་གཉིས་བསྟན་པས། །བརྒྱ་དང་ཞེ་བཞི་
 རང་ལུགས་ཤུལ་དུ་ལུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

འོན་ཀྱང་དོགས་པ་ཅུང་ཟད་ནི། མཆོད་བརྗོད་དང་དགོས་འབྲེལ་ལུས་
 རྣམ་གཞག་གསུམ་གྱི་མཆོམས་སྐྱར་ཆོས་ཅན། སྐབས་དང་པོའི་མཆོམས་
 སྐྱར་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་དང་པོའི་མཆོམས་སྐྱར་གྱི་གངས་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། མཆོད་བརྗོད་དང་དགོས་འབྲེལ་ལུས་རྣམ་གཞག་གསུམ་པོ་
 དེ་སྐབས་དང་པོའི་གཞུང་དུ་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་གསུམ་
 སྐབས་གཉིས་པའི་གཞུང་དུ་འང་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གསུམ་གྱི་མཆོམས་སྐྱར་དེ། སྐབས་གཉིས་

པའི་མཆམས་སྐྱར་དུ་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་བསྐྱས་
པའི་དོན་ཀྱན་བསྐྱན་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཆམས་སྐྱོར་དེ་སྐབས་ཀྱི་དང་
པོར་བསྐྱན་པའི་མཆམས་སྐྱོར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པ་བྱམས་པ། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེ་སྐབས་དང་པོའི་མཆམས་སྐྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས། གཞན་ཡང་། མཆོད་བརྗོད་དང་དགོས་འབྲེལ་གྱི་མཆམས་སྐྱར་ཆོས་
ཅན། རྒྱན་གྱིས་མདོ་འཆད་པའི་བཤད་ཐབས་ལྟའི་མཆམས་སྐྱར་ཡིན་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཆོད་བརྗོད་དང་དགོས་འབྲེལ་གྱི་
གཞུང་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྒྱན་གྱིས་མདོ་འཆད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན།
གསེར་སྒྲིང་ལས། མཆོད་བརྗོད་དང་དགོས་འབྲེལ་ནི། ཞེས་སོགས་སྐྱར་དངས་
པ་དང་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཉག་པ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་མཆམས་སྐྱོར་དེ་རྒྱན་གྱི་ལྷགས་
ལ་བསྐྱན་པའི་མཆམས་སྐྱར་དུ་མཛོག་གམ་མི་འཛོག་ ཕྱི་མ་ལྟར་ན། སྐབས་
དང་པོ་ལ་ཆོག་ཟེན་གྱི་མཆམས་སྐྱོར་ཉེར་བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ།
གསེར་སྒྲིང་ལས། དེ་ལ་མཆམས་སྐྱོར་བརྗོད་པས་ཆོག་གི་གོ་རིམ་རྣམས་
འབྲེལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

གཞན་ཡང་། རྣམ་པ་སྐྱིར་བསྐྱན་གྱི་མཆམས་སྐྱར་དང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་
རྣམ་པའི་མཆམས་སྐྱར་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདི་
གཉིས་ཙུ་ཆོག་རང་རང་གི་སྟོན་དུ་འབྱུང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་
ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཆམས་སྐྱར་དེ་ཙུ་ཆོག་རང་གི་སྟོན་དུ་བྱུང་བ་མིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཙུ་བ་དེའི་རྗེས་སུ་དེའི་དོན་གླངས་ནས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། ཕྱི་འགྲེལ་གྱི་མཆོམས་སྐྱར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གསེར་སྒྲིབ་
ལས། གང་དག་མཆོམས་སྐྱར་གང་ཡིན་སྲ་འགྲེལ་དུ་བཞེད་པ་ནི་སྲ་འགྲེལ་གྱི་
དོན་མ་མཐུན་པར་བྱེད། ཅུ་བ་དེའི་སྐར་དང་རྗེས་སུ་དེའི་དོན་སྒྲུངས་ནས་
འགྲེལ་བ་ནི་སྲ་འགྲེལ་དང་ཕྱི་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་ན་ཅུ་བའི་དོན་སྐར་སྒྲུངས་
ནས་མི་འགྲེལ་བའི་མཆོམས་སྐྱར་དུ་མ་ཡོད་པས་སོ། ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འགྲེལ་བས་ཅུ་བའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་དོན་འཆད་ཚུལ་ལ།
གསེར་སྒྲིབ་ལས། ཆོགས་བཅད་དང་པོ་འདི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་ཐབས་
ལྗེའི་སྟོན་སྐར་བཀལ་ཏེ། རང་ཉིད་ནས་ཆེད་དུའི་བར་གྱིས་དགོས་པ་དང་ཡུམ་ལ་
ནས་ཕྱག་འཆོལ་བར་གྱིས་བསྐྱུས་དོན་དང་། ཆོགས་སུ་ནས་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོའི་
བར་གྱིས་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་ནས་བསྟོད་དོའི་བར་ནི་བསྐྱུས་དོན་ལས་འབྲེལ་
ཤིང་། ཉན་ཐོས་ནས་ཕྱག་འཆོལ་གྱི་བར་གྱིས་ཆོག་དོན་དང་། དེ་ལྟར་ནས་
འཐད་པ་ཡིན་ནོའི་བར་གྱིས་བཀལ་ལན་བསྐྱུས་ལ། མཆོམས་སྐྱར་ནི་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན། འཕགས་པ་
བྱམས་པ་ནས་ཕྱག་འཆོལ་བར་གྱིས་མཆོམས་སྐྱར་དང་། ཆོགས་སུ་ནས་ལྟན་
པ་བརྗོད་དེ་བར་གྱིས་བསྐྱུས་དོན་དང་། དེ་ཐོས་ནས་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ་བར་གྱིས་
དགོས་དོན། དེ་ལ་ནས་བསྟོད་དོ་བར་གྱིས་ཅོད་སྤང་དང་། ཉན་ཐོས་ནས་ཕྱག་
འཆོལ་ལོ་བར་གྱིས་ཆོག་དོན་འཆད་པར་གསུངས་ནས། དེ་ལྟར་ནས་འཐད་པ་
ཡིན་ནོའི་བར་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་ལ་མ་སྐྱར་བའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཡིན།

རྣམ་བཤད་འདི་གཉིས་གྱིས་འགྲེལ་བའི་ཡན་ལག་ལྗེའི་སྟོན་སྐར་རྒྱན་

གྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་གི་མཆོམས་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུངས་པ་ལ་
བརྟེན་འགྲེལ་བའི་མཆོད་བརྗོད་འཆད་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ་འགལ་ལམ་མི་
འགལ།

གསེར་སྒྲིང་ལས། རང་ཉིད་ནས་འཆད་དོའི་བར་གྱིས་དགོས་པ་དང་།
ཞེས་དང་། དེས་ན་འདི་དང་འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མཆོམས་སྦྱོར་
ལྟ་བུ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཡང་གཞན་ལ་མ་དེས་སོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གོང་འོག་
དུ་མས་འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་འགྲེལ་བས་མཆོད་བརྗོད་དགོས་
པའི་སྒྲོན་མ་འཆད་བྱེད་ཀྱི་མཆོམས་སྦྱོར་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། དེ་ཉིད་
ལས། རྒྱགས་ལ་བསྟན་པའི་མཆོམས་སྦྱོར་དུ་གསུངས་པ་གཉིས་རི་ལྟར་ཡིན་
པའི་སྒྲོར་རང་ཅག་ནམས་ལ་འདོད་པ་ཁེངས་པའི་སྒྲོ་སྒྱེད་ཅིག་སྟེལ་དུ་གསོལ།
ཞེས་ཁྱེད།

ལྟ་ཡི་ལམ་ནས་ཉི་མེ་འཛིན་མར་མ་ལྟར་ཞིང་། །རི་ཡི་དབང་པོ་ཚུ་གཉེར་སྦྱང་
གཡོག་མ་གྲོལ་བ། །དེ་སྤིད་འདི་ན་ཡུམ་དོན་དོན་གཉེར་སྐལ་ལྡན་གྱི། །རེ་བ་
སྒྲོང་བའི་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་འདི་གནས་ཤོག །ཅེས་པས་རེ་ཞིག་མཇུག་བསྟུས་
སོ།

མེར་བྱས་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་རིན་ཆེན་གྱི་ ༡༠༡༠། ༥། ༥ ཉིན།

ཚུལ་གཞི་གསུམ་པ།

བགྲིས་སྒྱུན་དཀའ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཤེས་རབ།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བའི་འགྲེལ་བ་ཚུལ་ན་
ཞེས་པ་ནས་མཆམས་སྒྲོར་ནི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་བར།

༥ མཉམ་མེད་ཤྲུའི་རྒྱལ་ནས་སྒྲ་མའི་བར། །ཡུམ་དོན་གསལ་
མཛད་དངོས་དང་བརྒྱད་པ་ཡི། །སྤྱག་འོས་རྣམས་ལ་གྲུས་པས་སྤྱག་བགྲིས་
ཏེ། །སྐྱབས་བབ་བརྗོད་དོན་ཅུང་ཟད་སྒྲིབ་བར་བྱ། །གང་བཤད་པར་བྱ་བ་ནི་
ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་སྒྲིབ་བའི་མཁས་བཞིའི་བཤད་ཚུལ་དང་།
མངོན་རྒྱན་མཆོད་བརྗོད་གྱི་བཤད་ཐབས་ལྷ་བཅས་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱ་བ་
ལས། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་གཞུང་ལས། གལ་ཏེ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བའི་འགྲེལ་
བ་ཚུལ་ན། ཀུན་གྱི་རྒྱན་ཡིན་པར་གང་ལས་རྟོགས་ཤིང་། ཞེས་པའི་ལན་དུ།
མཁས་བཞིའི་བཤད་པ་ལས་སོ་ཞེས་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་ཞེས་ཚུལ་པར་
དམ་བཅས་པ་ལ། ཅི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་གཞན་དག་གྱུང་ཡོད་

དམ་ཞེན། ཞེས་པའི་ལན་དུ་ཡོད་ཅེས་སྟོན་པའི་འབྲེལ་སྒྲིག་ཚུལ་གཉིས་ལས།
 འདིར་སྔ་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་སློབ་
 དཔོན་སེའླེ་བཟང་པོས་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་
 འགྱུར་བར་སྟོན་པའི་འབྲེལ་ཙོང་ན། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དེ་ཡུམ་
 ཀུན་གྱི་རྒྱན་ཡིན་པ་གང་ལས་ཤེས་ན་མཁས་པ་སྔ་མ་བཞིའི་བཤད་པ་ལས་གོ་
 ཞེས་པ་ཡིན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་མཁས་པ་སྔ་མ་བཞིས་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་
 རྒྱན་དེ་ཡུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲེལ་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་འབྲེལ་པ་
 མངོན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འབྲེལ་སྒྲིག་ཚུལ་གཉིས་ལས། སློབ་དཔོན་གྱིས་
 བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་འདི་ཡུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་ཡིན་པར་མཁས་པ་སྔ་
 མ་བཞིའི་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ནི་མཁས་པ་སྔ་མ་
 བཞིས་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དེ་ཡུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་ཡིན་པར་བསྟན་
 པའི་འབྲེལ་པ་མངོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། མཁས་
 པ་སྔ་མ་བཞིའི་གཞུང་དེ་ནམས་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་མངོན་
 རྟོགས་རྒྱན་དེ་ཡུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་ཤེས་ཞེས་པ་ཡིན། སྟོང་པོ་བསྟར་ན་སེང་
 བཟང་གིས་ཡུམ་དང་རྒྱན་གྱི་དོན་མཐའ་དག་རྟོན་ནས་དབུ་མ་པའི་ལྷགས་སུ་
 བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དེ་ཡུམ་གསུམ་ཀའི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་སྟོན་
 པའི་འབྲེལ་པ་མངོན་བཞེད་པས་མན་ངག་ཡོད་པར་མ་ཟད་རྣམས་སྟོན་དུ་འགྱུར་

བའི་སྒྲིན་མེད། །

འོ་ན་མཁས་པ་སྤྲུལ་བཞིའི་བཤད་པ་གང་ཞེ་ན། དང་པོ་སློབ་དཔོན་
ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་
བ་དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་མཛད། གསེར་སྒྲིང་ལས་འདི་ལ་ཉི་མེད་དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་ཟེར་
བ་ནི་བརྟག་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་ཟེར་བ་
འདི་ཉི་མེད་རྒྱུད་པའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་རིགས་པར་ཐལ། ཡུམ་གསུམ་
ཀའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་བསྟན་བཅས་ཆེན་པོའི་རྣམ་
བཤད་མཛད་ཅེས་པའི་བསྟན་བཅས་དེ་ཡང་ཉི་མེད་རྒྱུད་པ་ལ་སྒྲུབ་དགོས་ན་དེ་
ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ཀ་ལ་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན།

གཉིས་པ་མཁས་མཆོག་དབྱེག་གཉིན་གྱིས་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་
སྤྱི་ཉི་མེད་གཞུང་འགྲེལ་མཛད། འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ཞེ་བ་འབྲུང་གནས་གྱིས་ཉི་མེད་
གཞུང་འགྲེལ་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་སྤྱི་མཛད་པ་འགོག་ཚུལ། གསེར་སྒྲིང་
ལས། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་ཉི་མེད་གཞུང་འགྲེལ་དུ། ལྷ་སྐྱབ་གྱི་ཕུང་ཤེས་བྱེད་
དུ་བྲངས་ནས་འཆད་པས་དེའི་ལྷགས་དང་འགལ་བ་སྤྲུལ་མི་རུས་ལ། རྣམ་རིག་
ཅམ་ལ་མ་ཞེན་པར་སྤྲོད་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་འཛིན་མི་རུས་པས། སངས་རྒྱས་
གྱིས་སེམས་ཅམ་དུ་བཟུང་བ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་

པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ཡང་རང་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་ནས།
ནང་གི་ཤེས་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་བཟོལ། །ཞེས་
བྱ་བ་སུན་ཕྱང་བཤོ། །ཞེས་པ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་འདོར་བ་ཡིན་ཞེས་
བྱའོ་ཞེས་འདེན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་བྱང་།

ཞི་བ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཕྱགས་དེ་ལ་རྗེས་???འོན་ཀྱང་ཞི་བ་འབྱུང་
གནས་རང་ཉིད་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་བཤད་པ་ལ་ཚད་མར་བྱེད་པ་དང་། འདྲུག་
འབྲེལ་གྱི་ཕྱང་དེ་ཤེས་བྱེད་དུ་འདེན་པ་འགལ་བར་མཐོང་སྟེ། ཕྱང་དེ་ལས་ནི་
ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་དོན་མ་བཤད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་འགོག།

གསུམ་པ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་གྲོལ་སྒྲེས་ཉི་མེད་དང་བསྟན་བཅས་མདོན་
རྟོགས་རྒྱན་སྦྱར་བའི་འབྲེལ་པ་དབྱུ་མ་པའི་ཕྱགས་སུ་བཀྲལ་བར་མཛད། དེ་
ཡང་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་སེམས་ཅམ་པའི་ཕྱགས་སུ་འབྲེལ་པ་
མཛད་པ་ཡུམ་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་བྱས་པ་མིན་པར་མཐོང་ནས་ཡིན་པས་སོ། །

བཞི་པ་བཙུན་པ་གྲོལ་སྒྲེས་མདོའི་ཆོག་དོན་མཐའ་དག་ཚང་བར་མ་རྟེན་
པར་རང་གིས་རི་ལྟར་རྟེན་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་བུན་པར་ཉི་མེད་རྣམ་འབྲེལ་
མཛད། ཉི་མེད་རྣམ་འབྲེལ་འདི་བཙུན་པས་མཛད་པ་ཡིན་མིན་ལ་མཁས་པའི་

གསུང་འདྲ་མིན་སྒྲུང་ཞིང་། གསེར་སྒྲིབ་སྒྲོམ་ལས། བཙུན་པས་མ་མཛད་ཚུལ་
ལ་སྒྲ་མ་རྣམས། །དགོས་འགལ་སེམས་བསྐྱེད་རབ་དབྱེ་ལ་སོགས་པ། །སྒྲ་
ཆོགས་བཤད་ཀྱང་འབྲེལ་མེད་ཤ་སྟག་སྟེ། །དེ་ཡི་རྣམ་འབྲེལ་བོད་དུ་མ་འགྱུར་
དང་། །བོད་དུ་བསྐྱུར་བ་དེ་ཡི་མིན་ཕྱིར་རོ། །ལྟས་ཕྱིན་སྐྱོན་དེ་མཆོད་ཕྱིན་ལ་
ཁེལ་བཞིན། །ཞེས་མིན་པར་གསུངས། གསེར་སྒྲིབ་རྣམ་བཤད་མིག་འབྱེད་
རྒྱན་ལས། འགའ་ཞིག་གིས། བཙུན་པའི་རྣམ་འབྲེལ་བོད་ན་ཡོད་པར་འདོད་
དགོས་ཏེ། ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འབྲེལ་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་
རྟོག་བརྒྱད་རྣམ་འབྲེལ་དུ་ཁ་འཕངས་པ་བཙུན་པའི་རྣམ་འབྲེལ་ན་ཡོད་པར་
གསུངས་པ་རང་ལུགས་སུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན། སྐབས་འདིར་བཙུན་
པའི་མཛད་པ་མིན་པར་སྐྱབ་དགོས་པ་ལས། འདིར་མ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།
དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱི་དག་དང་མ་དག་རྣམས། །ལེགས་པར་དབྱེད་
པའི་ཚུལ་འདི་ཐོག་མར་བཀོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འབྲེལ་དེར།
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པར་སྟོང་ཐུག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་
བཅོས་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཀྱི་རྣམ་པར་འབྲེལ་པ། མཁས་པ་ཆེན་པོ་
མོས་པས་སྐྱོད་པའི་ས་བརྟེས་པ་སྟོབ་དཔོན་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒྲེས་མཛད་པ་
རྟོགས་སོ། །རྗེ་བཙུན་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱི་བཀའ་ལུང་གིས། བལ་ཡུལ་ཀྱི་བརྟེན་
མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཤུ་ཉི་ལྔ་པའི་ཞལ་སྒྲ་ནས། འགྲོ་སེ་དཀར་དགེ་སྟོང་ཤུ་འོད་

གྱེས་བསྐྱར། འདི་ལ་སྒྲིག་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་བསྐྱར་ཡོད་ཅེས་བྱུང་བ་དང་། གཞུང་
 རང་ལས་ཀྱང་འོག་ཏུ་ཉི་མུང་ཆུང་ལྡན་གྱི་སྒྲུང་བ་འདི་དང་བཞིར་བྱུང་
 ཞིང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྐབས་སྐབས་སུ་འཕགས་པའི་འོག་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཤའ་
 བ་འགོད་པའི་ཆུང་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་སྐབས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཆུང་ལྡན་ལ་
 རྒྱ་འགྲོལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུམ་གྱི་མཐའ་དབྱེད་སྐབས་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་
 དུ་ཆེན་པོ་ཆུང་ལྡན་གཉིས་ཀྱང་བཀའ་ལ། འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་གཞན་དུ་མ་
 ཡང་བཞེད་དེ། ཆུང་ལྡན་ལས། གང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་ནས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སོགས་སྐབས་པ་དང་། གཞན་
 དག་ནི་དེ་མི་རིགས་ཏེ། བཅུན་པའི་ཆུང་ལྡན་པོད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། ད་ལྟ་འདིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཉི་མེ་ཆུང་ལྡན་ཞེས་
 པ་གཅིག་སྒྲུང་སྟེ་འོད་དུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འོག་དུ་བརྟག་ཚུལ་
 ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ཉི་མེ་ཆུང་ལྡན་འདི་བཅུན་པ་གྲོལ་སྟེ་དང་མིང་མ་ཐུན་པ་
 གཅིག་གམ། འཕགས་པའི་སྒྲོབ་མར་གྲགས་པའི་བཅུན་པའི་ཡིན་བརྟག་པར་
 བྱ་སྟེ། རྒྱ་སྒྲུང་དུ་སྤང་གཞི་དང་ཅེ་མོའི་ཀུན་དུ་རྒྱ་སྟེ་ཅན་གྱི་སྐབས་སུ་བཅུན་
 པའི་བཤའ་བ་བྱངས་པ་ཆུང་ལྡན་འདི་ལ་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བཅུན་པའི་བཤའ་བ་ཆུང་ལྡན་འདི་ལ་མི་སྒྲུང་ན་དེས་
 མཛད་པ་མ་ཡིན་པའི་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཤའ་བ་

བླ་མ་པ་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལ་མི་སྣ་དྲ་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་སྟོབ་དཔོན་
 གྱིས་མཛད་པ་མ་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་དང་། ཡང་ཉི་མེད་ལས་རྒྱ་ལྷགས་
 འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་སོགས་ཀྱི་མདོ་ལེ་བརྒྱད་མར་བླ་མ་པ་རྣམས་ཉི་མེད་
 ལེ་མང་ན་མི་སྣ་དྲ་འགྲེལ་བ་སྐྱུ་རྩེ་ཆེ་ཆད་པ་འཕྲུག་གར་ན་ཆད་པ་སྐྱུ་
 རྩེ་མང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཙུན་པས་མཛད་པ་མིན་པའི་སྐྱུ་བ་
 བྱེད་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བཙུན་བཙུན་མ་བྱིས་པ་དེ་དག་གྲུང་གཏན་མི་རྟོག་
 བར་མི་སྣ་དྲ་འགྲེལ་བ་ཞེས་ཀྱི་བཞུགས་ཏེ། བོད་སྐད་མའི་བཤའ་བ་ལ་
 དེ་བཙུན་པའི་མཛད་པ་མ་ཡིན་པས་འགྲེལ་མེད་ཅེས་གསུངས་དགོས་པ་ལ་མ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྟོགས་གཉིས་ཀར་སྐྱུ་བ་བྱེད་གཞན་ཡང་མང་
 མོད་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། །ཞེས་གཞན་ཀྱི་བཞུགས་ཏེ། བོད་སྐད་མའི་བཤའ་བ་ལ་
 འགྲེལ་བྱེད་རང་ལྷགས་བཙུན་པས་མཛད་པར་བཞེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། བཙུན་
 ཆེར་རྣམས་འགྲེལ་འདི་བཙུན་པའི་མཛད་པ་མིན་པ་རྗེས་དགོངས་པ་མིན་སྐྱུ་སྐྱུ་
 འཕགས་པའི་བཤའ་བ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བ་སོགས་ལ་དགག་པ་མཛད་
 པ་མ་གཏོགས་དེའི་མཛད་པ་མིན་པའི་སྐྱུ་བ་བྱེད་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། བསམ་ཆོད་ནི་རྣམས་བཤའ་སྟོང་བྱེད་དང་། རྟོགས་
 དགའི་སྣང་བ། ཡིག་ཆ་པལ་ཆེ་བར་མཁས་པ་བཞིའི་བཤའ་བ་བཏོད་པ་
 ལས། བཙུན་པའི་མཛད་པ་མིན་པའི་སྐྱུ་བ་བྱེད་མི་སྣ་དྲ་འགྲེལ་བ་ཞེས་

ཀྱང་ད་ལྟ་འདིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཉི་མེ་རྣམ་འགྲེལ་ཞེས་པ་གཅིག་གསུམ།
འཕགས་པའི་སློབ་མར་གྲགས་པའི་བཙུན་པའི་ཡིན་བརྟགས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱན་
སྒྲིང་དུ་སྒྲིང་གཞི་དང་ཅེ་མའི་ཀྱན་ཏུ་རྒྱ་སྟེ་ཅན་གྱི་སྐབས་སུ་བཙུན་པའི་བཤད་
པ་བྲངས་པ་རྣམས་འདི་ལ་མི་སྒྲིང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་བཙུན་པའི་མཛད་པ་མིན་པའི་སྐབ་བྱེད་ཡིན་མིན་ཁ་ཆོན་གཙོད་དཀའ་ཡང་
ཡིག་ཆ་སོ་སོའི་གསུང་འགྲོས་དང་བསྟུན་ན་བཙུན་པས་མཛད་པར་འཐད་དམ་
སྟུང་། །

གཉིས་པ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་དོན་ཅུང་ཐད་
སྒྲིང་བ། དེ་ཡང་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། མདོ་
རྣམས་འཆད་འདོད་དེ་དག་ལ། །ངས་ནི་མན་ངག་སྦྱིན་པར་བྱ། །དགོས་པ་སྤུས་
པའི་དོན་བཅས་དང་། །ཆོག་དོན་བཅས་དང་མཆོམས་སྤུར་བཅས། །བརྒྱལ་
ལན་བཅས་ཏེ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར་མདོ་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་
སློན་པ་བཤད་དགོས་པར་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་བས་རྒྱན་གྱི་དགོངས་
པ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་སློན་པ་འཆད་
དགོས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཐོག་མར་གཞུང་དེར་ཐོས་བསམ་
གྱིས་འདུག་པ་དགོས་པ་ལ་རག་ལས། གཞུང་དོན་རགས་པ་ཙམ་རྟོགས་པ་
བསྤུས་དོན་རག་ལས། དེ་ཞིབ་པར་རྟོགས་པ་ཆོག་དོན་ལ་རག་ལས། དེའི་

སྒྲ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་ངེས་པ་མཆོམས་སྒྱུར་ལ་རག་ལས། གཞུང་སྒྲ་ཕྱི་རིགས་པ་
དང་འགལ་བ་དང་ཆིག་དོན་འགལ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་བཞུལ་ལན་ལ་རག་
ལས་པས་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་དགོས་པར་ཤིན་ཏུ་གལ་
ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་གི་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་
འབྲེལ་བའི་གཞུང་གི་མཆོམས་གཅོད་ཚུལ་གསེར་སྒྲིང་དང་རྣམ་བཤད་གཉིས་
གཞུང་གི་ཆིག་ཟིན་ཅུང་མི་མ་སྤུན་ཏེ། གསེར་སྒྲིང་ལས། འཕགས་པ་བྱམས་
པ་རང་ཉིད་ཅེས་པ་ནས་རབ་ཏུ་དང་བ་སྦྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བར་གྱིས་དགོས་པར་
དང་། དེ་ཞིག་དང་པོར་ཡུམ་ལ་ཞེས་པ་ནས་ཕྱག་འཆའ་བ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་
བསྐྱུས་དོན་དང་། ཆིགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་ཞེས་པ་ནས་ལེགས་པ་ཐམས་
ཅད་འཕྲོ་བ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དགོས་དོན་དང་། དེ་
ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཞེས་པ་ནས་བསྦྱོད་དོ་ཞེས་པའི་བར་
བསྐྱུས་དོན་ལ་འཕྲོས་ཚུལ་གསུངས་ཤིང་། ཉན་ཐོས་དང་ཞེས་པ་ནས་ཡུམ་
དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ་བར་གྱིས་ཆིག་དོན་དང་། དེ་ལྟར་ཕྱག་འཆའ་བ་དང་
ཞེས་པ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བཞུལ་ལན་
བསྐྱེད། མཆོམས་སྒྱུར་ནི་གཞུང་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་གསུངས། རྣམ་
བཤད་ལས་འཕགས་པ་བྱམས་པ་རང་ཉིད་ཅེས་པ་ནས་ཕྱག་འཆའ་བ་ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་མཆོམས་སྒྱུར་དང་། དེ་ཐོས་ནས་དེ་ཞིག་ཅེས་པ་ནས་འཕྲོ་བ་

པའི་རྒྱུའི་གཙུག་པོ་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དགོས་དོན། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པར་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ཞེས་པ་ནས་བསྟོད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་བཀལ་
 ལན་བསྟན་པར་གསུངས། ཉན་ཐོས་དང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱུན་པ་ཞེས་པ་ནས་
 དུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཆིག་དོན་བསྟན་པར་གཉིས་ཀ་
 མཆུངས། གསེར་སྒྲིང་ལས་བཀལ་ལན་ཡང་དག་མཐའི་རྩོད་ལན་གྱི་གཞུང་
 དང་སྐྱར་ནས་གསུངས་པ་ནི་མཆོད་བརྗོད་ལས་འཕྲོས་པའི་བཀལ་ལན་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས། འགྲེལ་བས་མཆོད་བརྗོད་གྱི་གཞུང་དངོས་སུ་བཤད་པའི་ཐད་
 གྱི་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་ནང་ཆན་གྱི་བཀལ་ལན་ཡིན་པར་ཆིག་གསལ་
 བོ་གསུངས་མེད་པ་ལྟ་བུར་མངོན། དེ་ལ་དེ་འགྲེལ་བས་མཆོད་བརྗོད་གྱི་གཞུང་
 དངོས་སུ་བཤད་པའི་ཐད་གྱི་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་
 བཀལ་ལན་ཡིན་པར་གཞུང་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས་
 ཆིགས་བཅད་དང་པོ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་ཐབས་ལྔའི་སྟོན་སྒྲུབ་ཏེ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། བཤད་ཐབས་ལྔའི་སྟོན་སྒྲུབ་བའི་བཀལ་ལན་
 ཡིན་ན་འགྲེལ་བས་མཆོད་བརྗོད་གྱི་གཞུང་དངོས་སུ་བཤད་པའི་ཐད་གྱི་བཤད་
 ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་བཀལ་ལན་ཡིན་མི་དགོས་ཞེས་
 སྟོན་གཞུང་གི་གོ་ཐོབ་ཕན་ཕྱུ་འགྲིག་གས་སྟུག། རྣམ་བཤད་ལས་དེ་ལ་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པ་ཞེས་སོགས་གྱི་གཞུང་དང་སྐྱར་བ་ནི་འགྲེལ་བས་མཆོད་བརྗོད་

གྱི་གཞུང་དངོས་སུ་བཤད་པའི་ཐད་གྱི་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་ནང་ཚན་
གྱི་བཀལ་ལན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པར་དོན་གྱི་གོ་བར་དགོངས། དེ་ཡང་རེ་ཞིག་
དང་པོར་ཡུམ་ལ་ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་
ཕྱག་འཆལ་བ་ཞེས་རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཡུམ་མཁུན་པ་གསུམ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་
པ་ལ། བརྗོད་གངས་མང་ཉུང་གི་བཀལ་ལན་བྱང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྙིང་པོ་
བསྐྱུ་ན་འགྲེལ་བས་མཆོད་བརྗོད་གྱི་གཞུང་དངོས་སུ་བཤད་པའི་ཐད་གྱི་བཤད་
ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་བཀལ་ལན་དང་། མཆོད་བརྗོད་ལས་འཕྲོས་པའི་བཀལ་
ལན་གཉིས་སོ་སོར་བྱེ་ན་གཞུང་གཉིས་དགོངས་པ་མཐུན་ནམ་སྟམ་མོ། །ཞེས་
བ་འདི་ནི་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༠༧ ༠༩ ཚེས་ ༠༩ ཉིན་མོངས་བརྟུལ་དཀའ་ཆེན་སྟོ་བཟང་
ཤེས་རབ་པས་མཁས་པའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་དོགས་གཞིའི་ཚུལ་དུ་བཀོད་
པ་འདིས་ཀྱང་བསྐྱུ་བ་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་ཡབ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལུང་
རྟོགས་གྱི་བསྐྱུ་བ་ཡུན་དུ་གནས་པའི་སྟོན་འདུན་གྱིས་མཆོམས་སྐྱར་ཏེ་སྤེལ་
བར་དགོལ། ॥

བཤེས་ལྟན་དཀའ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཤེས་རབ་ནས།

ཚུལ་གཞི་བཞི་བ།

སེར་གྲེས་ལྷ་རམས་པ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

འདིར་ཡུམ་གྱི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་ཞེས་པ་ནས། དེའི་བྱི་དང་བ་དེ་བྱང་
ཚུབ་གྱི་དང་པོའི་རྒྱ་རུ་གཞིགས་དེ་བཤད་པའི་ཐབས་སུ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་
དོ་ཞེས་པའི་བར།

༥ གསེར་མེད་དབྱེད་ཚུལ་བདུད་ཅིའི་བྱམ་བཟང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

བྱང་སེམས་རྩ་བ་སྤྱིང་རྩེ་ཆབ་ཀྱིས་བརྒྱན།

འཕྲིན་ལས་ཡལ་འདབ་སྤིད་གསུམ་ཡོངས་ལ་བྱབ།

ཕན་བདེའི་བྱི་བསུང་ཕྱོགས་བརྒྱར་འཕུལ་བའི་མགོན།

ཞི་བདེ་སྒྲ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས་མཁྱེན།

ཐུབ་གསུང་བརྒྱད་ཁྲིའི་སྟོང་པོ་བསྐྱུས་པའི་གཞུང་།

རྒྱལ་ཡུམ་རྒྱན་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཉེར་གཅིག་སོགས།

སྣ་མང་ལེགས་བཤད་གསེར་གླེང་སྟུང་པའི་རྒྱ།

དབྱེད་གསུམ་རིགས་པའི་དབྱུ་གྲུ་བསྐྱུན་ཅམ་བྲ།

ཞེས་མཆོད་པ་བརྗོད་པ་དང་རྩོམ་པ་དམ་བཅའ་སོགས་ལམ་མངོན་
པར་དབྱེ་བའི་སྐབས་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ། སྐབས་འདིའི་བརྗོད་གཞི། གསེར་གླེང་
ལས། ཡུམ་གྱི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་ཞེས་བ་ནས། དེ་སྟེད་པའི་ཐབས་སུ་
མཆོད་བརྗོད་མཛད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་བརྗོད་གཞིའི་དོན་རྣམས་གངས་
སེང་པར་མཆོང་གི་ཚུལ་དུ་འཆད་པ་ལ་བཞི།

གཞུང་སྟེའི་ཁོག་བསྐྱུས་པའི་ཆིངས། ཆོག་མདུད་འགྲོལ་བའི་འབྲུ་
འགྲེལ། སྟོ་སྐྱར་བསལ་བའི་དོགས་གཅོད། མཐུག་བསྐྱུས་པའི་ཤེས་སྟོན་དང་
བཞི་ལས།

དང་པོ་གཞུང་སྟེའི་ཁོག་བསྐྱུས་པའི་ཆིངས་ནི། སྐབས་འདིའི་བསྟོད་
ཡུལ་ལ། ཆོག་གསལ་མཁན་པོས། འགྲེལ་བ་ལས། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ནི། ཞེས་

གསུངས་པ་ཁུངས་སུ་བྱས་ནས་ཚུལ་གྱི་སྐྱས་དངོས་མིན་པར་གདུལ་བྱའི་སྒྲུང་
ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། འདིར་བསྟན་མཁྱེན་གསུམ་སངས་འཕགས་ཁོ་ནའི་
རྒྱུད་ལ་བསྟུས་པར་གསུངས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་རྗེ་རེད་མདའ་
བ་སོགས་འདིར་བསྟན་མཁྱེན་གསུམ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་གྱི་
མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་གསུངས། འབྲེལ་བར། སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་
ཞེས་སོགས་དང་། མདོ་ལས། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ནི་ཐམས་ཅད་
ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས། གསེར་སྒྲིང་ལས། འདིར་
བསྟན་མཁྱེན་གསུམ་ལ་ཉན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་། བྱང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་
ལམ་ཤེས་དང་།

སངས་རྒྱས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་དང་གསུམ་ལ་འཛོག་ཀྱང་། རྣམ་
བཤད་དང་ཡིག་ཆར། འདིར་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་བྱང་འཕགས་
རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་གསུམ་
བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་རྣམ་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
དང་གསུམ་ལ་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་བསྟོན་ཡུལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ས་མཆོམས་
གང་འཛོག་མདོ་བསྟན་བཙུག་གི་ཆོག་ཟིན་ལ་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་བའི་དབང་
གིས། མཁས་པ་རྣམས་འདིར་བསྟན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ས་མཆོམས་བཞེད་

ཚུལ་མི་མ་ཐུན་པ་དུ་མར་བྱང་སྤངས་སྟེ། རྣམ་བཤད་དོན་བདུན་ཅུ་འཆད་པའི་
སྐབས་སུ་ཕྱོགས་སྤར་དངས་པའི་ནང་། འདོད་ཚུལ་མི་མ་ཐུན་པ་དུག་བྱང་བ་
སྟེ། དང་པོས། མཁྱེན་གསུམ་དུས་གསུམ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
ཡོད་པ་དང་། སྦྱོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐུ་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཁོ་ནའི་
རྒྱུད་དང་། གཉིས་པས། མཁྱེན་གསུམ་རལ་གྱི་ཐང་གཞག་ལྟར་ས་མཆོམས་
གཏན་མེད་དང་། སྦྱོར་བཞི་རལ་གྱི་ལག་སྤངས་ལྟར་ས་མཆོམས་འཛོག་དུ་
ཡོད་པ་དང་། གསུམ་པས། མཁྱེན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྐབས་དང་། སྦྱོར་
བཞི་སྒོམ་བྱང་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་དང་། བཞི་པས། མཁྱེན་གསུམ་ནི་ལྟ་
བ་དང་། སྦྱོར་བཞི་སྒོམ་སྦྱོད་དང་། ཆོས་སྐུ་འབྲས་བུའི་སྐབས་དང་། ལྟ་བུ་པས།
ལམ་རྒྱུད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་
དང་། ལམ་ཤེས་ས་དང་པོ་ནས་དུག་པའི་བར་དང་། གཞི་ཤེས་ས་བདུན་པ་དང་།
སྦྱོར་བཞི་དག་ས་དང་། ཆོས་སྐུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་། དུག་པས། སྐབས་
གཉིས་པས་བསྟན་པའི་ཉན་རང་གི་ལམ་དང་། སྐབས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པས་
བསྟན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་རྣམས་ཉན་རང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་དང་། སྐབས་
དང་པོའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་གཉིས་དང་། སྐབས་བཞི་
པས་བསྟན་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་སོགས་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ནས་འཛོག་
པ་དང་། བདུན་པས། བྱང་སེམས་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་།

ཕན་ཚུན་ངོ་བོ་ཐ་དད་དང་། དེ་བཞིན་སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་
 ཡོད་པའང་སྤྲ་མ་གཉིས་བཞིན་ནང་ཕན་ཚུན་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་བཞེད། དགྲ་པ་
 བོ། ཉ་རྒྱུག་ལས། གཞི་ལམ་གཉིས་ཉན་རང་བྱང་སེམས་ཁོ་ནར་སོ་སོར་མཛད་
 པ་དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་ཡང་ས་མཆོམས་ཉ་རྒྱུག་བཞིན་མཛད་དེ།
 མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་བསྟོད་ཡུལ་མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་འཕགས་
 རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པས་བྲལ་པར་ཐལ་བ་གསུམ་དང་ལུང་ཆོན་ལྟ་སྟེ་བརྒྱུད་ཀྱིས་
 བཀག་གོ། །འགྲེལ་བ་འགའ་ཞིག་ལས། ཉན་རང་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཡུམ་གསུམ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་མིང་བཏགས་ནས་བསྟན་པར་གསུངས་
 གྲང་། དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བྲངས་པའི་གསེར་སྒྲིང་གི་གཞུང་ཆོག་རྣམས་ལས་ཐལ་
 བ་གསུམ་དང་ལུང་བརྒྱུད་བྲངས་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞི་རྣམས་འཛོམས་པར་
 འགྱུར་རོ། །གསེར་སྒྲིང་འོག་ནས། གཞུང་རྩ་བར། ཐེག་ཆེན་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་
 པར་གསུངས་པའི་འགའ་སྟོང་གི་སྐབས་སུ། གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ལ་གཞི་ཤེས་
 ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགའ་བའི་ཕྱིར་རོ།

འདི་རྗེ་རེད་མདའ་བའི་རྣམ་བཤད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལས། གཞི་ཆོས་
 ཀྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ནི། གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཞེས་བྱ་ལ།
 ཞེས་པའི་གསུང་འདི་ལ་དགོངས། དེ་ལ་རྣམ་བཤད་ལས། གཞི་བདེན་སྟོང་
 སྟོས་བྲལ་མངོན་སུམ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཞེས་ཐ་སྟོད་

འདོགས་པ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གང་ན་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་དང་།
ནམ་བཤད་ལས། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། གཞི་ཤེས་ཉན་རང་ཁོ་ན་དང་། ལམ་ཤེས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་
གྱི་དགོངས་པ་ཡེ་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་དུ། ཞེས་སོགས་རྒྱན་སྒྲུང་གི་
གཞུང་ཆོད་གསུམ་དང་། འབྲེལ་ཆུང་གི་གཞུང་ཆོད་གཉིས་ཏེ་ལུང་ལྗེའི་ཤེས་
བྱེད་གྱིས་བསྐྱབས་ཤིང་། དེ་ཡང་ལུང་ཆོད་དང་པོ་བཞིའི་དོན་ནི། སྐབས་
བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་བརྒྱད་ནམ་མཁུན་མཆོན་བྱེད་ཆོས་བརྩུ་ལམ་
གྱི་གཞིར་བབྱང་ནས། དེའི་གནས་སྐབས་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བ་དེ་ཉིད་ཐེག་ཆོད་
གྱིས་ཉམས་སྲུ་སྒྲུང་བྱ་སྟེ་སྟོམ་བྱ་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་
བའི་དོན་དང་། ལུང་ལྗེ་པའི་དོན་ནི། ཆོས་སྐྱའི་འབྲེལ་བ་ལས། ནམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་དང་། དང་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱས་བསྐྱས་པ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་སྒྲར་བཤད་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་སྐྱས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་གཞི་ལམ་གཉིས་ཡོད་པ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་དང་། ཡང་ནམ་
བཤད་ལས། སློབ་དཔོན་འཕགས་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ་ཤེས་མཐོང་གི་བསྟན་ནས་འདའ་བའི་དོན་བཤད་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་
ཆར་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཞེས་སོགས་ལས་ནི་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་སོ་སོའི་སྐྱེ་
བོ་ལ་མེད་པ་ལྟར་མངོན་ནོ། །ཞེས་སྒྲ་བྱེ་ཤེས་བྱེད་ལུང་བདུན་གྱིས་དགག་

པར་མཛད་དོ། །ལུང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡང་། ལུང་རིགས་ནོར་བུའི་དོ་ཤལ་
ལས། མདོ་ལས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བལྟས་
ནས་འདལ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། འཕགས་པས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཤེས་པ་
བསལ་བའི་དོན་དུ་མཐོང་བ་སྟོས་ལ། འབྲུལ་བའི་མཐོང་བ་བསལ་བའི་དོན་དུ་
ཤེས་པ་སྟོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་མཐོང་གི་བལྟས་ནས་འདའ་བུའི་གཞི་ཤེས་མངོན་
སུམ་ཡིན་དགོས་པར་གསུངས་པས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་དང་། འགྲེལ་ཆུང་ལས།
རྩོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་
རྒྱའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བུའོ། །ཞེས་དང་། འདིའི་དོན་རྣམ་བཤད་
ལས། སྒྱོར་ལམ་མཉམ་གཞག་དེ་བདེན་པ་མངོན་པར་ཞེན་མེད་པ་ལ་སོགས་
པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཆོས་སུ་
བལྟ་བའི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱའི་ངོ་བོ་བྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
སོ། །

གཉིས་པ་ཆོག་མདུད་འགྲོལ་བའི་འབྲུ་འགྲེལ་ནི། གསེར་སྒྲིང་ལས། དེ་
ལྟར་མིན་ན་དེ་དག་ལ་བྱུང་བུའི་མཐུན་པ་གཉིས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བུ་
ཐེག་དམན་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཉེར་ཞིར་
ཁྲིད་པ་དང་ལྷག་བསམ་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་འཛིན་ཉེན་གྱི་དོན་དངོས་སུ་སྒྲུབ་

བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་བའི་དོན་ནི་འོག་ཏུ་འཆད།

གསེར་སྒྲིབ་ལས། དེ་བཞིན་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། གཞི་
དང་ལམ་དང་ནམ་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཞེས་སོགས་དགོས་དོན་གྱི་གཞུང་དང་།
གཞི་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་བ་ཞེས་སོགས་ཆིག་དོན་གྱི་
གཞུང་གཉིས་ཆིག་གི་ཐིན་ཆོད་ཅམ་ལ་མཐུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་
བ་བརྒྱད་བསྟུས་པར་མ་གསུངས་ཀྱང་། དོན་ལ་མཐུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་
པར་རྟོགས་བ་བརྒྱད་བསྟུས་པར་བསྟན་བ་ཡང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་བ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པས་ཤེས་
རུས་བ་དང་། དེ་བཞིན་བསྟུས་དོན་ལས། ཐམས་ཅད་མཐུན་བ་ཉིད་གསུམ་
གྱིས་ནི་དོན་བརྒྱད་བསྟུས་ལ། ཞེས་དང་། བཀལ་ལན་ལས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་
མཐུན་བ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་བ་མཐའ་དག་བསྟུས་པས་ན་
ཕྱོགས་གསུམ་ཆར་གྱིས་ཀྱང་བསྟུས་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་མངོན་པར་རྟོགས་བ་
བརྒྱད་མཐུན་གསུམ་ཏུ་བསྟུས་ནས་དེ་ལ་ཕྱག་བྱས་བ་གསལ་བའི་དོན་ཡིན་
ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བཀལ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
ནི། འབྲེལ་བ་ཉེར་གཅིག་ཚུལ་བ་པོའི་ནང་ནས་འཕགས་སེང་གཉིས་བྲགས་

ཆེ་བས་ན་ཆེན་པོ་གཉིས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་
མཁེན་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་སྐབས་འདིའི་བསྟོད་ཡུལ་དུ་འཛོག་དགོས་པའང་།
འཕགས་པས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཞེས་སོགས་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས། གཞི་
དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་ཞེས་སོགས་གོང་དུ་བྲངས་མ་ཐག་པའི་གཞུང་རྣམས་སུ་
ཞིབ་རྒྱས་སུ་བཀྲལ་བར་མ་ཐད། བཅུན་པ་གྲོལ་སྡེ་ཉིད་ཁྲི་སྤང་བ་དང་། དེན་
ཆེན་འབྲུང་གནས་སྤྲས་པས་གྲགས་ཆར། ཤེར་འབྲུང་གི་བསྐྱུས་དོན། འཛིགས་
མེད་འབྲུང་གནས་སྤྲས་པས་གནད་གྱི་ཆེ་འོད་དང་གཞུང་གི་མ་བཞིའི་སྐབས་
སུའང་། འདིར་གཞུང་དེ་དག་གི་ཆོག་རིས་བྲངས་པ་ལྟར་དེ་གཉིས་དང་ཤིན་
ཏུ་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
ཆོག་གསལ་ལས། སྐབས་འདིའི་བསྟོད་ཡུལ་གྱི་མཁེན་པ་གསུམ་པོ་ལྟོག་པའི་
ངོས་ནས་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་བ་ཙམ་ལས་དོན་དུ་དེ་གསུམ་ཀ་ཤེར་ཕྱིན་ཉིད་དུ་འཛོག་
པ་ནི། འོག་ཏུ་དབང་རྣམས་དང་བསྐྱེ་ཚུལ་སྐབས་སུ་དགག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་
དོན་ནོ། །

སྤྲུལ་རྣམས་འགྲེལ་བ་འདི་ལ་ངེས་ཀྱང་ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ནི། ཅ་བའི་
གོང་ངམ་སྤྲུལ་འགྲེལ་གྱི་མཐུག་ཏུ་གསུངས་དང་བཤད་ཅེས་བྱུང་ན། ཕྱིར་འགྲེལ་
གྱི་དབྱར་གསུངས་ཏེ་དང་བཤད་དེ་ཞེས་ཅ་བའི་ཆོག་དོན་འཆད་འགྱུར་ཆོག་
མི་སྐྱར་བར། ཡིན་ནོ་དང་། ཡིན་ཏེ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཞེས་

སོགས་ཅ་བའི་ཆིག་དོན་བཤད་ཟིན་སྟོན་པའི་ཆིག་འབྲུང་ངེས་པས། གསུངས་
ཏེ་བཤད་དེ་ཞེས་པའི་ཆིག་མི་འབྲུང་བ་དང་། ཅ་བའི་རྗེས་སུ་གསུངས་སོ།
ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རྫོགས་ཆིག་བྱང་ན་དེ་མ་ཐག་ཅ་བའི་འབྲུ་གཉིར་བ་སྟེ་འབྲུ་
འབྲེལ་གྱི་ཆིག་མི་འབྲུང་བར་དགོས་དོན་སོགས་ཅ་བའི་དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་
ལས་དོན་གཞན་སྟོན་པའི་ཆིག་འབྲུང་ངེས་པར་སྔ་མ་ནམས་ལ་གྲགས་ཀྱང་།
གདམས་ངག་སྒྱུར་བསྟན་གྱི་སྐབས་སུ། ཅ་བའི་མཇུག་ཏུ་ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྫོགས་ཆིག་བྱང་ཡང་དེའི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། འབྲེལ་བ་ལས།
བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རི་སྐད་བཤད་པ་སྐབས་ལ་ཞེས་པ་ནས་
གདམས་ངག་ནི་ནམ་པ་བཅུའོ། །ཞེས་པའི་བར་ཅ་བའི་འབྲུ་འབྲེལ་རྒྱས་པར་
བྱང་བས་ངེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

གང་དག་མཆམས་སྒྱུར་གང་ཡིན་སྔ་འབྲེལ་དུ་བཞེད་པ་ཞེས་སོགས་
གྱི་དོན་ནི། འུ་སྟོན་ལུང་གི་སྟེ་མ་སོགས་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་དགག་པ་
མཛད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་མཆོད་བརྗོད་
གྱི་མཆམས་སྒྱུར་འདི་དང་། འོག་ཏུ་སྐབས་ལྔ་པའི་སྐབས་སུ། འགོག་པ་མེད་
པའི་རང་བཞིན་ལ། ཞེས་སོགས་ཅ་བ་རྐང་བ་བཞིའི་མཆམས་སྒྱུར་གཉིས།
སྔ་འབྲེལ་དང་མཆམས་སྒྱུར་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་རུང་ཡང་། དེས་མཆམས་
སྒྱུར་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྟེ་མི་རུས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་སྐབས་སུ། དེ་ལྟར་

བསྐྱུས་པའི་དོན་ཀྱན་བསྐྱུན་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཆམས་སྦྱར་འདི་ལུས་ནམ་
གཞག་གི་མཆམས་སྦྱར་ཡིན་ཡང་ཕྱི་འགྲེལ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ཀྱི་སྦྱ་འགྲེལ་མིན་
བས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་ལས། དེ་ལྟར་ན་བཤད་བ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། བཤད་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། འི་བས་ལན་འབྲེན་པའི་
མཆམས་སྦྱར་ཡོད་པ་ལས་འདི་ལ་ནི་དང་པོ་གཉིས་ཆང་ལ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

ཆོག་གསལ་དུ་བྱུང་གཞི་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ནོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། བྱུང་
གཞི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བྱུང་བར་གྱི་ཆོས་མཁྱེན་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི། རོ་བོ་ཐ་དད་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དབྱེ་བ་མིན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱན་རྫོབ་དུ་ཡང་ལྷོག་པའི་ཆ་
ནས་དབྱེ་བ་གསུམ་དུ་མཇུག་མི་རུང་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་ལྷོག་པའི་ཆེད་དུ་དང་།
སྐས་གསུམ་ཆར་ཡུམ་འདི་ལས་སྐྱེ་བར་བསྐྱུན་པའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ནི། སངས་
རྒྱུ་རྣམས་དང་རང་སངས་རྒྱུས། །ཞེས་སོགས་བསྟོད་པ་མཇུག་པས་ཤེས་
ཀུས་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཤེར་ཕྱིན་ཉིད་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡུམ་འདིས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་སུ་སྦྱབ་ཀུས་པས་ན་ཡུམ་འདི་ནི་ཉན་རང་
བྱས་སེམས་ཐེག་པ་རང་གི་རྟོགས་པ་ལས་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་། རྒྱ་མཚན་དེར་
བསྐྱུན་པའི་མདོར་ཡང་མདོ་གཞན་ལས་ཆེས་ལྷག་པར་འགྱུར་བ་ཤེས་ཀུས་
སོ། །དེས་ན་ཉན་རང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཡུམ་ནི་གང་ཟག་བདག་མེད་རྟོགས་

པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཞི་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་བསྐྱེད་པར་
བྱེད་པའི་ཡུམ་ནི་གང་ཟག་བདག་མེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྣམ་པ་ཅན་
གྱི་ལམ་ཤེས་གཉིས་སུ་བྱས་ནས། དེ་ཡང་སྤྲ་མ་མདོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གིས་
བསྟན་ལ། བྱི་མ་སྤོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས་བསྟན་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་
དོགས་པ་ལྡོག་པའི་ཆེད་དུ་འབྲེལ་བ་ལས། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ཞེས་སྟོས་པར་
གསུངས་ཏེ། སྐབས་འདིའི་ཡུམ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་ནི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི། གདུལ་བུའི་བསམ་ངོར་ཐ་དད་པར་གསུམ་
དུ་འཆར་བ་ཙམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ངེས་པའི་དོན་དུ་ནི། ཉན་རང་
གཡུང་པོ་སྟེ་རིགས་ངན་རྣམས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་ཡུམ་འདིས་ག་ལ་སྐྱེད་ཀྱས་
ཏེ་མི་ཀྱས་སོ་ཞེས་བྱུང་མཐའ་འཆའ་བར་བྱེད་དོ། །གསེར་སྒྲེང་ལས་ལུགས་དེ་
བཀག་པ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཡུམ་གྱིས་སྤྲས་གསུམ་སྐྱེ་བ་ཀུབ་
རྫོབ་དང་། དེས་སངས་རྒྱས་སྐྱེ་བར་དོན་དམ་བྱེད་དགོས་པས། དེའང་མི་འཐད་
དེ། དེ་ལ་གཅིག་དུ་བལ་སོགས་སྤར་གྱི་རིགས་པ་རྣམས་གྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡུམ་གྱིས་སྤྲས་གསུམ་སྐྱེ་བ་རང་གི་ཆོས་
ཉིད་དུ་འགྱུར་བས། དེ་ལས་དེ་མི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་ན་ནང་འགལ་དུ་འགྱུར་བས་
སོ། །འདི་ལྟ་བུའི་རིགས་པས་གཞོད་པ་ཡོད་པར་མ་གོ་ནས་ཆོག་གསལ་མཁན་
པོས་རང་གི་ཁས་སྤངས་ཏེ་ཞེ་འདོད་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་བཞེད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཉན་རང་ལ་ཐར་ལམ་
 མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐབས་འདིའི་ཡུམ་མིན་པའི་ཐར་ལམ་མེད་པ་ནི། བསྟོད་
 པ་ལས། ཐར་ལམ་ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་ཏུ་སྟེ། །ཞེས་པས་ཤེས་ལ། དེ་ཉན་རང་ལ་
 མེད་པ་དངས་མ་ཐག་པའི་ཚུལ་གྱི་དོན་བཤད་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་
 རང་གཉིས་ཀྱང་བཏགས་པ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཏུ་འཛོག་བྱེད་ལམ་གཉིས་
 བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚུལ་གྱི་སྒྲ་དོན་ནི། དངོས་མིན་པའི་
 དོན་མིན་པར། ཡར་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་འབྲུམ་གྱིས་འདོད་པ་ལྟར་ཐེག་པ་ལ་
 མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་དོན་ནམ། ཡང་ན་མཁྱེན་པ་ལ་མི་འདྲ་བའི་
 ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོབ་དཔོན་
 གྱི་གཞུང་ལམ་གཉིས་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བར་བཞེད་པ་ལྟར་ཉན་རང་གི་
 ཡུམ་ཡང་ཡུམ་བཏགས་པ་བར་འདོད་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་དང་མི་མཐུན་
 པར་མེད་ཅིང་དེ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་དང་ཡུམ་གཉིས་དོན་གཅིག་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རང་སྤྲས་འཕགས་བཞིའི་བཞེད་དོན་
 སྟོབ་པ་ཙམ་ཞིག་ཡུམ་གྱི་དོན་ཡིན་པས། དེ་ཡིན་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པས་བྱུང་
 པ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ག་ལ་བཞེད་དེ་མི་བཞེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་
 ཆོག་གསལ་མཁན་པོའི་ཡུགས་ལ་སྐབས་འདིའི་ཡུམ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་དང་དོན་
 གཅིག་དུ་བྱ་དགོས་པས། བྱང་སེམས་གྱི་ཡུམ་ཡིན་ཡང་ཉན་རང་གི་མིན་ཞེས་

པའི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་བཀག་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཡུམ་ཡིན་པར་ཆོག་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ།

ཁ་ཅིག་དང་བའི་རྒྱ་མཚན་གཞོད་པ་མ་མཐོང་ནས་ཞེས་སོགས་དོན་ནི།
ཉ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་གྱིས་དབང་རྒྱུ་ཡུམ་ལ་དང་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
གཉིས་བྱས་ནས། དང་པོ་ནི་དེ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མའི་ཞེས་པ་ནས་གཞོད་པ་མ་
མཐོང་ནས་ཞེས་པའི་བར། དང་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞོད་པ་མ་མཐོང་བར་
བསྟན་པའི་གཞུང་དང་། དང་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་པ་ཡུམ་གྱིས་སྤས་
བཞི་བསྟན་པར་བསྟན་པའི་གཞུང་དུ་བྱས་པ་ལ། རྗེས་རེད་མདའ་བའི་ཉི་ཟེར་
ལས། སྤར་བས་པ་དག་གཞུང་སྤམ་གཞོད་བྱེད་མ་མཐོང་བ་དང་། ཕྱི་མ་སྟོབ་
བྱེད་མཐོང་བ་ལ་སྦྱོར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་ཞེས་སོགས་གྱིས་བཀག་ནས་རང་
ལུགས་འདོག་ན། དེ་ཉིད་ལས། ཡང་ན་གཞི་ལམ་རྣམས་སྐྱེ་བར་མེད་
པར་གང་གིས་བྱུང་སྟེ་ན། གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བལ་བའི་ཕྱིར་
ཞེས་དེའི་སྟོབ་བྱེད་ལ་སྦྱར་བའི་བཤད་པ་མཛད་པ་ལ། གསེར་གླེང་ལས། ལ་
ལ་ཞེས་སོགས་གྱིས་དགག་པར་མཛད་དོ། །དོན་བསྟན་ན། གཞུང་གི་གཙོད་
མཚམས་གསུམ་མཛད་པ་རྣམས་རིམ་བཞིན་མི་འཐད་པ་ནི། དང་པོ་མི་འཐད་
དེ། དབང་རྒྱུ་གཞོད་པ་མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་གཞོད་པ་མེད་པར་
ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུམ་གྱིས་སྤས་བཞི་བསྟན་པ་ནི་བསྟོབ་བྱ་ཡིན་

གྱི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པའི་གཞུང་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་དབང་
ཚོན་ཁྱོད་ལྟར་དང་བའི་སྐྱབ་བྱེད་གཞན་གཟུང་བའི་ཅི་ཞེས་བྱ་དོན་མེད་པར་
ཐལ། མཆོད་བརྗོད་གྱིས་བསྟན་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་། རིགས་པས་སྐྱེ་མེད་སྐྱབ་
པ་དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་དེ་གཉིས་འགལ་མེད་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་
དང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་། གསུམ་པ་མི་འཐད་པ་ནི། སྐྱེ་མེད་གང་གིས་
བྱབ་པའི་ལན་དུ་གཅིག་དང་དུ་མའི་ཞེས་སོགས་སྒྱུར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐྱེ་མེད་
མཆོད་བརྗོད་གྱིས་སྐྱས་མ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འདི་མཆོད་བརྗོད་གྱི་སྐྱས་
ཟེན་འགྲེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ།

གསུམ་པ་སྐྱོ་སྐྱར་བསལ་བའི་དོགས་གཅོད།

ཁ་ཅིག གསེར་སྒྲིང་ལྟར་ན་ཐེག་གསུམ་གང་རུང་གི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ན་
མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། གསེར་སྒྲིང་ལས། རང་གི་ཕྱགས་
ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་གང་ཡིན་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པ་ལ་
དགོངས་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་བསྐྱས་པར་གསུངས་
ཏེ། དེ་གསུམ་གྱིས་མ་བསྐྱས་པའི་མངོན་རྟོགས་མེད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་ལམ་ཞེས་ཐོབ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་
མི་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གསེར་སྒྲིང་ལས།

ལམ་ཤེས་ལ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲིབ་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་
བ་ནས་ལམ་ཤེས་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་
རོ། །འདི་ལ་འགྲེལ་བ་ཁ་ཅིག་ལས། གཞོད་འཛེམས་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་བྱ་ཞེས་བ་
ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་བྱང་སེམས་ལམ་ཐམས་ཅད་ལམ་ཤེས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་མི་འཐད་དེ། གཞོད་འཛེམས་ལས་སེམས་བསྐྱེད་
སྐད་ཅིག་གཉིས་བ་ནས་ལམ་ཤེས་ཐོབ་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།

འདི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔའི་ནང་ཚན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཛོག་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྒྲིབ་སྐབས་གཉིས་བ་ལས། ཡང་ན་ང་རྒྱལ་
བཅོམ་པར་མ་ཟད་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་དགོས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་དུ་ན་ལམ་ཤེས་ཐོབ་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པ་སྒྲིབ་དུ་འགྲོ་དགོས་
པའི་གསེར་སྒྲིབ་གི་དགོངས་གཞི་མི་ཉིད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་
ལྷ་གཉིས་རིམ་བཞིན་ལམ་ཤེས་དངོས་བརྒྱད་ནས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་གསུངས་
པས་ཀྱང་དགོངས་པ་འདི་བཞིན་ཡིན་པར་ཤེས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་
གསེར་སྒྲིབ་རང་ལུགས་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་ལམ་
ཤེས་ཀྱིས་རང་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་པར་འདོད་ན། སེམས་ཅན་དང་
བྱེ་སྐྱར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་རྒྱད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་རྣམས་ཀྱང་ལམ་ཤེས་སུ་
ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལམ་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གསེར་སྒྲིང་ལས། གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ནི། ལམ་གསུམ་རང་
བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་རྟོགས་སྟོན་སྤངས་ནས་ཡང་དག་མཐའ་སྟོན་དུ་
བྱས་པའི་སྟོབ་ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ན་ཐེག་དམན་དག་
བཙུམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ནམས་
སྟོབ་ལམ་དུ་ཐལ་བས། འདིར་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་འཛོག་པ་རིགས་ངེས་གཞིར་
བཞག་བྱས་སམ་དཔྱད། དེ་བཞིན་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཔྱད་དགོས།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། གསེར་སྒྲིང་རང་ལུགས་ལ། ཐེག་དམན་གང་ཟག་གི་
རྒྱད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་པས་སྟོབ་ལམ་
ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་རིགས་པས་བྱུབ་སྟེ།
གསེར་སྒྲིང་ལས། མདོར་ན་རྟོགས་བྱ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་དེ་
རྟོགས་པའི་སྟོ་ལ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་རྒྱང་བས་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་སྟོ་ནས་མིང་ཐ་
དད་པར་བཏགས་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གསེར་
སྒྲིང་རང་ལུགས་གཞིར་གཞག་བྱས་ཆེ་དེ་བཞིན་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་
མོ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་སྟེ། གསེར་སྒྲིང་སྐབས་གསུམ་པ་ལས། ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་རྟོགས་པ་ནི་
འདོད་དེ། ཞེས་པ་ནས་ཁས་སྒྲུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་རྒྱ་མཚན་

ལྷའི་སྒོ་ནས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་ཟག་བདག་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་
སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མི་འཛོག་གོ། །གསེར་སྒྲིབ་རང་
ལུགས་ལ། གཞི་ཤེས་ཉན་རང་རྒྱད་ལ་བསྐྱུས་པ་དང་། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་སྤྱོད་མི་ཆོག་པས་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་སྤར་སོང་ལྟར་ཁས་ལེན་ན།
ཅ་བར། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྐྱུས་པའི་ཤེས་
ཕྱིན་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མི་ཆོག་
ཆོག་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསེར་སྒྲིབ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ལུང་དེ་ནི་དེ་
ཁོ་ན་ལྟར་བཤད་དེ། འཕགས་པས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་གང་ཡིན་
ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། བཤད་པ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་ནི།
དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ཡང་གོང་
དུ་ཤེས་ཕྱིན་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་བསྐྱུས་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་ཕྱག་འཆལ་
བའི་ཤེས་ཕྱིན་དེ་གང་ཡིན། དེ་རི་ལྟར་བསྐྱུས་བཅོས་ཀྱིས་འཆད་ཅེས་པའི་ལན་
དུ། ཤེས་ཕྱིན་དེ་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་ནས་འཆད་དོ་
ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མཆོད་བརྗོད་དུ་
བརྗོད་བྱ་ལ་བསྐྱོད་ཕྱག་བྱས་པའི་ཤེས་ཕྱིན་དེ་རི་ལྟར་བྱས་པས་འཆད་ཅེ་ན།
ཤེས་ཕྱིན་དེ་ནི་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་ཤེས་ཕྱིན་ནི་མཆོད་བརྗོད་

གྱི་བསྟོད་ཡུལ་དང་དོན་གཅིག་པས། ཤེར་ཕྱིན་དང་བྱེད་ལས་མཚུངས་པས་
 བསྟོད་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་ཤེས་ཕྱིན་ཞེས་སྐྱ་སྒྱར་ནས་དེ་དང་བྱེད་མེད་ལྟ་བུར་
 གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཐོང་ལས། འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་ཡུམ་དེ་
 ཤེར་ཕྱིན་ཏུ་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀ་ཤེར་ཕྱིན་དུ་འགྱུར་
 ཞེན། ཤེར་ཕྱིན་དང་ཡུམ་བྱེད་མེད་པ་ལྟ་བུར་བཤད་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཟག་
 མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། གསོ་བའི་སྟོན་ནས་བྱེད་ལས་མཚུངས་པ་ཅེས་
 ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེན་བརྟགས་དགོས་ཏེ། དེ་
 ལྟར་ན་གཞི་ཤེས་དང་འདྲིའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གཞི་མཐུན་ཡོད་
 པར་འགྱུར་བས་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འདྲིའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་
 ལ་སྟོས་བཤུ་རྟོགས་དགོས་པར་ཤེར་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟགས་པས་ཤེས་
 རུས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གསེར་ཐོང་ལས། བསྟན་དོན་དང་བཀལ་ལན་གྱི་
 སྐབས་སུ་མཐེན་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྟན་པར་བསྟན་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་དང་། བཀལ་ལན་གཉིས་བསྟན་བཅོས་ལུས་
 གྱི་བསྟན་དོན་དང་བཀལ་ལན་འཆད་པའི་གཞུང་ལ་བྱེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་
 དེ། གཞུང་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་མཐེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་
 བསྟན་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འགྲེལ་ཆུང་ལས། དེ་ལ་ཐམས་
 ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་གསེར་ཐོང་ལྟར་ན་

བསྐྱུས་དོན་གྱི་གཞུང་མིན་ཏེ། བསྐྱུས་དོན་གྱི་འཕྲོས་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། གསེར་སྒྲེང་ལས། གཞུང་འདིའི་དོན་འཆད་པའི་ཆེ། བསྐྱུས་དོན་ལས་
འཕྲོས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ས་བཅད་དེའི་ཁོངས་སུ་
བསྐྱུས་དོན་དངོས་དང་དེའི་འཕྲོས་དོན། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་བརྒྱད་བསྐྱུས་ཚུལ་རང་ལུགས་དང་གཞན་ལུགས་གྱི་འདོད་པ་བཅས་རྒྱས་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་གནད་འདིས་འབྲུལ་གཞིར་བྱས་ནས་འགྲེལ་
བ་པལ་ཆེར་བས་གསེར་སྒྲེང་རང་ལུགས་ལ་སྐྱབས་འདིའི་བསྐྱུས་དོན་གྱི་
གཞུང་གང་ཡིན་ངོས་འཛིན་གསལ་བ་མ་བྱུང་བར་མངོན་ནོ། །འགའ་ཞིག་ན་
དེ། འགྲེལ་བ་ལས། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ལུལ་དུ་
བྱུང་བ་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་དེ། ཞེས་པའི་གཞུང་རྣམ་བཤད་ལྟར་གསེར་སྒྲེང་
གིས་ཀྱང་བསྐྱུས་དོན་གྱི་གཞུང་དུ་བཞེད་ཟེར་ན། འོ་ན་གཞུང་དེས་མཁྱེན་
གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྐྱུས་པར་བསྟན་པར་ཐལ། སྐབས་
འདིའི་བསྐྱུས་དོན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་ཁྲབ་ན། གསེར་
སྒྲེང་ལས། བསྐྱུས་དོན་དང་བཀལ་ལན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་
མངོན་རྟོགས་མཐ་དག་བསྐྱུས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
འགའ་བ་ཇི་ལྟར་སྟོང་སོམས་ཤིག་ འགྲེལ་བ་རྣམས་སུ། འགྲེལ་བར། དེ་ལྟར་
མིན་ན་ཞེས་སོགས་གྱི་གཞུང་འདིའི་དགོངས་པ་བཀལ་བ་ན། དེ་སྤྱི་འདས་མ་

ཐག་པའི་དོན་ལ་བྱས་ནས་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་འཕགས་པའི་རྟེན་ཁོ་ནར་
 འཛོག་པའི་ཕྱོགས་སྤྲ་འགོག་པའི་གཞུང་དུ་པལ་ཆེར་གྱིས་བཟུལ་བར་མཐོང་
 ཡང་། དེ་ལྟར་ན་སྐབས་འདིའི་བྱ་བ་ཞེས་པ་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོགས་སྦྱོར་དང་
 བྱང་སེམས་གྱི་ཆོགས་སྦྱོར་འཛོག་དགོས་ཀྱང་། གཞུང་ལས། བྱ་བ་ཐེག་
 དམན་དང་བྱང་སེམས་གྱི་མངོན་རྟོགས་སྦྱིར་ལ་འཛོག་པ་དང་མི་མ་བུ་པ་
 དང་། དེ་འདྲའི་ཕྱོགས་སྤྲ་སྦྱིར་གཞི་ལམ་གཉིས་ཐེག་དམན་དང་བྱང་སེམས་
 ལ་མེད་པར་ཁས་མ་བླངས་ཤིང་། གཞི་ལམ་གཉིས་འཕགས་པའི་རྟེན་ཁོ་ན་
 ལ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ། དེ་གཉིས་གྱི་མངོན་རྟོགས་མེད་པ་ཐལ་བར་
 འཕངས་པ་ཡང་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ལུང་དེའི་དོན་ནི། གཞུང་
 འདི་དང་མ་བུ་པར་འོག་ནས་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་
 ཁོ་ནར་འདོད་ན་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་སེམས་སུ་བསྟན་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱང་
 བཏགས་པ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་དེ་དག་ལ་ཡུམ་མཆན་
 ཉིད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤྲས་ཀྱང་བཏགས་པ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། གཞན་
 ཡང་དེ་དག་ལ་ཡུམ་མཆན་ཉིད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤྲས་ཀྱང་བཏགས་པ་བར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱོགས་སྤྲ་འགོག་པའི་གཞུང་དུ་བྱེད་དགོས་
 ཤིང་དེ་ཡང་རང་ལུགས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། འདི་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་
 བྱ་བསྟོད་ཕྱག་གི་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་བསྟོད་ཚུལ་ཡང་ཡུམ་དེས་སྤྲས་བཞིའི་བུ་ན་

མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་དོན་སྐྱབ་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད། ཞེས་དང་། རྒྱ་མཚན་
འདིས་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་མ་ལུས་པ་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
གཞུང་ལ་སྦྱར་ཏེ། མཁུན་གསུམ་འཕགས་བཞིའི་ཡུམ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་
གྱི་མངོན་རྟོགས་མ་ལུས་པ་སྐབས་འདིའི་བསྟོད་ཡུལ་དུ་འཛོག་པ་དེ་ལྟར་མིན་
པར་ཆོག་གསལ་ལྟར། སྐབས་འདིའི་བསྟོད་ཡུལ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་
ནའི་ཡུམ་དང་ཡུམ་མཁུན་པ་གསུམ་ཡང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
ཤེར་ཕྱིན་ཁོ་ནར་འཛོག་ན། ཐེག་དམན་དང་བྱང་སེམས་གྱི་མངོན་རྟོགས་མེད་
པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་གཉིས་མེད་ན་ཉན་རང་སྟོབ་པ་རྣམས་ཉེར་ཞི་བྱིད་པ་དང་།
བྱང་སེམས་གྱིས་གཞན་དོན་ཁུར་བྱེད་ཀྱི་ལྷག་བསམ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་
ནས། འཛོག་རྟེན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་སྤྱས་གྱི་སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་
ཐལ། དེ་དག་གི་བདག་རྒྱུན་མངོན་རྟོགས་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདི་དངོས་སུ་ས་བཅད་དང་པོའི་འཕྲོས་དོན་དང་། དོན་དུ་ས་
བཅད་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་དོན་བསྐྱུ་ལྟ་བུར་བྱས་ཀྱང་རུང་ངོ་། །ལྷག་བསམ་
བྱུང་པར་ཅན་ཡང་གཞན་དོན་ཁུར་བྱེད་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་
པའི་མཚུངས་དོན་ལ་གཟུང་དུ་མི་རུང་ཞིང་། ཆོགས་སྦྱོར་མེད་ན་ལས་སྦྱི་མེད་
པར་འགྱུར་བའི་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ལ་སྦྱར་ཀྱང་མི་རུང་སྟམ་དུ་སེམས་སོ། །

ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་གསེར་གླེང་

ལས། འདིར་གསུང་རབ་མཉན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཐོས་བྱུང་། དེའི་
 དོན་རིགས་པས་བརྟགས་པ་ལས་ངེས་པ་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་བསམ་བྱུང་།
 ངེས་པ་རྟེན་པ་དེ་ཉིད་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་
 བ་ནི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཏུ་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་
 བས། འགའ་ཞིག་ན་རེ། གསེར་ཐེང་ལས་ཐོས་པའི་དོན་དེ་རིགས་པས་བརྟགས་
 པ་ལས་དོན་དེ་ངེས་རྟེན་གྱི་སྒྲོ་བསམ་བྱུང་དུ་འཛོག་པས་དཔག་ན། ཐོས་བྱུང་
 ཡིད་དཔྱོད་དང་། བསམ་བྱུང་ནས་རྟོགས་སྒྲོར་འཛོག་ཟེར་ན། གསེར་ཐེང་ལྟར་
 བ། ཐོས་བྱུང་གི་སྒྲོ་ལ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། ཉར་བསྟོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་དང་པོའི་ངོ་ཐོར་གྱུར་པའི་
 ཐོས་བྱུང་གི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཉ། གསེར་ཐེང་ལས། འོན་ཀྱང་མཛོན་པའི་སྤྱི་སྐད་ལ་ཁམས་གོང་མ་ན་
 སེམས་པ་བརྩམས་པའི་ཆེ་སེམས་ལོང་མེད་པར་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏུ་འགྲོ་བས་
 གོང་མའི་ས་ལ་བསམ་བྱུང་དང་། གཟུགས་མེད་ན་ཐོས་བྱུང་མེད་པར་བཤད་
 པས་དེ་ལྟར་ན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྒྲོམ་ན་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་ལ་ཐོས་
 བསམ་གཉིས་ཀ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྒྲོམ་ན་བསམ་བྱུང་མེད་དོ། །ཞེས་
 དང་། བསམ་གཟུགས་ཟེན་གྲིས་ལས། མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ནི། ཉར་བསྟོགས་
 བརྒྱད་པོ་དེ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་སྒྲོམ་ན་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་ལ་ཐོས་བསམ་འདེས་

མ་སྒྲོམ་པ་ཡོད་ལ། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྒྲོམ་ན་བསམ་བློང་མེད། གཟུགས་
མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཐོས་བློང་མེད་ཅིང་སྐྱེས་ཐོབ་ཡིན། ཞེས་གཟུགས་ན་ཡོད་བྱེད་
དང་པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐོས་སྒྲོམ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་དེ་ཞི་གནས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཉེར་བསྟོགས་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡོད་བྱེད་ཀྱི་
ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐོས་བློང་གི་སྒྲོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། མཆན་ཉིད་
སོ་སོ་རིག་པ་ནི་སྐབས་འགར་ཐོས་པ་ལས་བློང་། སྐབས་འགར་བསམ་པ་ལས་
བློང་བསམ་ན་ཐོས་བསམ་འདྲེས་མ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་གསེར་མེད་དགོངས་པར་ཐོས་བློང་ལ་ཡོད་དཔྱོད་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་དཔྱོད་ཡིན་
པས་མ་ཁྲབ་ཅེས་ཞིབ་ཆ་བྱས་ན་རུང་བར་སེམས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཉེར་བསྟོགས་ལ་ཐོས་བློང་ཡོད་པར་བཤད་པར་མི་འཐད་
དེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་
བློང་གི་སྒྲོ་ཐོབ་པར་ཐལ། དེས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་གང་
ཞེས། ཞི་གནས་ཡིན་ན་སྒྲོམ་བློང་གི་སྒྲོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིར་མ་
ཁྲབ། ཅེས་ཞི་གནས་ཡིན་ན་སྒྲོམ་བློང་གི་སྒྲོ་ཡིན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོམ་བློང་ལ་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་སྒྲོམ་སྟོབས་ལས་བློང་
པའི་སྒྲོམ་བློང་དང་། གཙོ་བོར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་

སྒྲོམ་སྒྲོབས་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲོམ་བྱུང་གཉིས་ལས། འདིར་སྤྲ་མ་ལ་དགོངས་
 པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཞི་གནས་ཡིན་ན་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྒྲོ་ཡིན་པས་བྱུང་ན་ཡིག་ཆ་
 ལ་ནང་འགལ་ཡོད་པར་འགྱུར་རྟེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། རང་ལུགས་ནི་གཙོ་བོར་
 གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་དོན་ཐོས་པའི་སྒྲོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དེ། ཐོས་
 བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་དང་། གཙོ་བོ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོབས་
 ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དེ། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་དང་། གཙོ་བོར་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་སྒྲོམ་པའི་
 སྒྲོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དེ། སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 སྒྲོམ་བྱུང་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་སྒྲོམ་སྒྲོབས་ལས་
 བྱུང་བ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤར་བཤད་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་
 ཕྱི་མ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ན། སྒྲོམ་བྱུང་
 གི་སྒྲོ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉེར་བསྟོགས་
 མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ་ན། བསམ་གཟུགས་བྱུང་བའོལ་ལས། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྒྲོ་ཡིན་
 པར་ཐལ། མཉམ་གཞག་གི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མཛོད་ཅ་
 བ་ལས། མཉམ་པར་བཞག་པའི་དགེ་བ་ནི། །སྒྲོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཅེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།

དེ་ལྟར་སྤྲོ་བ་མི་འཐད་དེ། གཞུང་དེས་རྟགས་དེ་ལ་བྲབ་བ་མེད་ཅེས་གསུངས་
བ་ལས་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་སྒྲོམ་བྱུང་མ་ཡིན་པར་མ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་མཐུག་ཏུ། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རོས་བསམ་འདྲེས་
མའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ཟེར། །ཞེས་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྒྲོ་མིན་པར་ཁས་ལེན་
པའི་སྤྱོད་གསེར་ལ་མ་རུང་པའི་ཆིག་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་ལ་བྲབ་བའང་
མེད་དེ། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཤེས་ཐམས་ཅད་དང་། དགེ་
བ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བ་རྣམས་མཉམ་གཞག་གི་ས་བ་ཡིན་ཡང་སྒྲོམ་བྱུང་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཀའ་གྲུང་། ཡིག་ཆའི་དགོངས་བ་དངོས་
ཅི། རོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་སྒྲོམ་བྱུང་དང་དེའི་ནང་ཆན་རོས་བྱུང་
གི་སྒྲོ་གཉིས་འགལ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། །ཞིབ་པར་འོག་ཏུ་འཆད། ཆིག་
ཟེན་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རོས་བསམ་གཞི་མ་བྱན་ཁས་ལེན་པའང་མི་འཐད་
དེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་
རབ་འགལ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡིག་ཆ་ལྟར་
རང་ལུགས་ལ་ཉེར་བསྐྱོད་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་
གྱུར་པའི་རོས་བྱུང་མི་འདོག་ན། རོས་བསམ་འདྲེས་མའི་དོན་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་
ན། ཁམས་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་སོ་སོར་ནས་རོས་
བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ནས་སྒྲོམ་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཟུགས་

ལས། ཁོ་ན་རེ། ཉན་སར། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 དག་གིས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་རགས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། བསམ་གཏན་དང་
 བོ་ལ་ཞི་བའི་མཆན་ཉིད་ཏུ་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སས་བསྐྱེད་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེས་བསྐྱེད་པ་མཆན་ཉིད་
 སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པའི་ཉེས་དམིགས་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་འདོད་པ་ལ་རགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་
 ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ལུང་དེའི་
 རོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་དགོངས་པ་གནད་གཅིག་ཏུ་བབ་
 པའི་ཕྱིར། རང་རེ་ཡིག་ཆ་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། རྩོམ་ཁྲིམ་པ་ན་
 རེ། དམན་ལམ་སྟོན་ཏུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྒྱུར་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཆོས་
 ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ། གཅིག་
 ཏུ་བལ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བསམ་
 བྱང་གི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཁྲབ་པ་རྣམས་
 སྐབས་བཞི་པར་བསྐྱབ་པོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒོ་མ་བྱང་གི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། བྱང་སེམས་གྱི་སྒྱུར་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་།
 དབུ་མའི་སྒྱི་རོན་ལས། ཐོས་བྱང་གི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཞེས་པའི་དགོངས་པ་ནི། རང་རེ་སེར་བྱེས་མཁས་རབས་གོང་མ་རྣམས་
ཀྱི་གསུང་རྒྱུན་ལ། སྤྲ་མ་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་
དང་། ཕྱི་མ་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་དགོངས་
པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་སྟོལ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། འགའ་ཞིག་ན་རེ། རང་དོན་
སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་བསམ་བྱུང་གི་སྒྲོ་ཡིན་པས་
ཁྱབ། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་ཐོས་བྱུང་
གི་སྒྲོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་སྒྲུབ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལ་སྟེང་དུ་མེ་རྟོགས་པའི་
རྗེས་དཔག་དང་། ཚུ་ནང་དུ་ཉ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སོགས་ཐོས་བསམ་སྟོམ་
གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་
ན་དགེ་བ་ཡིན་དགོས་པར་གསེར་སྒྲིང་ཡིག་ཆ་གཉིས་ཀས་དེ་གསུམ་གྱི་ངོ་
མོ་འཛོག་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སེར་བྱེས་མཁས་རབས་གོང་མ་
རྣམས་དང་རྗེ་བཙུན་པའི་དགོངས་པ་དངོས་ནི། བསམ་བྱུང་གི་སྒྲོ་ཡིན་ན་རང་
དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་
རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་
ཏེ། བསམ་བྱུང་གི་ངོ་མོ་ངོས་གཟུང་སྐབས་སུ། གསེར་སྒྲིང་ལས། དེའི་དོན་
རིགས་པས་བརྟགས་པ་ལས་ངེས་པ་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ནི་བསམ་བྱུང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སྦྱོར་ལམ་བཅུ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གཅིག་བྲལ་གྱི་

རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གང་རྒྱང་ཡིན་དགོས་པས། སར་ཕྱིན་ལས།
མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོས་བྱུང་ཡིན་མི་སྲིད་པས་བསམ་བྱུང་དུ་
ཐལ་བ་དང་། དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དུ། མཉམ་གཞག་ལ་བསམ་བྱུང་ཡིན་མི་སྲིད་
པས་ཐོས་བྱུང་དུ་ཐལ་བ་འཕངས་པ་གཉིས། སན་ཚུན་སྤེལ་ནས་ཏ་ཅང་ཐལ་
བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ན་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྒོ་
ཡིན་པས་ཁྲབ་ན། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
དགེ་སེམས་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྒོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་
དེ། དེའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སོགས་ཐོས་
བསམ་གང་རྒྱང་ལས་འོས་མེད་པའི་བྱིར། འདི་རྣམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱས་
ཡིན་ཀྱང་དངོས་གཞི་སྒྲོམས་འཇུག་དང་ཉེར་བསྟོགས་གང་ཡང་མིན་ནོ། །

འོ་ན་གོང་མའི་སས་བསྐྱས་སུ་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་
བཅན་ཐབས་སུ་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་དགེ་སེམས་རང་འགའ་བ་གང་ཡིན་ཡང་།
ལུས་རྟེན་ས་གང་ཡིན་དེའི་སར་གཏོགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ལྟར་སྒྲུང་
ངོ། །དེས་ན་ཞི་གནས་ཡིན་ན་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྒོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཀྱང་ཐོས་བསམ་
སྒྲོམ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྒོ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྒྲོམ་བྱུང་ཡིན་
ན་འཛིན་སྒྲོམ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཉ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། མཆན་ཉིད་
སོ་སོ་རིག་པ་ནི་དབྱེད་སྒྲོམ་ཡིན་པས། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ས་གོང་

འོག་གི་སྒྲིན་ཡོན་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པ་ནི། རེས་འགའ་
ཐོས་པ་དང་། རེས་འགའ་བསམ་བྱུང་དུ་འགྱུར་བས་ཐོས་བསམ་འདྲེས་མ་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་དབྱེད་སྒྲོམ་དང་ཐོས་བསམ་འདྲེས་མའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་གསུངས་
པ་དཔག་ན། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་དུ་སྤྱེ་བའི་སྒྲོམ་བྱུང་ཡིན་ན་འཛོག་སྒྲོམ་
ཡིན་དགོས་པར་གསལ་བའི་བྱུང་རྒྱུ། །དེས་ན་ཉེར་བསྟོགས་མཆན་ཉིད་སོ་
སོར་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་ན་ནི་གནས་ཡིན་པས་
ཁྱབ་ཀྱང་། དེ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་དུ་སྤྱེ་བའི་སྒྲོམ་བྱུང་ཡིན་པས་མ་
ཁྱབ་སྟེ། ཉེར་བསྟོགས་དེས་ཁམས་གོང་འོག་ནི་རགས་གྱིས་ཐོས་བསམ་གྱིས་
སྒྲོ་འཛོགས་དབྱེད་པའི་ཆེ་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པ་དང་། དབྱེད་པའི་མཐར་དོན་དེ་
ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའི་མཆ་མས་ནས་ནི་གནས་སྒྲོམ་པར་འཛོག་དགོས་
པས། ཉེར་བསྟོགས་དེས་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་སུ་ཐོས་བསམ་གང་རུང་
དང་། ཞི་གནས་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་སུ་འཛོག་སྒྲོམ་དུ་བཞག་དགོས་པས་སྒྲོམ་
བྱུང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཡིག་ཆར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་དུ་སྤྱེ་བའི་སྒྲོམ་
བྱུང་གི་དོན་འཛོག་པ་ན། གཙོ་བོར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་གྱི་ཉིང་རེ་
འཛིན་སྒྲོམ་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་སོགས། དེའི་དོན་དུ་སྤྱི་མཐའ་དབྱེད་
གཉིས་ཀར་མ་ཐུན་པར་འཛོག་པའི་གནད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་ནི་ལྷག་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་

སྒྲོམ་པས་མ་བྲལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡིད་བྱེད་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ནི་ལྷག་
 སྒྲོམ་ཚུལ་སོ་སོ་བའི་ཞིབ་ཆ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྐབས་
 བཞི་བ་ལས། མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲོམ་བྱ་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་མི་
 རྟག་པ་བསྒྲོམ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། མི་རྟག་པ་བསྒྲོམ་བྱ་འདོད་པ་དེས་
 ཀྱང་དེ་རྟོགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲོམ་པ་ཁས་མི་ལེན་ན་གཞི་སྟོར་བར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྐབས་བརྒྱད་པ་ལས། སྒྲོ་སྒྲིབ་རྗེའི་ངོ་བོར་
 བསྐྱེད་པ་ལ་སྒྲིབ་རྗེ་སྒྲོམ་ཞེས་པ་ལྟར། བཟུང་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྱུར་བའི་ངོ་
 བོ་བསྐྱེད་ནས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་གྱི། མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་བཞིན་
 དུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མི་རྟག་པ་རྟོགས་ན་དེ་སྒྲོམ་པས་བྲལ་བ་དང་། རང་རྒྱུད་
 གྱི་སྒྲོའི་ཆ་ཤས་གཅིག་སྒྲིབ་རྗེའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པ་སྒྲིབ་རྗེ་སྒྲོམ་པའི་དོན་དུ་
 གསུངས་པ་སོགས་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཞེ་རགས་
 སོ་སོར་བྱེ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱེད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པ་
 ཡིན་ལ། །ཡང་དབྱེད་པའི་མཐར་ཞེ་རགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་འཛོག་པ་
 བྱི་ཞེ་གནས་སྒྲོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁོག་བསྒྲིགས་ན། གཞུང་
 ལུགས་རྣམས་སུ་སྤར་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྒྲོམ་བྱའི་དོན་དེ་
 ཉིད་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པ་ལ་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པ་དང་གཅིག་ རང་རྒྱུད་ཀྱི་
 སྒྲོའི་ཆ་ཤས་ཅིག་བསྒྲོམ་བྱའི་སྒྲོ་དེའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པ་ལ་སྒྲོམ་ཞེས་གསུངས་

བ་དང་གཉིས། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་བྲངས་མ་ཐག་པ་ལྟར། ལྟག་མཐོང་གི་སྐབས་
སུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒོ་འདོགས་གཙོད་པའི་བྱེད་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐབས་
སུ་ལྟག་མཐོང་སྒོམ་ཞེས་གསུངས་བ་དང་། སྐབས་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
སྐབས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ནམ་བསྐྱངས་བ་ཙམ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་
སྒོམ་ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་སྐབས་བྱེན་ཁས་ལེན་དགོས་པས། གཞུང་གི་
ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་དེ་གཞུང་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱ་
བརྒྱ་ཁྱུར་གཅིག་གི་གོ་ལུགས་སུ་བྱས་ན་ལྟ་ཁང་ནང་ཁྱུར་དོ་ལྟར་འགྱུར་བས་
སོ། །

རིགས་སྤྱི་འགའ་ཞིག་ན་རེ། ཡིག་ཆར། སྒོམ་བྱུང་གི་དོན་ལ་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་སྒོམ་སྟོབས་ལས་བྱུང་ཞིང་ཞེས་
སོགས་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། ཞི་གནས་འབང་ཞིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཉིང་
བསྐྱོགས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་སྒོམ་བྱུང་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
ཁྱབ་སྟེ། གཞུང་དེའི་གོང་དུ་འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་སྒོམ་
བྱུང་དུ་འདོད་པར་བྱུང་བས་དེ་གཙོད་པའི་ཆེད་དུ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་
ཆད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་པས། འདིར་སྒོམ་སྟོབས་ལས་བྱུང་ཞེས་པའི་ལས་
སྐྱེད་མཉམ་སྐྱེད་ཆོག་ཏུ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱུང་ཞེས་བཤད་སྟེས་
པའི་དོན་མིན་པར་དེ་འབྲའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ཀྱི་སྟོབས་ལས་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་

རབ་བྱུང་པ་ལ་བྱུང་ཞེས་ཐ་སྙད་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མདོན་ནོ། །དེ་
 ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྤྱི་མཐའ་གཙོ་བོ་གཉིས་ཀར་ཞི་གནས་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྒྲོ་ཡིན་
 པས་ཁྲབ་པར་ལན་དུ་མར་གསུངས་པ་དང་། ཞི་གནས་ཐོབ་པ་དང་སྒྲོམ་བྱུང་
 གི་སྒྲོ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་གསུངས་པ་སོགས་རིམ་ལྔར་བྱུང་སྟེ། མདོར་ན་གསུང་
 འདི་ལ་དེ་སྔོན་ཞིབ་ཆ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་བའང་དང་པོས་སྤྱི་ཁྲབ་ཡོད་ཀྱང་
 དུས་ཁྲབ་མེད་པའི་ལན་འདེབས་བྱུང་། འདི་ལ་འདུས་བྱས་གཞིར་བྱས། མཆོན་
 ཉིད་མཆོན་བྱ་བྱུང་པ་དུས་མཉམ་མིན་གྱིས་ཚུད་པ་ལ་ལན་འདེབས་དཀའ་
 ཅིང་དང་། གཉིས་པས་དོན་དེ་ལ་ཁྲབ་པ་མེད་ཅིང་གོ་བ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡིན་
 ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། གོ་བ་གཙོ་བོར་ཡིན་ཚུལ་དང་། རང་ལུགས་དེ་གསུམ་གྱི་
 དོན་གང་ཡིན་ཞེས་ངེས་པས་མཐུན་སྒྲུབ་ཅན་གྱི་ཞིབ་ཆ་ཞིག་མ་བྱུང་བ་དང་།
 གསུམ་པས་ཡིག་ཆར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་དོན་འཛོགས་པ་ནི། ལན་དང་
 པོའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། འདོད་སའི་ཞི་གནས་འཛོགས་པ་ནི་བྱུང་འཕགས་གྱི་
 ཐོན་བཀལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཅུལ་སྤྱང་བའི་སྐབས་ཡིན་པས་མི་འདྲ་ཞེས་ཞིབ་
 ཆ་མཛད་ཀྱང་། ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་དང་མཚུངས་
 ལྟར་གྱི་ཞི་གནས་ཆོས་ཅན་འཕངས་ཆེ་ཞིབ་ཆ་དེས་ཁྲུངས་མི་འཁྲོལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །

འོ་ན་ཁྱོད་རང་ལྟར་ཡང་སྤྱིར་སྒྲོམ་བྱུང་དང་། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་

དུ་སྤྱི་བའི་སྒྲོམ་བྱུང་གཉིས་བྱུང་པར་ཡོད་པ་ཡིག་ཆའི་དགོངས་པར་རི་ལྟར་
སྒྲིབ་སྟུང་ན། སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་གཉིས་ཀར་ཞི་གནས་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གིས་བྱུང་
པར་གསུངས་པ་དང་གཅིག་། རྩོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་དོན་འཛིག་པའི་
ཆེ་སྒྲོམ་བྱུང་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་
གཉིས། བསམ་གཟུགས་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཉེར་བསྒྲིགས་མཆན་ཉིད་སོ་
སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་ངོ་ཐོར་གྱུར་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་སྒྲོ་ཡོད་པ་བཤད་པ་དང་
གསུམ། སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་
རབ་འགལ་བར་གསུངས་པ་དང་བཞི་ལ་དབྱེད་པས་ཤེས་སོ། །དེས་ན་ཁོ་བོས་
གོང་དུ་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་སྒྲོམ་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲོམ་བྱུང་
དང་། གཙོ་བོར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲོམ་སྟོབས་
ལས་བྱུང་བའི་སྒྲོམ་བྱུང་གཉིས་སྤྱི་བའང་དོན་གནས་དང་། སྤྱིར་ཐོས་སྒྲོམ་མི་
འགལ་བའང་ཤེས་ནུས་སོ། །

མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན་ལས། དེ་ཡང་དབང་ཕྱོགས་དྲུང་བ་
སྤྱི་བའི་རྒྱ་མཆན་བསྟན་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་བ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་
དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་དང་། གསེར་སྒྲིང་ལས།
འདི་ལྟར་སྤྱིར་དབང་རྒྱལ་འཇུག་ལྟོག་གི་རྒྱ་མཆན་ཆིག་ཙམ་ཡིན་ཡང་དབང་
ཕྱོགས་ཀྱི་རིགས་པས་གཞོད་པ་ཡོད་མེད་བརྟགས་པ་ན། གཞོད་པ་མེད་པ་དང་

ཡོད་པར་མཐོང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནས། རིགས་པ་གང་གིས་
ཞེས་ན། རོ་བོ་ལ་དབྱད་ནས་འགོག་པ་གཅིག་དང་དུ་མའི་རོ་བོ་ཉིད་དང་བལ་
བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འགའ་ཞིག་ན་རེ། གཅིག་
དུ་བལ་གྱི་རིགས་པ་དེ། རྒྱ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣོན་གྱི་རྒྱུད་
ལ། དུམ་མཁུན་པ་གསུམ་ལ་དང་བ་གསར་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་
ན། རོ་ན་གདུལ་བྱ་དེའི་རྒྱུད་ལ་རིགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་མ་གྲུབ་
པའི་སྡོན་དུ། དུམ་མཁུན་གསུམ་ལ་དང་བའི་དད་པ་སྐྱེས་མ་བེན་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་བསྐྱབ་བྱ་མ་གྲུབ་པའི་སྡོན་ནས་
མཁུན་གསུམ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏྲགས་དེས་ཆོས་ཅན་ཆད་མའི་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མཁུན་གསུམ་ཆད་མས་གྲུབ་ནས་དེ་ལ་དང་བ་མ་སྐྱེས་
པའི་གང་ཟག་འཛོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་
གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་མཁུན་གསུམ་ལ་དང་བ་དད་པ་རྒྱུད་ལྡན་
གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་ཆུང་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་
དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་སྐྱབ་པ་ཅི་ལ་ཡང་མ་རག་པར་ཆས་ཤིང་བཙོན་
པ་དག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་གྱི་
ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣོན་གཅིག་དུ་བལ་གྱི་རིགས་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལང་

དག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་དཀར་འགྲེལ་ལས། མྱོངས་པ་རྣམས་
ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་བ་འདི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དམ་
བཅའ་ཕྱོགས་གཅིག་གི་གཏན་ཆོག་ལས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དམིགས་པའི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལས་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྲབ་བྲབ་སྟེ། ཐ་སྙད་ཅུ་མ་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱལ་ནི་ཕྱིར་
རྒྱལ་ཤིན་ཏུ་མྱོངས་པ་ལས་མེད་པར་དབུ་པར་ཆད་གསུམ་ཀྱན་ཏུ་ཡོངས་བྲབ་
ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོག་ཐོས་ཅུ་མ་གྱིས་དང་བར་སྐྱེས་པའི་
རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དང་། སེམས་ཅུ་མ་པར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་
ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་གསུངས་པའང་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། སངས་རྒྱས་སོགས་
དམིགས་དད་པ་དང་། སྦྱིན་སོགས་སྦྱོད་ཡུལ་བཙོན་འགྲུས་དང་། །བསམ་པ་
ཐུན་ཆོགས་བྲན་པ་དང་། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཏིང་འཛིན་དང་། །ཆོས་རྣམས་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་རྣམ་ལྔ། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྟོན་
པོ་ཡིས། །རྟོགས་སྒྲ་རྟུལ་པོས་རྟོགས་དཀར་བཞེད། །ཅེས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་དད་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་མཁས་པའི་བྲབ་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའང་
མི་འཐད་དེ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་རྗེས་སུ་དད་སོས་པ་དང་མཐོང་ཐོབ་པ་ཞེས་ཐ་

སྙད་འབྱུང་བ་ལས་དབང་རྒྱལ་དང་དབང་ཚོན་ཞེས་ཐ་སྙད་སྒྱར་སྟོལ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ཙུ་བར། དད་པའི་མོས་དང་མཐོང་བའི་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། །

འོ་ན་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་དབང་ཚོན་ཡུམ་མཁྱེན་གསུམ་ལ་དང་
བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུངས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མཛོད་
བཛོད་ལས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གཞི་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་
ནམ་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་དེ་ལ་རང་སྤྱོད་
འཕགས་བཞི་སྐྱེད་པའི་རྒྱལ་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ན། གཞུང་འདིའི་གདུལ་
བྱ་འགྲུར་རུང་གི་དབང་ཚོན་ནམས་འདི་གཉིས་འགལ་སྟམ་དུ་གཅིག་དུ་བྲལ་
གྱི་རིགས་པས་ལེགས་པར་བརྟགས་པ་ན། སྐྱེ་མེད་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དང་སྐྱེ་
བ་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་སྐྱེ་བར་ངེས་ནས་དང་བ་སྐྱེ་བར་འགྲུར་རོ། །གསེར་སྒྲིང་ལྟར་
ན། མཛོད་བཛོད་ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་རང་སྤྱོད་འཕགས་བཞི་སྐྱེ་བར་
གསུངས་པ་དང་། དབྱུ་མའི་རིགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་
པ་གཉིས་སྤྱོད་ཐེན་ལྟར་བྱས་ན་འགལ་བར་ལྟ་བུར་མཐོང་ནས། གཅིག་དུ་བྲལ་
གྱི་རིགས་པས་དབྱུ་མའི་གཞུང་ལས་སྐྱེ་མེད་གསུངས་པའི་དོན་བདེན་པའི་
སྐྱེ་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ན། སྤར་བཞིན་དང་བར་སྐྱེ་བར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་ནི་རྒྱལ་གཉིས་གཅིག་དུ་

བུལ་གྱི་རིགས་པ་དང་། མཆོད་བརྗོད་ལ་བརྟེན་ནས་དང་བ་སྦྱི་བ་དེའི་ཆེ་ནི།
 རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྲ་བའི་གདུལ་བྲ་འབྱུར་རུང་ཡིན་ཡང་ཆེད་དུ་བྲ་བའི་གདུལ་
 བྲ་མིན་ནོ། །

འོ་ན་རྒྱུན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་ཡུམ་མཐུན་གསུམ་ལ་
 དང་བ་སྐྱེས་ཟེན་གྱིས་བྲལ་བས། མཆོད་བརྗོད་དང་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་
 བ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་གཉིས་དང་བ་སྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་སྟེ་ན། དེ
 གཉིས་ཐོག་མར་ཡུམ་མཐུན་གསུམ་ལ་དང་བར་བསྐྱེད་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་རྒྱ་
 མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཆེ་སྟོང་ལ་བྱ་བ་གང་ཞིག་
 བྱས་པས་ཆེ་སྟོང་ལ་འདེམ་བྱས་པར་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་སྟོང་ལྟར་
 ཡང་། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་ཡང་དག་དེ་གཏན་ཆིགས་དེའི་
 བསྐྱབ་བྱ་མ་བྱལ་བའི་སྟོན་ནས་དང་བར་སྐྱེས་སམ། བསྐྱབ་བྱ་བྱལ་ཐེས་སུ་
 དང་བར་སྐྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན་གཏན་ཆིགས་དགོས་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་
 ལྟར་ན། མཐུན་གསུམ་ཆད་མས་བྱལ་ན་དེ་ལ་དང་བར་སྐྱེ་བའི་བྲལ་བ་སྤར་
 བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མཐུན་གསུམ་ཆད་མས་བྱལ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་
 ན། དེ་ལ་དང་བར་སྐྱེ་བས་བྲལ་བར་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས། རྒྱུན་གྱི་ཆེད་
 དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་ནོན་དང་བ་ཅུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཆོན་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་
 གཏན་ཆིགས་ཡིན་ཞེས་མི་སྤྲི་ཏྲེ། དབང་པོ་ནོ་རྟལ་གང་ཡིན་ཡང་ཡུམ་མཐུན་

གསུམ་ལ་དང་བ་ཙམ་སྐྱེ་བ་ལ། དེ་བདེན་མེད་རྟོགས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 སུས་ཀྱང་སྤྲ་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་དབང་རྟོན་
 དང་བ་སྐྱེས་ཚུལ་ལ་ཡུམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། རང་སྲས་འཕགས་
 བཞི་སྐྱེ་བའི་བྱས་པ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་གཉིས་ལས། ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་
 པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཐེང་ལས། ཡུམ་གྱིས་སྲས་བཞི་བསྐྱུན་པར་བསྐྱུན་པ་ལ་
 རིགས་པ་ཡང་དག་གང་གིས་གཞོད་པ་ཡོད་མེད་བརྟག་པ་སྟོན་དུ་བཏང་བ་
 ཅ། །ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལྟར་དེ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་ན་འདི་དག་
 གིས་གཞོད་དགོས་ཏེ། མཚོད་བརྗོད་གྱིས་ནི་ཡུམ་གྱིས་སྲས་བཞིའི་བཞེད་པ་
 སྐྱེ་བར་བསྐྱུན་ལ། རིགས་པ་འདི་དག་གིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མེད་སྐྱབ་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་གྱིས་སྐྱེད་པར་བསྐྱུན་པ་
 གྱུན་རྒྱུ་དང་རིགས་པས་སྐྱེ་མེད་སྐྱབ་པ་དོན་དམ་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 པ་འདི་ནམས་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་མཐུག་བསྐྱེ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ཤིས་སྟོན་ནི།

དེ་ལྟར་སྐབས་འདིར་བསྟོད་ཡུལ་མཁུན་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་ས་མཚམས།
 གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་རྟོན་ཡུམ་མཁུན་གསུམ་ལ་

དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ། དུམ་སྐས་སུ་འགྱུར་ཚུལ། དེ་དག་གི་འཕྲོས་དོན་ཐོས་བསམ་
སྒོམ་གསུམ་བྱུང་བར་བཅས་སྒྲོས་པ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱུངས་ཏེ་མདོར་བསྐྱུས་པ་ཞིག་
རེ་ཞིག་བརྗོད་ཅིན་རྟོ། །

སྐས་པ།

བཤད་སྐབ་རྒྱབས་གླེང་ཀུན་བཟོད་སྒྲིག་མོའི་གཞིར། །

རབ་མཐོར་ཕན་བདེ་འབྲས་བུའི་སྤྱིང་པོ་ཅན། །

འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གདན་ས་རྣམ་གསུམ་ཞེས། །

གྲགས་སྒྲན་འཛམ་གླིང་མཁས་པའི་སྒྲན་ན་གསལ། །

དེ་ལྟར་མཁས་གྲུབ་ངང་མོའི་རོལ་བའི་གནས། །

ཟབ་མོའི་གཞུང་ལ་དབྱུང་གཏམ་ཉི་ཟེར་རུལ། །

ས་གསུམ་སྐྱེ་བོའི་སྒྲན་ལ་སིམ་གྱུར་ཏེ། །

འཁྱུལ་ཟད་གཏན་བདེའི་གོ་འཕང་སྐྱར་རེག་ཤོག།

ཅེས་གསེར་མེད་དབྱད་ཙོང་མ་བདུད་ཅིའི་བྱམ་བཟང་ཅེས་པ་འདི་ནི།
དུས་བྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་ཞིབ་ཁོམ་མ་བྱུང་ཡང་། གཉའ་ཁྲི་དཔེ་མཛོད་
ཁང་གི་དགོངས་པ་དང་བསྟུན་ནས། གསར་བར་དྲོགས་སྒྲོང་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་
ཏེ། རང་སྤང་གང་དུན་འདྲེམ་ཐོལ་མེད་པར་ཐོལ་བྱུང་དུ་སྤྲས་པས་ལུང་རིགས་
དང་འགལ་བའི་ཉེས་སྒྲིན་ངེ་སྟེད་ཅིག་ཡོད་ངེས་པར་བརྟེན། མཁས་དབང་
ནམས་ལ་སེམས་གཏིང་ནས་བཟོད་གསོལ་ཁྱེད་ཀྱི་དང་། མཐར་དོན་བསྟན་
འགྲོར་སྤྲན་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་ཀུན་སྒྲོང་ཤུགས་དག་དང་བཅས་ཏེ།
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠། ༥། ༡༠ ཉིན་སེར་བྲེས་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་ནས་སེ་
ར་ཆོས་སྒྲར་དུ་བྲིས། ། དགེ་ལེགས་འཕེལ། །

ཙམ་གཞི་ལྟ་བུ།

སེར་སྒྲིད་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་སྒོ་བཟང་ཆོས་འཛིན།

གཉིས་པ་ནི། ཡུམ་ལ་ཡོན་ཏན་ཞེས་སོགས་དེར་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་
ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་དེ་ཞེས་བསྟན་པ་ན་ཞེས་པ་ནས་བརྒྱད་ཟི་
བཞི་སྟོང་ལ་སྟོད་པའི་གཉིན་སོར་རོ་ཞེས་པའི་བར།

༥ སྟོབས་བརྒྱད་པལ་མངའ་མཉམ་མེད་བྱ་རམ་གཤིང་། །
འཇམ་གླིང་མཛེས་བྱེད་རྒྱན་དུག་མཆོག་གཉིས་ཞབས། །
འཇམ་མགོན་མི་ཡི་རྣམ་རྩལ་ཙོང་ཁ་བ། །
ཡབ་སྲས་བརྒྱད་པར་བཅས་ལ་སྟོང་ནས་འདུད། །

སྒོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་ཟབ་རྒྱས་གསུང་གི་གནད། །
བདག་འདྲའི་ཇི་བཞིན་རྟོགས་པར་མི་རུས་མོད། །

སྒྱེ་བའི་སྒྲིང་བར་ཡིད་ལ་གོམས་སྤྱིར་དང་། །

གཞན་གྱི་སྐྱུལ་ངོར་འབད་བས་འབྲི་བར་བྱ། །

འདིར་གང་སྒྲིང་བར་བྱ་བ་ནི། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་དོན་བཤད་ཐབས་ལྟའི་
སྒྲོན་ས་བཤད་པའི་ནང་འདིར་བཀའ་ལན་དང་ཆིག་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་གཞུང་གི་འཕྲོས་ཚུལ་ནི། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཞེས་སོགས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་
ཆིག་རྒྱུ་བཞེས་བསྟན་བཅས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡུམ་མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་
བརྗོད་པའི་སྒྲོན་ས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་དང་མཁུན་གསུམ་འཕགས་བཞེད་ཡུམ་
བྱེད་ཚུལ་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་ས་ཡུམ་ལ་དངོས་སུ་བསྟོད་པ་ན། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་
གཞུང་གིས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་དེ་ཡུམ་མཐའ་དག་ལ་བསྟོད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་
ན་བསྟོད་ཡུལ་ཅུང་བའི་སྒྲོན་ཡོད་ཡོད་དེ། སྒྲོར་བཞེད་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ལ་
མ་བསྟོད་པའི་སྤྱིར་རོ། ཡུམ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་བསྟོད་པར་བཞེད་ན། དོན་གྱི་
གཙུག་པོ་རྣམ་མཁུན་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་བསྟོད་པར་ཆོག་པས་བསྟོད་ཡུལ་མང་བའི་
སྒྲོན་ཡོད་ཅེས་བཀའ་བའི་ལན་དུ། བསྟོད་ཡུལ་མང་ཅུང་གི་སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་
ལྟར་བསྟོད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་ཁྱད་པར་གཉིས་ཡོད་ཅེས་འཆད་པ་
ལ། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ནི་དོན་བརྒྱུད་བསྐྱས་ལ། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་བྱུང་། གཞུང་འདི་ལོ་ཆེན་གྱི་ཤིང་ཆུང་ནང་། བསྐྱས་པའི་
དོན་བརྗོད་པའི་ལན་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བུ་ཉ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་

དོན་དུ་བྱས་པ་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་། གཉིས་པ་བསྐྱས་དོན་ནི།
ཞེས་གསུངས་པས་བསྐྱས་དོན་དུ་བྱས་ལ། རྣམ་བཤད་ལས་ནི་བཀལ་ལན་དུ་
བྱས་པ་ལྟར་ཡིག་ཆའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་སོ། །མཐེན་གསུམ་
གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྟོན་ས་ཡུམ་ལ་དངོས་སུ་བསྟོད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། མཐེན་གསུམ་གིས་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བརྒྱད་མཐའ་དག་བསྐྱས་
ཤིང་། བསྐྱས་པ་དེ་ལྟར་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་ཡུམ་ལ་དངོས་སུ་བསྟོད་པ་
དེའི་ཕྱིར། མཐེན་གསུམ་ལ་དངོས་སུ་བསྟོད་པ་ན་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀ་ལ་
བསྟོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། གསུམ་གིས་བརྒྱད་
བསྐྱས་པས་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ་ན་བརྒྱད་ལ་བསྟོད་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ཅ་མ་
མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟོད་པར་འགྱུར་བ་དང་སྒྲ་རྟོག་ཡུལ་
ལ་སེལ་འཇུག་མིན་པའི་ཐལ་བ་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་
ལ། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐེན་གསུམ་གིས་བསྐྱས་པའི་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡུམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཞིང་། བརྒྱད་པོ་དེས་
ཀྱང་འཕགས་བཞེད་པའི་དོན་ལུན་ཆོག་སྐྱབ་རྒྱས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཀྱང་ཤེས་རབ་གི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཞིང་།
ཞེས་པའི་འགྲེལ་པའི་ཆོག་དེ་གསེར་མེད་དུ་རྒྱ་མཚན་ལ་སྐྱར་ལ། རྣམ་བཤད་
དང་རྟོགས་སྤང་དུ་དགོས་པ་ལ་སྐྱར་བས་དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཚུལ་གྱང་ཐང་སྟོ་

གོས་རྒྱ་མཚོའི་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་མཆན་ལས། དེས་ཀྱང་ཞེས་པའི་དེ་སྒྲིང་
དང་ཀྱང་སྒྲིས་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྟུས་ཚུལ་
ལ། རྒྱ་ཆེ་བས་ཚུང་བ་བསྟུས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གནས་སྐབས་བསྟུས་
ཚུལ་སོགས་ནི་བསྟུ་བྱ་སྟུད་བྱེད་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་སོང་བས་རིགས་པས་དཔྱད་
མི་བཟོད་པ་རྣམ་བཤད་གྱིས་གསུངས་ལ། གསེར་སྒྲིང་ལས་ཀྱང་། ཚུལ་དེ་མ་
རྟོགས་པར་བསྟུ་བྱ་སྟུད་བྱེད་ཐ་དད་ཁོ་ནར་བརྩེད་ནས་སྐབས་དོན་ལས་ཉམས་
པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། རྣམ་བཤད་ལས་གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྟུས་
ཚུལ་ལ། དོན་བསྟུས་ན། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་གཅིག་ཡིན་
ན། མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གཅིག་གི་བསྐྱོམ་བྱའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་
ཅིང་། ཚུལ་དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པས་གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྟུས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན་ཉམས་ལེན་གྱིས་བསྟུས་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པ་
མཁས་བྱུང་བསྟན་དར་བའི་སྤྱི་དོན་ལས། འདི་ནི་སྤྱི་མ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་
པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་གྱིས་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
བརྒྱད་ཀའི་ཉམས་ལེན་བསྟུས་པའི་སྤྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། དོན་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་གི་ཉམས་ལེན་ཡིན་ན་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་ཉམས་
ལེན་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གསེར་མེད་གིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་བསྟུས་ཚུལ་ལ། དེ་
ཉིད་ལས། དེ་ལ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་གང་ཡིན་
མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་
མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་བསྟུས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་
མངོན་རྟོགས་མེད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་གོང་དུ་ཡང་། མཁྱེན་པ་
གསུམ་པོ་དེས་བྱང་ཉན་རང་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་
དག་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་པས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀ་བརྟེན་ཕྱག་
གི་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདིར་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་ཚུལ་དུ་
གསུངས་སོ། །

དེ་ལས་འཕྲོས་ནས་གསེར་མེད་གི་ཆོག་ཟེན་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
ངོས་འཛིན་ཡིག་ཆའི་གཞུང་ནམས་དང་མི་འབྲ་བ་ཡོད་པ་ནི། རོན་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་
དང་། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ལ་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་
པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་མེད་པ་དང་། བྱང་
སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཤེས་མེད་པ་བཅས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་
ཁྱད་སྒྲིང་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་
འབྲེལ་པ་རོན་གསལ་ལས་ཡུམ་བར་མའི་གཞུང་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་

གཉིས་བྲངས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཉན་
ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཙུངས་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ནི། བཙུན་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྤྲད་
དུ་ཐམས་ཅད་འཆ་ལ་བ་ཉིད་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ལགས།
རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་རི་སྟེད་པ་འདི་ཙམ་ཡིན་
ལ་དེ་དག་གྲང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་གྲང་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཉན་
ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །བཙུན་ལྡན་
འདས་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ལམ་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆ་ལ་བ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱི་ལགས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱི་ནི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤེས་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།
གཞན་ཡང་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ་རྣམས་ཞེས་སོགས་
ཀྱི་ཆོག་ཟིན་དུ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ཉན་རང་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱང་སེམས་
གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་བྱང་བ་ཡིན། འོ་ན་གསེར་ཐོང་དུ་དེ་ལྟར་

གསུངས་པ་སྐྱེ་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའམ་ཡང་ན་དགོངས་པ་འགྲེལ་དགོས་
སོ་ཞེ་ན། གསེར་སྒྲིང་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་ནི་ཉན་རང་དང་། བྱང་
སེམས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གསུམ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མིང་བཏགས་ནས་
མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་ཏོགས་བརྒྱད་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་གསུངས་
པ་ཡིན། །ཞེས་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ཞིག་དང་། གཞི་ཤེས་ལ་ཉན་རང་གི་
ལམ་གང་རུང་གིས་བྱུང་བ་དང་ལམ་ཤེས་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བྱུང་
བ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་རྣམ་གཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་རྣམ་
གཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན། །ཞེས་འགྲེལ་
ཚུལ་ཡོད་ལ། གསེར་སྒྲིང་གི་ཆིག་ཟིན་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་སྒྲིང་སྒྲིང་སྒྲིང་
འབད་བ་ཅུང་ཟད་བྱེད་ཁུལ་དུ་རང་སྒྲོས་གང་འཆར་སྒྲིངས་བཤད་འགའ་བྱེད་
ན། གཞི་ཤེས་ཞེས་པ་སྐྱེ་བཤད་དང་མཐུན་པ་ངོས་འཛིན་ཞིག་དང་། དམིགས་
རྣམ་འབྲས་བྱ་གསུམ་གྱིས་སྒྲོ་ནས་གཞི་ཤེས་ངོས་འཛིན་གཉིས་ལས་དང་པོ་
ནི། གཞི་བྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་གི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་
ཤེས་པའི་ཆ་ནས་གཞི་ཤེས་སམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ། ཡང་ན་ཀུན་ཤེས་ཞེས་
བརྗོད་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་གཙོ་བོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཏོགས་
པའི་ལམ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི། འབྲས་བྱ་བྱུང་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྟུག་བསྟུལ་
ཉི་བར་ཞི་བའི་ཉིར་ཞི་དབྱིངས་ཅམ་ཐོབ་བྱེད་གཙོ་བོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་

རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་བདེན་བཞི་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་
 རྩ་ག་པོ་རྟོགས་པའི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། རྟོང་
 ཉིད་ལྟ་བུས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། རྟོལ་བ་ལྟག་མ་དེ་དོན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་རང་གི་ལམ་ཐམས་ཅད་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་བརྗོད་
 དེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཉར་ཞི་དབྱིངས་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ལ། །སངས་རྒྱས་
 དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་རྩ་ག་པོ་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་
 ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དམིགས་རྣམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་སྟོ་ནས་ངོས་འཛིན་བ་ནི།
 འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་ཉིད་ནི། གཟུགས་ལ་
 སོགས་པའི་ཆོས་ལ། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ཅན། འབྲས་བུ་བདག་ཏུ་
 རྟོངས་པ་སྤངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དམིགས་པ་གཟུགས་
 ལ་སོགས་པའི་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྣམ་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་རྩ་ག་
 བོ་རྟེན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན། འབྲས་བུ་བདག་ཏུ་རྟོངས་པ་སྤངས་པ་ཅན་ཙམ་ཞིག་
 ལ་གཞི་ཤེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལམ་ཤེས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ནི། དམིགས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་
 དམིགས་ནས། རྣམ་པ་དེ་དག་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ་

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་དང་། ཐབས་ཀྱི་ཆ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྦྱིང་། ཡང་ན་
ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་ལ་མཁས་པ། འབྲས་བུ་རིགས་
ཅན་གསུམ་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་པ། དེའི་དོན་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་དུ་སྤྱད་
ཅིང་རྒྱད་ལ་ཆོགས་ལམ་སྦྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་སྦྱོར་ལམ། གྲོལ་བ་མཐོང་སྒྲོམ་
ཀྱི་ལམ་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པ་གསུངས་ཏེ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་
ལས། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྟེན་ཅན། འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་མ་བསྐྱུས་
པ་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པར་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ལ་ལམ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

གཉིས་པ་ཆོག་དོན་ལ། ཉན་ཐོས་དང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་
པར་ཐར་པ་ཅུང་ཟད་ཅིང་ཞིག་གིས་ལྷག་པ་རིམ་པ་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་རྟེན་ཐབས་འབྲས་
གསུམ་ཀྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། དང་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟེན། ཉན་ཐོས་དང་། རང་
དོན་དུ་ཞི་བ་རྒྱང་པ་ཆོག་པར་འཛིན་པས་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱེད་པ་དང་གཟུང་
འཛིན་སྟོང་བ་སོགས་ཉན་ཐོས་ལས་རྣམས་པར་ཐར་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་གིས་ལྷག་
པ་རང་རྒྱལ། ཐབས་བྱིས་པས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་འཕགས་པས་བདག་
ཏུ་འཛིན་པ་དེ་སྟོང་བའི་གཞི་སྤང་ཁམས་སྦྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་

བདག་དང་ཕྱི་དོན་གྱི་སྤྱི་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ལམ། འབྲས་བུ་
 སྤྱག་བསྐྱེད་ཕྱང་པོ་དང་བཅས་པའི་སྤང་འདས་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་
 དང་བྲལ་བའི་སྤང་འདས་ཐོབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་བ་ཡིན་
 ལ། འདིར་འབྲས་བུ་སྤང་འདས་གཉིས་འཆད་པ་ལ། སྤྱག་བཅས་སྤྱག་མེད་ཀྱི་
 དོན་དང་། སྤང་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་ལ་འདོད་པ་གཉིས་ལས། རྩེ་བྲག་སྤྱི་བའི་
 ལུགས་ལ། གསེར་འབྲེང་ལས། དེས་ན་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་
 གྱུར་ཕྱང་པོའི་རྒྱན་མ་ལོག་པ་དང་། ཕྱང་པོའི་རྒྱན་ཆད་པ་གཉིས་བྱུང་པར་དུ་
 འདོད་དེ། ཞེས་ཕྱང་པོའི་རྒྱན་མ་ལོག་པ་སྤྱག་བཅས་སྤང་འདས་དང་རྒྱན་ལོག་
 པ་སྤྱག་མེད་སྤང་འདས་སུ་གསུངས་ཏེ། མདོ་ལས། མ་ཞུམ་པ་ཡི་སེམས་ཀྱི་
 སྤྱི་ ཆོར་བ་དང་དུ་ལེན་པ་ན། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ། །མར་མེ་ཤི་
 བར་གྱུར་བ་བཞིན། །ཞེས་སྤྱག་བཅས་སྤང་འདས་དང་། གང་ན་ལུས་ཞིག་འདུ་
 ཤེས་འགགས། །ཆོར་བ་ཐམས་ཅད་བྲལ་གྱུར་ཅིང་། །འདུ་བྱེད་ཉི་བར་ཞི་བ་
 དང་། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱུང་པར་གྱུར། །ཞེས་སྤྱག་མེད་སྤང་འདས་གསུངས་
 མོ། མར་མེ་ཤི་བར་གྱུར་བ་བཞིན། །ཞེས་པ་པཎ་ཆེན་སྤྱི་དོན་ནང་སྤྱག་མེད་
 སྤང་འདས་ལ་སྦྱར་ཡང་། དེ་ཡིག་ལོར་ཡིན་ཞེས་དང་། ཅེ་ཤི་ལྷོ་ཆེན་ལས་
 སྤྱག་བཅས་སྤང་འདས་ལ་སྦྱར་བ་དང་འགྱུར་འགའ་ཤས་ནང་། མར་མེ་ཤི་བར་
 གྱུར་བ་ལྟར། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཐར། །ཞེས་འགྱུར་བས་སྤྱག་བཅས་

སྒྲིབ་འདས་སྟོན་པ་ཁས་ལེན་པ་སྟོན་དགོས་པ་དཔལ་ལྷན་ཆོས་རྗེའི་པར་ཕྱིན་
སྒྱུ་དོན་གྱི་ཟུར་མཆན་ལས་གསུངས་སོ། འོན་ཀྱང་མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བའི་
སྒྱུ་དོན་ལས། གང་ན་ལུས་ཞིག་འདུ་ཤེས་འགགས། །རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་རྒྱབ་
གྱུར་པ། །མར་མེ་ཤི་བར་གྱུར་པ་ལྟར། །དེ་ཡི་ཡིད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་
བངས་འདུག་པས་དབྱེད་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོའི་རྒྱན་ལོག་
མ་ལོག་བྱེད་དགོས་དེ། ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ་ཐོབ་པ་འདུ་བྱེད་པ་ཡོད་པས་ཟག་མེད་
ཀྱི་སྤང་པོ་ཡོད་ལ། འདིར་གསེར་སྒྲིབ་དུ་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཟག་བཅས་
ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བངས་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དོན་གསལ་
དུ། དག་བཅོམ་པ་དག་ལ་སོ་སོ་སྒྱུ་བོའི་གནས་སྐབས་ན་བྱས་པ་ཡང་སྤིང་
པའི་ལས་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་མ་ངེས་པ་དག་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། སྤ་
རྒྱས་མེད་པའི་བྱིར་དེ་དག་གིས་སྤིང་པ་མཛོད་པར་འགྲུབ་མི་རུས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པས། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་འཕེན་བྱེད་མ་ངེས་པའི་དགེ་བའི་
ལས་ཡོད་པ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་མ་ཐུན་ཀྱང་། གྲེ་བྲག་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་ལ་དག་
བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དབྱེད་གཞི་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་སྟེ། འདུལ་བ་ལས་དག་བཅོམ་རྒྱད་ལ་མི་དགེ་བ་གྱུར་པའི་ལྷང་བ་མེད་པར་
གསུངས་པ་དང་། ཤེས་པ་ཡིན་ན་མི་དགེ་བ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་གཞན་རྒྱུས་
ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རུས་པ་ཅོམ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་

སྐྱེ་བའི་ས་ཐོན་དང་། གཟུགས་ཡིན་ན་བར་མའི་གཟུགས་དང་སྒྲིམ་མིན་གྱི་
 གཟུགས་ཀྱི་གཏོང་རྒྱ་མཛོད་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་
 རོ། གསེར་སྒྲིང་ལས་ཀྱང་ཟག་བཅས་ལས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྱངས་པ་
 ལས་ལྷང་དེས་མ་དེས་པའི་མི་དགོ་བའི་ལས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པར་མ་གསུངས་
 ལ། སྤང་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། རྩེ་བྲག་སྐྱ་བས་འདུས་མ་བྱེད་གསུམ་མམ་བཞི་
 ཡོད་པའི་ནང་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཏུ་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་དེ་བཞིན་
 དུ་འདོད་དོ། སྤང་པར་ནི་རྩེ་བྲག་སྐྱ་བས་སྤང་འདས་མ་ཡིན་དགག་དང་མདོ་
 སྡེ་པས་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི། ཙོ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལས། རྩེ་
 བྲག་སྐྱ་བ་རྣམས་ན་རེ། སྤང་འདས་ནི་ལས་ཉོན་དང་སྐྱེ་བའི་རྒྱན་ཕྱི་མ་འཇུག་
 པའི་འགོག་བྱེད་ཚུའི་རྒྱན་འགོག་པའི་ཚུ་ལོན་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་ཡིན་
 ཏེ། དངོས་མེད་ཀྱིས་དོན་བྱེད་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་
 སྤང་པ་ཟད་ཅམ་དེ་ཉིད་སྤང་འདས་མིན་ཞིང་། ལས་ཉོན་དང་སྐྱེ་བའི་རྒྱན་ཕྱི་
 མ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྣམས་བྱུབ་ཞིག་ལ་སྤང་འདས་སུ་འདོད་པས། མ་ཡིན་དགག་
 ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། མེད་དགག་ཡིན་ན་རྣམས་བྱུབ་ཏུ་མི་འཐད་
 པ་དང་། ཡང་ན་ནི་ཁ་ཆེ་རྩེ་བྲག་སྐྱ་བས་མེད་དགག་མི་འདོད་ཟེར་ན་འགྲིག་
 ལྟམ་དེ། འདུ་བྱེད་ལ་མེད་དགག་མི་འཐད་པ་བྱུབ་མཐའ་གོང་འོག་མ་བྱུན་ལ།
 འདུས་མ་བྱས་ལ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་འགོག་པ་གཉིས་མ་གཏོགས་མེད་པས་

འགོག་པ་གཉིས་ལས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པར་འདིར་
གསུངས་པ་དང་། བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། ཉམ་མཁའ་
ནི་མདོ་སྡེ་པས་ཐོག་རེག་བཀག་ཅམ་ལ་འདོད་ཀྱང་། བྱེ་སྤྲས་མི་སྤྱིབ་པ་དང་
གཟུགས་ཅན་གྱི་གོ་བྱེད་པའི་རྩ་ས་གྲུབ་ཞིག་ལ་འདོད་པ་དང་མདོ་ལས་རྒྱང་
ཉམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་པ་གསུངས་པས་རྒྱང་རྟེན་པའི་དོན་བྱེད་པས་རྩ་ས་གྲུབ་
ཏུ་འདོད་པས། ཉམ་མཁའ་མེད་དགག་ཏུ་མི་འདོད་སྟུམ། འོན་དེ་ལྟར་ཡིན་
ན། མདོ་ལས་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་སྟན་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྲིད་པ་ཟད་
ཅིང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འགོག་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པའོ། །ཞེས་སྲིད་པ་ཟད་ཅམ་མྱ་ངན་འདས་བཞག་པ་དང་། གོང་དུ་བྲངས་པའི་
མདོ་ལས་ཀྱང་། མར་མེ་ཤི་བར་གྱུར་པ་ལྟར། །ཞེས་མར་མེ་ཤི་བ་མྱ་ངན་འདས་
གྱི་དཔེར་གསུངས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུམ་ན། སྲིད་པ་ཟད་པ་ཞེས་གསུངས་པས་
སྲིད་པ་ཟད་ཅམ་མྱ་ངན་འདས་དེ་ཡོད་ན་དེའི་མ་ཐུས་སྲིད་པ་ཟད་པར་འགྱུར་ཞེས་
པའི་དོན་དང་། མར་མེ་ཤི་བ་ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་དཔེ་ཅམ་ཡིན་གྱི་མྱ་ངན་འདས་
གྱི་དཔེ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་རྩ་ཤིས་ཀྱི་ཆེན་ལས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།།

སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ལ་ཐུང་འདས་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། གསེར་སྒྲིང་
ལས། ལྷག་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་སྤར་ལྟར་དང་། ཞེས་གསུངས་པས་ལུང་གི་
རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ལ་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་དོན་གྱི་བྲག་

སྒྲིབ་དང་འབྲེལ། ཉན་ཐོས་ལྷག་མེད་གྱི་ཆེ་བཅ་རིག་རྒྱན་ཆད་པ་ཡང་འབྲས་ལྷོ།
བསྐྱུ་བ་ལས། སྤང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་སྤང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་
ལ་གནས་པ་ལ་ནི། སྒྲིབ་པ་དང་བཅས་པ་དང་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་
པ་ཡོད་གྱི། སྤང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྤང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་
གནས་པ་ལ་ནི། སྒྲིབ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆད་
མ་དང་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་ཅིང་འགགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་སོ། །

སྤང་འདས་གྱི་ངོ་བོ་ནི། གསེར་འབྲེང་ལས། རོ་བོ་ནི་བསྐྱུ་བར་ཆོས་
དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་དག་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་བཤད་ཅིང་། ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་
དར་ཤིག་ལས། འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི། བྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བྱད་པར་དུ་
བྱས་ཏེ། དགག་གཞི་གང་དུ་འགོག་པ་བདག་གི་སྒྲིབ་པས་དབེན་པའི་སེམས་
རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། གཉེན་པོ་གང་གིས་འགོག་པ་བདག་
མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་གང་འགོག་
པ་ཉོན་མོངས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་འགོག་པ་སྟེ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་
རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གཉེན་པོའི་སྒྲིབ་པ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་
བྲལ་བ་ནི། འགོག་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། དངས་མ་ཐག་པའི་བསྐྱུ་
བའི་སྤང་ལས་སྤང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཞེས་གསུངས་པས་ཉོན་མོངས་

ཟད་པའི་བདག་མེད་སྤྲ་རགས་གང་རུང་ཞིག་ལ་སྤང་འདས་སུ་འདོད་དོ། སྤང་
འདས་ཡིན་ན་བདག་མེད་སྤྲ་རགས་གང་རུང་ཡིན་པས་བྲབ་པ་ཇི་ལྟར་ཡང་།
སྤང་འདས་ཀྱི་དོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་མེད་སྤྲ་རགས་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ།
དབྱིངས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་དོན་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་
ཀྱི་དོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་མེད་སྤྲ་རགས་བཞག་དགོས་པས། ཉན་ཐོས་ལྷག་
མེད་ཀྱི་ཆེ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་མེད་པས་བཞག་དཀའ་སྟེ་པའི་དོགས་སྟོང་
ཅམ་མོ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་པ་སེམས་ཅམ་ལུགས་ལ་སྤང་འདས་གཉིས་
ཀྱི་བྲད་པར་དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་དང་འབྲེལ།

དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་སྤང་འདས་ལ་སྦྱས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
དབྱེ་ན། རང་བཞིན་ཀྱི་སྤང་འདས། མི་གནས་པའི་སྤང་འདས། ལྷག་བཅས་
སྤང་འདས། ལྷག་མེད་སྤང་འདས་བཅས་ལས། རང་བཞིན་ཀྱི་སྤང་འདས་དང་
སྟོང་ཉིད་དོན་གཅིག་ལ། དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་ལ་སྤང་ན་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལས་
རང་བཞིན་ཀྱིས་འདས་པ་ན་རང་བཞིན་ཀྱི་སྤང་འདས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།
རང་བཞིན་ཀྱི་སྤང་འདས་ཡིན་ན་སྤང་འདས་མ་ཡིན་པས་མ་བྲབ་སྟེ། རང་
བཞིན་ནས་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྦྱ་སྤང་འདས་དང་སྟོང་ཉིད་ཡིན་
པའི་བྱིར་དང་། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་འགོག་བདེན་ཀྱི་ནམ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་
བཅུ་བྱུག་བཞག་པས་དེ་དང་སྟོང་ཉིད་གཞི་མ་སྟེན་ཡོད་པའི་བྱིར། མི་གནས་

པའི་སྤང་འདས་ཀྱི་དོན་ལ། གསེར་སྒྲིང་ལས། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་འདས་སོ། ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་དར་ཁྱིམ་ལས། སངས་
རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱི་ཞིའི་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་
གནས་པའི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྤང་འདས་སྤྱི་ཞི་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་སུ་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། མི་གནས་
པའི་སྤང་འདས་ནི་སྤྱི་ཞི་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་གྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ལ་བྱེད་དོ། གསེར་སྒྲིང་དང་ཀུན་བཏུས་
ལས་གསུངས་པ་དེ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་དོན་ལ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ། སྤྱི་མའི་
ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་བཅས་པའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་སྤང་འདས་དེ་ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་དང་། དེ་དང་བཅས་པའི་
གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་སྤང་འདས་དེ་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ཡིན་པས། ལྷག་བཅས་
ལྷག་མེད་ཀྱི་སྤང་འདས་ལ་དམན་པའི་སྤང་འདས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལྷག་
བཅས་དག་བཙོམ་པ་ཆེ་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་བཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
རྒྱད་ལ་ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དང་། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་
ཀྱི་སྤང་འདས་དེ་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ཡིན་པས་སོ། གསེར་སྒྲིང་ལས། ཐེག་

དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་བཅས་ལྷག་
མེད་གྱི་སྤང་འདས་ལ་དམན་པའི་སྤང་འདས་ཡིན་པའི་བྱབ་པ་གསུངས་པ་ཡོད་
ཀྱང་། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་བཤད་བྱའི་རྩ་བའི་མདོ་ལས། སྤང་པོ་ལྷག་མ་མེད་
པའི་སྤང་འདས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་གྱི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་མཁས་བྱབ་བརྟན་
དར་བའི་ཡིག་ཆ་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་སྤར་ལྟར་ཁས་སྤང་རོ། །ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལུགས་ལ། བདེན་སྤང་དང་བཅས་པའི་གང་ཟག་གྱི་སྤང་འདས་ཐོབ་པ་འདོད་
དོ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤང་འདས་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི། སློབ་
དཔོན་སྐུ་བ་ཤེས་གྱིས་མཛད་པའི་སྐུ་གསུམ་བསྟོད་པ་ལས།

སྤང་པོར་བཅས་པའི་སྤང་འདས། །

བྱབ་སྐུ་གཉིས་ལ་བཞག་པ་ཡིན། །

སྤང་པོ་ཀུན་དང་གྲོལ་བའི་བྱིར། །

ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སྤང་པོ་མེད། །

ཅེས་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ལ་ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་དང་། ཆོས་སྐུ་ལ་

ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ཀྱིས་སྤྲས་བསྟན་པ་ནི། གཟུགས་སྤྱ་གཉིས་པོ་དེ་གདུལ་
བྱ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྤང་བའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་ཤིང་། སྤང་ན་ལས་འདས་པ་
དང་། ཆོས་སྤྱ་དེ་གདུལ་བྱས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ལྷག་མེད་པར་སྤང་ན་
ལས་འདས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིང་།

འདིར་འབད་ནམ་དཀར་དགེ་བ་ཅི་མཆིས་པ། །

དེ་ཡི་མཐུ་ལས་སྤྱི་སྒོས་རྒྱལ་བའི་བསྟན། །

ནམ་ཡང་མི་རྒྱབ་སྲིད་མཐར་གནས་པ་དང་། །

འགོ་ཀུན་བྱང་གོལ་གོ་འཕང་སྤྱར་ཐོབ་ཤོག། །

ལྷ་མའི་རང་མདངས་ལྟོན་གྱི་རྟེན་འབྱུང་གཉིས། །

རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་འཆར་ཚུལ་གདམས་པ་ལས། །

གཞི་མེད་ཅ་བྲལ་ཀུན་ཁྱབ་བདེ་སྟོང་སྒྲ། །

ཆོས་སྒྲིའི་རང་མདངས་རང་སེམས་ལས་བྱལ་ཚུལ། །

ལེགས་བཤད་དམ་པའི་སྣང་བ་ས་གསུམ་ན། །

རྒྱ་ས་པར་མཛད་པའི་གངས་ཅན་མཁས་པ་ཡི། །

གཙུག་རྒྱན་སྟོ་བཟང་གྲགས་པར་གྱས་པས་འདུད། །

ནམ་དཔྱིད་མཁུན་པའི་བསྐྱའི་གཉེན་ལས་ལེགས་བཤད་འོད་སྟོང་
ཕྱོགས་བརྩར་རབ་སྟོས་པ། །སྒྲིའི་གྲུའི་སྟོ་ཐུན་སེལ་བར་མཛད་པས་མཁའ་ལ་
སྟན་པའི་འབྲུག་སྒྲ་ལྟ་ངེར་བསྒྲགས། །སྟག་བསམ་ངི་བསྐྱེད་ཕྱོགས་མཐར་ཁྱབ་
ཅིང་བཙུན་པའི་མེ་ཉོག་བཟང་པོའི་གོས་རྒྱན་འཆང་། །སྒྲ་མེད་བཤེས་གཉེན་སྟོ་
བཟང་སྒྲ་མ་ལྟར་བཅས་ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་གྱས་པས་མཆོད། །

དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་སྤྱབ་པའི་དབང་པོ་འདི་ཉིད་
བསྐྱལ་བ་དུ་མའི་སྤྱོད་ལ་དུ་རྒྱལ་བ་དབང་པོའི་ཉོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཤིང་ཞིང་
འདིར་སྟོགས་པའི་འགྲོ་བ་ནམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྲིའི་ཚུལ་དུ་རྩོ་
རྩེ་གདན་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་བསྟན་པར་མཛད་ལ། །གསང་སྤྲགས་

ཐེག་པ་ལྟར་ན། ས་ག་རྒྱ་བའི་ཆེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉིན་ནས་སྤོན་གྱི་ལུས་སྤིང་འདྲིར་
བཞག་སྟེ་ཡིད་ལུས་ཀྱིས་འོག་མིན་དུ་ཐེབས་ཏེ་དོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
དུ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱ་བའི་མཛད་པ་བསྟན་ཏེ་ནལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱད་གསུངས་
པ་དང་། ཡང་གསང་འདུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་ནས་བྱང་ཆུབ་དོ་རྩེ་ཡེ་
ཤེས་མཆོན་པའི་དབང་བསྐྱར་ཏེ་བྱང་འདུག་གི་སྐྱར་བཞེངས་ཏེ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་
རྒྱད་གསུངས་པ་དང་། བདུན་འདུལ་བའི་ཆེ་གཤིན་རྗེའི་གཤེད་དམར་ནག་གི་
སྐྱར་བཞེངས་ནས་གཤིན་རྗེ་གཤེད་རྒྱད་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པའི་གསང་
སྤགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱོར་བ་མཛད་ལ། སྐབས་འདྲིར་པར་
ཕྱིན་ཐེག་པ་ལྟར་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དགྲུང་ལོ་སོ་ལྔ་ལ་བབ་པ་རྒྱལ་བ་
ཞེས་པ་ས་ག་རྒྱ་བའི་ཆེས་བཙུ་ཡི་ཐོ་རེངས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
རྒྱས་པའི་ཆུ་ལ་བསྟན་ནས་ཞག་བདུན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ལ་བརྟེན་ཏེ་བཞུགས།
བདུན་གཉིས་པ་ལ་སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་རྒྱང་
རིང་དུ་འཆག་པར་མཛད། བདུན་གསུམ་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ལ་སྐྱུན་མི་
འཇུ་མ་པར་གཟིགས་ཤིང་བཞུགས། བདུན་བཞི་པ་ལ་སྤིང་བཞི་པའི་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཤར་ནུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཆོའི་བར་ལ་འཆག་ཅིང་བཞུགས། བདུན་ལྔ་པ་ལ་
སྤྱིའི་རྒྱལ་པོ་བྱང་བཟུང་གི་གནས་སུ་བཞུགས། བདུན་དྲུག་པ་ལ་ཤིང་བྱང་དུ་
གཤེགས་ཏེ་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་མང་པོ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྤོན་པར་མཛད། བདུན་བདུན་

བ་ལ་ཚོང་དཔོན་ག་གོན་དང་བཟང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ལུལ་བའི་ཞལ་ཟས་བཞེས་
སོ། དེ་ནས་ལུལ་ལྷ་ར་རྒྱ་སིར་འཁོར་ལྷ་སྡེ་བཟང་པོ་ལ། བདེན་པ་བཞི་ཡི་མིང་
དང་། སྤང་སྤང་། ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་དབུ་མའི་ལམ་གྱིས་མཐའ་གཉིས་སྤངས་
ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་བསྐྱོར་བར་མཛད་ལ། འདི་
ལྟ་བུ་ཡི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། གྲེ་བྲག་སྤྲེལ་བའི་འདོད་པ་
བཤད་པ། དབུ་མ་བའི་ལུགས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གྲེ་སྤྲེལ་རྣམས་
མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་དེ། ལྷ་སྡེ་ལ་མཐོང་ལམ་སྤྱེད་པ་ན་གཞོད་
སྤྱིན་རྣམས་ཀྱིས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་རོ། ཞེས་སྤྲེལ་བསྒྲགས་པ་དང་།
འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་མཐོང་ལམ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྤྲེལ་དུ་
བསམས་སོ། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་ཚུལ་ནི་ལེགས་བཤད་
གསེར་ཐོང་ཉིད་དུ་གསལ་ལ། མཛོད་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་
བའི་ལམ། ལྷ་ར་བར་འགྲོ་སོགས་ཅིབས་སོགས་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་
ལྟར་མཐོང་ལམ་སྤྱེལ་བའི་ཚུལ་ལ། དེ་ལ་སྐྱད་ཅིག་བཅོ་ལྷ་ནི། །མ་མཐོང་མཐོང་
ཕྱི་མཐོང་བའི་ལམ། ཞེས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྷ་ར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་ལམ་རྗེས་
ཤེས་སྒྲོམ་ལམ་དུ་འདོད་དོ། འོན་ཀྱང་གྲེ་བྲག་སྤྲེལ་བའི་ནང་གསེས་ཆོས་སྤྲེལ་སྡེ་
བ་ཡིས་མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་དུ་འདོད་པར་སྤང་སྡེ། ལེགས་བཤད་
གསེར་ཐོང་ལས། ལུགས་དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་མཛོད་རྟོགས་ལ་ལྟོས་ན་མཐོང་

ལམ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ལ། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ལ་ལྟོས་
ནས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ་དེ་ཡང་སྐབས་
འདིའི་ལུགས་དང་པོ་དེ་ཆོས་སྤངས་སྤེ་བ་ཡིན་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་དུ་
གསལ་བར་མི་སྣང་ཡང་། གང་སྤེལ་ལས་འཕགས་པ་ཆོས་སྤངས་བའི་སྤེ་བ་ལ་
སོགས་པ་དག་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་དེ། །ཞེས་
གསལ་ལོ། །

ཀུན་བདུས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་ལེགས་བཤད་གསེར་
སྒྲིབ་ལས་ཀུན་བདུས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་ཁམས་
གསུམ་གའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤངས་སྤོང་ཞིང་། སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་ལ་ལྷག་མ་གསུམ་ཀྱི་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་ཀྱང་
དེ་བཞིན་ནོ། །སྤྱུག་བསྐྱེལ་རྗེས་བཟོད་ཀྱིས་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་
ཤེས་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུའོ་ཞེས་
འཛིན་ལ། སྤྱུག་བསྐྱེལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་རྗེས་བཟོད་ལ་དམིགས་ནས་སྤངས་སྤྱང་
འཛིན་པའོ། །ཞེས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ལྷག་མ་གསུམ་ཀྱི་རྗེས་བཟོད་དང་རྗེས་
ཤེས་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ་འོན་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་རྣམས་སྤངས་བྱ་གཅིག་
ཅར་བ་ཡིན་པས་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཤེས་པ་བརྒྱད་དོན་གཅིག་པས་སྤྱུག་བསྐྱེལ་
ཆོས་བཟོད་དང་རྗེས་བཟོད་གཉིས་གནད་གཅིག་པས་སྤྱུག་བསྐྱེལ་རྗེས་བཟོད་

ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ནི་
འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁེས་འཛིན་པ་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་
ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་འཛིན་དགོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ཡང་སྤྱག་བསྐྱལ་
རྗེས་བཟོད་ཀྱི་སྐབས་ཆོས་རྣམས་མ་སྐྱེས་པས་དེ་ཡིས་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོས་ཤེས་
འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ངེ་ལྟར་འཛིན་པའི་འཛིན་??

ཀྱི་དབྱེད་གཞིར་སྒྲུང་། འོན་ཀྱང་ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་དེའི་འདུག་
འཐད་ཕྱོགས་བསྟན་པའི་སྐབས་ལས། དུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ། མི་
མ་ཐུན་པ་མེད་པ་རྒྱུན་གཅིག་ཡིན་པས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་རྟོགས་ཚུལ་
མི་འབྲ་བར་བཤད་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ངེས་པ་འབྲེན་ཚུལ་ལ་བཞག་
གོ། །ཞེས་དང་ས་བཅུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ས་གཉིས་པ་ནས་གཟུང་བ་ཡིན་ཀྱི་
སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོས་ཤེས་ནས་མིན་ཏེ། ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་དོན་དུ་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་
པ་རྗེས་ཀྱི་ཆེ་ངེས་པ་འབྲེན་ཚུལ་ལ་བཤད་ཅིང་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཆེ་མཆོག་གི་
དོན་ལ་ངེས་པ་འབྲེན་པར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཆོས་
བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
རྒྱལ་ཁེས་འཛིན་པར་གསུངས་པ་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ངེས་པ་འབྲེན་ཚུལ་
ལ་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས་གཉིས་
དམིགས་བཀར་ཀྱི་ཟུར་སྤྱངས་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་དགོས་པ་ངེ་བཞིན་

བ་གསལ་བར་མི་སྣང་ངོ། དེ་ཡང་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ལ། མདོ་སྡེ་དབྱངས་
སྟན་ལུང་བསྟན་དང་། །ཆོགས་བཅད་ཆེད་བརྗོད་རྟོགས་པ་བརྗོད། །དེ་ལྟར་
བྱང་དང་སྒྲིང་བཞི་དང་། །ཤིན་ཏུ་རྒྱས་དང་སྒྲིམ་རབ་བཅས། །གཏན་དབབ་
མད་དུ་བྱང་ཆོས་སྡེ། །དེ་ལྟར་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སོ། །ཞེས་བ་ལྟར་གསུང་
རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སུ་འདོད་ལ། དེ་ཡང་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་དག་སྐྱ་རང་མཆན་བ་འདོད་མི་འདོད་ལ་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ལ།
དེ་ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་ལས། དག་སྐྱ་རང་མཆན་བ་ལ་འདོད་ན་དག་
མ་ཐོན་ན་བསྟན་བཅོས་མ་བཅུམས་པ་དང་། བསེ་བྱ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གདུལ་
བྱ་ལ་སྐྱ་མེད་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཀྱིས་སྒྲོ་ནས་ཆོས་བསྟན་བ་མེད་པར་ཐལ་
བའི་གཞོད་བྱེད་སོགས་བསྟན་ནས་དེ་ཉིད་ལས་དེ་བསྟན་གདུལ་བུའི་ཤེས་བ་
སྐྱར་སྣང་བའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་བསྟན་བ་ཉན་བ་པོའི་སྐྱེ་བོ་དང་འབྲེལ་
བ་ཡིན་ཀྱང་ཞེས་དང་། དེ་ཡང་སོ་སྐྱེ་དང་ས་བརྒྱ་བ་ལ་སྤྱག་གི་འཕགས་པ་ལ་
ནི་གདུལ་བྱ་དང་གཉིས་ཀའི་སྣང་བ་ལ་བསྟན་བཅོས་བཞག་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་
ལ། དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། དབང་དོན་ལས་གཞན་སྤྱག་
པའི་ཡུལ། །ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་དབང་དོན་བག་ཆགས་
གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་། །འདས་
སོགས་སྒྲོ་བཏགས་རྣམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཡེ་

ཞེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་ཀུན་གཞིའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་འདུ་
 ཞེས་བག་བར་འཛིན་པ་དང་བལ་བའི་བྱིར་ཏེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། དེའི་
 བྱིར་གསེར་སྒྲིབ་ལྟར་ན་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་
 བའི་བཀའ་དེ་དག་དག་སྒྲུ་རང་མཆོན་པ་མི་འདོད་པར་སྒྲུང་ལ། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་
 བའི་བཀའ་ལྟམས་གདམས་དག་ཡིན་མིན་དང་གདམས་དག་གང་ཡིན་དག་
 ཡིན་དགོས་མིན་ལ་འདི་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་སྒྲུང་སྟེ་ལེགས་བཤད་གསེར་
 སྒྲིབ་ལས་གདམས་དག་བྱུང་པར་ཅན་ལ་ཡང་སྟོན་པ་པོ་སངས་རྒྱས་སུ་མ་ངེས་
 པར་བསྟན་ལ། སྤྱིར་བཀའ་ཡིན་པར་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། མདོན་ཏྲོགས་རྒྱན་ལྟ་བུ་
 ལ་ཡང་གདམས་དག་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་དོན་ལེགས་པར་ཆང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་
 མདོན་ཏྲོགས་རྒྱན་ལྟ་བུ་གདམས་དག་ཏུ་བཞེད་པར་གསལ་ལ་དེ་གདམས་
 དག་ཡིན་པས་དག་ཡིན་ནམ། ཞེས་པ་ལ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་ཐེག་ཆེན་
 གདམས་དག་ནི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་འཛོལ་པའི་ཐབས་
 མ་ཞོར་བར་འདོམས་པའི་རྫོང་བྱེད་དོ་ཞེས་དང་། འདི་ལས་ཀྱང་འདོམས་པ་ནི་
 གདམས་དག་སྟེ་ཞེས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཞལ་འཆམ་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར་གདམས་
 དག་ནི་རྫོང་བྱེད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གདམས་དག་རྫོང་བྱེད་ཡིན་
 པར་གསུངས་པས་དེ་ན་དག་ཡིན་པར་འགྱུར་རམ་ཅེས་པའི་དོགས་པ་ཁོང་
 བས་བསུ་བ་ལ་དག་དང་རྫོང་བྱེད་ལ་བྱུང་པར་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ཡོད་པར་བརྗོད་ན་

དོན་མ་བྱུང་གི་ལན་དུ་སོམ་ཉི་ཡི་གནས་སུ་ལྷུང་ངོ། །སྐབས་འདིར་ཆོས་ལུང་གི་ཆོད་ཇི་ཙམ་འཛོག་ཚུལ་ལ་བྱུན་མོང་བ་དང་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ། ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་ལས། འོན་ཀྱང་འདིར་ནི་ཐེག་པ་བྱུན་མོང་བ་དང་། བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོས་ལུང་དེ་ལ་ཞོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ཕྲག་དེ་དེ་སྤྱིར་བསྐྱེམས་ན་ཆོགས་བཅད་ས་ཡ་བརྒྱད་བཅུ་དང་འབྲུམ་ཕྲག་བཞི་བཅུར་འགྱུར་ཏེ། འདིར་ནི་ཀུན་བརྒྱས་འབྲེལ་པའི་ལུགས་སོ། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། གླང་པོ་ཆེ་ས་ལ་རབ་བརྟན་གྱིས་བཀྱར་བར་འོས་པའི་སྒྲག་ཆས་ནི་ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་འབྲི་བར་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ལ། འདི་ནི་རྣམ་བཤད་ཉོགས་དཀའི་སྒྲུང་བར་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་འདོད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་ནས་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་ཕྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དེའི་གཉིན་པོ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་གཏམ་གྱི་ཆོགས་དེ་དེ་ལ་ཆོས་ལུང་དེ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་ལ་གླང་པོ་ཆེ་ས་ལ་རབ་བརྟན་གྱིས་བཀྱར་བར་འོས་པའི་སྒྲག་ཆས་ཆོས་ལུང་གཅིག་འབྲི་བྱས་པར་འདོད་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་བཤད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་ཕྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་དེ་དེའི་གཉིན་པོ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་གཏམ་གྱི་ཆོགས་དེ་དེ་ལ་ཆོས་ལུང་དེ་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་ཇི་ཙམ་ཡོད་ཚུལ་ལ། ཁ་ཆེ་བྱེ་

བྲག་སྤྱ་བས་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་ཁོ་ན་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། དེས་ན་བརྒྱད་ཁྲིར་འདོད་པ་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྱ་
བ་ཁོ་ནའི་ཕྱགས་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱ་བའི་སྡེ་
བ་གཞན་དག་གིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་བཞི་སྟོང་དུ་འདོད་དེ། དེ་
ལྟར་ཡང་ཀུན་དགའ་བོས་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོས་བདག་གིས་ཆོས་ཀྱི་
ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་གཅིག་ནི་བཙམ་ལྷན་འདས་ལས་མངོན་སུམ་གཟུང་ངོ་
གཉིས་ནི་དགོ་སྟོང་དག་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་
ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་
གནས་བརྟན་ཀུན་དགའ་བོས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་སྟོང་གང་དག་གཟུང་བ་
ནམས་ནི་སྡེ་སྟོང་གསུམ་པོ་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ལ། མདོར་ན་ཆོས་
ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལ་སོགས་པ་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་གསུངས་ཞེ་ན།
འདི་ལྟར་ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་རང་འབྲེལ་ལས་འདི་སྐད་དུ་སེམས་ཅན་ནམས་
ཀྱི་སྟོང་པ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་ལྷག་ །ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་
སྟོང་པ་ཐ་དད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་དོ། དེ་དག་གི་གཉིན་པོར་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་
ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་གསུངས་སོ་ཞེས་བཟོད་དོ། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །

མི་མཛེད་ཞིང་གི་ལྟར་བཅས་འགྲོ་བའི་མིག་གཅིག་སྟུབ་དབང་ཆོས་

ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དབྱིངས་བཅུགས་རྗེ། །དེ་ཡི་གསུང་རབ་དགོངས་དོན་འབྲེད་པར་
རྒྱལ་བའི་ལུང་བསྟན་བརྟེན་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེ་རྣམས་ཀྱི། །གསུང་རབ་ཟབ་དོན་
ལེགས་པར་བཤད་པའི་གསེར་གྱི་སྒྲིང་དོན་བདག་འདྲའི་སློ་ཡི་ཡུལ་མིན་
ཡང་། །རང་སློ་གོམས་པ་འཕེལ་བྱེད་བཀའ་ཆོག་ལམ་ནས་དེང་འདིར་གཞུང་
དོན་རྣམ་བཤད་འདིར་འབད་བྱས། །

འདི་ན་ནོངས་པ་ཅེ་མཆེས་ཐམས་ཅད་སློ་དམན་བྱེས་པ་བདག་གི་ནོངས་
བ་ཁོ་ན་སྟེ། །དེ་བྱེད་ནོངས་པ་དེ་ཡི་རྩ་བ་མ་རིག་དང་བཅས་བཅེ་ལྷན་རྣམས་
བྱེས་བསྐྱོག་པར་མཛོད། །འོན་ཀྱང་བདག་གིས་ཤིན་ཏུ་འབད་པས་བསོད་
རྣམས་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་གང་ཐོབ་པ། །འདི་ནི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་སྒྲིང་མཆོག་གྱ་
ཡིས་བཀྲལ་དཀའི་འཁོར་བའི་མཆོ་ལས་སློལ།

ཙོང་གཞི་བདུན་པ།

སེར་བྱེས་དགེ་བཤེས་སྣ་རམས་པ་སྟོ་བཟང་།

འདིར་ཅུང་ཟད་ཅིག་མཐའ་དབྱེད་ན་ཞེས་པ་ནས་རྟོགས་ལྡན་བསྟན་
བཅོས་ལ་འདུག་པའི་ཡན་ལག་གས་རྒྱར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་བར།

༡༡། ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་ཐོང་བ་ལས་ཡང་དག་མཐའི་
དོགས་དཔྱོད།

༥ གང་གི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཆ་ཅམ་ལས། །

ཡིད་ཀྱི་དང་བས་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཆོགས་ཀྱན། །

སྐལ་ལྡན་སྐྱེས་བུའི་ཆོགས་ལ་སྦྱིན་མཛད་པའི།

ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་ཅིས་མི་མཆོད། །

སྦྱན་རས་གཟེགས་དབང་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་གཉེན། །

དེང་འདྲིར་སྟོགས་དུས་འགོ་རྣམས་འབྲེན་ཕྱིར་དུ།

མི་ཡི་རྣམ་རྒྱུ་བསྟན་འཛིན་གྱི་མཆོ་ཡིས།

བདག་ཅག་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ།

རྫོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་ཐ་མལ་ཚུལ་བཟུང་ནས།

འགོ་རྣམས་ཐར་པར་བཟོད་པའི་ས་མཁན་དང་།

ངལ་བརྒྱས་དུབ་པར་ངལ་གསོའི་གནས་སྦྱིན་པའི།

འཛིགས་བྲལ་དབང་ཕྱུག་ཆེ་རབས་གཏན་གྱི་སྐྱབས།

ཞེས་མཆོད་པ་བརྗོད་པ་སོགས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་སྐྱབས་སུ་བབ་པ་
གང་བཤད་པར་བྱ་བ་ནི། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་
པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་
ཞིང་། དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་མདོ་འདི་དག་
ཡིན་ལ་འདིའི་དོན་འཆད་པ་ན་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་གླེང་བ་ལས།
ཡུལ་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་མིན། དེ་དག་གི་སྤངས་ཉོགས་གང་
དུ་རྫོགས། དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་བརྟག་པ། ཡང་དག་མཐའ་ངོས་བཟུང་

བ་དང་བཞིས་རིག་པར་བྱའོ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་བྱར་བཤད་པའི་ལམ་
 འོག་མ་གཉིས་ལམ་བཏགས་པ་བ་དང་། བཤད་བྱར་བཤད་པའི་ལམ་གསུམ་
 གཤང་མཚན་ཉིད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་ཅུང་ཟད་དབྱུང་ན།
 སྤྱིར་མདོའི་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་རྒྱ་གར་དང་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་
 སོའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་ཙུལ་ལས་ཐོན་པའི་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ལེགས་བཤད་
 མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་དང་སྤྲ་མ་རྩེ་བཙུན་
 པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་རང་གི་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་
 གསུངས་ཀྱང་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གསེར་གྱི་སྒྲིང་བའི་གསུང་ཟེན་
 ལས་ནི། སྐྱེད་བྱར་བཤད་པའི་ལམ་འོག་མ་གཉིས་བཏགས་པ་བ་དང་། ཤེས་
 བྱར་བཤད་པའི་ལམ་གསུམ་གཤང་མཚན་ཉིད་པའོ། །ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་བྱ་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་
 དང་། གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན་ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་བཏགས་པ་བ་དང་། དེ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་
 ལ་བསྐྱེད་པ་ནི་མདོ་ལས་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ཞེས་པའི་དོན་དུ་
 གསུངས་ལ་ཉན་རང་གི་ལམ་ཉན་རང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ལོང་། དེ་ཡང་
 གཞི་ཤེས་དང་ཐེག་དམན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་མཁྱེན་པ་དང་དོན་གཅིག་
 ཡིན་པའི་གནད་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་གཞིར་བྱས་ན་ཡང་གཞི་
ཤེས་དང་ཐེག་དམན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱུས་པའི་མཁྱེན་པ་དང་དོན་གཅིག་པར་
འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ཆེས་མི་འཐད་དེ། ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་སྒྲིབ་
བ་ལས། འཕགས་བཞིའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྱུར་ལམ་མན་ཆད་དུ་ཡུམ་འདི་
ཡོད་པ་མི་རིགས་ཤེས། འདིས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས། གཞན་དུ་ན་ཉི་མྱང་ལས།
འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མངོན་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་བསྐྱུས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འབྲུང་བས་
སོ་བདུན་སོགས་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་དང་།
མདོར་ན་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་འཕགས་པའི་རྟོགས་པར་བྱས་པར་རྒྱན་
གྱི་འབྲེལ་བ་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོགས་སྒྱུར་
དུ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་
ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་པ་གསུམ་གང་རུང་གི་མདོན་རྟོགས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་བྱས་ན་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་སྒྲིབ་བ་ལས། དེ་ལ་
རང་གི་ལུགས་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མདོན་རྟོགས་གང་ཡིན་མཁྱེན་གསུམ་
གང་རུང་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མདོན་རྟོགས་བརྒྱུད་

བསྐྱུས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་གསུམ་དུ་མ་བསྐྱུས་པའི་མངོན་རྟོགས་མེད་པས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགལ།

ཡང་འགའ་ཞིག་གནས་སྐབས་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་རང་
གི་ཆོགས་སྒྲོར་དུ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པས་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་
མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་མ་ཁྲབ་ཀྱང་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་གཞི་ཤེས་
ཡོད་པས་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་གྱི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་མཁྱེན་པ་
ཡིན་པའི་མ་ཁྲབ་ཟེར་བ་ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་ལ་དབྱེད་པ་ཅི་མ་ཡང་
མ་ཞུགས་པར་སྒྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་སྒྲིབ་བ་ལས། བྱང་
སེམས་ལ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་དང་སངས་རྒྱས་ལ་མཁྱེན་པ་གསུམ་ག་
མཆོན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་ནི་མི་འཐད་དེ། མཆོད་བརྗོད་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
རྟོན་དང་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བར་གསུངས་ཤིང་། ལུས་རྒྱུ་གཞག་ཏུ་ཡང་། ལུས་
པའི་རྒྱུ་ཀྱན་མཁྱེན་པ་ཉིད། །ཅེས་དང་། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྒྱུ་ས་
ཀྱི། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་བཤད། །ཅེས་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་
བའི་ལས། །དེ་འདྲ་ཀྱན་ཤེས་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་རྟོན་ངེས་པ་ཅན་དུ་མཛོད་
པ་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། རྟོན་སོ་སོའི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་གསུངས་
པ་ནི་གཉེན་སོ་གཞི་ཤེས་ལ་དགོངས་ཤིང་དེ་ནི་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་

པའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མཁུན་གསུམ་གྱི་ཉེན་སོ་སོར་ངེས་པའི་
སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་གཞི་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡོད་པར་མི་འཐད་
དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བར་རྟོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་དེས་ན་
གཞི་ཤེས་དང་ཐེག་དམན་རང་རྒྱད་གྱི་མངོན་རྟོགས་དོན་གཅིག་ཅིང་། གཉེན་
པོ་གཞི་ཤེས་འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་བྱང་སེམས་གྱི་གཞི་ཤེས་རྣམས་
གཞི་ཤེས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཞིང་འདིར་བསྟན་ཤེས་བྱར་བཤད་པའི་ལམ་
གསུམ་ག་མཆན་ཉིད་པའོ་ཞེས་པ་ཡང་ཉན་ཐོས་སོགས་གྱི་རྒྱད་གྱིས་བསྟུས་
པའི་ཉན་རང་གི་ལམ་མཆན་ཉིད་པ་རྣམས་བྱང་སེམས་རྣམས་གྱིས་ཤེས་པར་
བྱ་ཞིང་དེ་ཡང་རང་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་
མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལས་ལོགས་སུ་མེད་
དོ། །

ས་བཅད་གཉིས་པ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་གསེར་གླེང་ལས། དེས་ན་རང་
གི་ལུགས་ནི་ཉོན་སྤྱིབ་སྤངས་པ་ས་བརྒྱད་པར་རྫོགས་ཏེ། དེ་ནས་ཉོན་ཡིད་
གཏན་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་འབྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
འདི་ཡི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་གསེར་གླེང་རང་ལུགས་ལ་ཉོན་ཡིད་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་
ཉོན་ཡིད་དང་ཆ་འདྲ་བའི་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་
རིགས་ངེས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པའི་དུས་སུ་སྤང་བར་བཞེད་པས་དང་པོ་ཉིད་

ནས་རིགས་ངེས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པ་ས་བརྒྱད་པའི་དུས་སུ་
 རྫོགས་ཏེ་དེས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པའི་དུས་སུ་ཉོན་སྒྲིབ་རྫོགས་པར་སྤངས་པའི་
 ཕྱིར། རིགས་ངེས་ཀྱི་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་ཚུལ་དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་མ་ཐུན་པ་
 ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གསེར་སྒྲེང་རང་ལུགས་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་རིགས་
 ངེས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་སྟོར་དགྲ་རིམ་
 ཀྱི་སྤང་བ་དང་། ཉོན་སྒྲིབ་སྟོར་ཤེས་སྒྲིབ་དེ་དག་དང་ཐད་སོ་ཐད་སོར་བྲིལ་ཏེ་
 ཅིག་ཆར་དུ་སྤང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་
 དུ་ཉོན་སྒྲིབ་རྫོགས་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་
 གསེར་ཀྱི་སྒྲེང་བ་ལས། འདི་དག་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ཚུང་
 འབྲིང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཐད་སོར་བྲིལ་ཏེ་ཅིག་ཆར་དུ་སྟོང་ཏེ་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་པའི་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བར་བསྐྱོམས་
 པས་དངོས་པོ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལྡོག་ལ། དེ་ལོག་པ་ན་དེའི་རྒྱ་ཅན་ཀྱི་ཁམས་
 གསུམ་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་རྟོག་པ་མཐའ་དག་ཀྱང་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུད་ཤིང་
 ཟད་པའི་མེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་དེ་བཞིན་དུ་གསེར་
 སྒྲེང་ལས། སྟོམ་སྤང་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱང་ཡོད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་
 འབྲེད་ཀྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་མིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་བཀྲལ་ཞིང་བརྟགས་པ་མཚུངས་
 པའམ་ཡང་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བུ་ཉོན་མོངས་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །ཞེས་

རྒྱན་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རྟོག་པར་འདུས་སོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་བ་གཉིས་
 མཆན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་ཤེས་སྤྱི་བ་ནམ་རྟོག་ཙམ་ཡིན་པས་
 དེ་སྤངས་པའི་ཞོར་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་སྟོང་བ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་རིགས་
 དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་སྤྱི་བ་སྟོར་དགུ་རིམ་གྱིས་སྟོང་བ་དང་ཉོན་
 སྤྱི་བ་སྟོར་དགུ་དེ་དག་ནི་ཞོར་ལ་སྤངས་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་གསེར་
 ཐེང་ལས། གཉིས་པ་བར་ཆད་གཅིག་པའི་སེམས་པ་ནི་ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་
 ཉོན་མོངས་པ་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་སྤངས། དེའི་གཉིན་པོ་ཟག་མེད་གྱི་དབང་
 པོ་ཐོབ། སྐྱེ་བ་ལྷག་མ་གཅིག་ལུས་ཏེ་བྱུང་བར་དེ་གསུམ་དང་ལྔན་པས་ཕྱིར་
 འོང་ཙམ་ལས་བྱུང་བྱུགས་པར་ཉི་ལྔ་དང་ལས་སོ། །བར་ཆད་གཅིག་པའི་དོན་ཀྱང་
 བདུས་འགྲེལ་བར་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་སྤང་འདས་ལ་བར་བཤད་པ་ནི་མདོ་དང་
 མཐུན་ནོ། འདི་ལ་ཨ་རྩུས་བདུན་པ་བརྒྱད་པར་འཆད་ཀྱང་མདོ་དང་བསྟན་ན་
 བརྩ་བར་གསལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་ཤེས་པས་
 སོ། །ཞེས་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ས་བརྩ་བ་
 བ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྐྱེ་བ་གཅིག་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་གིས་བར་དུ་ཆོད་
 བར་གསུངས་པ་འདི་ཙམ་ལས་བརྒྱལ་ནས་རང་བཟོའི་བཤད་པ་བྱེད་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །གཞན་ཡང་གསེར་ཐེང་ལས་ཉོན་ཡིད་ཁས་མི་ལེན་
 བར་བཤད་པ་ཡང་འཐད་པར་དཀའ་སྟེ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་ལས། བཞི་

བ་ནི་ཚོགས་དྲུག་དང་ཉོན་ཡིད་དེ་བདུན་འཁོར་དང་བཅས་པ་འགོག་སྟེ་འདི་
 ལ་ཉོན་ཡིད་མ་བཀག་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འདུག་དང་འདི་གཉིས་ལ་
 ཞི་མ་ཞིའི་བྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་གསེར་མེད་
 ལས། མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱན་གཞི་ཡིན་ལ་རྟེན་
 དེའི་རྣམ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱང་ས་དེ་བ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་
 ལས། འདིར་ནི་ཉོན་ཡིད་ཁས་ལེན་པ་དེ་གྱིས་ལམ་གྱིས་གཞོམ་མི་རུས་ཤིང་
 འདོད་པར་གཏོགས་པས་སྒྱུན་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་
 དེས་པའི་དོན་དུ་ན་གོང་མའི་སེམས་ཐོབ་ཀྱང་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མཛོན་གྱུར་
 བ་ཀྱན་ལྡོག་མི་དགོས་ཏེ། འོག་མའི་རྟེན་ལ་གོང་མའི་སེམས་ཐོབ་པའི་ཚུར་
 མཛོང་གི་ཉོན་ཡིད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ལུང་འདི་དག་དང་འགལ་བར་དོགས་
 པས་ཆོམ་མ་སྤྲ་བར་གོ་འོག་ཀྱན་ལ་དཔྱོད་ཅིག །ཡང་འགའ་ཞིག་གསེར་མེད་
 ལས། རིགས་དེས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པ་ས་བརྒྱད་པའི་དུས་
 སུ་རྫོགས་པར་གསུངས་པ་བོད་སྤྲ་མའི་འདོད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི་གསེར་མེད་
 རང་ལུགས་མ་ཡིན་ལ། གསེར་མེད་གི་དགོངས་པ་ནི་རྣམ་བཤད་ལྟར་རིགས་
 དེས་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པ་རྫོགས་
 ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་སྟུང་སྟེ། གསེར་མེད་ལས་གོང་དུ་ཁ་ཅིག་གཉིས་བཀག་
 རས་དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་ཞེས་ནན་པོའི་སྟོན་ས་རིགས་དེས་བྱང་སེམས་

གྱིས་ས་བརྒྱད་པའི་དུས་སུ་ཉོན་ཐྱིབ་སྤངས་པའི་རིགས་རྫོགས་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། །དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་ཞེས་རང་ལུགས་བཞག་པའི་སྐབས་སུ་
གཞན་ལུགས་འགོད་པ་ནི་རྩིས་ལའང་མི་མཁས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་གསེར་སྒྲིང་ལས། དེས་ན་རང་གི་ལུགས་ནི་ཉོན་ཐྱིབ་སྤངས་པ་ས་བརྒྱད་
པར་རྫོགས་ཏེ། དེ་ནས་ཉོན་ཡིད་གཏན་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གང་རང་ལུགས་སུ་གསུངས་པ་རང་ལུགས་སུ་ཁས་མི་
ལེན་པར་དེའི་ཆེ་རྒྱུ་དགོངས་ཚུལ་ནམ་བཤད་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་ནི་རྒྱུ་
རིན་པོ་ཆེའི་མཁྱེན་པའི་ཡུལ་ལའང་གང་ཡོད་རང་གིས་ཤེས་ཁུལ་བྱེད་པ་ནི་
གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཡོད་ན་ལས་པོ་ཤེད་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། དེས་
ན་གསེར་སྒྲིང་གི་དངོས་ཟིན་གྱི་རང་ལུགས་ནི། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་
རིགས་ངེས་པ་ནམས་གྱིས་ཉོན་ཡིད་སྤངས་པ་ན་ཉོན་ཐྱིབ་རྫོགས་པར་སྤངས་
དགོས་ལ་དེ་དང་ཆ་མཐུན་པ་དང་པོ་ཉིད་ནས་རིགས་ངེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབང་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ན། ཀུན་གཞི་རྩ་བར། འགོག་པ་མཉམ་བཞག་གནས་
སྐབས་དུས། །དབང་ཐོབ་དག་བཅོམ་མཐར་ཐུག་གོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཉོན་ཡིད་
གཏན་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་གྱི་སྤངས་པའི་རིགས་
ས་བརྒྱད་པར་ཐོབ་པ་ན་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་ནོ། །

རྫོགས་རིགས་རྫོགས་ཚུལ་ལ་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པའི་

རྟོགས་རིགས་རྫོགས་ཚུལ་དང་། གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་
 ཚུལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་ཚུལ། ཇི་སྟེད་པ་
 རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་ཚུལ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས། གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་དང་། གཉིས་སྟོང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་
 རྣམས་རིགས་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ན་རྫོགས་ཀྱང་
 དེའི་ཆེ་རྟོགས་པ་དེ་དག་གི་བྱས་པ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་བྱས་པ་
 རྫོགས་པ་ན་དེ་དག་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བེན་པ་ཞིག་དགོས་ལ། ས་དང་པོའི་
 དུས་སུ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ལྟ་བུ་གོམས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་
 ལག་དང་མ་བྲལ་བར་གོམས་པར་བྱས་ན་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བྱུང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། བྱས་པ་བྱུང་པར་དུ་འཁྱར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཐེང་ལས། ཤར་
 རིའི་ཅེར་ཉི་མ་ཤར་མ་ཐག་པའི་ཆེ་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཀྱང་བཟོད་
 པ་མ་རྫོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བྱས་པ་མ་ལུས་པ་མཐོང་ལམ་དུ་རྫོགས་པའི་
 དོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྟེད་པ་རྟོགས་པའི་རིགས་སངས་
 མ་རྒྱས་པར་མི་རྫོགས་པར་གསེར་འཕྲུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་
 སོ། །འདི་དག་གི་སྐབས་སུ། ཇི་སྟེད་པ་རྟོགས་པའི་རིགས་ས་བརྒྱད་པ་མ་
 ཐོབ་པའི་སྤྱི་ལོ་དུ་རྫོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་སངས་མ་རྒྱས་པར་རྫོགས་

བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་ལས། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་
རིགས་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱི་དག་ས་ལ་སྦྱར་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་ལ། རྟོགས་
པའི་ངོ་བོ་རྫོགས་པ་ལ་བྱེད་ན་ས་དགུ་བ་ནས་ཐོབ་པ་དེ་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་དང་། ཡང་། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྦྱར་ལམ་བཟོད་པ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིགས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་དང་པོ་མ་ཐོབ་བར་དེ་མི་རྫོགས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་ཤེས་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཀྱང་མི་རྫོགས་པར་ཐལ། འདོད་
ན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཀྱང་མི་རྫོགས་པར་ཐལ། འདོད་ན། རྣམ་
བཤད་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཆོས་ཅན། བརྟན་པའི་ཅེ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་མདོ་ལས་མདོན་པར་བརྫོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་དོན་རྟོགས་པས་
བསྐྱུས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྣམས་གྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཐོབ་ཅིང་གཞན་དོན་སྦྱང་རྗེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཐོབ་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་
ས་བདུན་པ་བས་ཉན་ཐོས་གྱི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་སམ་མ་རྫོགས། མ་རྫོགས་
ན། ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་དེས་ཉན་
ཐོས་གྱི་རྟོགས་རིགས་མ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེའང་འདོད་ན། དེས་ཉན་

ཐོས་ཏྟགས་རིགས་མ་རྫོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེ་བཙུན་
པའི་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་ཡང་དག་མཐའི་སྐབས་སུ་དེས་དེ་རྫོགས་པར་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ས་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་རྫོགས་ན། དེས་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ཏྟགས་རིགས་རྫོགས་པར་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རྗེ་
བཙུན་པའི་སྐབས་ལྷ་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཁོ་ན་དེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་
སོང་བའི་བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་བ་དེས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཏྟགས་རིགས་རྫོགས་
པར་ཐོབ་པར་ཐལ། དེས་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་ཏྟགས་རིགས་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཏྟགས་རིགས་རྫོགས་པར་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ་
ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་
འཕགས་པས་ཉན་རང་གི་ཏྟགས་རིགས་རྫོགས་པ་དང་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་དུས་
མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཏྟགས་གསལ་མང་དག་ཅིག་འདུག་གོ།

རྩ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་འཆད་པ་ན་གསེར་སྒྲིང་ལས། གཞུང་འདི་
ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཞེས་པའི་འདི་སྒྲ་
འདུག་སའི་གཞུང་ནི། མདོ་ལས། སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་བྱས་པ་
དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་མ་བྱས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
ཡོངས་སུ་མ་སྤྱངས་པར་དེ་དག་གི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མདོན་སུམ་དུ་ནི་མི་
བྱོལ། །ཞེས་པའི་མདོ་འདི་ཡིན་ལ་འདི་ལ་སྤྱིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་

མི་འཐད་ཚུ་ལ་ནི་གསེར་གླེང་ལས། འདིར་ནི་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་སྦྱིར་བཏང་
ཡིན་ན་བསྐྱོག་པ་གསུམ་དམིགས་བསལ་ཡིན་དགོས་པས་དམིགས་བསལ་
སྒྲས་མ་བེན་ལ། སྒྲས་བེན་ཆོད་གསུམ་དམིགས་བསལ་ཡིན་ན་མངོན་དུ་བྱེད་
པ་སྦྱིར་བཏང་ཡིན་དགོས་པས་སྦྱིར་བཏང་སྒྲས་མ་བེན་ཞིང་། དངོས་བསྟན་
གཉིས་སྦྱིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་ཡིན་ན་དམིགས་བསལ་སྦྱིར་བཏང་དུ་
སོང་བའི་སྦྱོན་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན། རིགས་
ངེས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་སྦྱིར་བཏང་
ཡིན་ན། རྫོགས་སྦྱོན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་པ་དེ་དམིགས་བསལ་ཡིན་དགོས་
པས་དམིགས་བསལ་སྒྲས་མ་བེན་ལ། སྒྲས་བེན་ཆོད་ཀྱི་རྫོགས་སྦྱོན་སྦྱངས་
གསུམ་མ་བྱས་པ་དམིགས་བསལ་ཡིན་ན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
སྦྱིར་བཏང་ཡིན་དགོས་པས་སྦྱིར་བཏང་སྒྲས་མ་བེན་ཞིང་། རྫོགས་སྦྱོན་སྦྱངས་
གསུམ་མ་བྱས་པ་དང་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་དངོས་བསྟན་
གཉིས་ལས་དང་པོ་སྦྱིར་བཏང་དང་། གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་དུ་བྱེད་ན་
དམིགས་བསལ་སྦྱིར་བཏང་དུ་འགྱུར་བའི་སྦྱོན་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།

གོང་དུ་སྒྲོས་པའི་མདོ་ཆོག་དེ་ཙམ་ལ་སྦྱིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་ཀྱང་ཡང་དག་མཐའི་སྐབས་སུ་རྣམ་བཤད་དང་རྗེ་
བཙུན་པའི་ཡིག་ཆ་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་སྦྱིར་བཏང་དང་དམིགས་

བསལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི་ཡིག་ཆ་རང་ལས་ཡིན་ཏུ་གསལ་བས་འདྲིར་མ་བཞོད་
 ལ་འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་དོགས་པ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་
 བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ་ཞེས་བས་སྦྱིར་བཏང་ནས་རྫོགས་སྟེན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་
 བ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དམིགས་བསལ་ཡིན་པས་རྫོགས་སྟེན་
 སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཉན་རང་གི་
 ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡིན་ནམ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཉན་རང་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ཡང་
 ཉན་རང་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཅིའི་སྤྱིར་མ་ཡིན། དེ་དག་ཉན་རང་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་
 ཡིན་ན་དེ་དག་ཀྱང་དམིགས་བསལ་དུ་འགྱུར་བས་དེ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་
 བསལ་མཐའ་ལས་པར་འགྱུར་ངོ། །ཡང་ཉན་རང་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་དེ་དག་གི་
 ལམ་གྱི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ན་རྫོགས་སྟེན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པ་ཡང་དག་མཐའ་
 མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན་
 སྟེས་ཞིག །རྫོགས་སྟེན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་
 བྱེད་པ་དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ན། དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་
 ལ། །ཞེས་དེའི་དམིགས་བསལ་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སོགས་ཀྱི་དབྱེད་པར་
 བྱ་རྒྱུ་མང་ངོ། །

རྩ་བའི་ས་བཅད་བཞི་བ་འཆད་པ་ན་གསེར་སྒྲིང་ལས། འོ་ན་ཅི་ཞེ་
 བ། དབྱས་མཐའ་ལས་ཞེས་པ་ནས་ཞེས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་སྟེས་པ་དང་མཆན་

མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཞི་བའི་དབྱིངས་སྤང་འདས་ཙམ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་
པའི་བར་གསུངས། འདི་དག་སྐབས་སུ་དོགས་པ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། འདིར་
བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དེ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ནམ་མིན། བྱི་མ་ལྟར་ན་གསེར་མེད་
ལས། དབྱས་མཐའ་དང་། རྒྱན་སྤང་། རྒྱད་སྒྲ་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་ནམ་གངས་ནམས་བྲངས་ནས་སྒྲིས་པ་དང་མཚན་མ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལ་བཤད་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་
བར་འགྱུར་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། ལྷག་མེད་སྤང་འདས་པ་ཡིན་ན་འདིར་བསྟན་
ཡང་དག་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྲབ་པས་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་པ་
ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྲབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་
ན། གསེར་མེད་ལས། ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འདོད་
པ་ལྟར་ན་དེ་ལ་ཤེར་བྱིན་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཡང་བྱམས་ཆོས་ནམས་ཀྱི་སྒྲིས་
ཟེན་ཆོད་དང་འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་ཀྱིས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྒྲིས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པར་མ་བཤད་ཅིང་མི་བཞེད་པས་འདིར་ཁས་མི་སྤང་
ངོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དབྱ་མ་པའི་སྟོབ་དཔོན་ལ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་
ཆེན་པོ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་། ཞི་བ་འཆོ་དཔོན་སྟོབ་དང་། འཕགས་སེང་
རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པའི་པར་བྱིན་པ་ནམས་ཀྱིས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་ཏེ། ཕྱོགས་འདི་ལ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་

ཞིན་ཏུ་མང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། གསེར་
ཐེང་རང་ལུགས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་དང་། གཉིས་
སྟོང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་གསུམ་ཡོད་པས་ཉན་རང་གིས་སྟོས་བལ་
མ་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་
ལ། སྦྱར་གསེར་ཐེང་རང་ལུགས་ཉན་རང་གིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་བཞེད་དེ།
གསེར་ཐེང་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་
དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པར་ནི་འདོད་དེ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དབུས་
མཐའ་ལས་ཀྱང་། གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །དངོས་པོ་མེད་འདིར་སྟོང་
པ་ཉིད། །ཅེས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་བཤད་པ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
དག་མཐའི་སྐབས་སུ་གསེར་ཐེང་ལས། ཟབ་མོ་བརྒྱད་ཀྱི་གསུམ་པར་བཤད་
པ་ལྟར་ཞེས་པའི་ཟབ་མོ་བརྒྱད་ནི། སྟེ་བ་ཟབ་ལ། འགག་པ་ཟབ་ལ། དེ་བཞིན་
ཉིད་ཟབ་ལ། ཤེས་བྱ་ཟབ་ལ། ཤེས་པ་ཟབ་ལ། སྟོད་པ་ཟབ་ལ། གཉིས་སུ་མེད་
པ་ཟབ་ལ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཟབ་པ་སྟེ་བརྒྱད་ལ་བཤད་ཅིང་། དེ་དག་གི་
ནང་ནས་གསུམ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པ་ནི། ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་
དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གོམས་པར་བྱེད་ཀྱང་སྟོང་རྗེས་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་
རང་དོན་དུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ལ་གསུངས་སོ། །

ཡང་དག་མཐའ་དོན་ཅུང་ཟད་དབྱད་པའི་དགེས། །
རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་ཡི། །
ལམ་བཟང་འགྲོ་བའི་སྤྱིང་ལ་རབ་ཞུགས་ཏེ། །
ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་བཅུད་ཀྱིས་འཆོ་གྱུར་ཅིག །
ཐོས་པའི་སྤྱི་སྤྱུག་གོས་ཀྱི་མངེས་པར་སྤྱབས། །
ནམ་དཔྱེད་གཤོག་ཡངས་བྱང་གིས་འཕྱར་སྤྱིང་གཡོ། །
མགིན་པའི་དྲིལ་ཅུང་འཁྲོལ་བའི་སྟན་པའི་སྤྱུས། །
ཐུབ་བསྟན་ནགས་སྤྱང་རྒྱན་དུ་མངེས་གྱུར་ཅིག །
ཅུང་ནས་སྤྱིས་ཐོབ་རིག་པ་ལྷགས་ཀྱི་ཁམས། །
ལོ་མང་ངལ་བས་གྲུས་ཏྲག་རྒྱན་སྤྱོར་གྱི། །
བསྐྱེད་བརྒྱུད་སྤྱིས་ཏེ་གྲུབ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི། །
རལ་གྱིས་དཀའ་གནད་མདུད་འཆིངས་བཅད་ལ་སྟོས། །

སེར་སྟོད་དག་བཤེས་སྟོ་བཟང་གིས་བྲིས། །

ཙོམ་གཞི་བརྒྱད་པ།

སེར་བྱེས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་བྱམས་པ་དགེ་ལེགས།

འདིར་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་
བཞིན་དང་ཞེས་པ་ནས་ཞེས་པ་ནི་ཤུཌྱི་པའི་གཞུང་ལ་གསལ་ཁ་མི་སྤང་ཡང་དེ་
བཞིན་དུ་འདོད་པ་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར།

༥ རྣམ་དག་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ཆེར་བསྟན་པའི་སྒྲ།

རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་གསུང་།།

རྣམ་མང་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཀྱན་གཟིགས་པའི་བྱགས།།

རྣམ་འཛེན་བྱབ་པའི་དབང་པོར་གྱུས་བྱག་འཆའ།།

ཀྱུ་ལ་གྱུན་མཐུན་པའི་གསུང་རབ་གཞུང་བརྒྱའི་གནད་ལ་སྒྲོ་གྲོས་
འབྲུལ་བའི་བྱི་མ་དང་བྲལ་ཞིང་། །མཁས་པའི་མཁས་པས་སྒྲོ་ཡིས་དབྱེད་ཀྱང་
མ་རིག་ཡུམ་དོན་སྤྲས་དོན་མངོན་རྟོགས་སྤྱིང་པོའི་བཅུད། །འབྲེལ་མཛད་

ཉེར་གཅིག་སོ་སོར་མ་འདྲེས་གསལ་བར་འདོམས་པས་ཉི་མའི་གཉེན་གྱི་རིང་
ལུགས་སྒྲིང་། །བྱམས་མགོན་ལས་ཀྱང་འགོ་ལ་བྱམས་མགོན་སྟོ་བཟང་གྲགས་
པར་བྱང་ཚུབ་བར་དུ་སྦྱི་བོར་འདུད།།

ལུགས་གཉིས་གནད་ལ་མཁས་ཤིང་བྱམས་བཅེ་བདག་གིར་བཞེས།།

མང་ཐོས་གནས་ལ་བཙུན་ཞིང་དཀའ་གནད་མདུད་རྒྱ་བཀྲོལ།།

ནམ་དཔྱོད་ཚུལ་ལ་བཟང་ཞིང་དབྱ་ཆད་སེང་གོ་མཛིང་།།

གསུམ་ལྗན་གསུམ་ལྗན་འཛིན་པའི་བཤེས་གཉེན་ནམ་གསུམ་འདུད།།

ཞེས་ཕྱག་འཆལ་བ་སྟོན་དུ་བཏར་ནས་གང་འབྲི་བར་བྱ་བ་ནི། གྲྭ་ལ་
དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་བསྐྲགས་བརྗོད་གྱི་མེ་ཉོག་ཡང་ཡང་འཐོར་བའི་མཁས་
པའི་དབང་པོ་སྟག་ཆང་ལོ་རྒྱ་བའི་གསུང་ལས། ཁྱོད་སྟོའི་ཉི་མས་གཞོན་ནུའི་
དུས་གྱི་ཆོ། །མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་བད་ཆལ་རྒྱས་མཐོང་ནས། །བདག་སྟོ་ཁིངས་
པའི་ཀུ་མུད་ལྟག་པར་བྱམ། །ཟབ་ཡངས་མཁྱེན་པའི་གཏེར་ལ་གསོལ་བ་
འདེབས། །ཞེས་ངེ་སྐྱད་བསྐྲགས་པ་ལྟར། རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་མཁས་པ་དུ་
མའི་ཡིད་གྱི་དབང་པོ་རང་དབང་མེད་པར་འཕྲོག་པའི་མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བ་མ་ཟད།
འབྲེལ་བ་ཉེར་གཅིག་གི་དོན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སོ་སོར་འབྲེལ་བའི་མདུད་དུ་

བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྒྲིང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ནང་ཆོན་བཀའ་དང་
 བསྟན་བཅོས་གྱི་དོན་གོ་དཀའ་བའི་གནད་ཅུང་ཟད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་འདྲིར་
 དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་བསྟན་བཅོས་གྱི་རང་བཞིན་དང་། དེའི་
 སྒྲ་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུགས་གཞན་བསྟན་པ་དང་། འཐད་
 ཕྱོགས་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཛོད་ལས། ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་
 དག་ཅེས་པ་ནས། །གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་
 གང་སྟེལ་དུ་ཆོག་གས་མིང་ཡིན་ཞེས་པའི་མིང་ཆོག་ཀྱང་མཆོན་པ་ཅུ་མཉེ། གྲེ་
 མདོ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་བཀའི་ངོ་བོ་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་ཆོགས་གསུམ་གའི་རང་
 བཞིན་དུ་འདོད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར་ལྡན་མིན་མེད་པ་གཟུགས་
 དང་། ཡོད་པ་ལྡན་མིན་འདོད་པ་ལ་བཤད་དོ། །དེའི་དོན་ཆོགས་གསུམ་གའི་
 རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་མཐུན་ཀྱང་། གཅིག་སྟེ་གྲེ་སྤྲུལ་ནི། ཆོགས་
 གསུམ་སྒྲ་སྒྲ་མ་བྱི་མའི་སྒྲིང་བའི་ཆོགས་སྤྱི་རྗེས་བྱུང་ལ་འདོད་པས་ལྡན་མིན་
 དང་། གཅིག་སྟེ་མདོ་སྟེ་པས་ནི་དེ་གསུམ་ངག་གི་རིག་བྱེད་སྟེ་རང་བཞིན་གྱི་
 སྒྲ་རང་མཆོན་ལ་འདོད་པས་གཟུགས་ཀྱིས་བསྟུས་པའོ། །དེས་ན་མིང་ཡིན་
 བ་འདུ་བྱེད་དང་། ཆོག་ཡིན་ན་གཟུགས་སུ་འདུས་ཞེས་མིང་ཆོག་གཉིས་སུ་
 དེས་པར་མི་བྱའོ། །རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་སྤྱི་ཡང་གང་སྟེལ་དང་མཐུན་པ་ལས་ཁྱད་
 པར་དུ་མཛོན་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་རྗེས་འབྲང་གིས་ཆོས་མཛོན་པ་རྣམས་བཀའི་ངོ་

བོའི་གཞི་ལྗོག་གཟུགས་དང་། སྤྱི་ལྗོག་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཀར་འདོད་ཅེས་འཆད་
དགོས་ཏེ་གཞན་དུ་ན། སྤྱི་ཁམས་དང་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་གཞི་མ་བླན་ཐལ་བ་དང་།
འདུ་བྱེད་ལ་ཕྱང་པོ་བཞི་ལས་གཞན་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
གསེར་སྒྲིབ་ལས། དང་པོ་ནི་མཛོད་ལས་ཞེས་དང་། དེའི་དོན་ནི་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་བྱིད། གསེར་སྒྲིབ་ལས། དེ་གཉིས་ལས་སྤྲ་མ་བྱེ་སྤྲ་དང་། བྱི་མ་
མདོ་སྤེ་པའི་འདོད་པ་དང་མ་བླན་པ་སྤེ་ཏེ་ཞེས་པའི་སྤྱི་བྱི་གཉིས་མཛོད་ཅེས་
རིམ་བ་མིན་ཏེ། དེ་ལས་ཆོག་གམ་མིང་ཡིན་དེ་དག་ནི། །གཟུགས་དང་འདུ་
བྱེད་དག་ཏུ་འདུས་གསུངས་པས་སྤྲ་མ་མདོ་སྤེ་པ་དང་། བྱི་མ་བྱེ་སྤྲའི་འདོད་
པ་ཡིན་ལ། སྤྲ་ལས་ཀྱང་སྤྲ་མ་བྱེ་སྤྲ་བྱི་མ་མདོ་སྤེ་པའི་འདོད་པ་དང་མ་བླན་
གསུངས་པའི་སྤྱི་བྱི་གཉིས་མཛོད་ཅེས་རིམ་བ་མིན་པ་ཞིན་ཏུ་གསལ་ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིད། འོ་ན་སྤྱིའི་རིམ་བ་དེ་གཉིས་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། བོང་དུ་
གསེར་སྒྲིབ་ལས། གང་སྤེལ་གྱི་འདོད་པ་ལ། གཅིག་ནི་ཆོགས་གསུམ་སྤྱིའི་
སྒྲིབ་བར་འདོད་པས་ལྡན་མིན་དང་། གཅིག་ནི་དེ་གསུམ་ངག་གི་རིག་བྱེད་གྱི་
སྤྱི་རང་མཆོན་ལ་འདོད་པས་གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའོ་ཞེས་པའི་རིམ་བ་ལ་
སྤྱི་ར་བ་ཡིན་ནམ་སྤྱི་མ་མོ། ཁོ་ན་རེ། བྱེ་མདོས་བཀའ་བསྟན་བཅོས་བཅུ་པོར་
ཁས་ལེན་པར་ཐལ། བཅུ་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱེད།
ཉགས་བྱུབ་ཏེ། གསེར་སྒྲིབ་ལས། ལྷགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནི་བསྟན་བཅོས་བཅུ་

པོའི་ངོ་བོར་འདོད་ལ་ཞེས་དང་། འབྲེལ་བའི་མཆན་འབྲེལ་ལས། གྲེ་སྤྲས་ངག་གིས་བྱམ་པ་ཞེས་བཏགས་པའི་ཆའམ། དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ན་དོན་དེ་ཡིད་ལ་གསལ་བའི་ཆ་མིང་དང་བསྟན་བཅོས་སུ་བཞག་པའི་ངག་དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པས་ཡིན་ནམ་དབྱེད་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྟོག་གོ་དཔྱོད་པ་བ་ནི་དངོས་ཀྱི་རྫོད་བྱེད་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་ཆ་ཀུན་བཏགས་དང་། ཞེན་པའི་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྲ་རང་མཆན་པ་ལ་འདོད་ཀྱང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་སྤྲ་རང་མ་བྱས་པས། རྟག་དངོས་གཉིས་ཀར་འདོད་པས་དོན་ཀྱི་དངོས་མེད་དུ་ཁས་སྐྱངས་ལ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་མེད་ལས། རྟོག་གོ་བ་རྣམས་ནི་དངོས་ཀྱི་རྫོད་བྱེད་སྤྲ་སྤྱི་དང་ཞེན་པའི་རྫོད་བྱེད་སྤྲ་རང་མཆན་པར་འདོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །

གཉིས་པ་འཐད་ཕྱོགས་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གཉིས། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆན་གཞིའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་སྟོན་པ་པོར་སྤང་བ་གཟུགས་སྤྱི་གཉིས་དང་། དེས་བསྟན་པར་སྤང་བ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལྟ་བུ། ཕྱི་རོལ་རྒྱང་ཆད་དུ་སྤང་བ་ནི་གདུལ་བྱའི་གཞན་སྤང་འབའ་ཞིག་ལ་འཛོག་པས་བཀའ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་བདག་རྒྱུན་དང་། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་དག་པས་རྒྱུ་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་དེའི་ཤེས་པ་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་རྣམ་པ་དེ་དང་དེར་སྤང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཕྱི་རོལ་དུ་རྒྱང་ཆད་དུ་སྤང་བ་དེ་ཉན་པ་

པོའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་གྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་མ་འབྲེལ་ཏེ། གཞན་ཏུ་ན་
སངས་རྒྱས་ལ་ནང་གི་ཤེས་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྱར་ཞེན་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པས་
སྤྱིབ་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་མི་སྲིད་པས་སོ། ཉན་པ་པོའི་རྣམ་རིག་ལ་སྤང་
ཅ་མ་གྱི་བཀའ་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དེས་བྱས་པ་
བཞག་སྟེ། དཔེར་ན། མི་ལམ་ན་སྤྲགས་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མཐུས་རྟེན་པའི་རྣམ་
རིག་ཉིད་རང་གི་ཤེས་བ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱས་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་སྟོམ་ལས། བཀའ་ཉིད་གཅིག་ལ་འཛོག་ཚུལ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཕྱི་དོན་མི་འདོད་
རང་སྡེ་ཀྱན་ལ་ནི། །རང་འཛིན་ཤེས་བ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར། །ཤར་བ་ཡིན་པར་
འདོད་ཚུལ་མཐུན་པས་ན། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་འཛོག་དགོས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

ཁ་ཅིག་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་
ཤེས་བ་ཡིན་ཏེ། བཤད་སྒྲུབ་ལས། རྒྱུད་པ་སྟེ། །རྒྱུ་གས་སྤྲུག་པ་དང་། །
རྒྱུ་གས་སུ་རྒྱ་བཅད་པ་། །སྤྱར་བའི་སྤྱར་སྤང་བ་འདོད་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པའི་
རྗེས་སུ་འདུག་པ་ཉན་པ་པོའི་རྣམ་པར་རིགས་པའི་རྒྱུ་གས་སོ་ཞེས་དང་། རྒྱན་
སྤང་ལས། དེ་བས་ན་གདུལ་བྱའི་ཤེས་བ་སྤྱར་སྤང་བའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་
པས་བསྟན་པ་ཉན་པ་པོའི་སྟེ་བོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་

ཀྱིས་ཚོས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་
བཤད་དང་། རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས་བཤད་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྲབ་
སྟེ་དེས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་ཡང་སྤྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་ཅམ་བཤད་ཀྱི་སྤྱིར་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བཀའ་མེད་པར་མ་བཤད་པའི་སྤྱིར། གཞན་དུ་ན། མདོ་
སྟེ་རྒྱན་ལས། བདེ་གཤེགས་གསུང་ནི་མཐའ་ཡས་པ། །ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་
བསམ་མི་ཁྲབ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ས་དང་། ཉི་ལྔ་དང་། དབུ་མ་སྟོང་
པོ། རྟོག་གོ་འབར་བ་བཅས་ལས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་མི་འཐད་པར་
འགྱུར་བ་དང་། བཀའ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆན་གཞི་ནི། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་
ལས། མིང་དང་ཆིག་དང་ཞེས་པ་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་རྣམས་ནི་བསྟན་བཅོས་
སོ་ཞེས་དང་། ཡང་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་
སྤྱིའི་བྱད་པར་དུ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་པ་རྣམས་ནི་བསྟན་བཅོས་སོ་ཞེས་གཉིས་
བྱང་བའི་སྒྲ་མ་ནི། སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་བསྟན་བཅོས་ཅམ་པོ་བ་དང་། སྤྱི་མ་ནི།
ནང་པའི་བསྟན་བཅོས་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ངོས་འཛིན་ནོ། །དེ་ཡང་སོ་སྤྱི་དང་ས་
བཅུ་པ་ལ་ཐུག་གི་འཕགས་པ་ལ་ནི་ཚོས་འཆད་པ་པོ་དང་གདུལ་བྱ་ཉན་པ་པོ་
གཉིས་ཀས་བསྟན་བཅོས་སྤྱི་དོན་དུ་སྒྲུང་བ་ལ་བསྟན་བཅོས་བཞག་སྟེ་ས་བཅུ་

བ་ཡང་རང་གི་ཤེས་བ་ལོངས་སྤྱད་སྤང་བ་ལ་བྱེ་རོལ་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་མིང་
ཆོག་སོགས་སུ་སྤང་བ་བྱེ་རོལ་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་དུ་ཞེན་བ་
ཡོད་པས། ཞེན་བ་སྤང་མོ་ཡོད་པ་དེ་སྤིད་དུ་ཉན་བ་པོ་ལ་མིང་ཆོག་རི་ལྟར་སྤང་
བ་ལྟར་འཆད་བ་པོ་ལ་ཡང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་འབྱུང་བས་སོ། །

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་བྱེ་སྤྱོད་ལྟར་སྤྱོད་པའི་བྱེང་བ་ལ་འདོད་ན་བསྟན་
བཅོས་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སྤྱིས་བྱས་མ་བྱས་པར་འགྱུར་བས་རིག་བྱེད་
བ་ལྟར་འགྱུར་ལ། མདོ་སྤེ་བ་ལྟར་ངག་སྤྱོད་རང་མཆོན་བ་ལ་འདོད་ན་ཡང་ངག་
ཏུ་མ་ཐོན་ན་བསྟན་བཅོས་མ་བཅུམས་བ་འགྱུར་བ་ལས་དེ་མི་འཐད་དེ། དཔེར་
ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག་ལ་འདི་ནི་གཞན་ལ་པན་བ་ཡིན་ཞེས་བསམ་བཤང་
མེད་ཅེས་པའི་ཐད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། འདི་ཞེས་ཉེ་ཆོག་སྤོས་བ་ནི།
སྤོབ་དཔོན་གྱི་ཐུགས་ལ་རྫོགས་བ་ལ་དམིགས་བཤམ་ཞེས་དགོས་འབྲེལ་ངག་
གི་སྐབས་སུ་སྤོབ་དཔོན་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཆ་ཆར་རྫོགས་
བ་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་བ་དང་། བསེ་རུ་ལྟ་བུས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་
མ་བསྟན་པར་འགྱུར་བས། མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་རང་མཆོན་བ་དང་།
སྤོབ་དཔོན་གྱིས་བརྗོད་བྱ་རྫོགས་པར་མཐུན་ནས་སྟོན་འདོད་པའི་བསམ་བ་
དང་། སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་མཐུ་ལས། གདུལ་བྱ་
གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་དེ་ལ་དེར་སྤང་བའི་ཆ་ལྡན་མིན་དང་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་

འདོད་པ་མངོན་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་སྒྲིང་ལས། དེས་ན་སྒྲིའི་སྒྲིང་བ་ལ་
 འདོད་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེའི་སྒྲིང་བཤད་ནི། ཅིའི་
 ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྲ་ཞེ་ན། སྟོབ་མའི་རྒྱུད་འཛོམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་
 སྟོབ་མའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་བསྐྱེད་ནས། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཆོགས་
 པར་དབྱེད་དུ་མི་རུང་བ་སྟེ་གོང་འཕེལ་དུ་འགོ་མི་རུང་བ་ལས་བསྒྲིག་པ་དང་།
 དབྱེད་དུ་རུང་བའི་ལས་ལ་མཐུག་པར་བྱེད་པའོ། །བཀའ་ཡང་བསྟན་བཅོས་
 ཡིན་ཏེ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། རྒྱལ་བ་སྟོན་པ་དེ་ཡི་བསྟན་བཅོས་ནི། ཁ་དོ་
 དང་ཆོས་མངོན་ཡིན་གསུང་འདུལ་བ་ནི། །སྟོན་དང་བསྟན་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་
 དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པར་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྟན་ཚུལ་ནི། འབྲེལ་
 བ་འདི་དང་འབྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་དང་རྟོགས་སྣང་གཉིས་དང་སངས་རྒྱས་
 ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཤེར་སྟོན་ལས་ནི་དགོས་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་འདི་དགོས་སོགས་
 ཆོས་བཞི་སྟོན་པ་ལ་སྦྱར་ལ། འཕགས་པ་དང་འཁྱེད་པས་འབྲེལ་བ་དང་བསྐྱུས་
 གོན་དུ་ཉིད་དགོས་གཅིག་ལུ་སྟོན་པ་ལ་སྦྱར་རོ། །དེ་ལ་བརྟུན་ཕྱི་ནི། རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཐེན་ཉིད་ལམ་ཞེས་སོགས་ཀླང་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བརྗོད་
 བྲ་དང་ཆོས་སྦྱོད་ནས་མཐོང་འགྱུར་གྱི་བར་གྱིས་ཉིད་དགོས་དང་། ཕྱིར་
 ཞེས་པ་ནས་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་བར་གྱིས་དགོས་པ་བསྟན་ཞིང་། འབྲེལ་བ་ནི་
 བརྗོད་བྲ་བསྟན་པ་དེ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ་དེ་རྟོགས་པས་མཐར་ཐུག་

བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་གི་
འབྲེལ་བར་བཞེད་དོ། །ཆིག་གསལ་དུ་ཡང་། མཐའི་དགོས་པའི་སྐྱེས་དགོས་
པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པར་བྱས་ནས་རྒྱུ་པའི་གཅོད་མཆམས་དེ་དང་འདྲ་བར་
བཤད་དོ། །ཉོགས་སྤང་ལས། དགོས་པ་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་
ལ་འབྲེལ་བ་དང་བཟོད་བྱ་བསྟན་པར་འཆད་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། བཟོད་བྱ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་མ་བུ་རྩ་བུ་ལ་
ཡང་དོན་གྱི་འབྲེལ་ལ་བཟོད་བྱ་ལ་སྤེལ་རུང་ཡང་རྒྱུ་པའི་གཅོད་མཆམས་
ཅུང་མིན་ཅོ་ཞེས་དང་། དེ་ཡང་སྟོམ་ལས། གསེར་མེད་རྒྱུ་པ་གསུམ་བས་ཉིང་
དགོས་བསྟན། རྣམ་བཤད་བཟོད་བྱའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བས་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གསེར་མེད་ལས་ཀྱང་། ཉིང་དགོས་ནི་བྱང་སེམས་ལས་གཞན་གྱིས་སྟོང་
བ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཐུན་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་མེད་རང་ལུགས་
ལ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་འདི་གཅོ་བོའི་དོན་དུ་བྱས་ན་དགོས་པ་འཆད་པ་ལ་
འབྲེལ་ཀྱང་། དག་དོན་རྩོགས་པ་ལ་བཤད་ན་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་སྟོན་པ་
ལ་སྦྱར་རོ། །

ཆིག་དོན་གྱི་སྐབས་སུ། དག་ལྟན་དུ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལམ་ཞེས་
པའི་ལམ་དེ་ཡང་བཅའ་བར་བྱ་བས་འབྲས་བུའི་ལམ་ཡིན་གྱི་འཆོལ་བར་བྱེད་
བས་རྒྱུའི་ལམ་ནི་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོམ་ལས། བཅའ་བུའི་ལམ་

ཡིན་འཆོལ་བྱེད་མིན་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུའི་ལམ་ལ་སྐྱར་བ་ཤིན་ཏུ་
གསལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟོན་གྱིས་བཅའ་བུའི་ལམ་དང་འཆོལ་
བྱེད་གི་ལམ་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱར་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་གི་སྟེ་མ་ལས། དང་པོ་བརྗོད་
བྱའི། བཤད་ཅེས་བྲང་ངོ། །གང་ན་མངོན་རྟོགས་བདུན་ནང་དུ་འདུས་པའི་
ཕྱིར། རྣམ་མཁུན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་བཅས་པ་ཉིད་ལམ་སྟེ། འབྲས་བུ་ནི་འདིས་
བཅའ་བར་བྱ་བས་ལམ་ཡིན་ལ། རྒྱ་ནི་འདིས་འཆོལ་བས་ལམ་སྟེ། དེའོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་ལྡན་ལས། རོན་དེ་སྟོན་པས་མདོ་འདི་ལས་བཤད་
བ་གང་ཡིན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་
ནི། སྟོ་ལྡན་ཏེ་བྱང་སེམས་གྱིས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་རོན་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་
གསལ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ནི་རྩོམ་པའི་གཙུག་པོའི་དགོས་པའོ་ཞེས་མངོན་རྟོགས་
ཤེས་པ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་གཙུག་པོའི་དགོས་པ་དང་། མངོན་རྟོགས་ཉམས་
སྤུ་ལེན་པ་གཙུག་པོ་མ་ཡིན་པའི་དགོས་པ་གཉིས་འཆོལ་བ་དང་། མདོ་ནས་
མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་བསྟན་ཟེན་པས་རྒྱན་འདི་བཅུམས་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་
པའི་རྩོད་པ་ཁོང་ན་གནས་པའི་ལན་དུ། མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་
མི་རུས་ལ། བསྟན་བཅོས་རྒྱན་ལས་དེ་ལྟར་རུས་པས་དགོས་པ་ཡོད་ཅེས་
གཞུང་གི་དོན་དུ་སྒྲུབ་བ་སྟེ་ཡིན་པ་ལ། སྤྱོད་གྱིས་མདོ་དོན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་
པ་དེ་མདོ་དོན་ཉམས་སྤུ་ལེན་པ་ལ་བཤད་ཅིང་། སྟོ་དང་ལྡན་པས་མཐོང་བའི་

དེ་ན་མངོན་ཉིགས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ལ་བཤད་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་གོ་བ་ཙམ་ལ་བཤད་
 བས། མངོན་ཉིགས་ཤེས་པ་འི་དགོས་པ་དང་། དེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་འི་དགོས་པ་
 གཉིས་གོ་བ་སྒྲེག་པ་དང་། ཆོས་སྤྱོད་བརྒྱུད་བྱས་མཐའ་ནས་བཤད་པ་འི་ཆོས་
 བརྒྱུ་ལ་བཤད་པ་ནི་འདི་དག་ཆེན་པོ་དག་གི་གསུང་ཡིན་ཡང་ཆེས་མི་འཐད་
 དོ།

རང་ལུགས་ལ་ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་ནི་གསེར་སྤང་ལས་པར་བྱིན་བཅུ་ལ་
 བཤད་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བཅུ་ལ་བཤད་པ་
 བྱི། གདམ་ག་ཅན་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་བྱིན་པ་
 ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་པའི་སྤྱོད་པ་ལེགས་པར་བཞག་ནས་ཞེས་རེ་རེའི་ཐོག་མར་
 སློས་པའི་བྱིར། ཡང་ན། གསེར་སྤང་མདོ་ཡི་དངོས་བསྟན་དང་། རྣམ་བཤད་
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ། །གསེར་སྤང་ལས། གལ་ཏེ་
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་
 བྱིར་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་བཤད་ཅེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། དང་པོ་འདིས་མངོན་རྟོགས་
 ལྷག་མ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་མཆོན་པ་ཡིན་ལ། མཆོན་བྱེད་འདི་ཉིད་
 བསྟན་པ་ཡང་ལྷུང་ལེན་པ་སྟེ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་བསྟན་ནོ། །ཞེས་
 དང་རྣམ་བཤད་ལས། དེར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་ཆོས་བཅུ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་
 བྱེ་བ་ཞེས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་དུ་བསྐྱོད་

བར་བྱེད་པའི་ལམ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ལ་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི། རེད་མདའ་བའི་ཉི་
 ཟེར་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བརྩ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་སྟེ། དེར་
 མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཞན་དག་ཀྱང་འདྲས་པས། ཅ་བར་དེ་འབའ་ཞིག་སྟོས་
 པ་ནི། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཉི་བར་མཚོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཞུང་ལས། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་ཕྱིན་ཅི་
 མ་ལོག་པ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་
 མ་ལུས་པ་ཞེས་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀ་དང་ལམ་གཞི་མཐུན་པར་གསུངས་པ་ནི།
 འབྲེལ་བ་འདི་དང་ཅུང་མི་མཐུན་ལ་ཞེས་པ་ནི། འཇམ་དབྱངས་བཞེད་པས།
 འབྲེལ་ཆུང་ཕྱི་ཙོང་ཡིན་པས་འབྲེལ་ཆུང་གཙོ་བོར་བཟུང་དགོས་པ་གསུངས།
 ལམ་དང་རྣམ་མཁྱེན་སོ་སོར་འཆད་པ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་མིན་ནོ་ཞེས་པ་
 ནི། མཆན་འབྲེལ་ལས། ལམ་དང་རྣམ་མཁྱེན་འགལ་བ་འབྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་
 ཀའི་དགོངས་པ་མིན་ནོ་ཞེས་པའོ་ཞེས་གསུངས། སྟོན་གྱི་མཁས་པ་འབྲེ་ཆེན་
 པོས། འབྲེལ་བ་ལས་རྫོད་པར་བྱེད་པ་དང་བརྫོད་པར་བྱ་བ་དག་ཐབས་དང་
 ཐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་བར་མཛད་པ་ཞེས་པའི་དོན།
 མདོ་ཡི་བརྫོད་བྱ་དང་རྫོད་བྱེད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འབྲེལ་བར་མཛད་པ་བསྟན་

བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཞེས་གསུང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་སྦྱར་ཡང་། བཤེན་འབྲུམ་
སྤྱག་གསུམ་པས། ཚ་བར་ཤུགས་བསྟན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་འབྲེལ་བས་བཤད་
བར་འཆད་པ་ལེགས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འབྲེལ་བ་ལས། འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་
བསྟན་ནས་ཞེས་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་རོ། །འབྲུམ་སྤྱག་གསུམ་པའི་བཞེད་པ་
འབྲེལ་ཤེས་རབ་འབར་གྱིས་བཞོད་པ་འདིས། སངས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཤེར་སྟོན་
དུ་རྒྱུ་པ་གསུམ་པ་བརྗོད་བྱའི་བྱད་པར་ལ་སྦྱར་བ་ཡང་འབྲུལ་བ་ཡིན་པར་
ངས་པ་སྦྱོད་དོ། །དེ་ཡང་གསེར་སྒྲིབ་ལས། སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་ཞེས་སོགས་
དང་། འབྲེམ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིད།

འདིར་སྦྱས་པ།

དེད་དཔོན་མཁས་པའི་གཞུང་བཤད་མི་ཉན་ཞིང་། །ཆོག་སྒྲིབ་མཆོ་སྤྲོད་ནང་
དུ་མགོ་འཁོར་ནས། །ཉན་བཤད་མཆིང་བུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡི། །དེད་དུས་
རང་འདོད་ཅན་རྣམས་ཅི་དགར་བསྟེན། །བདག་ནི་དེད་ནས་བྱང་ཆུབ་སྦྱིང་པོའི་
བར། །འཇམ་མགོན་སྒྲ་མའི་བསྟན་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །འཕགས་པའི་རིགས་
བཞིར་གནས་ཤིང་ལུས་ཅན་ཀུན། །པན་བདེའི་བྱེད་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་
སྟོན། །

བྱི་ལོ་ ༡༠༡༠ ལྷ་བ་ ༥ པའི་ཆེས་ ༡༥ བོད་ལྷ་ ༦ པའི་ཆེས་ ༩ ཉིན་
བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་དུས་ཆེན་བྱད་
པར་ཅན་ཉིན་སེར་བྱེས་ལྷོ་པ་སོག་དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་དགེ་ལེགས་ནས་རྒྱ་
གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སེ་ར་ཆོས་སྒྲར་དུ་བྲིས་པའོ། །

ཚུལ་གཞི་དགུ་པ།

མེར་བྱེས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་དག་དབང་སངས་རྒྱས་ནས།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་འགོད་པ་དང་། དེའི་འཐད་ཕྱོགས་
བསྟན་པའོ་ཞེས་པ་ནས་དེར་ཡང་དང་པོར་མཐར་ཐུག་པའི་ཤེས་པ་ལ་གཞི་
ཤེས་སུ་བཤད་ནས་བྱིས་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ་ཞེས་པའི་བར།

༥ ཟབ་མོ་ཤེར་བྱིན་གྱི་དོན་ལ་ཅུང་ཙམ་དབྱད་པ།

ཤེར་བྱིན་དངོས་བཏགས་གཞུང་གི་དཀའ་གནད་ཀྱི།

འཕགས་བོད་མཁས་པའི་གསུང་ལ་གཞི་བཙེལ་ནས།

རང་དང་སྐལ་མཉམ་ཆོགས་ལ་པན་བྱིར་བྱ།

ཅུང་ཙམ་འགྲེལ་ལ་སློབ་དང་གིས་འཕྲེལ།

འདིར་སྐབས་སུ་བབས་པ་ལུས་མདོར་བསྟན་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཤེར་བྱིན་

གྱི་སྒྲོར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་འགོད་པ་དང་། དེའི་འཐད་ཕྱོགས་བསྒྲུན་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞོད་འཛོམས་དང་། ཕྱོགས་གྲང་རྗེས་འབྲས་དང་
 བཅས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། གསེར་སྒྲིང་ལས།
 དུམ་གསུམ་གཞོད་འཛོམས་ལས་ཞེས་པ་ནས་ཡེ་ཤེས་བཞི་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་
 བཏགས་པ་བ་ཡིན་ལ་སྤྲ་མ་མཚན་ཉིད་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་
 བཤད་ན། དུམ་གསུམ་གཞོད་འཛོམས། འབྲུམ་གྱི་གཞོད་འཛོམས། མན་ངག་
 རྗེས་འབྲང་གསུམ་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་འདོད་ཚུལ་དོན་ཚན་གསུམ་ལས། ཤེར་ཕྱིན་
 ལ་དངོས་བཏགས་གྱི་བྲད་པར། བོད་སྤྲ་མའི་འདོད་པ་དགག་ཚུལ་དང་། དོན་
 བསྐྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲོན་ལམ་སོགས་རྣམ་པ་དགྲའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པའི་
 སངས་རྒྱས་པའི་རྡོར་ཉིང་སྤང་མེད་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་རྗེས་ཐོབ་སྤྲང་
 བཅས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས། བྱ་
 བ་སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་དང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 རྣམས་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བས་འབྲས་བྱ་ལ་རྒྱའི་མིང་གི་བཏགས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་
 བཏགས་པ་དང་། བཞུང་ཤེར་ཕྱིན་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་རྒྱ་ལ་
 འབྲས་བྱའི་མིང་གི་བཏགས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བ་དང་། མོས་སྤྱོད་གྱི་
 ས་ནས་ཚོས་གྱི་སྤྱིན་གྱི་བར་གྱི་བྲང་སེམས་གྱི་ས་རྣམས་ལའང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་

མིང་ཙམ་འབྲུག་པས་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། བོད་སྤུ་མ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་འབྲུལ་
ནས་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་རྒྱུན་མཐའི་ཡི་ཤེས་ལ་བཞེད་པར་འཆད་པ་ནི། གཞོད་
འཛོམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། གཞོད་འཛོམས་གཉིས་དང་། མན་ངག་རྗེས་
འབྲང་གསུམ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱའི་ཤེར་ཕྱིན་ནི་སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་སར་གཏོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྒྱལ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་
སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་པར་བྱ་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་ལས། འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པ་རྒྱལ་པར་མི་རྟོག་པ་དོ་རྩེ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་
བསྐྱུས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ་ཞེས་ཤེར་ཕྱིན་སངས་རྒྱུ་འབགས་པའི་མཁྱེན་པ་ལ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཞོད་འཛོམས་ཀྱི་སྐབས་གཞན་དུ་དོར་ཉིང་
ལྷ་བྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་མཁྱེན་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་བཙུ་བ་མན་ཆད་
ཀྱི་རྟོགས་པ་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུས་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པའི་སྟོང་
ཉིང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྤང་མེད་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ཡི་ཤེས་ནི་ཤེར་ཕྱིན་
དངོས་དང་། དེའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་རྗེས་ཐོབ་སྤང་བཅས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་ས་

ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ཕྱོགས་སྒྲུང་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་བཤད་ཚུལ་ལ་
 གཉིས། རྒྱུ་སྒྲུང་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་། ཚིག་གསལ་ལས་བཤད་ཚུལ་
 ལོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་སྒྲུང་ལས། ཞེས་པ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་པའི་བར་
 གྱི་དོན་བཤད་ན། གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཁྱད་ཚོས་གསུམ་དང་
 ལྟན་དེ། ཉེན་གྱི་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པ། རོ་བོའི་ཁྱད་པར་
 ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཐ་དད་གྱི་སྒྲུང་བ་རྒྱབ་པའི་
 སྟོན་ས་ཚུལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཉིས་སུ་མེད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ། དགག་བྱ་བདེན་བྱུང་དང་བྲལ་བའི་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་
 བེ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་དང་། དེ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སུ་བྱུང་བའི་གཞུང་ཤེར་
 ཕྱིན་དང་། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཤེར་ཕྱིན་པལ་བའོ། །དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་
 གྱི་སྒྲུང་བོའི་ཞལ་སྒྲ་ནས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་གཉིས་མེད། ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་
 དེ་བཞིན་གཤེགས། །བསྐྱབ་བྱའི་དོན་དེ་དང་ལྟན་པས། །གཞུང་ལམ་དག་ལ་
 དེ་སྦྱ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཞེས་པས་མཆོན་བྱ་ཤེར་
 ཕྱིན་དང་། །གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། ཞེས་པས་ཤེར་
 ཕྱིན་གྱི་ཁྱད་ཚོས་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་དོན་དེ་དང་ལྟན་པས། །གཞུང་ལམ་དག་
 ལ་དེ་སྦྱ་ཡིན། །ཞེས་པས་གཞུང་ལམ་གཉིས་ཤེར་ཕྱིན་པལ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་

ནོ། །ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བྱང་ཆོས་གཉིས་ལྡན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་
མེད། །ཞེས་པས་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་གྱི་སྟོང་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཞེས་པས་རྟོན་གྱི་བྱང་པར་སངས་
འཕགས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་བསྟན། དེ་ཡང་གཞུང་འདི་ཡིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
གཙུག་པོ་དེ། བྱང་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ནམ་གཉིས་ལྡན་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ཆིག་
གསལ་ལས་བཤད་ཚུལ་ནི། ཆིག་གསལ་དུ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཞེས་པ་ནས།
འདིས་ཀྱང་ལུང་དེའི་དོན་གཙུག་པོ་ལས་ལ་འདོད་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་བཤད་ན།
ཤེར་ཕྱིན་ལ་རང་བཞིན་ཤེར་ཕྱིན་དང་། དེ་ལ་རྟོན་ཤེར་ཕྱིན་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུའོ། དེ་ནི་རྟོན་སྟོང་
གཞི་ཆོས་ཅན་དང་། ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཡིན་
ཏེ། མདོ་ལས་ཤེར་ཕྱིན་ཡི་གེ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་སུ་ཡང་སྟོན་པ་དང་། ཉན་པ་དང་།
ཤེས་པར་བྱེད་པ་མེད་དོ་ཞེས་སོ། །ཡུལ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་ཡུལ་ཅན་ཡེ་
ཤེས་ཤེར་ཕྱིན་དུ་བཞག་པར་མི་རྒྱས་པས། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཤེར་ཕྱིན་དུ་
བཞག་པ་ནི་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་འབྲས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲས་
བྱ་ཤེར་ཕྱིན་དང་། ལམ་ཤེར་ཕྱིན། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་
ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་མེད་ན་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དམིགས་པ་གང་བརྟོན་
ནས་ཀྱང་མི་སྦྱེ་བས་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་

ཡེ་ཤེས་དེ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དང་། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། དེ་མེད་ན་
 དེ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་འདུག་པ་
 མེད་པས་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་བའི་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་
 པའི་བྱང་སེམས་གྱི་མཐུན་པ་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དང་། དེ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སུ་
 གྱུར་བའི་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་དེ་དག་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
 འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གཙོ་བོ་དང་། གཞུང་ལམ་གཉིས་པལ་པའོ། །དོན་བསྟུས་ན།
 ཆོག་གསལ་ལས། ཤེར་ཕྱིན་ལ་རང་བཞིན་ཤེར་ཕྱིན། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན། ལམ་
 ཤེར་ཕྱིན། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་གཉིས་བཏགས་པ་དང་།
 བྱི་མ་གཉིས་མཆན་ཉིད་པའོ། །བྱི་མ་གཉིས་ལས། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་པལ་བ་དང་།
 འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གཙོ་བོ་འདོད་དོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ལུགས་ལ་གསུམ། དག་ལྡན་ལས་
 བཞད་ཚུལ། ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱི་བཞད་ཚུལ། བི་མ་ལ་མི་རྣམས་བཞད་ཚུལ།
 དང་པོ་ནི། གསེར་སྒྲེང་ལས། གསུམ་པ་དག་ལྡན་ལས། ཞེས་པ་ནས། རྗེས་
 སུ་འབྲང་བར་མངོན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་བཞད་ན། འཁྱི་པའི་དག་ལྡན་
 ལྟར་ན་ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་རབ་རྒྱ་དགའ་བ་ན་ས་བཅུ་པ་ཆོས་གྱི་སྤྱིན་གྱི་
 བར་གྱི་ས་བཅུའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་མཆན་ཉིད་པ་དང་། སོ་སྤྱིའི་ཆོགས་
 སྟོར་གྱི་ས་གཉིས་ནི། ས་བཅུའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་བཏགས་པ་དང་།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་སྐྱུ་མཛད་དང་བཅས་པ་ནི། ས་བཙུང་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་མིང་གི་བཏགས་པ་དང་། དེས་ན་ས་བཙུང་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེར་
ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་དང་། སོ་སྐྱུང་ས་དང་སངས་རྒྱས་ས་གཉིས་ནི་ཤེར་ཕྱིན་
བཏགས་པ་བར་འདོད་དོ། །ས་བཙུང་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཤེར་ཕྱིན་མཚན་
ཉིད་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་མདོ་ལས་འབྲས་བྱ་ཚེས་སྐྱུ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ལ།
རི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞུས་པས་ལན་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་བཀའ་
བསྩལ་ནས་རྣམ་གཡེང་གི་རྣམ་རྟོག་བཙུང་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བ་གསུངས། རྣམ་རྟོག་བཙུང་གཉེན་པོ་བྱེད་ཀྱས་ཤིང་བྱ་བ་དང་ལྡན་
པའི་ས་བཙུང་ཡེ་ཤེས་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་དང་། མོས་སྟོང་ཀྱི་ས་ནི་གཉེན་པོ་བྱེད་
མི་ཀྱས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་གཉེན་པོའི་བྱ་བ་དང་བལ་བས་ཤེར་ཕྱིན་
མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཐེག་བསྐྱས་ལས། རྣམ་པར་གཡེང་བ་བཙུ་པོ་འདི་དག་གི་
གཉེན་པོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
ཡེ་ཤེས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན་མཐའ་དག་ནི་
མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པར་རེག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་
རྗེས་སུ་འབྲང་བའོ། །དོན་བསྐྱས་ན། དག་ལྡན་ལྟར་ན། ཤེས་པའི་རབ་ཡིན་པས་
ན་ཤེས་རབ་པོ། དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ནའོ། ས་བཙུང་

མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ནི། ཤེར་ཕྱིན་དངོས་དང་། ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་ས་དང་།
སངས་རྒྱས་གྱི་ས་གཉིས་ཤེར་ཕྱིན་བདགས་པ་བ་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱི་བཤད་ཚུལ་ནི། གསེར་ཐོང་ལས། ཡེ་ཤེས་
ཞབས་ཞེས་པ་ནས་གསུངས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་བཤད་ན། ཤེས་རབ་ནི་
སྤྱིར་ན་ཆོས་རབ་ཏུ་ནམ་པར་འབྱེད་པའི་སྒོ་ཡིན་ལ། དེའི་པ་རོལ་ནི་མོས་སྦྱོར་
ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་པ་ལས་
མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་ལ། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནས་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས། དེས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་ན་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའོ།
དོན་བསྐྱུས་ན། ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱི་བྱང་སེམས་ཆོགས་སྦྱོར་ནམས། སྟོང་ཉིད་
དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་ཤིང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྒྱ་ཙམ་དང་། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་
ནས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དུ་བཞག་གོ།

གསུམ་པ་ལ། བེ་མ་ལ་མེ་ཤས་ཟླ་མེད་བཤེས་གཉེན་གྱི་འདོད་ཚུལ་
ནི། གསེར་ཐོང་ལས། བེ་མ་ལ་མེ་ཤས་ཞེས་པ་ནས་ཤེར་ཕྱིན་མཆོན་ཉིད་དུ་
བཞེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་བཤད་ན། དོན་དམ་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ནམ་
ལས་བྱུ་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་སྦྱུ་དང་། རྒྱུའི་ཤེར་ཕྱིན་ནམ་ལས་ཤེར་
ཕྱིན་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་ངེས་འབྱུང་སྐབས་པའི་བར་གྱི་བྱང་སེམས་

གྱི་ལམ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་སྤྱོད་
པ་ཉིད་ལ་ཞེས་པའི། ལ་སྤྱིའི་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ནི། ལ་སྤྱི་འབྲས་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་
སྦྱར་ན། ཤིང་གི་ཆེད་དུ་ཚུ་འཛེན་པ་ལ་དེ་ལ་ཚུ་འཛེན་ཞེས་པ་ལྟར། འབྲས་བྱ་
ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ལམ་ལ་སློབ་པ་གོ་བས། རྣམ་དཔྱེ་བཞི་པ་དགོས་
ཆེད་ཡིན་ལ། རྒྱ་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱར་ན་ཤིང་ལ་བྱ་གནས་ཞེས་པ་ལྟར་ལམ་
ཤེར་ཕྱིན་ཉམས་སུ་ལེན་བཞིན་པའམ་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གནས་པ་གོ་བས་རྣམ་
དཔྱེ་བདུན་པ་གནས་གཞི་ཡིན་ལ། དོན་བསྟུས་ན། བི་མ་ལ་མི་ཉས་ནི། བྱང་
སེམས་ཚོགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་བར་གྱི་ལམ་རྣམས་ནི།
ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དང་། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྤྱི་ནི་འབྲས་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་ནོ། དེ་ཡང་། ཤེས་
རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་ལ་སྤྱོད་ཅེས་ལ་སྤྱི་མའི་དོན་བཤད་ཚུལ་མི་འབྲ་
བ་གཉིས་བྱུང་ངོ་།

གཉིས་པ་དེའི་འཐད་ཕྱོགས་སྟོན་པ་ལ་ནི། གསེར་གླེང་ལས། གཉིས་པ་
ནི་དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནས་སེམས་བྱུང་ཤེས་རབ་ཁོ་ནར་འདོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་
པའི་བར་གྱི་དོན་བཤད་ན། དེ་ལ་འང་གཞན་གྱི་ལུགས་དང་། རང་ལུགས་
བཞག་པ་དང་། མཐའ་དཔྱོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་
དང་སློབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོའི་དགོངས་པ་དེ། སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དང་བྱིས་
གྱི་ཁྲིཀ་ཆེན་དག་གི་འགྲེལ་ཚུལ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ཐོས་པ་དང་

བསམ་པ་སྒྲོམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཞེས་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 བ་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྐྱ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱི། སངས་
 འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལ་ཤེས་རབ་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོས་རབ་ཏུ་ནམ་འབྱེད་
 གྱི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོས་རབ་ཏུ་ནམ་འབྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་གང་ཞིག་རང་རྒྱ་ཐོས་བསམ་
 སྒྲོམ་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྷན་
 འདས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་པའོ། །ཞེས་པའི་
 བར་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཏེ། འོན་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཤེར་
 ཐེན་དེ་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་དང་། གཞུང་ལམ་གཉིས་ཀའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་བཏགས་པ་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱད་ཆོས་བཞིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཐར་ཐུག་
 གི་མཐུན་པ་དེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་སྤྱས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
 བཞི་སྟེ། རང་བཞིན་ཤེར་ཕྱིན། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན། འབྲས་བུ་
 ཤེར་ཕྱིན་དང་བཞིའོ། །དང་པོ་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་
 དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཙུག་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་
 མཐུན་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ནམ་མཐུན་ལྟ་བུའོ། ཁྱད་ཆོས་བཞི་ནི་རྟོན་གྱི་ཁྱད་
 པར་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། ནམ་པའི་ཁྱད་པར་གཉིས་

སྤྱི་མཐུན་པ། རོ་བོ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ། དགག་བྱ་དང་བྲལ་བའི་བྱད་པར་བདེན་སྟོང་
སྤྱི་མ་ལྟ་བུའོ། དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་ཞལ་སྤྲོ་ནས་ཀྱི་ཞེས་པ་
ནས། ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་འགོད་པ་
ཡིན་ཏེ། དོན་ནི། ཤེས་ཕྱིན་ལ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱད་པར་མཐད་དེ། དེ་ཡང་
ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་ཅེས་པས་མཆན་ཉིད་དེ་བསྟན་ནས་དེའི་དོན་
འགྲེལ་བ་ལ། གཉིས་སྤྱི་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་ནི། །ཞེས་གསུངས། དེ་
བཞིན་གཤེགས། །ཅེས་པས་ཉེན་གྱི་བྱད་པར་དེ་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་
པ་ལ། སངས་རྒྱུ་བཙུན་ལྟོས་ཀྱི་ཞེས་གསུངས། བསྟན་བྱའི་དོན་དེ་
དང་ལྟན་པས། །གཞུང་ལམ་དག་ལ་དེ་སྤྱི་ཡིན། །ཞེས་པས་གཞུང་ཤེས་ཕྱིན་
དང་ལམ་ཤེས་ཕྱིན་ལ་ཤེས་ཕྱིན་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་བསྟན་ནས། དེའི་
དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཆོག་དང་དག་
གི་ཆོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་
ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་པའོ། ཞེས་གསུངས།
དོན་བསྟན་ན། དེ་དག་གིས་འབྲས་བུ་ཤེས་ཕྱིན་ཤེས་ཕྱིན་དངོས་དང་། གཞུང་
ལམ་རང་བཞིན་ཤེས་ཕྱིན་གསུམ། ཤེས་ཕྱིན་བཏགས་པ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་
ཞིབ་ཏུ་བཙུགས་ནས་དངོས་བཏགས་སུ་མི་འདོད་པར་གཙོ་པལ་ཏུ་འདོད་དགོས་

བར་སྒྲུང་སྟེ། དགོན་མཆོག་འབངས་ཀྱི་མཛད་པའི་དོན་བསྟུས་འབྲེལ་བ་ལས།
འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྤྱི་དོན་ལྷན་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་
ཏེ། གཙོ་བོ་དང་པོ་ལ་བཤོ། དེ་ལ་གཙོ་བོ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་དོ། །པལ་པ་ནི་གཞུང་དང་ལམ་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །རྒྱུ་སྒྲུང་ལས།
ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཅེས་
ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་ཡང་ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལོ་དགོངས་པའོ། །དོན་
བསྟུས་ན། འབྲས་བུ་ཤེས་ཕྱིན་ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་། གཞུང་ལམ་གཉིས་
ཀྱི་ཤེས་ཕྱིན་པལ་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཤེས་ཕྱིན་དང་། ལམ་ཤེས་ཕྱིན་གཉིས་
ཤེས་ཕྱིན་བཏགས་པའོ། །ལམ་ཤེས་ཕྱིན་ཤེས་ཕྱིན་དངོས་ཡིན་ཏེ། ཤེས་ཕྱིན་
པལ་པ་ཡིན་པས་ཤེས་ཕྱིན་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཏེ་མི་པལ་པ་མི་ཡིན་པ་བཞིན་
ནོ། །གཞུང་ཤེས་ཕྱིན་ཤེས་ཕྱིན་དངོས་མིན་ཏེ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷན་རིག་
མིང་ཆོག་ཏུ་སྒྲུང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ས་མཆོམས། དེས་
ཆོག་གོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་མཆོན་གཞི་དང་། མཆོན་ཉིད་ནི། སྟོས་བྲལ་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །མི་གནས་པའི་མྱང་
འདས་སུ་ཕྱིན་ཐེན་པ་དང་། ཕྱིན་བྱེད་གང་རུང་དེ། དེ་ལྟར་གསེར་སྒྲིབ་ལས།

དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་ཆ་རྣམས་མཆོན་གཞིར་བཟུང་ངོ། དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་གླེང་
ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོས་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་རྟོགས་པ་གང་། མི་གནས་
པའི་སྤང་འདས་སུ་ཕྱིན་པའམ་ཕྱིན་བྱེད་དོ། །དབྱེ་བ་གཉིས་ཏེ། ལས་སྦྱབ་
གྱི་ཤེར་ཕྱིན་དང་། བྱེད་སྦྱབ་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་གཉིས། དང་པོ་དང་འབྲས་བུ་ཤེར་
ཕྱིན་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་དང་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དོན་གཅིག་གོ །དེའི་རྗེས་སུ་
འབྲང་ནས་ཀྱན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་། མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་
བ་གཉིས་གྱིས། སེམས་ཅན་གྱི་ས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པར་ཁས་སྦྲངས་ཏེ། ཀྱན་
མཁྱེན་གྱི་པར་ཕྱིན་ལས། དམ་པ་བརྟུ་དང་ལྟན་པའི་ལམ། པར་ཕྱིན་གྱི་མཆོན་
ཉིད། འཁོར་བ་སྤང་རགས་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་ཟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱུང་པར་གསུམ་
ལྟན་ནམ་བཞི་ལྟན་དེ། ལས་གྲུབ་པར་ཕྱིན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དམ་པ་དུག་གམ་
བརྟུ་ལྟན་གྱི་སྟོབ་ལམ་དེ། བྱེད་སྦྱབ་གྱི་བསྟན་པའི་པར་ཕྱིན་མཆོན་ཉིན་ཅེས་
གསུངས་ལ། མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་གྱིས་མཛད་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམ་
བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་གྱི་སྤང་བ་ལས། རང་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
གྱིས་ཟེན་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཁྱེན་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཆོན་
ཉིད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ས་མཆོམས་ལ་གཉིས། བཏགས་པའི་མཐའ་དགག་པ་དང་།

གནས་པའི་དོན་འགོད་པའོ། །དང་པོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོབ་ལམ་རྣམས་གོང་
ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འགྲོར་ཡོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་
ནར་ཡོད་དེ། ཤེས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ནི་
མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་བརྟུ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྟུ་གཅིག་གང་ཞེ་
ན། ༡ ་ཤྲུང་སེམས་འཕགས་པའི་ལམ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་
ཁོ་ནར་ཡོད་པར་ཐལ་བ། ༢ ་ཤྲུང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་ཁོ་ནར་ཡོད་པར་ཐལ་བ། ༣ ་ཤྲུང་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཚོགས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད་པར་ཐལ་བ། ༤ ་ཤྟོབ་ལམ་
ན་པར་ཕྱིན་ལྷ་མེད་པར་ཐལ་བ། ༥ ་ཤྟོབ་ལམ་ན་སྦྱིན་སོགས་པར་ཕྱིན་དང་
པོ་ལྷ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མ་ཁོར་བར་འབྲིད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མེད་པར་ཐལ་བ།
༦ ་ཤྲུང་སེམས་བརྟུ་རྫོགས་པས་ས་བརྟུ་རྫོགས་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ། ༧ ་
སྟོབ་ལམ་ན་སྦྱོང་པ་པོ་ཤྲུང་འཕགས་མེད་པར་ཐལ་བ། ༨ ་ཐེག་བསྐྱུས་ལས་
སྟོབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ། ༩ ་རྒྱལ་
བ་རྣམས་ཀྱི་ཐག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྐྱེད་བྱེད་དང་། རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་ཐར་
ལམ་ཀྱི་མིག་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་བ། ༡༠ ་ཤྲུང་སེམས་དུག་ལ་དམན་
མཆོག་གི་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ་བ། ༡༡ ་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་དུ་གྱུར་
པའི་པར་ཕྱིན་བརྟུ་ཤྲུང་སེམས་ལ་ཡོད་པ་དང་། རྗེས་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་

གྱི་ཤེས་རྣམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའོ། །སྟོན་འཇུག་ལས། ཡན་ལག་འདི་དག་
ཐམས་ཅད་ནི། །ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་འདི་ཉིད་ངོ་བོ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་
རྒྱུའི་ཐབས་སུ་པར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྷ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་པར་ཕྱིན་
དང་པོ་ལྷ་ཐབས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱུས་པའོ། །དེ་
འདྲའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད་
པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་ལ་ས་དང་
པོ་ནི། བསྐྱུས་པའི་རྟོན་དང་། བསྐྱུས་པའི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས་པར་ལྷག་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་། གསུམ་པར་སྟག་པའི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱུས་པ་དང་། བཞི་པ་ནས་དྲུག་
པའི་བར་གསུམ་ལ་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱུས་པ་གསུམ་འཛོག་པ་ལ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སྟོན་པའི་པར་ཕྱིན་བསྐྱུས་པའི་རྟོན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
པར་ཕྱིན་བསྐྱུས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱུས་པ་དང་། བཅོད་པའི་པར་ཕྱིན་
ཀྱི་བསྐྱུས་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་བསྐྱུས་པའི་ནང་དུ་བསྐྱུས་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་
དང་། བསམ་གཏན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གསུམ། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱུས་པའི་
ནང་དུ་འདུས་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱུས་པ་གསུམ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་
ཁོ་ནར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། དབྱུ་མ་འཇུག་པ་ལས། སྟོན་
སོགས་ཚུལ་གསུམ་དེ་དག་པལ་མོ་ཆེ། །བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཁྲིམ་པ་

ནམས་ལ་བསྐྱགས། །བསོད་ནམས་ཞེས་བྱའི་ཚོགས་ཀྱང་དེ་དག་ཉིད། །སངས་
རྒྱལ་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐྱེ་ཡི་རྒྱ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། སར་
ཕྱན་དང་པོ་གསུམ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། གཟུགས་སྐྱེ་ལག་རྗེས་
འཛོག་བྱེད། སར་ཕྱན་མཐའ་མ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། ཚོས་སྐྱེ་ལག་
རྗེས་འཛོག་བྱེད་གསུངས་པས། བྱང་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་།
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱང་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། བཞི་བ་
བྱུང་སྟེ། དུམ་ཀྱི་མདོ་ལས་འཁོར་ལོར་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་
དང་བྲལ་ན་འཁོར་བསྐྱུར་ཀྱི་མིང་མི་འཛོལ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་
ལ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་བྲལ་ན་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མིང་མི་
འཛོལ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོབ་ལམ་ན་སར་ཕྱིན་དང་པོ་ཡང་མེད་པར་
ཐལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སར་ཕྱིན་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་ཏེ། སར་ཕྱིན་དང་པོ་ལ་སར་
ཕྱིན་འཛོག་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སར་ཕྱིན་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། ལྷ་པ་བྱུང་
སྟེ། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། རི་ལྟར་ཡོང་བའི་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་སྐྱབས་ཏུ། ཁྱིག་
ལྟར་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་འདོད་པ་ཡི། །ཡུལ་དུ་འཁྲིད་པ་དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་
སྟོས། །ཁྱིག་ཉམས་ཡོན་ཏན་སྒྲངས་ཏེ་རྒྱལ་ཉིད་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། སྟོབ་ལམ་ན་སར་ཕྱིན་དང་པོ་ལ་ནམ་མཁུན་དུ་མ་ནོར་བར་འཁྲིད་བྱེད་ཀྱི་
འཕགས་ལམ་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སར་ཕྱིན་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་

རྣམས་རྣམ་མཁུན་དུ་འཁོད་བྱེད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་བྱིན་ཡིན་པའི་བྱིར། འཇུག་པ་
 བྱུང་སྟེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་དང་།
 མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་པ་དང་། བྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཐོབ་
 པ་དང་། རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་འཕེལ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་
 པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བརྒྱུད་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོབ་
 ལམ་ན་པར་བྱིན་རྫོགས་པས་ས་བརྒྱ་རྫོགས་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 སྟོབ་ལམ་ན་པར་བྱིན་བརྒྱ་མེད་པའི་བྱིར། བདུན་པ་བྱུང་སྟེ། ལྷ་རིའི་བྱ་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་འཆང་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོབ་ལམ་ན་
 རྒྱུད་པ་པོ་བྱང་འཕགས་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུད་པར་བྱ་བའི་པར་བྱིན་མེད་པའི་
 བྱིར། བརྒྱད་པ་བྱུང་སྟེ། ཐེག་བསྐུས་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་།
 རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་བྱུང་བར་མེད་དེ་རི་རྒྱུད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་ནས་མི་གནས་པའི་རྩྭ་ལ་གྱིས་
 དེ་ལས་གཞན་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྣམས་སྒྲིམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
 བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཐེག་བསྐུས་ཀྱི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་
 ཐལ། སྟོབ་ལམ་ན་པར་བྱིན་མེད་པའི་བྱིར། །དབྱུ་པ་བྱུང་སྟེ། འཕགས་པ་སྐྱུང་
 པ་ལས། དཔུས་ཡོང་དམིགས་བྱ་མེད་པར་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲི་རྣམས། །ལམ་ཡང་

མི་ཤེས་གྲོང་བྱེད་འཇུག་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་པ་
 རོལ་ཕྱིན་ལྷ་ཡིས། །དམིགས་བྱ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་རེག་པར་རྣམས་མ་ཡིན།
 སློབ་ལམ་ན་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཤེགས་པའི་ཤུལ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་
 མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྒྲེད་བྱེད། བྱང་སེམས་རྣམས་མིག་ཉམས་པར་བྱས་པར་ཐལ།
 སློབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་ཏུ་བཞག་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། བཅུ་པ་བྱུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྤྲ་མ་ལ་བརྟེན་ཕྱི་མ་
 སྟེ། །དམན་དང་མཆོག་ཏུ་གནས་ཕྱིར་དང་། །རགས་པ་དང་ནི་སྤྲ་བའི་ཕྱིར། །དེ་
 དག་རིམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། པར་ཕྱིན་བཅུ་ལ་སྤྲ་རགས་
 དང་། དམན་མཆོག་གི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་
 གང་ཞིག་ཆོས་སྐྱ་ལ་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། བཅུ་གཅིག་པ་བྱུབ་སྟེ། མདོན་
 རྟོགས་རྒྱན་ལས། སུམ་ཙུ་བདུན་དང་སུམ་ཙུ་བཞི། །སུམ་ཙུ་ཅ་དགུ་དག་ཏུ་
 བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་པར་ཕྱིན་
 བཅུ་དེ་བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པའི་རྣམས་མཁྱེན་ཀྱི་ཤེས་རྣམས་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱུད་ལ་པར་ཕྱིན་བཅུ་མེད་པའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པ་གནས་དོན་འགོད་པ་ནི། སྤྱིར་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་འགྲེལ་
 ཆུལ་དུ་མ་ཡོད་པས། དེ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྒྲིག་མི་རུས་པས་རང་གིས་
 གང་འཆད་པའི་གཞུང་དེ་ཉིད་ཆད་མར་བྱེད་དགོས་སོ། །མདོན་རྟོགས་རྒྱན་

དང་། ཡུམ་བར་མ་དང་། དབྱ་མ་འབྲུག་པ་གསུམ་ལས། སྟོབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་
ཡོད་པ་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། མངོན་ཏྲོགས་རྒྱན་ལས། སྤྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་
བཟོད་བཙུན་འབྲུས། །བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་རབ་རྫོགས་པས། །སྟོབ་མ་དང་
ནི་བསེ་རུ་ལ། །དགའ་དང་སྐྱག་པའི་སེམས་སྤངས་པ། །བསྐྱངས་ན་མི་ཁྱམ་
བདོག་པ་ཀྱན། །གཏོང་ཡང་མི་དགའ་མེད་པ་དང་། །དབྱལ་ཡང་སྟོང་བ་མི་
སྟོང་བས། །ས་ནི་དབྱག་པ་ཡང་དག་འཛོལ། །ཅེས་ས་དབྱག་པའི་ཡོངས་སྟོང་གི་
སྐབས་སུ་ས་དབྱག་པས་པར་ཕྱིན་དབྱག་རྫོགས་པས་སྤང་བྱ་དབྱག་སྤང་བ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
འདོད་ཀྱི་དགའ་བ་སྟོང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པས་བསེ་རུ་
རང་རྒྱལ་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་དགའ་བ་སྟོང་བ་དང་། སྟོང་ཉིད་ལ་མི་སྐྱག་
པའི་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པས་བདེན་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱག་པའི་སེམས་
སྟོང་བ་དང་། བཙུན་འབྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པས་སྟོང་བ་པོས་བསྐྱངས་ན་མི་
ཁྱམ་སྟེ་ཁྱམ་པའི་སེམས་སྟོང་བ་དང་། གཏོང་བ་ལ་ཡིད་ཅེ་གཅིག་པའི་བསམ་
གཏན་ཀྱི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པས་བདོག་པ་ཀྱན་བཏང་ཡང་མི་དགའ་བ་སྟོང་བ་
དང་། སྤྱིན་པའི་པན་ཡོན་ཏྲོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པས་དབྱལ་
ཡང་སྟོང་བ་པོ་མི་སྟོང་བ་སྟེ་ཡལ་བར་འདོར་བའི་སེམས་སྟོང་བ་དང་དབྱག་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་མངོན་ཏྲོགས་རྒྱན་ལས། ཚུ་རོལ་པ་རོལ་

མཐའ་ལ་མིན། །དེ་དག་བར་ན་མི་གནས་པ། །དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིས་ཤེས་
ཕྱིར། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པར་འདོད། །ཅེས་སྒྲོབ་ལམ་ན་ཤེས་ཕྱིན་ཡོད་
པར་བསྟན་ཏེ། །གཞུང་དེས་དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་སྟོང་མཉམ་པ་
ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
རྟོན་སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །དེ་
ལྟར་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། །དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་
རྣམ་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་སངས་རྒྱུ་བྱང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་བར་འདོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་ཞེས་གསུངས། །དབུ་མ་འབྲུག་པ་ལས་ཀྱང་། །རི་ལྟར་ལོང་བའི་ཆོགས་
ཀྱན་བདེ་ལྷག་ཏུ། །ཞེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་མེད་པར། །པར་ཕྱིན་གཞན་
རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་བྱང་ཀྱི་ས་ལ་བགྱོད་མི་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །དེར་
མ་ཟད་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། །སྤྲ་མ་ལ་བརྟེན་ཕྱི་མ་སྐྱེ་ཞེས་པ་དང་། །དེའི་འགྲེལ་བ་
རྣམས་སུ་པར་ཕྱིན་དུག་ལ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་། །དམན་མཆོག་གི་རིམ་པ་དང་།
ཕྱ་རགས་ཀྱི་རིམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཤེས་ཕྱིན་སྒྲོབ་ལམ་ན་ཡོད་པར་གསལ་བའི་
ཕྱིར། །ད་དུང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཀྱིས་བཤད་བྱ་ཙུ་བའི་མདོ་རྣམས་སུ་ཤར་ཕྱིན་
བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་སྐྱ་བཤད་པ་ནི། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། །དོན་དམ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་

བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རོན་དམ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་པའི་རབ་ཡིན་པས་ན་ཤེས་རབ་དང་། དེ་ལ་པ་རོལ་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱ་
མཚོའི་པར་འགྲམ་དང་། རོགས་ཏེ་སྒྲིབ་གཉིས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་སངས་
རྒྱས་སོ། །པ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །དེ་ཡང་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་སྒྲ་
བཤད་པའི་གཞི་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་གྱི་གཞན་
ལ་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་དེ། གསེར་སྒྲིང་ལས། དེ་ལས་བཞན་ལ་ནི་ངེས་པའི་ཆིག་
རིགས་པ་མ་ཡིན་ཤིང་སྒྲ་སྒྱར་བ་ཡང་དཀའ་ལ་བཅོམ་སྒྲན་འདས་གྱི་ངེས་པའི་
ཆིག་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་ཕྱིན་ལ་པ་
རོལ་ཏུ་སོན་པ་གསུངས་པ་དེ་ཡང་སྒྲ་བཤད་པ་ཅུ་མ་ཡིན། ཤེས་རབ་གསུངས་
པ་ཡང་སྒྲ་བཤད་ཅུ་མ་ལས་བྲལ་བ་ནི་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གསེར་སྒྲིང་ལས། དེས་
ན་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ལ་བཤད་ཀྱང་ཤེས་ཕྱིན་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བརྗོད་
གྱི་སེམས་བྱུང་ཤེས་རབ་ཁོ་ནར་འདོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། སྐབས་འདིར་ཤེས་ཕྱིན་འདོད་ཚུལ་ལ། དུམ་གསུམ་
གནོད་འཛོམས། གཞུང་འགྲེལ་གནོད་འཛོམས། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་། རྒྱན་
སྒྲ་ཆིག་གསལ་། དག་ལྟན་། ཡེ་ཤེས་ཞབས། བེ་མ་ལ་མི་ཤས་བཅས་གྱི་འདོད་
ཚུལ་བརྒྱད་ལས། གསེར་སྒྲིང་གིས་བརྒྱ་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་དང་། རྒྱན་སྒྲ་གི་

དགོངས་པ་ལྟར་ཤེར་བྱིན་ལ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱད་པར་མི་བྱེ་བར་གཙུག་པ་ལ་
 དང་། ལམ་ཤེར་བྱིན་པ་ལ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་གཙུག་པོ་དང་། སེམས་
 ཅན་གྱི་ས་ལ་ཤེར་བྱིན་མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་པ་དང་། གཞུང་ཤེར་བྱིན་ཤེར་བྱིན་
 དངོས་མ་ཡིན་པ་དང་། ལམ་ཤེར་བྱིན་གྱི་གཙུག་པོ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱབ་
 པ་དང་། ཉན་རང་ལ་ཤེར་བྱིན་མེད་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཆོགས་སྒྲུར་རྣམས་
 ལམ་ཤེར་བྱིན་གྱི་གཙུག་པོར་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་སྒྲུང་
 དང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཤེར་བྱིན་ལ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱད་
 པར་མི་བྱེ་བར་གཙུག་པ་ལ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། གསེར་སྒྲིབ་ལས། དེ་ལྟར་འདོད་
 པ་ཐ་དད་པ་དེ་དག་ལས་འདིར་གང་བཟུང་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཕྱོགས་སྤང་དང་སྟོབ་
 དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི་སྟོན་དང་བྱིས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གཞུང་ལམ་བཏགས་
 པ་བ་དང་འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྟོབ་ལམ་ན་ཤེར་བྱིན་ཡོད་
 པར་བཤད་པ་བཏགས་པ་བ་ལ་དགོངས་ཤིང་མཆན་ཉིད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་
 ན་ཡོད་པར་བཞེད་པར་སྒྲུང་སྟེ། དགོངས་པ་བཙུག་ན་ནི་མཆན་བཏགས་ཀྱི་
 དོན་དུ་མི་སྒྲུང་གི་གཙུག་པོ་ལ་བཞེད་པར་སྒྲུང་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
 བྱིས་ལ་འདོད་ན། ལམ་ཤེར་བྱིན་ཤེར་བྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་
 སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། དེའི་དོན་ནི་བྱད་ཆོས་གསུམ་མམ་བཞིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ཤེར་བྱིན་དངོས་དང་། ལམ་ཤེར་བྱིན་དང་།

གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིན་དང་། རྗེ་
བཙུན་སྤྱི་དོན་ལས། དོན་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ།
འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་དངོས་དང་། གཞུང་ལམ་གཉིས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་བཏགས་
པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྱིན་མེད་དེ། གསེར་
སྒྲིབ་ལྟར་ན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་བྱེད་པ་དང་། ལས་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བས་
དངོས་བཏགས་ལ་མི་བྱེད་པར་གཙོ་པོ་ལ་བཞེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། གཞུང་
ལམ་གཉིས་ཕྱིན་ཟེན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་
ཕྱིན་ཟེན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་ཡིན་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་མཁས་
གྲུབ་བསྟན་དར་བའི་རྣམ་བཤད་སྒྲིབ་པོ་རྒྱན་གྱི་སྒྲུང་བ་ལས། འབྲས་བུ་ཤེར་
ཕྱིན་དེ་དེས་བསྟན་པའི་ཕྱིན་ཟེན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་དང་། གཞན་གཉིས་
ཕྱིན་ཟེན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
བཤད་ལྟར་ན། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་བས་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཤེར་
ཕྱིན་མ་ཡིན་པ་འདོད་དོ། ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་གྱི་ས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པར་
ཐལ། གསེར་སྒྲིབ་ལས། དེ་ལྟར་ན་སློབ་ལམ་དང་ཤེར་ཕྱིན་འགལ་བ་འདོད་
པ་དག་གིས་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱིས་གཤེགས་ལུལ། རྒྱལ་བ་རྣམས་
ཀྱི་ཟད་མེད་ཀྱི་བྱང་པོ་སྦྱེད་བྱེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐར་ལམ་
འཆོལ་བའི་མིག་གཅིག་བུ་དེ་ཉིད་སྤངས་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་

གྱི་ཡུམ་འཛོལ་བ་དང་བུལ་ཞིང་རྒྱལ་སྤྲུལ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མིག་ཉམས་པར་བྱས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ་ལས། གཤམ་ཏེ་
 སློབ་ལམ་ན་ཤེར་བྱིན་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་ན་པར་བྱིན་གཞན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱང་མེད་
 པར་འགྱུར་བས། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱང་སེམས་མི་
 སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་པར་བྱིན་དུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
 ལམ་དང་། སྒྱུབ་པ་དང་སྦྱོར་བའི་རྣམ་བཞག་དུ་མ་སྤྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཁས་
 གཤངས་ནང་འགལ་དང་། མདོ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སློབ་
 པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་འགྱུར་བ་
 སོགས་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་མང་པོ་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན། ལམ་
 ཤེར་བྱིན་ཤེར་བྱིན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྣམ་ཤད་སྣང་པོ་རྒྱན་ལས།
 གཞུང་དང་ལམ་ཤེར་བྱིན་གཉིས་ནི་ཤེར་བྱིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། འདུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་པ་རོལ་ནི་གང་འཁོར་བའི་
 རྒྱ་མཆོའི་པར་འགྲམ་མམ་དོགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སློབ་པ་མ་
 ལུས་པ་སྤངས་པའི་རང་བཞིན་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ། །དེར་སོན་པ་ནི་
 དེར་བྱིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས་
 གསུངས་པ་ནི། ལས་གྲུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། འདིར་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
 པ་ཞེས་ལས་དང་སྦྱར་ན། ཤེར་བྱིན་མཆོན་ཉིད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་།

ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཤེར་ཕྱིན་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གསེར་སྒྲིང་ལྟར་ན་ནི། བྱེད་
སྒྲིབ་དང་ལས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། འདིར་པ་རོལ་དུ་
ཕྱིན་པ་ཞེས་ལས་དང་སྒྱར་ན་ལས་སྒྲིབ་དང་། འདིས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་
པ་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སྒྱར་ན། སེམས་ཅན་གྱི་ས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་མཆན་ཉིད་པ་དང་།
ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཤེར་ཕྱིན་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
ལས། དེས་ན་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ལ་པ་རོལ་འདིར་ཕྱིན་པ་ཞེས་ལས་ལ་
སྒྱར་ན་སངས་རྒྱས་སར་ཕྱིན་པ་ཡིན་པ་ལ། འདིས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་
པ་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སྒྱར་ན། སྒྲོབ་ལམ་ན་ཡང་པར་ཕྱིན་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། འདུག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ནི། སྒྲིར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྒྲ་བཤད་པ་
དང་ཡང་ན་ལས་སྒྲིབ་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྒྲ་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་
ན་དེ། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཤེར་ཕྱིན་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གདུལ་
བྱའི་རྒྱད་གྱི་རྣམ་རིག་མིང་ཆིག་དུ་སྒྲང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་སྒྲིབ་རྒྱ་
ཡིན་པར་ཐལ། གསེར་སྒྲིང་ལས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཞུང་སྒྲོང་ཐག་བརྒྱ་པ་ལྟ་བུ་ནི་
སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་གྱི་རྣམ་རིག་མིང་ཆིག་དུ་སྒྲང་བ་ཅམ་ཡིན་
པས་ཤེར་ཕྱིན་མཆན་ཉིད་པ་མིན་ནོ། །འདོད་ན། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན།
བྱེ་བྲག་སྒྲ་བའི་འདོད་པ་ལྟར་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཁྱོད་
ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཁྱོད་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་བྱེད་

བ་ལས་འབྲས་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཁྱེད་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་
 མིང་གི་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་ལས། བཏགས་
 པའི་དགོས་པ་ནི། འབྲས་བྱ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་དང་
 ལམ་ཉམས་སྲུ་ལེན་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ།
 གསེར་ཐོང་ལས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཞུང་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་པ་ལྟ་བུ་ནི། སྤར་བཤད་པ་
 ལྟར་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་སྤྱིར་གཞུང་འདིའི་དོན་གོ་དཀའ་ཡང་།
 གཞུང་འདིས་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བཀའ་སྒྲ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ལྟ་མིན་འདྲ་
 གྱེད་དུ་སྟོན་པ་མིན་ལ། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། བཀའ་བསྟན་
 བཅས་ཀྱི་འཐད་ཕྱོགས་ངོས་བཟུང་བའི་སྐབས་སུ། གསེར་ཐོང་ལས། ཆོས་
 སྟོན་པ་པོར་སྤང་བ་གཟུགས་སྤྱ་གཉིས་དང་ཞེས་པ་ནས་ དཔེར་ན་མི་ལམ་ན་
 སྤགས་ལ་སོགས་པ་ལྟའི་མཐུས་རྟེན་པའི་རྣམ་རིག་ཉིད་རང་གི་ཤེས་པ་ཡིན་
 །ཀྱང་ལྟས་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་བཤད་སྤྱར་དང་། རྒྱན་སྤང་དང་
 ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་བ་དང་། རྒྱད་གཞན་གྲུབ་པའི་འགྲེལ་བ་བཅས་ཤེས་བྱེད་དང་
 བཅས་པའི་སྟོན་སྤྱབ་པའི་གཞུང་འདི་ཡིན། སྤར་གྱི་གཞུང་འདིས་ཆོས་སྟོན་
 པ་པོ་དང་། དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་བཀའ་བསྟན་བཅས་རྣམས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་
 གྲུབ་པར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཙམ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྟོན་པ་པོ་དང་། དེས་
 བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམ་ཕྱི་རོལ་རྒྱང་ཆད་དུ་སྤང་བ་ནི། གདུལ་བྱས་སྤང་བ་ཙམ་

ཡིན་པས། དེ་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་ཉན་པ་པོའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་གྱི། སངས་རྒྱས་ལ་
 དེ་ལྟར་མི་སྤང་བ་སྟེ། སྤྲིབ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།
 ཉན་པ་པོ་ལ་སྤང་བ་ཅམ་གྱི་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་བདག་རྒྱུན་གྱི་མ་ཐུ་ལས་བྱུང་བས་དེས་བྱས་པར་བཞག་སྟེ། དཔེར་ན། མི་
 ལམ་ན་སྤྲུགས་དང་ལྟའི་མ་ཐུས་རྙེད་པ་དེ་རང་གི་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བ་ཅམ་ཡིན་
 ཡང་ལྟས་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ད་ལྟའི་གཞུང་གིས་ཉན་པ་པོ་ལ་སྤང་
 བ་ཅམ་གྱི་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་དེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཉན་པ་པོ་དང་འབྲེལ་
 བས་ཤེར་ཕྱིན་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། མདོར་བྲིས་ན་གཞུང་སྤྱི་བཙུགས་
 ཀུན་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྱུབ་ཅིང་། གདུལ་བྱའི་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་སྤང་བྱར་གྱུར་བའི་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཤེར་ཕྱིན་མ་ཡིན་པ་བསྟན་ནོ།།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་སེམས་ཅམ་པ་དང་ནལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་དབུ་མ་
 རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བྲག་སྤྱོད་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་
 ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། གཞུགས་སོགས་དོན་ལྡེ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་ན། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་ན། ཀུན་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། དབང་དོན་བག་ཆགས་

གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་།
འདས་སོགས་སྒྲོ་བཏགས་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར་བེད་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། སེམས་ཙམ་པས་གསུང་རབ་ཡན་
ལག་བརྩ་གཉིས་ལྟ་བུའི་བརྗོད་བྱ་བདག་མེད་སྤྱིར་བཏགས་དང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་
བཅས་པ་སོགས་ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་མིན་ཞེས་པའམ། ཡང་ན། སེམས་ཙམ་པའི་
གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ལྟ་བུ། གྲེ་སྤྱིའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ལྡན་མིན་འདྲ་
བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་དམ་སྟུམ་མོ།།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཤེར་སྤྱན་ལ་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱུང་པར་ཐལ།
ཤེར་སྤྱན་ལ་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱུང་པའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་སྒྲིང་ལས།
འོ་ན། སྒྲོབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་ཡུམ་དེ་ཤེར་སྤྱན་དུ་ཡང་བཤད་པའི་སྤྱིར་མངོན་
རྟོགས་བརྒྱུད་ཀ་ཤེར་སྤྱན་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཤེར་སྤྱན་དང་ཡུམ་བྱུང་མེད་པ་
ལྟར་བཤད་པ་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་པོ་སྒྲིལ་བ་དང་གསོ་བའི་སྒྲོ་ནས་བྱེད་ལས་
མཚུངས་པ་ཙམ་དགོངས་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཡུམ་མཚན་ཉིད་པའི་དོན་སྤྱི་ཀྱི་
བཞེད་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པ་དང་། ཤེར་སྤྱན་མཚན་ཉིད་པའི་དོན་རང་བཞིན་མེད་
རྟོགས་ཀྱི་སྒྲོ་དམ་པ་ཡིན་པ་གཉིས་བྱུང་པར་མེད་པའི་སྒྲུབས་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་
དང་། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་གསུམ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆ་རྣམས་མཚན་གཞིར་གཟུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། དེ་

ལས་གཞན་ལ་ནི་ངེས་ཆིག་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་སྐྱ་སྐྱར་བ་ཡང་དཀའ་ལ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངེས་ཆིག་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན། སྙིང་
རྩེ་ཆེན་པོ་དང་སྙིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
ལམ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་
སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ནི་སྙིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཐབས་
སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྒྱད་ཀྱི་
ལམ་རྣམས་སོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྙིང་བ་ལས། ལམ་ཤེར་
ཕྱིན་ནི། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཉིད་ཐེག་པ་གཞན་ཀྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་འཐོབ་
པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ལམ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སྟོབ་ལམ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཐེར་ན། རྒྱུན་མེད་དེ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་གཙུག་པོ་དང་འབྲས་བུ་ཤེར་
ཕྱིན་ཀྱི་གཙུག་པོ་ལ་སྙིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྟོ་ཡིན་དགོས་
ཀྱང་སྤྱིར་མི་དགོས་སྟུང་ལ། གོང་གི་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ་དེ་
གཙུག་པོ་ལ་དགོངས་པར་སྟུང་། ཡང་ཁོ་ན་དེ། གསེར་གླེང་ལྟར་ན་རྒྱན་སྙིང་གི་
དགོངས་པ་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་གཙུག་པོ་དེ་བྱང་ཆོས་གསུམ་མཐ་བཞི་ལྡན་དང་། རྣམ་
བཤད་ལྟར་ན་ཤེར་ཕྱིན་དེ་བྱང་ཆོས་གསུམ་མཐ་བཞི་ལྡན་བསྟན་པར་ཐལ།
རང་རང་གིས་རྒྱན་སྙིང་གི་དགོངས་པ་སྤངས་ཆུང་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དགག་བྱ་དང་བལ་བའི་བྱང་པར་བདེན་སྙིང་སྐྱ་མ་ལྟ་བུ་དེ་དེ་དག་གི་བྱང་ཆོས་

སྤྱ་ཐལ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དགག་བྱ་དང་བལ་བའི་བདེན་
 ཉོང་སྤྱ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་
 དེའི་མཆན་ཉིད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོའི་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ལས། ཤེས་རབ་
 བ་རོལ་ཕྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སྟོབ་
 དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོས་བཤད་པ་ལ། འོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་བཞེད་པ་ལྟར་དེ་
 བདེན་བྱུང་ཡིན་ནམ་སྟམ་བ་སོགས་ཀྱི་ལོག་ཏོག་སྟོག་པའི་ཕྱིར་ཏུ་བདེན་སྟོང་
 སྤྱ་མ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཆོས་སུ་སྟོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤྱགས་ཀྱི་སྐྱབས་
 སུ་ཡོངས་སྤྱ་དེ་ཁ་སྤྱོར་ཡན་ལག་བདུན་པུན་ཡིན་ཏེ། ༡ ་མཆན་དང་དཔེ་བྱད་
 ཀྱིས་སྤྱས་པའི་ཡན་ལག ༣ ་ཏྲག་ཏུ་རང་སྤྱང་གི་རིག་མ་དང་སྤྱོར་བའི་ཡན་
 ལག ༣ ་ཐུགས་སྤྱད་བདེ་བ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་ཡན་ལག ༤ ་
 སྤྱ་མ་ལྟར་སྤྱང་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཡན་ལག ༥ ་དམིགས་པ་མེད་པའི་
 ཐུགས་བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་སྤྱད་ཡོངས་སུ་གང་བའི་ཡན་ལག ༦ ་སྤྱོན་
 ཆད་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག ༧ ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་མི་སྟོན་པར་སྤྱིའི་
 སྤྱང་བ་འགོག་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་དང་པུན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱ་མ་ལྟར་སྤྱང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ཡང་། ཡོངས་སྤྱོད་
 རྟོགས་པའི་སྤྱ་དེ་ཏྲག་ཏུ་སྤྱོན་མི་འཆད་པའི་ཡན་ལག་དང་པུན་པས་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་ཡོད་དགོས་སོ་སྟམ་བ་སྟོག་པའི་ཕྱིར། སྤྱ་མ་ལྟར་སྤྱང་ཡང་རང་བཞིན་

མེད་པ་ཁྱད་ཆེས་སམ་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་པ་བཞིན་ནོ།།

ཡང་ཁོ་ན་དེ། ཉན་རང་ལ་ཤེར་བྱིན་མེད་པར་ཐལ། ཉན་རང་གི་གཞུང་
 དང་། ལམ་དང་། འབྲས་བུ་རྣམས་ཤེར་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་གསུངས་
 པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱན་སྒྲིང་ལས། དེའི་བྱིར་དེ་དག་འབྲེལ་བ་ཉིད་གིས་
 གཟུགས་བརྟན་དང་བྲལ་བ་རྣམས་པ་གསུམ་ཀ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
 པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། རྗེ་བཙུན་གྱི་རོལ་མཆོ་ལས། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱུས་གསུམ་གཞུང་ཤེར་བྱིན་དངོས་དང་།
 ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་རྣམས་དེའི་གཟུགས་བརྟན། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོབ་ལམ་རྣམས་ལམ་ཤེར་བྱིན་དངོས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་
 སྟོབ་ལམ་རྣམས་དེའི་གཟུགས་བརྟན། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་
 འབྲེལ་བའི་མི་སྟོབ་ལམ་རྣམས་འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་དངོས་དང་། ཐེག་དམན་
 གྱི་མི་སྟོབ་ལམ་རྣམས་དེའི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན། ཉན་རང་ལ་ཤེར་བྱིན་ཡོད་པར་ཐལ། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱལ་ཏེ། གསེར་ཐང་ལས། ཞེས་ཉན་
 རང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འདོད་པར་ལྟར་ན་དེ་ལ་ཤེར་བྱིན་ཡོད་
 པར་མི་འགལ་ཡང་བྱམས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བྱིན་ཆོད་དང་། འཕགས་པ་
 དང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པར་

མ་བཤད་ཅིང་མི་བཞེད་པས་འདིར་ཁས་མི་སྤང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཉན་རང་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དང་པོ་ཉིད་ནས་རིགས་
 དེས་པའི་ཉན་རང་སྟོབ་པ་ལ་མེད་ཀྱང་ཉན་རང་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་
 རྗེ་བཙུན་གྱི་རིགས་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྟར་ཡང་། རིགས་གྱི་སྤྱི་དོན་ལས། ཁ་ཅིག་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་དེས་པ་ལ་
 སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་བྱུང་པ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་འཤད་ལས། ཐེག་
 དམན་དུ་རིགས་དེས་པ་ཡིན་ཡང་། རིམ་བ་དང་པོའི་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱས་ནས་
 རིམ་བ་གཉིས་པའི་སྤྱི་བ་ལས་གྲོལ་བར་མཛད། རིམ་བ་གསུམ་པའི་སྟོན་ས་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་བགྱི་བར་མཛད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 དང་། རིགས་གྱི་སྤྱི་དོན་ལས། ཐེག་དམན་འཕགས་པས་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ལུང་གིས་ཀྱང་བྱུང་རིགས་པས་ཀྱང་བྱུང་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མདོ་ལས། འཇམ་བུ་སྤྱིང་འདིར་དགེ་སྟོང་ལྷ་རིའི་བྱ་དང་།
 མོ་ཁྱ་འགལ་གྱི་བྱ་ལྟ་བུ་ལ་སྟག་གི་གང་བ་ཞེས་སོགས་གྱི་ཉན་ཐོས་གྱི་སྟོང་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱལ་བར་བསྟོམ་པ་བས་བྱང་སེམས་གྱི་སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་གཅིག་བསྟོམ་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། །གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། བདེན་སྟོང་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་མཐའ་
 དག་ལས། བདེན་སྟོང་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱིས་སྟོང་

ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེལ་བ་བསོད་ནམས་ལྷག་པའི་སྟོན་སྲུང་པར་
དུ་འཕགས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་
བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། གསེར་ཐེང་གི་དགོངས་པ་ནི། ཉན་
རང་ནམས་ལ་རིགས་པའི་ནམ་གངས་འཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་སྲུང་སྟོང་ཉིད་བསྐྱེལ་
བྱེད་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡོད་ན་ཤེས་ཕྱིན་བཞག་ཆོག་ཀྱང་དེ་མེད་པས་ཉན་རང་
ལ་ཤེས་ཕྱིན་མེད་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་གྱི་
ཆོགས་སྟེར་གཉིས་ལམ་ཤེས་ཕྱིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསེར་ཐེང་ལས། ལམ་
དང་པོ་གཉིས་ལ་པར་ཕྱིན་གྱི་སྐྱ་འཇུག་ཀྱང་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
དེས་ན་ཐེག་ཆེན་འཕགས་ལམ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
པར་ཉོགས་པའི་ཆ་ནམས་མཚན་གཞིར་གཟུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་སྟེར་གྱི་ལམ་ནམས་ཤེས་
ཕྱིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ནམ་བཤད་ལས། ལམ་ཤེས་ཕྱིན་ནི་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་
པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཐབས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་ལམ་ནམས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། ལམ་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་གཙོ་
བོར་བདེན་འཛིན་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་རུས་པ་ཐོབ་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་ལམ་ནམས་ལ་བྱེད་ཀྱང་། ལམ་ཤེས་

ཕྱིན་ཅམ་ལ་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྒྲིབ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་
ནི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་སམ་སྙམ་མོ།
 ཟབ་མོ་ཤེར་ཕྱིན་དོན་ལ་དབྱེད་པ་འདིར། །
 མ་རྟོགས་འཁྲལ་བ་མང་བ་སྐྱེ་བོའི་གཤེས།
 སྒོ་ལྟན་རིགས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱིས་ལེགས་གཟིགས་ཏེ། །
 ལེགས་ཉེས་དབྱེ་འབྱེད་དུས་ལྟར་གནང་བར་འཆོལ།
 འདི་བྱིས་དགེ་བའི་ཚུ་ཐེགས་གང་མཆིས་ཆོ། །
 རྒྱལ་བསྟན་དར་ལ་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པའི་ཆོགས།
 སྐྱེ་ཆེ་བསྐལ་རྒྱར་བརྟན་ལ་བཞུགས་ཕྱིར་དྲ། །
 ལག་ཟུང་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་ཕུལ་བ་ཡིན།

བཀྱར་འོས་ཙོང་སྒྲིག་པ་མཆོག་གི་ཞབས་བྱར་དུ།

ཆེད་ལྷ།

གྲུས་པ་ད་ལྟ་ལས་བྲེལ་ཆེ་ཡང་ཁྱེད་ཅག་གི་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་བྱ་གཞག་
འདི་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ཚུལ་དུ་ཙོང་ཡིག་ཅིག་འབྲི་ཁུལ་བྱས་ཏེ་དུས་ལྟར་ཕུལ་བ་
ཡིན། དུས་ཆོད་ཀྱི་དབང་གིས་ཁྱེད་གང་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་ཡག་པོ་ཞིག་མ་

བྱུང་བ་ལ་སློ་འགྱུར་དང་བཅས་ངང་ནས་བསྐྱར་བ་ཡིན། བྱེད་ཅག་གིས་གཞུང་
དངོས་མ་གཏོགས་ཡིག་ནོར་དང་ཆོག་སྒྲོར་ལ་བཟོ་བཅོས་གནང་ཡང་འཐུས།
དེ་ནི་ཚུལ་སྤྲིག་པའི་དབང་ཆ་དེད། མཐར་བྱེད་ཅག་གི་བསམ་དོན་སྒྱུར་
འགྲུབ་ཡོང་བའི་སློན་འདུན་དང་བཅས་སེར་གྲེས་ལྷ་རམས་པ་དག་གི་བཤེས་
མངའ་ངེས་ངག་དབང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་༢༠༡༠ལོའི་༠༤ཆེས་༢༡ཉིན་སྤུལ།

ཙོང་གཞི་བཙུང་།

སེར་སྒྲིང་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཐུབ་བསྟན་ལེགས་སྟོན།

༥ གཉའ་ཁྲི་ཆོས་རིག་ཞབས་ཁྲུ་རིས་མེད་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་
གོ་སྐྱིད་འོག་རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་བསྐྱོ་
སྒྲིང་གི་ཙོང་མོག་ཡང་བཙུང་སྟོགས་རྟམས་ལ་དཔྱེད་པའི་སྟོ་ཙོང་སྟོན་པ་
གསེར་གྱི་ལྷེ་མིག། །གུས་པ་སེར་སྒྲིང་གཙང་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་ལེགས་
སྟོན་ནས།

༥ གསེར་ཁྲུན་ཆང་ལ་མ་ཞོར་ལུགས་བཟང་ཆེ། །

༩ ལྷ་རམས་ལ་མཛོད་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཡིས། །

ཟབ་དོན་འབྱེད་ལ་སྟོ་ཡི་སྒྲིང་བ་དང་། །

དཀའ་གནད་འཆད་པའི་དག་གི་དཔལ་ཡོན་སྟེ། །

ཟབ་བརྒྱུང་གསུང་མཆོག་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་ལ། །

འོལ་ཆོད་བཤད་ཡམ་བྱེད་པ་གང་ནས་སྟོབས། །

འོན་ཀྱང་གོམས་ཤིང་སྟོ་འདོགས་ཆོད་སྒྲིང་དུ། །

གཞོལ་བར་ཞོངས་པ་མཆིས་གང་མཁས་ལ་འཆགས། །

ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་སོགས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་འདིར་གང་བརྗོད་
པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི། གསེར་མེད་ལས། གཉིས་པ་ལ་བཞི། རྣམ་ཀུན། ཅེ་སོ།
མཐར་གྱིས་པ། སྐད་ཅིག་མའི་ས་མཆོམས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཉིས་
པ་སྟུང་བ་བཞི་འཆད་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རྣམ་རྗོགས་སྟུང་བ་འཆད་པ་ནི།
རྒྱན་ལས། རྣམ་པ་སྟུང་བ་བཅས་རྣམས་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། གཞི་ཤེས་
པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་བྱེད་བཅུ་
གཅིག་གིས་མཆོན་པའི་སྟོན་སྐད་དོ། རྣམ་རྗོགས་སྟུང་བའི་མཆོན་ཉིད་
ནི། གསེར་མེད་ལྟར་ན། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པར་བྱ་
བའི་བྱེད་དུ་སྐྱེ་མེད་གསུམ་བསྐྱེད་ཉེ་སྟོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང་།
དབྱེན་སྟུང་བ་ཉི་ཤུའོ། ཞེས་གསུངས། རྣམ་བཤད་ལས། རྣམ་རྗོགས་སྟུང་བ་
ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྟོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བེན་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དོ། ཞེས་གསུངས། ས་མཆོམས་ནི། གསེར་མེད་
ལས། བུད་རྟེན་གྱིས། ལས་དང་པོ་བ་དང་། སྟུང་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་། སྟོམ་
པའི་གནས་སྐབས་ཅན་རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་རྗོགས་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་དང་།
ཞེས་དང་། སྟུང་བ་ཉི་ཤུས་ས་མཆོམས་ཀྱིས་ཤེས་སོ་ཞེས་པའི་སྐབས་བྱེད་
ལ་བཞེན་ནས་ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་དུ་ནས་ས་བཅུ་རྒྱན་འཐའི་བར་དུ་གསུངས་
སོ། །འདིར་གསེར་མེད་ལས། སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་ཅེས་པ་རྗེ་རེད་མདའ་

བ་སོགས་གྱིས་སྒྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་ལ་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་
བྱས་ནས་འཆད་ཅིང་བྱད་པར་ཅན་གྱི་དོན་ཡང་རྟོན་གྱི་བྱད་པར་བྱིར་མི་སྡོག་
བ་དང་། སྒྱོར་བའི་བྱད་པར་སྒྱོན་ཐམས་ཅད་དང་བཅས་བ་དང་། ཡུལ་གྱི་བྱད་
པར་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་ཟེར་ལ།
འདོད་ཚུལ་འདི་ནི་གསེར་ཐེང་ལས། སྒྱིར་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བར་འདོད་
པའི་ལུགས་ལ་ཡང་སྒྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་ལ་རྣམ་དབྱེ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་
པར་སྣང་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པས་རང་ལུགས་ལ་མི་མཐད་པར་གོའོ། །ཐུབ་པ་
དགོངས་རྒྱུ་དུ། ཆོས་སྐྱེ་རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་མཆོན་ཉིད་པ་དང་། སྒྱོར་བ་
རྣམ་ཀུན་བཏགས་པ་བར་འཆད་པ་ནི། རྣམ་ཀུན་དང་སྒྱོར་བ་གཉིས་སོ་སོར་
བྱེ་ནས་འཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ལ་རྣམ་ཀུན་གྱི་སྤྲ་དངོས་དང་འཐོབ་བྱེད་སྒྱོར་བ་
ལ་དེའི་སྤྲ་བཏགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་ཀྱང་རང་ལུགས་ནི་རྣམ་ཀུན་
དང་སྒྱོར་བ་གཉིས་གཞི་མ་ཐུན་བསྟུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་དེ། གསེར་
ཐེང་ལས། འདིར་ནི་གཞི་མ་ཐུན་བསྟུ་བ་ལ་བྱས་ལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན།
ཆོས་སྐྱེ་སྟེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྐྱབས་སུ་འཆད་པའི་རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་དང་།
སྒྱོར་བ་ཞིའི་སྐྱབས་སུ་འཆད་པའི་རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་གཉིས་ལ་མཆོན་
བཏགས་འབྱེད་པ་སོགས་གང་ཡིན་དབྱེད་པར་ཁྱོའོ། །རྣམ་རྫོགས་སྒྱོར་བའི་
མཆོན་ཉིད། གསེར་ཐེང་ལས་བཤད་པ་ལྟར་བྱེད་ན་རྣམ་རྫོགས་སྒྱོར་བ་ལ་སྐྱེ་

མེད་གསུམ་བསྐྱུས་ཏེ་སྒྲོམ་པས་མ་བྱལ་བ་དང་སེམས་ཅམ་པར་གྱུར་པའི་བྱང་
སེམས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེ་མེད་གསུམ་སྒྲོམ་པ་མེད་པས་མི་འབྲད་ལ། མཁས་པ་
དག་གིས། གསེར་སྒྲིབ་དུ་དངོས་པོ་བརྒྱད་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་བཞག་པ་ནི་བྱ་
ཉ་གཉིས་ལྟར་ཡིན་པས་རྣམ་བཤད་དུ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་དགག་པ་
མཛད་པ་ལྟར་པལ་ཆེར་ཆོག་ཟེན་ལྟར་མི་བྱང་། །ཞེས་རྗེའི་རང་ལྷགས་མིན་
པར་འཆད་པས་དབྱད། ཡང་གསེར་སྒྲིབ་ལས། དེས་ན་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་
ཚུལ་བྲལ་གྱི་སར་བཤད་པ་ནི། བདག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་ཡི་དོན་འདི་ལྟ་བུ་
བྱའོ་སྟམ་དུ་གང་ཟག་ཏུ་རྟོག་པའི་ཚུལ་བ་ཞི་བ་ཅམ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་ཡིད་གནས་
གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་གསེར་སྒྲིབ་གི་དགོངས་པ་སེམས་
ཅམ་དུ་གནས་པར་མི་བརྒྱད་བར་གསེར་སྒྲིབ་གི་སྐྱས་ཟེན་སེམས་ཅམ་པ་
དང་། དངོས་བསྟན་ཐལ་འགྱུར་བ། ལྷགས་བསྟན་རང་རྒྱད་པའི་ལྷགས་ཞེས་
གསུངས་རྒྱན་ལྟར་འབྲེལ་ལོ།

གཉིས་པ། ཅེ་མོའི་སྦྱར་བ་འཆད་པ་ནི། རྒྱན་ལས། དེ་ཡི་ཉགས་དང་རྣམ་
འཕེལ་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་མཆོན་བྱེད་བརྒྱད་ཀྱིས་མཆོན་པའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་དོ།
མཆན་ཉིད་ནི། གསེར་སྒྲིབ་ལྟར་ན། རྣམ་རྫོགས་སྦྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་མེད་
གསུམ་བསྐྱུས་ཏེ་སྒྲོམ་པ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང་།

དབྱེན། ཅེ་མོ་བདུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་བཤད་ལས། ཅེ་སྒྱུར་ལ་མཆན་
 ཉིད་ནི། སྒྱུར་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟེན་པའི་སྒྲོ་
 རས་མཁྱེན་པའི་རྣམ་པ་བསྒྲོམ་པ་རབ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་པའི་རྣལ་འབྱོར།
 ཞེས་གསུངས། ས་མཆམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་བྱོད་རྣམ་རྒྱུན་མཐའི་
 བར་ན་ཡོད། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་རྣམ་འཛོག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་
 ཅེ་སྒྱུར་གྱི་ཅེ་མོའི་དོན་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོ་
 རས་ཡིན་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡང་ཐོས་བསམ་
 ཤེས་ཆེ་བས་ཆོགས་ལམ་རྣམ་མི་འཐོབ་ཅིང་སྒྱུར་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་
 བྱུང་ཐོབ་པའི་བྱོད་རྣམ་ཐོབ་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་སྒྲིང་ལས། ཅེ་མོའི་
 དོན་ནི་རྣམ་རྒྱུན་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། །འོན་ཀྱང་བསྒྲོམ་བྱེད་ལ་དབང་དུ་གྱུར་ཚུལ་ལམ་དབང་ཐོབ་ཚུལ་རི་ལྟར་
 ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་བསྒྲོམ་བྱེད་གང་ཞིག་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་པའི་སྒྱུར་
 རས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་རྣམ་ཐོབ་པ་ན་དེ་བསྒྲོམ་པ་ལ་དབང་དུ་
 གྱུར་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲོམ་བྱེད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྱེད་
 ཡོད་ན་དེ་བསྒྲོམ་པ་ལ་འདོད་དགྱུར་འཇུག་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མི་
 རྟག་པ་སོགས་བསྒྲོམ་པ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོགས་ལམ་རྣམ་
 གྲུང་ཡོད་ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་

བ་འཛོག་མི་སྤྱབ་བས་མཁུན་གསུམ་གྱི་ནམ་བ་སྒོམ་བ་ལ་དབང་ཐོབ་ཚུལ་
 བློ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ལྷན་མཐོང་ཐོབ་པ་ནས་འཛོག་བ་
 ཡིན་ནོ། །ཡང་འདིར་ཅེ་སྒྲོལ་བྱོད་ནས་འཛོག་པའི་སྐབས་བྱེད་ལ། གསེར་སྒྲིང་
 ལས། གཞན་ཡང་། ཅུ་བ་ལས་ཀྱང་ཅེ་མོ་བདུན་བཤད་པའི་ཐ་མ་བྱོད་ཡིན་བ་
 དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཐ་མ་འདི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོལ་ལ་སྐྱར་ན་ཤེས་
 བྱེད་དུ་མི་འགྲིག་པས་ཡས་རིམ་ནས་ཅིས་པའི་ཐ་མ་ཡིན་ནམ་ཡང་ན་དེ་དག་
 ལས་གཞན་པ་ཞིག་ཡོད་མེད་དཔྱད་པར་བྱ།

གསུམ་པ། མཐར་གྱིས་སྒྲིབ་བ་འཆད་བ་ལ། རྒྱན་ལས། མཐར་གྱིས་
པ། རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཅུ། །ཞེས་དང་། སྒྲིན་པ་ཞེས་རབ་བར་དག་དང་། །ཞེས་
སོགས་གྱིས་མཆོན་བྱེད་བཅུ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་སྒྲོན་ས་འཆད་པར་བྱེད་
དོ། །མཆོན་ཉིད་ལ་གསེར་སྒྲིབ་ན། མཁུན་གསུམ་གྱི་ཞེས་རྣམ་ཅིག་ཅར་
དུ་སྒྲེ་བའི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་
རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། དབྱེན་མཐར་གྱིས་པ་བཅུ་
གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་བཤད་ལས། མཐར་གྱིས་སྒྲིབ་བ་ལ་མཆོན་
ཉིད་ནི་མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྟན་པ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། །ཞེས་གསུངས། ས་མཆོམས་ལ། གསེར་སྒྲིབ་ནས་
ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ནས། ས་

མཆོམས་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་སྤྲོ་ལོགས་གྱི་བར་རོ། །ཞེས་
གསུངས། གསེར་ཐང་ནས་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ས་བརྩའི་ཐ་མ་ལ་བཞག་
འདུག་པས་རྒྱན་མཐའ་དང་ས་བརྩའི་ཐ་མ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་མེད་དང་། མཐར་
གྱིས་སྦྱོར་བ་དང་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་འགལ་མིན་བསམ་པར་བྱ། གསེར་
ཐང་ནས་མཐར་གྱིས་པའི་ས་མཆོམས་བཞག་པ་འདི་ལ་མཁས་པ་དག་གིས་
མཐར་གྱིས་སྦྱོར་རྒྱན་མཐར་བཞག་པ་ནི། ཉ་ལྷིག་ལས། ཡ་མཐའ་རྒྱན་འཐའི་
བར་དུ་ཡོད་པར་འཕགས་པས་བཞེད་པར་མངོན་ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པ་ལས་
གསེར་ཐང་གི་རང་ལུགས་མིན་ཏེ། བདུན་པའི་མཆོམས་སྦྱར་དུ་མཐར་གྱིས་
པའི་འོག་ཏུ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་ཆེ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནས་དེ་ལྟར་བྱས་པའི་
རྒྱ་མཆོན་ནི་གངས་མེད་གསུམ་དུ་རིམ་སྒོམ་ཞིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མཐར་སྦྱོར་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་སྦྱེས་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། གསེར་ཐང་དང་རྣམ་བཤད་ནས་མཆོན་
ཉིད་གསུངས་པ་ལྟར། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ལ་མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་
གྱིས་སྒོམ་པས་བྱབ་པ་དགོས་མིན་དང་། མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་དགོས་
མིན། དགོས་ན་གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་དགོས་པས་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ལ་
ཐེག་དམན་གྱི་ཆོགས་རིགས་སུ་གནས་པས་བྱབ་པར་ཐལ་བ་ཡོད་མེད་དང་
སྒོམ་ཚུལ་སོགས་ལ་དཔྱད།

བཞི་པ། སྐད་ཅིག་སྟོར་བ་འཆད་པ་ནི། རྒྱན་ལས། སྐད་ཅིག་མ། གཅིག་གིས་མངོན་རྟོགས་བྱང་ཚུབ་པ། །ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཞིས་མཆོན་པའི་སྟོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །མཆོན་ཉིད་ལ་གསེར་ཐེང་ལྟར་ན། མཐུན་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྟོམ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ཐོག་པས་དབྱེ་ན་བཞི་པོ། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་བཤད་ལས། སྐད་ཅིག་སྟོར་ལ་མཆོན་ཉིད་ནི། མཐར་གྱིས་སྟོར་བའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གོ། །ཞེས་གསུངས། ས་མཆོམས་ནི། གསེར་ཐེང་ལས། དེས་ན་ས་བརྩའི་ཐ་མ་ལ་བཞག་གོ་ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ས་མཆོམས་རྒྱན་མཐའ་ཁོ་ན་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། འདིར་གསེར་ཐེང་ལས། ཆེ་བ་གང་དག་སྐད་ཅིག་མ་འདི་བཞི་ཞེས་པ་ནི་སྟོ་ཆེན་གྱི་འདོད་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་གྱི་རིག་ཚུང་ལས། སྟོར་བ་བཞི་ནི། ས་བདུན་པ་དང་། བརྒྱད་པ་དང་། དགུ་པ་དང་། བརྩ་པ་ལ་རིམ་བཞིན་འཐོབ་པོ་ཞེས་པ་ལྟར་དོ། །འདོད་ཚུལ་འདི་མི་འཐད་པ་ནི་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་སྐད་ཅིག་སྟོར་བ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། དེ་ནས་བྱུང་པར་བྱུང་བའི་ཐེང་པ་དང་། འོག་བསྐྱེས་དོན་བྱུག་ཏུ་འཆད་པའི་རྒྱན་ཅུ་བ་ལས། དེ་མཐའ་ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་གྱིས་བཀག་གོ། །འདིར་སྐད་ཅིག་པའི་ངོས་འཛིན་ལ་ཆོས་བཞེས་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོག་གསལ་དུ་དུས་མཐའི་

སྐད་ཅིག་རྒྱལ་ཕྱན་གཅིག་གོ་ས་འཕོས་པའི་ཆད་དང་། སེ་གོ་ལ་གཏོགས་པའི་
 དུན་ལ་སྐུམ་བརྒྱ་རྒྱལ་ཅུ་རེ་བརྒྱད་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་དང་། བྱ་ཚྲོགས་ཀྱི་
 སྐད་ཅིག་མ་གང་ལ་བྱེད། དང་པོ་གཉིས་ལྟར་ན། དུན་ཐུང་བས་སྒྲོམ་བ་ཚྲོགས་
 མི་རྣམས་ལ། བྱི་མ་ལྟར་ན་དུས་ངེས་པ་མེད་དེ་བྱ་བ་ཚྲོགས་པའི་དུས་མི་ཤེས་
 བས་སོ། །ཞེས་བཀོད་པའི་དང་པོའི་ལན་དུ། དང་པོ་གཉིས་ལྟར་ན་ཡང་ཉེས་
 པ་མེད་དེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལན་མཛད་པ་དང་། བྱི་མའི་ལན་དུ། འདི་ཡི་དུས་
 ལ་ཡང་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་ངེ་ཙམ་སྒྲོམ་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ་ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་ལན་མཛད་པ་དག་ལ། གསེར་མེད་ལས་བྱིས་ཀྱི་ཤིག་བྱེད་དག་ལེགས་
 ཆར་བྱེད་ཀྱང་ཞེས་པ་བྱ་ཤིག་ནས་ལན་དེ་དག་འཐད་ཕྱོགས་སུ་བཟུང་ནས་
 རང་ལུགས་སུ་འཛོག་པར་མཛད། རྗེ་སྤྲུལ་མས་ནི་སྐྱབ་བྱེད་དེ་དག་མི་འཐད་པར་
 བཞེད་དེ། དེ་ཡང་བད་དཀར་ལས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་སྐད་
 ཅིག་སྒྱུར་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ངེ་ཙམ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མི་
 རུང་བ་དང་། འཕགས་པ་མོ་འགལ་གྱི་བྱས་མཛད་པའི་གདགས་པའི་བསྟན་
 བཅོས་ནས་བཤད་པའི་རྒྱལ་ཕྱན་གཅིག་སྐྱ་ལོག་བསྐྱར་བའི་དུས་དང་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་བྱུབ་མཐའ་ནས་བཤད་པ་སྟེ་མཛོད་འགྲེལ་ལས་སེ་གོ་ལ་གཏོགས་པའི་དུན་
 ལ་སྐད་ཅིག་རྒྱལ་ཅུ་རེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཆ་དེ་གཉིས་ཀ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་
 རོས་འཛིན་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ལ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་

བཟང་བ་མི་འཐད་པ་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལྟར་བྱེད་
ན་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་ཅེས་བཀག་ནས་
རང་ལུགས་ལ་དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་བྱ་རྒྱུ་གས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཡིན་
པས་རྒྱན་དང་ལྡན་ཡང་སྤྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་བྱུང་བར་འཕགས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས། འདིར་གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་མཛོད་འབྲེལ་ནས་རྩལ་ཐུན་
གཅིག་སྒྲོལ་བ་སྒྱུར་བ་དང་སྒྲེས་བྱ་སྟོབས་ལྡན་གཅིག་གིས་སེ་གོལ་གཅིག་
གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་སྐད་ཅིག་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་དུས་མཐའི་
སྐད་ཅིག་མའི་ཡུན་ཆད་དུ་གསུངས་པས་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་དེ་ལྟར་བྱེད་
པའི་ཆ་ལས་བྱུང་བ་མེད་པར་འདོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ།
དེ་ལ་ཆ་སྟུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྟར་། སྟུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་བྱེད་ཚུལ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དང་བསྟན་ན་འཛོན་པ་གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་ཆ་དེ་སྤྲ་མ་ལས་
ཀྱང་སྤྲ་བའམ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྒྱལ་ཆ་བ་རྗེའི་གསུང་ཐེག་
ཆེན་སྟོ་འབྲེད་ལས། སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་སྐད་ཅིག་སྟུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་
རེ་ལྟར་འདུལ་བའི་ཚུལ་བསམ་ན་ཡིད་བརྟན་དུ་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་མི་
རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། ཕྱི་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་འདྲའི་
ཆོག་མེད་ན་པཎ་ཆེན་དེ་འདྲས་མི་འགོད་པའི་ཕྱིར་དང་རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་མཁས་པ་དག་གིས་དབྱེད་པར་མཛད་ལ། གསེར་སྒྲིབ་དུ་

ནོར་བར་བཤད་པ་ཡང་མཛོད་དང་བསྟན་ན་ནོར་ཞེས་དགོངས་པ་སྒྲངས་འདུག
 དགོངས་པ་ལེན་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་མཛོད་ནས་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་
 བཞག་པ་དེ་དབུ་མའི་ལུགས་ལྟ་བུར་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་མིན་པ་དང་། དེ་
 ནས་བཤད་པའི་སྤྱི་བའི་མི་ཉག་པ་རྟོགས་པས་སྤྱི་བའི་མི་ཉག་པ་རྟོགས་པས་མ་
 ཁྱབ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤང་བས་སྤྱི་བའི་མི་ཉག་པ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་རིགས་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཐལ་བ་ཡོད་མེད་དང་། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་
 དང་སྤྱི་བའི་སྐད་ཅིག་མ་རྟོགས་ཚུལ་ཁྱད་པར་ཡོད་མེད་ཀྱང་དབྱད། ཡང་སྐད་
 ཅིག་སྟོར་བ་ལ་ནམ་པར་སྟོན་པའི་དེ་དང་ནམ་པར་སྟོན་པ་མིན་པའི་སྐད་ཅིག་
 སྟོར་བ་སོགས་བཞིར་བྱ་བའི་ནམ་པར་སྟོན་མ་སྟོན་འཛོག་ཚུལ་ཡང་རྗེ་ཡབ་
 སྤྱི་གསུངས་ཟེན་ལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་འདུག་ཀྱང་འདྲིར་མ་བྲིས་སོ། །

གསུམ་པ། ཆོས་སྐུ་འཆད་པ་ནི། རྒྱན་ལས། རོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་
 བཅས་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། ཐུབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
 འཆད་དོ། །མཆན་ཉིད་གསེར་ཐེང་ལྟར་ན། སྟོར་བ་བསྟོམས་པའི་འབྲས་བུ་
 མཐར་ཐུག་ཟག་མེད་གྱི་ཡན་ལག་དུ་མ་དང་ལྡན་པ། དབྱེ་ན་སྐུ་བཞིའོ། །ཞེས་
 གསུངས། ནམ་བཤད་ལས། ཆོས་སྐུ་ལ་མཆན་ཉིད་ནི། མཐེན་གསུམ་གྱི་
 ནམ་པ་བསྟོམས་པའི་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་གོ། །ཞེས་
 གསུངས། ས་མཆོམས་ནི། སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད། ཡང་འདྲིར། ཆོས་

དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། རི་ལྟར་མར་ངོའི་བཙུ་བཞི་ན། །ཁླ་བ་རུང་ཟད་གསལ་
བ་ལྟར། །ཞེས་སོགས་དང་། གསེར་མེད་ལས། ལམ་ནམས་སྤྲུལ་བ་དག་པའི་
རིམ་པས་ཆོས་སྤྱི་ཡང་ཁླ་བའི་འཕེལ་ཚུལ་གྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ནས་སྟོབ་
ལམ་དུ་ཡང་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་། །ཞེས་སྟོབ་ལམ་དུ་ཆོས་སྤྲུལ་དེའི་མིང་
ཅན་གྱི་ཆོས་སྤྱི་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་སྤྱི་ནི་འགོག་བདེན་དང་སྟོང་ཉིད་
ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤངས་པ་ཞིག་ལ་འཛོག་པར་སྤང་
ངོ། འཛོག་ཚུལ་ནི་གསེར་མེད་ལས། དཔེར་ན་བྱམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་
དང་དེའི་སྟེང་གི་བྱམ་པ་བཀག་ཆ་གཉིས་ཀ་བྱམ་མེད་ཡིན་པ་ལྟར་འཕགས་
རྒྱད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེའི་སྟེང་དུ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་བཀག་ཆ་གཉིས་
ཀ་འང་འགོག་བདེན་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདས་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་འདུས་
མ་བྱས་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ནམས་གོལ་
ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དགག་གཞི་སེམས་བདེན་སྟོང་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་བདེན་
འཛིན་ཀྱན་བཏགས་བཀག་པའི་བཀག་ཆ་འགོག་བདེན་དང་སྟོང་ཉིད་དུ་འཛོག་
པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་དེ་མཛོན་སྤྱུང་དུ་མཐོང་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་
སྟོན་ས་ས་བཙུའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དག་ལ་ཆོས་ཉིད་
མཐོང་བ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་ཆོས་སྤྱིའི་མིང་ཅན་གྱི་འགོག་བདེན་མཐོང་བ་
ལ་བྱད་པར་ཡོད་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསེར་མེད་ལས། ཁ་ཅིག་འགོག་

བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་འདོད་ཅིང་གཞན་དག་བསྒྲིག་ཏེ་འདོད་
 བ་ནི་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟག་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཡང་སྟོང་ཐུན་ལས།
 འགོག་བདེན་ཡིན་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་བྱུང་བར་འདོད་པ་ལ་དབྱ་སེམས་
 གྱི་མཁས་པ་སྟེ་ཡང་མི་མཐུན་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་
 བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་བར་འདོད་མིན་ལ་ཡིག་ཆ་སོ་སོར་འདོད་པ་མི་
 འདྲ་བ་ཡང་མཆིས་སོ། །

ལྷ་ལ། རྫོས་པ་སྤང་བ་ལ། རྟེན་སྤང་བོ་གསུམ་དུ་མཐུན་གསུམ་བསྟན་
 བ་དང་རྟེན་སྤང་བཞི་པར་ཡང་མཐུན་གསུམ་བསྟན་པ་གཉིས་རྫོས་པར་གྲོལ་བ་
 ལ། རྟོན་ཚུལ་དང་དགོས་པ་མི་འདྲ་བའི་ཆ་ནས་རྫོས་སྟོན་མེད་དེ། རྟེན་སྤང་
 བོ་གསུམ་དུ་མཐུན་གསུམ་སོ་སོར་བསྟན་ཅིང་། རྟེན་སྤང་བཞི་པར་ཞི་ལྷག་བྱང་
 འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་དུ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་ལ། ཡང་རྟེན་སྤང་བོ་གསུམ་
 དུ་མཐུན་གསུམ་བསྟན་པ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཤེས་པའི་ཆེད་མཆོན་
 བྱེད་གྱི་སྟོན་སྤང་། རྟེན་སྤང་བཞི་པར་ལེན་བྱེད་སྦྱོར་བས་ཉམས་སྟེ་ལེན་
 ཚུལ་གྱི་སྟོན་སྤང་ལ། ཡང་རྟེན་སྤང་བོ་གསུམ་དུ་རང་བཞིན་གྱི་ཉེ་བར་
 ཞི་བ་སྟེ་མཐུན་པ་གསུམ་པོ་དེ་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་བསྐྱེད་
 བ་མ་ཞུགས་པའི་ཞི་བའི་ནམ་པ་ཅན་དུ་དང་། རྟེན་སྤང་བཞི་པར་སྦྱོར་འདོགས་གྱི་
 གཉེན་པོར་སྦྱར་ནས་བསྟན་པས་མི་རྫོས་ལ་དགོས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་

ཆེད་ཡིན་པས་སོ། །སྐབས་དང་པོར་མཐོང་སྒྲོམ་བཤད་པ་དང་། སྐབས་གཉིས་
པར་ཡང་དེ་གཉིས་བཤད་པ་རྫོས་པར་རྒྱལ་བ་ལ། དགོས་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་
མི་རྫོས་ཏེ། སྐབས་དང་པོར་བཤད་པ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་
མཐུན་པ་ཞིག་ནམ་མཐུན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དང་། གཉིས་པར་
བཤད་པ་ནི་ནམ་མཐུན་དེ་འཐོབ་བྱེད་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོག་པའི་ཆ་ནས་བསྟན་
པས་སོ། །སྐབས་གཉིས་པར་ཉན་རང་གི་ལམ་བཤད་པ་དང་། སྐབས་གསུམ་
པར་ཡང་དེ་བཤད་པ་རྫོས་པར་རྒྱལ་བ་ལ། མི་རྫོས་ཏེ། གཉིས་པར་བཤད་པ་
ནི། ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་མཆོན་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ། གསུམ་པར་བཤད་པ་ནི་
བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་གོལ་སར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དེའི་ལམ་ལོགས་སུ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་སོ། །སྐབས་དང་པོར་ཆོས་སྐྱབས་པ་དང་བརྒྱད་པར་དེ་
བསྟན་པ་རྫོས་པར་རྒྱལ་བ་ལ། མི་རྫོས་ཏེ། དང་པོར་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་དང་
བརྒྱད་པར་འབྲས་བུའི་ངོས་ནས་བཤད་པས་མི་རྫོས་སོ། །

གཉིས་པ་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ནམ་མཐུན་གྱི་ལུས་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ནམ་མཐུན་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་དང་། དེའི་འཆད་
བྱེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་སོགས་ལས་དང་པོ་ནི། གསེར་གླེང་ལས། གལ་ཏེ་
འདིར་ནམ་མཐུན་སྟོན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་སྟོན་ཞེ་ན། དོན་བཅུ་
པོ་འདིས་མཆོན་ནས་སྟོན་པས་སྟོན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དོན་བཅུས་

མཆོན་ཚུལ་ལ་ཡང་སྟོན་གྱི་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་རྒྱས་འབྲས་བྱ་མཆོན་པའི་སྟོན་ས་
 ཡིན་ལ། རྒྱ་ནི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཅིང་དེ་ཡང་རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་
 རང་གི་ངོ་བོ་སྟེ་བཞི་ཡིན་ལ། རྟེན་དེ་ཡང་བསམ་པའི་བྱད་པར་སེམས་བསྐྱེད་
 ལ། གདམས་ངག་དང་རྗེས་བསྟན་ཐོབ་ལ། སྟོར་བའི་བྱད་པར་ངེས་འབྱེད་
 ལ་གནས་ལ། དེགས་གྱི་བྱད་པར་ཆོས་དབྱིངས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱད་ཆོས་
 བཞི་ལྡན་དུ་འཛོག་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་ཆོས་
 བརྩས་ནམ་མཁུན་མཆོན་ཚུལ་འདི་རྒྱས་འབྲས་བྱ་མཆོན་པ་མིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་
 ཡུལ་ཅན་མཆོན་ཚུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཆོན་ཚུལ་དེ་གཉིས་འགལ་བར་སྐྱབ་པར་
 བྱེད་དོ། །གསེར་མེད་ལས་ནི་མཆོན་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀ་འཐད་པར་གསུངས་ཏེ།
 དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་རྒྱན་སྒྲུང་དང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གིས་བཤད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་
 ལྟར་ཡང་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ངེས་སྐྱབ་དང་
 བཅས་པ་ནམས་གིས་ཡུལ་ལམ་རྒྱུའི་སྟོན་ས་མཆོན་པའི་ནམ་མཁུན་ནི་སྐྱབ་
 པའི་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ནམ་བཤད་ལས་ནི་རྒྱས་འབྲས་བྱ་མཆོན་ཚུལ་
 ལ་ཅུང་ཟད་སྐྱར་དུ་ཡོད་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མིན་པར་གསུངས་ཏེ།
 དེ་ཉིད་ལས། རྒྱས་འབྲས་བྱ་མཆོན་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་ཅུང་ཟད་བཤད་དུ་ཡོད་
 ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཆོན་
 པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས། འདིར་གསེར་མེད་ལས། སྟོབ་བ་དོན་

གཉེར་གྱི་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཆ་ཆང་ཞིག་མཐུན་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་
མཐུན་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། ཐབས་དེ་ཡང་འདྲིར་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པས་
ཆང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གསུང་འདིས་ཆོས་བརྩ་མངོན་སུམ་དུ་
རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་རྣམ་མཐུན་གྱི་མཆོན་གྱེད་དུ་འཐད་པ་རྗེའི་
བཞེད་དགོངས་མཐར་ཐུག་དང་བསྟན་བཅོས་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་
པ་རྣམ་བཤད་ནས། རྣམ་མཐུན་ལ། མཆོན་ཉིད་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་
པའི་ཆོས་བརྩ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྫོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས། །ཞེས་
བས་གསལ་བར་བྱས་ལ། གོང་དུ་གསེར་ཐེང་ལས། རི་ལྷ་རི་སྟེད་གྱི་རྣམ་པ་མ་
ལུས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐུན་པའོ། །ཞེས་པ་རྣམ་མཐུན་
གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་སོགས་ནི་བྱ་ཉ་གཉིས་ལྟར་ཡིན་པའམ། མདོའི་
དངོས་ཟིན་ལྟར་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པར་འགྲེལ་ཚུལ་འདུག་གོ།

གཉིས་པ་དེའི་འཆད་གྱེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལམ་
གྱི་རང་བཞིན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཞེས་
དང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད་ཅིང་།
སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་གསེར་ཐེང་ལས། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་བའི་སེམས་སོ། ཞེས་དང་། དབྱེ་
ན། རོ་བོའི་སྒོ་ནས་སྒོན་འདུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས། སྐྱེ་ཆུལ་གྱི་སྒོ་ནས་

བད་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་གཉིས། ས་མཆོམས་ཀྱི་
 སྟོན་མོས་པས་སྐྱེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་
 བསྐྱེད། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད། སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
 བཅས་བཞི་དང་། བཞེད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་སྤྱགས་རྩི་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་།
 མཉན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་བཅས་གསུམ་
 གསུངས་སོ། །སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་འདོད་ཚུལ་ལ། གསེར་མེད་དངོས་ཟིན་
 ལྟར་བྱས་ན་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་དག་ལ་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་
 རྒྱང་སྟེ་ཐོགས་མེད་སྒྱུ་མཆེད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོན་ལམ་གྱི་སེམས་
 པར་བཞེད་པ་དང་། འཕགས་པ་བྱོལ་སྟེ་དང་སྟོབ་དཔོན་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་
 པས་དེའི་ངོ་བོ་སེམས་སྲུ་བཞེད། བྱད་ཆ་གྲིས་འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་
 ཀྱིས་སེམས་སྲུ་བཤད་པ་བཀག་ནས་དེའི་ངོ་བོ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཉིད་
 ལ་བཤད་ཅིང་སེམས་སེམས་བྱུང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་བཞེད། ལྷནྱེ་པས་དེའི་ངོ་
 བོ་ཡིད་དང་འདུན་པ་གཉིས་ཆར་ལ་འདོད་པར་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་རང་
 ལུགས་ནི་འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་ལྟར་དེའི་ངོ་བོ་སེམས་སྲུ་འཛོག་ཅིང་རྒྱ་
 མཆོན་ཡང་སེམས་མིན་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པའི་སྒྲ་དོན་མི་འཐད་པ་དང་།
 མདོ་རྒྱན་ལས། དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་འབྱུང་བ། །ཞེས་པས་སེམས་པ་
 མཚུངས་ལྡན་དུ་ཡོད་པའི་སེམས་ཞིག་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འཛོག་དགོས་པར་

དགོངས་ནས་སེམས་སྤྱ་བཞིན་པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་དག་གྲེད་གདམས་ངག་ལ། རྒྱན་ལས།
གདམས་ངག་དང་། ཞེས་དང་། སྤྱབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་
ཀྱི་འཆད་ཅིང་། འདི་ལ་ཡང་གདམས་ངག་ཅམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐར་ལམ་མ་ཞོར་བར་སྟོན་པའི་རྫོད་གྲེད་ལ་གསུངས་
ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་
ཐོབ་པའི་ཐབས་མ་ཞོར་བར་འདོམས་པའི་རྫོད་གྲེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དབྱེ་
ན་བཅུ་ཡོད་ཅིང་། ས་མཆམས་ནི་རྣམ་བཤད་ལས། ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་ཆོགས་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་སྤྱོད་ལ་ནས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སའི་བར་ཡོད་ལ། །ཞེས་གསུངས། མདོན་ཉོགས་རྒྱན་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་གདམས་
ངག་བྱེད་ཅན་གྱི་དོན་ལེགས་པར་ཆང་བའི་བྱེད་བཀས་མ་བྱུང་བར་གསུངས།
འོན་ཀྱང་སེམས་ཅམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་མཐའ་སྟོན་པའི་མདོ་དང་
བསྟན་བཅོས་སོགས་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་འཐོབ་
པའི་ཐབས་མ་ཞོར་བར་ཆང་མིན་དང་། རྫོད་གྲེད་དང་རྫོད་གྲེད་རྣམ་དག་བཅས་
ལ་བྱེད་པར་ངེ་ཡོད་ལ་དབྱེད་བྱ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་མ་གྲིས་སོ།

གསུམ་པ་གདམས་པའི་འབྲས་བུ་ངས་འབྲེད་ཡན་ལག་ནི། རྒྱན་ལས།

ངེས་བྱེད་ཡན་ལག་རྣམ་བཞི་དང་། །ཞེས་དང་། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་
དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འཆད་ལ། འདྲིར་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི།
གསེར་ཐོང་ལས། ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་
གང་མོས་སྒྱུད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་པའོ། །ཞེས་དང་། དབྱེ་ན། བྱད་པར་ལྷ་ལྷན་
གྱི་དོད་ཅེ་བཟོད་མཆོག་རྣམ་པ་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས། འདྲིར་ངེས་འབྱེད་
ནི་མཐོང་ལམ་དང་ཡན་ལག་ནི་དེ་འཛོལ་པའི་ཐབས་སམ་རྒྱ་ཡིན་པས་སྒྱུར་
ལམ་ལ་འབྲེལ་ཏེ། གསེར་ཐོང་ལས། མི་རྟག་པས་རྒྱད་མཐོང་སྤང་ལས་ངེས་
པར་འབྱེད་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནི། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། བྱད་ཆོས་ལྷ་ནི། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་དམིགས་པའི་བྱད་པར། རྣམ་པའི་བྱད་པར། རྒྱའི་
བྱད་པར། ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱད་པར། ལྷན་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་བཅས་ལྷ་ཡིན་ལ་
དེ་ལྷའི་སྒྲོ་ནས་ཉན་རང་གི་སྒྱུར་ལམ་ལས་བྱད་དུ་འཕགས་པར་སྟོན་ནོ། །ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་ལ་བྱད་ཆོས་ལྷ་ལྷན་གྱིས་བྱབ་མིན་དང་། རྣམ་པའི་བྱད་པར་
སོགས་ལ་དབྱོད་ཚུལ་ཡོད་ཀྱང་འདྲིར་དེ་ཙམ་ལས་མི་སྒྲོའོ། །

བཞི་པ་གདམས་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་བཤད་པ་ལ་
བཞི་ལས། དང་པོ་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ནི། རྒྱན་
ལས། སྐྱབ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱུར་པ། །ཞེས་དང་། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དུག་

དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་ཅིང་། འདིར་སྟོས་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། གསེར་སྒྲིང་ལས། དབྱིངས་གང་
འདིར་སྟོས་སྐྱབ་པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་། རྟེན་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་ན་བཅུ་
གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་དབྱིངས་གང་ཞིག་ཐེག་
ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པ། ཞེས་གསུངས། ས་མཆོམས་ནི་སྤྱིར་ཆོགས་
ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དང་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་རྟོན་ནས་རྒྱན་མཐའི་
བར་དུ་ཡོད། འདིར་དངོས་བསྟན་སྟོར་ལམ་རྟོན་ནས་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་ལ་
གསེར་སྒྲིང་ནས། སྐབས་དོན་ནི་སྐབས་འདིའི་རིགས་ལ་གཉིས་ལས་བྱེད་པར་
ཅན་ནི་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་རྟོན་ནས་སྤྱིར་མི་སྟོག་དུ་བཤད་པས་དེ་
དང་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་ཆོགས་ལམ་དུ་སྤྱིར་མི་སྟོག་གི་རྟགས་མ་ཐོབ་པས་མ་
བཞག་སྟེ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟོར་ལམ་ཀྱི་རྟེན་
ནས་སྐབས་འདིར་བསྟན་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་བཞི་དང་བྲལ་བ་དང་།
རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ལ་སྟོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དམིགས་ནས་
གོམས་པས་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་བདག་པོར་འགྱུར་བས་སྟོར་ལམ་ནས་
རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས། འདིར་རྟེན་ནི་འདིར་སྟོས་སྐྱབ་པའི་སྟེང་
གི་ཆོས་ཉིད་དང་བརྟེན་པ་ནི་སྐྱབ་པ་དེ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་རྟེན་དུ་འཛོག་ཚུལ་ཡང་
སྐྱབ་པས་རང་སྟེང་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བསྟོམས་པས་རང་ཉིད་གོང་

འཕེལ་དུ་འགྲོ་བའི་གཞི་བྱེད་པས་རྟེན་ནས་ཡང་ན་དེ་ཉིད་སྒྲོན་སྒྲོང་བ་དང་ཡོན་
 ཏན་འབྱུང་བའི་གཞིར་ཡོད་པའི་གནད་ཀྱིས་དེའི་གཞིའམ་རྟེན་ཞེས་བྱའོ། དེ་
 ཡང་གསེར་སྒྲིང་ལས། འདིར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དོན་ནི་འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་
 རྒྱག་གས་ས་གཞི་ལ་ལོ་ཉོག་ལྟ་བུར་མི་བསམ་གྱི་འོན་ཀྱང་སྒྲེ་མཆེད་དུག་
 གི་རང་བཞིན་སྒྲོས་པ་དང་བལ་བ་དེ་རྟོགས་པའི་མཐུས་སྒྲུབ་པ་བཙུགས་མ་
 བོད་ཅིམ་པ་ལྟར་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། འདིར་
 རྒྱབ་མཐའ་བཞིའི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་འདོད་ཚུལ་མདོ་ཙམ་ཞིག་སྒྲོས་ན། རྒྱ་སྒྲུབ་
 སེམས་བྱུང་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཞིག་ལ་རིགས་སུ་འཛོགས་སྟེ། མཛོད་
 ལས། མ་ཆགས་འཕགས་རིགས། །ཞེས་གསུངས། མདོ་སྡེ་པས་ནི། རྒྱལ་སྲས་
 མ་ལས། མདོ་སྡེ་བ་དག་གིས་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་རུས་པ་
 ཡིན་ཏེ། སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་དང་སྒྲོབ་པའི་གནས་སྒྲུབས་ན་ཡང་ཡོངས་སུ་ཉམས་
 པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ས་བོན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་
 ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་རུས་པ་ཞིག་ལ་རིགས་སུ་འཛོགས་གོ། །མ་ཟད་དབང་
 བོན་རྒྱལ་གྱི་བྱེད་པར་ལ་རིགས་སུ་འཛོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། དབང་
 བོན་རྒྱལ་དེ་དག་ཏུ། །ཞེས་དང་། གསེར་སྒྲིང་ལས། ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་རིགས་ཐ་
 དད་དུ་མི་འདོད་པ་ལ་ཞེས་བྱེད་མེད་ཅིང་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ་དེ་དག་མ་ཆགས་
 པ་དང་དབང་བོ་བྱེད་པར་ཅན་ལ་རིགས་སུ་འདོད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

འོན་ཀྱང་སྤེལ་འདི་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་
འདོད་དོ། །སེམས་ཅམ་པས་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཉོགས་
པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཞིག་ལ་འདོད་ལ། ཡང་སེམས་ཅམ་པ་ཀྱན་གཞི་མི་
འདོད་པས་ཐོག་མེད་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་སྙེང་
གི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་རུང་གི་ས་བོན་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསོས་མ་བཟུང་
པ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་དེ་ཉིད་ཐོས་སོགས་ཀྱི་གསོས་བཟུང་པ་ནས་
རྒྱས་རིགས་སྤྱ་འཛོག་པ་དང་། ཀྱན་གཞི་འདོད་པས་ནམ་སྟོན་གྱི་ནམ་ཤེས་
ཁོ་ནའི་སྙེང་དུ་འཛོག་ཅིང་དེ་ཡང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ལ་བཟུངས་པའི་གང་ཟག་
གི་གདགས་གཞིའི་སྙེང་དུ་འཛོག་པའམ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གནས་འགྱུར་རུང་གི་
རྒྱས་པ་ཡིན་པས་བཞག་གོ་ཞེས་གྲུང་ཐང་གི་པར་ཕྱིན་དུ་གསལ་བས་དབྱད།
དབྱུ་མ་པས་ནི་སངས་རྒྱས་སྤྱ་འགྱུར་རུང་ལ་རིགས་སྤྱ་འཛོག་གོ།

ཡང་འདིར་སྟོས་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པ་སྟོར་ལམ་བོད་ནས་འཛོག་པའི་རྒྱ་
མཆན་དུ་རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་བཞི་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་པར་
གསུངས་པས་དེ་ལྟར་ན་ངན་སོང་གི་ཉེན་ཅན་གྱི་སྟོར་ལམ་བོད་པ་བ་དེ་རིགས་
ཀྱི་ཉེས་དམིགས་བཞི་དང་བྲལ་ཚུལ་གང་ཡིན་དང་། ཡང་དེ་འབྲའི་བྱང་སེམས་
མེད་ཟེར་ན། མཛོད་ལས། བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་ཡོངས་མི་འགྲོའོ། །ཞེས་བཟོད་
པ་ནས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའི་རྒྱ་མཆན་བཛོད་དགོས་སོ། མ་ཟད་མཛོད་

རིག་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ནས་ཀྱང་། ཅེ་མོ་ཐོབ་ནས་མཆམས་མེད་བྱེད་པ་
 དང་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་སྤིད་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་པས་དབྱེད། རིགས་ཀྱི་ཉེས་
 དམིགས་བཞི་དང་བྲལ་བའི་བྱུང་བ་མི་དགོས་ན། ཆོགས་ལམ་ནས་ཀྱང་བཞག་
 ཆོག་པར་ཐལ། དེར་ཡང་རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་བཞི་དང་བྲལ་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན་དབྱེད། རྣམ་བཤད་ནས་རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་བཞི་དང་བྲལ་བ་
 ཅམ་མིན་པར་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
 དམིགས་ནས་གོམས་པས་ཞེས་རྒྱ་མཚན་གཉིས་བཀོད་པས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་
 ཉེས་དམིགས་བཞི་དང་བྲལ་བ་ཅམ་གྱིས་མིན་པར་སེམས་སོ། །རིགས་ཀྱི་ཉེས་
 དམིགས་བཞི་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་བ་དང་། ཁྱོགས་ངན་
 པས་ཟིན་པ་དང་། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་སོགས་པས་ཐོངས་པ་དང་། སེམས་ཅན་
 གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་བཞི་དང་ལྡན་པས་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་ཆོགས་ལམ་ནས་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཡང་རིགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་མོད་གྱི་རིགས་གོང་ནས་
 གོང་དུ་སོང་བར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དང་། རིགས་
 ཀྱི་ཉེས་དམིགས་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་མེད་པས་མ་བསྟན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་
 བཤད་ནས་གསུངས་པས་རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་མཐའ་དག་དང་བྲལ་ཚུལ་
 རི་ལྟར་འཛོག་ ཡང་འདིར་རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ་ལས། དེ་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་

བར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་བཞག་ན་དེའི་སྟེང་ན་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་པར་མ་བཞག་
ན་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་རིགས་
འདྲ་སྤྱད་མེད་གསུང་དུ་རྒྱུན་གྱི་བསྐྱབས་པ་མིན་གྱི། རོགས་མ་མེད་པ་ནས་
རིགས་བརྒྱད་དེ་འོང་པ་འབགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཉིར་ལེན་བྱེད་པ་ཞིག་
སྟེ་དེ་མེད་ན་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མེད་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ལུགས་དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན་རང་གི་ཉིར་ལེན་
དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་སྤྲ་མ་སྟོན་དུ་སོང་བས་མ་ཁྲབ་པ་འདྲ་ཞིག་སྤྱད་བས་དེ་
ལྟར་འཐད་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་ཤེས་མིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། ཉིར་ལེན་
མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་འགྲུབ། །ཅེས་པའི་ལུང་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་སོགས་རི་ལྟར་
ཡིན་དཔྱད། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་བྱེད་པར་ཞེས་པ་ནི་རྟོགས་དཀའི་སྤྱད་བ་ལས།
དེ་འདྲའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་དེ་ནི་གང་ལ་ལྡན་པའི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་
པོ་རྣམས་ས་བོན་དེ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་
ཅན་སོ་སོར་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་བྱེད་པར་ཞེས་བྱ་ལ།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་བྱེ་བྲག་ལ་མིན་པར་རིགས་སུ་འཛོག་
པའི་ས་བོན་དེ་ཉིད་ལ་བཞེད་པར་འདྲའོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་ནི། རྒྱན་ལས། དམིགས་པ་དག་དང་།
ཞེས་དང་། དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་

ཅིང་། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་ནི། གསེར་སྒྲིང་ལས། སྐྱབ་པ་པོའི་ཞེས་
བྱར་བྱར་པའོ། །དབྱེ་ན། བརྩ་གཅིག་གོ་ཞེས་གསུངས། རྣམ་བཤད་ལས།
མཚན་ཉིད་ནི། སྐྱབ་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པར་བྱ་བའི་གཞིའོ། །ཞེས་གསུངས།
སྐབས་འདིར་དམིགས་པ་ལ་བརྩ་གཅིག་ཏུ་འབྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། སྒྲང་བྱ་དང་།
དོར་བྱ་དང་། བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པར་བྱ་བའི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་
ཏེ་སྤྱིར་བསྟན་པ་གསུམ་དང་། ལམ་དང་སྤང་གཉིན་དང་། བདེན་པ་དང་འབྲས་
བུའི་སྒྲོ་ནས་རིམ་ཅན་དུ་དཔྱོད་པའི་སྒྲོ་ནས་སོ་སོར་དབྱེ་བ་བརྒྱད་དུ་གསུངས་
པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྒྲང་དོར་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་བའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱིར་
བསྟན་པ་དང་། ལམ་དང་སྤང་གཉིན་དང་། བདེན་པ་དང་། འབྲས་བུའི་སྒྲོ་ནས་
དབྱེ་བ་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་དང་། ཆོས་གསུམ་སྤྱིར་རྟོག་པ་དེའི་འོག་ཏུ་དམིགས་
པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་དཔྱོད་པར་བྱེད་དེ། རི་ལྟར་ཞེ་ན། གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་
ལས་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་འཛིག་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པོའི་དབྱེ་
བ་བྱང་བཞི་ཉིད་གྱིས་སོ། །ཞེས་དང་། དེ་ནས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་པའི་ཆེད་
དུ་སྤང་བྱ་ཟག་བཅས་ནི་གང་། གཉིན་པོ་ཟག་མེད་ནི་གང་ཞེས་རྟོག་ལ། །ཞེས་
དང་། ཟག་མེད་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཆ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་དཔྱོད་ལ།
ཞེས་དང་། དེ་ནས་འཛོལ་བུའི་འབྲས་བུ་ནི་གང་ཞེས་དཔྱོད་པ་ན་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་འཛོག་ཚུལ་ལ་ཡང་གསེར་སྒྲིང་

ལས། དེ་ལ་སྤྱིར་ཀུན་བདུས་ལས་ཞེས་སོགས་ལྟར་ཀུན་བདུས་ཀྱི་ལུགས་ལ་
ཟག་པ་སྒྲིབ་ཀྱི་གང་རུང་དང་འབྲེལ་བའི་ཆ་ནས་ཟག་བཅས་དང་། དེ་མེད་པ་
ལ་ཟག་མེད། མཛོད་ནས་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སྒྲིབ་ནས་
ཟག་པ་རྒྱས་པར་གྱུར་མ་གྱུར་ལ་དེ་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ཐལ་འགྱུར་
བའི་སྐབས་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རང་གི་ལུགས་ནི་བདེན་འདྲིན་གྱི་མ་
རིག་པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་གང་རུང་གི་བསྐྱེད་པ་ནི་ཟག་བཅས་དང་། བསྐྱེད་
པ་དེ་དང་ཐལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་
ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དུ་འབྱེད་ཚུལ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རང་རྒྱུད་པའི་
ལུགས་ལ་ཡང་སྐབས་འདིའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ནི་ཟག་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་
མི་བྱེད་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་སྒྲིབ་ལས། འདིར་ནི་ཟག་པའི་གཉེན་པོ་
བྱེད་མི་བྱེད་ལ་འདོད་པས་མི་མ་སྤུན་ལོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་སྐབས་གཉིས་
པའི་སྒྲིམ་ལས་ཀྱི་ཐད་དུ་རྟོག་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ལ་དེ་གཉིས་སུ་
འཛོག་པ་དང་། སྐབས་བཞི་པར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་དོན་
བསྐྱེད་ཐད་དུ་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱེ་བྱག་གི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་
མེད་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཉན་ཐོས་སྤང་བའི་
གཙུག་པོར་བྱས་ནས་སྤྱོད་པའི་ཆ་ནས་ཟག་མེད་དེ་ལྟར་མི་སྤྱོད་པའི་ཆ་ནས་ཟག་

བཅས་འཛོག་པ་སོགས་དུ་མ་ཞིག་འདུག་མོད་ལུགས་འདིར་སྤྱི་བྱུང་གི་ཟག་
བཅས་ཟག་མེད་གི་དོན་འཛོག་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱེད་མིན་དབྱུང། དེ་བཞིན་ཟག་
པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་ལ་བྱད་པར་ཡོད་
མེད་ཀྱང་དབྱུང་དོ།

གསུམ་པ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི། རྒྱལ་ལས། ཆེད་དག་དང་། །ཞེས་
དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། །ཞེས་སོགས་གིས་འཆད་ལ།
རོ་བོ་ནི། གསེར་ཐོང་ལས། གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱང་སེམས་སྐྱབ་པ་ལ་
འདུག་པར་འགྱུར་བའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་གོ །ཞེས་དང་། དབྱེ་ན། ཆེན་པོ་
གསུམ། ས་མཆོམས་སངས་རྒྱས་གི་སའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་གསུམ་གི་རོ་བོ་
འཛིན་ནི། གསེར་ཐོང་ལས། དེ་ལྟར་ན་མཆོག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ཀུན་
གི་མཆོག་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྤྱོད། །སྤོང་བ་ཆེན་པོ་དང་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ནི་རིམ་
བ་ལྟར་སྐྱབ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་། རི་ལྟ་རི་སྟེང་ཐམས་ཅད་རྟོགས་
པས་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་བྱད་པར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
ནམ་བཤད་ལས། སེམས་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་གི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་།
སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་སྤོང་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་རྟོགས་
པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་
པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་མཆོན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དགོས་པ།

དབྱེན། སེམས་ཆེན་པོ། སྟོང་བ་ཆེན་པོ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་གསུམ། དང་པོ་ནི།
རྟོ་རྟེན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་ཐུགས་རྟེན་ཆེན་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་དང་། གཉིས་པ་ནི་བདག་
གཉིས་སུ་ལྟ་བུ་ཅི་རིགས་པའམ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་བདག་
མེད་གཉིས་རྟོགས་པའོ། །ཞེས་དང་། ས་མཆོམས་ནི་འདི་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་
གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གཉིས་སུ་སྤྱེན་ནས་དང་པོ་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་
ནས་ཡོད་ཅིང་། གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས། གསུམ་པོ་འདིའི་གོ་རིམ་སྟོན་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡང་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་སེམས་ཆེན་པོ་དང་པོར་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཀྱང་
མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་སྟོན་ནས་འཐོབ་དགོས་པས་དེའི་འོག་དུ་
སྟོང་བ་ཆེན་པོ་བསྟན་ལ། སྤང་བྱ་དང་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་པའི་སྟོན་ནས་སྤང་དགོས་
པས་དེའི་འོག་དུ་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། རོལ་མཆོ་ལས།
ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དེས་མ་བྲལ་སྟེ།
གཞན་དོན་དེ་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐའ་དཔྱོད་དུ། གང་གི་
ཆེད་དུ་སྐབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ །ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་མཆོན་ཉིད། ཅས་གསུངས། པཎ་ཆེན་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཆེན་
པོ་གསུམ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཆེན་པོ་ཡིན་ན་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་

གནས་པས་ཁྲབ། སྒྲོང་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན་སྟོ་བྱར་ནམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་སྟུ་ཡིན་པས་ཁྲབ། ཉོགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཉོགས་རིགས་
སུ་གནས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། གསེར་སྒྲིང་ལས། སེམས་ཆེན་
པོ་སྟུ་དང་། གཞན་གཉིས་ཁྲད་པར་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་མི་འགལ་བར་སེམས་
སོ། །གཞན་ཡང་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་དང་མིག་ཤེས་སོགས་
དང་། སོ་ཐར་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སོགས་ཐེག་ཆེན་སྟུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་ཉོགས་པ་
མཐར་སྟག་ཡིན་མིན་སོགས་དབྱད།

བཞི་པ། སྟུབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་རྒྱན་ལས། གོ་ཆ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་
དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་དག་སོ་སོར་སྟུན་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
འཆད་ཅིང་། ཐེག་ཆེན་སྟུབ་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། གསེར་སྒྲིང་ལས། ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་དོན་གཉིས་སྟུབ་པའི་
བྱ་བ། །ཞེས་དང་། དབྱེན། གོ་འཇུག་ཆོགས་ངེས་ཏེ་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས།
ནམ་བཤད་ལས། ཐེག་ཆེན་སྟུབ་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
ལ་བརྟེན་ནས་ཆེན་པོ་གསུམ་སྟུབ་པའི་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས། སྟུབ་པ་དེ་
ཡང་གནས་པ་ཆེ་བ། ཚཱ་པ་ཆེ་བ། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་བཅས་ཀྱི་ཁྲད་ཆོས་ཅན་
དུ་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་བཤད་ཅིང་གནས་ཚཱ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱང་། གསེར་སྒྲིང་
ལས། དེ་ལ་གནས་ཚཱ་པ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སེམས་

བསྐྱེད་དོན་གཉིས་སྐྱབ་པ་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་
སྐྱབ་པ་ལ་སྟོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མཐེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པ་དང་
སྟོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་སྟོན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་སྐབས་
དང་པོ་གསུམ་དུ་གོ་སྐྱབ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པལ་
ཆེར་མཐེན་གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྟོན་ས་བཤད་ཅིང་། སྟོར་བ་བཞིའི་སྐབས་
སྐྱབ་པལ་ཆེར་ཕྱིན་དུག་ཉམས་ལེན་གྱི་སྟོན་ས་བཤད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་
གྱི་ངོས་འཛིན་ཡང་མཐེན་གསུམ་ཉམས་ལེན་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱབ་པ་དང་། ཕྱིན་
དུག་སོ་སོར་དུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སྐྱབ་ལེན་པའི་སྐྱབ་པ་ལོ། །དེ་གཉིས་ནི་འགལ་བ་
ཡང་མིན་ཏེ། སྟོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱབ་པ་ལ་མཐེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་
ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་ན་སྟོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན་མཐེན་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྐྱབ་པ་
ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་སྐྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཡིན་གྱི་སྐྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་
བྱས་ནས་དེ་གཉིས་འགལ་བར་འདོད་པ་ནི་དོན་གྱི་གནས་ཆོད་དང་རྫོད་བྱེད་
སེལ་བས་འདུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པས་ནོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

གོ་སྐྱབ་འཆད་པ་ལ་རྒྱན་ལས། གོ་ཆ། ཞེས་དང་། དེ་དག་སོ་སོར་སྐྱིན་
ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་ཅིང་། མཆན་ཉིད་ནི། གསེར་སྒྲིང་ལས།
སྐྱར་གྱི་སྐྱིའི་མཆན་ཉིད་འདི་དང་འོག་མ་གསུམ་ག་ལ་སྐྱར་རོ་ཞེས་སྐྱབ་པ་

སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་གོ་སྐྱབ་སོགས་བཞི་ལ་སྦྱར་དགོས་པར་གསུངས་པས་དེ་
 ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་མེད་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཆེད་དུ་
 དོན་གཉིས་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་གང་། སར་ཕྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་དུག་དུག་ཆང་བར་
 བསྐྱས་ནས་ཉམས་སྲ་ལེན་པ་ཞེས་དང་། དབྱེན་ཕྱིན་དུག་གི་གོ་ཆ་དུག་གོ་
 །རྣམ་བཤད་ལས། གོ་ཆའི་སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད། སར་ཕྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་དུག་
 དུག་ཆང་བར་བསྐྱས་ནས་ཉམས་སྲ་ལེན་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་བྱ་བའོ། །ཞེས་
 གསུངས། ས་མཆམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་
 རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་གོ་ཆ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གྱི་མཆོན་གྱིས་མི་
 འཕྱིགས་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །གོ་འདུག་གཉིས་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་
 འགྱུར་ཏེ་གཉིས་ཀ་ཕྱིན་དུག་ལ་སློབ་པར་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་
 ཡིན་ཀྱང་བྱད་པར་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདུག་སྐྱབ་ནི་སློམ་བྱུང་གཙོ་བོར་
 བྱུང་པའི་སློན་ནས་ཕྱིན་དུག་ལ་འདུག་ལ། གོ་སྐྱབ་ལ་ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་བྱུང་
 བས་ཀྱང་སྤྱོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་སར་ཕྱིན་དུག་ལྟར་དུ་ཉམས་སྲ་ལེན་ཚུལ་ངེ་ལྟར་ཞེ་ན། སྤྱིན་
 པའི་སར་ཕྱིན་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། དེས་ཆོས་དང་ཟང་ཟེང་དང་མི་འཕྱིགས་པའི་
 སྐྱབས་གྱི་སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་དེའི་ཆེ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པའི་གཏོང་བའི་སེམས་པ་
 དེ་སྤྱིན་པ་དང་། དེའི་ཆེ་རང་ཉིད་གཅིག་ཕུ་ཞི་བདེ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཉན་རང་

ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བསམ་བསྟན་དབུག་པའི་སྒྲིབ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སྐྱེ་བོ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་མི་སྟན་པར་སྐྱེ་བ་ལ་བཟོད་པ་བཟོད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
མཐའ་དག་ལ་འདུན་པའི་བཙུན་འགྲུས་དང་། ཐེག་པ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་
བསམ་བློ་དེ་བསམ་གཏན་ཏེ་དེ་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་ཆ་
ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྦྱིན་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །གོ་སྐྱབ་སོ་རྒྱལ་ཏུ་
འབྱེད་ཚུལ་ཡང་ཕྱོག་པའི་སྒྲོ་ནས་འབྱེད་ཀྱི་བསྐྱེན་སྦྱིན་པའི་གོ་སྐྱབ་སོགས་
རྒྱལ་ཏུ་བསྐྱེད་ཞིང་བསྐྱེད་ཚུལ་ཡང་སྦྱིན་པའི་གོ་ཆར་གྱུར་པའི་སྦྱིན་སོགས་རྒྱལ་
སྦྱིན་པའི་གོ་ཆར་ཆོས་མཐུན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་ཆར་གྱུར་པའི་དེ་རྒྱལ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་ཆར་ཆོས་མཐུན་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་
བཤད་ལས། ཕྱོག་པས་དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱི་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་རྣམ་པ་རྒྱལ་
གོ་ཁྲིམས་གསུངས། གསེར་སྒྲིབ་ལས་ཀྱང་། སྦྱིན་པ་ཆེན་པའི་སྦྱིན་རྒྱལ་སྦྱིན་པ་
ལས་རྒྱུང་ཞིང་དེ་ཉམས་ལེན་ལ་རག་ལས་པས་བྱེ་བས་རྒྱུད་གཅིག་ལས་རྒྱུང་
བར་འདྲ་བའི་སྦྱིར་ཆོས་མཐུན་ནོ། །ཁྲིམས་གསུངས། གོ་ཆ་རྒྱལ་ཆོས་མཐུན་
ཚུལ་ལ་རྟོགས་དཀའི་སྒྲིབ་པ་ལས། གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་རྣམ་པ་རྒྱལ་ཏུ་བསྐྱེད་རུང་
ཉེ། སྦྱིན་པའི་སྦྱིན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་བར་རྒྱལ་སྦྱིན་པ་དང་། ལ་

སོགས་པ་སྦྱིན་པའི་ཤེས་རབ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་ཤེས་རབ་ཏུ་
 ཆོས་མ་ཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་
 རྣམ་བཤད་ལས། ཁ་ཅིག་སྦྱིན་པ་དུག་སྦྱིན་པར་ཆོས་མ་ཐུན་པ་ནས་ཤེས་རབ་
 དུག་ཤེས་རབ་ཏུ་ཆོས་མ་ཐུན་པའི་དོན་དུ་བྱེད་པ་ནི། སུམ་ཅུ་ཅ་དུག་ཡོད་པའི་
 སྦྱབ་བྱེད་ཡིན་གྱི་གོ་ཆའི་སྦྱབ་པ་དུག་ཏུ་ངེས་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པས་བཀག་ལ་མ་བྱེད་ཆོས་མ་ཐུན་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་
 ཤེས་རབ་པར་ཕྱིན་གྱི་གོ་ཆར་གྱུར་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སྦྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ཡིན་
 པས་བྱབ་པས་སྒྲོབ་ལམ་ན་ཤེས་རབ་པར་ཕྱིན་དང་སྦྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་གཉིས་
 ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་མིན་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་དེ་ཤེས་རབ་པར་ཕྱིན་དུག་ལྟར་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་
 རྣལ་འབྱོར་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་པའི་སྦྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་
 རྟོགས་སྣང་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་རེད་མདའ་བའི་བཞེད་པ་བཀོད་པ་ཅ་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཡང་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་ལྟ་བུ་ཤེས་རབ་པར་ཕྱིན་གྱི་གོ་ཆར་གྱུར་པའི་སྦྱིན་སོགས་དུག་ཀ་
 ཡིན་མིན་དང་། ཡིན་ན་དེའི་གོ་ཆར་གྱུར་པའི་སྦྱིན་སོགས་འབྱེད་ཚུལ་རི་ལྟར་
 ཡིན་དང་དེའི་གོ་ཆར་གྱུར་པའི་སྦྱིན་པ་ཉམས་སྲུ་ལེན་ན་སྦྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་
 ཉམས་སྲུ་ལེན་དགོས་མིན་སོགས་དབྱེད། ཡང་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སྟོང་ཉིད་

རྟོགས་མ་ཐོང་བའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གོ་སྐབ་དང་། སྒོབ་ལམ་ན་པར་ཕྱིན་
དུག་མེད་པར་འདོད་པ་དག་གིས་གོ་སྐབ་ལ་སྦྱིན་སོགས་དུག་ལྟན་དུ་འཛོག་
ཚུལ་རི་ལྟར་བྱེད་དཔུང།

འཇུག་སྐབ་འཆད་པ་ལ། རྒྱན་ལས། འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང་། །ཞེས་
དང་། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྦྱིན་སོགས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
འཆད་ཅིང་། མཆན་ཉིད། གསེར་མེད་ལས། སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒོ་
ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ། དབྱེན་འཇུག་སྐབ་དགུའོ། །ཞེས་གསུངས།
ནས་བཤད་ལས། འཇུག་པའི་སྐབ་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་རིགས་པ་སྦྱོར་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་བྱ་བ། །ཞེས་གསུངས། ས་མཆོམས་ནི། གསེར་མེད་ལས། ས་མཆོམས་
ཡ་མཐའ་སྒར་དང་འབྲེལ་ཞེས་གོ་སྐབ་ཀྱི་ཡ་མཐའི་ས་མཆོམས་རྒྱན་མཐར་
བཞག་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ལ། མ་མཐའི་ས་མཆོམས་ནི་སྦྱོར་ལམ་བྱོད་
ནས་འཛོག་གོ། །སྒོ་མང་བས་སྦྱོར་ལམ་ཅེ་མོ་ནས་བཞག་པའི་དགོངས་པ་ནི་
དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་པར་འཆད་ཀྱི་འཇུག་ འཇུག་སྐབ་དགུ་པོ་
དེ་ཡང་བསྐྱེད་རྟོག་ལོ་སོགས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་ལྟར་རྒྱུའི་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་
པ་བརྒྱུད་དང་། འབྲས་བུའི་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པ་གཅིག་བཅས་སུ་བསྐྱེད་བར་
གསེར་མེད་དང་ནས་བཤད་ནས་གསུངས། རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་བ་ལས། རྒྱུའི་

ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པ་དང་པོ་དྲུག་དང་། འབྲས་བུའི་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པ་
 བྱི་མ་གསུམ་དུ་བྱས་ནས་འཆད་པ་ནི་རེད་མཛད་བའི་འདོད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་
 བར་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་མཆན་ནས་གསུངས། འོན་འདྲིར་འཛེག་འཇུག་
 གི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་གསེར་སྒྲིང་ལས། འདི་གཉིས་རྣམ་གངས་པར་ཉི་ལྔ་
 ལས་བཤད་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉི་ལྔ་ལས། དེའང་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་
 གིས་འཇུག་པ་ནི་འཛེག་པ་ཡིན་ལ། འཛེག་པ་འང་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་
 ལྟར་འཛེག་འཇུག་དོན་གཅིག་ཏུ་མཛད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་
 གཉིས་སུ་འཛེག་འཇུག་གི་དོན་སོ་སོར་བཟུལ་ཞིང་དེ་ཡང་རྒྱན་སྣང་ལས་
 རྒྱགས་པ་དང་གནས་པ་གཉིས་དང་པོར་ཐོབ་པ་དང་ཕྱིས་བྱུང་པར་དུ་འགྲོ་བ་
 ལ་བཤད་པར་གསེར་སྒྲིང་དུ་གསུངས་ལ་འགྲེལ་ཆུང་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་
 བྱང་ཐང་གི་པར་ཕྱིན་དུ་གསུངས། དེ་ཡང་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་པོར་ཐོབ་པ་
 འཇུག་པའི་དོན་དང་། འོག་མ་ནས་གོང་མར་བཟོད་པ་དང་བྱུང་པར་དུ་འགྲོ་བ་
 འཛེག་པའི་དོན་དུ་བཟུལ་ཞིང་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་འཛེག་འཇུག་གི་དོན་
 སོ་སོར་གསུངས་པ་ནི། མདོར་ཅི་ཙམ་གྱིས་འཇུག་འཛེག་གསུམ་རྒྱགས་པ་དང་
 གནས་པ་དྲིས་པའི་ལན་དུ་དང་པོ་ལྟ་འཇུག་པ་དང་ཕྱི་མ་བཞི་འཛེག་པའི་སྒྲུབ་
 གསུངས་པས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། དུམ་གསུམ་གཞི་དང་འཛོམས་ལས་གྲང་
 འཛེག་འཇུག་གསུམ་རྒྱགས་གནས་སོ་སོར་བྱས་ནས་རྒྱགས་པ་མོས་སྟོད་ནས་

དང་གནས་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཛོམས་པར་མཛད། སྐབས་དགོངས་སུ་འགྲོ་བར་
རྩོམ་པ། ལྷགས་པ། གནས་ནས་འགྲོ་བ་ཞེས་གསུམ་དུ་བྱས་ནས་འགྲོ་བར་
རྩོམ་པ་མོས་སྒྲིབ་དང་། ལྷགས་པ་ས་དང་པོ་བདུན་དང་གནས་ནས་འགྲོ་བ་བྱི་
མ་གསུམ་ལ་བཞག་གོ། །འདིར་འཇུག་སྐབས་འདི་དག་གིས་འཇུག་ཡུལ་དེ་དག་
ལ་འཇུག་ཚུལ་དང་སྒྲིབ་པ་ལག་ལེན་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་
རི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད། །

༥ ཆོགས་སྐབས་འཆད་པ་ནི། རྒྱན་ལས། ཆོགས་ནི། །ཞེས་དང་། བཅེ་དང་
སྒྲིབ་ལ་སོགས་པ་དུག །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་ཅིང་། མཆན་ཉིད་ནི། གསེར་
སྒྲིབ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དངོས་སུ་འབྱེན་པའོ། །དབྱེ་ན་ཆོགས་བཅུ་བདུན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོགས་ཀྱི་སྐབས་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། རང་
འབྲས་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་འབྱེན་པའི་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས། ས་མཆན་མས་ནི་
སྒྲིབ་ལས་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ཡོད། ཆོགས་སྐབས་བཅུ་
བདུན་གྱི་བཅེ་བའི་ཆོགས་སྐབས་ནས་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཆོགས་སྐབས་ཀྱི་བར་བཅུ་
ནི་གོ་སྐབས་ལས་འཕྲོས་པ་དང་། ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཆོགས་མན་ཆད་ཀྱི་ཆོགས་
སྐབས་བདུན་ནི་འཇུག་སྐབས་ལས་འཕྲོས་པར་གསེར་སྒྲིབ་དང་རྣམ་བཤད་ལས་
གསུངས་སོ། །བཅུ་བདུན་པོ་འདི་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་རྣམ་པ་ལྟར་བསྐྱུས་
ནས་འཆད་པ་ལྟར་འཐད་པར་གསེར་སྒྲིབ་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་བསམ་

སྒྲོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚོགས་སྐྱབ་བཅེ་བའི་ཚོགས་སྐྱབ་ནས་ཤེས་རབ་
གྱི་ཚོགས་སྐྱབ་གྱི་བར་བདུན་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་མ་བཞག་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་ཞི་གནས་གྱི་ཚོགས་སྐྱབ་ནས་ཐབས་མཁས་གྱི་ཚོགས་
སྐྱབ་གྱི་བར་བཞི་དང་། ལྷ་བ་དང་སྒྲོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡེ་ཤེས་གྱི་
ཚོགས་སྐྱབ་དང་བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་སྐྱབ་གཉིས། འབྲས་བུ་སྐྱབ་པ་དང་
དམིགས་པ་འཛིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལམ་གྱི་ཚོགས་སྐྱབ་དང་གཟུངས་
གྱི་ཚོགས་སྐྱབ་གཉིས། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་ཉེས་པ་སེལ་བའི་གཉེན་
པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སའི་ཚོགས་དང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱབ་གཉིས་བཅས་
གསུངས་སོ། །

ཚོགས་སྐྱབ་བཅུ་བདུན་པོ་འདི་ལམ་གང་ནས་ཡོད་ཅེ་ན། སྒྲོབ་དཔོན་
གྱི་སྤྱད་འགྲེལ་རྟོགས་སྒྲ་ལས། ཚོགས་གྱི་སྐྱབ་པ་ནི་བཅེ་བ་དང་སྤྱིན་པ་ལ་
སོགས་པ་དུག་དང་ཞེས་སོགས་གྱི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་དང་པོ་བཙུ་ཆོས་
མཆོག་ཆེན་པོ་ནས་དང་ས་དང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱབ་གཉིས་ས་བཅུ་ན་ཡོད་
པར་གསེར་སྒྲིང་ལས་གསུངས་སོ། །འདིར་གསེར་སྒྲིང་ལས། སྒྲིར་ཚོགས་
ཙོང་ཞིག་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ནས་ཡོད་ཀྱང་སྒྲོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་
སྒྲོར་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་རང་འབྲས་བྱང་ཆུབ་གྱི་དངོས་གྱི་རྒྱ་ཚོགས་ཞིག་ལ་
ཚོགས་སུ་འདོད་པས་ཞེས་གསུངས་པས་ཚོགས་སྐྱབ་ལ་སྒྲོར་ཉིད་རྟོགས་པའི་

སྒྲོ་མི་དགོས་པ་ཤེས་སྤྲུལ། རང་འབྲས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་དགོས་པར་
གསུངས་པ་ལ་སྒྲུར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་
དེ་རང་འབྲས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་ན་དེ་དེའི་དངོས་རྒྱ་མིན་པར་
ཐལ། དེ་དང་རང་འབྲས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་བར་དུ་ཆོས་གཞན་གྱིས་ཆོད་པའི་
ཕྱིར་ཉེ་དེ་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་དང་དང་པོས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་པ་ཡང་
མིན་ཉེ། དཔེར་ན། མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་བར་དུ་དེ་སྐད་
ཅིག་གཉིས་པའི་ཆོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་སྐད་
ཅིག་གསུམ་པའི་དངོས་རྒྱ་མིན་པར་འཛོག་པ་བཞིན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་
གཞན་གྱིས་ཆོད་ཀྱང་དངོས་རྒྱ་ར་འཛོག་ཅེ་ན། དངོས་རྒྱ་དང་བརྒྱད་རྒྱའི་
གོ་དོན་རི་ལྟར་བྱེད། ཡང་ཆོག་གས་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་
འབྱེན་པའི་བྱ་བར་གསུངས་པས་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོས་དངོས་སུ་འབྱེན་བྱར་
གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་ལྟ་བུ་བྱང་ཆེན་དུ་འདོད་དགོས་པ་འབྲུ་ཡང་། རྗེ་བཙུན་
པ་དང་། བཤ་ཆེན། མཁས་བྱུབ་བསྟན་དར་བ་སོགས་ཀྱིས་དེ་བྱང་ཆེན་དུ་མི་
བཞེད། ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་བྱང་ཆེན་དུ་བཞེད་ཅིང་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་ནམ་བཤད་
ལས། བཙུ་བདུན་པོ་འདི་དག་གིས་སྒྱུར་དུ་ཡང་དག་པར་འབྲུབ་པའི་ངོ་བོས་
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འབྲས་བྱར་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གསུང་ལ་
བརྟེན་ནས་སྒྱུར་བར། སྒྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་མཆོག་

ཆེན་པོ་ནས་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གྲུང་ཐང་གི་པར་ཕྱིན་
 ལས་གསུངས། དེ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་མི་བཞེད་མཁན་ཆོ་ལྷར་ན་ནམ་བཤད་
 ལས། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་རྒྱ་སྟོན་པ་ལ་
 དེས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་འབྱིན་
 པའི་བྱ་བའོ། །ཞེས་པའི་གནས་སྐབས་དང་རང་འབྲས་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྒྱས་
 པ་ལ་དཔག་ནས་དང་དེ་ཐོབ་པས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་གོ་མི་ཆོད་པའི་
 ཆ་ནས་འགྲེལ་ལམ་ཡང་ན་རྩི་ལྷར་ཡིན་དབྱ། ཡང་འདིར་སྦྱིར་ཆོགས་ཅམ་
 ལས་དང་པོ་ནས་ཡོད་གསུངས་པའི་ཅམ་སྒྲས་ཆོགས་བྱུང་པར་ཅན་གཅོད་ན་
 དེ་ཡང་ཅུང་མི་འགྲིག་པར་མངོན་ཏེ། འདི་ལྷར་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་
 ནས་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱུའི་ལག་རྩེས་འཛོག་བྱེད་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་པས་དེ་
 ལ་ཆོགས་བྱུང་པར་ཅན་དུ་མི་འཛོག་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། ཡང་དག་
 པར་འབྲུག་པའི་ངོ་བོས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་སྦྱང་རྩེ་
 ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོགས་ཡིན་པས་ཞེས་པའི་དོན་དང་། དགོངས་པ་རབ་
 གསལ་ལས། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་སྦྱི་ལ་ཆོགས་ཀྱི་སྦྱ་ཅམ་འཇུག་པ་
 ཡོད་ཀྱང་། ཆོགས་ཀྱི་སྦྱ་འཇུག་པའི་གཙོ་བོ་ནི་ཞེས་དང་། ལྷ་ན་མེད་པའི་བྱང་
 ཆུབ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྦྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་འཛིན་པ་ལ་གསུངས་
 པ་ལྷར་གྱིས་དོན་ཆང་བའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་སོ། ། དོན་དེ་མ་ཆང་བ་

གཉིས་ནི་པལ་བའོ། །ཞེས་དང་། སྤྱིན་སོགས་ཆོས་གསུམ་དེ་དག་པལ་མོ་
ཆེ། །བདེ་བར་གཤེགས་པས་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱུགས། །བསོད་ནམས་ཞེས་
བྱའི་ཆོགས་ཀྱང་དེ་དག་ཉིད། །སངས་རྒྱས་གཟུགས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་གསུངས་
པ་དང་རྣམས་བསྐྱུར་ནས། ཆོགས་གཙོ་པལ་དང་ཉན་རང་ལ་ཆོགས་བྱུང་ཅན་
ཡོད་མེད་ལ་དབྱེད་བྱ་མང་། །དེས་ན་ཅམ་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་གཙོད་ཀྱང་
དེ་བྱུང་པར་ཅན་མི་གཙོད་པས་སྤྱོད་མེད་ཅེས་ཟེར་ན་དབྱེད། འབྲས་བྱ་འཛིན་
འབྲིན་གཉིས་ལ་ཡང་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། མཆིམས་མཛོད་ལས། འབྲས་བྱ་འཛིན་
པ་ནི་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མ་སྤྱོད་ཅན་ཡིན་པས་འབྲས་བྱ་འབྲིན་པ་ནི་
འབྲས་བྱ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་སྤྱོད་པམ་ཆོས་མཆོག་
ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོགས་སྤྱོད་དང་པོ་བཙོ་ལྔ་པོ་ཡིན་མིན་དང་། ཞི་གནས་
དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཆོགས་སྤྱོད་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཆོགས་སྤྱོད་ཡིན་པས་
བྱུང་པ་འབྲས་བྱ་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་དོན་གང་དུ་འཛོག་མིན་དང་ལམ་གྱི་ཆོགས་
སྤྱོད་དང་མཉམ་པར་བཞག་མ་བཞག་གི་དོན་སོགས་ལ་དབྱེད། །

དེས་འབྱུང་སྤྱོད་པ་འཆད་པ་ནི། རྒྱན་ལས། དེས་པར་འབྱུང་བཅས། །ཞེས་
དང་། ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་དོ། །མཆོན་
ཉིད་ནི་གསེར་སྒྲིང་ནས། འབྱུང་ས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྲིན་བྱེད་
ས་བཅུ་པའི་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའོ། །ཞེས་དང་། དབྲེན། འབྱུང་

སའི་སྟོན་ས་འབྲིན་བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་བཤད་ནས།
 དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། རྣམ་མཐུན་དུ་གདོན་མི་བ་བར་དེས་པར་
 འབྲིན་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར། །ཞེས་དང་། ས་མཆན་ས་དག་པ་ས་གསུམ་
 བའོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་བརྒྱད་པོ་འདི་ཡང་སྟོབ་པ་དང་མི་
 སྟོབ་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དེས་པར་འབྱུང་སའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མི་སྟོབ་ལམ་
 བ་བདུན་དང་། སྟོན་ལམ་ན་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་མེད་ལས། སྐྱབ་
 པ་འདི་འབྱུང་ས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འབྲིན་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་
 པའི་སྟོན་ས་མཐར་ཐུག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར་མི་སྟོབ་ལམ་བ་བདུན་དང་།
 སྟོབ་ལམ་ན་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ནི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་བཤད་ལས།
 དེས་པར་འབྱུང་ས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆེན་པོ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་
 དང་། རྩེ་བྲག་སེམས་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། སྤོང་བ་ཆེན་པོའི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་བཅས་སུ་
 རྩེ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེས་པར་འབྱུང་ས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སོགས་སྤྱི་
 དང་རྩེ་བྲག་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོན་ས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས། རྟོགས་
 དཀའི་སྤང་བ་ལས་ནི་མཐར་ཐུག་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྟོན་ས་འཛོག་ཅིང་། དེ་
 ཡང་མཐར་ཐུག་དེས་པར་འབྱུང་ས་ལ་དང་པོ་བདུན་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་
 དེས་པར་འབྱུང་ས་ལ་རྟོ་རྟེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་

ཉིད་ལས། དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་བརྒྱད་དུ་ངེས་ཏེ། གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་སྐྱག་གི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བརྒྱད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་བརྒྱད་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་གསེར་མེད་ལས། འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་གཞི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་པས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་ལ་དེས་པར་འབྱུང་ས་བརྒྱད་དུ་ངེས་པ་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། དེས་པར་འབྱུང་ས་བརྒྱད་དུ་ངེས་ཏེ། བརྒྱད་ཡོད་ཅིང་དེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་གཞི་བརྒྱད་པོ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེས་པར་འབྱུང་ཚུལ་ནི་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིན་ཏེ། གསེར་མེད་ལས། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིར་ཡང་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ས་མཚམས་གསེར་མེད་ལས། ས་བརྒྱུ་པའི་བྱུང་བར་རམ་རྩོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བཞག་པ་བྱ་ཉ་ལྟར་གཙོ་བོར་དགོངས་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། ས་བརྒྱད་པ་ནས་བཞག་ཅིང་། དེ་ཡང་ཐོགས་མེད་གྱིས་སྒྲོམ་ལམ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་དུ་བཤད་པས་ཡིན་ལ། གཙོ་བོ་འབད་ཚུལ་རགས་པ་མེད་པར་རྣམ་མཐེན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བས་ཡིན་ན། ཞེས་བྱུང་ཐང་གི་མཚན་འགྲེལ་དང་པར་ཕྱིན་གཉིས་སུ་གསུངས་སོ། །སྒྲོར་ཚུལ་སྐྱབས་མཐའ་འདས་ཀྱི་ངེས་འབྱུང་རྣམ་བཤད་ནས་སྒྲོང་བ་ཆེན་པོའི་བྱུང་བར་ལ་སྐྱར་ལ། རྟོགས་དགའི་

སྒྲིང་བ་ལས་ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པ་དང་སྒྲིང་བས་ངེས་འབྱུང་སྒྲིབ་པ་བརྒྱད་པོ་
འགལ་མིན་ཡང་དབྱེ།

སྒྲིང་སྒྲིས་པ། རོན་པན་ལེགས་བཤད་མཆིས་ཆེ་སྒྲ་མའི་འིན། །ཉེས་
ཆོགས་རང་གི་སྒྲིངས་པ་རི་མོར་མངོན། །འདི་ལྟའི་ཆོས་ཀྱི་བཟོ་བ་མཛད་པ་
ཡིས། །བསྟན་པའི་སྒྲིང་པོ་རིང་དུ་གསལ་བར་ཤོག །

༡༡། །ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་གི་བཟོ་སྒྲིབ་ཐེངས་གཉིས་པའི་

ཙོང་མོག་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་གསེར་གྱི་ལྷེ་མིག་

ཅེས་བྲ་བ་བཞུགས་སོ།།

བོད་རྒྱལ་ལོ་༣༠༣༩ གྱི་ལོ་༣༠༡༣ ལྷ་ ༣་ཆེས་༣༡་ནས་ལྷ་ ༤་ཆེས་༣་བར་

ཉིན་གསུམ་རིང་།

སྒྲེལ་གོབ་གཉེན་ཁྲི་ཆོས་རིག་ཞབས་ཞུ་རིས་མེད་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་གོ་སྐྱོག་
ཞུས།

ཙོང་གཞི་དང་པོ།

དགའ་ཤར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་སྟོ་བཟང་ནས་རྒྱལ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་དངོས། དེ་རི་ལྟར་མཆོན་ཚུལ།
རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གོ་ཞེས་པ་ནས་གཞུང་འདི་ལ་བཀོལ་མི་དགོས་ཤིང་བཀོལ་ན་ཉེས་པར་
འགྱུར་བ་གཉིས་མི་བཀོལ་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་གཞུང་གི་མ་རྣམས་སོ་སོར་སྦྱོར་
བ་ཡོད་མོད་འོན་ཀྱང་སྤྲ་མ་ཉིད་སྤྲ་དང་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་ཞུགས་པར་ངེས་སོ་ཅེས་པའི་
བར།

༥ གངས་མེད་ལྷག་པའི་ལྷ་ཡིས་རྗེས་བཟུང་བ། །

དཀའ་བ་བརྒྱ་པག་བཙོན་པའི་རྣམ་ཐར་གྱིས། །

གཞུང་བཟང་སྟོང་གི་ཉིང་ཁུ་བསྐྱབ་བ་ཡིས། །

དམ་ཆོས་བདུད་ཅིའི་བྱེད་པོ་སྟོང་དབུས་བཞུགས། །

ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། རོན་དངོས་ལ་ཞུགས་པ་ནི་དང་པོ་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྐབས། དང་པོ་རུང་བའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་མདོ་
གསེར་མེད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་གྱིས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་ཉེ་
གཟི་མེད་པར་བྱེད་པ་ནི་ང་རྒྱལ་བཙོན་ནས་ལམ་ཤེས་སྟེ་རུང་གི་རྟེན་དུ་བྱས་པའོ། ། སྟེ་
བའི་ཡུལ་གནས་སྐབས་ངེས་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པ། མཐར་ཐུག་མ་ངེས་པ་ཀུན་
ཀྱང་ལམ་ཤེས་སྟེ་རུང་གི་རྟེན་དུ་བྱས་པའོ། ། སྟེ་བའི་ཡུལ་གནས་སྐབས་ངེས་སེམས་
བསྐྱེད་དང་ལྡན་པ། མཐར་ཐུག་མ་ངེས་པ་ཀུན་ཀྱང་ལམ་ཤེས་སྟོན་པས་བྱུང་བ། འཁོར་
བ་མི་འདོར་བའི་རང་བཞིན། གཞན་འཁོར་དུ་སྐྱད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་རྣམས་
སོ། ། ཞེས་འབྲུང་ལ། དེ་དག་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་རིམ་བཤུར། དང་པོ་ཡུལ་ངེས་ཀྱི་
མདོ། ལྷའི་བྱ་གང་དག་གིས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་
སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ། གང་ཡང་དག་པར་སྟོན་མེད་པར་
ཞུགས་པ་དེ་ལ་ནི་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེན། དེ་དག་གིས་འཁོར་བའི་རྒྱུད་གྱིས་མཆོས་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་མདོས་
ལམ་ཤེས་སྟེ་བའི་གནས་སྐབས་ཡུལ་ངེས་པར་སྟོན་ཚུལ་ནི། སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་
གིས་ཀྱང་ཞེས་པས་ད་ལྟ་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ལམ་ཤེས་
སྟེ་བའི་རྟེན་དུ་གཙོ་བོར་བསྟན་ནས་ད་ལྟ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་མཐར་

ཐུག་ལམ་ཤེས་སྒྲོམ་པ་ཡང་བསྟན་ནོ། །དེ་ཡང་གསེར་མེད་སྐབས་གཉིས་པ། འདིས་བྱང་
 ལྷབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུམ་ལ་གནས་པའི་སྐལ་བ་མེད་པས། དེ་ལ་
 གནས་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་པར་བསྟན་པས་བྱང་སེམས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་དང་
 ཉན་རང་ནམས་དེ་མིན་པར་གསུངས་སོ། །ནམ་བཤད་ལྟར་ན་མདོ་ཚན་འདི་བྲབ་པའི་
 ཡན་ལག་གི་མདོར་སྒྱར་ཞིང་། བྲབ་པའི་དོན་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་
 རིགས་ཀྱིས་བྲབ་པ་ཞེས་བཞེད་པར་སྒྲུང་ལ། སྒྱར་ཚུལ་ནི། ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་ཏུ་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ལྟ་ཅི་ད་ལྟ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་སེམས་
 བསྐྱེད་པར་བསྟན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་བྲབ་པར་
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གང་ཡང་དག་པར་སྟོན་མེད་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་པ་མན་ཆད་
 ཀྱིས་བྲབ་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟོན་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་བརྟག་དགོས་སྟེ།
 གཞུང་ཆོག་དེ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ནམ་
 བཤད་ལས། འབྲེལ་ཆེན་ཀྱི་ལུང་བྲངས་ནས་མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་
 པས་མདོ་འདི་དགོངས་པ་ཅན་ཏུ་བཞེད་པར་གསུངས་པས་མདོ་ཚན་འདིས་མཐར་ཐུག་
 ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་སྟོན་པས་བྲབ་པའི་མདོར་སྒྱར་ཚུལ་ལ་བརྟག་དགོས། གསུམ་པ་བྲབ་
 པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་མདོ། འོ་ན་ཀྱང་གལ་ཏེ་དེ་དག་ཀྱང་ལྷ་མེད་རྫོགས་
 བྱང་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་དེ་དག་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱའོ་ཞེས་མཐར་ཐུག་ཅན་
 གསུམ་གསུམ་ལམ་ཤེས་སྒྲོམ་པས་བྲབ་པ་སྟོན་ཚུལ་ཡང་གནས་སྐབས་སེམས་མ་བསྐྱེད་
 པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ནམ་ཞིག་ལྷ་མེད་བྱང་ལྷབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བསྟན་པ་
 ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གོང་གི་ཀྱང་སྐྱས་བསྐྱུ་བྱ་ལས་ལོགས་སུ་མེད་པས་བསྒྲོམ་པར་འགྱུར་རོ་
 སྟམ་ན། སྐྱ་མས་ཞར་བྱུང་གི་ཚུལ་ཏུ་བསྟན་ལ། འདིར་གལ་ཏེ་དེ་དག་ཀྱང་ཞེས་པས་ད་
 ལྟ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ཡིན་སྟམ་སོ། །རྒྱ་རྒྱུ་རིགས་ཀྱིས་

ཁྱབ་ཞེས་སྐྱར་ན་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་མ་སོང་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་། ལམ་
ཤེས་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་སྐབས་སངས་རྒྱས་གྱི་རིགས་གྱིས་ཁྱབ་མ་ཁྱབ་དྲྀགས་པ་
ཚུང་བས་ཡིན་ནམ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་འོག་དུ་ཁྱབ་བའི་དོན་མཐར་ཐུག་རིགས་ཅན་གསུམ་
གས་ལམ་ཤེས་སྟོན་པས་**ཁྱབ་ཅེས་པ་འདི་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཚུལ་དང་ཡང་**
མ་བྱུང་སྟུང་མོ། །དེས་ན་རྣམ་བཤད་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་གྱི་
རིགས་གྱི་ཁྱབ་པ་ཞེས་སྐྱར་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་གྱི་ཡན་ལག་
ཡོད་དགོས་མིན་དང་། ཡང་ན་རྒྱ་རྒྱུན་རིགས་གྱི་ཁྱབ་པ་ཞེས་སྐྱར་དགོས་པ་ཡིན་ནམ་
དཔྱད་དགོས། བཞི་པ་འཁོར་བ་མི་འདོར་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་མདོ་ཁོ་
མོ་ནི་དེ་དག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཕྱོགས་ལ་བར་ཆད་མི་བྱེད་དེ་ཞེས་ཉན་ཐོས་དེ་དག་
གིས་ཀྱང་སྒྲ་མེད་རྣམས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་སྐྱེད་མི་བྱས་ཞེས་བར་ཆད་མི་བྱེད་
ཅེས་པའོ། །འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་འདོད་སྲིད་ཀྱི་ཐག་པ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་བའི་
རང་བཞིན་དང་ལྡན་པ་ཞེས། ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་བ་ནི་གསེར་སྒྲིང་སྤྲེལ་ཆ་ཉོན་
མོངས་གྱི་འབྲས་བུ་སྲིད་པ་ལ་སྐྱག་ནས་དེ་སྟོས་འདོར་བ་ཉན་ཐོས་ལྟར་མ་ཡིན་པར་
གཞན་དོན་དུ་སྲིད་པར་ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་སེམས་ནས་ཉོན་མོངས་
མི་སྤོང་བར་བཤད་དེ། ཞེས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་བ་ལ་བྱེད་ཅིང་།
ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤོང་བའི་དོན་ནི། གཞན་དོན་དུ་ཉོན་མོངས་དེ་དག་རང་རྒྱུད་ལ་དང་དུ་
མི་ལེན་པར་སྤོང་བ་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤོང་བའི་དོན་འདི། གཞན་དོན་དུ་
ཉོན་མོངས་དེ་དག་རང་རྒྱུད་ལ་དང་དུ་མི་ལེན་པར་སྤོང་བ་ལ་བྱེད་དོ། །རྣམ་བཤད་ལས་
རང་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་འདི་ལམ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོས་བསྐྱུས་པར་གསུངས་པས་ངོ་བོས་
བསྐྱུ་ཚུལ་གང་ཡིན་བཟླ་དགོས། ལྷ་པ་གཞན་འཁོར་དུ་མ་བསྐྱུས་པ་རྣམས་སྤྱད་པ་དང་།
འདུས་བརྣམས་སྟོན་པ། སྟོན་པ་རྣམས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པའོ། །རྒྱ་

མཚན་ནི་རང་དོན་དུ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་ཏྲོགས་ཀྱི་
ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པས་སོ། །དེས་ན་འདི་དག་གི་
ས་མཚན་ལམ་མ་ཞུགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་སྟུང་། འོན་ཀྱང་
ཡིག་ཆ་ཁག་དུ་དངོས་བསྟན་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་གསུངས་པས་དབྱེད་
དགོས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་འཆད་པ་ལ་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་
ཆེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་འཕྲོ་བ་པ་སྟོབ་དཔོན་ལ་སྟོས་པས་སྟོབ་མའམ་ཐུབ་པའི་གསུང་ལས་
སྟེས་པས་སྟོབ་མ་སྟེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙོམ་ཏྲོགས་པའི་ཉི་ཆེ་
བའི་མཐུན་པའོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡང་མཚན་བརྗོད་དངོས་བསྟན་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། གོང་གི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གཞི་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་
བདག་གི་སྟོང་བར་ཏྲོགས་པའི་ཉི་ཆེ་བའི་མཐུན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་གཏན་
གཅིག་པས་མཚན་བརྗོད་དངོས་བསྟན་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལ་བྱེད་དགོས་སམ་སྟུང་སྟེ། ཉན་
རང་གི་ལམ་ཐམས་ཅད་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་འདིར་འཕགས་པ་
དང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མཐུན་གསུམ་དུ་མངན་ཏྲོགས་མཐའ་དག་འདུས་པའི་ཤེས་བྱེད་
ཡུམ་བར་མ་བྱངས་པའི་དགོངས་པ་དང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
གསུམ་དུ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུ་བར་བཞེད་ནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཉན་རང་གི་ལམ་
ཐམས་ཅད་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དེས་ན་བྱང་སེམས་དང་
སངས་རྒྱས་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི། གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ལ་དགོངས་ཤིང་།
དེ་ནི་སྤང་བྱའི་སྟོན་ས་མིང་བཏགས་པའོ། །ཞེས་དང་། གཞི་ཤེས་མཚན་ཉིད་པ་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས། འདི་མན་ཆད་ནི་བྱང་ཆུབ་
གཞན་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྤང་བར་བྱ་དགོས་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་གསེར་མེད་སྤང་ཆ་ལས། དེ་ལྟར་ན་འདིར་

མཁུན་གསུམ་གྱི་ཚུལ་བཤད་ཐང་མཁུན་པ་སོ་སོ་ལ་ངེས་པར་བཤད་པ་དང་། ལུས་
ཚུལ་གཞག་གི་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྟེན་གསུངས་པ་ཚུལ་ལྟེན་པའི་ཕྱིར་སྤྲུལ་ཐོག་གང་
ཐག་གསུམ་སོ་སོ་ལ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱལ་སར་དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་དེ་དང་རིགས་
མཁུན་གྱི་ཚུལ་བཤད་རྒྱུ་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་དང་མཁུན་པར་འབྱུང་བས་རྗེས་
མཁུན་པའི་དོན་ནི་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི་བཏགས་པ་བལ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། གཞན་དུ་
ན་ལམ་གསུམ་ག་ལ་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སོ་དགུ་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འབྱུང་རྒྱུ་རོ། །ཞེས་
དང་། ཡང་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ཀྱིས་མཁུན་ནས་ཚུལ་པ་ཐམས་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་བརྒྱ་དང་
ཞེ་བཞི་མཐའི་དང་གིས་བསྐྱུས་པའི་མཁུན་པ་གཉིས་དང་བཅས་པས་བརྒྱ་ཞེ་དྲུག་ལ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཞེས་མདོ་ལས་དོན་གྱིས་བརྗོད་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སངས་
རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ཚུལ་ཀྱི་དགོངས་
པ་གོང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་བྱེད་དགོས་སམ་དབྱུང་དགོས། ཡང་གསེར་ཐང་ལས།
མོས་པ་ནས་འདི་ཡི་བར་གྱི་ས་མཚམས་ནི་ས་གཉིས་པ་ནས་བརྩུ་བའི་བར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་འདི་དང་གསེར་ཐང་གི་གོང་འོག་དུ་མར་ས་དང་པོས་བསྐྱུས་པའི་སྒོ་མ་ལམ་
མེད་པར་གསུངས་ལ། ཚུལ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཡང་སྒོ་མ་སྤང་
གི་ཉོན་མོངས་ལྟན་སྤྱོད་ཆེ་འབྲིང་དྲུག་ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱིས་སྤྱོད་བའི་
ས་འདིའི་སྤང་བྱ་ལ་དགོངས་སོ་ཞེས་དང་། གསེར་ཐང་གི་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་སྤང་ལས།
བདེན་པ་ཚུལ་ཀྱི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ས་དང་པོའི་སྤྱོད་ཅིག་མ་དང་
པོ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་སྤྱོད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་
དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་བར་ནི། མཆོག་གི་དོན་ལ་སོགས་པར་ཆོས་དབྱིངས་སོ་སོར་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར། སྒོ་མ་པའི་ལམ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་ས་བརྩུས་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་འབྲེན་
ཆུལ་བརྩུགས་ཀྱང་སྤྱོད་ཅིག་མ་དང་པོས་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱན་ཏུ་འགོ་བའི་དོན་དང་།

སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པས་ཆོས་ཉིད་མཆོག་གི་དོན་དུ་ངེས་ཤེས་འདྲན་པར་གསུངས་པས་
 འདི་ས་གཉིས་པ་ལ་སྦྱར་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ས་དང་པོར་བདག་གཞན་
 མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། ས་གཉིས་པར་ལས་ལས་
 བརྩ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་དབྱིངས་མཆོག་སྟོབས་བརྩ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུང་གནས་
 སུ་རྟོགས་པ་ནས་ས་བརྩ་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ལ་དབང་བའི་གནས་སུ་རྟོགས་
 པ་སོགས་ས་བརྩ་ལ་རྟོགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བརྩ་ཡོད་པས་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་འདྲན་ཚུལ་
 མི་འདྲ་བ་བརྩ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ས་དང་པོ་ལ་མཐོང་སྟོམ་གཉིས་
 འཛོག་ན་ཆོས་དབྱིངས་མཆོག་གི་དོན་དུ་ངེས་ཤེས་འདྲན་ཚུལ་སྟོམ་ལས་ཀྱི་ས་དང་པོའི་
 ངེས་ཤེས་སུ་སྦྱར་དགོས་པས་ས་དང་ངེས་ཤེས་ཀྱི་རིམ་པ་མི་མཐུན་པར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་གསུངས་པ་དེ་སྟོམ་ལས་ཀྱི་བསྐྱུས་པའི་ས་བརྩ་ལ་བྱེད་
 ཟེར་ན། མཐོང་ལས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ལས་ངེས་ཤེས་འདྲན་ཚུལ་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་
 མ་གསུངས་པར་འགྱུར་རོ། །ནམ་བཤད་ལས། རྒྱན་སྒྲུང་གི་གཞུང་ཆོག་འདི་ཉིད་ཀྱི་
 དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ནི་དེ་བས་ན་ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་མཐོང་བའི་ལས་
 ཡིན་ནོ། དེ་ལས་གཞན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ནས་དོ་རྩ་ལྟ་བུར་བརྗོད་པ།
 བར་ཆད་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་བར་སྟོམ་ལས་དུ་བཤད་དོ་ཞེས་འབྲུང་དོ་ཞེས་ཆོག་གི་དངོས་
 ཟེན་ལྟར་ན་མཐོང་ལས་ལ་སྦྱག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་གཅིག་ཏུ་ལས་མེད་པ་ལྟ་བུར་གོ་བས་
 མཐོང་ལས་ནམ་གྲོལ་ལས་མཐོང་ལས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་དོགས་སོ། །ཡང་སྐབས་
 གཉིས་པའི་ནམ་དག་སྟོམ་ལས་སྐབས་ཀྱི་མདོ་སྦྱར་ཚུལ་འདྲ་མིན་རེ་འདུག་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་
 དེད་ཅག་གི་འཕགས་བོད་མཁས་པའི་གཞུང་ལས་མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་བར་གསལ་
 བས་དེར་བལྟ་དགོས། ལས་ཤེས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བརྩ་གཅིག་གི་ལས་ཤེས་མཆོན་
 ཚུལ། འདིར་ལས་གསུམ་ཤེས་པའི་ལས་ཤེས་ཉིད་ནི། དུལ་ལས་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པ་

དེ་འདྲར་བཤད་དོ་ཞེས་ལམ་ཤེས་གསུམ་ཡུལ་གྱི་སློ་ནས་མཆོན་པ་དང་། གཞན་ནམས་
གྱིས་ལམ་ཤེས་མཆོན་ཚུལ་གསེར་སྒྲིང་དུ་མི་གསལ་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཡུལ་དང་ངོ་
བོའི་སློ་ནས་མཆོན་པར་གསུངས་པས་ཡུལ་ལམ་གསུམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱིས་ལམ་
ཤེས་ཡུལ་གྱིས་སློ་ནས་མཆོན་པ་དང་གཞན་ནམས་གྱིས་ལམ་ཤེས་ངོ་བོས་མཆོན་པ་
ཡིན་ལ། རུང་བའི་ལམ་ཤེས་གྱི་ཡན་ལག་གིས་ལམ་ཤེས་རྟེན་གྱི་སློ་ནས་མཆོན་པ་ཡིན་
ནམ་སྟམ། གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་སྐབས་སུ་འདྲིར་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་གྱི་ཤེས་རབ་
གྱིས་སྲིད་པའི་རྒྱད་པ་རྫོགས་པའི་མཁུན་པའོ། །གཉིས་པ་སྟོང་རྗེས་ཞི་བ་སྤང་འདས་ལ་མི་
གནས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་སྟོབས་གྱིས་ཞི་བའི་རྒྱད་པ་རྫོགས་པའི་
མཁུན་པའོ། །ཞེས་སྲིད་ཞི་གཉིས་འགོག་བྱེད་དུ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་སྟོང་རྗེ་གཉིས་
རིམ་པ་ལྟར་སྤྱར་དགོས་པ་གསེར་སྒྲིང་སྐབས་གཉིས་པར། རྟོགས་དཀར། ཞེས་པ་ནས།
དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤར་འཁོར་འདས་གཉིས་ལ་རྟག་ཆད་དུ་བཤད་པ་དང་། འདྲིར་ཡང་འོག་
ཏུ་འཁོར་བ་དང་ཞེས་པ་སྟོན་ལ་བྱུང་བས་སྟོང་བཅེ་བ་དང་བྲལ་བ་སྟོན་ལ་བྱུང་ཡང་སྟེབ་
སྟོར་གྱི་ངོར་ཡིན་པས་ཤེས་སྟོན་ལྟར་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བ་དང་པོར་གཞོན་ནོ། །ཞེས་
འགྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ་དང་རྒྱན་སྤང་གཉིས་སུ་བཅེ་བ་དང་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
ཞེས་སྟོང་བཅེ་བ་སྟོན་ལ་བྱུང་ཡང་རིམ་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་གོ་རིམ་རྫོགས་དགོས་པར་
གསུངས་པས་ཤེས་རབ་གྱིས་འཁོར་མཐའ་འགོག་པ་དང་། སྟོང་བཅེ་བ་ས་ཞི་མཐའ་
འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་དེས་འཁོར་བའི་སྟོན་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
བྱབ་སྟེ། དབུ་མ་སྟོང་པ་ལས། སྟོན་མཐོང་ཕྱིར་ན་སྲིད་པ་མིན། །ཞེས་དང་།
དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། སྟོན་དང་ཉིས་དམིགས་མང་པོ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། སྲིད་པར་གནས་
འཆའ་བར་མི་བྱེད་ལ། ཞེས་དང་། སྟོང་རྗེས་དབང་གིས་རང་ཉིད་གཅིག་ཕྱིའི་དོན་དུ་
འཁོར་བ་ཆད་ཅམ་གྱི་སྤང་འདས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྐྱབ་པས་སྟོང་རྗེས་ཞི་མཐའ་ལ་

མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་རང་བཞིན་མེད་ཏྟགས་ཀྱི་ཁྲོས་འཁོར་བའི་སྐྱོན་མཐོང་བར་གསུངས་པའི་དོན་གསེར་སྒྲིང་སྐབས་གཉིས་པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་ཏྟགས་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཏྟགས་པར་ནི་འདོད་དེ་ཞེས་བསྐྱུ་བ་དང་ཀྱན་བཅུས། དབུས་མཐའ་སོགས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་བྱུག་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་དེ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གསེར་སྒྲིང་སྐབས་གཉིས་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྐྱུ་བ་ལ་སྐྱག་པའི་དོན་སྤྲེལ་སོགས་པ་རྣམས་ངང་བའི་དོན་དུ་རེ་ཞེག་མི་ཉག་པ་ལ་སོགས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱིས་གྲོལ་བར་གསུངས་སོ་ཞེས་ཉན་རང་གི་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་ཏྟགས་པར་བསྐྱུ་བ་དང་། ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཉིད་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉ། གསེར་སྒྲིང་ལས། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དབུས་མཐའ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་དེ་མདོར་བསྐྱུ་ན། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཆན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྣམ་གངས་སོ། །ཞེས་དང་། ཀྱན་བཅུས་དང་ཡུམ་གྱི་མདོར་ཡང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གངས་སུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པར་སོགས་དང་དབྱེད་དགོས་སོ། །འདིར་རང་བཞིན་མེད་ཏྟགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཏྟགས་པ་ལ་བྱེད་ན་དེས་སྲིད་པའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བར་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཏྟགས་པའི་ཁྲོས་འཁོར་བའི་སྐྱོན་མི་མཐོང་བ་རྣམ་བཤད་སྟོང་ཆ་ལུས་རྣམ་གཞག་སྐབས་དང་། སྤྲད་ཆར་འཁོར་བའི་སྐྱོན་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་ལ་དམིགས་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེས་ན་འདིར་འཁོར་བའི་སྐྱོན་མཐོང་བར་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཏྟགས་པའི་ཁྲོས་འཁོར་བའི་སྐྱོན་མཐོང་བར་གསུངས་པའི་འཁོར་བའི་སྐྱོན་ལ་གང་

འཛིག་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་རྟོགས་མ་སོགས་དབྱུང་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་
བཤད་ལས། རྒྱ་མཚན་སྤྲ་མ་གཉིས་གོ་ལྟོག་དེ་སྦྱོར་བ་ན་གཞུང་གི་དོན་མིན་པར་མེ་ཉིད་
ཀྱི་གསུང་ལས་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་རྒྱ་མཚན་སྤྲ་མ་གཉིས་དང་། རྗེའི་གསུང་ལས་འབྱུང་
ཚུལ་གང་ཡིན། རྣམ་བཤད་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་འདིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ཞིག་ལ། སྤྱིང་
རྗེ་ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཡིན་ཡང་། ཞི་མཐའ་ལྟར་བ་འགོག་བྱེད་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་
ཤེས་རབ་འཁོར་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཡིན་ཡང་། འཁོར་མཐའ་ལྟར་བ་འགོག་བྱེད་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་སྦྱེས་པ་མ་ཟད་སྤྱིང་རྗེ་དང་སྦྱོན་ལམ་གྱི་
དབང་གིས་ཀྱང་འཁོར་བར་སྦྱེས་པ་འགོག་འདོད་པ་སྤྱིང་རྗེ་དང་བྲལ་བས་ཡིན་པས་
འཁོར་བའི་མཐའ་ལྟར་བ་སྤྱིང་རྗེས་འགོག་ཅིང་། སྤྱིང་བར་སྦྱེ་བ་ཆད་ཅོམ་ལས་ཐོབ་པའི་
སྤྱིང་བར་སྦྱེ་བའི་དངོས་པོ་མེད་པ་མཐའ་གཅིག་དུ་སྒྲུང་བྱར་འདོད་པ་གང་ཞིག་ལ། ལས་
ཉོན་གྱི་སྦྱེ་བ་བཀག་ཀྱང་སྤྱིང་བར་སྦྱེ་བ་སྒྲུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱང་འདས་སྦྱབ་པའི་
ཐབས་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཞི་མཐའ་ལྟར་བ་འགོག་པར་
བྱེད་ཅེས་སྦྱོར་ན་ཆོག་གསུང་དབྱུང་དགོས་སོ། །དུག་པ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་
ནི་གཞི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དེ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཅུས་
པའི་མཐུན་པའོ། །ཞེས་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ཡང་གོང་དུ་
ཞུས་པ་ལྟར་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དམ་གང་ཟག་གི་བདག་གི་རང་བཞིན་མེད་པ་བྱེད་དགོས་
པ་ཡིན་ནམ། གཞན་དུ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་སྒྲོ་ལ་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་དོན་མེད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས།
སྤྱིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྣང་འཕགས་
སེང་གཉིས་ཀས་མ་མཛད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བདུན་པ་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་ལ་སྦྱོར་
ལམ་གྱིས་བྱུང་བ་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པར་རྟོགས་སྤང་ལས་གསལ་བར་

གསུངས་པ་དང་། གསེར་སྒྲིང་དང་རྣམ་བཤད་གཉིས་ལས་ས་མཆོམས་ཆོགས་ལམ་ནས་
རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད་གསུངས་པ་དབྱེད་གཞི། དགུ་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་
མཐོང་ལམ་ནི། སྒྲོ་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བདེན་པ་གསར་མཐོང་གང་ཐེག་
དམན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཤུགས་ལ་འཕེན་བའོ། །

ཞེས་སྒྲོ་འདོགས་སོ་གཉིས་ནི། དཔེར་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་
སྟེ། ཞེས་དོན་དམ་པར་རྟག་པར་འཛིན་པ་དང་དོན་དམ་པར་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་
འདོགས་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་དོན་དམ་པར་ངེས་འབྱེན་དང་། ལམ་
བདེན་དོན་དམ་པར་ངེས་འབྱེན་མ་ཡིན་པ་འཛིན་པའི་བར་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་སོ་གཉིས་
ཡིན་ནོ། །དེ་དག་མཉམ་གཞིག་གི་ངོར་འཛིན་ཚུལ་ཡིན་པས་མཐོང་སྤང་དུ་འཛོག་དགོས་
པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས་དོན་ནི་དན་དམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཟིགས་ངོར་
སྤྱས་བརྗོད་པ་ལྟར་མི་སྤང་ཞིང་གཉིས་སྤང་རུབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དོན་གྲང་འདི་དག་ལ་ཡང་ལྟན་སྤྱིས་ཡོད་མེད་དང་། ལམ་བདེན་དོན་དམ་པར་ངེས་
འབྱེན་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པ་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན་མིན་སོགས་དབྱེད་དགོས་སོ། །གཞི་ཤེས་
མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དགུས་གཞི་ཤེས་མཆོན་ཚུལ་ནི། གསེར་སྒྲིང་ལས་མི་མཐུན་
པ་དང་གཉེན་སྐྱོལ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པ་དེ་འདྲར་བཤད་ཅེས་གསུངས་ལ། དེས་
ན་གསེར་སྒྲིང་ལྟར་ན་མཆོན་བྱ་གཞི་ཤེས་ལ་ཡང་དངོས་བསྟན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་
རྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་སྐྱོལ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་། ཤུགས་བསྟན་ཉན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་བྱའི་
གཞི་ཤེས་གཉིས་འཛོག་དགོས་ལ། དེས་ན་དང་སོ་མཆོན་ཚུལ་ནི། ཤེས་པས་
སྤང་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་། སྤྱིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས། གཉེན་
སྐྱོལ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་འབྲས་ལུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས། གཞི་ཤེས་སྒྲོར་བ། སྒྲོར་བའི་

མཉམ་ཉིད། མཐོང་ལམ་སོགས་ཀྱིས་དངོས་བསྟན་གཞི་ཤེས་ངོ་བོའི་སྒྲོན་མ་མཆོན་པ་
དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་གཉིས་
ཀྱིས་མི་མཐུན་པ་སྟེ་སྤང་བྱའི་སྒྲོན་མ་མཆོན་པ་ཡིན་ནམ། གཉིས་པ་འབྲགས་བསྟན་གྱི་
གཞི་ཤེས་མཆོན་ཚུལ་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་
གཞི་ཤེས། གཞི་ཤེས་སྒྲུར་བ། དེའི་མཉམ་ཉིད། མཐོང་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་
གཞི་ཤེས་ངོ་བོའི་སྒྲོན་མ་མཆོན་པ་དང་། གཞན་རྣམས་ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་མཆོན་
བྱེད་དངོས་ཡིན་མིན་དང་ཡིན་ན་མཆོན་ཚུལ་ལ་བརྟགས་དགོས་སོ། རྣམ་བཤད་ལས་
ཀྱང་། ཆོས་དགྲ་བོ་དེ་དག་གིས་ནི། མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་
དངོས་བསྟན་དང་འབྲགས་བསྟན་གཉིས་ཀའི་སྒྲོན་མ་མཆོན་ནས་སྟོན་ལ། ཞེས་མཆོན་
བྱ་གཞི་ཤེས་ལ་དངོས་བསྟན་དང་འབྲགས་བསྟན་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་སོ།
།བདུན་པ་དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་ནི། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་བྱུང་
བར་བ་དང་ལྟན་ཞིང་སྒྲོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མོས་སྒྲོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །འདི་དང་
སྒྲུར་བ་འོག་མ་གཉིས་སུ་ཡང་ལམ་གསུམ་མཆོན་ཉིད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་མཆོན་ཉིད་
དང་ས་མཆོམས་བཞག་པར་བྱའོ། །ཞེས་རྣམ་རྫོགས་སྒྲུར་བའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲུར་ལམ་དེ་
ཡང་མོས་སྒྲོད་ཀྱི་ས་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་སྒྲུར་བ་འོག་མ་གཉིས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་
གསུངས་པའི་བྱེད། ལམ་གསུམ་མཆོན་ཉིད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་གསུངས་པས་འདི་
དག་འཕགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་བཤད་པར་གོ་འཇ། །ཡང་འོག་ཏུ་འདི་དང་སྤྲ་མ་
གཉིས་ཀྱི་ས་མཆོམས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཐབས་མཁས་སྒྲུར་བ་འདི་དང་སྤྲ་ཞི་
མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུར་བ། ཞིང་དག་སྒྲུར་བ་གསུམ་གྱི་ས་མཆོམས་འཆད་ཚུལ་ནི། གསེར་
སྒྲིང་སྤྲ་ཆ་སྒྲུར་བ་འདི་གསུམ་སྒྲུར་ལམ་ནས་བཞག་གོ། །དེ་ཡང་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་
བྱས་ཀྱི་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་ན་ཆོགས་ལམ་ནས་ཀྱང་གཞག་དགོས་ཏེ། འདི་གསུམ་ནི་ཆོས་

ནམས་སྒྲོམ་བྲལ་དུ་སྒྲོམ་པ་དང་ཞིང་དག་པར་བྱེད་པ་དང་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་
གསུམ་ཡིན་ལ་དེ་གསུམ་མི་བྱེད་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་སོ།
ཁེས་དེ་གསུམ་གྱི་ས་མཆོམས་ཆོགས་ལམ་ནས་བཞག་པ་དང་། རྣམ་བཤད་སོགས་
གཞུང་གཞན་དག་ལས་དེ་གསུམ་གྱི་ས་མཆོམས་དག་པ་ས་གསུམ་ཁོ་ནར་བཞག་པ་
འདི་གཉིས་མི་འགལ་ཚུལ་དང་གཞུང་གང་ལ་བརྟེན་དབྱེད་དགོས། རྣམ་རྫོགས་སྐྱེར་བ་
མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་གིས་རྣམ་རྫོགས་སྐྱེར་བ་མཆོན་ཚུལ་ནི། གསེར་སྒྲིང་
ལས། གཉིས་པ་དང་ཐ་མ་གསུམ་ནི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་ནི་ཡུལ་དང་རྟེན་དང་
སྤང་བྱ་ཤེས་བྱ་པན་ཡོན་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཉིས་པ་སྐྱེར་བ་དང་ཐ་མ་གསུམ་
གིས་རྣམ་རྫོགས་སྐྱེར་བ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་མཆོན་པ་དང་། རྣམ་པས་སྒྲོམ་བྱ་ཡུལ་གིས་
སྒྲོ་ནས་མཆོན་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་གིས་རྣམ་རྫོགས་སྐྱེར་བ་སྒྲོམ་པའི་རྟེན་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དང་། སྐྱེར་བའི་སྐྱོན་སྤང་བྱ་དང་། ཡོན་ཏན་པན་ཡོན་དང་། མཆོན་
ཉིད་མཆོན་ཚུལ་ཤེས་བྱའི་སྒྲོ་ནས་མཆོན་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། ཐར་ཆ་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་
མ་ཐུན་གཉིས་གིས་མཆོན་ཚུལ་ལ་བརྟག། ཡུལ་གྱི་མཆོན་ཚུལ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲོ་ནས་
མཆོན་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ཀྱང་དབྱེད་དགོས་སོ། ཅེ་སྐྱེར་སྐྱབས་སྤར་བཤད་པའི་
ཅེ་མོའི་མངོན་རྟགས་དེའི་རྟགས་ནི། བསྐྱེས་སྒྲོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་པར་མཆོན་བྱེད་
གང་བྱོད་གིས་བསྐྱེས་པ་སྟེ། ཞེས་བྱོད་ཅེ་སྐྱེར་རྟགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱེན་པ་དེ་ཡང་བྱོད་ཅེ་
སྐྱེར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱེན་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་སྒྲིང་ལས།
གོང་དུ་དེའི་ཕྱིར་ཅེ་མོ་དང་པོ་ཐོབ་པའི་རྟགས་དེ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་སུ་བཤད་ཀྱང་
ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་ལ་རྟགས་དེ་དག་ཐོབ་པས་བྱབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱོད་ཅེ་སྐྱེར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
པའི་རྟགས་གིས་མཆོན་པ་ཡོད་ན་སྤར་རྣམ་རྫོགས་སྐྱེར་བའི་སྐྱབས་སྐྱེར་ལམ་བྱོད་ཕྱིར་
མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དང་རྫོས་པར་དོགས་པ་དང་། དབང་རྒྱལ་སྐྱེར་ལམ་བྱོད་ལ་ཡང་ཕྱིར་

མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། རྫོང་ཅེ་སྐྱོར་ཐོབ་པའི་རྟགས་ཡིན་ན་ནི། རྫོང་
ཅེ་སྐྱོར་ཐོབ་པ་ལ་རྟགས་དེ་དག་ཐོབ་དགོས་མིན་དང་། གོང་དུ་རྟགས་དེ་དག་ཐོབ་པས་
མ་ཁྲབ་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན། བཙུ་གཉིས་པོ་མ་ཁྲབ་ཟེར་ན་བཙུ་གཉིས་པོ་ཐོབ་
པའི་མ་ཁྲབ་ཟེར་ན་བཙུ་གཉིས་པོ་ཐོབ་པ་ཡོད་མེད་སོགས་དབྱེད། དེ་དག་གིས་ཅེ་སྐྱོར་
མཆོན་ཚུལ་ནི། དང་པོ་བདུན་གྱིས་ཅེ་སྐྱོར་དོ་བོས་སྟོན་ནས་དང་། བསལ་བྱ་ལོག་སྐྱབ་
གྱིས་སྒྲང་བྱའི་སྟོན་ས་མཆོན་པའོ། །མཐར་གྱི་སྐྱོར་བ་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཙུ་གསུམ་
གྱི་མཐར་གྱི་སྐྱོར་བ་མཆོན་ཚུལ་ནི། དང་པོ་དྲུག་མཐར་གྱི་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་དོ་བོ་
ཡིན་པས་ཉམས་ལེན་གྱི་སྟོན་ས་མཆོན་པ་དང་། རྗེས་བྲན་དྲུག་མཐར་གྱི་པའི་གནས་
སྐབས་ཡིན་ཞིང་། ཐ་མས་ཟེན་བྱེད་གྱིས་སྟོན་ས་མཆོན་པ་དེ། འདིར་ཉམས་ལེན་དང་
བྲན་པ་ཀུན་ཀྱང་ཐ་མས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། །བདུན་པ་སྐྱད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་
བ་བཞི་དོ་བོ་ལ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་ལྟོག་པའི་སྟོན་ས་ཐ་དད་དུ་བྱེ་བའི་དང་པོ་གཉིས་གྱི་རྣམ་
པར་སྟོན་མ་སྟོན་གྱི་བྱེད་པར་ནི། གསེར་མེད་ལས། གཞན་དག་གི་འདོད་ཚུལ་འགའ་
ཞིག་བཀག་ནས། རང་ལུགས་ཡུལ་ཅན་ལ་རྣམ་སྟོན་ཡིན་མིན་མི་རུང་
བས་ཡུལ་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་གཅིག་གི་ཡུལ་གཉིས་ཀའི་འང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མདོ་བསྟན་
བཅོས་ནས་བསྟན་ཆོད་གྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་སྟོན་དང་དེ་མིན་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། དང་པོ་འི་
ཡུལ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་རུས་པ་མཐར་ཐུག་མ་སྟོན་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་
ལྟར་སྟེ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞག་གོ། །ཞེས་རང་རྒྱུད་ལ་རུས་པ་
མཐར་ཐུག་སྟོན་མ་སྟོན་ལ་བྱེད་པས་དེའི་ཚུལ་ཡང་། གོང་དུ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་སྐབས་
གསུམ་པ་ལྟར་ན། མདོ་ལས་མཆོན་དཔེ་དང་སྟོབས་དང་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་འཆད་པས་
བདུན་པ་མན་ཆད་ལ་ངེ་ལྟར་འགྲིག་ཅེས་གསུངས་པས་རང་རྒྱུད་ལ་རུས་པ་མཐར་ཐུག་
མ་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ལ་མདོན་དུ་བྱེད་རུས་པའི་

ཆ་ནས་དང་པོ་དང་། སྤྱི་མ་རང་རྒྱུད་ལ་སྤྲོན་ཐེན་པའི་ཡིན་ཏན་དེ་དག་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་བྱས་ཀྱི་ཆ་ནས་འཛོག་དགོས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་ཡུལ་ལ་འཛོག་པར་གསུངས་པས་དབྱུང་དགོས། །

གསུམ་པ་རྫོས་སྤོང་སྐབས། རྣམ་མཁུན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྟོག་པ་དང་། རྟེ་སྦྱོར་གྱི་མཐོང་སྟོམ་གྱི་སྤང་བའི་རྟོག་པ་བཞི་ཆོན་རེ་རེ་བཤད་པ་རྣམས་རྫོས་ཤེ་ན།
མི་རྫོས་ཉེ་དང་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆོས་སུ་བསྟན་ལ། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་རྣམས་
རིམ་བཤར་མཐོང་ལམ་དང་སྟོམ་ལམ་གྱི་སྤང་བུར་བསྟན་པས་སོ། །ཞེས་རྟོག་པ་དེ་དག་
སྦྱོར་ལམ་གྱི་བྱང་ཆོས་སུ་བསྟན་ཚུ་ལ་ནི། རྟོགས་སྤང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤང་བུ་
ཡིན་ན་བྱང་ཆོས་ཡིན་པ་འགལ་བས། གསེར་ཐེང་གི་དེ་ལྟར་གསུངས་པ། འོག་ཏུ་སྦྱོར་
ལམ་སྐབས་དེས་ན་རྟོག་པ་སྤང་བུར་ལྟན་པ་བྱང་ཆོས་སུ་ཡིན་པའི་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ཡིན་ལ། སྤང་བུར་ལྟན་པའི་དོན་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་དོན་ཡང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ཆེད་དུ་གཏད་
ནས་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་ཀྱི། གཞན་དུ་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་རྣམ་མཁུན་མི་ཐོབ་པས།
དེའི་དོན་དུ་འབད་པར་བྱེད་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་ལྟན་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་
གསུངས་པས་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་ཚུ་ལ་ཡིན་སྟུང་སོ། །ཡང་སྐབས་རྣམས་སུ་སྦྱོར་
ལམ་ཡང་ཡང་བསྟན་པ་རྣམས་རྫོས་སྤོང་གི་སྐབས་སུ་རྣམ་མཁུན་དུ་ནི་དམིགས་རྣམ་རྒྱ་
གསུམ་ལྟན་ཆོས་རྟོག་པ་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་འབྱིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བའི་བྱང་པར་བྱག་
དང་ལྟན་པར་བསྟན་ལ། །ཞེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དང་མི་འབྲས་བུའི་བྱང་པར་བྱག་དང་
ལྟན་པར་བསྟན་པ་དང་སྐབས་གཞན་དག་ཏུ་བསྟན་པ་རྣམས་དང་མི་རྫོས་ཞེས་གསུངས་
པ་ལས། འོན་ཀྱང་བྱང་པར་བྱག་པོ་དེ་བྱང་པར་འཕགས་ཆོས་སུ་མ་བསྟན་ཏོ། །སྐབས་
བཞི་པའི་རྫོས་སྤོང་གི་སྐབས་སུ་ཉི་སྤང་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱང་

བར་ནམ་པ་བཞི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་བྱང་ཆོས་སུ་
བཞེད་ལ་བྱང་ཡེས་ཀྱང་ངོ་། །ཞེས་བྱང་ཆོས་བཞིས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་གསུངས་
སོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱང་ཆོས་ལྡན་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་བཞེད་དེ། ལྷན་ཆོས་རྟོག་
པ་བཞི་དང་བཅས་པའི་བྱང་པར་ལྷར་བཞེད་དེ། དག་སྙིང་ཆེ་འོད་བྱུང་གྱི་ནམས་ཀྱང་
ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆེ་འབྲིང་གི་དབྱེ་བའམ་བྱང་པར་འཕགས་བཞི་ཡིན་གྱི་འཕགས་
ཆོས་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། དེ་བཞིན་དུ་རི་རྒྱུད་བཤད་པར་རྟོག་
པ་དང་ལྷན་པ་ལ་བརྟེན་པ་འདི་དག་རེ་རེ་ཞིང་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་
བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཞེས་པས་མཐའ་གཅིག་དུ་དབྱེ་
བ་བྱང་ཆོས་སུ་མི་དུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནམ་བཤད་ལས་
དུག་གིས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སོ། །ཡང་རྫོས་སྤྱོད་འདི་
དག་འཕགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་བཤད་ལ་ཞེས་ལམ་དེ་དག་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་རྫོས་སྤྱོད་བྱས་ལ། སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་དང་དེ་དག་གི་དོན་
གང་འཐད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ནམ་ཀུན་ལས་འཆད་པར་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་པས་སྐབས་
བཞི་པའི་རྫོས་སྤྱོད་སྐབས། གསེར་སྒྲིང་ལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་
པ་ཡིན་མིན་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པར་གནས་མི་གནས་དབྱུང་པའོ།
།ཞེས་དང་པོའི་སྐབས་འགྲེལ་བ་གཉིས་སུ་བཀོད་པ་ནི་གཞན་འདོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲུལ་
རང་ལུགས་སུ་མི་བཞེད་ན་རང་ལུགས་ལོགས་སུ་བཞག་དགོས་པ་ལས་མ་མཛད་པ་དང་
། བྱང་པར་འགྲེལ་ཆུང་འདིར་རང་གི་བཞེད་པ་འགོད་པ་དང་། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་དང་
བསྟན་དོན་དུ་འང་བཞེད་པར་བཀའ་གྱི་གཞན་ལུགས་སུ་མ་བསྟན་པ་དང་ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས། གསེར་སྒྲིང་ལས། རྒྱན་སྒྲུང་དུ་རྒྱུད་ཅིག་མ་
ཐ་མ་འདི་གཉིས་ལ་ཉི་ལྔ་དག་གི་བཤད་པ་ནམས་མཛད་པ་ནི་འཕགས་པའི་བཤད་པ་དངས་

བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་སུ་མི་རུང་སྟེ། ཡིན་ན་ལམ་འདི་དག་ས་བརྒྱད་བ་ཡན་ཆད་
ལ་བྱེད་བ་དང་ལམ་ཤེས་སུ་ཆོས་བཅོད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་གའི་མཐོང་སྤང་སྟོང་བར་
བཤད་བ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་བ་དང་། འགེལ་ཆུང་ལས་ཀྱང་། རྣམ་བ་དང་
ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་རྣམ་བར་བསྟོམ་པའི་དབྱེ་བས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྣམ་བ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་བ་ཉིད་ལ་སོགས་མངོན་བར་རྟོགས་བ་རྣམ་བ་གསུམ་ལ་འདིག་རྟེན་པའི་
ངེས་བར་འབྱེད་ཆ་དང་མཐུན་བ་རྟོགས་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
མཐོང་བ་དང་། སྟོམ་པའི་ལམ་རྟོག་བ་ཡིན་ལ། རྣམ་བ་ཀྱན་མངོན་བར་རྟོགས་བར་རྟོགས་
བ་ལ་སོགས་བ་གསུམ་ལ་ནི་སྟོམ་བ་གོང་ནས་གོང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་བར་གྱིས།
རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱེད་བར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟག་བ་མེད་བ་ཆུང་དུ་
དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རིམ་གྱིས་སྟེ་བ་ཡིན་པས། ཅིག་ཅར་སྟེ་བ་དགག་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་ངེས་བར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་གསུངས་བ་ཡིན་བར་ཤེས་བར་
བྱའོ། །ཞེས་རྣམ་རྟོགས་སྟོར་བའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་སྟོར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་ས་
བརྒྱད་བ་དང་། ཅེ་སྟོར་གྱི་བསྟན་པའི་སྟོར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་ས་དབྱ་བ་དང་བཅུ་པའི་
སྟོང་། མཐར་གྱི་སྟོར་བའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་སྟོར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་ས་བཅུ་པའི་
སྤྲད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ལ་བཤད་ཅིང་། དགོས་བ་དག་ས་གསུམ་དུ་འབད་
ཙོམ་ལ་མི་ལྟོས་པས་ལམ་དེ་དག་ཅིག་ཅར་སྟེ་སྟོམ་བ་དགག་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ལམ་
གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱས་ནས་གསུངས་བ་འདི་ཡང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རང་ལུགས་བྱས་ནས་
བཀོད་བ་ལས་གཞན་འདོད་དུ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། འོག་དུ་རང་ལུགས་སྐབས་མཁྱེན་
གསུམ་དུ་གསུངས་བ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཡུལ་དང་སྟོར་བ་གསུམ་དུ་གསུངས་བ་རྣམས་
ཉམས་ལེན་གྱི་སྟོན་ས་དང་ཞེས་བ་ནས་སྟེ་དང་སོ་སོའི་རྣོས་བ་སྤངས་པས་ཆོག་པའི་
ཕྱིར་སྟོགས་འདི་ལ་ནི་འཕགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ན་འཐད་དོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་

བཞེད་ཚུལ་འདི་གསེར་མེད་ཆོག་ཟིན་དང་མི་མཐུན་པར་གོ་བས། སློབ་དཔོན་གྱི་ལམ་
 རྒྱུད་པའི་ལུགས་བཞེད་པ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་གསེར་མེད་མཇུག་ཏུ་འབྲེལ་བ་
 འདིར་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཐར་འཕྲིན་ལས་ལ་ས་མཆོམས་གྱི་གོ་རིམ་བརྗོད་
 བས་བར་པ་རྣམས་ལ་མི་བརྗོད་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དང་པོ་སེམས་
 བསྐྱེད་དང་ཐ་མར་འཕྲིན་ལས་ཉིར་བདུན་ལ་ས་མཆོམས་བསྟན་པའི་རིམ་པ་དེས་ལུགས་
 ལ་མ་བརྗོད་པའི་ལྷག་མ་བར་གྱི་ཆོག་གིས་དོན་རེ་དགུ་པོ་རྣམས་གྱི་ས་མཆོམས་གྱི་གོ་
 རིམ་རྣམས་ཀྱང་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་གསུང་ཚུལ་དང་པོ་
 སེམས་བསྐྱེད་དང་ཐ་མར་འཕྲིན་ལས་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལས་དང་པོ་ནས་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་སའི་བར་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆ་ཆང་བ་རེ་བསྟན་པ་དང་། དེས་བར་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 ཀྱང་དེ་ལྟར་གོ་བས་སྐབས་རེ་རེ་ནས་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆ་
 ཆང་བ་རེ་བསྟན་པ་གོ་ལ། མ་ཟད་སྐབས་དང་པོ་ལྟ་བུས་སེམས་བསྐྱེད་དང་། གདམས་
 དག ༡༥འུན་ཉི་ཤུ། རྟེན་རིགས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་
 ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆ་ཆང་རེ་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་སྐབས་གཞན་དག་ཏུ་ཡང་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་
 འདི་དག་ཀྱང་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་ནས་གོ་དགོས་པས། སློབ་དཔོན་ལམ་རྒྱུད་
 པའི་ཕྱོགས་སུ་འབྲེལ་བ་འདི་ལ་ཡང་བརྟག་དགོས་སོ། །ཡང་གོང་དུ་སློབ་དཔོན་འདི་ཡི་
 བཞེད་པ་ལ་དོན་བདུན་ཅུའི་གསལ་ཁ་མེད་ལ་དོན་ཐོབ་བྱས་ན། ཞེས་པ་ནས་རྒྱུ་སྒྲུབ་
 ལྟར་ན་ཕྱི་མ་མངོན་ནོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་གྱི་དོན་བདུན་ཅུའི་གསལ་ཁ་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་
 རྒྱུད་ལྟར་འཕྲིན་ལས་ཆོས་སྐྱའི་ཞར་བྱུང་བྱས་ནས་ལོགས་སུ་མི་བགངས་པ་ཡིན་ནམ་
 ལྷམ་མོ། །གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་བར་གྱི་རེ་དགུ་པོ་ཞེས་བདུན་
 ཅུ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་མོ། །

ཚུལ་གཞི་གཉིས་པ།

རྩ་སྟོད་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་བསོད་ནམས་འགྲུར་མེད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་དང་འགྲེལ་པའི་དོན་གཞན་
བཤད། ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ་ཞེས་པ་ནས་བསྟན་བཅོས་འདུག་
ཆད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགྲེལ་བཅའ་ནས་འཆད་ན་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་ཀྱང་རྩི་སྟོན་འཆོའི་བར་
དུ་ཡང་བཤད་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར།

༡༡། རྟེན་འབྱུང་སྐྱུ་མའི་གཤེས་ལུགས་སྟོང་པ་ལ། །གཞན་གྱིས་མཐོང་སྐལ་བྲལ་
ཡང་བྱེད་ཉིད་ཀྱིས། །ལེགས་པར་གཟེགས་ནས་གཞན་ལ་འདོམས་པ་འདིས། །དེར་དུས་
རིགས་གསར་ཅན་ཡང་ཐུབ་པར་གྱས། །རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བའི་མཛད་འཕྲིན་མ་ལུས་
པ། །གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་མཛད་འཇམ་དབྱངས་མི་ཡི་གར། །ཁྱ་སེར་ལུགས་བཟང་གངས་
ཅན་སྟོངས་སུ་གཏོད། །སྲིད་གསུམ་སུན་སེལ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པར་གྱས། །སྟོང་རྩེ་ཆབ་
གྱིས་སྐྱེ་བྱེད་དུ་མར་བརྒྱན། །ཡང་དག་གཞུང་ཤིང་སུ་གྱུ་ལེགས་འབྱུངས་ནས། །ཐབས་
ཤེས་ཟུང་དུ་འགྲེལ་བའི་མཁྱེན་བཅེ་མངལ། །འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་མགོན་པོ་ཕྱག་གི་ཡུལ།
།ཞེས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཆིགས་སུ་བཅད་པའི་སྟུན་བསུས་ཏེ། །སྐབས་དོན་གང་གླེང་བར་
བྱ་བའི་གཞི་ནི་རྩེའི་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་མེད་པའི་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་བསྐྱེད་དང་འདུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་རོ་མོ་དང་།

འཇུག་སྒྲིམ་དང་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་། སློན་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆོམས་བཅས་བཤད་པ་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། དེ་ཡང་སློན་འཇུག་གི་ངོ་བོ་ནི། གཞུང་དེ་ཉིད་ལས་སངས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ནི། སློན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་འཛིག་ཏེན་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནས་བཅུམས་ཏེ་ལོ། ཞེས་ས་ཐོབ་མ་ཐོབ་པ་ལ་འདོད་ཅིང་། ས་ཐོབ་མ་ཐོབ་དང་ཆོ་གས་སྦྱངས་མ་སྦྱངས་དང་ཕྱིར་མི་སྒྲིག་ཐོབ་མ་ཐོབ་དང་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་ལ་དམ་བཅའ་པ་ལ་འདོད་པ་ཡོད་དེ་དེ་དག་གི་ས་ནི་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་ཏེ་སྤོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་ཤེས་ཏེ་བའི་ལུགས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གཞན་ལུགས་བཀག་ནས། རང་ལུགས་ནི། ཤེས་འབྱུང་གིས་ལུང་དེ་ནམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་བཞིན་དེ་ལ་བཞེན་ནས་འདི་མཐའ་དག་སྤིང་པ་ལས་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟེ་ཕྱི་བའི་བསམ་པ་རྒྱུང་བ་སྐྱེས་པ་སློན་པ་དང་། དེ་ནས་སྒྲིམ་པ་བརྒྱུང་བ་ལ་སོགས་པས་སྒྲིམ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཕྱིན་དུག་སྟེ་གཅིག་ལ་ཞུགས་ན་ཡང་འཇུག་པའི་གོ་ཆོད་དོ། །དེས་ན་སློན་འཇུག་གཉིས་ངོ་བོ་གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟེ་ཕྱི་བའི་བསམ་པ་ཅན་དུ་མཆུངས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སྐྱུ་བའི་བྱ་བས་ཟེན་མ་ཟེན་ཡོད་པས་འདི་གཉིས་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་ཡུལ་དེར་འགོ་འདོད་པའི་སྒོ་སྐྱེས་པ་ཅམ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་འགོ་བའི་བྱ་བས་ཟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར་སློན་པ་ནི་དང་པོའི་སེམས་ཁོ་ནའོ། ཞེས་འཐད་ཕྱོགས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་ན། འཇུག་སྒྲིམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྤྱོད་སོགས་གང་ཡང་རུང་བའི་བྱ་བས་མ་ཟེན་པའི་ཆོགས་ལམ་རྒྱུང་དུས་བསྐྱུས་པའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སློན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་དང་། འཇུག་སྒྲིམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྤྱོད་སོགས་གང་ཡང་རུང་བའི་བྱ་བས་ཟེན་པའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ཏེ། ལམ་རིམ་

ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་འདི་དང་མཐུན་པ་གསུངས་ཏེ་དེ་ཉིད་ལས་ལས། འདི་ལ་མི་མཐུན་པ་
 མང་དུ་སྤང་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱུ་སྤྱད་ཅིག་སྟེ་ལས་བཤེས་སངས་
 རྒྱུ་སྤྱད་བར་བྱའོ་སྟེ་དུ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་སྤོབ་ཀྱང་རུང་
 མི་སྤོབ་ཀྱང་རུང་ཇི་སྲིད་དུ་སྤོབ་པ་མ་བཟུང་བ་དེ་སྲིད་དུ་སྤོབ་པའི་སེམས་ཡིན་ལ། སྤོབ་
 བ་བཟུང་བ་ནས་སེམས་དེ་འཇུག་པའི་སེམས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤོབ་རིམ་དང་པོ་
 ལས། དེ་ལ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་པན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱུ་སྤྱད་ཅིག་ཅེས་གང་ཐོག་
 མར་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ནི་སྤོབ་པའི་སེམས་སོ། །གང་པན་ཆད་སྤོབ་པ་བཟུང་སྟེ་ཆོགས་
 རྣམས་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་ཞུགས་པའི་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་
 བཀྲལ་ལན་མང་དུ་སྤང་ཡང་མ་སྤོབ་སོ། །ཞེས་གསུངས། ལམ་རིམ་འབྲིང་པོ་ལས། འདི་
 ལ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྤང་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱུ་སྤྱད་ཅིག་སྟེ་ལས་
 བཤེས་པའི་སེམས་ནི་སྤོབ་སེམས་ཡིན་ལ། སྤོབ་པ་བཟུང་ནས་སེམས་དེ་འཇུག་པ་སེམས་
 བསྐྱེད་དུ་སྤོབ་རིམ་དང་པོ་ལས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འགྲོ་བ་
 འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡིས། བྱེ་བྲག་ཇི་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤོབ་འཇུག་གི་
 བྱད་པར་གསུངས་པའི་ཐད་ཀྱི་སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད་ལས། གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱུ་
 ཐོབ་པ་བྱའོ་སྟེ་ལས་བཤེས་སུ་མཆུངས་པ་ལ་སྤྱོད་སོགས་པར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཉམས་
 སུ་ལེན་པའི་བྱ་བས་ཟེན་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དང་དེ་ལ་ལྟོས་
 དགོས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་པོ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ཆོགས་ལམ་ཆུང་དུ་ཡིན་ན་སྤྱོད་སོགས་པར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་ཟེན་
 དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་གོ་སྤྱོད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། །སྤྱོད་སོགས་སྤྱོད་པའི་ཉམས་
 ལེན་ཙམ་ནི་འཇུག་སྤོབ་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཉམས་ལེན་མི་རིགས་པས་སྤྱོད་འཇུག་ལས་
 བཤད་པ་དང་གསུངས་ཟེན་དུ་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། སྤོབ་མེད་དེ། འགྲོ་བ་འདོད་དང་འགྲོ་བ་

ཡིས། ཞེས་པ་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཅམ་ཞིག་ལ་འདོད་ན་བདེན་ཡང་ཁས་ལེན་
ནམ་དམ་བཅས་པས་སྒོ་ནས་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཞིག་ལ་འགྲོ་བ་ཡི་
བྱ་བས་ཟེན་པ་དོན་ཡིན་པར་སྣང་སྟེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སེམས་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་
དམིགས་ནས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་གཏང་ངོ་སྟམ་དུ་དམ་འཆའ་བ་ཡིན་པས་
དེའི་བསམ་པ་ཆོ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་འབྲིང་པོ་ལས་
ཀྱང་། གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཅམ་མིན་གྱིས་
སེམས་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་པར་དུ་མི་གཏང་ངོ་སྟམ་དུ་དམ་
བཅའ་བ་ཡིན་པས་དེའི་བསམ་པ་ཆོ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། འཇུག་
སྟམ་ལེན་པ་ལ་ནི། སྟོན་སེམས་སྟོན་དུ་སྦྱེས་དགོས་ཏེ། ལེགས་བཤད་པའི་གསེར་
ཀྱི་མེད་པ་ལས། དང་པོར་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྦྱེ་ལ་ཞེས་
སོགས་གོང་དུ་བྲངས་པ་དང་། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་དད་པ་
སྦྱི་བྱེད་པར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་བསམ་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་དེ་སྟོན་པ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་འཇུག་པའི་སྟམ་པ་བཟུང་བ་དང་། ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་སྟོབ་ཀྱང་
རུང་མི་སྟོབ་ཀྱང་རུང་ངི་སྲིད་དུ་སྟོན་པ་མ་བཟུང་བ་དེ་སྲིད་སྟོན་པའི་སེམས་ཡིན་ལ་
སྟོན་པ་བཟུང་བ་ནས་སེམས་དེ་འཇུག་པའི་སེམས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྟོན་རིམ་དང་པོ་
ལས། དེ་ལ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་པན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་གང་ཐོག་
མར་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ནི། སྟོན་པའི་སེམས་སོ། །གང་པན་ཆད་སྟོན་པ་བཟུང་སྟེ་ཆོགས་
ནམས་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་ཞུགས་པའི་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་
གཞུང་ལམ་ལས། བྱང་སེམས་བྱིས་པའམ་རབ་བྱུང་གང་ཡང་རུང་བ་སྤར་བཤད་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཚུལ་བྱིས་པ་གསུམ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྟོབ་པར་འདོད་

ཅིང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་པ་སྟེ། གདམས་ངག་བཞིན་དུ་སྒྲོན་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །སྡོམ་བ་བཟུང་བ་ཙམ་བྱེད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒྲོབ་
འདོད་མེད་པ་དང་སྒྲོན་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་སྡོམ་བ་སྒྲིན་པར་མི་བྱའོ་གསུངས་སོ།
།ལེགས་བཤད་གསེར་གླེང་ལས། སྒྲོན་སེམས་ཆོགས་ལམ་ཆུང་དུ་ཁོན་དང་། འཇུག་
སེམས་ཆོགས་ལམ་འབྲིང་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །འོན་འཇུག་
སྡོམ་དང་འཇུག་སེམས་གོ་རིམ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ་ལས། འདི་ལ་
འཇུག་པ་དང་སྡོམ་པའི་ཆོ་ག་ཐ་དད་པར་མཛད་པ་འཐད་སྟམ་པ་མེད་ལ་སྒྲོན་པའི་ཆོ་ག་
སྒྲོན་དུ་སྒྲངས་ནས་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ། སྤྱིས་སྡོམ་པའི་ཆོ་ག་མཛད་པའི་བཤེས་གཉེན་
གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ནི་སྡོམ་བ་བརྟན་པར་འགྱུར་བའི་ཐབས་བཟང་པོའོ། །ཞེས་དང་།
རྣམ་བཤད་ལས། འཇུག་སྡོམ་དང་འཇུག་སེམས་འགལ་ཡང་། དེ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྡོམ་བ་
གཟུང་བའི་དབང་ཁོན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། །ཡང་སྡོད་འཇུག་རྣམ་བཤད་
ལས། འཇུག་སྡོམ་དང་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་འགལ་ཡང་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལེན་
པའི་ཆོ་ག་ལས་ལོགས་སུ་འཇུག་སྡོམ་ལེན་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི་མ་གོ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལུང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་སྡོམ་དང་འཇུག་སེམས་གཉིས་
གོ་རིམ་དབྱེར་མེད་རྒྱུད་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲིམ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་སྟམ་ཡང་།
༥གོང་ས་ལྷ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལས། དེ་
ལྟར་ན་གཞུང་ཆེན་མོ་དག་ནས་སྒྲོན་འཇུག་དང་སྤྱན་དུག་གི་གོ་རིམ་མཛད་པ་ལས་
འགལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་དམ་སྟམ་ན། གོ་རིམ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲིབ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་
ཀྱི། ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་མ་ངེས་པ་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གིས་འཇུག་སྡོམ་
སྒྲངས་ཏེ་དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲོན་པ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་ཆོགས་ལམ་ཆུང་དུ་ཐོབ།
ཆོགས་འབྲིང་དུ་སྒྲིབ་པ་དང་སྒྲོན་སེམས་དེ་འཇུག་སེམས་སུ་གནས་འགྱུར་བའི་ཚུལ་

གྱིས་འཇུག་སེམས་སྐྱེས་པ་ཡོད། ཡང་འཇུག་སྒྲོམ་ལེན་མ་སྟོང་བ་ཞིག་གིས་སྟོན་
སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཚོགས་ལམ་ལ་ཞུགས། ཚོགས་ལམ་འབྲིང་དུ་སྐྱབ་པ་དང་འཇུག་
པའི་སེམས་བསྐྱེད། འབྲིང་གི་ཐ་མར་འཇུག་སྒྲོམ་སྒྲངས་བའང་འོང་བས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
གོ་རིམ་གྱི་ངེས་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་བསྐྱབ་བརྟམས་ལའང་ཞེས་གསུངས། འཇུག་སྒྲོམ་
དང་འཇུག་སེམས་གཉིས་ལ་གོ་རིམ་ངེས་མེད་དུ་བཞེད་དོ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས།
སྦྱིར་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་བ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནམས་
ཤེས་ཤིང་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་བརྟན་ན་སྟོན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་ཚོགས་
བབྱང་ནས་དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོང་བའང་ཡོད་དེ། སྟོད་འཇུག་ཏུ་སྟོན་ལ་སྒྲོམ་
པ་དང་སེམས་བབྱང་ནས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ཕྱིན་དུག་གི་བསམ་གཏན་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་སྟོང་ལུགས་ནམས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནམས་ཤེས་ཤིང་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་བརྟན་པོ་སྟོན་ལ་སྐྱེས་
ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྟོན་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་སྒྲོམ་ཚོགས་བབྱང་ནས་
དེ་ནས་རྒྱལ་སྐས་ཀྱི་སྟོད་པ་ཕྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོང་ཚུལ་
གཅིག་དང་། ཡང་སྟོན་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་རྩ་མེད་ཀྱི་སྟོང་བ་སྐྱེས་དེའི་རྗེས་སུ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནམས་ཤེས་ཤིང་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་བརྟན་པོ་སྐྱེས་
དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་སྒྲོམ་ཚོགས་བབྱང་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ནས་སྐྱམ་སྟེ། སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་བརྟན་པོ་སྐྱེས་པ་ལ་རག་མ་ལས་པ་དང་།
འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ངེས་པར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
ནམས་ཤེས་ཤིང་དེ་ལ་མོས་པ་བརྟན་པོ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་སྒྲོམ་པ་ཚོགས་བབྱང་དགོས་
པ་ཞིག་འགྲེལ་ཚུལ་འཐད་ན་བསམ་སྟེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་དོན་དུ་བདག་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་བྱའོ་སྐྱམ་པ་ཅམ་ཚོགས་བསྐྱེད་ན་ནི་

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སློབ་པར་ནུས་མི་ནུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱས་པས་ཆོག་གོ།
 སློན་སེམས་ལ་དེ་ལྟར་གཉིས་རུང་གིས་འཇུག་སེམས་ཆོགས་ལེན་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
 ཡེ་མི་སློབ་པ་ལ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་བས་ལྷ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་ནས་བརྒྱད་
 བ་ལ་སློམ་པའི་ཆོག་མང་པོ་ལ་བྱར་རུང་བ་དང་མི་རུང་བའི་ཁྱད་པར་འདོད་པ་ནི་མ་གོ་
 ཆེན་པོ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་སློན་སོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་སློབ་པ་ལ་སེམས་
 བསྐྱེད་བྱར་རུང་བ་དང་སློམ་པ་གཟུང་དུ་མི་རུང་བར་ཆེས་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས། ལུང་སྒར་ཕྱིར་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་སློམ་ལེན་པ་ལ་ཡང་སློན་པ་སེམས་བསྐྱེད་
 བཞིན་བྱང་ཆུབ་སྤྱིང་པོའི་བར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་མོས་པ་བརྟན་པོ་སློན་ལ་བཏང་མི་དགོས་
 བར་འདོད་མཁན་ཞིག་བྱང་བ་དེ་བཀག་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ཏེ། བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ་ལས།
 དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་འདུལ་བ་དང་མི་འདྲ་བས་སློམ་པ་བཟུང་བའི་སྤྱོད་ལ་ཉུ་ལེགས་པར་
 མཉན་ནས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་བསྐྱབ་པ་བསྐྱང་བ་ལ་སློབ་རྟེན་པར་གྱུར་པ་ན་སློམ་པ་བྲང་
 རོ། །བསམ་པ་དེ་དག་དང་ལྡན་ན་སློམ་པ་སྤྱི་ཡི། མི་ལྡན་ན་མི་སྤྱི་བཞི་བསྐྱབ་པ་ལས། གང་
 གཞན་ལ་གྲགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་གཞན་གྱི་རོར་བྱ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པ་ལ་བརྟེན་འོན་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་གནད་ཅིག་མཐོང་བས་དབྱེད་པ་ན་ལྟོལ། །

སློན་འཇུག་གི་ས་མཆོམས་ལ་བཞེད་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་བྱང་བ་ནི། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་
 པོས་སློན་སེམས་ཆོགས་ལམ་ཆུང་དུ་ཁོ་ན་དང་འཇུག་སེམས་ཆོགས་ལམ་འབྲིང་ནས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་པར་བཞེད་ལ། རྣམ་བཤད་ལས་སློན་སེམས་ཆོགས་
 ལམ་ནས་བཟུང་ས་ཐོབ་ནས་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱང་། ཡར་མཐའི་ས་མཆོམས་རོས་འཛིན་
 གསལ་པོ་མ་གནད་བས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡར་མཐར་
 ས་བདུན་པ་དང་ས་བརྒྱ་པའི་བར་དུ་ཡོད་པ་བཞེད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་བྱུང་། རྣམ་
 བཤད་རྟོགས་དཀའ་སྤྱང་བ་ལས་སློན་སེམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ས་བརྒྱ་པའི་བར་དང་

འདྲག་སེམས་ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བརྩ་པའི་བར་དུ་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། འོན། ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་ལས། ལམ་ཤེས་ལ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ལམ་ཤེས་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་ལམ་ཤེས་ཡིན་པས་བྱབ་པ་སྐབས་འདིར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་དེ་ཉིད་ལས། མཐུན་པ་གསུམ་པོ་དེས་ཀྱང་ཉན་རང་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱི་བསྐྱེས་པས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱུད་ཀ་བརྟོད་ཕྱག་གི་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་རྟེན་ངེས་པ་དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་མི་སྟོབ་ལམ་གྱི་བར་དུ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གཉིས་སུ་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འགལ་བར་འགྱུར་བས་ངེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་ཞེ་ན། ལམ་ཤེས་ལ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཞེས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་འབད་ཚུལ་དག་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དངོས་རྒྱུར་གྱུར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅིག་ལ་འདོད་དགོས་ཏེ། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སྟོམ་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་ཀྱི་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཁོག་གཅིག་པའི་ཕྱིར། སྟོམ་པ་དེ་བཟུང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་དུ་གྱུར་སྐབས་ཕྱིན་དུག་གང་རུང་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་དང་བལ་མི་སྲིད་པ་དགོས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སྟེ། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ས་ཐོབ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་སྟོད་པ་དང་བལ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འདྲག་སེམས་ཐོབ་ཕྱིན་ཆད་སྟོན་སེམས་མེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་མོ།

ནམ་དཔྱིད་ཀྱི་གཤོག་ཅལ་བྲལ་ཞིང་བྱིས་མྱོངས་ཀྱི་བཅིངས་ཐག་ལས་མ་འདས་
པའི་བདག་ལྟ་བུས་གཏིང་མཐའ་དབེན་པའི་གཞུང་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་དཀའ་གནད་
འདིར་མཁས་བྱ་བ་སྤྱོད་པའི་གཙུག་རྒྱན་རྒྱལ་བསྟན་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ནམས་
ཀྱིས་བཞེད་ཚུལ་སྤྲོ་ཆོགས་ཤིག་དང་སྒོ་གོས་ཀྱི་གཤོག་ཅལ་རྫོགས་པ་ནམས་ཀྱིས་
རིག་ཅལ་སྒྲོས་གར་གྱིས་འཕུར་ལྗིང་ངོམ་པའི་གནས་ལ་ཞུགས་པ་ནི་བྱིས་པའང་ངོ་ཆ་
པའི་གནས་སུ་མཆིས་པས་ཆོག་དོན་གང་ཅིའི་ཐད་ལ་འཁྲུལ་ཞིང་ནོངས་པའི་ཆོགས་མ་
གཏོགས་ག་ལ་སྲིད་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནམས་དང་དཔྱིད་ལྡན་གཟུར་གནས་
ཡོངས་ཀྱི་མདུན་སར་སྒྲིང་ནས་བཟོད་གསོལ་བྱུང་།

ཙོམ་གཞི་གསུམ་པ།

འབྲས་ཆོ་སྒྲིང་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་རྒྱ་བ་ཆེ་རིང་།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་རབ་དབྱེད། །ཞེས་པ་ནས། བཟང་པོའི་
ཞབས་ཀྱིས་ཉི་སྒྲིང་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱར་བའི་ཉི་མེད་གཤུགས་དང་སྦྱར་བར་བྱེད། །ཞེས་
པའི་བར།

ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་གི་དཀའ་འགྲེལ་འཇམ་དབལ་སྦྱང་པོའི་

དགོངས་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

རིགས་པའི་དཀའ་སྦྱང་སྒོ་ལས་འགོངས་པས་ངེས་དོན་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོའི་
གནད་ལ་ངོམས་མེད་དབྱེད་པའི་མཐའ་རྫོགས་པས། །དགོངས་བཅུད་ཐུན་མེན་རྒྱས་
སྟོབས་སྤྲོ་མོ་སྦྱང་ལ་མི་ཤིགས་སྟག་པར་འབར་བས་བཟོད་བསམ་མ་རྒྱས་ཅ་ཅའི་སྤྲས།
།ས་ཁྱོན་མཁས་རྒྱའི་ཡིད་ཀྱི་བརྟན་པ་ཤིང་བལ་རྒྱུད་གིས་གཡོ་བར་རི་བཞིན་སྟོགས་
རྣམས་ཀྱན་ནས་འདར་བྱེད་པའི། །འཇམ་པའི་དབྱངས་དངོས་ཅོང་ཁ་བ་ཞེས་མཚན་སྟན་
སུ་ཞིག་རྣ་བར་སྦྱང་ཡང་མ་བཅོས་དད་པའི་སྦྱ་ལོང་ལྡང་། །

ཞེས་ཤིས་པར་བརྟེན་པའི་སྟན་པའི་དབྱངས་ཀྱི་མེ་ཉོག་གི་མེད་བས་ངག་རིག་
ཀྱན་ནས་དགེ་བར་བྱས་ཏེ། །ཤར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྤེ་རིན་པོ་ཆའི་སྤས་དོན་གྱི་གནད་ཅལ་
དུ་བརྟེན་ནས་བཤད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྒྱན་གྱི་རྣམ་བཤད་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་སྦྱང་ཡང་།

དེ་དག་ཀུན་ལས་ལྷམ་མེ། ལྷང་དེ། ལྷན་ནེར་མངོན་པར་འཕགས་པའི་ཤིང་། དམ་པ་
དང་། གཙོ་པོ་དང་། མཚོག་དང་། རབ་མཚོག་དང་། རོ་མཚར་བ་དང་། མད་དུ་བྱུང་བ་
དང་། གླ་ན་མེད་པ་དང་། གོང་ན་མེད་པ་དང་། གོང་མའི་ཡང་གོང་མར་གྱུར་པའི་ལེགས་
བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་ཐེང་བའི་ཆོག་དོན་ཅུང་ཟད་འགྲེལ་བའི་སྐལ་བཟང་ཉིད་པ་ལ་
བརྟེན་དུ་མེད་པའི་སྟོབས་འདུན་པ་མཚོག་ཏུ་བརྟེན་སོ།།

སེམས་བསྐྱེད་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མཆོམས་སྦྱར་དང་དེའི་དྲོགས་གཙུག་

དེ་ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་ལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་།
རབ་དབྱེའོ། །དང་པོ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དངོས་དང་། དེ་མདོ་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ་ལས་དང་པོ་སྦྱར་བ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་རང་གི་རོ་བོ་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་
དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་པ་ནིའོ། །ཞེས་བྱུང་སྟེ། འདིར་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད་དང་། སྟོན་འདུག་གི་རབ་དབྱེ་ནི་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པས་སྐབས་འདིར་
སེམས་བསྐྱེད་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་དེ་ཡིན་པར་སྐབས་ལས་ཤེས་སོ། །རྒྱན་ཅ་བར།
སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་པས་
ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དངོས་སུ་བཤད་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་
དམིགས་ཡུལ་རྫོགས་བྱང་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་དམིགས་ཡུལ་གཞན་དོན་ཡིན་པ་དང་།
མཚུངས་ལྡན་གྱི་གྲོགས་བྱང་ཆུབ་འདུན་པ་དང་། རྒྱུན་བྱེད་པའི་གྲོགས་གཞན་དོན་འདུན་
པ་དང་། དེ་དག་གི་དམིགས་ཡུལ་བྱང་ཆུབ་གཞན་དོན་སོགས་ཡིན་པ་ནི་རྒྱན་མཁན་
པོས་རང་བཟོ་མིན་པར་རྟོགས་སྦྱང་ཡུམ་བར་མའི་མདོ་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་
ཞེས་པ་ནི་སྦྱར་བསྟན་བཤད་གསུམ་དང་། དེ་ཡང་མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་ཅ་བས་བསྟན་
པ་དང་འགྲེལ་པས་བཤད་པ་གསུམ་གྱི་ཆོག་བསྟུ་བྱས་སོ། །སྦྱིར་མཆོམས་སྦྱར་ལ་རྫོང་དུ་

བྱེད་ཆོག་དང་བཟོད་བྱ་དོན་གི་མཆོམས་སྦྱར་གཉིས། དང་པོ་ལ་མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་བ་
གསུམ་གི་མཆོམས་སྦྱར་དང་། འགྲེལ་བའི་མཆོམས་སྦྱར་ལའང་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་
བྱས་ཏེ་ཉི་ལྔ་རྒྱན་སྦྱར་དོན་གསལ་གསུམ་གི་མཆོམས་སྦྱར་གསུམ་མོ། །དོན་གིས་
མཆོམས་སྦྱར་ལ་ཡང་དངོས་བརྒྱད་ལྔ་མ་ནས་ཕྱི་མར་མཆོམས་སྦྱར་བའི་མཆོམས་
སྦྱར་དང་། དོན་བདུན་ཅུ་ལྔ་ཕྱི་མཆོམས་སྦྱར་བའི་མཆོམས་སྦྱར་སོགས་ཡོད། འགྲེལ་
བ་དོན་གསལ་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་བྱང་ཚུབ་རྗེས་སུ་ཐོབ་འདོད་བས་འབྲས་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་འཐོབ་པར་བྱ་དགོས་པས། དང་པོར་
རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དེ་སྤྱད་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་བ་རྣམ་བར་བཤད་པའི་
སློ་ནས་བཤད་པར་བཞེད་དེ། ཞེས་བྱང་སེམས་རྣམས་གི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བྱ་གཙོ་བོའམ་
མཆོག་ནི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བྱིར་དང་གདུལ་བྱ་འབྲས་བྱ་ལ་སློ་བ་
སྤྱེད་སྤྱད་མདོན་ཉོགས་བརྒྱད་གི་དང་པོར་ཏེ་ཐོག་མར་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་ལུས་རྣམ་
གཞག་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་གྱེ་བྲག་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སློ་ནས་བསྟན་ཏེ་ཞེས་
འཆད་ནས། སྐབས་འདིར་འགྲེལ་བས་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ཉིད་བཤད་པའི་ཚུལ་ནི། ཡུལ་གིས་ཡུལ་ཅན་མཆོན་པའམ་རྒྱས་འབྲས་བྱ་མཆོན་
པའི་ཚུལ་གིས་བསྟན་དགོས་པས་མཆོན་བྱེད་ཆོས་བཅུའི་ཐོག་མར་ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་རང་གི་ངོ་བོ་སྟེ་འཆད་འགྱུར་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། རང་ཉིད་གིས་གང་ལ་དམིགས་
པའི་ཡུལ་དང་དམིགས་ཚུལ་དང་བཅས་བ་གསུངས་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་གི་མཆོན་ཉིད་
དམིགས་པ་དང་བཅས་བ་བཤད་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་རྐང་བ་བཞི་པོ་འཆད་འདོད་
ནས་སློས་སོ།།

འདིར་དབྱེད་ན། མཆོམས་སྦྱར་ལ་ཀུན་བརྟམ་དར་རྟེན་ལས། ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པའི་མཆོམས་སྦྱར་དང་། རྣམ་བར་བཤད་པའི་མཆོམས་སྦྱར་དང་། སྦྱབ་པའི་མཆོམས་

སྐྱར་དང་། འབྲེལ་བའི་མཆོམས་སྐྱར་དང་། གོ་རིམ་གྱི་མཆོམས་སྐྱར་དང་ལྷ་གསུངས་
 སོ། །སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བརྩས་ནམ་མཁུན་མཆོན་ཚུལ་ལ། མཁས་བྱབ་ཤིང་
 བའི་ཉི་མེད་ཀྱན་དང་། བ་རེག་ཐོས་བ་དགའི་བསྐྱར་བཅོས་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ། རྟོག་
 ལོ་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་འབྲས་བྱ་མཆོན་བ་བཞེད་བ་དང་། སློབ་དཔོན་སེང་བཟང་གི་
 རྒྱན་སྒྲུང་དང་། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་སྤྱད་པའི་དཀའ་འབྲེལ་སོགས་ལས་ཡུལ་
 ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་མཆོན་བར་བཞེད་ཀྱང་། རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲེང་ལས། དེ་ལྟར་
 རྒྱན་སྒྲུང་དང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་བཤད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་
 ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་འཐད་ཕྱོགས་སུ་གསུངས། རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱས་འབྲས་བྱ་མཆོན་
 བའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་བ་ནི། འབྲེལ་ཆེན་དུ་ཡུལ་
 ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་མཆོན་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ། ཞེས་གསུངས་པས་ཕྱོགས་དང་པོ་སློབ་དཔོན་
 གྱི་དགོངས་བ་མི་བཞེད་བར་ཆིག་གི་རྩས་བསམ་ཤེས་སོ། །རྟོགས་སྒྲུང་དུ་འདིའི་དོན་མི་
 གསལ། བཤེན་གྱི་སྤྱི་དོན་ལས། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་སོགས་རྒྱས་འབྲས་བྱ་མཆོན་བའི་
 ཚུལ་གྱིས་མཆོན་བ་ཡིན་གསུང་ཡང་། རང་ལུགས་ནི་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཆོན་བའི་
 ཚུལ་གྱིས་མཆོན་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་མཆོན་ཚུལ་སྤྲ་མ་མི་བཞེད་ལ། གསུང་ཡང་ཞེས་
 བསམ་ནི་རྣམ་བཤད་ལས་ཅུང་ཟད་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཞེས་ བའི་དགོངས་བ་སྒྲུངས་བ་ཉིད་
 དོ། །གསེར་སྒྲེང་ལྟར། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་ནི་མཆོག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་། སྤྱིང་བ་
 ཆེན་པོ། རྟོགས་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་ནི་རིམ་བཤར་སངས་རྒྱས་སྤྱི་དང་དེའི་སྤངས་རྟོགས་
 སུན་ཆོགས་གསུམ་ལ་བཞག་དགོས་པས། དེ་དང་འབྲས་བྱ་རྣམ་མཁུན་དུས་མཉམ་པར་
 ཐོབ་པས་རྒྱས་འབྲས་བྱ་མཆོན་ཚུལ་གང་ ཡིན་དཔྱད་དགོས། མཁས་བ་འགས་སྤར་གྱི་
 དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་གི་མཆོན་ཚུལ་བསྐྱར་བ་ ཡང་ཡོད་པས་ཡིད་
 ཆེས་བའི་སྤངས་གང་ཡོད་བརྟག་དགོས།

གསེར་སྒྲིང་ལས། འདི་ལ་ཆེན་པོ་དག་ན་རེ། བཙུ་པོ་འདི་རྣམ་མཐུན་གྱི་རྗེས་
སུ་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་བཙུ་པོ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། མཆོན་
གཞི་ནི་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་
གཙོ་བོའི་དོན་བཙུ་མཛོན་སུམ་དུ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལས་འདིར་བྱི་མའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་རྒྱ་འབྲས་བཙུ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ སོགས་ཆོས་བཙུ་པོ་དག་ནི་དོན་གཅིག་
ཉིད་དུ་ཤེས་དགོས། །

མཆོན་ཉིད་གྱི་རྩ་བའི་ཆོག་དོན་དང་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་དྲྀགས་གཙོད།

ཡང་གསེར་སྒྲིང་ལས། བསྟན་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་
བ་རང་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་གྱི་བྱིར་དུ་ཐོབ་བྱ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའོ། །འོན་ཏེ་འདོད་བ་ཞེས་ བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞེ་ན། འདི་འདོད་པ་
དང་དེ་འདོད་པས་བྱང་སེམས་གྱི་ཡུལ་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ འདོད་
པ་དེའོ།

དེའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་མི་ཤེས་པས་གང་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཉི་མེ་ལས་དོན་དུ་གཉེར་
བར་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དུས་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་ན་ཉེན་བྱང་
སེམས་གྱིས་ཚུ་ལ་རང་ཉིད་ངེས་པར་སངས་རྒྱ་བ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པར་བྱའོ།
།དེ་ལྟར་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱང་སྟེ། བསྟན་པ་ནི་ཞེས་པ་རྩ་བས་བསྟན་
པའི་དོན་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་སྟེ་མཆོན་བྱ་དང་། གཞན་
དོན་བྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་པས་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མཆོན་
ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་རང་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོན་དུ་
ཐོབ་བྱ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་འདོད་

ཅེས་པའི་འདོད་པ་ནི། ཡུམ་བར་མ་ལས་འདི་འདོད་པ་དང་དེ་འདོད་པའི་དབང་གིས་རྟེན་
བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཡུམ་སྤྱིན་སོགས་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་བྱུག་ལ་བསྐྱབ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
པའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་འདོད་པ་དེ་གཉིས་སོ། །འདི་འདོད་པ་ཞེས་ཉེ་ཆོག་གིས་སྒྲོས་ས་ནི་རང་
དོན་བྱང་ཆུབ་དང་།འདོད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དང་། དེ་འདོད་པ་ཞེས་པའི་རིང་བའི་
ཆོག་སྒྲོས་གཞི་ནི་གཞན་དོན་དང་དེ་འདོད་པ་ནི་གཞན་དོན་འདོད་པའོ། །རྒྱ་མཚན་ནི།
སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་བྱང་ཆུབ་སྤྱོན་ལ་ཐོབ་ཅིང་།
རང་དང་ཉེ་བའི་ཆ་ནས་དང་གཞན་ནི་དེ་ལས་ལྗོགས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །འདུན་པ་དེ་
གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མི་ཤེས་པས་དེའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་འཛོག་ཅེ་ན། དེ་གཉིས་
ནི་ཉེ་ཁྲི་ལས་དོན་དུ་གཉེར་བར་གསུངས་པས་ཡིད་ངེས་ཀྱི་འདུན་པ་ལ་བྱ་དགོས་པར་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་ན་རྟེན་བྱང་སེམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་
ཐོབ་བྱ་སྤྱོད་ མེད་པའི་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་བར་བྱའོ་ཞེས་པའི་འདོད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་
དང་། གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ བྱང་ཆུབ་འདས་པའི་ས་ལ་འགོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་
ནི་གཞན་དོན་འདོད་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་ན་ཞེས་
པས་བྱང་ཆུབ་འདུན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྟན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་མཚུངས་ལྟན་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ།

འདིར་དབྱེད་ན།

གཞན་དོན་སྤྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་པའི་འདོད་པ་གཞན་
དོན་ཐོབ་སྤྱིར་དེ་འདོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་སྤྱིར་དེ་འདོད་ཅེས་གཉིས་ཀར་སྦྱར་དགོས་
པའི་མཐའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
འདོད། །ཅེས་པའི་འདོད་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གཅིག་སུ་ལ་སྦྱར་ན་བྱང་ཆུབ་འདུན་

བ་ལས་གཞན་དོན་འདུན་བ་བསྟན་དོན་མེད་བས། ཡུམ་བར་མ་དང་འདི་གཉིས་ཀར་
འདོད་བ་གཉིས་ཀ་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་སྐབས་དང་འགལ་བ་དང་། འོག་ནས་ཀྱང་འདོད་
བ་གཉིས་ཀའི་མིང་གིས་བཏགས་བ་གསུངས་བ་དང་ཡང་འགལ། མདོ་ལས་བྱང་ཚུབ་
འདུན་བ་སྟོན་དུ་གསུངས་ནས་གཞན་དོན་འདུན་བ་རྗེས་སུ་བསྟན་ཡང་། བསྟན་བཅོས་
ལས་གཞན་དོན་འདུན་བ་སྤར་གསུངས་ནས་བྱང་ཚུབ་འདུན་རྗེས་སུ་གསུངས་པའི་གོ་
རིམ་མི་མཐུན་བ་ནི་མདོས་འདུན་དོན་ཐོབ་པའི་ཆ་ནས་དང་། བསྟན་བཅོས་ལས་འདུན་
བ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་རིམ་དང་ལམ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་བ་དང་བསྟན་ནས་གསུངས་བ་ཡིན་
ནམ་བཏག་གསེར་སྒྲིང་དང་ནམ་བཤད་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ས་མཆོམས་ཆོགས་ལམ་
ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དང་། རྟོགས་སྤང་ལས། ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་
དུ་བཞག་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་བསྐྱེད་མི་བཞེད་པར་དངོས་སུ་གསུངས།
དེའི་སྐྱབ་བྱེད་མཐར་ཐུག་བ་ནི་གཞུང་དེ་ལས། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་
བསྐྱེད་མེད་དེ། རང་ཉིད་གཞན་དོན་དུ་རྟོགས་བྱང་ཐོབ་པར་འདོད་བ་དང་། དེའི་ཆེད་
དུ་ལམ་ལ་སྟོབ་བ་སོགས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་བ་དང་། འགྲེལ་
ཆེན་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་སར་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་བཤད་དོ། །འོ་
ན་གསེར་སྒྲིང་ལས། དེ་ལ་རང་ལུགས་ནི། ཐེག་བ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་མདོན་རྟོགས་
ཡིན་ན་མཐུན་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་བ་ལ་དགོངས་ནས་མཐུན་གསུམ་གྱིས་མདོན་
རྟོགས་བརྒྱད་བསྟུས་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་མདོན་རྟོགས་མེད་པས་
སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་ཀྱང་། དེས་ན་འཕགས་བ་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མཐུན་
གསུམ་དུ་མདོན་རྟོགས་མཐའ་དག་འདུས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཡུམ་བར་མ་དངས་པའི་
དགོངས་བ་ཡང་ཐེག་བ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་མཐུན་གསུམ་དུ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
བསྟུ་བར་བཞེད་ནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་

དང་པོ་དེ་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པས་མཐུན་གསུམ་གང་རུང་
 དུ་འགྱུར་ལ། མཐའ་གཞན་ཁེགས་པའི་རིགས་པས་ལམ་ཤེས་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་
 བས་དེ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། གསེར་སྒྲིབ་ལས། ལམ་ཤེས་ལ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་
 སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ལམ་ཤེས་འདོད་བར་བྱའོ། །ཞེས་
 སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལམ་ཤེས་མི་བཞེད་བར་གསུངས་པས། དེ་ལྟ་ན་དེ་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་དགོས་པས་ཐེག་
 པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་ལམ་མིན་པ་འགལ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ས་མཆོམས་དང་ཡང་
 འིན་རྒྱ་འགལ་བས་གསེར་སྒྲིབ་རང་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་དཔྱད་དགོས། རྣམ་
 བཤད་ཀྱི་གསུང་དང་མི་འདྲ་བར་གསེར་སྒྲིབ་ལས་ནི་མཐུན་གསུམ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
 རྟེན་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི་གསེར་སྒྲིབ་ལས། ལུས་རྣམ་བཞག་རྒྱ་ ཐུབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མཐུན་
 པ་ཉིད། །ཅེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱི། ། ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་
 འདྲ་བཤད། །ཅེས་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། །དེ་འདྲ་ཀུན་ཤེས་ཉིད་
 དུ་འདོད། །ཅེས་རྟེན་ངེས་པ་ཅན་མཛད་པ་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། རྟེན་སོ་སོའི་རྒྱུད་དང་
 འབྲེལ་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་
 གཉེན་པོའི་གཞི་ཤེས་ལ་དགོངས་འཛིན་དེ་ནི་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྗེས་མཐུན་པ། ཀུན་མཐུན་གསུམ་དུ་སྤྱེ་བས་ན།
 །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པས་ཀྱང་ཤེས་པས་རྗེ་སྤྲོ་མས་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་
 མཛད་སྐབས་ སུ། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། སྤྱིང་རྗེ་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་སྟོང་དང་།
 ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རྒྱལ་སྤྲས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཕྱིས་ཙོང་མོག་པའི་
 རྟེན་ཆེན་གྱིས་ཕྱོགས་སྤར་བྱས་པ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་བཞག་

བ་ལས་བྱ་རམ་ལྟན་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་བྱས་ནས་དེ་ཉིད་རྒྱལ་སྤྱོད་ནམས་ཀྱི་
རྒྱུར་བཞེད་པའི་ཞིབ་ཆ་འདི་ད་དུང་བྱས་མེད་པས། སེམས་བསྐྱེད་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལམ་
ཤེས་ཡིན་ན་དེ་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་རྒྱལ་སྤྱོད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་འགྱུར་བས་ན།
བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རྒྱལ་སྤྱོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་དང་འགའ་བ་དོགས་ནས་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཞེད་པ་སྤྲང་ཡང་དགོངས་པའི་སྤྱི་བབ་ཙམ་སྤངས་པ་ལས་འགའ་མེད་
ཀྱི་ཞིབ་ཆ་ཐོན་ཐུབ་མེད། སྐབས་བརྒྱད་པར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་། ཞེས་
པའི་དང་སྤྱོད་ལམ་ཤེས་སོགས་བསྐྱེད་པ་དོན་གསལ་ལས་བཤད་ཅིང་། དོན་གསལ་གྱི་
སོགས་སྤྱོད་གཞི་ཤེས་བསྐྱེད་པར་གསེར་སྒྲིང་རང་ལས་གསུངས་པས་དེ་ལྟ་ན་ཟག་མེད་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་ཆ་ཉེར་གཅིག་ཏུ་གཞི་ཤེས་ཡོད་དགོས་པ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་གཞི་
ཤེས་འཛོག་དགོས་པར་གསེར་སྒྲིང་རང་གི་དགོངས་པར་བཞེད་པར་ཡང་སྤྲང་བས་སྤྲང་
ཀྱི་གཞུང་དང་མི་འགའ་ཆུལ་དབྱེད་དགོས། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཐེག་ཆེན་ལམ་
ཀྱི་འཇུག་སྒོ་དོན་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པ་དང་མི་བཞེད་པའི་ཆུལ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི།
ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལ་རྒྱལ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་དང་། གསང་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་གསུངས་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་མེད་དོ། །དེ་
གཉིས་གང་གི་སྒོར་འཇུག་ཀྱང་འཇུག་སྒོ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་
དང་། ཐེག་ཆེན་ལམ་ཀྱི་འཇུག་སྒོ་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ནར་བསྐྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་
པ་དང་། རིམ་ལྡན་གསལ་སྒོན་ལས། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ནས་ཐོགས་མེད་དང་། རྗེ་བཙུན་
འཇམ་དབྱངས་ནས་ཀླ་སྤྱོད་དང་ཞི་བ་ལྟ་ལ་བརྒྱད་པའི་ཆུ་བོ་གསུམ་འདྲེས་ཀྱི་གདམས་
པ་པར་བྱིན་ཐེག་པ་དང་རྗེ་རྗེའི་ཐེག་པ་གང་གི་སྒོར་འཇུག་ཀྱང་བྱ་དགོས་པར་རྗེ་བོ་ཆེན་
པོ་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཇུག་སྒོ་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིན་ཏུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་

ཀྱིས་འཇུག་སྒོ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་པར་བསྟན་པ་ཙམ་མིན་པར་འཇུག་སྒོའི་ངོས་འཛིན་
བྱེད་པ་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ན་འཇུག་སྒོ་ཡིན་ཞེས་ཚུར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་
མཛོད་ལས། ཞེ་སྤང་མེད་བྱམས་སྟོང་རྗེ་ཡང་། ཡིད་བདེ་བ་ནི་དགའ་བ་ཡིན། ཞེས་པ་ཞེ་
སྤང་མེད་པའི་དགོ་ཅ་བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྗེ་ཡིན་པ་དང་། ཡིད་བདེ་དེ་ཉིད་དགའ་བ་ཆོད་
མེད་ཡིན་པའི་དོན་དུ་གོ་མི་རུང་བར་བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྗེ་ཆོད་མེད་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་
དགོ་ཅ་དང་། དགའ་བ་ཆོད་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིད་བདེ་ལ་འཛོག་དགོས་པ་གཞུང་གི་དགོངས་
པ་མ་མེད་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

འོ་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་
སྒོ་ཡིན་ན་ལམ་ལ་ཐོག་མར་འཇུག་པ་ན་སངས་འཕགས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཞུགས་དགོས་
པའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། འདི་ནི་འཇུག་སྒོའི་དཔེ་འགྲོ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན། ཁང་པར་ཞུགས་པ་ན་ཐོག་མར་སྒོ་ནས་ཞུགས་དགོས་པའི་དཔེ་ཞིག་
དང་། གང་ཟག་རང་ཉིད་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཚུད་མིན་སྒོའི་ནང་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་བཞག་
པའི་དཔེ་བྱེད་ཚུལ་གཉིས་ལས་སྐབས་འདིར་དཔེ་བྱི་མ་བཞིན་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
ན་ཁང་པའི་ནང་དུ་ཚུད་མིན་སྒོའི་ནང་དུ་ཚུད་མིན་ལ་རག་ལས་པ་ལྟར། རང་ཉིད་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་གས་སུ་ཚུད་མིན་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པར་ཡིན་མིན་ལ་རག་
ལས་པ་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་འཇུག་སྒོར་བཞག་ཀྱང་རུང་ངོ། །དེ་ནི་
སྒོའི་དཔེ་ལས་འཇུག་སྒོའི་དཔེར་མ་སོང་བས་འཇུག་སྒོ་ཞེས་པའི་ཆོག་རུས་ཀྱིས་ཐོག་
མའི་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ན་བསྟན་ནོ་སྟུམ་ན། འཇུག་པའི་སྒོ་ནི་ཞུགས་པའི་སྒོ་དང་གཞན་
གཅིག་སྟེ་ཐེག་ཆེན་ལམ་ལྷ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་
འཛོག་དགོས་པས་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་འཇུག་སྒོར་བྱུང་བར་བཞེད་དོ།
།ལུགས་གཉིས་པས་ནི། ཁོང་དུ་བྲངས་པའི་ལུང་དེ་དག་གིས་འཇུག་སྒོ་སེམས་བསྐྱེད་

ཡིན་པ་བསྟན་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱན་འཇུག་སྒོར་བསྟན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྣང་བས་
འཇུག་སྒོ་ནི་ཆོགས་ལས་ཆུང་དུ་འེ་སེམས་བསྐྱེད་ལས་མི་བཞེད་ཅིང་། འཇུག་སྒོའི་དོན་
ཡང་ཐོག་མར་ཞུགས་སའི་སྒོ་རང་ལས་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་བ་ཡང་ཡབ་སྲས་
ཀྱི་གཞུང་ན་དེ་ལྟར་དགོས་མིན་གྱི་ཙོང་མེད་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་ཆོག་གི་
ཐོན་ཕྱོགས་ཙམ་མི་འདྲ་ཙམ་ལས་དགོངས་པ་འགལ་བ་མི་སེམས་སོ།།

མཆན་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་ཆོག་དོན་དང་དྲོགས་གཅིད།

ཡང་གསེར་མེད་ལས། བཤད་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཞེས་པ་ནི་འདས་མ་ཐག་པའི་
ཙོང་བ་བཤད་བྱ་འགོད་བཞེད་ནས་ཡིན་ལ་དེ་ནི་འཆད་བྱེད་འདྲེན་པ་སྟེ། འདི་ནི་དམིགས་
བསལ་མེད་པའི་འོག་གི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་བྱུང་སྟེ། བཤད་པ་
ནི་གོང་དུ་བྱངས་པའི་ཙོང་བ་འཆད་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སྟེ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་པ་
ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་འོ། ཞེས་བར་རོ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཞེས་པའི་ཆོག་
ནི་འགྲེལ་ཆོག་འདིའི་གོང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་རྐང་བ་གཉིས་བཤད་བྱར་བཀོད་བཞེད་ནས་དེ་འདྲེན་པ་དང་དེ་འཆད་བྱེད་
འགྲེལ་ཆོག་འོག་མ་འདྲེན་པའི་ཆོག་སྟེ། འདི་ནི་ཞེས་པ་བཤད་བྱ་བྱུང་གི་ཙོང་ཆོག་བཀོད་
པའི་མཇུག་ཏུ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས། ཞེས་པ་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་གཞུང་འོག་མ་ཀྱན་
ལ་དེ་རི་ལྟ་བ་དང་དེ་མཆུངས་པ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་གོང་དུ་བཤད་པར་ལྟར་གོ་མི་དགོས་
པའི་དམིགས་བསལ་མེད་པ་འོག་གི་སྐབས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རང་རང་གི་དེ་མ་ཐག་
པའི་ཙོང་བ་བཤད་བྱར་བཀོད་པ་དང་། དེ་འཆད་པའི་འགྲེལ་ཆོག་འོག་མ་འདྲེན་པའི་ཆོག་
ཡིན་པ་ཤེས་དགོས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་འོ། གཞུང་འདིར། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་

གསལ་ཡང་སྒྲེད་གོ་པར་མའི་དོན་གསལ་ལས་ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་གསལ་བས་
འདི་མ་དག་པར་འདྲ།

མཚན་ཉིད་དངོས་ཀྱི་དོན་དང་སྟོན་འཇུག་གི་དྲུགས་གཙང་།

ཡང་གསེར་མེད་ལས། འདི་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དངོས་དང་། ཅོད་པ་སྟོང་
བཅོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། སྟོང་ཉིད་སྟོང་མེ་སྟོང་པོ་ཅན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ངོ་
པོ་ནི། རང་ལས་པ་རོལ་གྱི་དོན་འཁོར་བ་རྒྱ་འབྲས་ལས་བསྐྱལ་བ་དང་མུང་འདས་རྒྱ་
འབྲས་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པར་བྱེད་པའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན། སྟོན་པ་དང་འཇུག་པའི་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་
སོ། །སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། རང་ཉིད་མ་འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་བྱུང་ནས་གདུལ་བྱ་
གཞན་གྱི་དོན་གྱི་སྤྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པས་རང་རང་གི་སྐྱལ་
བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་པོར་རྒྱུའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སྟོན་པ་
དང་། སྟོན་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སྐྱུབ་པའི་ཐབས་སུ་ཆོགས་རྫོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་འབྲས་
བྱའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལོ། །ཞེས་བྱུང་སྟེ། སྟོང་ཉིད་སྟོང་
མེའི་སྟོང་པོ་ཅན་ནི་སྟོང་མེ་ཆེན་པོས་ཟེན་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེས་
ཟེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྐྱབས་འདིའི་སེམས་བསྐྱེད་འཛོག་ །རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་
སེམས་ཅན་འཁོར་བ་རྒྱ་འབྲས་ནི་སྤུག་ཀུན་གཉིས་དང་། མུང་འདས་རྒྱ་འབྲས་ནི་འགོག་
ལམ་གཉིས་ཏེ་དེ་དག་རིམ་བཞིན་གྲོལ་བ་དང་ཐོབ་པའི་སྦྱད་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྫོགས་བྱང་
ཐོབ་པར་འདོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཞིག་ལ་འཛོག་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ངོ་པོའི་སྟོན་ནས་དེ་
ན། སྟོན་སེམས་དང་འཇུག་སེམས་གཉིས་ཡོད། སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་
བསྐྱེད་སྤྱི་བསྐྱེད་ཚུལ་མེན་པས་སྟོན་འཇུག་གི་སེམས་གཉིས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལོ། །རང་ཉིད་

མ་འོངས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་གཞན་གྱི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཚོས་བསྟན་པ་ལས་
རང་རང་གི་སྐལ་བ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབད་པར་བྱའོ། ། དང་པོར་ཏེ་འཇུག་སེམས་སྐྱེས་
པའི་སྟོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སྟོན་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་། སྟོན་པ་ལྟར་སྟོན་པའི་
ཡུལ་བསྐྱབ་པའི་སྐྱེད་དུ་སྐྱེན་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་པར་བྱའོ་སྟེ་སྟེན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
པ་ནི་འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ།

འདིར་དབྱེད་ན། གཞུང་འདིར་སྟོན་འཇུག་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། སྟོན་འཇུག་
གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་བཤད་དང་མཐུན་པ་དང་། དེ་གཉིས་སྐྱེད་པའི་ཚོགས་ཆོག་རིས་དང་མཐུན་
པའི་སྟོར་བས་སེམས་དེ་གཉིས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་སྟོན་འཇུག་མཆན་
ཉིད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆད་དང་དེའི་དམིགས་རྣམ་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། སྟོན་འཇུག་གི་སེམས་
གང་ ཡིན་ཀྱང་འདྲིན་སྤངས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་གདུལ་བྱ་
གཞན་རང་རང་གི་ཐེག་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཚོགས་གཉིས་ལ་
དམིགས་པ་ནི་གཏན་མི་རིགས་པས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་བཤད་ནི། སྟོན་པའི་སེམས་
ཞེས་པ་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བྱུང་ལ་ཡིད་སྟོན་ཅམ་དང་། འཇུག་པའི་སེམས་ནི་དེ་ལ་
སྟོན་པ་ཅམ་དུ་མ་འདྲིན་པར་སྟོན་པའི་ཡུལ་ཐོབ་ཕྱིར་སྐྱེན་སོགས་ལ་དངོས་སུ་བསྐྱབ་
པའི་སེམས་སོ། །ཞི་བ་ལྟས་སྟོན་འཇུག་ལས་གསུངས་པར་ལྟར། དཔེར་ན། ཡུལ་གང་
ཞིག་ཏུ་འགྲོ་འདོད་པ་ཅམ་ནི་དང་པོ་དང་། འགྲོ་འདོད་ཅམ་གྱིས་མ་ཆོག་པར་གོམ་པ་
འདོར་ལེན་སོགས་འགྲོ་བའི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་ནི་ཕྱི་མར་གསུངས་པ་བཞིན་
ནོ། །འཇུག་སྟོན་བསྐྱབ་བྱས་བསྐྱས་པའི་སྐྱེན་སོགས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་པོ་གང་གི་
སྟོན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྟོན་སེམས་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་དང་། དེས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། འཇུག་སེམས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད། གསེར་མེད་ལྟ་ན། སྟོན་སེམས་ཚོགས་ལམ་ཆུང་དུ་ཁོ་ན་དང་འབྲིང་ཡན་ཆད་ནས་

འཇུག་སེམས་འཛོག་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། སྟོན་སེམས་ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བདུན་
པའི་བར་དང་། འཇུག་སེམས་ཚོགས་ལམ་འབྲིང་ནས་སངས་རྒྱས་སའི་བར་དུ་བཞག
།དེའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་མཁྲོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་བླ་འདུན་དུ་རེ་བ། ཞེས་པ་ནི་བླ་འདུན་རྒྱུན་
ཆགས་པའི་དོན་ནོ། རྟོགས་སྣང་ལས་ནི། སྟོན་སེམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ས་བཅུ་པའི་
བར་དུ་བཞག་པར་གསུངས་སོ། ། ལམ་ལ་སྟོབ་པའི་བྱ་བས་ཟེན་པ་ནི་སྟོན་འཇུག་གཉིས་
ཀ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བར་བཞེད་དོ། །རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་སྟོན་
སེམས་ཚོགས་ལམ་ནས་ས་ཐོབ་པའི་བར་དུ་བཞག་པ་འདི་གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཡིག་ཆ་
མཁན་པོ་ཀུན་མཐུན་ཡང་སྒྲ་མ་རྩེ་བཅུན་པས་སྟོན་སེམས་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་
བར་དུ་བཞེད་ཅིང་གཞན་སྟོ་སྟོ་དང་སེར་སྤྲད་ཡིག་ཆར་ས་བདུན་པའི་བར་ལས་དག་པ་
ས་གསུམ་ན་སྟོན་སེམས་ཡོད་པར་མི་བཞེད་དོ། །འོན་ཀྱང་རྣམ་བཤད་ལས། སྟོན་སེམས་
ས་ཐོབ་ནས་ཡོད་པའི་སྟོབ་བྱེད་དུ་ས་ཐོབ་ནས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་དེ་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སྐབས་དུ་མ་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྟོབ་བྱེད་བཀོད་ཚུལ་ལ་བརྟག་ན་དག་པ་ས་གསུམ་ན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་
དབང་ཐོབ་པ་དང་། མཉམ་རྩེས་ཀྱི་སྐབས་ཐམས་ཅད་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟག་
ཏུ་མངོན་དུ་གྱུར་པར་ཀུན་གཞི་དཀའ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པས། དག་ས་ཡན་ཆད་
ན་སྟོན་སེམས་མེད་པར་རྣམ་བཤད་ཆོག་གི་རུས་པས་བསྟན་མིན་ཡང་དབྱུད་དགོས།
ཀུན་མཁྲོན་སྒྲ་མ་འཇམ་དབྱེད་ས་བཞེད་པས་སྟོན་སེམས་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཡོད་པར་
ཡང་སྤྲས་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་འཁྲུལ་མེད་བྱས་ནས་གསེར་གླེང་ལས། དེའི་ཕྱིར་སྟོན་
པ་ནི་དང་པོའི་སེམས་ཁོ་ན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེས་ན་ཚོགས་ལམ་ཆུང་དུ་སྟོན་སེམས་དང་
འབྲིང་ནས་འཇུག་སེམས་བཞག་སྟེ་མདོ་ལས་བསམ་ལྡན་གྱི་སྐབས་སུ་ཕྱིན་དུག་ལ་
བསྐྱབ་པར་བཤད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྟོན་འཇུག་གི་ས་མཆོམས་མིན་པར་

གཞུང་གིས་དངོས་བསྟན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ ཉེར་གཉིས་ལ་སྟོན་འཇུག་གི་ས་མཆོམས་
སྤེལ་བའི་དོན་ཡིན་པས། གསེར་སྒྲིང་དང་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་སོ། །འདི་
ལིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། གཞུང་འདིར་མདོ་ལས་བསམ་ལྡན་གྱི་སྐབས་སུ་ཕྱིན་དྲུག་ལ་བསྐྱབ་
པ་བཤད་ཅེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་སྟོམ་པའི་བཤད་པ་
ལས། དེ་ལ་སྟོན་པ་ནི་ས་ལྟ་བུའོ། །འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་གསེར་ནས་སྟོན་ལྟ་
བུའི་བར་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་གཞུང་སྟོན་འཇུག་གི་ས་མཆོམས་ཀྱི་
ཤེས་བྱེད་དངས་པས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། གཞུང་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་ ཉེར་
གཉིས་ལ་སྐྱར་བ་ལིན་ཏུ་གསལ་བས་སོ། །སྟོ་སྒྲིང་མཁས་དབང་འགའི་གསུང་རྒྱུན་ལ།
སྟོན་སེམས་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་འགྲེལ་ཆོད་ལྡན་ཞིག་མི་གསལ་བ་དང་
། ལམ་རིམ་ཆེ་རྒྱུད་དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་གིས་སྟོན་སེམས་ཆོགས་ལམ་ཁོ་
ན་དང་འཇུག་སེམས་འཇུག་སྟོམ་ཐོབ་པའི་ཆོགས་ལམ་འབྲིང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་
བར་དུ་བཞག་པ་འདི་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཁྲལ་མེད་བྱས་ནས་རྣམ་བཤད་ལས་
སྟོན་སེམས་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་བཞག་པ་ནི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལས་རྒྱལ་ཆ་བ་
ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་པ་མ་ཟད། བཤུ་ཆེན་གྱི་སྤྱི་དོན་ལས། འདི་ཉིད་ཡིད་རབ་ཏུ་དྲངས་
བའི་གནས་སུ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་དང་། མཐའ་དཔྱོད་ལས། རྣམ་བཤད་ལས་སྐྱར་བཤད་
ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ལས་ལམ་རིམ་སོགས་ནས་བཤད་པ་ཇེ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀའི་
དུགས་ཀྱི་བཞེད་གོའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྤྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་རྣམ་བཤད་ཀྱི་བཞེད་
ཕྱོགས་བཀོད་པ་ལས་ས་ཐོབ་ནས་སྟོན་སེམས་འཛོག་པར་བཤུ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་འང་
མི་བཞེད་དོ། །

བྱང་སྟོམ་དངོས་སུ་སྟེ་བའི་མི་ལ་སོ་ཐར་རིགས་བདུན་པོ་གང་རུང་དགོས་ཀྱང་།
སྤྱིར་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྟ་ལ་ཡང་དེ་སྟེ་བ་ཡོད་པས་སོ་ཐར་རྟེན་དུ་དགོས་པ་མིན་ལ།

ལམ་སྟོན་ཅ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ།
 འཇུག་སྟོམ་གྱི་ནམ་གཞག་མི་འདྲ་སྟེ། གླང་བའི་ཡུལ་དང་། ལེན་པའི་རྟེན། ལེན་པའི་ཚོགས་
 གླངས་ནས་སྤང་ཚུལ། ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་ཚུལ་སོགས་གཏན་ནས་མི་འདྲའོ།
 །སེམས་ཙམ་པས་སྟོན་སེམས་དང་འཇུག་སྟོམ་རིམ་གྱིས་དང་། དབུ་མ་པས་སྐབས་
 གཅིག་ཏུ་ལེན་པ་དང་། དབུ་མ་པས་འཇུག་སྟོམ་ཐོབ་པར་སོ་ཐར་རྟེན་དུ་མི་དགོས་ཤིང་།
 །སེམས་ཙམ་པས་ནི་བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཁྲིམ་བཤམ། རབ་ཏུ་
 བྱང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐབ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ནམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་
 དག་བསྐབ་པ་འདོད་ཅིང་། གླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྟོན་ལམ་
 བཏབ་པས། ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱང་སྟོམ་ཐོབ་པར་སོ་ཐར་རྟེན་དུ་དགོས་པར་
 འདོད་པའི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དང་། འཇུག་སྟོམ་ནི་འཇུག་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
 བས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་དེ་མི་བཞེད་དེ། བྱང་ས་ལས། སྟོམ་པ་ལེན་པའི་སྟོན་དུ་བར་
 ཆད་འདྲི་བ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྟུན་མིང་འདི་ཞེས་བགྱིས་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་ཡིན་ནམ། བྱང་
 ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སྟོན་ལམ་བཏབ་བམ། ཞེས་དང་། ཇི་བ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 ལེགས་པར་སད་པ་དང་། སྟོན་སེམས་བརྟན་པ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་རྗེའི་བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལས་
 གསུངས་པས་འཇུག་སྟོམ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོན་སེམས་སྟོན་དུ་སྦྱེས་དགོས་པར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ནམ་བཤད་སྟིང་རྒྱན་ལས། འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བྱང་ས་དང་ལམ་སྟོན་
 དུ་དེའི་རྟེན་སོ་ཐར་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
 འདོད་པའི་ལྷའི་རྟེན་དང་། ལོང་མའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཁ་ཅིག་གི་རྒྱུད་
 ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱང་ས་དང་ལམ་སྟོན་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་
 གཉིས་ཀ་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་དགོངས་པར་གསུངས། ལོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་པཎ་ཆེན་
 སོགས་ཀྱིས་ལུགས་སོ་སོ་བྱེ་ནས་བཀའ་བ་ཡང་སྟོམ་གསུམ་ནམ་གཞག་དང་། སྟེ་དོན་

ལས་གསལ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྤྱིར་སྤར་བཤད་པ་ ལྟ་བུའི་སྤྱོད་བཅས་སྦྱིས་ཀྱང་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་རྣམས་ཤེས་ཤིང་། ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་བརྟན་ན་སྤོན་
ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སྤོམ་པ་ཆོ་གས་བཟུང་ནས་དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱོད་བ་
ཡང་ཡོད་དེ། ཞེས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ཏུ་སྤོན་ལ་སྤོམ་པ་དང་སེམས་བཟུང་ནས། ཞེས་
གསུངས་པས། ལམ་མ་ཞུགས་ན་སྤོམ་པ་བཟུང་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལས་ཐོབ་པ་
མ་གསུངས་པས་དེའི་ཁྱད་སྤྲོད་མི་སྟབས། གཞན་དུ་ན། སྤོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཞེས་
བས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤར་སེམས་བསྐྱེད་སྦྱིས་པའི་དོན་དུ་གོ་མི་འོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཅི་ཡོད། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འཇུག་སྤོམ་དང་འཇུག་སེམས་གཙོ་འཁོར་
ཡིན་ཀྱང་མཚུངས་ལྡན་ལྟ་མཚུངས་མིན་ཞིང་། འཇུག་སྤོམ་གཙོ་བོ་དང་འཇུག་སེམས་
འཁོར་དུ་འདོད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས་སེམས་དེ་འཇུག་སེམས་སུ་གྱུར་པར་སྤོམ་བཟུང་
བ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པ་གསུངས་པས། གཙོ་འཁོར་སྤར་བཤད་པ་ལས་ལྷོག་སྟེ་ ཡིན་ནོ།
ཞེས་འདོད་པ་ཡང་སྤྲང་། སྤོན་སེམས་ཆོ་གས་ལེན་པ་ན། སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པར་བྱའོ་
སྟམ་པས་མི་ཆོག་གི་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་པར་དུ་མི་བཏང་བ་དམ་བཅའ་དགོས། དེ་ལེན་པའི་
ཆོ་ག་ནི། བསྐྱུས་ན་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ཆོག་མ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་
སྤྱབས་མཆི། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལས་རྒྱུ་པར་བྱེད་འདོད་ན་ལམ་རིམ་སོགས་ལས་
གསུངས་པའི་ཆོ་ག་དང་། འཇུག་སེམས་སམ་འཇུག་སྤོམ་ལེན་པའི་ཆོ་ག་ནི། སངས་
རྒྱུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀྱན། ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་རྣམ་བཞག་རྒྱུ་པར་རྗེ་སྟོན་
མའི་གསུང་བྱང་སའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེ་འུའི་རྣམ་བཤད་བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ་ལས་ཤེས་
པར་བྱའོ། གསེར་མེད་ལས་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་བྱེད་པར་གསུམ་ལྡན་དགོས་པ་དང་
། ས་དང་པོ་ནས་ཐོབ་པ་གསུངས་པ་ཅུམ་ལས་གནས་ལུགས་འབའ་ཞིག་ལ་གཉིས་སྤང་
ཏུ་བདགོས་པ་མ་གསུངས་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་ལས། གནས་ལུགས་འབའ་ཞིག་ལ་གཉིས་

སྒྲིབ་ཏུ་བཀོས་པར་གསུངས། རྟོགས་སྒྲིབ་ལས་ནི། རྟོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཆེ་བ་
གསལ་བ་སོགས་ཀྱི་གསུང་ན་མ་གཏོགས་འཕགས་སེད་གི་གཞུང་གང་ན་ཡང་དོན་དམ་
སེམས་བསྐྱེད་གསུངས་པའི་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མེད་ཅེས་གསུངས།

མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཚུད་པ་དང་དྲོགས་གཅོད།

ཡང་གསེར་མེད་ལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་ བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ནི། རི་ལྟར་ན་དེ་སྟེ་ཁྱོད་སེམས་བསྐྱེད་
པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫོགས་བྱང་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་ཡུལ་
དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པའི་འདུན་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ་སྟེ་མདོར་ན་སེམས་
བྱུང་ཡུལ་ངེས་ལྡན་འདུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། སྟོ་བ་ཆེ་བ་ནས་
དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་བྱུང་བ་ཞེས་བཤད་པས། རྟོགས་སེམས་པ་མཆོངས་ལྡན་དུ་
འབྱུང་བའི་སེམས་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཁྱད་པར་དུ་སྒྲིབ་པ་སྟེ་
བ་ཞིག་སེམས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་བྱུང་སྟེ།

ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་མི་རིགས་པར་ཐལ།
དེ་རྫོགས་པའི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་
ཡུལ་ངེས་ལྡན་འདུན་པ་ཡིན་པས་སོ། །སེམས་བྱུང་ཡིན་ན་སེམས་བསྐྱེད་མིན་པས་ཁྱབ་
པ་ཡོད་དགོས་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། སྟོ་བ་ཆེ་དང་ཚོམ་པ་ཆེ། དོན་ཆེ་བ་དང་འབྱུང་བ་
ཆེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་པ་སྟེ། དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་བྱུང་བ། ཞེས་
བཤད་པས། སྟོ་བ་ཆེ་དང་ཚོམ་པ་ཆེ། ཞེས་པའི་ཆོག་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་

ཡོན་ཏན་བསྟན། དོན་ཆེ་བ། ཞེས་པས་ཕན་འདོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན། འབྲུང་བ་
 ཆེ། ཞེས་པས་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་འདྲིན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན། བྱད་པར་དེ་གསུམ་དང་
 ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ། དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་འབྲུང་བ། ཞེས་
 པས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་དོན་དང་ཐོབ་བྱའི་རང་དོན་གཉིས་ལ་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་
 སེམས་ཞིག་འབྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདུན་པ་གྲོགས་སུ་ཡོད་པའི་སེམས་ཤིག་སེམས་
 བསྐྱེད་དུ་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས། སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་སེམས་ཡིན་དགོས་ཕྱིར་
 ཞེ་ན། ཞེས་ཚིད་པའི་དོན་ནོ། །

འདིར་དབྱེད་ན། སེམས་བསྐྱེད་འདུན་པ་བཤད་པ་ལ་འདུན་པ་སེམས་བསྐྱེད་མི་
 རིགས་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་ན་ཚིད་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་ འགྱུར་ཞེ་ན། རྣམ་བཤད་ལས། གཞན་
 དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དེ་ཉིད་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
 དུ་བསྟན་འདུག་སྟུང་དུ་ཚིད་པས་སྒྲིན་མེད་ཀྱི་ལན་མཛད། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས་ནི་
 སེམས་བསྐྱེད་ཡུལ་ངེས་ཀྱི་འདུན་པ་དང་འདུན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ཚིད་ལ།
 ཉི་སྒྲིང་ལས། འོ་ན་ནི་དེ་སེམས་ བསྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་རིག་
 པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ། དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ སྲིད་པ་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན།
 ཞེས་བྱང་ཆུབ་འདོད་ཅེས་པའི་འདོད་པ་སྲིད་པར་འདྲིག་པ་ལྟ་བུ་མཛོན་ཡང་ཡུལ་ངེས་ཀྱི་
 འདུན་པ་ལ་སྲིད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་སྲིད་པ་མཆན་ཉིད་པ་ཞིག་སེམས་
 བསྐྱེད་དུ་བསྟན་ འདུག་སྟུང་དུ་ཚིད་པ་གཏན་མིན་པ་ནི་ཉི་སྒྲིང་གི་ལན་འོག་མ་ཉིད་
 ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་པས་འབྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་དང་མི་མཐུན་པ་མ་སེམས་ཤིག། འོན་ཀྱང་ཤིན་
 ཏུ་དབྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ལ། རྗེ་བཙུན་ཀྱི་རྒྱུ་ཅ་བར། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་
 ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་པས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པའི་
 མིང་གིས་ བཏགས་པ་བྱས་ནས་ཚིད་པ་དང་ཚིད་སྲོང་གི་དོན་མེད་ཀྱི་ངལ་བ་ལྟར་སྤངས་

དགོས་པའི་གནད་གང་ལ་ཐུག་འདོད་ཅེས་པས་ཡུལ་ངེས་ཀྱི་འདུན་པ་ལ་གོ་དགོས་པ་
 དང་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད། སེམས་བསྐྱེད་རང་ཉིད་ཡུལ་ངེས་ཀྱི་
 འདུན་པ་མིན་ཀྱང་རྫོགས་བྱང་འདོད་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་ཁས་སྐྱབས་དགོས་པས།
 འདོད་པའི་མིང་གིས་མ་བསྟན་པ་འདོད་ཅེས་པས་རྫོགས་བྱང་འདོད་པའི་སྒོ་དང་སེམས་
 ཤིག་བསྟན་པ་བྱས་ན་རྗེ་བཙུན་གྱི་དགོངས་པ་དང་ངེ་ལྟར་འགལ། འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་
 གསུམ་ཀས་སེམས་བྱང་གི་མིང་བཏགས་པར་གསུངས་པ་འདིའི་རྒྱ་མཚན་དང་གནད་
 ཅི་ལ་ཐུག་པ་སོགས་ཀྱང་བཟག་དགོས། བྱང་ཐང་སྒོ་གོས་ཀྱི་དོན་གསལ་མཚན་ལས།
 མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཙོད་ལན་འདི་ཐོག་མར་འཕགས་པས་བཀོད་ཅིང་། དགོས་པ་ཡུམ་གྱི་མདོ་
 ལས། འདི་འདོད་པ་དང་། དེ་འདོད་པའི། ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས་
 གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱན་དུ་འད་གསུངས་པ་ནི། ཞེས་མདོས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པའི་
 མིང་གིས་བཏགས་པ་རྒྱན་དུ་ཡང་བཀོད་པས། དོན་དེ་ཉིད་འགྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་
 བར་བཤད་ཀྱང་། མདོའི་འདོད་པ་དེ་གཉིས་བྱ་བ་འཕམ་འདོད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་
 བསྐྱངས་ཏེ་ཡུམ་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བཙོན་པའི་དོན་དུ་མི་གོ་བར་ཡུལ་
 ངེས་ཀྱི་འདུན་པ་ལ་གོ་གོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཞན་དུ་ན། གཞན་དོན་དོན་
 དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པས་ཀྱང་རང་དོན་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་ལ་ཐལ་ལོ། །འགྲེལ་བ་
 དོན་གསལ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སེམས་ཡུལ་བྱང་བར་དུ་འཕགས་པ་སྤང་བ་ཅན་
 འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་གསུངས་པས་མདོ་རྒྱན་ལས། དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་
 འབྱུང་བ། །ཞེས་པའི་སེམས་ཀྱི་སྤྲས་བསྟན་པའི་དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་འགྲེལ་ཆོག་
 གི་ཙོད་པ་སེང་བཟང་གིས་བཀོད་པ་ མདོན་ནོ། །སྒྲོ་བ་ཆེ་བས་ནི་གོ་ཆའི་བཙོན་འབྲས་
 ཀྱིས་ཡུན་རིང་པོ་དཀའ་སྤྱད་ལ་མི་སྒྲོ་བ་དང་། ཙོམ་པ་ཆེ་བས་ནི་སྒྲོ་བ་པའི་བཙོན་འབྲས་
 ཀྱིས་གོ་ཆ་ངེ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། དོན་ཆེ་བས་ནི་རང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་དང་།

འབྱུང་བ་ཆེ་བས་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འབྲུག་པའི་ཚུལ་བསྟན་བ་ཡིན་ནོ།

རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་ཚུལ་དང་དྲོགས་གཙང་།

ཡང་གསེར་མེད་ལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱ་མིང་འབྲས་བྱ་དང་། གྲོགས་མིང་གྲོགས་ཅན་ལ་བཏགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པ་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་མིན་པར་ཐལ་བ་བདེན་མོད་ཀྱི་སྟེ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་ཅེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་མིན་པ་འོན་ཀྱང་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་དེའི་མིང་གིས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་བ་ཡིན་པས་སེམས་བྱུང་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱུང་སྟེ། འདོད་པ་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་མིན་པར་བདེན་མོད་ཞེས་པ་ཡབ་སྐུས་གསུམ་ཀ་མ་ཐུན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་མདོ་དང་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པའི་སྐུས་གསུངས་པ་ནི་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་དངོས་མིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་སེམས་བྱུང་དང་། དེ་གཉིས་གཞི་མ་ཐུན་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཞེས་པའོ།

འདིར་དབྱེད་ན། བུ་རྒྱ་ཕྱིས་འཕགས་སེང་གི་ལུགས་སུན་སྤང་ནས་འདུན་བ་ཉིད་སེམས་སུ་བཤད་པ་དང་། བེ་རྩ་པས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིད་དང་འདུན་བ་གཉིས་ཀར་འདོད་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་དོན་དངོས་སུ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་བསྟན་ནས་དེ་ལ་འདོད་པའི་སྐུས་བསྟན་པ་ནི་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཡིན་ཏེ། མིང་འདི་ཙམ་གྱིས་འཕངས་པའི་གཞན་དོན་འདོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་གཉིས་ཀྱི་

དོན་འདིར་ལྷགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འདུན་པ་གཉིས་ཀའི་མིང་གིས་བཏགས་
 བ་གསུངས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལས། སྐབས་འདིར་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པ་བྱང་ཆུབ་དོན་
 གཉིས་ལ་འཆད་པ་ནི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་
 བཤེས་མིང་། འདིར་གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་གཏན་ལ་པབ་པས་ཅི་བྱེད་མ་ཤེས་
 བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱང་ཆུབ་འདུན་པའི་མིང་གིས་མ་བཏགས་པར་ལྟ་བུ་གསུངས་པ་དང་
 འགལ་ཞེ་ན། འགལ་ཞིག་གིས། སྐབས་འདིར་ཞེས་པ་ཡང་ དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 འདོད། །ཅེས་པའི་སྐབས་མིན་པ་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། འོན་ཀྱང་འདིར་དགེ་བའི་
 ཆོས་ལ་འདུན་པའི་མཚན་ཉིད་དོན་དུ་གཉིས་བ་ཡོད་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་སྐབས་ལ་གོ་
 དགོས་པས་རྣམ་བཤད་ཀྱི་གསུང་སྔ་ཕྱི་མི་འགལ་བའི་སྒྲིན་སྤོང་མཛད་ཀྱང་། འགྲེལ་པ་
 ལས། རྣམ་པ་གཅིག་དུ་ན། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པ་གཉིས་
 ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་དུ་བྱང་ཆུབ་འདོད་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ ཡང་། ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། གཞུང་འདིར་ཡང་། ལན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་དུ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཆོག་གི་རྒྱས་པས་ཀྱང་སྔ་མ་ལ་བདེན་ཁ་སྒྲིན་པའི་དྲོགས་པ་ལྷག་པར་སྐྱེས་པས་བརྟག་
 དགོས། སྐབས་འདིའི་འདུན་པ་གཉིས་ནི་ གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉིས་བ་ཅུ་
 གྱིས་མི་ཆོག་པར་སྒོ་བཅོས་མིན་གྱི་སྤོང་ཐོན་པ་ཞིག་དགོས་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། དོན་
 དུ་གཉིས་བྱ་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་གཉིས་བྱང་ཆུབ་སྒྲོན་ལ་འབྱུང་ཡང་དེ་གཉིས་དོན་
 གཉིས་ཀྱི་བསམ་པ་ནི་གོ་རིམ་ལྷོག་སྟེ་བསྐྱེད་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
 གསེར་སྒྲིབ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དང་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
 སྔར་འབྱུང་དགོས་པས་སོ། །ཞེས་དེ་གཉིས་སྐྱེས་པའི་རིམ་པ་གསལ་བར་བསྟན་པས་
 བྱང་ཆུབ་འདུན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་དགོས་པ་ལ་རྩོད་པ་མེད་ཅིང་
 ། གཞན་དོན་འདུན་པ་ནི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་དམིགས་རྣམ་གཅིག་པས་དེ་དང་མཚུངས་

ལྷན་དུ་འབྱུང་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། དགེ་བའི་ཚོས་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་སྤྱག་བསྐུལ་
དང་བྲལ་བ་ལ་འདུན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་གཞན་དོན་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡོད་ན། ཞེས་
དང་། གསེར་སྒྲིང་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་གདགས་ཚོས་གཉིས་ལས་རྒྱུར་གྱུར་པའི་འདུན་
པ་ནི་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པ་གཞན་སྤྱག་བསྐུལ་དང་བྲལ་འདོད་ཅམ་ཡིན་གྱི། ཞེས་
འདུན་པ་དེ་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་སྤྱག་བསྐུལ་དང་བྲལ་བ་འདོད་པའི་རྣམ་ཅན་ཡིན་པ་
ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པས། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་དམིགས་རྣམ་དང་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་
བཞིན་དུ་སོང་མི་འདུག་གས། རྣམ་བཤད་ལས། གཞན་དོན་ནི་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་འདས་
ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་གཞུང་སྤྱི་བྱང་བསྒྲིགས་ན་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་གཞན་དོན་
འདུན་པ་དམིགས་རྣམ་གཅིག་པའི་རིགས་པས་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་
ནི་གཞན་གྱི་ཐོབ་བྱའི་ཐར་པ་ལ་བཞག་དགོས་པ་ཡང་གསལ་བར་གྲུབ་པ་དང་། ཡང་
རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་འདྲིར་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ ལ་ངེས་པར་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་
སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་
པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྷན་དང་སྐྱེས་དུས་མཉམ་པ་
སོགས་ཀྱིས་ཡིན་པ་གསལ་བ་དང་། ལམ་རིམ་སོགས་ལས་སྙིང་རྩེའི་དམིགས་རྣམ་
གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་རང་སྟོང་དུ་བསམ་ན་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་གཞན་
ཀྱི་སྟོང་དུ་བསམ་ན་སྙིང་རྩེ་ཡིན་པ་གསུངས་པས་ཀྱང་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་དང་སྟོང་
རྩེ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཤེས་ཀྱས། དེས་ན་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐུལ་
དང་བྲལ་ན་ལེགས་པ་དེ་སྙིང་རྩེའི་འཛིན་སྤངས་ཡུལ་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་གི་གསུང་རྒྱུན་
ཡོད་པའང་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོའི་རྒྱབ་རྟེན་གང་ཡོད་བཟླ་དགོས་ཤིང་། ཡང་སྙིང་
རྩེའི་སྐད་དོད་ཀ་རི་ཅ་ཞེས་པ་བདེ་འགོག་ལ་འཇུག་པས་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱག་བསྐུལ་
འདིའི་འཛིན་སྤངས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་སྟོན་གྱི་མོ་སྒྲིང་མཁས་པ་འགའི་གསུང་རྒྱུན་ཡོད་

བ་ཡང་སྤར་གྱི་གཞུང་འདི་དག་དང་མཐུན་མིན་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྟར་བ་གཟུར་གནས་སྒོས་
 གཞལ་དགོས། ཡང་གསེར་གླེང་ལས། དངོས་མིན་བཞིན་དུ་འདོགས་བ་ལ་ཡང་ཆོས་
 གསུམ་ཆང་དགོས་པས། ཆོས་གསུམ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསུམ་ལས་འདོགས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ནི། འདྲ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་བ་མི་སྤྲོན་པོ་ལ་བ་ལང་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། འབྲེལ་
 བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་བ་ལ་གསུམ། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་དང་། ། བརྗོད་བྱ་དང་
 རྗོད་བྱེད་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་
 གཅིག་ཆོག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཆོག་ཅེས་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་བརྗོད་བྱ་བྱེད་
 པའི་མདོ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་བ་དང་། གསུམ་པ་ལ་ཡང་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་དང་འབྲས་བུ་ལ་
 རྒྱའི་མིང་གིས་བཏགས་བ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། ལོ་མ་ལ་ཆོད་མ་ཞེས་དང་། ད་ལྟར་གྱི་
 སྤྱག་བསྐལ་ལ་སྤོན་གྱི་ལས་ཞེས་བརྗོད་པ་ནམས་ལས་འདིར་ནི་བྱི་མའོ། །ཞེས་བྱང་སྟེ།
 གཞི་དེ་དངོས་མིན་བཞིན་དུ་དེའི་ མིང་གིས་བཏགས་ན་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་།
 བཏགས་པའི་དགོས་པ། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་དང་གསུམ་ཆང་དགོས་པས། དང་པོ་ནི།
 སྤྱིར་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་འདྲ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་བ་དང་། འབྲེལ་
 བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མི་སྤྲོན་པོ་ལ་བ་ལང་ཞེས་
 བཏགས་བ་དང་། བྱེད་ཁ་ཆེ་སྤྲོ་ཉག་ལ་སེང་གེ་ཞེས་བཏགས་བ་ནི་དེ་དག་གི་ཉུང་
 བའི་གནད་གིས་སོ། །འདི་དག་ནི་གདགས་བྱ་ དང་འདོགས་རྒྱ་འདྲ་བ་ཅན་ལས་འབྲེལ་
 བ་གཏན་ནས་མེད། འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་བ་ལ། འབྲེལ་བའོ་ཞེས་བ་
 མཐའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པས་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། བརྗོད་བྱ་
 དང་རྗོད་བྱེད་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་བའོ་ཞེས་གོང་མ་གཉིས་ལང་
 སྤྱིར་རོ། །དང་པོ་ནི། རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་དེའི་ཆ་ཤས་སམ་ཡན་ལག་དང་།
 རས་ཡུག་ནི་ཆ་བཅས་སམ་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་པས་རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་མེས་

ཆོག་པ་ན་རས་ཡུག་ཆོག་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་མིང་ཡན་ལག་ལ་བཏགས་
བཤོ། །གཉིས་པ་ནི། ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་གཉིས་ནི་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བརྗོད་བྱ་
དང་། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ནི་དེ་གཉིས་རྗོད་བྱེད་གྱི་ཆོག་ཡིན་པས་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཤེར་
ཕྱིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་བརྗོད་བྱའི་མིང་རྗོད་བྱེད་ལ་བཏགས་པའོ། །གསུམ་པ་ལ། འབྲས་
མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ་དང་། རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ལོ་མ་
ནི་ཆོད་མའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ད་དུང་ཆོས་མ་བྱེན་པས་ཆོད་མ་དངོས་མིན་ཀྱང་དེ་ལ་ཆོད་མ་
ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ད་ལྟ་རང་ཅག་རྣམས་
ཀྱིས་སྤོང་བཞིན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་སྤོན་གྱི་ལས་ངན་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་འདི་ཉིད་
མི་དགེ་བའི་ལས་གཏན་ནས་མིན་ཀྱང་སྤོང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ནི་
ཆེ་རབས་སྤོན་མའི་ལས་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ནི་རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་པའོ། །དེ་ལྟར་
དངོས་མིན་པའི་འདོགས་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་གཞན་དོན་གཉིར་
གྱི་འདོད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ནི་ཕྱི་མ་སྟེ་རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་པ་འདི་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པའོ།

འདིར་དབྱེད་ན།

བ་ཡང་ཞེས་པ་ནི་ག་དང་གློག་ཤ་ཅན་གྱི་པོ་མོ་སྤྱིའི་མིང་དང་། བ་སྤང་ཞེས་པ་
སེམས་ཅན་སོ་སོར་བརྗོད་པའི་མིང་ཡིན་པ་ཡང་ཤེས་དགོས་སོ། །བརྗོད་བྱའི་མིང་རྗོད་
བྱེད་ལ་བཏགས་པ་འདི་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་མིང་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་
འབྲེལ་ཡོད་དགོས་པས། རྣམ་འབྲེལ་ལས། སྤྱ་རྣམས་དངོས་དང་སྤྱན་ཅིག་ཏུ། མེད་
ན་མི་འབྱུང་ཉིད་མེད་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། སྤྱ་བ་པོ་ཡི་བྱེད་པའི་ཡུལ། དེ་གང་སྟོ་ལ་
རབ་གསལ་བ། དེ་ལ་སྤྱ་ནི་ཆད་མ་ཉིད། །དོན་གྱི་དེ་ནི་རྒྱ་ཅན་མིན། ཞེས་གསུངས་

བའི་དོན་དང་འགལ་མིན་བརྟག་དགོས། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤྱི་བཟོད་འདོད་ཆེས་འགྲོ་
 བྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ད་ལྟའི་སྤྱག་བསྐལ་ལ་སྔོན་གྱི་ལས་ཞེས་བཟོད་པ་ནི་སྤྱག་
 བསྐལ་འདི་ལྟར་སྒྲིང་དགོས་པར་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེས་བཟོད་འདོད་ནས་
 སྤྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱག་བསྐལ་རང་ཉིད་སྔོན་གྱི་ལས་ཡིན་ཞེས་བཟོད་འདོད་པ་ནི་གཏན་
 རྒྱུ་མིན་པར་རང་གི་སྒྲིང་བ་ལ་དབགས་ཀྱང་ཤེས་པས་འདི་རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་
 ཚུལ་རྒྱུ་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་དགོས་པར་སྤང་། ཡང་གསེར་སྒྲིང་ལས། དེ་ཡང་འགྲོ་བ་མགོན་
 མེད་པར་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་རུ་བ་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་དག་འདོན་པར་འདོད་པའི་
 བསམ་པའི་ཆོས་གཞན་དོན་ལ་འདུན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་
 ཡོད་ན་དེ་རྒྱུར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་གི་ཕྱིར་དུ་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པའི་འབྲས་
 བུ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་སྤྱི་བས་ན་རྒྱ་འདོད་པས་འབྲས་བུ་སེམས་བསྐྱེད་
 ལ་བཏགས་ནས་བསྟན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་སྟེ། འདིས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་གཞན་དོན་དོན་
 གཉེར་གྱི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་ཏེ། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་མཚོར་རུ་བ་
 པའི་འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་ནི་གཞན་དོན་འདུན་པའི་དམིགས་པ་དང་། དེ་དག་འདོན་པར་
 འདོད་པ་ཞེས་པས་རྣམ་པ་དང་། བསམ་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་ཞེས་པ་ནས་འདུན་པ་ཡོད་ན་
 ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་བསྟན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་འདུན་པ་ཡོད་ན་དེའི་ཅ་བ་བྱས་པ་
 ལས་སེམས་བསྐྱེད་རང་རྒྱུད་ལ་གདོན་མི་ཟ་བ་ངེས་པར་སྤྱི་བས་ན་དེའི་རྒྱ་མཚན་དང་དེ་
 ཤེས་ཕྱིར་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་རྣམ་བཤད་
 གོང་དུ་བྲངས་ཐེན་ ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤྱིར་རྒྱུ་ཆེན་པོ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཤེས་
 པ་དང་། སྤྱིར་རྒྱུ་ཆེན་པོ་སྤྱིས་ན་དེའི་ཅ་བ་བྱས་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ངེས་པར་སྤྱི་བས་
 དེ་ཤེས་ཕྱིར་བཏགས་པས་ཡབ་སྐུ་གྱི་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་མཛོད་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་
 མོ་ལས། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་ཅ་བ་སྤྱིར་རྒྱུ་ཆེར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་གཞན་དེའི་རྒྱ་དང་

འབྲས་བྱར་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

ཡང་གསེར་ཐེང་ལས། བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། འདུན་པ་རྒྱུར་ཡོད་ན་སེམས་
བསྐྱེད་སྦྱེ་བ་དེ་ལྟར་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུན་ཁིང་དོན་དུ་གཉིས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་དགོ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འཕེལ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཤེས་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཏགས་ཏེ་འདུན་པ་དང་པོའི་རྒྱུར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་ལ་གཞོན་
བྱེད་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ནི་འདུན་པ་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ་སེམས་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་སྐྱར་
ཏེ། དེ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱིས་བསྟན་པར་ཡང་རུང་ངོ་། །ཞེས་བྱུང་སྟེ། གཞན་དོན་འདུན་
པ་རྒྱུར་ཡོད་ན་སེམས་བསྐྱེད་ངེས་པར་སྦྱེ་བ་གོང་དུ་བཤད་པར་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོང་བའི་
རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཟད་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་སྦྱོང་བས་བསྐྱུས་པའི་དགོ་བའི་ཆོས་མཐའ་
དག་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཡང་བཏགས་པ་སྟེ། དེ་
ལྟར་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དོན་འདུན་པ་དེ་ཉིད་སྦྱོང་བའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་
དང་སྦྱོང་བས་བསྐྱུས་པའི་དགོ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་གི་དང་པོའི་རྒྱུར་ཏེ་རྩ་བ་དང་རྒྱུའི་
གཙུག་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་འདུན་པ་དང་པོ་རྒྱུར་
ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྲེལ་སྦྱ་བཏོན་ནས་འདུན་པ་དང་པོ་སྟེ་གཞན་དོན་འདུན་པ་
དེ་ཉིད་དེ་དག་གི་རྒྱུར་ཤེས་པར་སྐྱར་བ་ཡང་སྤང་མོད་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་ནི་སྤྲ་མ་
ཉིད་དོ། །དོན་གསལ་ལས། བདེན་མོད་ཀྱི། ཞེས་པས་འདུན་པ་གཉིས་ཀ་བཏགས་པའི་
དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་བསྟན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་སེམས་བྱུང་མིན་པར་ཐལ་བ་དེ་
ནི་བདེན་མོད་ཀྱིས་ཏེ་ཆིག་གིས་བསྟན་པའི་དོན་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་འདུན་པ་དངོས་
ཡིན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྤྱིས་འོག་མའི་དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་བསྐྱ་
བར་མཁས་འགས་བཤད་ཀྱང་ཆིག་ཙམ་ལའང་མ་འབྱོར་བའི་བཤད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་
བདེན་མོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་རུང་ཞེས་མ་གསུངས་པར་དེ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱིས་བསྟན་པར་

ཡང་རུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་དགོས་
པར་ཆོག་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་མ་ཟད་འདིས་ཀྱང་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ཆོས་དང་པོ་གཉིས་
བསྟན་པའི་འགྲེལ་ཆོག་གིས་བྱགས་ལ་བསྟན་པ་མ་ཟད་བདེན་མོད་་གི་ཞེས་པའི་གཞུང་
འདིས་ཀྱང་ངོ། ། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། ། མཁས་པ་པལ་མོ་ཆེས་བཏགས་མིང་ལ་འདྲ་འབྲེལ་
གང་རུང་དགོས་པར་བཤད་ཀྱང་། བཤེད་ཆེན་མཆོག་གིས་བཏགས་མིང་ལ་འདྲ་འབྲེལ་
གང་རུང་མི་དགོས་པར་དཔེར་ན་ ཡུལ་མི་ཀླན་པོ་ལ་སྤྱི་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་
པ་འདི་ཡིན་པར་གསུངས།

གྲོགས་མིང་གྲོགས་ཅན་ལ་བཏགས་ཚུལ་དང་དྲྀགས་གཙོད།

ཡང་གསེར་མེད་ལས། གཉིས་པ་ནི།ལན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་སྟོན་ལམ་དེ་
དང་ལྟན་ཅིག་སྟོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་སྟོན་ལམ་དེའི་སྐར་བཏགས་ནས་བསྟན་
ནོ། །སྟོན་ལམ་དེ་ཡང་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཅེ་ན། སྟོན་ལམ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྟེ་དེ་ཡང་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་འདོད་པ་ཉིད་དོ། །བཏགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། སེམས་
བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ན་གྲོགས་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་ཟེན་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་
ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་འགྲོ་བ་ན་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་རྒྱལ་པོ་གཤེགས་
སོ་ཞེས་ཟེར་གྱི་འཁོར་མི་སྟོས་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱ་མཆན་འདི་ནི་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀའི་
དགོངས་པའོ། །ཞེས་བྱུང་སྟེ།

ལན་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་ཞིག་ལ། སྟོན་ལམ་དང་ལྟན་ཅིག་སྟོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
ནི་དེ་དང་མཚུངས་པ་ལྟན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྟོན་ལམ་ནི་ འདུན་པར་འཇོག་དགོས་པར་
འགྲེལ་པ་དང་། འགྲེལ་བཤད་རྣམས་ལས་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་མིང་གིས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་

བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བྱང་ཆུབ་འདུན་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་མ་
བསྐྱེད་པ་སྐྱེད་སྐྱེས་ཟེན་འབེལ་བར་བྱེད་པས་ན་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱན་
ལས་དེ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་བརྗོད་པ་ན་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་
ནས་བརྗོད་པའོ། །དབེར་ན་རྒྱལ་པོ་ལམ་དུ་གཤེགས་པ་ན་དཔུང་གི་ཚོགས་མང་པོ་
བཅས་ཏེ་གཤེགས་ཀྱང་གཙོ་རང་ཉིད་ཡིན་པས་རྒྱལ་པོ་གཤེགས་སོ་བེབས་སོ་གདན་
ལ་འཁོད་དོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་ལས་འཁོར་ལ་དེ་སྐད་མི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །འདོགས་པའི་
རྒྱ་མཚན་བཤད་མ་ཐག་པ་ནི་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
པའོ།

འདིར་དབྱེད་ན།

དོན་གསལ་ལས། སློན་ལམ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྟེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་པའི་གཞུང་དོན་ཡབས་སྒྲིལ་གསུམ་ཀས་སློན་ལམ་
འདུན་པར་གསུངས་ཏེ་གྲོགས་མིང་གྲོགས་ཅན་བཏགས་ཚུལ་བཀའ་ཡང་། མདོ་སྡེ་
རྒྱན་ལས། དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སློན་ལམ་ནི། །སེམས་པ་འདུན་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་
གྲོགས་འདུན་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་པ་སློན་ལམ་དུ་བཤད་པས། འདུན་པ་སློན་ལམ་
དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ན་དེ་སློན་ལམ་དུ་རི་ལྟར་རིགས། སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་
འདུན་པ་གཉིས་འབྱུང་ན་རྗེས་མཚུངས་ཉམས་པའི་སློན་དུ་ཡང་འགྱུར་བས་དབྱ་སེམས་
ཀྱི་ལུགས་སོ་སོར་ཡིན་པ་སྟེ་དགོས་སམ་དབྱེད། རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་ལས་
སེམས་བསྐྱེད་སེམས་པར་འདོད་པ་མདོ་རྒྱན་དབྱིག་འགྲེལ་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་། སློན་
ལམ་འདོད་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བྱང་པའི་དགོངས་པ་དང་། སེམས་པ་དང་སློན་ལམ་གཉིས་
ཀར་བྱམས་པའི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ཀྱི་དགོངས་པ་བྱས་ཏེ་སྟུ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་

བསྐྱེད་འདོད་ཚུལ་འཕགས་སེང་གཉིས་དང་མི་འདྲ་བར་བྱས་ཀྱང་། སྐས་གཉིས་ཀྱི་
གཞུང་ན་འདིའི་དོན་མི་གསལ་ཞིང་། བཤེད་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་འཕགས་སེང་གི་
ལུགས་ལ་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་བཞིན་སྐྱེ་མཆེད་ལུགས་ལ་འང་སེམས་
བ་དང་སློན་ལམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པར་བཞེད་པས་སེམས་བསྐྱེད་ནམ་ཤེས་སུ་མི་
མཐུན་པ་མེད་པར་གསུངས། ཤིན་ཏུ་བརྟག་དགོས་པ་ཞིག་ལ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དམ་
བ་ནམས་ཀྱི་སློན་ལམ་ནི། སེམས་བ་འདུན་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་པས་སེམས་བསྐྱེད་
སློན་ལམ་དང་སེམས་བར་བསྟན་ན་སྤར་ཡང་གཞུང་དེར། དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་
འབྱུང་བ། ཞེས་པས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སེམས་ཡིན་དགོས་པའི་ཁུངས་སུ་འཕགས་སེང་གིས་
བཀོད་པ་ཇི་ལྟར་རིགས། འདི་མདོ་རྒྱན་དབྱིག་འབྲེལ་ལས། ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་གཉིས་
ལ་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་སེམས་པའི་
རང་བཞིན་དུ་བཀལ་བ་ལས་སེམས་སུ་མ་བཤད་པས་བྱམས་པའི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་ཆོག་
སྲ་སྲེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་སེམས་བ་དང་ནམ་ཤེས་ཡིན་གསུངས་པའི་ནང་འགལ་ཇི་ལྟར་
སྤོང་། ཡང་འདུན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྟན་ཅིག་སྤྱོད་པ་སྟེ་མཚུངས་ལྡན་གསུངས་པ་
དང་། གསེར་ཐོང་ལས། བྱང་ཆུབ་ལ་མི་དམིགས་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དང་རྒྱ་འབྲས་
ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤར་འབྱུང་དགོས་པས་སོ། །ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་འགྲོ་ཚུལ་
གིས་འདུན་པ་གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤར་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་འདོགས་
པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་དེས་སེམས་བསྐྱེད་མ་བསྐྱེད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བཤད་པས་དེ་ཉིད་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དུས་ནས་བྱུང་དགོས་པར་ལྟ་བུ་ཡང་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་
ཚུལ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདུན་པའི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་འདུན་པ་
གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་གསུངས་པ་དང་། འོན་ཀྱང་སེམས་གཙོ་བོ་དང་སེམས་
བྱུང་འཁོར་ཡིན་པ་གསུང་རབ་སྤྱི་སྐྱད་ལ་གནས་པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ། གཙོ་བོ་ཡིན་

ཚུལ་མཚུངས་ལྡན་སེམས་བྱུང་གི་ནང་ནས་འདུན་པ་གཙོ་བོར་གསུངས་པ་ལས་སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་ལས་འདུན་པ་གཙོ་བོའི་དོན་མིན་ནི་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་
རིགས་ཏེ། འདི་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་ཚུལ་བཤད་ཀྱི་
སེམས་བྱུང་གཞན་ལ་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་ཚུལ་མིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་
བསྟན་པ་ན་མདོ་བསྟན་བཅོས་ལས་འདུན་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་
བོ་འདུན་པ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་དགོས་ཞེས་བཤད་དགོས་པས། ཁྱོད་
ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟ་ན་ནི་སྐབས་འདིའི་ཙོང་ལན་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སོ།། དེས་ན་
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་གཙོ་འཁོར་བྱས་ཆེ་སེམས་གཙོ་དང་། དུལ་དོན་དུ་གཉིར་
བའི་སྐབས་སུ་སེམས་སེམས་བྱུང་ཀྱན་ལས་འདུན་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ན་གཞུང་
གི་དགོངས་པ་སོང་མིན་བརྟག་ཡང་གསེར་མེད་ལས། བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། སྟོན་
ལམ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ལྟན་ཅིག་སྟོན་པ་དེ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་དེ་ལ་སྟོན་ལམ་དང་ལྟན་
པའི་སེམས་དེ་སྟེའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་གདགས་ཆོས་གཉིས་
ལས་རྒྱུར་གྱུར་པའི་འདུན་པ་ནི་གཞན་དོན་དམིགས་པ་གཞན་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་བྲལ་
འདོད་ཅེས་ཡིན་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་མི་དམིགས་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དང་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་
པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤར་འབྲུང་དགོས་པས་སོ།། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་རྒྱུ་
འབྲས་ཡིན་པས་དུས་མཉམ་མོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ལན་འོག་མ་དང་བྱང་མེད་དུ་འགྱུར་བས་
སོ།། ཞེས་བྱང་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱང་ཆུབ་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་དགོས་
པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སྟོན་ལམ་སྟེ་འདུན་པ་དེ་དང་མཚུངས་པ་ལྟན་
པའི་སེམས་དེ་སྟེའོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་
དུ་གསུངས། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི་སྤར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ།། གདགས་
ཆོས་ལ་འདུན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་འདུན་པ་ནི་སྤྱིར་ཆེ་ཆེན་པོ་

དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པས་གཞན་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཅིན་ཡིན་གྱི་དེས་རང་གི་
 ཐོབ་བྱའི་རྫོགས་བྱང་ལ་མི་དམིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་བྱང་ཆུབ་འདུན་པ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་
 གྱི་སྤར་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མེད་པས་སོ།། གལ་ཏེ་གཞན་དོན་འདུན་པ་སེམས་བསྐྱེད་
 གྱི་རྒྱར་འབྲེལ་པ་ནམས་ལས་བཤད་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། དེ་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་
 ལ་དགོངས་པས་དུས་མཉམ་པའི་སྤྱབ་བྱེད་ལས་ལྡོག་པའི་སྤྱབ་བྱེད་མིན་པས་དུས་
 མཉམ་མོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན། འབྲེལ་པ་ནམས་ལས་གཞན་དོན་འདུན་པའི་
 མིང་གིས་བཏགས་པའི་རྩྭ་ལྷན་གྱི་འོག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་
 རྩྭ་ལྷན་ལོགས་སུ་བྱས་པ་མི་རིགས་ཏེ། འདུན་པ་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་
 ལྡན་དུ་གྱུར་ན་འདུན་པ་གཉིས་པར་འགྱུར་བས་རྩྭ་ལྷན་དང་པོ་ཡང་རྩྭ་ལྷན་གཉིས་
 པ་དང་བྱང་མེད་དུ་འགྱུར་བས་གཉིས་པ་ལོགས་སུ་བྱེད་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ལོ།། ཞེས་
 པའོ།། ཡང་གསེར་མེད་ལས། གལ་ཏེ་འདུན་པ་དེ་གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་
 པར་གསུངས་པ་ཉིད་རྩྭ་ལྷན་ཡིན་པས་རྒྱ་འདུན་པས་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་སོ་ཞེ་ན།
 རྒྱལ་བའི་བསམ་པ་ནི་འདོད་པ་བཤད་པ་ལ་དེ་ཡིན་ན་སེམས་བྱང་ཡིན་པས་སེམས་དང་
 སེམས་བྱང་འགལ་སྦྲུམ་པ་ཡིན་གྱི། དུལ་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུན་ན་སེམས་
 བྱང་དང་དུལ་གཞན་ན་སེམས་བྱང་མིན་པར་རྩྭ་པ་མིན་ནོ།། བཏགས་ཆོས་གཉིས་པ་
 བེ་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྒྲོན་ལམ་སྟེ། དེ་ནི་གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པ་
 མིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ན་རྩྭ་ལྷན་གཉིས་ཀའི་སྤྱབས་སུ་སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྩིས་ཐ་དད་
 པར་འདོད་པ་སྤང་ཞིང་ཐོགས་མེད་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་འཕགས་ལུལ་གྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་
 པོ་དུ་མས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཀལ་ལོ།། རྒྱལ་འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་མོད་ཡི་
 གེ་མངས་བས་འཛིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ།། ཆོག་གསལ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་དེ་འདུན་
 པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་གཉིས་དང་ མཚུངས་ལྡན་ཡིད་བཞིན་དུ་འདུན་པ་ཉིད་དང་མཚུངས་ལྡན་

དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེས་པའི་ལན་དུ་འཆད་པ་ནི་དགོངས་པ་མི་སྤང་ངོ་། ། ཞེས་
བྱང་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ ཉིད་ནི་ཞེས་པ་
ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པ་འགྲུར་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་ཕྱོགས་སྤེལ་ཅོད་གཞི་ནི། འདུན་
པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་ ཆུབ་ལ་དམིགས་པས་སེམས་བྱང་ཡིན་དགོས་སྟུམ་པ་འདི་ཉིད་
ཡིན་པས། རྒྱ་འདུན་པས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ལ་བ་སྟེ་གོང་གི་
ཕྱོགས་སྤེལ་མའི་བསམ་པ་ནི་མདོ་དང་རྒྱན་ཅ་བར་འདོད་པའི་སྤྲས་བསྟན་པས་འདོད་པ་
ཡིན་ན་སེམས་བྱང་ཡིན་དགོས་པས་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འགྲེལ་སྟུམ་དུ་ཅོད་པས་ན། ཅོད་
གཞི་ནི་མདོ་བསྟན་གཉིས་སུ་འདོད་པའི་སྤྲས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་གྱི། སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱིས་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་དམིགས་ལ་འདུན་པར་བཤད་པས་ན་སེམས་བྱང་ཡིན་
དགོས་སྟུམ་དུ་ཅོད་པ་གཏན་མིན་པས་རྒྱ་འདུན་པས་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲབ་
བྱེད་དུ་མི་འགྲུར་བས་དེས་བྱང་ཆུབ་དམིགས་པ་མིན་ བོ། །

བཏགས་ཆོས་གཉིས་པ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་འདུན་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་
སྟན་ཡིན་པས་དེས་ནི་གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པའོ། ། ཅི་ཞེས་པ་དགར་
བའི་ཆོག་སྟེ་འདུན་པ་དང་པོས་དམིགས་པ་བཅད་དོ། ། དེ་ལྟར་ན་བཏགས་ཆོས་གཉིས་
ཀྱི་ཅོད་ལན་གཉིས་ཀས་སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྩིས་ཐ་དད་པར་འཕགས་སེང་གཉིས་
ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད་པར་སྤང་ཞིང་། ཐོགས་མེད་སྤྱུ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་
ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་དུ་མས་ཀྱང་དེ་དག་རྩིས་ཐ་དད་པར་བཀལ་ལོ། ། སོགས་སྤྲས་ཤིན་པ་
སོགས་སྤྱད་དོ། ། རྩིས་གཅིག་ཐ་དད་ལས་འཕྲོས་ཏེ་སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བུ་གྱི་རྣམ་
གཞག་དང་། མདོ་སྟེ་པའི་རྩིས་གཅིག་རུང་མིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྣགས་ལས་འཕྲོས་ཏེ་
སེལ་བའི་རྣམ་གཞག་སོགས་མང་དུ་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཉུང་ན་མཐའ་མི་ཆོད་ཅིང་མངས་
ན་ཡིག་ཆོགས་ཀྱིས་འདིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། ། གོང་གི་འགྲེལ་བའི་ཅོད་ལན་གཉིས་པོ་

ཆོག་གསལ་དགུས་ན་གསལ་བར་ལྟར་གྱི་དྲོགས་པའི་ལན་དུ་སྦྱར་བ་ནི་ སེང་བཟང་གི་
དགོངས་པ་མི་སྣང་ངོ་། ཞེས་པའོ།

དྲི་བའི་མཆམས་སྦྱར་དང་དྲོགས་གཅོད།

ཡང་གསེར་སྒྲིང་ལས། གཉིས་པ་ལ་བཞི། དྲི་བས་མཆམས་སྦྱར། མདོས་ལན་
བསྟན། དྲིས་ལན་དེས་གྲུབ་པའི་ རོན། མདོ་གཞན་མ་བཞོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། དང་པོ་
ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་གང་འདོད་པར་བྱ་བའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་བྱའི་
དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེས་པ་ཡིན། གཞན་གྱི་དོན་ནི་དགོས་པ་ གང་གི་དོན་
དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེས་པ་ཡིན་ཞེས། ཡང་ནི་
མཆན་ཉིད་བསྟན་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་མདོས་ཀྱང་སྦྱབ་པའོ། ཞེས་བྱང་སྟེ། རྒྱ་ཅ་བར་
རང་གི་ཐོབ་བྱའི་རྫོགས་བྱང་དེ་ཉིད་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་དམིགས་པ་དང་། གཞན་
དོན་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ཁུངས་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཤེས་
བྱེད་གང་ལས་ཤེས་ཞེས། ཞེས་པའི་དོན་དང་། འགྲེལ་པར་ཡང་གང་འདོད་པར་བྱ་བའི་
བདག་ཉིད་ཅེས་པའི་ཡང་སྦྱས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་
ལ་དམིགས་པ་རྒྱ་ལས་བཤད་པ་མ་ཟད་མདོས་ཀྱང་སྦྱབ། ཅེས་པའོ། རྣམ་བཤད་ལས།
མཆན་ཉིད་ལ་འཕྲོས་པའི་དྲི་བར་མ་ཟད། ཅེས་མཆན་ཉིད་འཛིག་ཚུལ་ལས་སེམས་
བསྐྱེད་ འདོད་པར་དྲོགས་པའི་དྲི་བ་བྱང་བ་མ་ཟད། དམིགས་པ་འཛིག་ཚུལ་ལ་དྲོགས་
པས་ཀྱང་དྲི་བ་འདི་འབྱུང་བའི་ རོན་དང་། རྫོགས་སྣང་ལས་ནི། རོ་བོ་ལ་རྩོད་པའི་དྲི་བ་
མ་ཟད། ཅེས་རྣམ་བཤད་དང་དགོངས་པ་གཅིག་དུ་མཛོན་ནོ། །འགྲེལ་པར། ཡང་གང་
འདོད་པའི་བདག་ཉིད་དང་། ཞེས་པ་གསེར་སྒྲིང་ལས་རྫོགས་བྱང་བྱང་ཆུབ་ འདོད་པའི་

དམིགས་ཡུལ་འདོད་པའི་དོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། འབྲས་བུ་འདོད་པའི་
བདག་ཉིད་ཅེས་ཚོགས་བྱང་རང་ལ་སྦྱར་བ་དང་། ཉོགས་སྒྲིང་གསེར་ཐོང་དང་མཐུན་པར་
བཤད།

མདོས་ལན་རིམ་རྒྱུ་བསྐྱར་ཚུལ་དང་དྲོགས་གཅོད།

ཡང་གསེར་ཐོང་ལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
བྱའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དེ་དང་། གཞན་དོན་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྐྱར་བ་དང་
རྒྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་བཟོད་པས་སེམས་བསྐྱེད་དེ་གཞན་གྱི་
ཆེད་དུ་ཚོགས་བྱང་འདོད་པར་བཤད་པ་དེ་ཡུམ་གྱི་མདོ་བཞིན་དུ་སྟེ་དེ་དང་མཐུན་པར་
བྱས་ཀྱི་རང་དགར་བ་ནི་མིན་ནོ། ། ཞེས་བྱང་སྟེ། འདིར་གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཞེས་ས་
བཅད་ཀྱི་མིང་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་། བསྐྱར་བཤད་གཉིས་ལ་འཛོག་དགོས་པར་
དོན་གསལ་མཆན་ལས་བཤད་པར་ལྟར་རོ། ། རང་དོན་ཚོགས་བྱང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
ཐོབ་བྱའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པ་དེ་དང་། གཞན་དོན་བྱང་འདས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་དེ་ནི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱར་བ་གསུམ་ཀ་ལས་མདོར་བསྐྱར་རྒྱས་
བཤད་དེ་རྒྱས་བསྐྱར་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བཟོད་པ་ཡིན་པས་ན། རེ་བཅུན་གྱིས་ཀྱང་རྒྱན་
ཀྱི་སྐབས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཛོག་པ་ན་དེ་ཉིད་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་དོན་
དང་ཐོབ་བྱ་བྱང་ཆུབ་དམིགས་པ་གསུངས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མདོ་རང་དང་མཐུན་པར་
བྱས་ཀྱི། རང་དགར་བ་སྟེ་རང་བཟོའི་བྱ་ཆོམ་དུ་སྦྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའོ། ། རྒྱན་

ཅ་བར། དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ། བསྐྱུས་དང་རྒྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་བརྗོད། ཅས་པའི་
གཞུང་དོན་ཡབ་སྐུས་གསུམ་དངོས་ཟིན་མི་མཐུན་པས་གསེར་སྒྲིབ་བཤད་མ་ཐག་པ་
དང་། རྣམ་བཤད་ལས་དེ་སྐྱོ་གཉིས་དོན་གཉིས་ལ་འཇུག་པར་བྱས་ནས་མདོ་བཞིན་ཞེས་
བ་ཡུམ་བར་མ་དང་། བསྐྱུས་རྒྱས་གཉིས་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་། འབྲུམ་ལ་བཞག་དགོས་
བར་གསུངས། འདིའི་ཐད་དུ་སེང་བཟང་གི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འཕགས་པ་སྟོང་པ་གཉི་ལྷ་
ལྔ་པའི་མདོ་རིམ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། ཞེས་པ་མདོ་བཞིན་དུ་ཞེས་པས་འགྲེལ་
བར་ཡིན་པས་སོ། །རྟོགས་སྣང་ལས་ནི་མདོ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ཡུམ་གསུམ་ཀ་ལ་བྱས་
ནས་ཡུམ་གསུམ་ཀ་ལས་རྒྱས་བསྐྱུས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་
བཅོས་རྒྱན་ལས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཡང་དག་རྟོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་འདོད། ཅས་བསྐྱུས་པ་སྟེ་མདོར་བསྟན་དང་། དེ་ཡང་ས་གསེར་ལྷ་བ་མེ། ཞེས་པ་
ནས་རྣམ་པ་གཉི་ལྷ་ཅ་གཉིས་སོ། ཞེས་བར་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་ཅས་བསྐྱུས་
རྒྱས་གཉིས་རྒྱན་ལ་འཛིན་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཡང་བསྐྱུས་པ་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པའི་
ཆོག་དང་། རྒྱས་པ་རབ་དབྱེའི་ཅ་ཆོག་ལ་འཆད་པ་ནི། ཁ་གང་ཚུགས་ཚུགས་ཀྱི་བཤད་
བར་གསལ་ལོ། ཞེས་འགོག་པར་མཛད་པས་དབྱེད་དགོས། དེ་དང་དེ་ནི་ཞེས་པ་ཡང་
སྐུས་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ན་ཡབ་ཀྱི་གསེར་སྒྲིབ་དུ་ཕྱོགས་སྐར་བྱས་ནས་འགོག་པའི་ཡུལ་
ཉི་ཆེ་བ་ལ་སྐར་བ་དེ་རང་དུ་དངོས་ཟིན་ལ་སྣང་བས་དབྱེད་དགོས། གསེར་སྒྲིབ་སོག་
མཆན་ལས། དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་རྟོགས་སྣང་དུ་ཡུལ་གཉིས་བསྟན་བཅོས་སུ་རྒྱས་
བསྐྱུས་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པ་བཤད་པ་ནི་འདི་ཉིད་དང་མི་འགལ་ཏེ། འདི་ཉིད་ཀྱིས་དེ་
ཡང་ས་གསེར་སོགས་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱས་བཤད་དུ་མི་སྦྱོར་བར་ཡུལ་ཉི་ཆེ་བའི་རྒྱས་
བཤད་དུ་སྦྱོར་བ་བཀག་ལ། མཁས་བྱུང་རྗེས་ནི་དེས་སེམས་བསྐྱེད་གཙོ་རྒྱས་པར་
བསྟན་ནས་ཡུལ་དེའི་ཞར་ལ་རྒྱས་པར་བཤད་ཅས་དུ་བཞེད་པས་སོ། ཞེས་པའི་འགལ་

སྤོང་ཡང་མཛད་དོ། མདོ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ཡུམ་བར་མ་འཛོག་དགོས་པར་རྒྱན་སྤང་གི་
ཤེས་བྱེད་རྣམ་བཤད་གྱིས་བཀོད་པ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་རྒྱན་སྤང་གི་སྐབས་ཀྱན་དུ་ཉི་
ཁྲིའི་གསུང་བྱུང་ཐམས་ཅད་བརྒྱད་སྟོང་པར་ཆོག་དོན་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཆང་ཚུལ་
ཅུལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པས་གསེར་ཐེང་དང་མི་འགལ་བར་སོག་
མཆན་ལས་བཤད་དོ།

ཡང་གསེར་ཐེང་ལས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱང་ཚུབ་དང་། གཞན་དོན་
དམིགས་པ་མདོ་ནས་བསྟན་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི་
ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་ཉེ་དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པར་བྱའོ། ཇི་ལྟར་
ན། བསྟན་ཉེའོ། གང་ན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་འདོད་པ་དེའོ། གང་གི་
སྒོ་ནས་ན། མདོར་བསྟུས་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་སོ། གང་ལས་ན། རྒྱལ་
བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་སོ། གྱང་ནི་པན་ཚུན་བསྟུ་
བའོ། ཁ་ཅིག་བརྒྱད་སྟོང་ན་མདོ་འདི་དག་མེད་པས་བསྟུས་པ་ནི་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་
ལ་བྱའོ། ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་རྫོགས་དཀར་བཤད་པ་ལྟར་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་བྱ་སྟེ། སློབ་
དཔོན་འདིས་ཡུམ་གསུམ་ཀ་ལ་ཆོག་རྒྱས་བསྟུས་ཡོད་ཀྱང་དོན་ལ་བྱེད་པར་མེད་པས་
རྒྱན་འདི་ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱན་དུ་བཞེད་པས་འདི་དང་མཐུན་གསུམ་གྱིས་སྤྲས་བཞིའི་
རྫོགས་པ་བསྟུས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་དང་། དགོས་འབྲེལ་དུ་ཡང་ཡུམ་གསུམ་ཆར་
ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་དེའོ། ཞེས་བྱུང་སྟེ། འབྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི།
ཞེས་པ་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་གཞན་
དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པར་བཤད་པ་དེ་མདོ་དང་མི་འགལ་བ་སྟེ་དེ་དང་མཐུན་
པར་ཤེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་སོ། ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཤེ་ན། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་
གསུམ་ཆ་ལས་ཀྱང་། ཞེས་པ་ནས་བྱང་ཚུབ་དང་གཞན་གྱི་དོན་བསྟན་ཉེ། ཞེས་པའི་བར་

གྱིས་མདོ་དང་མཐུན་པའི་ཚཱ་བསྟན་ཏོ།། གང་ན་སྟེ་གང་ཞིག་བསྟན་ན། ཡང་དག་པར་
 རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དེའོ།། བྱང་ཆུབ་ཚཱ་གང་གི་སྟོན་ས་བཤད་ཅེ་ན། བསྟན་
 པ་དང་རྒྱས་པའི་སྟོན་ས་བཤད་པའི་སྟོན་ས་སོ།། ཞེས་པའོ།། མདོ་གང་ལས་བསྟན་ཞེ་
 བ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆ་ལས་སོ།། ཁ་ཅིག་བརྒྱད་སྟོང་པ་ན་སེམས་བསྐྱེད་
 གི་དམིགས་ཡུལ་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་གཉིས་བསྟན་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་ས་འཆད་བྱེད་
 གི་ཆོག་མེད་པས་ཡུམ་རྣམ་པར་གསུམ་ཆ་ལས་ཞེས་པའི་བསྟན་པ་ནི་དེ་ལ་མི་བྱ་བར་
 ཁྱིེ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་བྱ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། གསེར་གླིང་པས་འགྲེལ་བཤད་རྟོགས་དཀའ་
 ལྡང་བར་བཤད་པ་ལྟར་བརྒྱད་སྟོང་པ་རང་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་བཟང་གིས་
 ཡུམ་གསུམ་ཀ་ཆོག་རྒྱས་བསྟན་ཡོད་ཀྱང་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་བྱང་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
 མེད་པ་བཞེད་པ་དང་མདོན་རྟོགས་རྒྱལ་ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱལ་དུ་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཁོ་ནས་
 བཀའ་བས། སྐབས་འདི་དང་། གོང་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་སྤས་བཞིའི་རྟོགས་པ་བསྟན་
 པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ སྐབས་སུ་འགྲེལ་པ་ལས། ཡུམ་བར་མ་ལས།ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་། ཞེས་དང་། རྒྱས་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ།། ཞེས་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་དགོས་འགྲེལ་སྐབས་སུ་འགྲེལ་པ་ལས། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་
 མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆ་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་
 ཡང་དེ་གསུམ་གྱི་དོན་བྱང་པར་མེད་པ་དང་རྒྱལ་ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱལ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པའོ།།

འདིར་དབྱེད་ན། རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་ཡུམ་ཀ་གསུམ་ཀ་
 ལས་རྒྱས་བསྟན་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་པར་བཞེད་པ་མ་ཟད། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱས་བསྟན་
 གཉིས་ན་དེ་རིམ་བཞིན་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དག་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། བརྒྱད་
 སྟོང་པ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་བཅུམས་ཏེ་སྒྲོབས་པར་བྱོས་ཤིག ཅེས་པའི་དག་གིས་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། གསེར་མེད་ལས་ནི། བསྟུས་པ་ན་ཆིག་དགོད་རྒྱ་མེད་ལ་མདོ་
དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མདོ་དེ་དག་ལ་ཆིག་མང་ཉུང་གི་བྱུང་པར་མེད་པས་སོ། ། ཞེས་ཡུལ་
རྒྱས་བསྟུས་ཀྱིས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་མེད་པར་བཞེད་པས་དབྱེད་གཞིར་སྤང་། སུ་ཉིད་
ལྟ་རམས་པའི་གསེར་སྒྲོམ་ལས། ཡུལ་གཉིས་ཕྱེ་མེད་དོན་ཆང་དག་གིས་བསྟན། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཡུལ་གཉིས་རྒྱས་བསྟུས་ཕྱེ་ནས་བསྟན་པའི་ཆིག་མེད་པ་གསེར་མེད་
དང་། དོན་རྒྱས་བསྟུས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྟན་པར་ནམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་བྱས་ན་
གཞུང་གཉིས་འགལ་མེད་དུ་ཁས་སྒྲུངས་ན་རུང་མིན་དབྱེད། རྟོགས་སྤང་ལས། བྱུང་ཆུབ་
དང་གཞན་དོན་དེ་དང་དེ་ནི་ཡུམ་གསུམ་ཀྱི་མདོ་བཞིན་དུ་བསྟན་བཅོས་ལས་བསྟུས་པ་
དང་རྒྱས་པའི་སྟོན་པ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་དང་། སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ནི་ཡུམ་གསུམ་ཐམས་
ཅད་ལས་ཀྱང་གསུང་མོད་ཀྱི་ཆིག་མངས་ སུ་དོགས་ནས་རྒྱས་བསྟུས་བྱུངས་ཉིད་དུ་
མ་བྲིས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པས། མཁས་བྱུང་རྗེས་ཀྱང་ཡུམ་གསུམ་ཀ་ ལས་རྒྱས་
བསྟུས་གཉིས་ཀའི་སྟོན་པ་བསྟན་པ་བཞེད་དམ་སྟུམ་སོ། ། ཡང་གསེར་མེད་ལས། མདོ་
ཆིག་གང་གིས་ན། འ་བུ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མདོན་
པར་རྫོགས་པར་འཁོར་རྒྱ་བ་འདོད་པས་ འེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་རམ་བཅོན་པར་བྱའོ། །
ཞེས་པ་ནས། གཞན་དོན་འདོད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། མདོ་དང་པོས་གཞན་བྱུང་འདས་
ཅམ་དང་། གཉིས་པས་བྱུང་འདས་ཀྱི་རྒྱ་ཕྱིན་དུག་སོ་སོ་ལ་འགོད་འདོད་པར་བྱེ་ནས་
གསུངས་པས་སོ། ། ཞེས་བྱུང་སྟེ། ཡུམ་བར་མ་ལས། བྱུངས་མ་ཐག་པའི་བཅོན་པར་བྱའོ། །
ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་ བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་དང་། འ་བུ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་གནས་
པ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་འེར་ཕྱིན་ལ་གནས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། པར་ཕྱིན་དེ་དག་བསྐྱབ་པར་སྟེ་
རྫོགས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་རྒྱས་བཤད་ དང་། ཕྱོགས་བཅུ་

རེ་རེ་ཞིང་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི། ཞེས་པ་ནས། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་
བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གཞན་དོན་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་དང་། སེམས་
ཅན་སེར་སྣ་ཅན་རྣམས་ སྤྱིན་པ་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་པར། ཞེས་པ་ནས། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ཉིད་
ལ་སྐྱབ་ཅིང་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་བར་ གྱིས་གཞན་དོན་འདོད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་
ཀྱི་ཡུམ་བར་མའི་ཆོག་བྱངས་པའོ།

བྱང་ཚུབ་མདོར་བསྟན་ཀྱི་ཡུམ་བར་མའི་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་ནམ་ཤེར་ཕྱིན་བསྟན་
པའི་སྐབས་འདི་ལ། དངོས་སུ་ལན་དུ་གསུངས་ཤིང་བྱ་ཡིན་པས་དེའི་མིང་གིས་བོས་
ནས་བྱང་ཆེན་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེད་པའི་རྟེན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བྱང་གཞིའམ་
ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱང་ཆོས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་།
མདོན་པར་རྫོགས་པ་ནི་མདོན་སྤྱང་དུ་ཅིག་ཅར་གཟིགས་པའི་དོན་དང་། འཆང་རྒྱ་བ་ནི་
དེ་ནི་བཞེན་དུ་གཟིགས་པའི་ཀུན་མཁུན་རྫོགས་བྱང་དང་། འདོད་པས་ཞེས་པ་ནི་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དེ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་
བཅོམ་པར་བྱའོ། ཞེས་པས་ནི་འབྲས་བྱ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱ་ཕྱིན་བྱག་ལ་
བཅོམ་པར་བསྟན་ནོ། བྱང་ཚུབ་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་ཕྱིན་བྱག་གི་སྦྱོར་བ་རྒྱས་བཤད་བྱས་
པས་བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལྷགས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད། གཞན་
དོན་མདོར་བསྟན་ཀྱི་མདོ་དང་པོས་མྱང་འདས་དོན་གཉེར་ཅམ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཕྱིན་བྱག་
ལ་སྦོབ་པ་རྒྱས་བཤད་བྱས་པས་འབྲས་བྱ་ལྷགས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་
བཤད་དོ། ཞེས་པའོ།

འདིར་དབྱེད་ན།

གསེར་སྒྲིང་ལས། འཆང་རྒྱ་བ་ཡན་གྱིས་འབྲས་བྱ་དང་། ཡུམ་གྱིས་རྒྱ་བསྟན་

བར་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། ཚོབ་ཀུན་མདོན་བར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་
པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། དེའི་ཐབས་སྤྱིར་ཤེར་བྱིན་ སྟོབ་བར་གསུངས་པ་ནི། ཞེས་
གསུངས་པས་མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་དོན་ཡབ་སྐུས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་མདོན། ཚོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གསུམ་ཀའི་གཞུང་ན་བཤད་པ་མི་སྣང་ཡང་ཁོ་བོས་གོང་དུ་བཤད་པ་
བཞིན་ཡིན་པ་སྐབས་བབ་ཀྱི་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་ཤེས། རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་ཆུབ་མདོར་
བསྟན་གྱི་ཡུམ་བར་མའི་ཆོག་བསྐྱབ་བར་རམ་ ཞེས་པ་མི་གསལ་མ་གཏོགས་གཞན་
གསེར་སྒྲིང་དང་མཐུན་ཡང་། རྒྱས་བཤད་མི་དམིགས་པར་བསྐྱབ་པར་ བྱའོ། ཞེས་པའི་
བར་དང་། གཞན་དོན་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་
བར་ མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་སོགས་སྒྲ་སྒྲར་བས་མདོ་མཆོམས་མི་གསལ་བས་
གསེར་སྒྲིང་དང་ཅུང་མི་མཐུན། རྟོགས་སྣང་ལས། ཉི་མའི་མདོའི་མགོ་འདུག་གི་ཆོག་སྣ་
བསྐྱས་པ་ནི། ཤེར་བྱིན་པ་ལ་མི་དམིགས་པར་སྐྱབ་པར་ བྱའོ། ཞེས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་
དོན་ཅན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་མདོར་བསྟན། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིན་ བར་བྱ་
བ་དང་། སྤྱིན་པ་སོ་དང་། ལེན་པ་སོ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པར་སྐྱབ་པར་བྱའོ། ཞེས་
ཤེས་པར་བྱེད་ པའི་དོན་ཅན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་རྒྱས་བར་བཤད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སྐལ་བ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་ས་ལ་འགོད་བར་འདོད་པས་ཤེར་བྱིན་
པ་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཞེས་པས་གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་ཅིང་། སེར་སྣ་ཅན་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འགོད་པ་འདོད་པས་ཤེར་བྱིན་པར་འདི་ཉིད་ལ་
བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཞེས་པས་གཞན་དོན་རྒྱས་བར་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱས་བསྐྱས་
ཀྱི་ཆོག་སྤྱད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། འབྲེལ་པ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་དང་ཞེས་པ་ནས་གཞན་གྱི་དོན་བསྟན་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས། ཡུམ་བར་མའི་ཆོག་སྣ་
བསྐྱས་པ་ལ་བཤད་དུ་རུང་ཡང་། དོན་གྱི་སྣ་བསྐྱས་པ་ལ་འགྲིག་གོ། ཞེས་གཙོ་བོར་དོན་

སྒྲ་བསྐྱེད་པ་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པ་ནམ་བཤད་དུ་བྱས། རྟོགས་སྤང་གིས་ནི་ཉི་མའི་ཆེག་སྒྲ་བསྐྱེད་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། འགྲེལ་པས་བཤད་པའི་དོན་མིན་པས་ནམ་བཤད་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཡང་བྱེད་གོས། ཡང་གསེར་སྒྲིབ་ལས། སོགས་གསུམ་པས་ནི་སློབ་གྲོས་མི་ཟད་པ་སོགས་གཞན་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་པ་བསྐྱེད། དེ་ལྟ་ན་མདོ་གཉིས་ཆོན་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་བཤར་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་འདོད་པ་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྒྲ་བསྐྱེད་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞན་ཆེད་དུ་རྟོགས་བྱང་འདོད་པའི་དོན་དུ་བཀའ་ཏེ། ཐེག་ཆོན་གྱི་སྐབས་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་དེ་གཞན་ཆེད་དུ་ཐོབ་པར་འདོད་ཀྱི་རང་དོན་དུ་མིན་པས་སྒྲ་བསྐྱེད་དགོངས་སོ། ། ཞེས་བྱང་སྟེ། འགྲེལ་པར་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་མདོ་འཆད་པའི་སྐབས་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་གསུམ་བྱང་སྟེ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དགོད་པར་འདོད་པས། ཞེས་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རབ་དུ་ཉོན་པའི་ལྟར་བྱེད་པའི་དག་གིས། ཞེས་པ་གསུམ་མོ། སོགས་དང་པོས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤང་བ་པོ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཚུལ་འཆལ་གསུམ་བདེན་པ་ཞེན་པའི་སྤང་བྱ་གསུམ་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་སྒྲོམ་པས་དག་དགོས་པས། བར་བྱིན་ལྷག་མ་བཞི་སྐབས་སྤང་བྱ་གསུམ་དག་དགོས་པ་བསྐྱེད། སོགས་གཉིས་པས་པར་བྱིན་ལྷག་མ་ལྔ་ལ་འགོད་དགོས་པར་བསྐྱེད། སོགས་གསུམ་པས་ནི་ཡུམ་གསུམ་མ་ཟད་སློབ་གྲོས་མི་ཟད་པར་བསྐྱེད་པའི་མདོ་སོགས་ལས་སེམས་བསྐྱེད་གཞན་དོན་དུ་རྟོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པ་གསུངས་པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། མདོ་གཉིས་ཆོན་གཉིས་ནི་བྱང་ཆུབ་མདོ་བསྐྱེད་ཀྱིས་བཤད་དང་། གཞན་དོན་མདོར་བསྐྱེད་ཀྱིས་བཤད་ཀྱི་མདོ་བཞི་ཡིན་ལ། གཉིས་ཆོན་དང་པོས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཀྱི་སྒྲོན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་དང་། གཉིས་ཆོན་གཉིས་པས་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྒྲོན་སེམས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་

བ་བཤད་པས་ན་དེ་དག་ཁུངས་སུ་བྱས་ནས་རྗེ་བཙུན་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་གྱིས་གཞན་
དོན་དུ་རྗེ་གས་བྱང་ལ་དམིགས་པའི་དོན་དུ་བཀའ་བ་ཡིན་ལ། རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ནི།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་དེ་གཞན་དོན་དུ་ཐོབ་འདོད་
དགོས་ཤིང་རང་དོན་རྒྱང་པའི་དོན་དུ་མིན་སྟེ་དགོངས་ནས་དེ་བཞིན་བྱས་སོ།། ཞེས་
བཤོ།།

འདིར་དབྱེད་ན། རྣམ་བཤད་ལས་སོགས་སྐྱ་གསུམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷུང་བྱེད་
པའི་ངག་བསྟན་བཅས་ལ་བྱེད་པ་བཀག་ནས་མདོ་ལ་འཛོག་དགོས་པར་གསུངས་ཀྱང་
མདོ་གང་ཡིན་ངོས་འཛིན་མ་བྱས་ལ། གསེར་ཐོང་ལས་ལྷུང་ལེན་པའི་ངག་ཡུམ་བར་མའི་
བསྐྱས་རྒྱས་ཀྱི་མདོ་བཞི་ལ་འཛོག་པ་དང་། རྗེ་གས་སྤང་དུ་ལྷུང་བྱེད་པའི་འགྲེལ་ངག་རྒྱན་
ལ་འཛོག་པས་གོང་མ་གཉིས་དང་མི་མཐུན། གཞུང་ལས། རང་དོན་དུ་མིན་པས། ཞེས་
བ་རང་དོན་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས།མཆོན་ཉིད་
ཡོངས་སུ་རྗེ་གས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ནི། གཞན་དོན་དགོས་པ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་
བྱངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས། རང་དོན་ལའང་སངས་རྒྱས་
མེད་དུ་མི་བྱང་བ་མཐོང་བས་ཐོབ་འདོད་དང་། དེ་ཡང་གཞན་གྱི་དོན་ཡལ་བར་བཞག་པ་
མིན་པར་གཞན་གྱི་ཕྱིར་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་ཀྱང་དགོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་
འགལ།

ཡུལ་གཉིས་སྟོན་པའི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་འཆད་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དགག་པ།

ཡང་གསེར་ཐོང་ལས། གང་དག་ཡུལ་གཉིས་ཡུམ་ལས་རྒྱས་བསྐྱས་སུ་
གསུངས་པའི་ཚུལ། མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཡུམ་
མདོ་ལ་ཡིན་ན་ཡུམ་མདོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་བསྟན་ཞེས་པར་འགྱུར་བས་

ཤེས་འདོད་མེད་ལ། དགོན་མཆོག་རྣམ་བཟུན་དང་སྤྲོད་པོ་བཀོད་པ་སོགས་ལ་བྱེད་ན།
 དེ་ཡང་མདོ་གཞན་དང་མི་འགལ་བར་བརྟག་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་སྐབས་
 དང་ཡང་འགལ་ཏེ། མདོ་བཞིན་དུ་ཡིན་མིན་དང་འགལ་མི་འགལ་དཔྱད་པའི་གཞི་ནི་
 བསྟན་བཅོས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་ལ་ཡིན་ཞིང་ཡུམ་མདོ་འདི་ཡི་
 ཅུ་བའི་མདོ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་འཕགས་པ་སྤྲོད་ཐུག་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུའི་མདོ་རི་
 ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས་པས་སོ།། ཞེས་བྱུང་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས།
 རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་དག་གིས་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར། ཞེས་པའི་དོན་
 གང་དག་སྟེ་ཁ་ཅིག་གིས་ཡུལ་བྱང་ཚུབ་དང་གཞན་དོན་གཉིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་རྒྱས་
 བསྟུས་སུ་གསུངས་ཚུལ་ནི་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་བསྟན་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འཆད་
 བར་མི་འཐད་དེ། ཡུམ་གྱི་མདོ་དེ་ཉིད་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་ཞེས་པའི་མི་འགལ་སའི་
 མདོ་ དེ་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ་བྱེད་དམ་མདོ་གཞན་ཞིག་ལ་བྱེད། དང་པོར་ལྟ་ན། ཡུམ་གྱི་མདོ་
 ལས་བསྟན་པ་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་མི་འགལ་བར་བྱས་ནས་བསྟན་ཞེས་པར་འགྱུར་བས་
 ཤེས་པར་འདོད་པའི་དོན་གང་ཡང་མེད་ལ། བྱི་མ་ལྟ་ན། གསེར་སྤིང་པ་དང་། ལུ་སྟོན་
 དང་། གཡལ་གཞོན་སོགས་ཀྱི་བཞེད་པར་ལྟར་དགོན་མཆོག་རྣམ་བཟུན་དང་། སྤྲོད་ པོ་
 བཀོད་པའི་མདོ་སོགས་དང་མི་འགལ་བའི་དོན་ཡིན་ན་ཡུམ་མདོ་ལས་བཤད་པ་མདོ་དེ་
 དག་དང་མི་འགལ་བར་བསྟན་དགོས་ན་དེ་དག་གིས་བཤད་པ་ཡང་དེ་དག་ལས་གཞན་
 པའི་མདོ་དང་མི་འགལ་བར་བསྟན་དགོས་ཏེ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པས་སོ།། དེས་ན་དེ་
 ཡང་གཞན་ལ་མི་འགལ་བར་བསྟན་དགོས་པར་འགྱུར་བས་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་ཞིང་སྐབས་
 དང་ཡང་འགལ་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་མདོ་བཞིན་དུ་ཡིན་མིན་དང་དེ་ལྟར་
 བསྟན་པ་མདོ་དང་འགལ་མི་འགལ་དཔྱད་པའི་གཞི་ནི་བསྟན་བཅོས་ལ་བྱེད་དགོས་པར་
 རྒྱན་སྒྲུང་གིས་ཀྱང་སྒྲུབ་པོ།།ཞེས་པའོ།།

འདིར་དབྱེད་ན།

སྤྱི་ཉིད་ལྷ་རམས་པའི་གསེར་སྒྲིང་ལས། མདོ་ཡི་དོན་དང་མི་འགལ་སྐྱབ་པའི་གཞི།
རྒྱས་བསྐྱུས་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པ་མི་འགལ་བར། སྐྱབ་ཆེ་མདོ་ཡིན་ནམ་བཤད་དགོངས་པ་
ཡིན། སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་ཉིད་བཞག་པ་མི་འགལ་བར། སྐྱབ་ཆེ་བསྟན་བཅོས་ལ་
སྦྱར་གསེར་སྒྲིང་བཤད། ཅེས་གསུངས་པས་ཡུམ་བར་མས་རྒྱས་སྤྱོད་པ་ མདོ་
གཞན་གཉིས་དང་མི་འགལ་བ་རྣམས་བཤད་ཀྱི་དོན་དང་། རྩེ་བཅུན་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
མཆོད་ཉིད་དེ་ལྟར་ འཛིག་པར་མདོ་དང་མི་འགལ་བར་བྱས་པ་གསེར་སྒྲིང་གི་དགོངས་
བར་གསེར་སྒྲིང་མཁན་པོའི་བཞེད་པ་མདོར། རབ་ཏུ་སྟོན་པ་སྐྱབ་བྱེད་པའི་དག་གིས་
མདོ་ཡི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་ཞེས་གསུངས་པས་མི་འགལ་བའི་གཞི་མདོ་ཡིན་པར་
འབྲེལ་པའི་ཆོག་ཟེན་ལ་ཐོན་པས་རྣམས་བཤད་ཀྱི་བཤད་པ་འབྲེལ་དག་དངོས་ཟེན་དང་
མཐུན་ཡང་གསེར་སྒྲིང་ལས་ནི་སྐྱབ་བྱེད་པའི་དག་གིས་ཞེས་པ་འགལ་མིན་བརྟག་པའི་
ཆོས་དང་། མདོའི་དོན་དང་ཞེས་པས་བརྟག་པའི་གཞིར་བྱས་ནས་སོ་སོར་བཅད་པ་
བཀག་སྟེ་རང་ལུགས་ལ། དག་གིས་བསྐྱུས་རྒྱས་སྤྱོད་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་དང་མི་
འགལ་བར་ཞེས་སྒྲེལ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །གང་ཞིག་མི་འགལ་བ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་མཆོད་ཉིད་དང་དམིགས་རྣམས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་ལ་བཞག་དགོས་པར་སྤང་། ཡང་གསེར་
སྒྲིང་ལས། དོན་འདི་ལ་ཨ་མ་ར་ཅ་རྒྱས། ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་མི་འགལ་བར་བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་དག་གིས་ལུགས་ལ་བསྐྱུས་རྒྱས་སྤྱོད་པར་བཞེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཡུམ་
གསུམ་ཆར་ལས་བསྟན་ཏེ་ཞེས་འབྲེལ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་བསྐྱུས་
རྒྱས་སྤྱོད་པའི་ཆོག་མདོ་ཉིད་ལ་མཛད་པས་སོ། ། མཆོད་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་སྤྱོད་པ་
པ་དང་རབ་དབྱེད་སྐྱབས་སྤྱོད་པར་བཞེད་ཅེས་པ་ཡང་དོན་མིན་ཏེ། མཆོད་ཉིད་ཀྱི་

འོག་ཏུ་ཡུལ་གཉིས་ཀྱི་འཆད་འགྱུར་གྱི་རི་བ་བྱང་ཞིང་རབ་དབྱེའི་སྟོན་དུ་བཤད་ཟིན་གྱི་
 མཚམས་སྐྱར་བྱང་བ་དང་། དབྱེ་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱས་བཤད་ཡིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་མིན་
 བས་སོ། མ་དེས་བ་མིན་ཏེ། བྱེད་ལྟར་ན་ཡུལ་ཉི་ཆེ་བསྐྱས་རྒྱས་སུ་བཤད་བས་སོ།
 ཞེས་བྱང་སྟེ། ཨ་མ་ར་ཅ་རྒྱལ་གྱི་མི་འཆི་མེད་ལྷ་བས། འབྲེལ་བར། དག་གིས་ཞེས་
 བའི་དག་བསྟན་བཅོས་རྒྱན་ལ་བྱས་ནས་དེས་ཡུལ་གཉིས་རྒྱས་བསྐྱས་སུ་བྱགས་ལ་
 བསྟན་བར་མདོ་དང་མི་འགལ་བའི་དོན་དུ་བྱས་བ་མི་འཐད་དེ། འབྲེལ་བར་ཡུལ་གསུམ་
 ཆ་ལས་ཞེས་བ་དག་གིས་ཞེས་བ་དང་འབྲེལ་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱན་འབྲེལ་ཐམས་
 ཅད་ལས་མདོ་ཉིད་ལ་མཛད་བ་ལས་བསྟན་བཅོས་མ་མཛད་བས་སོ། ཡང་དག་གིས་
 ཞེས་བ་བསྟན་བཅོས་ལ་བྱས་ནས་རྩ་བར། སེམས་བསྐྱེད་བ་ནི་གཞན་དོན་བྱིར། ཡང་
 དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། ཅེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་དང་
 གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་བ་དང་། དེ་ཡང་ས་གསེར་ལྷ་བ་མེ། ཞེས་སོགས་རབ་དབྱེའི་
 སྐབས་སུ་དེ་གཉིས་རྒྱས་བར་བཤད་པའི་དོན་དུ་མཛད་བ་ཡང་འབྲེལ་པའི་དགོངས་བ་
 མིན་ཏེ། འབྲེལ་བར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ། བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་
 གང་ཡིན། གཞན་གྱི་དོན་གང་ཡིན། ཞེས་ཡུལ་གཉིས་འཆད་འགྱུར་གྱི་རི་བ་གཟེད་བྱང་
 བས་མཚན་ཉིད་སྐབས་སུ་ཡུལ་གཉིས་བསྟན་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་དུ་རི་ཆོག་འདི་བྱང་
 དགོས་པའི་བྱིར་དང་། རབ་དབྱེའི་སྐབས་སུ་ཡུལ་གཉིས་རྒྱས་བར་བཤད་ན། འབྲེལ་བ་
 ལས། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་བ་རང་གི་ངོ་བོ་དམིགས་བ་དང་བཅས་བ་བརྗོད་ནས། ཞེས་
 ཡུལ་གཉིས་བཤད་ཟིན་པའི་མཚམས་སྐྱར་རབ་དབྱེའི་སྟོན་དུ་འབྱུང་མི་རིགས་ཏེ། རབ་
 དབྱེའི་སྐབས་སུ་ད་དུང་ཡུལ་གཉིས་རྒྱས་བར་བཤད་དགོས་བ་བྱེད་ཀྱིས་བཞེད་བས་
 སོ། །དེས་ན་རབ་དབྱེའི་གཞུང་ནི་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱས་བཤད་ཡིན་གྱི་ཡུལ་གཉིས་རྒྱས་
 བཤད་མིན་བས་སོ། །སེམས་བསྐྱེད་རྒྱས་བཤད་ཡིན་ན་ཡུལ་གཉིས་རྒྱས་བཤད་མིན་

བས་བྱབ་བར་བྱེད་ལ་མ་ངས་བར་མིན་ཏེ། བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡུལ་ཉི་ཆེ་
བཤད་བར་ཁས་སྐྱངས་སོ།། ཞེས་པའོ།། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། མཆན་ཉིད་སྐབས་
སུ་ཞེས་པ་གོ་མིའི་བཞེད་པའི་མཛུག་ལས་ཕྱོགས་སུ་གསུམ་པ་ཞིག་ལ་མི་བཞེད་པ་དང་།
བཞེད་པའི་ཕྱོགས་ཅི་རིགས་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་བོས་སྐྱོངས་འཆར་ལ། གོ་མིའི་བཞེད་པ་ཡིན་
ན་དེ་མ་དགག་པའི་གོང་ནས་དེའི་བཞེད་པ་དགུས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་དགོས་པ་ལས་མ་
བཀོད་པར་དེ་བཀག་པའི་ འོག་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། གོ་མིས་བསྐྱུན་བཅས་ཀྱིས་ལྷགས་ལ་
བསྐྱུས་རྒྱས་སུ་བསྐྱུན་ཞེས་པས་དངོས་བསྐྱུན་ལམ་གྱི་ཚུལ་གཞག་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་
ཆིག་གི་རྣམ་པས་གོ་བ་དང་། ཕྱོགས་གསུམ་པས་ནི་ཡུལ་ཉི་ཆེ་བསྐྱུས་རྒྱས་སུ་བཤད་
པ་འདོད་དགོས་པར་དགག་ཚུ་ལ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པས་ཕྱོགས་སུ་ཐ་དད་དོ་སྙམ་སྟེ་དབྱང་།

ཡང་གསེར་ཐེང་ལས། ཆིག་གསལ་ལས་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་གང་ཞེས་པའི་
ལན་དུ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་སོགས་མཛད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནོར་
རོ།། ཞེས་བྱུང་སྟེ། ཆིག་གསལ་ལས་ནི་འབྲེལ་པའི་ཡུལ་ གཉིས་བསྐྱུན་པའི་མཆན་ས་
སྒྱུར་གང་འདོད་པར་བྱ་བའི་བདག་ཉིད་དང་། ཞེས་པ་ནི་བ་གཅིག །གང་གི་དོན་དུ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་གང་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་བ་གཅིག །གཞན་གྱི་དོན་ནི་གང་
ཡིན་ཞེས་པ་ནི་བ་གཅིག་དང་གསུམ་བྱས་ནས་དང་པོས་འདོད་པའི་རོ་བོ་དང་། གཉིས་
པས་དམིགས་ཡུལ་བྱང་ཆུབ་དང་། གསུམ་པས་གཞན་དོན་ནིས་པར་བྱས་ཏེ། དང་པོ་
ལན་དུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱས་བཤད་དང་། གཉིས་པའི་ལན་དུ་གཞན་དོན་མདོར་བསྐྱུན་དང་།
གསུམ་པའི་ལན་དུ་གཞན་དོན་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་མདོའི་ཆིག་དོན་གྱི་སྤྲ་བསྐྱུས་ནས་མདོ་
ཆན་གསུམ་བཀོད་པ་ནི་ སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་མདོ་བསྐྱུན་ཆད་
པས་སོ། །དེས་ན་ནི་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྟོན་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་དང་པོ་གཉིས་གཅིག་
ཏུ་སྟོན་ནས་གཉིས་བྱས་ཏེ་དང་པོའི་ལན་དུ་བྱང་ཆུབ་མདོར་བསྐྱུན་རྒྱས་བཤད་དང་།

གཉིས་པའི་ལན་དུ་གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བཞིས་མཛད་
བ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་འབྲུལ་མེད་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཤད་ཀྱི་མདོ་བཞི་ཡུལ་
གཉིས་བསྟན་པ་ལ་སྦྱར་བས་སོ།། ཆིག་གསལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མདོ་བཞི་ཡུལ་གཉིས་
བསྟུས་རྒྱས་སུ་བཤད་པའི་མདོར་འདོད་པ་དང་ནང་འགལ་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་བུ་སྟོན་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་གཡག་རྒྱུ་པས་དེ་བུ་གསུམ་བྱས་ནས་དང་པོའི་ལན་དུ་འབྲེལ་
བར། དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བྱུང་དོན་སྟོན་པའི་ཆིག་གིས་མཛད་པ་
ཡང་ཤིན་ཏུ་མོར་ཏེ། དེ་ལན་གོ་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བུ་འདོད་པ་དེས་ནས་ལན་གྱིས་
སེམས་བསྐྱེད་བསྟན་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སོ།། མདོ་དང་ཅ་བ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་
བས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་དགོས་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་
སྟོན་ཡོད།

དེས་ལན་གྱི་བྱུང་དོན་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དྲྏགས་གཙང་།

ཡང་གསེར་མེད་ལས། གསུམ་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་དེ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་
ལ་དམིགས་པར་མདོ་བཞིས་བྱུང་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། མདོ་དང་མཐུན་པར་བྱས་ཀྱི་རང་
དགར་བ་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་སོ།། ཞེས་བྱུང་སྟེ། ཆིག་དོན་པལ་ཆེ་ཤིན་ཏུ་གོ་སྤྲོ་ཞིང་གོང་དུ་
བཤད་ཟིན་པས་འདིར་དོན་བསྟུས་ནས་སྟོས་ན། རྗེ་བཙུན་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་
ཉིད་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་པ་དེ་མདོ་དང་མཐུན་པར་ཆོས་
བཞེས་ཀྱི་ཆིག་གསལ་དང་སེང་བཟང་གི་ཉི་ཁྱེ་ལེའུ་བརྒྱད་མ། ཤེས་པའི་ཉི་ཁྱེ་དག་ལྟན།
རིན་ཆེན་གྲགས་ཀྱི་གྲགས་ཆ་སོགས་ལས་ཀྱང་བཤད་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་
ཉིད་དང་དམིགས་ཡུལ་རང་བཟོ་མིན་པར་མདོ་དང་མཐུན་པ་བྱས་སོ།། ཞེས་པའོ། ཆིག་
གསལ་ལས། ཆིག་ལེའུ་བྱས་པ་རིལ་པོ་སྦྱར་དོ། ཞེས་པ་མདོ་དང་མི་འགལ་ཞེས་པ་

བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་སྟོན་པའི་ཚུལ་ཁོ་ན་ལ་མ་སྦྱར་བར་ཆིག་ལེ་འུ་བྱས་པའི་རྒྱན་གྱི་གཞུང་ཀྱན་གྱིས་གང་བསྟན་མདོ་དང་མི་འགལ་བ་དང་མ་ཐུན་པའོ་ཞེས་སྦྱར་དགོས་པའི་དོན་ཡིན། ལེ་འུ་བརྒྱད་མའི་དོན་ནི་བསྟུས་རྒྱས་ཀྱི་མདོ་བཞི་པོ་གཞུང་དེར་བྲངས་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་ཉི་ཆེ་བསྟན་པ་ལ་མི་བྱ་བར་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་གཞན་དོན་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བཀོད་པའོ།

མདོ་གཞན་མ་བཀོད་པའི་ཚུལ་དང་དྲོགས་གཙུག་།

ཡང་གསེར་མེད་ལས། བཞི་བ་ནི། སློ་བྱོས་མི་ཟད་པ་དང་སྤྲོད་པོ་བཀོད་པ་སོགས་གཞན་ལས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་པ་ནས། བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱིས་ཉི་སྒང་ལ་བཏེན་ནས་སྦྱར་བའི་ཉི་མེད་ག་གཉིས་དང་སྦྱར་བར་བྱའོ། ཞེས་བྱུང་སྟེ། འབྲེལ་བར། གཙུག་ལག་གི་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་གསུངས་མོད་ཀྱི། ཞེས་པའི་དོན་སློ་བྱོས་མི་ཟད་པ་དང་སྤྲོད་པོ་བཀོད་པ་དང་། ཡུམ་གཞན་གཉིས་དང་བཅས་ཉི་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དམིགས་ཡུལ་སོགས་གསུངས་མོད་ཀྱི། ཆིག་མངས་སུ་དྲོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། རྣམ་བཤད་ལས་ཐམས་ཅད་ཡུམ་གསུམ་པོ་ལ་འཛོག་ལ། མདོ་གཞན་ལས་གསུངས་ཀྱང་དེ་དག་མ་བྲངས་པར་ཡུམ་བར་མ་བྲངས་པ་ནི་འདི་ཉིད་འདིའི་རྩ་བའི་མདོ་ཡིན་པས་སོ། འབྲེལ་བར། གཙུག་ལག་གི་གཞུང་སྐབས་དོན་བསྟན་ལྟར་ལེན་པ་ནི་ཞེས་པ་ནས་མ་བྲིས་སོའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་ཡུམ་གསུམ་ཀ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པས་འདིར་བར་མ་བཀོད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེས་བྲིས་པའི་ལན་དུ་སྦྱོར་བ་ནི་བྲིས་པ་བསྟུ་བའི་ཆིག་སྟེ། བསྟུས་པ་ན་ཆིག་འགོད་རྒྱ་མེད་ལ། རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ན་ཆིག་མང་ཉུང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པས་གང་བཀོད་ཀྱང་བྲུང་བས་སོ།

དེ་དང་དེ་ནི་ཞེས་པའི་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཀྱི་མཆོམས་སྒྲུབ་ལ་འབྲེལ་བར། ཡང་འདོད་པ་བྱ་
བའི་བདག་ཉིད་ཞེས་སོགས་དང་། སྤྱི་འབྲེལ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆ་ལས་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་ དོན་ལ་མི་སྤྱི་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་གར་བ་ཁ་ཅིག་ནི། ཆོག་གསལ་
མཁན་སོ། ཆོས་བཤེས། གསེར་གླིང་པ་སོགས་དང་། བོད་ནི་བྱ་སྟོན་དང་། གཡག་རྒྱུ་ག་
བ་སོགས་ཡིན་པ་གོང་གི་བཤད་པ་ལས་ཤེས། ཉི་ལྟ་དང་། རྒྱན་སྣང་དང་། ཉི་ཁྱི་དག་
ལྟན་སོགས་ཀྱིས་རྒྱན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་མདོ་དང་སྒྱུར་བ་མ་གཏོགས་མཆོད་བརྗོད་
དང་དགོས་འབྲེལ་ཡན་ལག་མདོར་བསྟན་སོགས་མདོ་དང་སྒྱུར་བ་མ་མཛད་དོ། འོན་
ཀྱང་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པའི་བཤད་པ་སྟེ་ཁ་ཆེ་རྩ་སྤྱི་སེམས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་འབུམ་རྒྱུང་
དང་སྒྱུར་བ་དེ་དང་། སྤྱི་ཉིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་འབུམ་ཉི་ཁྱི་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་གསུམ་
དང་སྒྱུར་བའི་འབྲེལ་བས་རབ་དབྱེ་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནས་མདོ་དང་
སྒྱུར་བའི་མགོར་བཟུང་དོ། ཨ་བྱུང་ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན་དང་བོད་ཁ་ཅིག་གིས་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སྐབས་སུ་ཉི་ལྟ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཅི་ནས་ཞེས་པ་
ནས་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་བར་མདོ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་མི་འཐད་དེ།
ཉི་ལྟ་རང་གི་ཆོག་ཡིན་པས་སོ། ཐུབ་དགོངས་ཀྱི་འབྲེལ་ གཞི་ནི་ཆོག་དེའི་གོང་དུ་ཉི་
ལྟ་ལས། སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ་འདི་ཉིད་ལས་ཞེས་གསུངས་པས་བྱས་སོ།

འབྲེལ་པ་འདིར་མདོན་རྟོགས་རྣམས་མདོ་གང་གི་ཁྱད་སྤྱོད་ནས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་
སྒྱུར་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་སེང་བཟང་ གིས་ཉི་ལྟ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེལ་པའི་སྐབས་འདིར་
མདོན་རྟོགས་དེ་དང་དེའི་ཁྱད་སྤྱོད་སུ་སྒྱུར་བའི་མདོན་ནི་ཡུམ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཉི་ཁྱི་དག་
གཞུགས་ཁོན་དང་སྒྱུར་བར་བྱའོ། ཉི་ཁྱི་དག་གཞུགས་ནི་ཉི་ཁྱི་ ལེ་ལུ་བརྒྱད་མར་ བངས་
པའི་ཉི་ཁྱི་རང་གི་མིང་ཡིན་པར་སུ་ཉིད་ལྟ་རམས་པའི་གསེར་སྟོམ་ལས་བཤད་པར་ལྟར་

ཡིན་ནོ།

ཚོད་ལན་ལས་སློས་ཏེ་རྟོག་གོ་མགོ་མཁྲེགས་ཤིག་གི་ཚོངས་འཆར་གསར་བ།
སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་
གསེར་སྒྲིང་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཚོད་ལན་འདི་གཉིས་ཀས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཇུས་ཐ་
དད་པར་འདོད་པར་སྤང་ཞིང་། ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཤིང་
རྩ་ཆེན་པོ་དུ་མས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཀའ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རང་རྒྱུད་པའི་སྤྱི་སྐད་
ལ་གྲགས་པའི་གཏམ་གཏན་ནས་མིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་སེམས་སེམས་བྱུང་
ཇུས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་ཏེ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འགལ་ན་ཇུས་ཐ་དད་ཀྱིས་བྲབ་པ་ཆངས་པས་
ཀྱང་སྐབས་མི་རུས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྟོགས་སྤང་ལས་ཀྱང་། དེ་ཡང་སེམས་
བྱུང་ཡིན་ན་གཙོ་སེམས་ཡིན་པ་འགལ་བས་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
སློས་པ་མི་འཐད་སྟམ་བ་སྟེ། འདི་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་ཇུས་ཐ་དད་དུ་འདོད་མི་དགོས་
སོ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་རང་རྒྱུད་པའི་སྤྱི་སྐད་དོ། འོན་ཀྱང་གསེར་སྒྲིང་ལས་
གསུངས་པ་ནི་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་དང་མཐུན་པ་བཀའ་བ་སྟེ།
དཔེར་ན། རང་རྒྱུད་པ་སྤྱི་ས་ཀུན་གཞི་ཉོན་ཡིད་མི་བཞེད་ཀྱང་གསེར་སྒྲིང་གིས་རང་རྒྱུད་
པའི་ལུགས་སུ་སེམས་ཅམ་པ་སློབ་སྟུན་ནས་དེའི་རྣམ་བཞག་འདོད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་
བསྟན་པའི་ཉི་སྤང་གི་གཞུང་གི་དོན་བཀའ་སྐབས་སུ་གསེར་སྒྲིང་ལས། སློ་ལཱ་རྣམ་ཤེས་
ཁ་སྤྱོད་བལྟས་ཡིན་པ་དང་ཀུན་གཞི་ཉོན་ཡིད་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་དགོངས་ནས་དེ་
དག་ལ་མ་བཞག་པར་དཀར་ཆས་ཀུན་གྱི་རྟོན་དུ་རུང་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་མཆན་
གཞིར་བྱས་སོ། ཞེས་ཉི་སྤང་གིས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་གསུངས་པ་དང་
། འོག་སྐབས་བཞི་པའི་སྐབས་སུ་འགོག་སྟོམས་ཀྱི་དགག་བྱར་ཉོན་ཡིད་བྱས་པ་སོགས་
ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་བྱས་པ་བཞིན་ནོ།

ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་ལུགས་ལ། ལྷོག་པ་ཐ་དད་ལ་རྗེས་གཅིག་
 པའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ནས་མི་བཞེད་དེ། རྗེ་སྒྲ་མའི་ཀུན་གཞི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། གཞན་
 ཡང་། རྗེས་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་ནས་ཆ་གཉིས་འདོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་ན་ཡན་ལག་
 དང་ཡན་ལག་ཅན་ རྗེས་གཅིག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་པར་མི་རུས་སོ།། ཞེས་
 ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་རྗེས་གཞན་ཡིན་པ་དང་དེ་རྗེས་གཅིག་པ་དགག་དགོས་པར་
 འིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཆ་གཉིས་ཀྱང་ཡིན་རྗེས་གཅིག་
 སུ་ཡིན་པ་འདི་ནི་ལྷ་དགའ་བར་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་ཆ་གཉིས་རྗེས་
 གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་བདུད་ཀྱི་ལྷ་འཕམ་ནག་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་དགའ་བའི་གཏམ་ཡིན་པ་གསུངས་
 པ་དང་། ཡང་དཀའ་འགྲེལ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་གཉིས་རྗེས་གཅིག་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཏུ་འདོད་
 པ་ནི་གཞུང་ལུགས་གཞན་གྱི་ཆོས་སྐྱད་འཕྱུགས་པས་ན་རང་སྐྱད་མ་ཐོན་ནོ།། ཞེས་
 རྗེས་གཅིག་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་གྲུབ་གཞན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ལས་ལུང་གི་རྗེས་
 འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་མིན་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་གཞུང་དེ་ཉིད་ལས།
 དངོས་པོ་དང་གཟུགས་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་ནི་རོ་སོགས་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བར་
 གསུངས་པ་དང་། འིང་ཤ་པ་དང་རྗེས་གཅིག་ན་འིང་གསལ་ནང་པན་ཚུན་རང་བཞིན་
 འདྲེས་པར་འགྱུར་བར་ཆོས་རྗེ་ས་པཎྜ་གྱི་གཞུང་བྲངས་ནས་སྒྲུབ་པས་ལུགས་འདིར་
 རྗེས་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་གཞག་ནི་གཏན་ནས་མི་རིགས་སོ།། གཞན་ཡང་
 ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྗེས་གཅིག་ན་ཉོན་ཡིད་དང་དེའི་མཚུངས་ལྡན་རྗེས་གཅིག་
 ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཀུན་གཞི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་
 རྣམས་པན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། རྗེས་གཅིག་
 ཀྱང་པན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་སོ་ཞེ་ན། བདག་སྐྱེ་འདོད་པའི་རང་སྤེལ་པར་འགྱུར་བས།
 མདོ་སྤེལ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འཛོག་སྐབས་རྒྱུན་

གཞན་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་ཁིང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཡིན་པས། ཞེས་བདག་སྐྱེ་མི་བཞེད་
པའི་ཕྱོགས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ་མཆོན་པ་ཙམ་མོ། འོན་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་
ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་སྔོན་པོ་སྔོན་འཛིན་རྣམས་གཞན་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་
འདོད་ན། སྔོན་པོ་ཕྱི་དོན་འགྱུར་བས་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱེ་དང་འགལ་སྟམ་པ་
ནི་དོན་མེད་ཀྱི་ཐུགས་ཉོག་སྟེ། སྔོན་པོ་སྔོན་འཛིན་དང་རྣམས་གཞན་ཡིན་པ་དང་། སྔོན་པོ་
ཕྱི་དོན་མིན་པ། དེ་སྔོན་འཛིན་གྱི་སྒྲིང་ཆ་ཙམ་དང་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་དང་། བག་
ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་དེ་གཉིས་ཉེར་ལེན་བག་ཆགས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་
ལ་འགལ་བ་སྐྱེ་ཙམ་ཡང་མེད་དོ། འདིའི་གནད་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱི་སྟོང་
པར་སྐྱབ་པའི་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཀྱང་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་
སེམས་ཙམ་པ་ལས་གྲུབ་མཐའ་འདིས་མི་བཞེད་པས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས་ཀྱང་
རིགས་པ་འདི་མ་གསུངས་ཤིང་། གཞན་དུ་ན། གཞུང་དེར་ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་ཡན་ལག་
ཙམ་གྱི་རིགས་བཤང་གསུངས་ལ། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་འདི་མ་གསུངས་པའི་གནད་གང་
ལ་ཐུག་སྟོས་ཤིག

ལུགས་འདིར་སྔོན་པོ་དང་སྔོན་འཛིན་དང་། བྱམ་པ་དང་བྱམ་འཛིན་གཉིས་རྣམས་
གཅིག་མི་འདོད་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་ཀྱང་རྣམས་གཞན་འདོད་མིན་གྱི་བྱད་
པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། རྣམས་སྐྱེ་གྲུབ་ན་རྣམས་ཡོད་ཡིན་པས་བྱུང་པར་འདི་པའི་ལུགས་དང་
དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་རྣམས་སྐྱེ་གྲུབ་བྱུང་པར་སྟོབ་དཔོན་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་ལུགས་
ཡིན་པས། སྔོན་པོ་སྔོན་འཛིན་དང་རྣམས་གཞན་ཡིན་ཀྱང་བྱམ་པ་བྱམ་འཛིན་དང་རྣམས་
གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན་ཏེ། བྱམ་པ་རྣམས་སྐྱེ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཟགས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བདུས་དར་ལྗོངས་ལས། གཟུགས་ཆོས་ཙན། རྣམས་སྐྱེ་ཡོད་དེ། ཆོས་
གཞན་མ་བསྟོས་པར་བཟུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ལ་སོགས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་

མ་ལས་ལྷོག་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར། ཀུན་གཞིའི་ཅ་བར།
བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྟེན་ལས་ནི། རྩས་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན། ཞེས་གསུངས་
བས། ཆོས་གང་རྩས་གཅིག་དང་རྩས་ཐ་དད་གང་ཡིན་ནའང་རང་ཉིད་རྩས་ཡོད་ཡིན་
དགོས་པ་དང་། རྩས་བྱབ་དང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ལྷོག་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩས་ཡོད་གཉིས་དོན་
གཅིག་ཡིན་དགོས་པ་ནི་ལུང་གི་རྩེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བྱུང་མོང་མིན་
པའོ། གཞན་ཡང་། ཕྱི་དོན་མི་བཞེད་ན་གཟུང་འཛིན་རྩས་གཞན་མིན་པར་འདོད་དགོས་
པའི་ངེས་པའང་གཏན་ནས་མེད་དེ། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མས་སེམས་ཙམ་སྒྲོང་བྱེད་ཆལ་བས་
སྒྲོན་པོ་དང་སྒྲོན་འཛིན་བྱབ་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་སྒྲ་ཕྱི་བ་བཞེད་པ་གསུངས་པ་དང་། བཞ་
ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། སྤང་ཆེན་ལེགས་བཟང་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོན་པོ་སྒྲོན་འཛིན་
སྤྱིར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་དེ་གཉིས་རྩས་ཐ་དད་དུ་བཞེད་པ་སྒྲོང་བྱེད་ཆལ་
བར་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་རུས་སོ། གསེར་སྒྲོམ་ལས། ཐོགས་མེད་སྒྲ་མཆེད་ཀྱིས་
སེམས་སེམས་བྱང་རྩས་གཞན་གསུངས་པ་རྣམ་ཤེས་རྩས་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་
བྱང་རྩས་རེ་རེ་འབྱུང་བས་ན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པར་བཤད་ཀྱང་། མཚུངས་
ལྡན་འདོད་པའི་དབུ་སེམས་ཀྱི་མཁས་པ་པལ་མོ་ཆེས་དེ་ལྟར་བཞེད་པས་ཐོགས་མེད་སྒྲ་
མཆེད་ལ་དམིགས་བཀར་བྱས་པའི་ཁལ་ལྷི་མོ་འདི་སུ་ཞིག་གིས་བརྒྱབ། འགའ་ཞིག་
གིས་རྗེའི་གསུང་ལས་ལན་གཅིག་མིན་པ་ཡང་ཡང་ནན་ཏན་གྱིས་གསུངས་པ་འདི་ལ་
རྟོག་དཔྱད་རགས་རིམ་ཞིག་ཀྱང་མ་བྱས་པར་བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པ་བཀོད་པ་ལ་སྦྱར་བ་
དང་། ཡང་ལ་ལས། བོད་སྒྲ་རབས་པའི་བཞེད་པ་ལ་སྦྱར་བ་སོགས་ནི་རྗེའི་དགོངས་པ་
ལུགས་དེ་དག་དང་གཅིག་ཏུ་དོན་གྱིས་སྦྱས་པས། ཉན་པར་འོས་པའི་གཏམ་གཏན་ནས་
མིན་ནོ། དེས་ན་རྣམ་བཤད་དང་རྟོགས་སྤང་ལས་གསུངས་པ་ནི་རང་རྒྱུད་པའི་སྤྱི་སྟངས་
དང་། གསེར་སྒྲིང་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ལུང་གི་རྩེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པ་དང་།

སྒོ་བསྐྱུན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ལུགས་ཀྱིས་དེ་ ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བཞེད་པ་ཡང་ལུང་རིགས་
ཀྱིས་དབྱིས་ཕྱིན་པར་གསལ་བར་བྱས་པས། ཚུལ་འདི་ཁོ་ན་བཞི་འདུག་ལྟོག་མ་ནོར་བའི་
གཟུང་གནས་རིགས་སྤྱ་ནམས་ལ་བུགས་མཉེས་པའི་མཆོད་སྤྱོན་དང་ངོ་མཆར་ལྟ་མོར་
འགྱུར་བའི་ཡིད་ཆེས་དང་སྟོབས་པའང་ཅུང་ཟད་བརྟན་སོ།།

གཞན་ཡང་། རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་ཞེས་པ་རྒྱ་འབྲས་བྱང་བདུན་ལ་བྱེད་
དགོས་པར་བྱ་བལ་སྟོང་བ་པ་མི་ཉག་ དགེ་བཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་རྒྱལ་གྱིས་རྗེ་སྤྲ་མའི་
བྱང་ཚུབ་ལམ་རིམ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་ཐོག་མར་གསུངས་ པ་ལས་དཔལ་ལྷན་ཆོས་
རྗེ་དང་། སོག་མཆན་མཁན་སོ། ཏྲ་དབྱངས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱགས་བརྗོད་རྒྱ་ཆེར་མཛད།
དེ་ཡང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རྒྱ་འབྲས་བདུན་ནི། རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་བྱང་ཚུབ་
སེམས་ལས་བྱུང་། སེམས་དེ་ལྟག་བསམ་ལས་དང་། བསམ་པ་དེ་སྙིང་རྗེ་ལས་དང་།
སྙིང་རྗེ་བྱམས་པ་ལས་དང་། བྱམས་པ་བློན་བཟོ་ལས་ དང་། བློན་བཟོ་བློན་བློན་ལས་དང་
། བློན་བློན་པ་ནི་མར་མཐོང་བ་ལས་འབྱུང་བ་སྟེ་བདུན་ནོ།། ཞེས་བྱང་བདུན་ལ་འཛོག་པར་
ལེན་ཏུ་གསལ། བྱང་ཐང་སྟོ་གྲོས་སོགས་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་མི་རིགས་ཏེ། ལམ་རིམ་
ལས། ཐོག་ཆེན་ལམ་གྱི་རྩ་བ་སྙིང་རྗེར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་གཞན་ནམས་དེའི་རྒྱ་
དང་འབྲས་བྱང་འགྱུར་ཚུལ་སོ།། ཞེས་གསུངས་པས་རྒྱ་འབྲས་ནི་སྙིང་རྗེའི་རྒྱ་འབྲས་ལ་
བྱེད་དགོས་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར། རྒྱ་འབྲས་བདུན་མི་འགྱུར་ཏེ། དུག་ལས་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རང་ཉིད་རང་གི་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེའི་བསམ་པ་མཆོམས་གང་ནས་སྐྱེས་ལམ་
རིམ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ན་མི་གསལ་ ཞིང་། འདུག་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ཡིད་འོང་ཐབས་
གང་གིས་སྐྱེད་པ་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་ལུགས་གཉིས་སྤང་བའི་དང་པོ་ནི། ཟླ་

བའི་ཞབས་ཀྱིས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས། ས་
 མ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་ཡིན་པ་བསམས་ན། དེ་རྣམས་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་དུ་འཁོར་བར་མཆོང་
 བར་བཟོད་པ་ཡིན་ བར་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཙུ་གོ་མི་དང་། མཁས་
 པའི་དབང་པོ་ཀ་མ་ལ་ཤེ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ སོ།། ཕྱོགས་གཉིས་པ་ནི་དཔལ་ལྷན་ནི་
 བ་ལྟའི་ལུགས་ཏེ། དེ་ནི་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ནི་བ་ལྟའི་
 ལུགས་ཀྱི་ཡིད་འོང་སྐྱབ་ཚུལ་གཞན་དུ་བཤད་ཅེས་པར་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་ལ་གོ་དགོས་
 ཤིང་། འགའ་ཞིག་གིས་དེའི་དོན་ནི་བ་ལྟའི་ལུགས་ལ་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་བསམ་
 བས་ཡིད་འོང་བྱམས་པ་སྐྱབ་དོན་དུ་བསམ་པར་མངོན་ཡང་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས། སྤྱིར་
 ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ན་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་བསམ་པ་འདི་མན་དག་བདུན་
 ཀྱི་མཆོམས་གང་ནས་སྦྱེས་པ་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་། རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཉེས་
 དམིགས་དང་གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་པ་ཡིད་འོང་བྱམས་པའི་སྟོན་དུ་
 འགོ་དགོས་ཤིང་དེས་ཡིད་འོང་སྐྱབ་དགོས་པར་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་ཡང་བདག་གཞན་
 བཞེ་བའི་བསམ་དངོས་ནི་ཡིད་འོང་བྱམས་པའི་རྗེས་སུ་སྦྱེས་དགོས་པར་རྗེ་སྐྱ་མའི་
 དགོངས་པ་འཁྲལ་མེད་ཡིན་ཏེ། རྗེ་སྐྱ་མའི་དངོས་སྟོབ་ཏོར་སྟོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་གྱི་སྟོ་
 སྟོང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལས། འཕགས་པ་ནི་བ་ལྟའི་ལུགས་ལ་བཏེན་ནས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་
 ལ། རང་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་ཉེས་དམིགས་སྟོ་དུ་མ་ནས་བསམས་ཏེ་སུན་དབྱུང་ཞིང་
 ། གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་ཕན་ཡོན་སྟོ་དུ་མ་ནས་བསམས་ཏེ། དོན་བྱ་ལུལ་སེམས་
 ཅན་པངས་ཤིང་སྤྱག་པ་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ལེགས་པར་བསམ་ནས་རང་གཅེས་འཛིན་ཉེས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས། གཞན་གཅེས་འཛིན་ལས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་མཐོང་
 རས་དོན་བྱ་ལུལ་སེམས་ཅན་པངས་ཤིང་སྤྱག་པ་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོ་སྦྱེ་སྦྱེ།

དེས་ན། རང་གཅེས་འཛིན་དང་གཞན་ཡལ་བར་དོར་ གློ་གཉིས་གོ་ས་འཕོ་བྱུང་གི་བར་
དུ་འབད་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས། གཅེས་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡོན་བསམ་བ་
ལས་ཡིད་འོང་སྐྱབ་དགོས་པ་དང་། ཡིད་འོང་ལས་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་པསམ་བ་
སྐྱེ་དགོས་པར་གསལ་བར་གསུངས་པ་མ་ཟད། རིགས་པས་ཀྱང་གཞན་ཀྱི་ཆེད་དུ་རང་
ཉིད་ཡལ་བར་དོར་བ་དང་། རང་གཞན་གཉིས་ལས་གཞན་ཉིད་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་གློ་
གཉིས་ཀྱི་གོ་ས་བཞེ་བ་ལ་བཞེ་སའི་སེམས་ཅན་དེ་མའི་བུ་གཅིག་ལུ་ལྟ་བུའི་ཆོད་ཀྱི་ཡིད་
འོང་དགོས་ཤིང་དེ་མེད་པར་ཐ་མལ་པའི་སྤང་ཆོད་འདི་གའི་སྟེང་ནས་དེ་འབྲས་སྐྱེས་པའི་
གནས་མེད་པས། གློ་སྦྱང་ལས། དེས་ན་ཞེས་པས་གོ་རིམ་སྤར་བཤད་པ་ལས་ལྷོག་སྟེ་
བཤད་པ་ཡང་སྤང་མོད་ ཀྱང་། འབྲུག་རྒྱུག་ལུང་དང་། ལམ་རིམ་སོགས་ན་མི་གསལ་
བའི་ཐེད་སྤྲོས་དོན་གྱི་དགོངས་པ་འབྲུལ་མེད་ནི་བཤད་ཐེན་ལྟར་ཡིན་པས་གཟུང་གནས་
གློ་གསལ་ནམས་ཀྱི་སྦྱང་ལ་སིམ་པར་མཛོད་ཅིག

མཐུག་བྱང་།

སྒྲིངས་པས་གསང་གསུམ་བརྒྱམས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ན། །ལོག་བཤད་འབྱུང་
པོའི་ཉ་ཆས་མྱིང་བསྐྱོར་བརྒྱབ། །གནས་ལུགས་གཏན་ཆིགས་ཅན་གྱི་རིག་པའི་བྱུང་།
འཛིགས་སྐྱག་མ་ཐེག་སྤར་སྐྱད་རི་ལུང་བཀའ། །མ་འབྲེག་ཆངས་ཐེག་རྣལ་མའི་འདུ་
ཤེས་ཀྱི། །བདེན་གཏམ་ཆེ་རྒྱའི་སྦྱང་ལ་ཆེར་མར་གྱུར། །ཡོད་ཆད་གསོ་བ་ལ་གཞའ་བའི་
འཛིག་ཉེན་ནས། །རང་སྤྱུག་ཁ་མཆུ་བསུ་བའི་གཞུང་འདི་བཅམས། །ཁྱོན་བཞི་མ་ཉི་བཞིན་
དུ་བགང་ན་ཡང་། །འབྲུག་སྒྲོག་པགས་བྱིའུ་ཉལ་བའི་རྩ་ལས་སྤྱ། །རང་སྤྱུག་མཆིལ་མས་
རང་སྐྱོམ་སེལ་འདོད་ལས། །གཞན་པན་རྒྱན་ཆང་འགྱུར་བའི་རེ་བ་སྤ། །རུས་ཟད་ཀྱང་
དུང་ནང་ནས་རྒྱག་ཅིག་བརྒྱབ། །མི་ཤེས་བུ་གའི་སྐྱོན་ས་ཨར་སྐྱད་འཆོར། །སུ་ཞིག་སྦྱང་

ལ་སིམ་པའི་དབེ་མེད་ཀྱང་། །སེམས་གཤིས་གསལ་བའི་རིག་བྱེད་རྣལ་མ་ཡིན། །ལྟོ་སྤྱོད་
གོས་རྩལ་ཉིན་མཆན་གོ་བསྒྲོག་གིས། །སྤྲེགས་བམ་ཕུང་ཁྲོད་ཐིམ་པའི་གྲ་རྒྱུད་རྣམས། །
བར་ཆད་སྤྲུག་གི་རྒྱུད་གཟེར་ཆོད་ན་ཡང་། །ཕུགས་ཀྱི་སྤྱིད་ཉམས་མི་གཅིག་ཁ་ཁ་ཡིན། །

ཞེས་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་གི་དཀའ་འགྲེལ་འཇམ་དཔལ་སྤྱིང་པོའི་དགོངས་
རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ལྷ་རམས་པ་ཉེ་ཉོར་ལྷ་བ་ཆེ་རིང་གིས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་རྣལ་ལྷན་
གཉིས་པ་དཔལ་ལྷན་སྤྲངས་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོའི་རང་སྤྱིལ་དུ། རྩ་འབྲུག་པོའི་ཆོ་འཕྲུལ་
དུས་ཆེན་གྱི་སྔོན་ལ་མཇུག་རྫོགས་པར་བྱས་པས། འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་རིང་ཕུགས་
ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་འབར་བའི་མཐུན་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བར་སློན་ནོ།།

གཞུང་འདིའི་མཆན།

ངོས་ཤོག་དང་པོའི་མཆན། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པའི་གསུང་བརྒྱུད་ལྷོ་གསར་
མགོན་རྒྱལ་ལས། ལྷ་མ་མེ་ནི་ ལུས་དང་འབྲེལ་བའི་གཟི་བརྒྱེད། ལྷ་ན་ནི་ནི་ལུས་ལས་
ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟི་བརྒྱེད། ལྷ་ངེ་ནི་དབྱིབས་དང་ རྒྱལ་གྱིས་མཛེས་པ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྷ་བྱ་ནི་དོན་ལ་སྤྱར་བའི་བཤད་བ་ཡིན་གྱི། ཡང་ན་ཆོག་རང་གི་སྤྲེང་ནས་
ཀྱང་འོད་འཕྲོ་ཚུལ་ལ་སྤྱར་དུ་ཡོད་དེ། ལྷ་མ་མེ་ཞེས་པ་འོད་གཞན་ལས་ཀྱང་འོད་གྱི་
རང་གཟུགས་དང་དབྱིབས་ ཆེས་མངོན་གསལ་དང་འབྱར་དུ་ཐོན་པའི་དོན་དང་། ལྷ་
ངེ་ཞེས་པ་འོད་གྱི་ཁ་དོག་འོད་གཞན་ཀྱང་ཆེས་གསལ་ བའི་དོན་དང་། ལྷ་ན་ནི་ཞེས་པ་
དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གི་སློན་ནས་གཞན་ལས་བྱེད་དུ་འཕགས་པ་དེ་ཉིད་འོད་མ་ཉམས་

རྒྱན་ཆགས་པའི་དོན་ཡིན་པས། མདོར་ན། དང་པོས་དབྱིབས་དང་། གཉིས་པས་ཁ་དོག་
དང་། གསུམ་པས་འབར་བའི་རྒྱབས་ཀྱི་རྒྱན་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ།

ཙོང་གཞི་བཞི་བ།

སེར་སྒྲིང་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་བྱམས་པ་ཚོས་འཕེལ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཐོབ་
བྱའི་དམིགས་པ་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་བརྗོད་ཅིན་ནས་སྤྱི་བའི་སྒོ་ནས་ཞེས་པ་
ནས་དེ་ལྟར་སྒོ་བ་དཔོན་འདིས་ས་མཆམས་མཛད་པ་ཡང་མདོ་སྤེ་རྒྱན་གྱི་ས་མཆམས་
ཀྱི་ལུང་བྲངས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་སོ་ཞེས་པའི་བར།

ཆོག་གི་རྒྱབས་སྤང་པ་མཐའ་མི་མངོན་ཞིང་།།

དོན་ཟབ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གྱིས་རབ་ལྷི་བ།།

ལེགས་པར་བཤད་པ་རྩ་བོའི་གཏེར་མཛོད་ཆེ།།

སྟོན་མཛད་དགེ་བའི་བཤེས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆེ།།

ཞེས་དམ་པ་གོང་མའི་སྒོ་ལ་དང་མཐུན་པར་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བས་སྐྱབས་བསུས་ཏེ།
འདིར་གང་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི། ལེགས་པར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་སྤང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་རབ་དབྱེ་ས་མཆམས་དང་བཅས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་ ཁོ་བོས་ཆོག་དོན་གང་གི་
ཐད་ལ་ཡང་མཁས་པ་དགྱེས་པའི་ལེགས་པར་བཤད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཞིག་འབྱུང་རྒྱ་མེད་ཀྱང་
། སྐྱབས་དོན་བཞུགས་པའི་ས་བོན་ཙམ་དུ་དམིགས་ཏེ་འཆར་སྤང་འགའ་ཞིག་འགོད་པ་ལ་
འདི་ལྟར། གསེར་སྒྲིང་ལས། བྱེ་བའི་ཐ་དད་ནི་སལ་ཆར་ངོ་བོ་ཐ་དད་དེ། སྤྱི་མ་གཉིས་བྱེ་

མ་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་སྲ་མ་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། བར་བ་ནམས་སྲ་མ་སྲ་
མ་རྒྱ་དང་བྱི་མ་བྱི་མ་བྱི་མ་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སོ། །སྤྱིར་ནི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་མ་ངེས་ཏེ།
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱན་ཀྱང་འདུན་ལྟན་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་པའི་གསུང་འདིར་འགྲེལ་ཚུལ་
དུ་མ་ཞིག་མཆིས་ཀྱང་། གནས་སྐབས་ཁོ་བོའི་འཆར་སྣང་ལྟར་ན། གསུང་འདིས་སྤྱིར་
སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་མིན་པར་མ་ཟད། མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བྱེ་བའི་
ཉེར་གཉིས་ལ་ཡང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དང་ཐ་མི་དད་གཉིས་ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་བྱེ་བའི་
ཉེར་གཉིས་ཀྱན་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ན་བྱེ་བའི་ཐ་དད་ཀྱན་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་སོང་བས་པལ་
ཆེར་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རུས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་ལ། མ་ཟད་པལ་ཆེར་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་
སྤྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། སྲ་མ་སྲ་མ་བྱི་མ་བྱི་མའི་རྒྱར་མ་གསུངས་པར་སྲ་
མ་གཉིས་བྱི་མ་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་སྲ་མ་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། བར་བ་
ནམས་སྲ་མ་སྲ་མ་རྒྱ་དང་བྱི་མ་བྱི་མ་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་སྤྱབ་བྱེད་ཆོན་པ་བྱས་
ནས་བཀོད་པ་དེས་ཀྱང་། སྲ་མ་གཉིས་དང་བྱི་མ་གཉིས་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་མིན་པར་གཞི་
མཐུན་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བསྟན་ནོ།

དེ་ཡང་མཆོན་གཞི་བཅས་གསལ་བར་འགོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་
དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱོན་པོ་ཐེག་ཆེན་ཆོག་ལས་ལམ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་རྒྱུད་གྱི་བསྐྱལ་
ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་ནས་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་འཇུག་པ་སེམས་
བསྐྱེད་དེ། བྱེ་བའི་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འདུན་ལྟན་དང་གཉིས་པ་བསམ་ལྟན་གཉིས་ཀ་
ཡིན་པས་སྲ་མ་གཉིས་ཞེས་སྟོས་སོ། །འོ་ན་དེ་འདྲའི་ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་པར་གང་ལས་
ཤེས་སྟམ་ན། རྣམ་བཤད་སྤྱིར་རྒྱན་ལས། བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་ནས་འཆང་རྒྱ་
བའི་ལམ་གྱི་འགོ་བརྒྱུམས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་
ཐར་བ་ཆ་མཐུན་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཉི་སྤང་ལས། སེམས་དང་པོ་

བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་ཐབས་ལ་
མཁས་པས་མཚན་མ་མེད་པར་བྱས་ནས་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་ནི་སྤྱོད་
པར་རྗེས་སུ་གནང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། ། ཞེས་དང་། ཡང་རྣམ་བཤད་སྤྱོད་
རྒྱན་ལས། གང་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་སྤྱོས་པའི་མཚན་མ་མེད་པར་དམིགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པས་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ནས་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་ཐུག་པ་རྣམས་ཚད་མས་རྟོགས་ནས་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་
ཀྱིས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་མཁས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་མངོན་རྟོགས་ནི་ལོ། །
ཞེས་པའི་སྐབས་བཞི་པའི་ཆོགས་ལམ་ཐད་ཀྱི་ལུང་གསུམ་གྱིས་ཤེས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་མ་ཐག་པའི་ལོངས་སྤྱིའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཕྱེ་
བའི་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ཚུ་བོ་དང་སྤྱིན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་
རོ་བོ་ཐ་དད་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཕྱི་མ་གཉིས་ཞེས་སྟོས་སོ། ། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་མ་
ཐག་པའི་ལོངས་སྤྱིའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་
དེ། སངས་རྒྱས་ས་ན་མཉམ་རྗེས་རེ་འཛོགས་མི་སྤིང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་
གོ་རིམས་སྤྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྤྱི་བས་དོན་ཀྱི་རིམ་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྟུམ་
ན། བོད་དུ་པལ་ཆེར་ཞེས་སྟོས་པ་དེ་བརྗེད་ཟིན་ནམ་ཞེས་བྲི་བ་ཡིན་ལོ། ། ཡང་གསེར་
ཐེང་ལས། བྱང་ཆུབ་ལ་འདུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ས་ལྟ་
བུ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་དེའི་རྒྱ་ཆོགས་ཀྱི་ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའམ་རྒྱུའི་
དངོས་པོ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། ། ཞེས་པའི་གསུང་འདིའི་ཆོག་དོན་གསལ་བར་བཤད་
ན། བཙུགས་མིན་གྱི་ཁྱོད་བ་ཐོན་པའི་རྫོགས་བྱང་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་
འདུན་པ་ཡིན་ལ། དེ་འབྲེལ་པའི་འདུན་པ་དེས་ཟིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་འདུན་པ་དེའི་
འཁོར་ནས་རྒྱས་པ་འགོས་པས་རང་སྤྱོད་དུ་དེ་འབྲེལ་རྒྱས་པ་ལྷན་པའི་སྟོན་ནས་འདུན་པ་དེ་

དང་འདྲ་བར་གྱུར་བ་སྟེ་འདུན་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་གྱུར་བས་ན་འདུན་པ་དང་མཚུངས་
བར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཞེས་ཐ་སྙད་བྲས་ལ། ཐོགས་འདུན་པ་དེ་སངས་རྒྱུས་དང་
དེའི་རྒྱ་སྤྱོན་སོགས་དཀར་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའམ་རྒྱ་བྱེད་པས་ན་ས་ལྟ་བུ་དང་
། དེ་བཞིན་དུ་འདུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཡང་། རང་སྤྱོད་དུ་
སྤར་འགོས་ཟེན་པའི་འདུན་པའི་རྒྱས་པའམ་སྟོབས་ལུགས་དེ་ཡོད་པས་། རྟོགས་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱུས་དང་དེའི་རྒྱ་ཚོགས་ཕྱིན་དུག་སོགས་དཀར་ཚོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་གཞིའམ་རྒྱ་བྱེད་པས་ན་ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་
ཟེན་བྱེད་རྫོགས་བྱང་གི་བསམ་བ་རྒྱན་ཆགས་པ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་
ལྷག་པའི་བསམ་བ་དང་། སྟོམ་བྱང་གི་སྤྱོད་བ་ལེགས་པར་ཐོན་པའི་མཁྱེན་གསུམ་སྦྱོར་
བ་དང་། རང་རང་གི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་པར་ཕྱིན་བཅུ་དང་། མངོན་ཤེས་དུག་
ཚོགས་གཉིས། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན། ཅེ་གཅིག་པའི་སྤྱོད་རྗེ་དང་ལྷག་མཐོང་། གཟུངས་
སྟོབས། ཚོས་ཀྱི་སྟོམ་བཞི་རྫོགས་པའི་དགའ་སྟོན། བཟོད་བ་གཅིག་པའི་ལམ། ཡེ་ཤེས་
ཚོས་སྐྱབས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནམས་གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་
སྤྱོན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་བར་རིམ་བཞིན་སྦྱོར་རོ། །སྐབས་འདིའི་མཚུངས་པར་ལྡན་
པ་ཞེས་པ་མཚུངས་ལྡན་ལ་བྱ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མངོན་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མངོན་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ནི་མི་
རིགས་ཏེ། སྟོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས། མངོན་ཤེས་
ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གསེར་ཐོང་ལས། འདུན་ལྡན་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་ནི་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ཚོགས་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་ཏེ་དེ་ཡང་ཚོགས་ཀྱི་
ལམ་རྒྱུད་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་རིམ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ཡང་སྤར་ལྟར་
མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཉེར་གཉིས་ཕྱེ་བའི་དང་པོ་གསུམ་ཚོགས་ལམ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེ་

གསུམ་གྱིས་རིས་བཞིན་བསྐྱུས་པ་དང་། དེར་ཡང་པལ་ཆེར་ཞེས་པའི་དོན་འདི་དྲན་པར་
བྱས་ཏེ་གཞུང་གོང་འོག་འབྲེལ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ།།

ཡང་མདོ་ལས་འདུན་ལྟན་གྱི་སྐབས་སུ་སྦྱོང་བ་ལ་སློབ་ཚུལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་
ཞིང་བསམ་ལྟན་གྱི་སྐབས་སུ་ དངོས་སུ་བསྟན་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སློས་ཀྱང་
སློན་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ནི་ས་ལྟ་བུའོ། །འཇུག་པ་བྱང་ ཚུབ་གྱི་ སེམས་ནི་གསེར་
ལྟ་བུ་ནས་སློན་ལྟ་བུའི་བར་ནི་ཤུ་ཙུག་ཅིག་གོ། །ཞེས་པའི་ལུང་གཉིས་ཁྲུངས་སུ་བྲངས་
ནས་སློན་སེམས་གྱི་ས་མཆོམས་ཆོགས་ལམ་ཚུང་དུ་དང་། འཇུག་སེམས་ཆོགས་ལམ་
འབྲིང་ནས་འཛོག་པ་གསེར་ཐེང་དུ་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ལས་སློན་སེམས་ཆོགས་ལམ་འབྲིང་ཡན་ལ་མེད་པ་དང་། ཆོགས་ལམ་འབྲིང་ཡན་གྱི་
སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཇུག་སེམས་གྱིས་ཁྲབ་པར་བསྟན་པ་མིན་ནོ། །འོ་ན། སློབ་དཔོན་ལྟ་
དབང་སློས་འཇུག་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ནི་གསེར་ལྟ་བུ་ནས་སློན་ལྟ་བུའི་བར་ནི་ཤུ་ཙུ་
ག་ཅིག་གོ་ཞེས་གསེར་ལྟ་བུ་ནས་སློན་ལྟ་བུའི་བར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཇུག་པ་སེམས་
བསྐྱེད་གྱིས་ཁྲབ་པར་བསྟན་པ་དང་འགལ་ལོ་སྟུང་ན། འོ་ན་ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་
ཡང་སློན་སེམས་གྱིས་ཁྲབ་པར་འགྱུར་ཏེ། སློབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སློས་སློན་པ་བྱང་ཚུབ་
གྱི་སེམས་ནི་ས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་མདོའི་དངོས་བསྟན་
གྱི་ཉེར་གཉིས་ཕྱེ་བའི་ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ནི་ཆོགས་ལམ་ཚུང་དུ་ཁོ་ནས་བསྐྱུས་
པར་སེམས་སོ།།

ཡང་གསེར་ཐེང་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ལས་དང་པོ་བའི་
ས་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱིས་བསྐྱུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་
ཀའི་སློན་པ་ཕྱེ་ན་དབྱེ་བ་རྫོགས་ཀྱི་གཞན་དུ་རྒྱ་ཙམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་རྫོགས་སོ། །དེ་ལྟར་

སློབ་དཔོན་འདིས་ས་མཆོམས་མཛད་པ་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱུ་གི་ས་མཆོམས་གི་ལུང་བྲངས་
ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་སོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་གི་རང་ལུགས་བཀོད་པ་དེ་ལ་དྲོགས་པ་
ཞིག་འོངས་ངེས་པ་ནི་འདི་ལྟར། དེ་སློབ་དཔོན་གི་རང་ལུགས་མིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་སྒྲུང་
ལས། མདོ་སྡེ་རྒྱུ་གི་ས་མཆོམས་གི་ལུང་། སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ས་ནམས་ལ། ཁོས་
དང་ལྟག་བསམ་དག་པ་དང་། རྣམ་པར་སློན་པ་གཞན་དུ་འདོད། དེ་བཞིན་སློབ་པ་
སྤངས་པའོ། །ཞེས་བྲངས་པའི་རྗེས་སུ། དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བྱེད་ན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་
ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྒྱུའི་དབྱེ་བ་ཅམ་གྱིས་ནི་དེའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བྱས་པར་
མི་འགྱུར་བས་ན་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནི་ཁ་ཅིག་གི་འོ། །
ཞེས་གསེར་ཐོང་གི་གསུང་ཚུལ་དེ་སློབ་དཔོན་གིས་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ་སྟུམ་ན། མིན་ཏེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱུ་གི་ས་མཆོམས་གི་ལུང་དེར་
སེམས་བསྐྱེད་གི་རབ་དབྱེ་བྱེད་ན་ཡང་ངེས་པར་རྒྱུ་སྒྲུང་དུ་བཀོད་པ་གསེར་ཐོང་དང་
མཚུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ནི་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པའི་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ལུང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། གཞན་དག་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དང་འབྲ་བ་ལ་སོགས་
པ་སེམས་བརྒྱད་པོ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་གི་ལམ་གྱིས་
བསྐྱུས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་གིས་སེམས་བསྐྱེད་གི་རབ་དབྱེ་
བྱེད་ ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།

སྟུམ་པ།

དོགས་དཔྱོད་མ་ཡིན་བཟོ་བའི་སྐྱེད་གཞི་ལགས།

ལང་མོ་མ་ལགས་རང་སློའི་འཆར་སྣང་ཉིད།

ལེགས་བཤད་མ་ཡིན་ནོར་བ་ཡོད་ངེས་ལགས།

ཁྲེལ་མེད་མ་ལགས་འགྲོད་བཤགས་ཁྱུ་རྒྱ་ཉིད།

ཅེས་པ་འདི་ནི་སེ་ར་སྤྲད་གཙང་དགེ་སློང་བྱམས་པ་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཕྱི་ལོ་
༡༠༡༩་ལོ་ ༡༡༣༩ ལྷ་འབྲུག་ལོ་འོ་ཆོ་འབྲུལ་གྱི་དུས་ཁྲད་པར་ཅན་བོད་མི་ ༡
ཆོས་ ༡༥ ལ་རང་ཤག་ཏུ་སྦྱར་བ་ཀུན་ཏུ་དགེ་བར་གྱུར་ཅིག །

རྩོམ་གཞི་ལྟ་བུ།

སེར་སྒྲིང་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་སྟོ་བཟང་དོན་གྲུབ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། དང་པོ་ལ་ལྟ་ཞེས་
བ་ནས་འདྲི་བ་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ས་བོན་ཉམས་སྒྲིང་བ་ཡང་འགོ་བ་བ་བཏགས་པ་བ་
བཟའི་འགོ་བ་བར་བཤད་པས་ཤེས་སོ་ཞེས་པའི་བར།

༣༣། །དེའང་རྒྱལ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྟ་བུ། འགྲོ་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་སྒྲིང་གཅིག་
ལྟ། །བདེ་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས། །བསྟན་པ་རྟེན་དང་བཀྲུར་སྟེ་དང་། །བཅས་
ཏེ་ཡུན་རིང་གནས་གྲུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཅག་ཁམས་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བ་
རྣམས་ཐོགས་མེད་ནས་ལུས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་འབྱུངས། སེམས་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་
དུ་ཤོར་ཏེ་བསོད་ནམས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གསོག་ །ལས་དེ་དག་གི་
དབང་གིས་འཁོར་བ་ན་སྤྱད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ནད་གྱིས་མཁར། སྤྱད་ཀྱིས་
བསྐྱེད་པའི་ནད་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་སྒྲིང་མཆོག་དུ་གྲུར་བའམ་སྒྲིང་གཅིག་ལྟ། སྤྱི་
དགྲའི་པན་བདེ་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་
པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་འདྲི་བ་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་
གཙོ་བོར་བཤད་སྤྱད་ལྟར་ལྟེ་འབྱེད་ཀྱི་སྟོན་པ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་ལ་རག་ལས་ཤིང་
། །དེས་ན་བསྐྱེད་པ་པོ་གཉའ་ཁྲི་ཆོས་རིག་ཞབས་ཞུ་རིས་མེད་པོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་
གིས་རྗེ་ལྷར་བསྐྱེད་པ་ལ་དོན་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་མཐོང་ངོ་། །བདག་ནི་ལེགས་བཤད་
འདིའི་དོན་ལ་དབྱེད་རྩོམ་ཞུགས་པའི་མཐུན་ཆེན་ཀྱི་དང་བུ་ལ་ན་ཡང་། གསུང་རབ་

འདིའི་དོན་ལ་གོམས་པ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འདིག་ རྟེན་འདིར་ཡུན་
རིང་དུ་གནས་ན་སྟམ་པའི་འཕེན་པ་དང་བཅས་ཏེ་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་གདམས་
ངག་གི་སྐབས་ཀྱི་ཆིག་དོན་ཅུང་ཟད་སྟོས་པ་ལ་འཇུག་གོ།

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་དག་གྲེད་གདམས་ངག་ནོད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་།
ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ། རོད་པའི་རྟེན། རྒྱ་གང་ལས་རོད་པ། ཡུལ་གང་ལ་
རོད་པ། །རོད་བྱའི་ངོ་བོ། ས་མཆམས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་གདམས་ངག་ཉན་པ་ཅམ་
ཞིག་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གདམས་ངག་ལ་ཡང་པལ་བ་
དང་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་ལས་འདིར་བསྟན་པ་ནི་ཕྱི་མ་སྟེ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་དངོས་ལ་
ཉན་ན་ཆོག་པ་ལམ་ཆེན་པོར་སོན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པས། སངས་རྒྱས་
དངོས་ལ་ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་བྱུང་པར་ཅན་ཉན་པ་ལ་ཆོག་པ་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་
ཞིག་དགོས་སམ་མི་དགོས། དང་པོ་ལྟར་ན། མི་འཐད་དེ། མཆོག་གི་སྦྱལ་སྦྱུ་ལས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡང་ཡོད། དེ་ལྟར་
ཉན་པའི་ཆོག་པ་ལམ་ཆུང་དུ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་
ལས། ཆོག་པ་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ཐོབ་པས་མཆོག་གི་སྦྱལ་པའི་
སྦྱུ་ལས་དངོས་སུ་གདམས་ངག་ཉན་ལུས་པས་བྱུང་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། སྤྱིར་ནི་ལམ་
དུ་མ་ཞུགས་པས་ཀྱང་དེ་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་ལུས་ན། ཆོག་པ་
ལམ་ཆུང་དུ་ནས་ཡོད་པ་སྟོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་
བར་ཇི་ལྟར་བརྗོད། གཞན་ཡང་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། དེའི་ཆེ་ལྟ་དང་སྦྱ་དང་གཞོད་སྦྱིན་
དང་ནི་བྱ་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དང་ནམ་མཁའ་ལྗིང་དང་སྟོ་འབྲེ་ཆེན་པོའི་ཆོག་པ་གངས་ལས་
འདས་པ་དག་གིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ།
ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་ལས། དེ་ཆེ་ལྟ་མི་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་

དོ། །ཞེས་སོགས་མདོས་སངས་རྒྱས་དངོས་ལས་ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་ཉན་པ་དེའི་
ཆེ་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་མི་
འཐད་དེ། སྐབས་ཀྱི་གཞུང་དེ་ཉིད་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་སོན་པ་ཞིག་
དགོས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་དེ་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་
བཞག་དགོས་པ་འདྲ། དེ་ཡང་འཐད་པ་མི་སེམས་ཏེ། སངས་རྒྱས་དངོས་ལས་ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་གདམས་ངག་ཉན་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ཞིག་མི་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་དངོས་
སྲུ་ཉན་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་
པ་སངས་རྒྱས་ལས་དངོས་སྲུ་ ཐོས་ནས་དེ་དག་དོན་གཉེར་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་
གཞན་ལ་སློགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་ཐོས་སློགས་པ་ཞེས་བཤད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས། མགོན་པོ་དེ་རིང་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་ལྟར། །
བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཡང་དག་བསྒྲག་པར་བགྱི། །བྱང་ཆུབ་པ་ཡི་སྒྲ་ཡང་རབ་དུ་བརྗོད། །དེ་
བས་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་མི་ཟད་འདྲ། །ཞེས་དང་། དབྱ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས།
འབྲས་བུའི་མཆོག་གསེང་སངས་རྒྱས་སྲུ་བསྐྱེད་པའི་ལམ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་ཐོས་
ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ལམ་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་སློག་པར་བྱེད་པས་
ན་ཉན་ཐོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྒྲགས་རབ་འབྲམས་པ་བཤེས་པ་མེད་
རྣམས་གྲགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ལས། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་དངོས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
གདམས་ངག་ཉན་པ་ལ་ཐེག་ཅན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་དགོས་པ་ནི་མི་བཞེད་དེ།
དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དུས་
རིམ་ལ་བཞེན་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ལ་
གདམས་ངག་དངོས་སྲུ་ཉན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་

ལམ་རྒྱུད་ཏུ་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ལྷ་
མ་རྩེ་བཙུན་པ་ཆེན་པོའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ལས། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་
ལས། ལྷའི་བྱ་གང་དག་གིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་
མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། མཁས་བྱུང་ཆེན་པོ་བསྟན་དར་བའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་
ལས། སངས་རྒྱས་མྱུ་དན་ལས་འདས་པའི་འོག་རོལ་ཏུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དུ་མར་
ཕྱིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་བྱུང་པར་ཅན་ཉན་པ་
ལ་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པའི་པར་ཕྱིན་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ལས་ཐེག་ཆེན་
གྱི་གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་པ་ལ་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་དགོས་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་
ལ་གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་མེད་བར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་གདམས་ངག་ཉན་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་དུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་དངོས་
ལ་ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་བྱུང་པར་ཅན་ཉན་པ་ལ་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་དགོས་
གསུངས་རྒྱ་ཡིན་ནམ། ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ནས་སངས་རྒྱས་ལས་ཐེག་
ཆེན་གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་པས་བྱུང་གསུངས་རྒྱ་ཡིན་དགོངས་པ་གང་སོང་
དབྱུང་འཆོལ། གཉིས་པ་རྒྱ་གང་ལས་ནོད་པ་ནི། རྒྱན་ལས། དེ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་ནི།
།སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་ཞི་གནས་དང་། །ཡེ་ཤེས་ཡངས་པ་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །གདམས་
ངག་རྒྱ་ཆེན་རྟེན་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་
སོ། །ཞེས་གསེར་སྒྲིབ་ལས་གདམས་ངག་ཉན་པའི་རྒྱར་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་

མ་གསུངས་པ་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ཡིན་སྟེ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱུ་མཉམ་ལས་
འདས་པའི་འོག་རོལ་དུ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་དུ་མར་བྱིན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་དབག་དུ་མཉམ་
བ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་དག་ཁྱད་པར་ཅན་ཉན་པ་ལ་ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་
དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པ་ལས་སྤྱིར་གདམས་དག་ཉན་པའི་རྒྱ་ལ་བྱན་པ། ཉིང་རེ་འཛིན།
བཅོན་འགྲུས། ཞེས་རབ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། །

བཞི་པ་ནོད་བྱའི་གདམས་དག་གི་ངོ་བོ་ནི། གསེར་སྒྲིང་ལས། ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱུ་
གྱིས་དངོས་སུ་འདོམས་པའི་དག་ཅེས་པ་མི་འཐད་དེ། གདམས་དག་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་
ཡང་སྟོན་པ་པོ་སངས་རྒྱུ་མ་ངེས་པར་སྤར་བསྟན་ལ། སྤྱིར་བཀའ་ཡིན་པར་ཡང་
མ་ངེས་ཏེ། མཛོན་རྟོགས་རྒྱུན་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་གདམས་དག་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དོན་ལེགས་
པར་ཆང་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་ཆ་ཆང་
སྟོན་པའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་གདམས་དག་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས། འོ་ན། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ལྟ་བུས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་
ཆ་ཆང་བ་དངོས་སུ་བསྟན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་དག་ཁྱད་པར་ཅན་དངོས་སུ་བསྟན་
དགོས་སམ་མི་དགོས། དང་པོ་ལྟར་ན། སངས་རྒྱུ་དངོས་ལ་ཐེག་ཆེན་གདམས་དག་
ཁྱད་པར་ཅན་ཉན་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་
འབྲེལ་ཉན་ཐོས་ཡོད་པར་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཐེན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཉན་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་
ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་མི་དགོས་ན། གསེར་སྒྲིང་ལས། ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོར་སོན་
པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་བར་ངེ་ལྟར་བཞིན། ཙོ་བའི་གཉིས་པ་
ལྟར་ན། འགྲེལ་བ་དང་རྣམ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དེ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་དོན་ཐོབ་པའི་བྱ་བ་
ཉེ་བར་སྟོན་པ་ནི་གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། དག་ལྟར་ལས།
ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་བཞིན་པ་ནི་གདམས་དག་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་འགལ་བར་

མ་ཡིན་ནམ། གཞན་ཡང་། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ལྟ་བུས་དེ་ལས་ལོགས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
གདམས་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་དངོས་སུ་བསྟན་ཚུལ་གང་ཡོད་དཔུང་དོ། །ཡང་གསེར་སྒྲིབ་
ལས། འདི་ལས་ཀྱང་འདོམས་པ་ནི་གདམས་ངག་སྟེ་ཞེས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཞལ་འཆམ་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གདམས་ངག་ནི་རྫོང་བྱེད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གདམས་ངག་ལ་
རྫོང་བྱེད་གྱི་ཆོག་གམ་ངག་གིས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུ་གསུངས། བཤ་ཆེན་པར་ཕྱིན་ལས། ཐེག་
ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མ་ཞོར་བར་འདོམས་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རྫོང་བྱེད་རྣམ་དག་དེ། ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་གི་ངོ་བོར་འཛོག་ །སྒྲ་མ་རྩེ་བཅུན་
པའི་སྤྱི་དོན་རོལ་མཆོ་ལས། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱའི་ཐབས་མ་
ཞོར་བར་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངག་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་
འཛོག་ །ཀྱན་མཁུན་པར་ཕྱིན་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་སུ་གང་རུང་རྫོང་བྱའི་གཙོ་
བོར་སྟོན་པའི་རྫོང་བྱེད་རྣམ་དག་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་འཛོག་
གོ། །འོ་ན་གདམས་ངག་ཡིན་ན་ངག་ཡིན་པས་ཁྱབ་བམ་མ་ཁྱབ། དང་པོ་ལྟར་ན། བསེ་
རུ་ལྟ་བུ་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པས་སྤྱ་མེད་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྒྲོ་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་
ཆོས་སྟོན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ངག་ཡིན་པར་ཐལ། གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་ན། གསེར་སྒྲིབ་ལས།
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངག་གི་སྤྱི་རང་མཆོན་པ་ལ་འདོད་ན་བསེ་རུ་ལྟ་བུས་ཀྱང་གདུལ་
བྱ་ལ་ཆོས་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ། བསེ་རུ་ལྟ་བུས་སྤྱ་མེད་ལུས་
ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྒྲོ་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་དེ། བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཀྱང་ངག་སྤྱི་
རང་མཆོན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ངག་ཡིན་པར་འདོད་ན། རང་
རྒྱ་སྤྱི་བྱའི་བྱེད་པ་ལྟ་ཆུང་ལས་བྱུང་བར་ཐལ་བ་དང་། ཆོས་སྟོན་ན་ངག་གི་སྒྲོ་ནས་སྟོན་
དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །གོང་དུ་གདམས་ངག་ལ་ངག་གིས་མ་ཁྱབ་ན། དོན་བསྐྱས་སྟོན་

མེ་ལས། གདམས་ངག་རྣམ་པ་བརྩུ་ཡིན་ཏེ། འདྲི་བོ་ངག་གི་འཁོར་ལོ་ཡིན། དབྱེ་བ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བརྗོད། ཅེས་དང་། གསེར་སྒྲིབ་ལས། ཆེན་པོ་རྣམས་ཞལ་འཆམ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གདམས་ངག་ནི་རྗོད་བྱེད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དབྱེད་རྒྱ་ཡོད་སྟུང་། འདི་ལ་རྗེ་བརྩན་པའི་རོལ་མཆོ་ལས། ཁོ་ན་རེ། ངག་མ་སྤྲས་པར་གདམས་ངག་སྟོན་པ་མེད་བར་ཐལ། གདམས་ངག་ཡིན་ན། ངག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངག་མ་སྤྲས་པར་ཆོས་སྟོན་པ་མེད་བར་ཐལ་ལོ། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། གཞན་ཡང་། གདམས་ངག་ཡིན་ན། རང་རྒྱ་སྤྲེས་བུའི་བྱེད་པ་ལྟེ་རྟེན་ལས་བྱུང་བས་ཁྲབ་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ངག་ཡིན་པས་ཁྲབ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་པོ། ཞེས་གསུངས། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་བསྟན་དར་བའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ལས། གདམས་ངག་ལ་ངག་གིས་ཁྲབ་སྟེ། དོན་བསྟུས་སྟོན་མེ་ལས། གདམས་ངག་རྣམ་པ་བརྩུ་ཡིན་ཏེ། འདྲི་བོ་ངག་གི་འཁོར་ལོ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། ཀུན་མཁྱེན་པར་ཕྱིན་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐར་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ངག་རྣམ་དག་དེ། གདམས་ངག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། གསེར་འོད་རྩ་སྤྱུང་མ་ཐག་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། བཀའ་བསྟན་བཅོས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངག་ ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱ་སྤྲེས་བུའི་བྱེད་པ་ལྟེ་རྟེན་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གདམས་ངག་ལ་ངག་གིས་ཁྲབ་བར་ཐལ།འདིར་བསྟན་གདམས་ངག་བརྩུ་པོ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཅེས་གསུངས། དེས་ན་གདམས་ངག་ལ་ངག་གིས་ཁྲབ་མིན་དང་། ངག་ལ་སྤྲེས་བུའི་ལྟེ་རྟེན་ལས་བྱུང་དགོས་མིན་སོགས་དབྱེད་དོ། གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གཉིས། མཆོམས་སྒྱུར་དང་། དོན་བཤད་པའོ། འདྲི་བོ་ནི་གསེར་སྒྲིབ་ ལས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོ་བོ་གཙོ་བོར་བསྟན་ཅིང་དེའི་གནས་སྐབས་ཅམ་ལ་དབྱེ་

བར་བཞག་པས་དབྱེ་བ་ཞར་ལ་བཟློན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་གདམས་ངག་གསུངས་ཏེ། ཞེས་
གསུངས། རྣམ་བཤད་ལས། སེམས་ བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དཔྱད་མའི་འཕྲོས་དོན་ཡིན་
པས་མཆོན་ཉིད་དང་དམིགས་པ་སྟོན་པའི་ཞར་ལ་བཟློན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་གདམས་ངག་
སྟེ། ཞེས་གསུངས། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་
བོའས་མཆོན་ཉིད་གཙོ་བོར་བསྟན། དེའི་ཞར་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་ནས་
དེའི་རྗེས་སུ་གདམས་ངག་བཤད་ཅེས་མཆོམས་སྒྱུར་བའོ། །དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་གིས་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་དེ་བསྐྱེད་པ་
ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བསམ་པ་དམ་བཅའ་བའི་དམ་བཅའི་
དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་འབད་དགོས་མ་ཟད་དམ་བཅའི་དོན་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཤེས་དགོས་
པ་ཡིན། ཐབས་དེ་ཡང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་མི་རུས་པས་གདམས་ངག་གི་དོན་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་རུས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཚུ་ལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ཏེ་ཡོན་ཏན་
སྒར་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་ཕྱིར་དུ་འདོམས་པའི་རྗེས་བསྟན་གྱི་གདམས་ངག་དང་། ཐོབ་ཐེན་
མི་ཉམས་པར་གོང་འཕེལ་གྱི་ཕྱིར་དུ་གདམས་པ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་གཉིས་ཉན་
པ་ལས་རང་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་པར་ཕྱིན་དུག་དང་། གཞན་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་
བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
གདམས་ངག་སྒྱི་བསྟན་དང་། རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་གདམས་
ངག་སྒྱིར་བསྟན་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད། མཐུག་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་
མདོར་བསྟན་ནི། སྒྲུབ་དང་ཞེས་སོགས་ཡུལ་བཅུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་འདིར་བསྟན་
གདམས་ངག་ལ་གྲངས་བཅུར་དབྱེ་བའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འོ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དེ་མདོ་ལས་བསྟན་
ཚུ་ལ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བསྐྱས་ཚུ་ལ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ཆོ་

དང་ལྷན་པ་ལྟ་རིའི་བྱས། བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དོ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྐད་པར་བགྱི། ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ། ཆེ་དང་ལྷན་པ་ལྟ་རུ་ཏའི་བྱས། བྱང་ཆེན་གྱི་སྦྱོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ལ་སྟེད་པའོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དེ་གདམས་དོན་བཅུར་བསྦྲས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་ཉིད་བསྟན་བཙུག་འདིར་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། སྦྱབ་དང་ལྷན་པ་ནམས་དང་ནི། ཞེས་པ་ནས། བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། རྟེན་ལ་ཅ་བའི་གོ་རིམ་དང་སྦྲར་ནས་བཤད་ན། སྦྱབ་དང་ཞེས་པས་སྦྱབ་པའི་ནམས་པ་ལ་གདམས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན། བདེན་པ་ནམས་དང་ནི་ཞེས་པས་སྦྱབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་གདམས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན། སངས་རྒྱུ་ལ་སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ། ཞེས་པས་སྦྱབ་པའི་རྟེན་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན། མ་ཞེན་ཞེས་པས་སྦྱབ་པ་བཏན་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན། ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་། ཞེས་པས་སྦྱབ་པ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན། ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ཞེས་པས་སྦྱབ་པ་མི་ཉམས་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན། སྦྱན་ལྟ་དང་ནི་ཞེས་པས་སྦྱབ་པ་ལ་རང་དབང་དུ་འཕྱུག་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན། མཛོན་ཤེས་གྱི། ཡོན་ཏན་བྱུག་དང་ཞེས་པས་སྦྱབ་པ་སྦྲུང་དུ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན། མཐོང་ལམ་དང་ཞེས་པས་སྦྲང་བྱ་ཀྱན་བཏགས་གྱི་ས་བོན་སེལ་བ་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན། སྒོམ་ཞེས་བྱ་ལ་ཞེས་པས་སྦྲང་བྱ་ལྷན་སྦྲེས་གྱི་ས་བོན་སེལ་བ་ལ་གདམས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན་པའི་བྱིད། སྦྱབ་པ་རང་གི་རོ་བོ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རོ་བོ་དང་། ཁྱད་པར་རོ། རང་པོ་རོ་བོ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། གསེར་མེད་ལས། ཚུལ་ནི། སྦྱོད་པ་བོ་སྦྱད་བྱ་སྦྱད་འབྲས་སྦྱོད་

བ་རང་གི་ངོ་བོ་བརྒྱུག་ཆེ་དང་བཅས་པ་དེ་ཁོ་ནར་མི་དམིགས་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེ་མ་ལྟ་
 བྱར་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཏེ། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལས་མི་
 འདའ་བ་བདེན་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་ཏེ། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེ་བྱང་སེམས་ཉིད་ཡོད་
 བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མིང་། བྱང་ཆུབ་ཡུམ། ཡུམ་གྱི་མིང་། སྟོང་ཅེས་མི་
 སྟོང་ཅེས། སྟོང་ཀྱང་སྟོང་ལ་མི་སྟོང་ཀྱང་མི་སྟོང་། སྟོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སྟོང་བ་ཡང་
 མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་དང་། སྤང་བོ་ལྷ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་སོ། །འདིར་
 ཡང་དག་དང་པོས་ཀུན་རྫོབ་དང་ལྷག་མས་དོན་དམ་ལས་མི་འདའ་བར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་སྐབ་བ་དེ་ཡུལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རིམ་བ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་
 བསྟན་ཏེ། བྱང་ཆེན་ཡོད་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 བྱང་བར་ཅན་བསྟན། ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་དམ་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་བྱང་བར་ཅན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རིམ་བ་ལས་མི་འདའ་བའི་
 ཚུལ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་དེར་བསྐྱས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྟོང་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པས་དོན་དམ་
 ལས་མི་འདའ་བ་དང་། དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཅུམ་དུ་ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་
 རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བསྟོན་མེད་དུ་འཛོག་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་
 པ་ལས་མི་འདའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་པ་ཅུང་ཟད་འགོད་པ་ནི། སྐབས་འདིར་ཡུལ་
 བདེན་གཉིས་ཀྱི་རིམ་བ་ལས་མི་འདའ་བར་ཡུལ་ཅན་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་ཉམས་
 སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས། ཐེག་ཆེན་སྐབ་བ་རང་གི་ངོ་བོ་འཛོག་གམ་མི་འཛོག་
 མི་འཛོག་ན་མི་འཐད་དེ། གསེར་སྒྲིང་ལས། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
 ལས་མི་འདའ་བ་བདེན་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཛོག་ན། སྟོང་
 ཉིད་རྟོགས་མ་སྟོང་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གོ་སྐབ་ལྟ་བུ་དེ་ཐེག་ཆེན་སྐབ་བ་

ཡིན་པས་དེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་བར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིར་
ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་འཛོག་ །ཡང་གསེར་སྒྲིང་ལས། གཞོད་འཛོམས་འདི་ལས་
ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་བརྟགས་སུ་བཤད་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་དུ་
གསུངས་ཤིང་སྐྱེ་མེད་འགག་མེད་ནམས་ཀྱང་སྐྱ་ངེ་བཞིན་བར་མཛད་ནས་སྐྱེ་འགག་
སེལ་བའི་རིགས་པ་རིགས་ཆོགས་བཞིན་འཆད་པས་སེམས་ཅམ་མིན་ལ། བྱད་བར་དུ་
མདོ་འདི་རྟོག་པ་བཅུའི་གཉེན་པོར་མི་འཆད་ཅིང་མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་བར་བཤད་བ་དང་ཡང་
བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པས་འདིས་ཀྱང་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟེའོ། །ཞེས་
དང་། གོང་དུ་ཡང་མཆེ་བའི་སྡེས་བཅམས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། སྟོ་གསལ་ཞིང་ཡིད་
གཞུངས་པ་དག་གིས་དབྱད་བར་བྱའོ། །ཞེས་ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛོམས་མཛད་པ་པོ་
སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཡིན་མིན་དབྱད་བྱ་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གནས་སུ་གསུངས། བྱད་
ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་མིན་ལ་ཞེས་གསུངས་
པས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གནས་སུ་གསུངས་དགོས་པ་གང་ཡིན་ནམ། གཉིས་པ་བྱད་བར་བཤད་
པའི་སྐབས་སུ། གསེར་སྒྲིང་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་སྐབ་པ་དེ་ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པ་རང་རྒྱལ་
ནམས་དང་བུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ལས་བྱད་བར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོར་བ་
ཕྱིན་བྱག་གིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྟོགས་བྱ་ཆོས་སྐྱ་ཐོབ་
བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་ཐེག་ཆེན་སྐབ་པ་དེ་སྟོར་བ་ཕྱིན་བྱག་གི་ཉམས་ལེན་གྱིས་
ཟིན་པའི་སྟོ་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་ལ་
འགོད་འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་ཟིན་པའི་སྟོ་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་སྐབ་པ་ལས་བྱད་བར་དུ་
འཕགས་པ་བསྟན། མདོ་ལས། ལྷ་རིའི་བྱ་གལ་ཏེ་འཛམ་བུའི་སྒྲིང་འདི་དག་སྟོང་ལྷ་རིའི་
བྱ་དང་མོ་བྱ་འགལ་གྱི་བྱ་ལྟ་བུ་ལ་སྟག་གིས་གང་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། འདམ་བུའི་ཆལ་
ལས། འོད་མའི་ཆལ་ལས། བྱ་རམ་ཤིང་གི་ཆལ་ལས། སྟིག་མའི་ཆལ་ལས། འབྲས་གྱི་

ཞིང་ངམ། ཉིལ་གྱི་ཚལ་ལྟར་ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར་ཀྱང་དེ་དག་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས།
 བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ། ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་མདོ་འདིས་མཆོག་བྱང་གཉིས་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་བྱང་ཆེན་གྱིས་ཤེས་རབ་
 ཉིན་གཅིག་བསྒྲམས་པས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ནུས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་
 རྟོགས་པའི་ཆོས་དྲུག་གི་ཤེས་རབ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ནུས་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།
 །ཡང་མདོ་དེས་ཆལ་དྲུག་དང་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་པའི་ཆོས་དྲུག་ཆོས་མཐུན་དུ་སྦྱར་
 བ་བསྟན། དེ་ཡང་འདས་བུ་དེ་མེ་མཆོན་སོགས་གཞོད་པ་ཆུང་དུས་གཞོད་ནུས་པ་
 བཞིན་དུ། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཁོང་ཁྱོ་ལོག་ལྟ་སོགས་ཆུང་
 དུས་དགེ་ཅ་གཅོད་ནུས་པ་དང་། འོད་མ་དེ་མེ་མཆོན་སོགས་གཞོད་པ་ཆུང་དུས་གཞོད་
 མི་ནུས་པ་བཞིན་དུ། ཅེ་མོའི་གནས་སྐབས་སུ་ཁོང་ཁྱོ་ལོག་ལྟ་སོགས་ཆུང་དུས་དགེ་ཅ་
 གཅོད་མི་ནུས། འུ་རམ་ཤིང་དེ་མངར་བའི་རོ་རྒྱན་མི་ཆད་པ་བཞིན་དུ་བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་
 བདེ་འགྲོའི་མངར་བའི་རོ་རྒྱན་མི་ཆད་པ་ཡིན། སྤྱིག་མ་དེ་རང་གི་ཤུན་པ་སྦྱར་དུ་
 འཐུགས་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་མཆོག་གིས་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྦྱར་དུ་སྤོང་བ་དང་།
 འབྲས་དེ་འདྲིག་རྟོན་འཆགས་པའི་ཆེ་ལོ་ཐོག་གི་ཐོག་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཐེག་དམན་གྱི་
 མཐོང་ལམ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་འཕགས་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉིལ་དེ་མེ་རྟོག་དང་
 ཡལ་ག་ལོ་འདབ་སོགས་ལ་ངོ་བོ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་། འབྲས་བུ་
 འབྱེན་པ་ལ་ནུས་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱད་པར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་སྤོང་
 གཉིས་ལ་ཡང་ངོ་བོ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་། སྤང་བུ་སྤོང་བ་ལ་ནུས་པ་
 ཆེ་ཆུང་གི་བྱད་པར་ཡོད་པ་ཆོས་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྦྱོར་ཚུལ་དེ་
 མི་འཐད་བར་ཐལ།མདོ་ལས་ཤུ་རིའི་བུ་དང་མོ་ཁྱ་འགལ་གྱི་བུ་ལྟ་བུ་ཞེས་སྟོས་ནས་ཐེག་
 དམན་གྱི་རྟོགས་པའི་ཆོས་དྲུག་དང་ཆལ་དྲུག་དཔེ་དོན་སྦྱར་ནས་གསུངས་བ་གང་

ཞིག་དེ་གཉིས་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་པའི་ཚོས་རྒྱག་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།དེའི་ལན་དུ་གསེར་མེད་ལས། དེ་ལ་འདིར་ཉན་ཐོས་གྱི་མི་སློབ་པ་
རྣམས་གྱི་ནང་ནས་ཤེས་རབ་དང་རྩ་འབྲུལ་ཅན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་མཆོག་ཟུང་
གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ན་དེ་དག་
གི་སློབ་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་བྱད་ཞུགས་པ་བྱལ་བོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་བསྟན་གྱི་དཔེ་ལ་ནི་
དོན་གཅིག་ལ་དཔེ་ཕྱི་མ་བྱང་བའི་ཕྱིར་འཕྲོ་སློབ་ལ་ཤུགས་བསྟན་རྒྱག་ལ་ནི་སོ་སོར་
གདམ་ག་ཅན་གྱི་འཕུ་ཞེས་སྟུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། མཁས་བྱུང་ཆེན་པོ་བསྟན་དར་
བས། སྟོན་མེད་དེ། མཆོག་ཟུང་གཉིས་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྟོད་པའི་
ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་སྟོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་རུས་ན། ཐེག་དམན་གྱི་
རྟོགས་པའི་ཚོས་རྒྱག་ལ་གནས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ལྟ་བུ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་རུས་པ་ལྟ་སྟོས་
ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། མདོ་སྔགས་
རབ་འབྲུམས་པ་ཆེན་པོ་བཅུ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས། སྟོན་མེད་དེ། དངོས་སུ་
དགོ་སྟོང་ཤུ་རིའི་བྱ་དང་མོ་ལུ་འགལ་གྱི་བྱ་ལྟ་བུ་དབང་པོ་རྟོན་པོས་ཤེས་རབ་སྟོམ་པ་
ལས་བྱང་ཆེན་ཉིན་གཅིག་ཤེས་པའི་སྟོད་པའི་ཤེས་རབ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་
བསྟན་པས། ཆོས་རྒྱག་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པ་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་
རབ་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་གོ་རུས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཆོས་རྒྱག་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པ་
ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་ཤུ་རིའི་བྱ་དང་མོ་ལུ་འགལ་གྱི་བྱ་ལྟ་བུ་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྟོན་པོས་
ཀྱང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྟོད་པའི་ཤེས་
རབ་ཉིན་གཅིག་སྟོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་ཤེས་རབ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་རུས་
གསུངས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་གསེར་མེད་ལས།ཤེས་རབ་
ཉིན་གཅིག་བསྟོམས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་འཕགས་པས། སྟོད་པ་ལ་ཞུགས་པ། ཕྱིར་མི་

ལྷོག་པ། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ནམས་ཡིན་པ་བཀག་ནས། དེ་བས་ན་ཡོངས་སུ་མི་
ཉམས་པའི་ཚོས་ཅན་བརྟུ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ཀྱིས་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དབའ་སྐབས་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
འདིར་མངོན་པར་བཞེད་པར་མངོན་ཞེས་སྒྲུར་ལམ་པ་མན་ཆད་གཅིག་ལ་གསུངས་ཀྱང་།
སྐབས་པ་འདི་བྱང་སེམས་དེ་བཞི་གའི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཀྱང་རྟེན་ཡིན་པ་མི་འགལ་བ་
དགོངས་པ་སེམས་སོ། །ཞེས་ཐེག་ཆེན་སྐབས་པ་དེ་བྱང་སེམས་དེ་བཞི་གའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱང་སེམས་དེ་བཞི་ག་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་དེ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་
གསུངས། བཤ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས། ས་བརྩུ་བ་བསྐྱེ་བ་གཅིག་གི་ཐོགས་པ་
ལ་ནི་མི་བྱེད་དེ། དེས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཞན་དོན་བྱེད་ཚུལ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པ་རྗེས་
མཐུན་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དྲོགས་པའི་གནས་མེད་དོ། །ས་བརྩུད་པ་བ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་འབད་ཙོམ་གྱི་མཚན་མ་རགས་པ་ནི་ཞིང་ནམས་བར་མི་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་དང་། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་སྤང་འདས་བཀག་པས་
དྲོགས་པའི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་དག་ས་བདུན་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱང་མ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱན་ལྷགས་ནས་དབྱ་བཅོམ་པའི་བར་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་
ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་བྱེད་པར་འདུས་པས་དེར་ཡང་དྲོགས་པ་རྒྱུད་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་
བྱང་སེམས་ཆོགས་སྒྲུར་བ་ལ་འཛོག་དགོས་ཏེ། ཞེས་ས་བརྩུ་བ་བསྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་
ཀྱི་བྱང་སེམས་དང་། ས་བརྩུད་པ་བ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་སེམས། སྒྲིད་པ་ལ་ལྷགས་པ་
མ་དག་ས་བདུན་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་གསུམ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་དེ་ཡིན་
པ་བཀག་ནས་བྱང་སེམས་དེ་བྱང་སེམས་ཆོགས་སྒྲུར་བ་ལ་འཛོག་དགོས་པ་ཉི་ལྔ་དགེ་
ལུངས་དང་བཅས་ཏེ་བསྐྱབས། མཁས་བྱུ་བ་ཆེན་པོ་བསྟན་དར་བས་ཀྱང་དང་པོ་གསུམ་
བྱང་སེམས་དེ་ཡིན་པ་བཀག་ནས། རང་ལུགས་ནི་བརྟུ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དང་པོ་

བསྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ཉི་ལྔ་དག་གི་ལུང་བྲངས་ཏེ་བསྐྱབས། ལྷ་མ་རྩེ་
བཙུན་པ་ཆེན་པོས་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱང་སེམས་དེ། བྱང་སེམས་ཕྱི་མ་
གསུམ་པོ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ལ་དོན་
དམ་པའི་བྱང་སེམས་དང་བརྟུན་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་
ཕྱི་མ་དེ་ཡང་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱི་མ་འདི་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པ་
མི་འཐད་དེ། ལྟར་བཤད་པའི་བྱང་སེམས་བཞི་པོ་དེ་ཡང་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་གི་གསུང་ཟིན་དང་མཐུན་པ་ཐེག་ཆེན་
སྐུབ་པ་དེ་བྱང་སེམས་དེ་བཞི་གའི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་བྱང་སེམས་དེ་བཞི་
ག་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་དེ་ཡིན་པ་བསྐྱབས། འོན་ཀྱང་ཉི་ལྔ་དག་ལས་འཇུག་བཞི་
པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་མི་འགལ་ཏེ། གཞུང་དེ་ཕྱོགས་སུ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་
ཀྱི་རང་གཞུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་ཉི་ལྔ་དག་གི་གསུང་དེ་རང་གི་ལུགས་
ལ་འཐད་མི་འཐད་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་སོགས་ཕྱི་མ་གསུམ་འདིའི་
སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་དེ་ཡིན་མིན་ད་དུང་དབྱེད་དགོས་པ་མཐོང་ངོ་། །

གཉིས་པ་དམིགས་ལུལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་གདམས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱི་དང་། ཡན་ལག་
གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་སྐྱིའི་དོན་ལ་སྐྱ་བཤད་སོགས་ལྟ་ལས། དང་པོ་སྐྱ་བཤད་ནི། བསྐྱ་བ་
ལས། བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྐྱས་པ། བསྐྱན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་མཆན་
ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་མཐོང་ན་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་དོན་ནི་བདེན་པའི་དོན་
ནོ་ཞེས་པ་ནས། དོན་དེ་ཡང་མཛོད་འགྲེལ་ལས། འཕགས་པས་བདེ་བར་གང་གསུངས་
པ། །དེ་ནི་གཞན་གྱིས་སྐྱབས་པ་སྐྱལ་རིག །གཞན་གྱིས་བདེ་བར་གང་གསུངས་པ། །དེ་ནི་
འཕགས་པས་སྐྱབས་པ་སྐྱལ་རིག །ཅེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ནི། གསུང་རབ་ལས་སྐྱབས་ཀྱིན་
གཉིས་སྐྱང་བྱ་ཡིན་པ་དང་འགོག་ལམ་གཉིས་སྐྱང་བྱ་ཡིན་པ་རི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་

བདེན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བདེན་པ་བཞི་ལ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཡང་བདེན་
 བཞིའི་གནས་ཚུལ་འཕགས་པ་ནམས་གྱིས་ངེ་ལྟར་གཟིགས་པ་ལྟར་དུ་བདེན། གྱིས་
 བ་ནམས་གྱིས་ངེ་ལྟར་བརྒྱུད་བ་ལྟར་དུ་མི་བདེན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བདེན་པ་བཞི་ལ་
 འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །སྤྱག་བདེན་གྱི་མཚན་གཞི་ངོས་
 བརྒྱུད་པའི་སྐབས་སུ་གསེར་སྒྲེང་ལས། དང་པོ་ནི་ཀུན་བདུས་སུ། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་
 པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་གནས་གྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 བ་ལྟར་མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ནི་སྤྱག་བདེན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
 སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གང་ཡིན་པ་དང་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གང་ཡིན་པ་ལས་དང་ཉོན་
 མོངས་པས་སྐྱེད་པ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་འདི་མཐའ་དག་ནི་
 སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པའོ་ཞེས་མ་དག་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། མ་དག་པའི་བཅུད་
 ཀྱི་སེམས་ཅན་གཉིས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྤྱག་བདེན་དུ་
 བཞག་ཅེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་དག་པའི་ཞིང་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེས་བའི་སོ་སྐྱེ་ཞིག་ཡོད་པ་
 ནི་ཁས་ལེན་དགོས། དེ་ཁས་ལེན་ན་དེ་སོ་སྐྱེ་ཡིན་པས་སྤྱག་བདེན་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟར་
 བ། བདེ་བ་ཅན་ན་སྤྱག་བདེན་ཡོད་མེད་དང་། ཞིང་དེ་སྤྱག་བདེན་གྱིས་དག་པ་ཡིན་མིན་
 སོགས་ལ་དབྱུད་པ་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་སྟེ། སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་འཛིག་ཚུལ་ལ། བཤ་
 ཆེན་སྤྱི་དོན་ལས། སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཟག་བཅས་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཆར་
 གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ཞིག་ལ་འཛིག། སྤྱི་དོན་ངོལ་མཚོ་ལས། ཀུན་
 ཅས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག། མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་།
 དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་
 བཞིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ། སྤྱག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛིག། མཁས་
 གྲུབ་ཆེན་པོ་བསྟན་དར་བས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག། ཟག་བཅས་

འབྲས་བསྐྱེས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པ། སྤྱག་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག་། ཀྱན་མཁེན་ཆེན་པོ་
འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས། རང་རྩ་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་ལས་སྤྱེས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་
པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ། སྤྱག་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག་གོ། །ཡང་མི་རྟག་
སྤྱག་བསྐྱེས་སྒྲིང་བདག་མེད་བཞིའི་ཆོགས་དོན། སྤྱག་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་
དང་། རང་རྩ་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པའི་འབྲས་བྱུར་གྱུར་པའི་འཁོར་བས་བསྐྱེས་པ་དེ། སྤྱག་
བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་འང་ཡོད། དང་པོ་ལ་དེ་བཞིའི་ཆོགས་དོན་ལ་ཆོགས་
དོན་ཡིན་དགོས་མིན་དང་། སྤྱག་བདེན་རྟོགས་པ་ལ་བཞི་པོ་དེ་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་འགོ་
དགོས་མིན་སོགས་ལ་བརྟག་པ་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་འཁོར་བས་བསྐྱེས་པ་ཡིན་ན་འཁོར་
བ་ཡིན་དགོས་མིན། དགོས་ན་ཟག་བཅས་ཉིད་ལེན་གྱི་གཟུགས་སྤང་དང་འཁོར་བ་པོའི་
གང་ཟག་རྣམས་འཁོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན། འཁོར་བ་ལ་སྤྱོས་པའི་ལས་
བྱ་བྱེད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཟག་བཅས་ཉིད་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་
ལྷ་པོ་རེ་རེ་ནས་འཁོར་བ་མ་ཡིན། འཁོར་བ་པོའི་གང་ཟག་དེ་ཡང་འཁོར་བ་མ་ཡིན་ན།
འཁོར་བ་སྤངས་དགོས་ཞེས་པའི་འཁོར་བ་དེ་སྒྲོ་ལ་འཆར་བདེ་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག་བཞག་རྩ་
ཡོད་དམ་སྟེ། ཡང་གསེར་མེད་ལས། མདོར་ན་ཟག་བཅས་མཆན་ཉིད་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བདེན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་
བསྐྱེས་བ་གསུངས་པ་གཉིས་གནད་གཅིག་པ་ཡིན་ནམ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཟག་བཅས་ཡིན་
ན་སྤྱག་བདེན་ཡིན་པས་བྱེད་གསུངས་པ་ཡིན་ན། སྤང་འཕགས་ཀྱི་རྩ་ལ་སྤྱག་བདེན་
ཡོད་པར་ཐལ་བར་དང་། ཡང་ཟག་བཅས་ཡིན་ན་སྤྱག་བསྐྱེས་ཡིན་པས་བྱེད་གསུངས་
པ་ཡིན་ན། སོ་སྤྱེ་རྩ་ཀྱི་དགོ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱུར་གྱུར་པའི་བདེ་བ་ལྟ་བུ་རྩ་
མི་དགོ་བ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆན་གཞི་ནི། ཀྱན་
བདུས་ལས། ཀྱན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་

དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལས་སོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉོན་ཐམས་ཅད་དོ་ཞེས་
 ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་ལས་
 མེད་པར་ལྟ་བུ་གསུངས་ཀྱང་། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་གཟུགས་སྤང་གི་གཞི་མ་ཐུན་
 ཡོད་མེད་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། གཞན་དུ་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 ཆོ་ཀུན་འབྱུང་གི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་ནི་མཉན་བྱ་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་
 སྤྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སོགས་ཉིས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་ཁུངས་
 སུ་མཐོང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱུད་རིགས་སོ། །འགོག་བདེན་གྱི་
 མཚན་གཞི་ནི། གསེར་སྒྲེང་ལས། དང་པོ་ནི། ཀུན་བཏུས་ལས། དུ་མ་ཞིག་བཤད་ཀྱང་
 བསྐྱུ་ན་བརྟུ་དང་དོན་དམ་པའི་འགོག་པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཀུན་བཏུས་
 ལས་འགོག་བདེན་ལ་སྤྱོད་བརྟུ་དང་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་ཏེ། ཟབ་པའི་
 འགོག་པ། བརྟུ་འགོག་པ། དོན་དམ་པའི་འགོག་པ། ཡོངས་སུ་མ་རྟོགས་པའི་འགོག་པ།
 ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་འགོག་པ། རྒྱ་མེད་ཀྱི་འགོག་པ། རྒྱ་དང་བཅས་པའི་འགོག་པ།
 ལྷག་བཅས་ཀྱི་འགོག་པ། ལྷག་མེད་ཀྱི་འགོག་པ། རྒྱ་དང་དུ་མ་གསུངས་པའི་འགོག་པ་དང་
 བཏུ་གསུངས་ཀྱང་བསྐྱུ་ན་བརྟུ་འགོག་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་འགོག་པ་གཉིས་སུ་འདུས་
 བེད་། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཉོན་མཛོན་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་
 ལྟ་བུ་བརྟུ་འགོག་པ་དང་། འདས་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་
 སྤངས་པ་ལྟ་བུ་དོན་དམ་པའི་འགོག་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་འགོག་བདེན་ལ་དེ་
 བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་འདོད་ཅིང་གཞན་དག་བསྐྱོག་སྟེ་འདོད་པ་ནི་གཉིས་ཀས་ཀྱང་
 ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟགས་པ་སྟེ་ཞེས་པ་ནས། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ས་བོན་ཉམས་སྤང་པ་
 ཡང་འགོག་པ་བཏགས་པ་བ་བརྟུ་འགོག་པར་བཤད་པས་ཤེས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་
 དོན་ནི། ཁ་ཅིག་གིས་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཁ་

ཅིག་གིས་འགོག་བདེན་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པས་བྱབ་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་
ཀ་མི་འཐད་དེ། འགོག་བདེན་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱུང་
བ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་དང་དེའི་སྟེང་དུ་བྱུང་བ་བཀག་ཅུང་གཉིས་ཀ་བྱུང་མེད་ཡིན་པ་
བཞིན་དུ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་རྣམས་གོལ་ལམ་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགག་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཀྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་བཀག་པའི་ཆ་དང་དེའི་སྟེང་གི་དགག་
གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཉིས་ཀ་འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་བདེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་དེ། དབྱུང་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
ལས། འགོག་བདེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་སྤྲོ་བ་ནི་མཐའ་མ་ཆོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ཡང་བོད་དུ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་འགོག་བདེན་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པས་བྱབ་པར་
འདོད་པ་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱུན་
ལས། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་གཞིར་བཟུང་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་
འབྱེད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གྲོ་བུར་གྱི་བི་མ་དང་བལ་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་སོགས་
སུ་བསྐྱབ་པ་གང་བྱས་ཀྱང་དོན་འབྲས་མཛོན་མོ། །ཞེས་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་
སྟོང་ཉིད་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྟོང་ཐུན་བསྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས།
འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱད་ཆོས་མ་ཡིན་གྱི་དབུ་
མ་ཐལ་རང་གང་གི་ལུགས་ལ་འབྲས་བུ་མེད་དེ། ཞེས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀས་འགོག་
བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་གསུངས་པ་དང་། མདོ་སྒྲགས་རབ་འབྱུངས་
པ་ཆེན་པོ་བཤའ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། སྐལ་བཞི་པར་འགོག་
བདེན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆེ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་ལ་བསམ་ནས། ཁ་ཅིག་
འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་བཞེད་པ་དང་། ཡང་འགོག་བདེན་ལ་བདེན་པ་གཉིས་
ཀའི་ཆ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་འགོག་བདེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་བཞེད་

བ་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱུང་དོ། །ཉེས་བཤད་གང་
ཞེག་མཆིས་བ་རྣམས། །གཟུར་གནས་མཁས་པའི་སྤྱན་སྲར་བཤགས། །ལེགས་བཤད་
ཅུང་ཟད་མཆིས་སྲིད་ན། །གཟུར་གནས་མཁས་ལ་སྦྱེས་སུ་འབྱུང། །ལེགས་བྱས་འདིས་
མཆོན་དུས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི། །རྣམ་པར་དཀར་བའི་ལེགས་ཆོགས་ཅི་མཆིས་པ།
།ཐུབ་བསྟན་སྒྲིང་པོ་ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས་བ་དང་། །མ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་
རུ་བསྟོ། །ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་གི་དོན་ལ་ཆོག་གི་འབྲུ་གཉེར་ཅུང་ཟད་བགྱིས་པ་
འདི་སེར་སྤང་དགོ་བཤེས་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཏུ་འབོད་པས་ཐེག་ཆེན་སྒྲིང་རང་ཤག་མདོ་
སྤགས་པ་ད་མའི་སྦྱེད་ཆལ་དུ་སྤྲུག་གིས་སུ་བགྱིས་པའོ། ། །

ཚུལ་གཞི་དྲུག་པ།

འབྲས་སྒོ་མང་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

གཉིས་པ་ནི་ཀུན་བདུས་ལས། ལམ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ལམ་གང་གིས་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་ ཞེས་པ་ནས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྟོན་ཚུལ་བཞི་ནི་
དམིགས་ལུལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་འདོམས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར།

༡༡། །ན་ཀ་འཆི་བའི་རྩ་སྒྲོང་ལས། །བདེན་བཞིའི་གྲུ་གཟིངས་ལ་བརྟེན་ནས། །
ཐར་པ་གསུམ་གྱི་ཁང་བཟང་དུ། །འདྲེན་མཛད་ཤུགས་མེད་གཏང་འདུད། །གང་གི་ལུགས་
བཟང་རིགས་ལམ་ནས། །རྣམ་དཔྱོད་ཡངས་པའི་སྐལ་ལྷན་ལ། །རྒྱ་སྐར་ལྟ་བུར་གསལ་
མཛད་པ། །ཁྲི་མེད་ཁྲ་མར་མགོས་ཕྱག་འཆོལ། །

ཞེས་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་སྐབས་དོན་(གཉའ་
ཁྲི་དཔེ་མཛོད་ཁང་)ནས་ལེགས་ཆོགས་ཀུན་གྱི་གཞི་རྩ་རྒྱལ་བསྟན་འཛམ་སྐྱིང་སྤྱི་
སོགས་དང་བྱེད་པར་དུ་ཞུ་མེད་བསྟན་པའི་ཞབས་འདེགས་སུ་དམིགས། བསྐྱོད་
འདི་ལྟ་བུ་གོ་སྒྲིག་གནང་བར་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བ་དང་། ལྷ ར ་
སྒྲོངས་པ་བདག་ལ་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་བསམས་ཀྱང་འདྲིར་ཞུགས་རྒྱུའི་ཆ་རྒྱུན་མ་
ཆང་ཡང་ཁོང་རྣམ་པའི་རེ་སྐལ་ལྷོག་མ་ཞུས་པ་ཅམ་གྱིས་ཅུང་ཞུ་བར་བྱ་བ་ནི། བདག་གི་

བརྗོད་གཞི་འདིའི་ཐད་དུ་ལམ་བཤེན་གྱི་སྐབས་ཆེག་འགྲེལ་ཅུང་ཟད་དང་། ལོག་
 འཛིན་བཅུ་དྲུག་ངོས་བཟུང་ནས་གཉིན་པོར་སྒྱུར་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི་ཀུན་བདུས་
 ལས། ལམ་གྱི་བཤེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་མོ་ཞེས་
 པའི་བར་གྱི་ལམ་བཤེན་ལ་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཞི་དང་སྒྱུར་ལམ་ཙམ་ལ་ཆོགས་སྒྱུར་
 མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་ལྟ་གསུང་བ་ལ། འདིའི་ཆེག་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཁ་
 ཅིག་ལམ་ལྟ་ག་ལམ་བཤེན་དུ་འདོད་ལ། གཞན་དག་ལམ་གྱི་ཆོས་བཞི་ལམ་རིགས་སྐྱབ་
 པ་ངེས་འབྱེན་དང་། ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་སྐབས་ཀྱི་དག་པ་དང་གསལ་བ་གཉིན་པོའི་
 ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་མ་ཆང་བ་དང་མི་སྒྲོབ་ལམ་དང་ཆོགས་སྒྱུར་རིམ་བཞིན་ལམ་
 ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་ཡིན་པས་མཐོང་སྒྲོམ་ཁོན་ལམ་མཆོན་ཉིད་པར་འདོད་པ་ལ། དེ་ནི་
 ལོག་བཤད་ཡིན་པས་ལྟ་ལམ་བདུད་དགའ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་མི་སྒྲོབ་ལམ་ལམ་
 བཤེན་དུ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀས་སྐྱབ་སྟེ་ལམ་རིགས་པ་སོགས་བཞིའི་གོ་དོན་ཆང་བར་
 མི་སྒྲོབ་ལམ་ལ་སྤང་བུ་འཛོམས་པ་དང་ཐར་བར་འབྱེན་པའི་མཐུ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
 དང་སེམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ཡོད་པ་དང་། ལམ་ལ་གཉིས་ཀྱི་འདིར་
 བཀོད་པའི་ལམ་ཡིན་པ་དང་། སྐབས་བཞི་བར་རྣམ་པ་སོ་དགུ་ལམ་བཤེན་དུ་གསུང་
 པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པོ། ཆོགས་སྒྱུར་ཀྱང་ལམ་ཡིན་པར་ཐེག་པ་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
 བཀོད་བྱེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་སྐྱབ་པོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ལམ་མིན་པར་ས་བོན་སྤྲོང་
 མི་རུས་བར་འདོད་པ་སོགས་སྤོ། སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་ལམ་གཉིས་འགའ་བར་ཡང་མ་
 ངེས་ཏེ། ཀུན་ཉོན་དང་རྣམ་བུར་གི་ཕྱོགས་གཉིས་བཞིན་ལོ་ཞེས་པའི་ཡང་སྐྱས་དགོས་
 པ་བསམ་ཞིང་། སྐས་ཐེན་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཏེ་ཆོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་
 བའི་ལམ་བཤེན་ལ་བྱེད་ལ་དེ་ཡོད་པར་གསེར་སྒྲིབ་སྐབས་བཞི་བར་ཀུན་བདུས་ཀྱི་ལུང་
 གྲངས་རྗེས་འགྲེལ་བར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གདགས་གཞིར་ཡིད་མི་བདེ་བཟང་ནས་བཅུར་

བྱེད་དོ་ཞེས་དང་། གུན་བརྟུས་དར་རྒྱུག་ལས་ཀྱང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་རྗེས་
ཐོབ་གྱི་དུས་ན་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་བསྟུས་པའི་
ཡིད་མི་བདེ་བ་སྟེ་བརྟུ་བོ་ཚོས་ཅན་མི་ཤེས་པ་གུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་དང་བདེན་པ་མཛོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ནས་མཐོང་སྤང་ཟད་པར་
སྤངས་པའི་བལ་བ་ཐོབ་པ་ལ་བདག་པོར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ལྷ་
མ་རྗེ་བརྟན་པས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དེ་བཞིན་ཅིང་། ལམ་བདེན་
དང་སྟུག་བསྟུལ་མི་འགལ་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ན་ལོག་ཏུ་
རྗེས་ཐོབ་གྱི་ལམ་བདེན་ནི་སྟུག་བདེན་དང་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ལྟར་
འགྲེལ་དགོས་བསམ། དེ་གཉིས་མི་འགལ་པའི་དཔེར་གུན་ཉོན་དང་རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་
གཉིས་བཞིན་ནོ་ཞེས་གུན་ཉོན་དང་རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་
གསུང་བ་ལྟར་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་སྟུག་གུན་གཉིས་བཞག་ཆོག་གམ་སྟུམ་སོ། །ཆོགས་
སྒྲིར་དེ་དག་གུན་འབྱུང་བདེན་པ་མིན་ཀྱང་བསྟུ་བར་གུན་འབྱུང་གི་བསྟུས་བར་གསུངས་
པ་གུན་འབྱུང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཅམ་དུ་མ་ཐུན་པའི་དེའི་བསྟུས་བར་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་ལོག་འཛིན་རྣམས་ངོས་འཛིན་ལ་སྟུག་བདེན་ལ་ལོག་འཛིན་ནི།
རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས། སྟུག་བདེན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི།
སྟུག་བདེན་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འཛིན་པ་དང་གཅིང་བར་འཛིན་པ་དང་བདེ་བར་འཛིན་
པ་གཉིས་དང་། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བཞི་ལ་ཞེས་སྟུག་བདེན་ལོག་འཛིན་འདི་བཞིར་ངོས་
བཟུང་བ་ལྟར་རྣམ་བཤད་སྟིང་པོ་རྒྱན་དང་གུན་བརྟུས་དར་རྒྱུག་དང་རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུག་
སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བར་བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྟན་པ་
དང་། །བདེ་དང་ང་དང་ངའི་ཞེས་སོགས། །ཡང་དག་མིན་པ་རྣམ་བརྟུ་དུག །སྒྲོ་བཏགས་
ནས་ནི་ཡོངས་སུ་མེད། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མ་ཐུན་པར་འདིར་ཡང་། རྟག་པ་དང་། བདེ་

བ་དང་། བདག་གི་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་སྟོང་བ་ཞེས་གསུངས་སམ་སྟུམ། ཀུན་
འབྱུང་ལ་ལོག་འཛིན་ནི། ཕྱི་རོལ་རྒྱུ་འཕེན་བ་ལྟར་ཆོས་གང་ཡིན་འོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་
བར་འདོད་པས་སྟུག་བདེན་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་བ་དང་། དུས་བྱེད་པ་པོར་སྤྲོ་བས་དངོས་པོ་
ཀུན་གྱི་སྤྲེས་འཛིག་གནས་གསུམ་དུས་གཅིག་བྱས་བྱས་པར་འདོད་བ་དང་། རིག་བྱེད་
པས་སྤྲི་ཆོངས་བ་འགྱུར་བ་ལས་དངོས་པོ་ཀུན་སྤྲེས་པར་འདོད་པ། ཆོད་ཆེན་ལས།
སྤྲ་ཡི་རང་བཞིན་ཆོངས་བ་མཆོག་གང་དེ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། །དངོས་པོ་འགྲོ་འདི་
རབ་ཤེས་བྱ། །ཞེས་བ་ལྟར་ཆོད་མའི་བརྗེད་བྱང་ལས། སྤྲི་ཆོངས་བ་འགྱུར་བས་བྱས་
བར་འཛིན་བ་དང་། ཞེས་བ་ལྟར་རོ། གངས་ཅན་ལ་སྦྱར་གྲང་ཅ་བའི་རང་བཞིན་འགྱུར་བ་
ལས་བྱུང་བ་འམ་མི་གསལ་བ་གསལ་བར་གྱུར་བ་ལ་འདོད་པས་ཆོག་སྟུམ། དབང་སྟུག་
སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲོན་དུ་བཏང་བ་ནས་བྱས་པར་འཛིན་བ་སྟེ་བཞིའོ། །

འགོག་པ་ལ་ལོག་འཛིན་ནི། རྒྱུ་འཕེན་བ་ལྟར་ཐར་བ་གཏན་མེད་པར་
འཛིན་བ་དང་། གཅེར་བྱ་བ་ལྟར་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་བར་འཛིན་
པ། མཐོང་ཆོས་ལས་གྲོལ་བར་སྤྲོ་བ་འགའ་ཞིག་ལྟར་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་
བདེ་བ་གྲུ་ཞོམ་པར་འཛིན་པ། དཔྱེད་པ་བ་ལྟར་རེ་ཞིག་ཐར་གྲང་གཏན་མི་སྟོག་པའི་ཐར་
བ་མེད་པར་འཛིན་བ་དང་བཞིའོ། འདི་ལ་རྣམ་བཤད་ཀུན་བཏུས་དར་རྒྱུ་རྣམ་ངེས་དར་
རྒྱུ་བརྗེད་བྱང་ཆེན་མོ་སོགས་ཀྱང་ཅུང་མི་འདྲ་བས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

ལམ་ལ་ལོག་ཞུགས་ནི། རྒྱུ་འཕེན་ལྟར་ཐར་བ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མེད་པར་
འཛིན་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་བ་སྤྲོ་བ་ལྟར་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་འདི་
ངན་པར་འཛིན་པ། གཅེར་བྱ་བ་ལྟར་མེ་ལྷ་བསྟེན་བ་སོགས་ལམ་ཡིན་པར་འཛིན་བ་
དང་། དཔྱེད་པ་བ་ལྟར་ལམ་འདི་ཡང་སྟོག་གོ་སྟུམ་དུ་འཛིན་བ་སྟེ་ལོག་ཞུགས་བཅུ་དྲུག་

གིས་ཀླུ་པ་བཟུངས་ཏུ་བཞག་གོ། དེ་ཡང་གཉེན་པོར་སྐྱོར་ཚུལ་ལས་སྐྱུ་ག་བདེན་ལ་
ལོག་ཞུགས་གཉེན་པོར་སྐྱོར་ཚུལ་བསྐྱུ་བ་ལས་གཙང་བ་དང་བདེ་བར་འཛིན་པ་གཉིས་
ལ་གཉེན་པོ་གཅིག་དང་། བ་མ་གཅིག་ཤུའི་གཉེན་པོར་གཉིས་སྐྱོར་བར་གསུང་ཀྱང་རེ་
རེའི་གཉེན་པོར་རེ་རེར་སྐྱོར་ཚུལ་ཡང་ཀླུ་པ་དེས་དེ་ལྟར་སོགས་ལས་གསུང་བ་ལྟར་
མདོ་སྐྱེགས་རབ་འབྱུངས་པ་བཤེད་ཆེན་བསོད་གྲགས་པས་ཀྱང་གཙང་བར་འཛིན་པའི་
གཉེན་པོར་སྐྱོང་བ་དང་སྐྱུ་བར་གསུངས་པ་སོགས་ནི་གཙང་བའི་དོན་གཞན་གྱི་བདག་
གིས་སྐྱོང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་མི་གཙང་བའི་རྩས་སོ་གཉིས་སོགས་
སུ་ཕྱེ་སྟེ་དབྱེད་པས་ཚུགས་སུ་བ་གྱི་བདག་གཅིག་ཤུས་སྐྱོང་བ་སྒྲོམ་པ་གཙང་བར་འཛིན་
པའི་གཉེན་པོར་སྐྱུ་བ་དགོས་དབྱེད། འདིར་གསེར་སྒྲིང་དུ་ཀླུ་པ་འབྲེལ་ཅ་བ་ལྟར་
བདག་འཛིན་ལ་བདག་གིར་འཛིན་པ་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་བཞག་པ་འཁོར་བར་
འཆང་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་བསྐྱུ་བ་སོགས་སུ་སྟེད་པ་ལ་གཉིས་སུ་
ཕྱེ་བ་ཡང་སྟེད་པ་འབྲུབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་སམ་སྟམ། ཉེར་ལེན་སྤང་བོ་
ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། དེས་འགའ་སྟེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཉེས་པའི་རྟེན་དང་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དབང་
སྐྱུ་བ་པོའི་བདག་དོན་གཞན་གྱིས་སྐྱོང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་དབང་བའི་བདག་གིས་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་མིན་པའི་ཕྱིར། རང་དབང་བའི་
བདག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་སྐྱུ་བ་
བྱེད་གས་པའི་སྒྲོ་ལོག་འཛིན་དང་པོ་བཞི་དང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་
སྤངས་དངོས་འགའ་དུ་སོང་བ་ལ་དགོངས་ནས་ཀླུ་པ་ཅར་དེ་ཉིད་ལ་ནི་དེ་འགའ་དོན།
།ཞེས་གསུངས་སམ་ལོག་འཛིན་ཕྱི་མ་ཀླུ་པ་ལ་དེའི་མ་ཁྲབ་སྟེ་ཡང་དབྱེད་པར་བྱ་བ་
ཡོད་དོ། གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་བྱས་ན་ལོག་འཛིན་འདི་ཡང་ཀུན་བཏགས་སུ་འགྲོ་བས་

ཚད་མའི་བརྟེན་བྱང་ལས། སྤོ་འདོགས་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་པལ་ཆེར་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པལ་ཆེར་གསུང་བས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཡང་གོང་དུ་བརྟེན་བྱང་ལས་སྤར་བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱང་
པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ནི་སྤྱག་བདེན་གྱི་བྱང་ཆོས་སུ་བསྟན་
པའི་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པ་དང་དོན་གཅིག་ལ་ཞེས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་
ཀྱང་དེ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་དང་། ཚད་མ་སྟེ་བདུན་རྒྱུད་དང་ཚད་མའི་ལམ་ཁྲིད་དུ་རང་རྒྱ་
བ་མེད་པ་ལ་སྐྱར་བ་དང་། ཀུན་བཏུས་དར་རྒྱུ་ལས་སྟོང་བ་འཆད་པའི་སྐྱབས་གང་ཟག་
གི་བདག་གིས་སྟོང་བ་རྟག་ཆད་དང་བལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་བར་བྱ་སྟེ། ཕྱང་ཁམས་
སྐྱེས་མཆེད་དང་ཕྱང་པོའི་ཆོགས་རྒྱུན་གང་ལ་ཡང་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་
གིས་སྟོང་བ་ནི་གང་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་ཉོན་སྤྱོད་སྤངས་ཀྱས་པའི་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་སྤར་བས་བདག་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ།།

ཀུན་འབྱུང་ལ་ལོག་ཞུགས་གཉིན་པོར་སྤྱོད་ཚུལ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་
དང་སྟེན་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་རྒྱུ་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་སྤྱག་བསྐྱུས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་སྤྱག་བསྐྱུས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་པ་ཡང་ཡང་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རབ་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་
སྤྱག་བསྐྱུས་ལྷགས་བྱག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། སྟེན་པའི་སྟེན་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱེན་གྱི་
རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་སྤྱག་བསྐྱུས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
འགྲེལ་རྩ་བའི་དངོས་ཟིན་ལྟར་ན་རྟགས་ལ་རིམ་བཞིན་ངེས་འགྲུབ་སྐྱེས་པ་དང་། རྟག་པ་
དང་ལྟོས་མེད་རེ་རེ་བ་ལ་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པའི་ཀུས་པ་མེད་པ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱི་གནས་
ལུས་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཅིང་ལེན་པ་ནི་དེ་
ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྟེན་པས་བྱས་པ་དང་། བདག་ཆགས་ཀྱིས་རྒྱས་སྐྱེ་གནས་དམན་པ་

ཀུན་ལེན་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སོགས་འགོད་དགོས་པས་ནམ་བཤད་དང་ནམ་ངེས་
དར་རྟེན་གཉིས་དང་ནམ་འགྲེལ་ཅ་བའི་དངོས་ཟིན་ཅུང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ཀུན་འབྱུང་སྤྱོད་
འདོད་གཙུག་པོར་བྱེད་པ་དང་། ལོག་ཞུགས་གཙུག་པོ་འགོག་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པའི་
གཙུག་པོ་མི་འདྲ་སྟུང་མོ།

འགོག་པ་ལ་ལོག་ཞུགས་སྤྱོད་ཚུལ། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱུག་བསྐྱེད་
ཟད་པའི་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན། འགོག་པའི་ནམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱུག་བསྐྱེད་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞི་བའི་ནམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་མོངས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གྲུའོམ་པའི་ནམ་པ་ཡིན་ཏེ། བན་པ་དང་བདེ་བའི་ཐར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངེས་པར་
འབྱུང་བའི་ནམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་མི་ལྟོག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདིར་འགོག་ལམ་གྱི་ནམ་པའི་སྐབས་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་
ནམ་པ་གོ་ན་ལྟག་མ་གོ་བྱས་པར་དགོངས་ནས་སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོས་བཞེད་པ་ལྟར་
སོ་སོར་མ་བཅད་ཀྱང་ཆོག་པར་གསུང་ཏེ། ཡང་ན་དེ་ཡན་ཆད་ནམ་པ་ལྟག་མ་གཉིས་སོ་
སོར་མ་བཅད་པར་འགོག་པའི་ནམ་པའི་འཕྲོས་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྤྱོད་རོ་ཞེས་གསུངས་ལ།
རྟེན་ཆེན་དུ། རྒྱུན་མཁན་ བོས་འདི་ལྟར་མཆོམས་བྱེ་ནས་འཆད་པ་ཉིད་གཞུང་ལ་འགྲིག་
པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་སོ་སོར་བཅད་པས་དེ་ལྟར་བྱས་ཆེ་དེ་ནི་གཏན་དུ་བ་མིན་ཏེ། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་འགག་པ་སྤྱོད་པའི་སྟོན་པ་གསལ་ཆ་འགོག་པའི་ནམ་པ་དང་།
སྤྱུག་བསྐྱེད་ཤེས་ལ་འགག་མེད་པས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་བདག་ལྟ་སྤངས་ཀྱང་བཅེ་
བ་སྤྱོད་བ་མི་འགལ་བར་སྤྱོད་ནས་ཞི་བའི་ནམ་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་ཉིད་དོ།
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་བཅིངས་གྲོལ་མི་འཐད་པ་དང་བདག་མེད་པ་ལ་
བྱུང་བས་གྲོལ་ཆེ་བདག་ཉིད་ཆོས་པའི་གྲུའོམ་པ་ཡང་འཐད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གྲུའོམ་པའི་
ནམ་པ་བསྟན་སྟུང་། །

ལམ་བདེན་ལ་ལོག་ཞུགས་སྒྲིབ་ཚུལ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་བར་བཤོད་བྱེད་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་པའི་
རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ལམ་གྱི་རྣམ་པའི་གཞུང་སོ་སོར་བཅད་ན། ཅ་བར་བཤད་ཟིན་ལམ་དེ་གོམས་པ་
ལས། །གནས་གྱུར་ ཞེས་པའི་གནས་འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་ཐོབ་པས་བདག་མེད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གྲོལ་ལམ་བསྟན་ནས་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། གལ་ཏེ་གནས་གྱུར་
ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་དེས་བདག་འཛིན་རྒྱས་མེད་དུ་བྱས་པས་དེ་འབྲེལ་
ཤེས་རབ་སྤར་ལྡོག་མི་རྒྱས་པར་སྐྱབ་ནས་དེས་འབྱེན་དང་དེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་གཉིས་
ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟན། རྣམ་ཤེས་ལུལ་འཛིན་པ་ཡི་ཆོས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སེམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་བདག་འཛིན་གྱི་འཛིན་ཚུལ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་ཤེས་རབ་དེས་བདག་འཛིན་
མེད་པར་བྱེད་རྒྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་བསྟན། བདག་འཛིན་རྒྱ་གཅིག་
ཅན་ཉིད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བ་དང་།
རང་གི་འཛིན་སྟངས་རང་བཞིན་ལ་མ་འཁྱལ་བར་སྐྱབ་པས་དེགས་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་ནོ།
ལོག་འཛིན་དང་རྣམ་པ་བརྟུན་ཏེ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་འཛིན་སྟངས་འགལ་མིན་དང་དམིགས་
པ་གཅིག་ལ་དམིགས་མ་དམིགས་སོགས་དབྱེད་བྱར་སྒྲུང་སྟེ། ཀུན་བརྒྱས་དར་
རྒྱུག་ལས། མ་དེག་པ་དང་ལྟ་བ་གསུམ་དང་ཐེ་ཆོམ་གསུམ་གྱིས་ས་གོང་མ་ལ་དམིགས་
ཀྱང་རང་ས་ལ་དམིགས་པ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཀུན་
ཏུ་བརྟགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཙམ་ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཡང་འགོག་ལམ་ལ་
ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཉོན་མོངས་པས་དེ་དག་ལ་མངོན་སུམ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་ལ་དེ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་

བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དམིགས་རྒྱུན་སྐབས་དམིགས་པ་བརྩ་གཉིས་སོགས་བཤད་
པའི་ཕྱིར། འདི་ལས་འཕྲོས་ཏེ་རྒྱུན་དང་བཅས་པ་སྤོང་རྒྱུའི་སྒོ་ལ་ལོག་ཤེས་དགོས་མིན་
དང་ལོག་ཤེས་ལ་རྒྱུན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཡོད་པའི་བྲབ་མིན། སྒོ་དེ་དང་
དེའི་འཛིན་སྤངས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་ཡོད་མེད་སོགས་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལས་གསུང་པ་
དང་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་ལམ་ནས་སྟོན་ཡོང་བའི་རེ་སྤྲུལ་ཀྱང་ཞུའོ།

གསུམ་པ་གཅིག་ཐ་དད་ཅེས་པའི་སྐབས། འགོག་བདེན་དང་གཞན་གསུམ་ནི་
གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་གསུམ་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་
ལམ་བདེན་དང་སྤྱད་ཀྱང་གཉིས་རྩལ་ཐ་དད་ལ། རྩལ་ཐོབ་ཀྱི་ལམ་བདེན་ནི་སྤྱད་བདེན་
དང་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྡེ་རབས་པའི་འདོད་པ་བཀོད་པར་འདོད་པ་
དག་འདི་དང་སྐབས་ལྟ་བུར་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་སྒྲིག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ་ཞེས་སོགས་ལུང་སྡེ་ཕྱི་བསྐྱིགས་ནས། གསེར་སྒྲིང་སྡེ་ཚུམ་ཡིན་པས་ལམ་
རིམ་རྒྱུང་བ་སོགས་ལས་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀས་སྐྱབ་པས་
ན་སྡེ་རབས་པའི་འདོད་པ་ལྟར་བཀོད་ཟེར་བ་དེ་ནི་མི་འཐད་པར་སེམས་ཏེ་འདིར་གཅིག་
པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཅེས་པའི་དོན་གཞི་མ་ཐུན་བཀག་པའི་ཐ་དད་པ་འམ། མི་འགལ་བ་
བཀག་པའི་ཐ་དད་པ་ཅེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོག་ནས་རྩལ་ཐོབ་ཀྱི་
ལམ་བདེན་དང་སྤྱད་བདེན་དང་མི་འགལ་བར་གསུང་བ་དང་། ཀྱང་འབྱུང་ལ་
སྤྱད་བདེན་གྱིས་བྲབ་པར་གསུང་པས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །སྐབས་ལྟ་བུར་གསུང་བ་དེ་
ཡང་ངོ་བོས་བྲབ་པ་འམ་བདེན་པར་བྲབ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་དང་སྒྲིག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ཟེར་བ་
མི་འཐད་པའི་དོན་དུ་འགྲེལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་ལྟ་བུར་དེའི་གོང་དུ་གསེར་སྒྲིང་རང་
དུ་དང་པོ་ནི། བདེན་པ་གཉིས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྲབ་པའི་དབྱེ་བ་ནི་མེད་དེ། ཞེས་དེ་
གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ན་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་དགོས་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་པ་

དང་། རོ་བོ་ཐ་དད་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་པར་ཐལ་བ་འཕེན་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་
 ཤེས་སྣམ་སྟེ་སྤྱིར་རོ་བོ་གཅིག་ན་དེ་ཡིན་མི་དགོས་པ་དང་རོ་བོ་ཐ་དད་ན་སྤང་ཐུན་ལྟར་
 འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དགོས་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་དག་རང་ལུགས་སུ་བཞེད་
 དགོས་པར་མཁས་དབང་སྡེ་མ་འགས་གསུང་། ལུང་སྤྱོད་ལ་བའི་རྩི་རྩེའི་ཞལ་ནས།
 བདེན་གཉིས་ནི་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་དུ་འདོད་ཅེས་པའང་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་སྒྲིན་དུ་
 མི་འདུག་སྟེ། དེ་ཙམ་ཞིག་ཁས་སྤངས་ཀྱང་རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ལ་
 སྒྲིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཞེས་དང་ཡང་གསེར་སྒྲེང་ལས་གསུང་བའི་དགག་པ་དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་བདེན་གཉིས་བདེན་གྲུབ་དུ་འདོད་པ་འགོག་བྱེད་དུ་འདུག་པས་སོ། ཞེས་དང་
 ། བཤེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་། དེ་ཡང་ཆད་མ་དང་དབྱེ་པར་ལ་སོགས་པའི་
 གཞུང་ལུགས་ཀུན་ལ་རྩི་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་བཤད་དང་། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་བ་དང་། ཐ་ན་
 ཟེན་ཟེས་སུ་མཛད་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཆིག་དོན་གྱི་ཆ་སྤོ་ཡང་རྟོག་གི་བ་མཐའ་དག་གིས་
 འབད་པས་བསྐྱེམས་ཀྱང་སྤྲུགས་མི་རྟེན་པ་ནི་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་བཅས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགོངས་པ་གཅིག་གིས་གཟིགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་ཡང་། ཁ་ཅིག་
 གིས་རྩི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲེང་དང་རྣམ་བཤད། དགོངས་པ་རབ་
 གསལ་ཅ་ཤེས་ཀྱི་ཆེན་དང་། གསལ་སྒྲིན་རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་ལ་སོགས་
 པ་ལ་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ཟེར་བ་སོགས་ནི་རང་གིས་རང་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་
 པ་སྟེ། གསུང་དེ་དག་ལ་མཁས་པས་ཞིབ་དུ་བརྟགས་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགལ་བར་སྤང་
 ཞིང་། ཞེས་དང་ཡང་། སྒྲིན་སྒྲིན་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་པོ་
 རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་སུ་དུ་རྣམ་བཤད་དང་གསེར་སྒྲེང་གང་ཁས་ལེན་ཏུས་ཏུས་ཆེ། ངས་
 འདི་གཉིས་ལ་དགོངས་པ་འགལ་བ་མ་མཐོང་། སལ་ཆེར་རྣམ་བཤད་ཀྱང་གསེར་སྒྲེང་
 གི་རྩིས་འབྲང་ཡིན་ལ་ཆིག་ཟེན་འགལ་བ་ལྟར་དེ་དེ་ཙམ་སྤང་བ་ཕྱི་རྩིས་དང་དགོས་ཁྱད་

ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་གི་བཟོ་སྒྲིང་ཐེངས་གཉིས་པའི་རྩོམ་ཤོག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

ཡིན་ནེས་སོགས་གསུང་འདུག་ན་མཁས་དབང་ནམ་པས་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཅི་བྱ་བ་ཀྱིས་
ནམ་བཤད་གཉིས་ཀ་བསྒྲིགས་པ་ལ་འབད་དོ།

སྡེ་བ་ལེགས་ཆིག་གི་སྟུན་ཆ་དང་།

ནམ་དག་བཅུད་ཀྱི་སྟོག་བྲལ་བ།

བདེན་བཞི་ལས་འཕྲོས་མཆོད་པའི་རྣམ། །

དྲངས་པས་འབྲུལ་ལོ་མཐོལ་ཞིང་བཤགས།

ནེས་འབྲས་སྤྲངས་སྒོ་མང་ཁྱུ་འབྲུམ་པ་དགེ་སྦྲོང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱིས་བྲུལ།

ཆོས་གཞི་བདུན་པ།

དགའ་བྱང་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཆེ་རིང་རྟེན།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། དང་པོ་ལ་བཞི།
སྐྱབས་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཞེས་པ་ནས་དེ་ལྟར་ལུང་འབོག་པ་གསུམ་ནི་དཀོན་མཆོག་གི་
གསུམ་ལ་འདོམས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར།

རིགས་ཁྱུག་སྤྱན་རས་འཆོལ་བའི་དེ་ཉིད་རིག །

སྒོམ་བཅོན་དུར་སྤྱིག་གར་དུ་བསྐྱར་བའི་མགོན། །

སྤྱི་གཙུག་རྒྱལ་མཆོན་ཏོག་དུ་ཉེར་མཆོད་ན། །

མཆོག་སྤྱན་དངོས་གྲུབ་མ་ལུས་ཆར་དུ་སྤྱིལ། །

ཅེས་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་སྒྲིན་དུ་བཏང་ནས་སྤྱི་དོན་རིགས་པས་མཐའ་བཅད་
པ། ཆོག་གི་དོན་ནོ་བ། དོན་གསལ་ཞིང་འབྲིལ་བ། ཡིད་ཆེས་པའི་གཞུང་དང་མི་འགལ་
བ་སྟེ་ཁྱད་ཆོས་བཞི་ལྟར་གྱི་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་གི་དང་པོ་ལ་བཞི། ནས། དེ་ལྟར་
ལུང་འབོགས་པ་གསུམ་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འདོམས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་
ཅུང་ཟད་བཤད་ན། སྤྱིའི་དོན་ལ་དང་པོ་སྐྱབས་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ནི། ཉན་
ཐོས་སྟེ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་
ཤེས་པ་འཁོར་བཅས་སངས་རྒྱས་དང་། དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་སྒྲོབ་པ་དང་སངས་

རྒྱས་མ་གཏོགས་པའི་མི་སྟོབ་ལམ་དག་འདུན་དང་། སངས་རྒྱས་དང་ཉན་རང་གཉིས་
ཀའི་རྒྱུད་ཀྱི་མུང་འདས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཏུ་འདོད་དེ། མཛོད་ཅ་བ་ལས། གང་ཞིག་
གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགོ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་དག་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། །མི་སྟོབ་བ་དང་
གཉིས་ཀ་དང་། །མུང་འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་དོ། །དེ་ཡང་བྱེ་
སྤྱས་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་རྟེན་གཟུགས་སྐྱེད་དག་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་
གཉིས་སྤྱག་བདེན་ཡིན་པས་རིམ་བཞིན་སངས་རྒྱས་དང་དག་འདུན་མིན་བར་བཞེད་
ཅིང་། མདོ་སྡེ་བས་བསྟན་བཅོས་གདགས་བ་ལས། སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས། ཞེས་
འགྲུང་བཞི། མི་སྟོབ་ལམ་ཁོན། ཞེས་མི་འགྲུང་བས་བྱེད་ཆོས་མི་སྟོབ་ལམ་ཁོན་སངས་
རྒྱས་དང་དག་འདུན་དུ་ལུང་གིས་སྐྱབ་མི་རུས་ཤིང་རིགས་པས་ཀྱང་གཞོད་པས་རྟེན་
གཉིས་ཀ་རིམ་བཞིན་སངས་རྒྱས་དང་དག་འདུན་དུ་འདོད་པ་ནི་ཁྱད་པར་དོ། །བྱེ་སྤྱས་
ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་སྤྱང་བའི་མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་
ཁས་ལེན་པའི་གནད་ཀྱིས་རྟེན་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པས་བརྟེན་བ་ལ་ཡང་གཞོད་པར་འདོད་
པས་དེའི་ལུགས་གཞིར་བྱས་ན་བརྟེན་བ་སངས་རྒྱས་ལ་གཞོད་པ་ཅི་ཅམ་བྱས་པའི་ཆོད་
ཀྱིས་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་སྐྱེའམ་མི་སྟེ། སྐྱེ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་བ་ཡོད་
པར་ཐལ་ཞིང་། མི་སྐྱེ་ན་གཞོད་པ་བྱས་སྟངས་དང་མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་སུ་འགྱུར་དོན་
ཅི་ཡིན་སོགས་གསུང་བུ་དག་གི་སྟོ་ཆོད་ལ་ལྟོས་པའི་དབྱུང་བྱ་ཅུང་སྤང་། དེས་མདོ་སྡེ་
བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ལ་རྟེན་སངས་རྒྱས་ལ་གཞོད་པའི་དོན་ལ་ཡང་དབྱེད་ཚུལ་རིགས་
འགྲེལ། དེས་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སངས་རྒྱས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་
རང་ངོས་ནས་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་བྱས་པ་དང་མཆོམས་མེད་ཀྱི་
ལས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ཞིག་མེད་ཀྱང་གཞོད་པ་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གསོག་པ་པོའི་རྟོག་མ་
ཅན་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་གི་ངོས་ནས་གཞོད་པ་བྱས་པ་དང་མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་སུ་འགྱུར་

ཚུལ་ཁྱིལ་ཡོད་དམ་དུང།

དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ནི། སྤྱི་འདྲི་ག་གས་གསུམ་
 ཀྱིས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ཡོན་ཏན་དང་། འབད་ཚེ་ལ་དང་རྣམ་
 ཉིད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ཡོན་ཏན་དང་། དེ་གཉིས་མངོན་
 སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ནང་པན་ཚུན་
 ཁོ་ན་ལས་སྤྱད་དང་ཉིད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་མི་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན།
 གསུམ་པོ་དེ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐེན་པའི་ཡོན་ཏན། དེ་ལྟར་རང་གིས་རྟོགས་པ་དེ་གཞན་
 ལ་སྟོན་པའི་བཅེ་བའི་ཡོན་ཏན། མཐེན་བཅེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ས་ཆོས་སྟོན་པས་གདུལ་བྱའི་
 སྤྱག་བསྐལ་རྒྱ་བཅས་སྟོང་པའི་ཡོན་ཏན། དང་པོ་གསུམ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་རང་དོན་ཆོས་
 སྤྱི་ཡོན་ཏན། གྱི་མ་གསུམ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་གཞན་དོན་གཟུགས་སྤྱི་སྤྱུལ་བའི་ཐབས་
 ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཉེ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྟར་དུ་འདོད། དེ་ཡང་རྒྱད་ལྔ་མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་
 ཞིང་ལྟན་གྱིས་བྱུག། ། གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། མཐེན་དང་བཅེ་དང་བྱས་
 པར་ལྟ། རྟོན་གཉིས་ལྟན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། རེས་གསུངས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཡིན་
 བ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྟར་ཡིན་པས་བྱུང་བས་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ལ་མཐེན་བཅེ་བྱས་གསུམ་གྱི་
 ཡོན་ཏན་ལྟར་ཚུལ་རང་རྒྱད་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་ལ་ལྟན་ཚུལ་ཡིན་ན་རང་རྒྱད་ལྟར་གྱི་གང་
 ཟག་ལ་ཞལ་བྱག་དང་ལྟན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ལ་ཡང་ཞལ་བྱག་དང་ལྟན་པར་ཐལ་བ་འཕེན་
 ཚུལ་ཡོད། །

དེས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་ལ་མཐེན་པའི་བྱས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལྡན་ཚུལ་རང་
དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་སྒྲོང་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་ལྡན་ཚུལ་ཡིན་ནམ་དཔུང། ཆོས་
དགོན་མཆོག་ནི། ཟུང་ཟླ་མའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྟོག་པས་ཡོད་

མེད་གཉིས་དང་ཡིན་མིན་གཉིས་ཏེ་ཐུ་བཞི་གང་དུ་ཡང་དོན་དམ་པར་བསམ་དུ་མེད་
པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཡོན་ཏན་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉོན་གཉིས་ཅི་རིགས་
ཞི་བས་གཉིས་མེད་སྒོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་ཡོན་ཏན་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་གཙང་བདེ་ཉག་
བདག་སོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་བདེན་འདྲིན་ཅི་རིགས་མེད་པས་རྟོག་པ་མེད་པ་སྒོ་
བྱར་རྣམ་དག་གི་ཡོན་ཏན་དང་། ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྒྲིབ་པ་དང་མ་འདྲེས་པས་དག་པའི་ཡོན་
ཏན། ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རིམ་བུ་དང་རིམ་བུ་དང་པོ་ཤེད་པ་རིག་པའི་ཡོན་
ཏན། འདོད་ཆགས་སོགས་ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན། དང་
པོ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་གང་ཞིག་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་འགོག་བདེན་
ཀྱི་ཡོན་ཏན། སྤྱི་མ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་གང་གིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱེད་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ལས་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཏེ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྟར་བཞེད་དེ། རྒྱུད་ལྷ་མ་
ལས། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་པ། །དག་གསལ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས།
།གང་ཞིག་གང་གིས་ཆགས་བྲལ་བ། །བདེན་གཉིས་མཚན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། །ཞེས་སོ།
།དངོས་བསྟན་པལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་དམན་གྱི་འགོག་ལས་གཉིས་ཀྱང་ཆོས་
དཀོན་མཆོག་ཏུ་བརྒྱུད་དགོས་སོ། །མཐོང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་ལ་རང་གི་ངོ་སྤྲུལ་
ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་མི་ལྡན་ཡང་རང་གི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་
ལ་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་ཞིང་ཆོས་དཀོན་མཆོག་
ཡིན་ན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྟར་ཡིན་དགོས་ཞེས་འཆད་པ་གསེར་སྒྲིང་གི་གསུང་ཐེན་དང་
མཐུན་ལོ། །དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ནི། རྒྱུད་ལྷ་མའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་
བྱས་ན་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་ཉི་བར་ཞི་བའི་བདག་མེད་པའི་མཐའ་རྟོགས་
པའི་རིམ་བུ་དང་པོ་ཤེད་པའི་ཡོན་ཏན། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བདག་མེད་གཉིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་མཐོང་བའི་སྤྲང་སྟོང་ཆོགས་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་རྟོགས་པའི་རི་

སྟེང་བ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན། ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་རང་རིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནང་གི་ཡེ་ཤེས་
གཟིགས་པའི་ཡོན་ཏན། གཟིགས་པ་དེ་ཆགས་ཐོགས་དམན་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པས་དག་
པའི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྟ་བུ་གྱི་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
པའི་བྱང་སེམས་སོ། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། རི་ལྟ་རི་སྟེང་ནང་གི་ནི། ཡེ་ཤེས་
གཟིགས་པ་དག་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལྟ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས། རྒྲ་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྟ་
ཉིད། རེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དངོས་བསྟན་པལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་པ་གསུམ་
གའི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་འཛོག་ཅིང་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་པ་ལ་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པས་སྐྱོལ་བའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་ཞིང་དགེ་
འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་ན་སྐྱོལ་བའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་དགོས་པར་འཆད་པ་གསེར་སྒྲིབ་གི་
གསུང་བབ་དང་མཐུན་པར་སྤང་རོ། རྒྱལ་ས་འདིར་གསེར་སྒྲིབ་ལས་དགེ་འདུན་
ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་ལྟ་བུ་འཆད་པ་ནི་འོལ་སྤྱི་ཙམ་སྤྱར་དུ་རུང་ཡང་འགྲེལ་པས་མ་བཤད་
ཅིང་རྩ་བ་ལ་ཡང་སྤྲ་མ་ལྟ་བུར་མི་གསལ་བས་བདག་གིར་དོར་རོ། རེས་གསུངས་པ་
གཏན་ནས་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དོར་བའི་དོན་མིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྟ་བུ་ལས་རྒྱུད་
སྒྲའི་ཆོག་ལ་མི་གསལ་ཞིང་དེའི་ཐད་ཀྱི་ཐོགས་འགྲེལ་དུ་མ་བཤད་པས་གསེར་སྒྲིབ་གི་
ཆོག་ཟིན་ལ་དོར་བའི་དོན་ནོ། འོན་ཀྱང་དགེ་འདུན་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་ལྟ་བུ་འཆད་ཚུལ་
རྒྱུད་སྒྲའི་དགོངས་པར་སོན་ཡོད་པ་རྒྱུད་སྒྲ་དར་ཤིག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་རོ། རྒྱལ་ས་
འདིའི་ས་བཅད་ལ་ནམ་བཤད་སྟོང་རྒྱ་དང་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་གཉིས་ཀར་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་སྤྱ་སྤྱར་བ་ནི་ས་ཁུངས་འདིར་བྱངས་པའི་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་
བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་ས་གསུམ་བསྟན་པར་དགོངས་
པ་དང་གསེར་སྒྲིབ་དུ་འདི་ལ་རྒྱལ་ས་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་
ཀྱང་གནས་རྒྱལ་ས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་གསུམ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་ལ་དབགས་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་

པའི་ཐ་སྙད་མ་སྒྲུབ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ།

གཉིས་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་གསུམ་བཤད་པ་ནི། སྒྲུབ་སྐབས་གསུམ་སོ་སོའི་
ངོ་བོ་བཤད་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུད་སྒྲུབ་མ་བླངས་པ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཐེག་ཆེན་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་གསུམ་བཞག་པའི་ཚུལ་དང་ཐུན་མོང་གི་མདོ་ལས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་རྒྱུད་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ལ་སངས་རྒྱས་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བའི་མཆོག་མུང་འདས་ལ་ཆོས་དང་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སྐྱེས་བྱ་བུ་བཞི་ལ་དགེ་
འདུན་དུ་བཞག་པ་མ་མཐུན་པ་ལ་བསམས་ནས་མདོར་སྐབས་གསུམ་ཆེད་དུ་བྲ་བའི་
གདུལ་བྱ་རྗེ་འབྲུག་གི་ངོར་བཞག་པ་དང་དེའི་དགོས་པ་བློས་པ་ལ། ལན་ཡང་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་མ་ཞུགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་བྲ་བ་བྱེད་པར་འདོད་
པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་ངོར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་སྐབས་སུ་བཞག་ཅིང་དགོས་པ་སྐབས་
གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བ་གཞན་ལ་ངོམ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་
དུ་ཐེག་པ་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཞུགས་པ་དང་མ་ཞུགས་ཀྱང་བསྟན་པ་ཆོས་དང་སྟོབ་མ་དགེ་
འདུན་ལ་བྲ་བ་བྱེད་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་ངོར་ངེམ་བཞིན་ཆོས་དང་
དགེ་འདུན་སྐབས་སུ་བཞག་པ་དང་དགོས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་
ཕྱིར་དུ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲུབ་ལས། སྟོན་པ་བསྟན་སྟོབ་སྟོན་གྱིས། ཐེག་པ་གསུམ་དང་
བྱེད་གསུམ་ལ། ཁོས་པ་གསུམ་གྱི་དབང་བྱས་ནས། སྐབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་
ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །སྤྱིར་རིགས་ཅན་གསུམ་སོ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
སྐབས་སུ་འགོ་ཡང་ཐུན་མོང་པའི་མདོ་ལས་ཐེག་པ་རེར་སྐབས་རེ་བཞག་པ་ནི་རིགས་
ཅན་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་ཐེག་པ་
གསུམ་ལ་གནས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་དུ་བླང་བའི་ཆེད་ཡིན་པས་བླང་དོན་ཡིན་
ནོ། །ས་བཙད་འདི་ལ་རྣམ་བཤད་སྟིང་རྒྱུད་དུ་སྐབས་སྤྱི་རིམ་བཞག་ཅིས་པ་ས་ཁུངས་

འདིར་བྲངས་པའི་ཐུན་མོང་བའི་མདོ་ལས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གང་གི་ཡང་དབང་དུ་བྱས་
 བར་སྦྱིར་སྐྱབས་གསུམ་བཞག་པའི་ཆ་ནས་དང་གསེར་མེད་དུ་འདི་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་
 སྐབས་གསུམ་ཞེས་པ་མདོ་དེ་ལས་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་གནས་སྐབས་ལ་སྟོས་ཏེ་ཐེག་པ་
 རེར་འབྲས་སྐབས་རེ་བཞག་པའི་ཆ་ནས་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་པ་ལ་
 དགོངས་ནས་ཕྱི་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་འགས་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་སམ་སྐབས་སྤྱིའི་
 ཞེས་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་གཅིག་བཤད་པ་ནི། སྐབས་གསུམ་
 ལས་སངས་རྒྱུ་ཁོ་ན་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་ཡིན་པས་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་ལ་མཆོག་
 གསུམ་མ་ཆང་བར་འགྱུར་རེ་སྟུང་ན། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུད་འགོག་ལམ་ཆོས་སྐྱུ་ཡིན་ན་
 དེ་ཐོབ་པ་ན་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་ཆོགས་དགེ་འདུན་ཡང་སྤངས་རྟོགས་མཐར་
 ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི། །སྐབས་ནི་སངས་རྒྱུ་
 ཉག་གཅིག་ཡིན།། ཐུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཅན་ཕྱིར། །ཆོགས་ཀྱང་དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་ཕྱིར།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྐབས་ནི་སངས་རྒྱུ་ཞེས་པས་རྒྱ་སྐབས་དང་མཐར་
 ཐུག་ཕྱིར་ཞེས་པས་འབྲས་སྐབས་བསྟན་ཅིང་གཉིས་ཀ་བསྟོམས་པས་མཐར་ཐུག་གི་
 སྐབས་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཆང་བར་བསྟན་ཏོ། །དོན་དམ་པའི་སྐབས་དང་མཐར་
 ཐུག་གི་སྐབས་དོན་གཅིག །ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐབས་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་དོན་
 གཅིག །དོན་དམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆེས་བྲངས་ན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐབས་ཀྱང་འཆད་དགོས་
 པས་དེ་རྟོགས་སྦྱོར་གྱི་སྟོན་སྟོན་པ་ལ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ལུང་གི་ཆོས་མཐའ་དག་
 ཆོས་ཅ -----ན། དོན་དམ་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ན་
 གཟིངས་ལྟར་དུ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 སྟོན་པའི་ལམ་བཟུང་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གཟིགས་

དོར་རང་ཉིད་བྱི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལྟར་སྒྲིང་ཡང་བྱི་མ་མཐའ་དག་དང་མ་བྲལ་བའི་
དེར་སྒྲིང་དང་དེར་སྒྲིང་ཆོགས་པའི་རྩོད་པ་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ཆོས་ཅན། གཏམ་གྱི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་མོངས་དང་སྤྱག་
བསྐྱུ་མེད་པ་ཅམ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྒྲུབ་འདི་ནི་རྒྱུད་ལྷ་
ཐོགས་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་ལ་འདིས་དམན་པའི་སྤང་འདས་དང་སྒྲོབ་
པའི་འགོག་བདེན་མཐའ་དག་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པ་མཆོན་ཏུས་སོ། ཉན་རང་
དག་བཅོམ་པ་དང་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པ་མཐའ་དག་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་
ཡིན་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཛིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འགོད་དགོས་ཏེ།
རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། སྤང་ཕྱིར་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། མེད་ཕྱིར་འཛིགས་དང་བཅས་པའི་
ཕྱིར། ཆོས་རྣམས་གཉིས་དང་འཕགས་པའི་ཆོགས། གཏམ་གྱི་སྐྱབས་མཆོག་མ་ཡིན་
ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་སྐྱབས་ཀྱི་བྱུང་བར་ནི་
གནས་སྐྱབས་ཀྱི་སྐྱབས་གསུམ་བཞག་པའི་དགོས་པ་ལས་འཕྲོས་ཤིང་སྐྱབས་འདིའི་
སྐྱབས་གཅིག་ཅེས་པ་ལས་མ་གསུངས་པ་ནི་ས་ཁུངས་འདིར་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཐ་
སྤྱད་སྒྲུབ་ཏེ་དངོས་སུ་གསུངས་མ་གསུངས་ཅམ་གྱི་བྱུང་བར་ཡིན་ནོ། བཞི་པ་
དགོན་མཆོག་གི་སྤྱོད་བཤད་པ་ནི། དགོན་མཆོག་གསུམ་ནི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་འཛིག་
ཏེན་ན་བསོད་ནམས་མ་བསགས་པ་ལ་སྤང་བ་མིན་པས་འབྱུང་བ་དགོན་པ་དང་། སེམས་
ཅན་སོ་སོའི་ངོས་ནས་རྒྱ་ཆོགས་གཞན་ཆང་ན་འདོད་དོན་མི་སྐྱབ་པའི་སྒྲིབ་མེད་པས་
བྱི་མ་མེད་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཕན་ཡོན་ཆེ་བས་མཐུ་དང་ལྡན་པ་དང་།
། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་དགེ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་པས་འཛིག་ཏེན་གྱི་
རྒྱན་དང་། འཛིག་ཏེན་པའི་ལྟ་མཐུ་བོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུན་དུ་མེད་པས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
པ་དང་། བསྐྱེད་སྤང་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབས་མི་མཛད་པ་མེད་པས་འབྱུང་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་

སྟེ། འབྲུང་བ་དགོན་ཕྱིར་རི་མེད་ཕྱིར། །མཐུ་ལྡན་ཕྱིར་དང་འཛིག་ཏེན་གྱི། །རྒྱན་འབྲུང་
 ཕྱིར་དང་མཆོག་ཉིད་ཕྱིར། །འབྲུང་བ་མེད་ཕྱིར་ དགོན་མཆོག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། །མདོན་ཤེས་སོགས་ཀྱི་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆོས་དོན་དགོན་མཆོག་དང་
 དཔེ་ལོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀྱི་རྩལ་མོང་དུ་མེད་པས་དེའི་སྟོན་སྐྱབས་གསུམ་
 ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་དང་ཆོས་མཐུན་རི་ལྟར་སྦྱར་དཔུང། ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་དང་པོ་
 སངས་རྒྱུ་དགོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་ནི། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། ས ང ས ་
 རྒྱུ་ལ་སངས་རྒྱུ་བྱང་ཆུབ་དག་མཆོན་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་སྦྱེད་
 པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ལ་གཟུགས་ལ་
 སོགས་པ་མི་སྦྱོར་བས། དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་དམིགས་པར་བྱེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་
 ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས། དག་དོན་ནི། ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་ལས།
 བྱང་ཆེ་གཟུགས་ལ་རྣམ་མཐེན་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་
 ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆེག་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུ་
 དགོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཐེན་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་
 བསྟན་པའི་སྟོན་སྐྱབས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་པ་མཐར་ཕྱིན་
 པ་ནི་སངས་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལོ། །དགོས་པ་སངས་རྒྱུ་དགོན་
 མཆོག་ནི་ཡུལ་མ་ལུས་པ་མཐེན་པའི་སྟོན་པའོ་སྟུང་དུ་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཆེད་དོ།
 །གཉིས་པ་ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་ནི། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། ཆོ ས ་ ལ ་
 ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་པ་མཐའ་
 དག་བསྐྱས་པ་དག་གིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་
 ། ཞེས་གསུངས། དག་དོན་ནི། ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་ལས། བྱང་ཆེ་གཟུགས་དངོས་པོ་
 ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོར་ངོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆེག་ཆོས་ཅན། ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ་

གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དུལ་གཞི་ལམ་ནམ་གསུམ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པར་བསྟན་པའི་
སློན་ས་ཡུལ་ཅན་མཁུན་གསུམ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་ཚེད་
དང་། དེ་འདྲའི་མདོ་ཆོག་ཆོས་ཅན། ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་པ་ཡིན་ཏེ། དུལ་
ལ་སློབ་པ་བཀག་པ་བསྟན་པའི་སློན་ས་ཆགས་པ་དང་བུལ་བ་བསྟན་ལ་ཆོས་ཀྱང་འདོད་
ཆགས་དང་བུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་འཕགས་པའི་ལུགས་སོ། དགོས་པ་ཆོས་
དགོན་མཆོག་ནི་བདག་གི་ལམ་མོ་སྟམ་དུ་བདེན་ཞེན་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་དུའོ། གསུམ་པ་དག་
འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་ནི། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། དག་འདུན་ལ་
སངས་རྒྱུས་དགོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་དག་བཅོམ་པ་མ་གཏོགས་པ་
འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དང་ཞུགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྦྱེས་བུ་ཆེན་པོ་བདུན་པོ་རང་སངས་
རྒྱུས་དང་ལྟན་ཅིག་བརྒྱད་པོ་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གངས་ཉི་
ཤུར་ཆང་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ནམས་ལ་སྦྱེ་
བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དག་དོན་ནི། དུལ་ཤེར་ཕྱིན་ལས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ནམས་ལ་དོན་དམ་པར་སྦྱེ་བ་
མེད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོག་ཆོས་ཅན། དག་འདུན་དགོན་
མཆོག་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ནམས་
དོན་དམ་པར་སྦྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་སློན་ས་འབྲས་གནས་དང་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་
སོགས་དག་འདུན་གངས་ཉི་ཤུར་ཆང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །དགོས་པ་དག་
འདུན་ནི་བདག་གི་ལམ་སྦྱོབ་པའི་གྲོགས་སོ་སྟམ་དུ་བདེན་ཞེན་སྤོང་བའི་སྦྲད་དུའོ། །དོན་
བསྟུ་བ་ལ་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། ཞེས་ལུང་འཕོགས་པ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
འདོམས་པ་དང་ཞེས་གསུངས་སོ།།

འཇམ་མགོན་གསུང་གསང་རབ་ཡངས་ཀྱན་གསལ་མཐའ། །

སྒོངས་སྒོའི་འདོམ་གྱིས་འཇལ་རྒྱས་མ་ཡིན་མོད། །

དེ་ལྟར་བསྐྱལ་བཞིན་ས་བཅད་འགའ་བྱུང་དོན། །

རག་ཙམ་གླེང་པའི་ནོངས་པ་མཁས་ལ་འཆགས།།

ཞེས་བྱང་ཅེ་ལྷ་རམས་པ་ཆེ་རིང་དོ་རྩེ་ནས་བྲིས་པའོ།།

ཙོམ་གཞི་བརྒྱད་པ།

སེར་གྲེས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཆེ་དབང་སྟོབས་ལྷན།

བཞི་པ་ལ་བཞི། སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་

ཕྱོགས་སྟོང་བ་དང་ཞེས་པ་ནས་ཡུལ་དེ་དྲུག་དང་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་མངོན་ཤེས་དྲུག་
ཐ་སྟོད་དུ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་དོན་དམ་པར་དེ་དག་རྣམས་གཟེང་མ་ནས་སྟོས་པ་ཉི་བར་
ཞི་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཏེ་བསྐྱབ་པོ་ཞེས་སྟོན་པའོ། །ཞེས་པའི་བར།

༡༣། ཨོ་སྤྱི། །ཐབ་རྒྱས་ཆོས་ཚུལ་མཐའ་དག་མངོན་དུ་གྱུར། །དམིགས་མེད་བརྟེ་
བས་ཐུགས་རྒྱད་ཡོངས་སུ་གཏམས། །ཉམ་ཐག་འགོ་བའི་ཆོགས་རྣམས་འདྲེན་པ་ལ།
།ཆེ་མེད་ཆེ་མ་མཆོག་དེར་རྟག་དུ་མཆོད། །འདི་ཕྱི་ལེགས་ཆོགས་ཀུན་གྱི་འབྲུང་གནས་
གཅིག་ལྟ། །ཐར་འདོད་འགོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས་དམ་པ། །རྗེ་བཙུན་ཆེ་མ་གང་ཉིད་
སྤྱི་པོར་བཞུགས་ནས། །གཞུང་ཆེན་དགོངས་པ་དགོལ་བའི་གྲོགས་སུ་བྱོན་ཅིག །

ཞེས་མཆོད་པ་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་སྐྱབས་དོན་དུ་ལན་མཉམ་ཁྱི་དཔེ་མཛོད་
ཁང་གིས་ལྷག་བསམ་གྱི་འོ་མཆོ་བྱེད་དུ་འབྱུང་ཏེ་ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་གི་བཟོ་
སྒྲིང་སྐབས་གཉིས་པའི་ཐོག་ཁོ་པོར་གསེར་མེད་ལས་གསུངས་པའི་བརྟེན་འགྲུས་གསུམ་
དང་སྤྱན་ལྷ་མངོན་ཤེས་དྲུག་སྟེ་དོན་ཆོན་གསུམ་པོ་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་ཙོམ་ཡིག་དང་
བཟོ་སྒྲིང་དུ་ཡོང་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བྱུང་ཡང་ཁོ་པོ་སྤྱིས་སྤྱདས་ཀྱི་ཤེས་རབ་
དམན་པས་ནོངས་པ་ཡོང་རྒྱུར་སོམ་ཉི་མི་དགོས་པས་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སྤར་
བཟོད་པ་མཛོད་དུ་གསོལ་ཞེས་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་བྱུངོ། །དེ་ཡང་གསེར་མེད་ལས། སྐྱབ་

བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་བ་ལ། སྐབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བ་དང་།
སྐབ་བ་ལ་གཞན་རྒྱུ་མི་འཛོག་བ་དང་། སྐབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་རྒྱ་
ལ་གདམས་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབ་པའི་གཙོ་བོ་ནི་བཙུན་
འགྲུས་ཡིན་ལ། དེའི་སྤང་བྱ་སྟེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་སྤྱད་འདུག་ལས། དགེ་བའི་
ཆོས་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་ནུས་ཅན་གྱི་ལེ་ལོ་ལ་བྱ་བ་དན་བ་སྟེ་པལ་བ་ལ་ཞེན་བ་དང་། ལམ་
སོགས་ལ་ཡུན་རིང་གོམས་བ་ན་འདོད་དོན་མ་འགྲུབ་པའི་ཆེ་སྤྱོད་པའི་སྤྱིད་ལུག་བ་དང་
དེ་ལྟ་བུའི་བཙུན་འགྲུས་སོགས་བདག་གིས་མི་རྣམས་སོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ལ་བརྟུན་པའི་
ལེ་ལོ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྟོམས་ལས་འདྲིན་བ་སྟེ་བདེ་བ་
ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ཆེད་བྱ་བ་པལ་བ་ལ་ཆགས་པའི་ལེ་ལོ་སྤོང་བྱེད་སྐབ་བ་མི་ཉམས་པའི་
རྒྱ་མ་ཞེན་པའི་བཙུན་འགྲུས་ལ་གདམས་བ་ནི། མདོ་ལས་འདོམས་སོ། །གང་བརྗོད་
བྱར་བྱས་བ་ལ་གདམས་བ་ནི། བྱ་བ་དན་བ་ལ་མ་ཞེན་བ་སྟེ་མ་ཆགས་པའི་བཙུན་འགྲུས་
ལའོ། །ཚུ་ལ་རི་ལྟ་བུས་ནི། ལུས་དང་སོགས་པས་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་བྱ་བ་དམན་བ་ནུས་
ལ་དོན་དམ་པར་ཞེན་བའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཚུ་ལ་གྱིས་སོ། །དགོས་བ་ཅིའི་
ཕྱིར་དུ་ནི། ལུས་དང་སོགས་པས་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་བྱ་བ་དམན་བ་ལ་ཆགས་པས་བསོད་
ནམས་ཏེ་གནས་སྐབས་བདེ་བ་སྤོང་མ་སྤྱེས་བ་ཉིད་གྱིས་དེ་སྤྱེད་པའི་རྒྱ་སྟོགས་སུམ་
ཀྱི་བྱ་བ་དན་བ་དེ་ལ་བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་ལ་ལས་མདོན་པར་ཞེན་བ་སྟེ་ཆགས་པར་
འགྱུར་བས་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དུས་གང་གི་ཆེ་འདོམས་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་དུ་
སྐབ་པའི་བཙུན་འགྲུས་བཙུན་པའི་ཉིད་གྱིས་སྤང་སེམས་བསྤྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རི་སྐད་
བཤད་པའི་སེམས་བསྤྱེད་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་དོན་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་སྐབ་བ་ལ་ནན་ཏན་
བྱེད་པའི་དུས་ནའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་
པོ་ལུས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་བ་དང་དག་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་བ་དང་སེམས་

དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་དེའི་ཆེ་ན་བྱང་ཆེན་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་
གནས་ངན་ལེན་ལ་ཞེན་པའི་ལེ་ལོ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ལུས་
ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དམན་པ་རྣམས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་ཞེས་གདམས་པ་ལ་
བསྐྱབས་པས་དེ་དག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལས་ལུས་ལ་སོགས་པའི་
བྱ་བ་ངན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ལེ་ལོ་འགོག་པར་འགྱུར་རོ། །འདིར་འགྲེལ་བ་དང་
གསེར་སྒྲིང་གི་དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས་བསོད་ནམས་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་དང་། ཉ་ཁྲི་ཀ་དང་། ཀྱུན་
མཁུན་འཇམ་བཞད་ཀྱི་པར་ཕྱིན། གྲུང་ཐང་གི་མཆན་འགྲེལ་སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་
དུ་གསལ་ཀྱང་འགྲེལ་བ་དང་གསེར་སྒྲིང་གི་དཔེ་ཁ་ཅིག་དུ་བསོད་ནམས་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྣང་བ་གཉིས་དང་། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན་དང་། པར་ཕྱིན་རྟོགས་
སྣང་དང་། རྗེ་བཙུན་པའི་པར་ཕྱིན་རོལ་མཆོ་སོགས་སུ་བསོད་ནམས་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་
གསལ་འདུག་པས་དོན་ལ་འགལ་བར་མི་སེམས་སོ། །གཉིས་པ་སྦྱིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་
སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྐྱབ་པ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྐྱབ་པ་ལ་ཡོངས་
སུ་མི་ངལ་བའི་བཙོན་འགྲུས་ལ་གདམས་པ་ནི། གདམས་ངག་གོ། །གང་བཟོད་བྱ་བས་
བ་ལ་གདམས་པ་ནི། ཡོངས་སུ་ངལ་བ་མེད་པའི་བཙོན་འགྲུས་ལ་ལོ། །ཚུལ་རི་ལྟ་བུས་
ནི། དོན་དམ་པར་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་བར་
ཀྱི་འགྲེས་རྟེན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་རྫོམ་པར་བྱར་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་
པའི་ཚུལ་གྱིས་གདམས་སོ། །དགོས་པ་ནི། དུས་ལུན་རིང་མོ་བསྐལ་བ་མང་པོ་ཞིག་དུ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་རི་ལྟར་འདོད་པའི་དོན་བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་
སོགས་མ་འགྲུབ་པའི་ཆེ་ན་བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་ལ་ལ་དངང་ཞིང་སྐྱག་པའི་རང་བཞིན་
རྣམ་ངང་ཚུལ་ཅན་རྣམས་སྐྱབ་པ་ལ་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་དངང་ཞིང་སྐྱག་པས་
སེམས་རྫོམ་པའི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོངས་སུ་སྟེ་ལུག་པར་སྦྱོ་ཞིང་སྦྱིད་ལུག་པར་འགྱུར་

བས་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས་དོན་དམ་པར་གཟུགས་སུ་མི་ཆོམ་པ་དང་ཞེས་པ་
ནས་མཐེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཆོམ་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་པར་ཕྱིན་
བྱལ་གིས་སྐྱབ་པ་ནམས་པར་འཕེལ་ཏེ་གཞན་སུས་ཀྱང་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེ་
ལྟར་ན་དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པས་གཟུགས་ནས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བར་གྱི་འགྲེས་རྟེན་
བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་རོ་གཅིག་དུ་རྫོགས་པར་
འགྱུར་ལ།དེ་ལྟར་རྫོགས་པས་ཡོངས་སུ་དཔལ་བའི་སྦྱིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་འགོག་པར་འགྱུར་
ངོ། །གསུམ་པ་བདག་ཉིད་ལ་བརྟམས་པའི་ལེ་ལོ་སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ལམ་གྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདིན་པའི་བཙུན་འགྲུས་ལ་གདམས་པ་ནི་གདམས་
དག་གོ། །གང་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་གདམས་པ་ནི། ཐེག་དམན་དུ་མི་ལྟར་བའི་རྒྱ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་ཆང་བར་བཟུང་བའི་བཙུན་འགྲུས་ལ་ལོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུས་
ནི། ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྦྱེས་པ་ཉིད་དུ་རྫོགས་ཏེ་བསྐྱབ་པོ་
ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གདམས་སོ། །དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་ནི། ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཅུགས་
པའི་སངས་རྒྱས་དང་སོགས་པས་བསྐྱས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་མི་འདྲ་བར་ངེ་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་དག་རེ་རེའི་ཕྱིར་དུ་
ལམ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ལུང་ཡང་དེ་སྟེད་ཅིག་ནོད་པར་སྟེ་དང་དུ་སྒྲུང་བར་བྱ་དགོས་ཤིང་
དགའ་སྦྱད་ཀྱང་བརྟེན་དགོས་ན་དེ་འདྲ་བ་བདག་གིས་མི་རུས་སོ་ཞེས་སྟུམ་དུ་སེམས་
ཞུས་པར་འགྱུར་བས་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས་བྱང་ཆེན་ཡེ་ཤེས་གང་བདེན་
མེད་དུ་རྫོགས་པ་དང་ལྟན་པས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་སྟེ་ཆུ་
སྤྱང་ཆེན་པོའི་བྱེ་མ་ངེ་སྟེད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཙུན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་དེ་སྟེད་ཀྱང་མཐོང་ངོ། །མཐོང་ནས་སངས་རྒྱས་དེ་
དག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་། དེ་དག་གིས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ཡང་ཉན་ནོ། །ཉན་

ནས་ཚས་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་ལ། དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྐབ་པའི་ཐོགས་དགེ་འདུན་ལ་ཡང་
བསྟེན་བཀུར་བྱེད་དོ། །བྱས་ནས་དེ་ལ་ཡང་སྐབས་སུ་འགྲོ་ལོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚས་རྣམས་པར་དག་པ་དག་ཀྱང་མཐོང་ངོ་སྟེ་རྟོགས་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ཕྱོགས་ལྷག་མ་ལྟོ་ལ་སོགས་པ་དགུ་ལ་ཡང་སྐར་ནས་གསུངས་སོ། །འོ་ན། སྐྱེ་
མེད་ཀྱི་གདམས་ངག་ལ་བསྐབས་པས་སེམས་ཁྲུམ་པ་སེལ་བའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་ཞེ་
ན། བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་གདམས་ངག་ལ་བསྐབས་པས་སེམས་ཁྲུམ་པ་སེལ་བའི་རྒྱ་
མཆན་ནི། སྐྱེ་མེད་ཀྱི་གདམས་ངག་དེ་ལ་བསྐབས་ན་ཚོས་ཀུན་གྱི་གནས་ལུགས་བདེན་
པར་མེད་པ་ལ་བསྐབས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཚུལ་ཡང་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་གདམས་
ངག་ལ་བསྐབས་པས་ཚོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ་དེའི་ཆེ་སྒྲིར་ཚོས་
མཐའ་དག་ལ་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་ཐེག་ཆེན་
གྱི་ལམ་འབྲས་དེ་དག་ཀྱང་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རྒྱད་ལ་ཐོབ་བྱ་དང་དེ་ལྟར་
ཐོབ་རུས་པ་ཡང་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་བྱང་ཆུབ་སྐབ་པ་ལ་སེམས་ཁྲུམ་པ་དེ་སེལ་
རུས་སོ། །མདོར་ན་འགྲེལ་བའི་མཆན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཙོན་འབྲས་གསུམ་ལ་
འདོམས་པའི་མདོ་དང་པོས་ལུས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དམན་པ་རྣམས་བདེན་པར་མེད་
པས་ཞེན་བྱ་མིན་པ་དང་། གཉིས་པས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཚོས་རྣམས་
བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ན་ལམ་སྐབ་པ་ལ་སྐྱོ་མི་དགོས་པ་དང་། འགྲེལ་བའི་མཆན་ལས་
བྱ་བ་ངན་པ་ལ་སྐྱོ་མི་དགོས་ཞེས་གསལ། གསུམ་པས་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ལེ་ཤེས་
སྐྱེས་ན་གདུགས་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་དང་དེ་དག་
ལས་ཚོས་ཐོས་པས་སེམས་ཁྲུམ་མི་དགོས་པ་གསུངས་སོ། །ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་ལེ་ལོ་
གསུམ་གངས་འདྲེན་སྐབས་བྱ་བ་ཕྱི་ཤོལ་གྱི་ལེ་ལོ་དང་བྱ་བ་ངན་པ་ལ་ཆགས་པའི་ལེ་ལོ་
དང་སྐྱིད་ལུག་པའམ་བདག་ཉིད་ལ་བརྟན་པའི་ལེ་ལོ་གསུམ་གསུངས་པ་གཞུང་འདི་དང་

ཅུང་མི་མ་ཐུན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་པ་ལ་གཞན་བྱིང་མི་འདྲོག་པ་སྟེ་རང་དབང་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ལ་
གདམས་པ་ནི། སྐྱན་ལྔ་བཟོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་འདྲོམས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས། གད་ལ་
གདམས་པའི་ཡུལ། དེ་ལ་རི་ལྷར་འདྲོམས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མཆན་
ཉིད། ས་མཆམས། རྒྱ། དགོས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་སྐྱན་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། རང་
གི་བདག་རྒྱུན་དུ་བྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་
ཞིང་རང་ཡུལ་མདོན་སྤུམ་མཐོང་བས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་རིག་པ། དེ་
ལ་འདི་སྐྱན་སོགས་ལྷ། མདོ་ལས། འདི་ལྷ་སྟེ། འདི་མིག་དང་། ལྷའི་མིག་དང་། འེས་
རབ་གྱི་མིག་དང་། ཆོས་གྱི་མིག་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་མིག་གོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་གྱིས་
བཀའ་སྤྲུལ་པ། འཕྲི་དྲ་ཉིད་བྱུང་ཆེན་འདི་མིག་གིས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད་
དོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་པ་སྤྲོ་མ་སྤྲོ་ནི་མིང་ངམ་མཆོན་བྱ་དང་བྱི་མ་སྤྲོ་ནི་དོན་ཉི་
མཆན་ཉིད་ཡིན་པས་མིང་དོན་གངས་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །འཕྲི་དྲ་ཉི་བྱུང་དང་འཕྲི་དྲ་
ཞེས་པ་ནི། རིགས་འཕྲི་དྲ་ཉི་ཡིན་པས་ན་འཕྲི་དྲ་ཉི་བྱུང་། མ་འཕྲི་དྲ་བྱུང་སྐྱེས་པས་
འཕྲི་དྲ་བྱེས་བཟོད་པ་ལོ། །སྦྱར་ཚུལ་ནི། སྐྱན་ལྔ་པོ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་དང་པོ་བྱུང་
སེམས་གྱི་འདི་སྐྱན་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། སྐྱན་གང་ཞིག རང་གི་བདག་རྒྱུན་འདི་མིག་ལ་
བརྟེན་ནས། རང་ཡུལ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་གྱི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་
གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ས་མཐོ་དམའ་དང་ཡོན་ཏན་ཆེ་ཆུང་གི་དབང་ལས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་
པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉི། མདོ་ལས། བྱུང་ཆེན་འདི་མིག་
གིས་སམ་སྐྱན་གྱིས་ སོར་མོ་ཉིང་བཞི་ལ་ཁྱུ་གང་། ཁྱུ་བཞི་ལ་གཞུ་འདྲོམ་གཅིག གཞུ་
འདྲོམ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག རྒྱང་གྲགས་བརྒྱད་ལ་དཔག་ཆད་གཅིག་དུ་བྱས་
པའི་དཔག་ཆད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔག་ཆད་ཉིས་བརྒྱ། གསུམ་

བརྒྱ། བཞི་བརྒྱ། ལྷ་བརྒྱ། སྟོང་། དེ་རབ་ཀྱི་སྟོན་ཤིང་འཛམ་གུས་མཆོན་པ་དང་མཐར་ཆུ་
འཁོར་ཞིང་རང་གི་ངོ་བོ་སྐམ་སར་གནས་པས་འཛམ་གླིང་། དེ་དང་གླིང་གཞན་གཅིག་སྟེ་
གླིང་གཉིས། གླིང་གསུམ། གླིང་བཞི། ལྷ་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་མན་ཆད་ཉི་ལྔ་དེ་རབ་དང་
བཅས་པ་སྟོང་གཅིག་ལ་སྟོང་དང་པོ། དེ་སྟོང་གཅིག་ལ་སྟོང་གཉིས་པ། དེ་སྟོང་གཅིག་ལ་
སྟོང་གསུམ་པ་སྟེ་སྟོང་གསུམ་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་ཐུག་གི་བར་མཐོང་བ་ཡོད་དོ་
ཞེས་སོ། །སྐུན་འདི་ཡི་ཡུལ་ཡ་མཐར་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཚུན་ཆད་དུ་དེས་སམ་
ཞེན། ཉི་ཁྱི་སྒྲུང་བ་ལས། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐུན་དེ་ནི་སྤར་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བསྐྱོམས་
པ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་
གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཡུལ་སོ་སོར་དེས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ་ཤིའི་མིག་གིས་བདག་
ཀྱིན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤིའི་སྐུན་ནི་བདག་ཀྱིན་ཤིའི་མིག་དེའི་བདག་པོའི་
འབྲས་བུའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ་བདག་འབྲས་ཀྱི་གཟུགས་དེ་ཡང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་
པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤིའི་
སྐུན་དེའི་ཡུལ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་དུ་དེས་པར་གསུངས་སོ། །ཉི་
སྒྲུང་གི་ལུང་དེས་བྱང་སེམས་སམ་སེམས་ཅན་གྱི་ཤིའི་སྐུན་གྱི་ཡུལ་གཟུགས་ཡ་མཐའ་
སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་དུ་དེས་ཀྱི་དེ་ལས་བརྒལ་བའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་གཟུགས་ཡུལ་
དུ་བྱེད་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གཉིས་བསྟན་ཏེ། རྒྱ་མཆོན་དང་པོ་ནི་སྟོན་ཟག་བཅས་
དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཆོན་གཉིས་པ་ནི་
ཤིའི་མིག་གི་བདག་ཀྱིན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤིའི་སྐུན་ནི་བདག་ཀྱིན་ཤིའི་མིག་དེའི་
བདག་འབྲས་གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ལས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་ལས་
བྱུང་བ་དང་བདག་འབྲས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ལ་དེའི་ཡུལ་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་དུ་
དེས་པས་བྱང་བ་འོང་བའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། སྤྱིར་ཕྱིའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡན་པོ་

འདི་ནང་གི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟེན་བདག་འབྲས་སམ་དབང་འབྲས་ཡིན་ཏེ། བད་དུ་
མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟེན་བྱུང་བའི་དབང་གིས་བདག་འབྲས་དབང་ཤེས་ལྟེན་གྱི་བྱུང་བར་
ཕྱིར་གྲུགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལྟེན་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིའི་འདི་མིག་
ཀྱང་སྟོན་གྱི་དགེ་བའི་ལས་དང་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་སྟོན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡོངས་
སུ་དག་པར་བྱས་པའི་མིག་དབང་བྱུང་བར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་དེས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུན་དེ་ཡང་རང་གི་བདག་རྒྱུན་འདི་མིག་གི་བདག་འབྲས་གྲུགས་ཀྱི་
ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། འདིའི་འདི་མིག་གི་དབང་པོས་ཀྱང་རང་གི་བདག་འབྲས་གྲུགས་མ་
ཡིན་པ་ལ་ཡོངས་སྟོན་དམ་མཐོང་བའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་མི་ལུས་པས་འདི་རྒྱུན་དེ་ཡུལ་དེ་
ལྟར་ངེས་ཏེ། ལས་དབང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ཡོངས་སྟོན་བྱེད་འདིག་
རྟེན་ལ་སྟོང་གསུམ་གཅིག་ལས་མི་འབྲུག་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་
མོང་གི་ལས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་སྟོང་གསུམ་ཀྱི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ནི་འདིག་པ་དང་
ཆགས་པ་མཉམ་དུ་བྱེད་ལ་དེ་ལས་འདས་ནས་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་རྣམས་དང་
འདིག་ཆགས་མཉམ་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་གཞུང་ལུགས་རྣམས་སུ་བཤད་དོ། །སྤྱིར་
གྲུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལྟེན་པོ་དེ་ནང་གི་དབང་པོ་ལྟེན་བདག་འབྲས་སུ་འཛོག་པ་ནི་
ནང་གི་དབང་པོ་ལྟེན་བྱུང་བའི་དབང་གིས་ཕྱིར་ཡུལ་ལྟེན་ཤེས་ལྟེན་ཡུལ་དུ་བྱུང་བ་ཙམ་
ལ་འཛོག་གམ་སྟུང་སོ། །

འདིར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། སྤྱི་དོན་དགའ་བར་བསྐྱེད་པའི་རོལ་མཆོད། འདི་རྒྱུན་གྱི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་འདི་མིག་ལ་
བརྟེན་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ལྟར་ན་འདི་རྒྱུན་དབང་ཤེས་སུ་
ཐལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གྲུགས་ཅན་པ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་གོ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆད་མ་མཛོད་

ལས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཏེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཐ་སྙད་དབང་པོས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཡིད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཁོ་
བོའི་རྣམ་ཉིག་ལ་འཆར་ཚུལ་བྱས་ན་སྟོན་མེད་དེ། འདི་ཐུན་གྱི་བདག་རྒྱུན་འདི་མིག་ནི་
རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་སྦྱབ་པ་ན་རང་གི་པ་མ་ལས་བྱང་བའི་ཤ་ཁྲག་འདྲེས་
པའི་མིག་ཐ་མལ་པ་དེ་སྟོན་གྱི་དགེ་བའི་ལས་དང་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་སྟོམ་པ་སོགས་
ཀྱི་མ་ཐུས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱས་ནས་མིག་དབང་བྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ལ་འདོད་
དགོས་ཏེ། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས། པ་དང་མ་ལས་བྱང་བ་ཡིན། །དེ་ཡི་ཤ་ཡི་མིག་
དེས་ནི། །འཛིག་རྟེན་ཁམས་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །ཕྱི་ནང་བཅས་པ་རབ་ཏུ་མཐོང་
། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་པ་དང་མ་ལས་བྱང་བའི་འདི་མིག་ཐ་མལ་པ་དེ་ལྟར་
ཡོངས་སུ་དག་པའི་མིག་གི་དབང་པོས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་བོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་དང་། རྒྱག་དང་། རྒྱགས་སྦྱག་པོར་བཅས་པ་དང་། འོག་ཏུ་མནར་མེད་
པའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་པོ་ལ་ཐུག་པ་ཡན་ཆད། སྟེང་དུ་སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོར་ཐུག་
པའི་བར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་འདི་མིག་
དེ་མིག་དབང་ག་ཟུགས་ཅན་པ་ཡིན་ཡང་དེ་རང་གི་བདག་འབྲས་འདི་ཐུན་དེ་དབང་ཤེས་
དང་ཡིད་ཤེས་གང་ཡིན་བྱད་པར་འབྲེད་བྲེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་མིན་
པས། དེས་བདག་རྒྱུན་བྲེད་པ་ལས་བྱང་བ་ཅམ་གྱིས་དབང་ཤེས་སུ་འགྱུར་མི་དགོས་
སོ། ། ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས། མངོན་ཤེས་ལ་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་། ཐུན་ལྔ་ལས་འདི་
ཐུན་དང་ལྟའི་ཐུན་གཉིས་རྣམ་སྟོན་སྟོས་ཀྱི་དབང་ཤེས་སུ་གསུངས་འདུག་པས། དེ་ལྟར་
ན་བར་དུ་ཆོད་པའི་ག་ཟུགས་མཐོང་བའི་སོ་སྟེའི་རྒྱད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཡོད་པ་ཐལ། འདི་
ཐུན་དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བར་ཆད་ལ་སོགས་
ཡོད་ན་ཡང་། །དབང་ཤེས་སྟོན་སྟེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་

ལོ། །མ་ཟད་ལྟའི་སྤྱན་དབང་ཤེས་སུ་འདོད་པ་དང་དེའི་ས་མཆོམས་སྒྲོར་ལམ་ནས་
འཛོག་པ་གཉིས་འགལ་ཏེ། སྒྲོར་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་པའི་རྒྱད་
ལ་ལྟའི་སྤྱན་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་ས་མཆོམས་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་དབང་
ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། ལྟའི་སྤྱན་དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། ཙོང་མོག་མི་
ཏུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་སེམས་ཅན་མཉམ་གཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོར་ལམ་
བྱོད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་
སྒྲོན་མེད་དེ། སྒྲོར་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ནས་ཡོད་པས་སྒྲོར་ལམ་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ཟེར་ན་
ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་དང་ཞེས་སྒྲོས་མི་
དགོས་པར་མཐོང་ལམ་ནས་ཞེས་སྤྱད་གོས་པ་འགྱུར་ངོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་རང་རེའི་ཡིག་
ཆར་ཤེས་སྤྱན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱར་དུ་རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཤེས་
མིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཤེས་མིག་དེས་སྤྱན་ལྟའི་ནང་ནས་ཤེས་སྤྱན་ཁོ་
ནའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པར་དགོངས་སོ། །ཤེས་སྤྱན་དེ་མིག་དབང་ག་ཟུགས་ཅན་པ་ཡིན་པ་
དམ་ཆོས་པད་དཀར་དང་གསེར་ཐེང་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་པོ། །འོ་ན་འདིར་བསྟན་ཤེས་མིག་
དང་ལྟའི་མིག་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཤེས་མིག་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་
། འདིར་བསྟན་ལྟའི་མིག་ནི་ནལ་འབྱོར་པ་གཙོ་བོར་རང་གི་སྤྱན་གྱི་དགེ་བའི་ལས་དང་ཆེ་
འདིར་བསམ་གཏན་བསྒྲུལས་པ་སོགས་ཀྱི་མཐུས་རང་གི་མིག་ཐོད་གོར་དུ་བསམ་
གཏན་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ག་ཟུགས་ཅན་ཤིན་ཏུ་དྲངས་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་
དང་སྤྱེ་བ་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རྒྱར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཞིག་གསལ་དུ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་
འཛོག་ཅིང་། འདི་དང་ལྟའི་མིག་གི་མཛོན་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ལྟའི་མིག་གཉིས་ལ་བྱད་
པར་ཡོད་དེ། སྤྱི་མཐོང་གཙོ་བོར་སྤྱན་གྱི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོད་དང་ཕྱི་མཐོང་གཙོ་
བོར་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་གྱིས་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱད་པར་ཡོད་

དོ། །ཡིག་ཆ་ཁ་ཅིག་ལས། འདི་སྤྱན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་སས་བསྐྱས་གྱི་དབང་པོ་ཞིག་གསར་དུ་བསྐྱབས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་གྱི་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བྱེད་བ་ལྟར་ན། འདི་མིག་དེ་ནལ་འགྱོར་བ་རང་གི་པ་མ་ལས་བྱུང་བའི་ཤ་ཁག་འདྲེས་པའི་མིག་དེ་ལས་ལོགས་སུ་གསར་དུ་བསྐྱབ་དགོས་པའི་བསམ་གཏན་སས་བསྐྱས་གྱི་དབང་པོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བྲངས་པའི་དམ་ཚཱ་པད་དཀར་དང་འགལ་བ་མ་ཟད་འདི་མིག་ཅས་པའི་མིང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་སེམས་སོ། །འདི་མིག་དེ་ཤ་ཁག་འདྲེས་པའི་མིག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་གཟུགས་ཁམས་པའི་སྣའི་རྒྱུད་ལ་འདི་སྤྱན་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདག་རྒྱུན་འདི་མིག་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་ནམས་སུ་འདི་མིག་གི་བདག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བའི་འདི་སྤྱན་གྱི་རྫས་རྒྱན་བྱི་མ་མི་ཉམས་པར་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་སྐྱོན་མེད་དེ། དཔེར་ན། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱབས་འགོ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། བྱི་རོལ་པའི་འདི་སྤྱན་ཚཱ་ཅན། དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་གྱི་དུས་མཐའ་སྟངས་ཅིག་མའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གཟུགས་རྟོགས་པར་ཐལ། འདི་སྤྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། འདི་སྤྱན་གྱིས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་གྱི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་རྟོགས་ཞེས་པའི་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་མཆེད་དང་སྤྲ་རགས་ཀྱང་ཚུར་མཐོང་གི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱས་པ་དང་མི་ཀྱས་པའི་རྩལ་སྤྲ་རགས་ལ་གོ་དགོས་ཀྱི་སྟངས་ཅིག་སྤྲ་རགས་སོགས་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། བྱང་སེམས་ཀྱི་འདི་སྤྱན་གྱི་ཡུལ་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་དུ་ངེས་པར་ཐལ། ཉི་སྤང་གི་ལུང་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཡུལ་ལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་འོག་མིན་བར་གྱི་གཟུགས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཀྱས་ཏེ། དམ་ཚཱ་པད་དཀར་ལས། འོག་ཏུ་མཇུག་

མེད་པའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་པོ་ལ་ཐུག་པ་ཡན་ཆད། སྟེང་དུ་སྤྲིད་པའི་ཅེ་མོར་
ཐུག་གི་བར་དུ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འོག་ཏུ་
མནར་མེད་དཔུལ་བར་ཐུག་ཤིང་དུ་སྤྲིད་པའི་ཅེར་གནས་པ། །བརྟན་པ་དེས་ནི་ཀུན་
མཐོང་སྟེ། །ཤའི་མིག་ནི་དེ་འབྲེལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་
གིས། ཉི་སྒྲུང་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་མིར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤའི་སྤྱན་ལ་
དགོངས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཏེན་ཅན་ཀྱི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཤའི་སྤྱན་གྱིས་སྟོང་གསུམ་པན་
ཆད་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་བ་ཡོད་པས་སྟོན་མེད་ཅེས་ཟེར་ཡང་། མི་འཐད་དེ། གོང་དུ་
བྱངས་པའི་དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས། དེའི་པ་དང་མ་ལས་བྱང་བའི་ཤའི་མིག་ཐ་མལ་བ་
དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མིག་གི་དབང་པོས་ཞེས་མིར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤའི་
སྤྱན་གྱིས་ཡུལ་མཐོང་ཚུལ་བསྟན་པར་གསལ་ལོ། །འོ་ན་དེའི་དོན་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཉ་
རྒྱུག་ལས། འདིར་དང་པོ་ཡུལ་དེས་པ་བཤད་པ་ནི་མ་དག་ས་པ་འཇམ་སོ་སྐྱེའི་ས་ལ་
དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཟེར་དགོས་སམ་སྟུམ་མོ། །འོ་ན་ཀྱང་པད་དཀར་གྱི་
ཡུང་དེས་སྤྲིད་པའི་ཅེ་མོར་ཐུག་གི་བར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཡང་
ཡུང་དེའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ། ཤའི་མིག་ཐ་མལ་བ་སེམས་ཅན་གང་དག་དེར་སྐྱེས་པ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་མཐོང་སྟེ། དེ་དག་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའང་ཤེས་སོ་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་བཙལ་དགོས། ཡང་ཡིག་ཆ་ཁ་ཅིག་ལས། གསུམ་གྱི་
གཞོད་འཛོམས་ལས། གཟུགས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཤའི་མིག་གོ་ཞེས་པ་དང་
། གོང་གི་པད་དཀར་གྱི་ཡུང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤའི་མིག་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ག་
ལ་འཇུག་པ་སྐབ་འདུག་ན། དེའི་ཡུགས་ལ་ཤའི་མིག་གམ་སྤྱན་འདི་བདག་འབྲས་ཀྱི་ཡུལ་
ཅན་ཡིན་དགོས་མིན་སོགས་དབྱེད་དགོས། རང་རེའི་ཡིག་ཆར། ཤའི་མིག་དང་ལྟའི་
མིག་གི་གཟུགས་མི་མཐོང་གསུངས་པ་ལ་ཡིག་ཆ་ཁ་ཅིག་ཏུ། དབྱ་མ་སྟོང་པོ་དང་། ཏྲིག་

གེ་འབར་བ། མཛོད་འགྲེལ། བཞི་བརྒྱ་པའི་ཙ་འགྲེལ་བཅས་ཀྱི་ལུང་བྲངས་ནས་བཀག་
འདུག་ཀྱང་མི་འཐད་པར་སེམས་ཏེ། ལུང་དེ་དག་གིས་ནི་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་
ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བའམ་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་སམ་
སྣམ་སྟེ། མཆིམས་འངས་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་མཛོད་པའི་རྒྱན་ལས། འོན་
མཛོད་ལས་མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞེན། དེ་
ནི་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཁྱིའུ་དག་
འཁོད་དོ་ཞེས་བཛོད་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཛོད་ལས། གང་ཕྱིར་བར་
དུ་ཆོད་པ་ཡི། །གཟུགས་ནི་མཐོང་བ་མིན་ཕྱིར་ལོ། ཞེས་མ་རངས་པའི་ཆོག་སྟོས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པས་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སའི་ཁ་
དོག་དང་དབྱིབས་སོགས་ཀྱང་ས་ཡིན་པར་ཐལ། འཛིག་རྟེན་ན་དེ་ལྟར་དུ་གྲགས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བཛོད། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྱུང་འབྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཉིས་པ་སྟེ་བ་སྔ་མ་རྣམས་སུ་པར་ཕྱིན་དུག་དང་རྩ་འབྲལ་གྱི་རྒྱུ་པ་སྟོམ་པ་
སོགས་ཀྱི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྟིན་ཙམ་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྟའི་སྒྲུན་གྱི་
མཆོད་ཉིད་ནི། སྒྲུན་གང་ཞིག་རང་གི་བདག་རྟེན་ལྟའི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་
ཕྱོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེ་བ་འདི་ནས་གཞན་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྟོན་
གྱི་སྟེ་བ་གཞན་ནས་འདིར་སྟེ་བ་མཛོད་སུམ་དུ་མཐོང་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་
གནས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ། མཛོད་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྟ་པལ་པ་རྣམས་ཀྱི་
མིག་སྟེ་སྒྲུན་དེའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལྟའི་སྒྲུན་གྱིས་རབ་ཏུ་
ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་ནས་འོག་མིན་བར་གྱི་ལྟའི་མིག་གི་ཡུལ་བྱང་
སེམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་དང་། ལྟ་དེ་དག་གི་མིག་གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མིག་གམ་ལྟའི་སྒྲུན་

གི་ཡུལ་མི་ཤེས་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷའི་མིག་སྟེ་སྤྱན་ཡོངས་སུ་དག་པ་དེ་ཉིད་
 གིས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསྐྱའི་ལྷ་གི་སྟེ་ཆུ་ལྷང་ཆེན་པོའི་བྱེ་མ་ངེ་
 སྟེད་ཀྱི་བྱངས་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདི་ནས་གཞན་དུ་འཆི་འཕོ་བ་
 དང་། གཞན་ནས་འདིར་སྐྱེ་བ་ཡང་དག་པ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་སོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་ཕྱོགས་གཞན་སྟོ་ལ་སོགས་པ་དགུ་ལ་ཡང་གསུངས་སོ། །ལྷའི་སྤྱན་གྱི་མཚན་
 ཉིད་ལ་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས། དཔག་ཆད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་གྱི་སེམས་ཅན་
 འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པས་རབ་དུ་སྤྱེ་བ་ཞེས་
 གསུངས་འདུག་པས་སྤྱིར་ལྷའི་སྤྱན་གྱི་ཡུལ་ལ་སྟོང་གསུམ་པན་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་འཆི་
 འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་གོང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་སྟོང་གསུམ་
 ཚུན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ནམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷའི་སྤྱན་ལ་དགོངས་པ་ལྟ་བུ་
 ཡིན་འདུག་ཀྱང་དེ་ནི་མི་འཐད་པར་སེམས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷའི་སྤྱན་གྱིས་སྟོང་
 གསུམ་པན་གྱི་སེམས་ཅན་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། མདོ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་འོག་མིན་བར་གྱི་ལྷའི་མིག་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་དང་
 ཞེས་དང་། ལྷའི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤར་ཕྱོགས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་དང་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་རྒྱ་གཞུང་
 གང་ལས་ཀྱང་སྤྱན་གཉིས་པ་འདིའི་ཡུལ་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་དུ་ངེས་པར་གསུངས་པ་
 མི་སྤྲང་ངོ་། ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷའི་སྤྱན་འདི་ཡང་རང་གི་བདག་རྒྱུན་
 ལྷའི་མིག་གི་བདག་འབྲས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་འདིའི་ཡུལ་ཡང་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་
 དུ་ངེས་དགོས་ཏེ། ཤེས་སྤྱན་བཞིན་ནོ་ཞེན། འདིའི་ལྷའི་མིག་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་
 གང་ཡང་རུང་བའི་སས་བསྐྱས་པའི་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞིག་ཡིན་པས་བདག་
 འབྲས་སྟོང་གསུམ་པན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་ཡོད་ཆོག་པས་མི་མཆུངས་ཞེས་ཟེར་དགོས་སོ་

སྒྲུལ་མོ། །གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སྒྲུབ་གང་ཞིག རང་ཡུལ་རྒྱ་
རྒྱུན་དུ་མ་འདུས་ནས་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་བྱུང་སོགས་ཅིར་ཡང་
སྟེ་གང་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་བདེན་མཛད་སྒྲུལ་དུ་རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་
ཡུལ་ཅན་ཏེ། མདོ་ལས། སྟོང་ཉིད་མཛད་སྒྲུལ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གང་དང་
ལྡན་པས་འདུས་བྱས་མ་བྱས། དག་བ་དང་། མི་དག་ག། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་མ་
བཅས། ཟག་བ་ཡོད་མེད་དམ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད། ཉོན་མོངས་དང་བཅས་མ་
བཅས། འཛིག་རྟོན་ཏེ་སོ་སྤྱིའི་ས་ལས་འདས་མ་འདས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་
བདེན་བ་དང་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་བ་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་དག་གིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་
གང་ལ་ཡང་བདེན་བར་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་བ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་
སྟེ་སྒྲུབ་གང་གིས་བྱང་སེམས་ཆེན་པོས་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
གང་ལ་ཡང་བདེན་བར་མ་མཐོང་མ་ཐོས་མ་བསམས་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
མིག་འདི་ནི་ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་སོ། །ཉི་
ཁྱེ་སྒྲུབ་བ་ལས་ཀྱང་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་ཏེ་ཞེས་
པའི་མདོ་བྲངས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མཛད་སྒྲུལ་དུ་རྟོགས་པར་གསུངས་
ཤིང་། ཉེ་ཁྱེ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་ཏེ་ཞེས་ཞུ་བྱས་བྲངས་སོ་ཞེས་
གསལ། འབྲུམ་དང་ཉི་ཁྱེ་བརྒྱུད་སྟོང་པར་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ནི་སྤར་བྲངས་པའི་འདུས་
བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དེ་དག་གང་ལ་ཡང་བདེན་བར་སྟོང་འདོགས་
པའི་མི་ཤེས་པའི་སྟོངས་བ་མེད་བ་དང་། གནས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་མ་མཐོང་བའི་
སྟོངས་བའང་མེད་མ་ཐོས་བ་མེད་མ་བསམས་བ་མེད་ཁོང་མ་དུ་རྒྱུད་བ་མེད་བ་འཕྲེན་ནོ།
།མདོ་དེ་ལ་འཕགས་བ་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་སྒྲུབ་གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུབ་འདི་
འདུས་བྱས་མ་བྱས་སོགས་ཆོས་གང་ལ་ཡང་བདེན་བར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་དགོངས་

ནས་ཉི་མེ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བ་དང་ལེ་འུ་བརྒྱད་མར་འདུས་བྱས་སམ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་ཡང་
མི་ཤེས་ཏེ་ཞེས་པའི་མདོ་དེ་བྲངས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་བར་གསུངས་ལ། ཡུམ་གསུམ་དང་འབྲུམ་རྒྱུད་པའི་གཞོན་
འཛོམས་གཉིས་སུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུབ་འདི་ཡི་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་ལ་གསུམ་ཀྱི་གཞོན་
འཛོམས་ལས། རམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གོ་ཞེས་དང་
། འབྲུམ་ཀྱི་གཞོན་འཛོམས་ལས། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་མིང་གིས་
སྟོས་བ་རམས་ཅད་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐོགས་པ་མེད་པར་འབྲུག་ཅིང་མཁྱེན་པ་ལ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཆོས་གང་ཡང་མི་ཤེས་པ་མེད་པ་ཞེས་པའི་
མདོ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཉི་སྒྲིབ་དང་ལེ་འུ་བརྒྱད་མའི་བོད་དཔེར་ཅི་
ཡང་མི་ཤེས་པ་མེད་དེ་ཞེས་པའི་མདོ་བྲངས་པ་མ་གཏོགས་ཆོས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་ཏེ་ཞེས་
བྲངས་པ་མི་སྒྲིབ་བ་ནི་གྲུང་ཐང་གི་འགྲེལ་བའི་མཆན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱིས་སུ་ལོ་
རྒྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་ལེ་མང་དང་བསྐྱུན་ནས་འགྱུར་བ་བཏང་བ་མིན་ནམ་དཔྱད། ཡང་
གཞུང་འདི་ཉིད་ལས་འབྲུམ་དང་ཉི་མེ་བརྒྱད་སྟོང་པར་སྒྲུབ་བྲངས་པའི་ཆོས་དེ་དག་གང་
ཡང་མི་ཤེས་པ་མེད་པ་དང་ཞེས་གསུངས་འདུག་ན། ཡུམ་འབྲུམ་པར། ལྷ་རི་དྲ་ཉིད་བྱ་
བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་འཕྲུལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གང་དང་ལྡན་པས་འདུས་
བྱས་སམ། འདུས་མ་བྱས་སམ། དག་བཤམ། མི་དག་བཤམ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་
པ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་བཤམ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བཤམ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་
བཤམ། འཛིག་རྟེན་བཤམ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་བཤམ། ཟག་པ་དང་བཅས་
བཤམ། ཟག་མེད་པའི་ཆོས་གང་ཡང་མི་ཤེས་པ་མེད་པ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
དང་། ཉི་མེ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་འདུག་ཀྱང་བརྒྱད་སྟོང་པའི་བོད་དཔེར་གང་
ཡང་མི་ཤེས་པ་མེད་གང་ཡང་མ་མཐོང་བ་མེད་མ་ཐོས་པ་མེད་མ་བསམས་པ་མེད་ཁོང་

དུ་མི་ཆུད་པ་མེད་ཅེས་པའི་ཆོག་ཅིག་ཁོ་བོས་ངེ་ཙམ་བཙལ་གུང་མ་རྟེན་དོ། །མ་ཐད་ཉི་
ཉེ་ག་ཏུ་ཡང་། རྒྱས་འབྲིང་ན་སྤར་སྒྲོས་ལྟར་གྱི་ཆོས་གང་ཡང་མི་ཤེས་པ་མེད་པ་དང་ཞེས་
གསུངས་པས་གསེར་ཐོང་དུ་བརྒྱུད་སྟོང་པར་གསུངས་པ་དཔྱད། འོ་ན་འདིར་བྲངས་པའི་
མ་མཐོང་མ་ཐོས་མ་བསམས་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་མིག་
ཡོངས་སུ་དག་པའོ་ཞེས་པའི་མདོ་ཆོག་དེ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་དང་བརྒྱུད་སྟོང་པར་ཡང་
མི་སྤར་ན་མདོ་གང་ན་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཉི་མེ་ལ་ལེ་ལུ་མང་བ་བདུན་བརྒྱ་ཙུག་ཙན་པོད་
ལྷ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། དེ་ལས་ལེ་ལུ་ཉུང་བ་ཞིག་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ཕྱི་མ་དེར་ཡོད་སྟུང་
སྟེ། བཤད་སྟོལ་ཞིག་ལ་སྤར་རྒྱ་གར་ལ་ཉི་མེའི་པར་མ་ལ་ལེ་ལུ་མང་བ་ཞིག་དང་ཉུང་བ་
ཞིག་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ཉུང་བ་དེ་ཉི་མེ་དག་པར་བརྒྱུད་བ་དང་། ཉི་མེ་དག་ལྟར་གྱི་
ཁུངས་གཏུགས་སའང་དེ་ཡིན་པས་ཉི་མེ་དག་གཏུགས་གུང་ཟེལ། དེར་བརྟེན་གཞུང་འདི་
དང་རང་རེའི་ཡིག་ཆ་སོགས་སུ་བྲངས་པའི་ཉི་མེའི་མདོ་ཆོག་རྣམས་ད་ལྟའི་བོད་འགྲུར་
ཉི་མེ་ལེ་མང་ནང་ཡོད་པའི་ངེས་པ་མེད་ཟེར་རོ། །མདོར་ན་འདིར་བསྟན་ཤེས་རབ་གྱི་སྤྱན་
ནི་རང་གི་བདག་རྒྱུན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་
མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པ་ནི་གོང་དུ་བྲངས་པའི་ཡུམ་གྱི་མདོ་
རྣམས་དང་། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་དྲི་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྟེ། །མ་ཉེ་
ལས། འཁོའི་མིག་གིས་མ་མཐོང་གི་ཤེས་རབ་གྱི་མིག་གིས་མཐོང་སྟེ། ངེ་ལྟར་མི་མཐོང་ན་
རྣམ་པར་མི་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་མཐོང་ངོ་། །གང་ལ་མཐོང་བ་ཡང་མེད། རྣམ་པར་མཐོང་བ་
ཡང་མེད་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །ཞེས་དང་། སྟོ་གྲོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་
པའི་མདོ་ལས་གུང་། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་གྱི་གནས་ལ་གནས་པའི་
ཆོས་ལྟག་པར་མཐོང་བ་གང་ཞེ་ན། དེས་ཆོས་གང་ལྟག་པར་མཐོང་བ་དེ་དག་ཤེས་རབ་
གྱི་མིག་ཁོ་ནས་ལྟག་པར་མཐོང་གི་འཁོའི་མིག་དང་ལྟའི་མིག་གིས་ཆོས་དེ་དག་ལྟག་པར་

མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མ་མཐོང་བ་ནི་ལྷག་པར་མཐོང་བ་
ཡིན་ལ། བདག་མ་མཐོང་བ་དང་། སེམས་ཅན་མ་མཐོང་བ་དང་། རྟོག་དང་། གསོ་བ་
དང་། རྟེན་སྤྱོད་དང་། གང་ཟག་མ་མཐོང་བ་ནི་ཆོས་ལྷག་པར་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ནི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་ལ་ཞེས་དང་།
། གཞན་ཡང་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་དང་། ལྷང་བ་གཉིས། གསེར་གླེང་དང་། རྣམ་
བཤད། རྟོགས་དཀའི་ལྷང་བ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱུང་བོ། ། ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས་དེ་ལ་
བདག་མེད་སྤྱ་རགས་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི་ཁྱེད་ས་
ཡོད་མིན་བཅའ་དགོས། དེས་ན་རྣམས་འདྲིའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་དགོས་ཀྱང་སྒྲིབ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ཅུང་ལ་དེ་ལྟར་མི་དགོས་ཏེ། གཟུགས་ཅུང་
རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་པ་གཏན་ལ་དབབ་
པའི་བསྐྱུ་བ་ལས། གཟུགས་བསྐྱུ་དུ་ཡོད་པ་དང་། བསྐྱེབས་པ་དང་། སྒྲུབ་ཁྱོད་ན་འདུག་
པ་དང་། བསྐྱེལ་པ་དང་། སྟོད་ལུལ་ན་གནས་པ་ཡང་སྤང་བ་འགྱུར་རོ། །འཕགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ནི་གཟུགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོད་ལུལ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །བཞི་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། སྒྲུབ་གང་ཞིག་རང་ལུལ་སོ་སྟེང་
ས་ལས་འདས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་དང་ལ་སོགས་
པས་འབྲིང་སྟེ་དབང་པོའི་རིམ་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་སྟེ་བའི་རིགས་
སུ་གནས་པའི་ལུལ་ཅན་ཏེ། མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་མིག་གིས་ཏེ་སྒྲུབ་ཀྱིས་
གང་ཟག་འདྲི་ནི་ཆོས་སྟོན་པ་པོ་འཇམ་དེའི་ཆེག་ཅུང་ལ་ཡིད་ཆེས་སྟེས་པའི་དད་པའི་རྗེས་
སུ་འབྲང་བའོ། །ཞེས་དེ་དག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཤེས་པར་
གསུངས་སོ། །སོགས་པས་ནི་གང་ཟག་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་ཆོས་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
དེའི་དོན་ལ་དབྱུང་དེ་འདུག་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། རྒྱུན་ལྷགས་དང་། སྤྱིར་

འོང་། སྤྱིར་མི་འོང་དང་། དག་བཙམ་པ། སྤྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགེ་འདུན་བཙས་བསྐྱས་སོ། །
འདིའི་མདོ་ལས། འདི་ལ་སངས་རྒྱུ་རྒྱུ་ལེགས་པ་བརྗོད་པ་མི་མཛད་དོ་ཞེས་
དང་། འདི་དག་ནི་ཉེ་བར་གནས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིགས་ཀྱི་
ལྷའི་ནང་དུ་སྤྱེའོ། །སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་གྱིས་ལྷའི་ནང་དུ་སྤྱེའོ། །འཆོ་མའི་ལྷའི་ནང་དུ་སྤྱེའོ། །
དགའ་ལྡན་གྱི་ལྷའི་ནང་དུ་སྤྱེའོ། །འཕྲུལ་དགའི་ལྷའི་ནང་དུ་སྤྱེའོ། །གཞན་འཕྲུལ་དབང་
བྱེད་ཀྱི་ལྷའི་ནང་དུ་སྤྱེའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེ་ལྷོ་ལས་ཆོས་ཀྱི་
སྤྱན་འདིས་སོ་སྤྱེའི་རྟོགས་པ་སྟེ་དབང་པོ་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་མདོ་དེ་
ལས། ཀུན་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་ཐམས་ཅད་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་
ཤེས་པས་དབང་པོ་ལྟ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཤུ་རེ་དུ་ཉིའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་
སེམས་དབང་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་
འབྲུམ་གྱི་གཞོད་འཛོམས་ལས། མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ལ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་ཐམས་ཅད་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཤེས་པས་དབང་པོ་ལྟ་ཐོབ་
པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཤེས་པ་ཡང་བྱང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ། གནས་དང་གནས་
མ་ཡིན་པ་མཐུན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དགུ་ཡོད་པའི་སྤྱབ་བྱེད་དུ་གཞོད་འཛོམས་
ལས། གནས་དང་གནས་མིན་པ་མཐུན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དགུ་པོ་འདི་དག་ནི་
ཆོས་ཀྱི་མིག་གོ་ཞེས་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལ་
ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཁྲངས་སུ་བྲངས་འདུག་པས་
ཡུམ་གསུམ་གྱི་གཞོད་འཛོམས་དང་སྒོ་བརྟན་གྱི་མདོ་སྟེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་བཤད་
པ་གཉིས་ཀ་རང་ལུགས་སུ་མཛད་པ་དང་། སྤྱི་དོན་རོལ་མཆོར། ཁ་ཅིག་གིས། ལྷང་གི་
ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། རྒྱན་སྒྲིང་ལས་ཞེས་སོགས་གསལ་ཡང་དེ་ནི་ཡི་གེ་

མ་དག་གས་སྟུང་སྟེ། གང་བླངས་པའི་ལུང་དེ་རྒྱན་སྒྲུང་དུ་མེད་པས་པལ་ཆར་སྒོ་བརྟན་གྱི་
 འགྲེལ་ཆེན་ཡིན་སྟུང་མོ། །གང་ལྟར་ཁ་ཅིག་གིས་ལུང་གི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུན་ཡོད་པའི་ཤེས་
 བྱེད་དུ་ལུང་དེ་བླངས་པར་རྗེ་བརྟན་གྱིས་དགག་པ་མཛད་མེད་ཀྱང་ལུང་དེ་ལུང་གི་ཆོས་
 ཀྱི་སྒྲུན་ཡོད་པའི་ཁྲུངས་སུ་མི་འགྲོ་སྟེ། ལུང་དེས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུན་གྱིས་གསུང་རབ་ཡན་
 ལག་བརྟུ་གཉིས་ལ་སྒྲོའི་འདུག་པ་སྒྱུར་བུལ་གྱི་དབང་པོའི་རིམ་བརྟོགས་པར་གསུངས་
 མོ། །ཡང་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་
 བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་དབང་པོའི་རིམ་བརྟོགས་པ་སྒྱུར་བའི་ཡུམ་གྱི་
 མདོ་དང་འགྲེལ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་སྒྱུར་དེ་གཉིས་དོན་
 གཅིག་ཡིན་གསུངས། དེའི་ཁྲུངས་ཀྱང་བསྐྱུ་བ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ནི་ཞེས་སོགས་
 དང་། ཉི་སྒྲུང་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུན་གྱི་ཡུལ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། གསུམ་པས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་
 ཐབས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མདོན་སུམ་དུ་ཤེས་ཤིང་ཞེས་གསུངས་པ་བཅས་ཡིན་
 འདུག་ཀྱང་དེ་དག་གིས་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་གཏན་ནས་སྒྲུབ་མི་ལུས་ཏེ། ལུང་དང་
 པོའི་དོན་ནི་སྒྲུར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཙམ་ལ་དགོངས་ལ། ལུང་གཉིས་པ་ནི་
 འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྱུར་བས་འཕགས་པའི་གང་
 ཟག་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པའམ་ཡུལ་རྟོགས་པའི་དབང་
 པོ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱི། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་ཡུལ་གང་རྟོགས་ཆད་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུན་གྱི་ཡུལ་དུ་མ་བསྟན་ནོ། །རྣམ་བཤད་ལས་
 ཀྱང་། གསུམ་པས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཞེས་གསུངས་པས་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུན་གྱི་ཡུལ་ལ་སྟོང་ཉིད་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །ལྷ་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
 སྒྲུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། སྒྲུན་གང་ཞིག རི་ལྟར་རི་སྟེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་དུ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་རམ་གྱུར་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་མངོན་སུམ་དུ་
རྫོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ། མདོ་ལས། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་གི་
སེམས་གི་རྗེས་ལ་སྟེ་མཐར་ཐེག་ཆེན་གི་སྒྲོམ་ལམ་རྫོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་
མཉམ་པར་བཞག་ནས་མཉམ་གཞག་གི་སེམས་གི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་
ཤེས་རབ་གི་སྟོབས་གིས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཡང་
དག་པར་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྦྲས་མི་ལྡང་བའི་
ཆུལ་གིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སར་གཤེགས་པའི་གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པ་
སོགས་སྟོབས་བརྟུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། འཁོར་གི་དབུས་སུ་ངན་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་དམ་
བཅའ་བ་སོགས་མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་། ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་སོགས་བཞི་
དང་། སྐྱེ་འབྱུང་བ་མི་མངའ་བ་ལུས་གི་ལས་དག་པ་སོགས་སངས་རྒྱས་གི་ཆོས་ཉན་རང་
བྱང་སེམས་གསུམ་དང་རྗེས་མཐུན་ཅམ་ཡང་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་དང་། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་སྤང་པར་འདོད་པའི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་བྲལ་
བར་འདོད་པའི་སྤྲོད་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་གི་མིག་གང་
གིས་བྱང་ཆེན་རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེང་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་
སུམ་དུ་མ་མཐོང་བའམ་མ་ཐོས་པའམ་མ་བསམས་པའམ་རྣམ་པར་མ་ཤེས་པ་ཅི་ཡང་
མེད་པ་སྟེ་ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པའི་
སངས་རྒྱས་གི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། སྤྱན་ལྔ་པོ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་
ནང་ནས་ཤའི་མིག་གི་སྐབས་སུ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ཡོད་ཅེས་
གསུངས་པ་ནི་བྱང་སེམས་གི་སའི་མཐོ་དམའ་དང་སྤངས་རྫོགས་གི་ཡོན་ཏན་ཆེ་ཆུང་གི་
རིམ་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྷ་ནས་འོག་
མིན་བར་གི་ལྷ་རྣམས་གི་མིག་གི་ཡུལ་བྱང་སེམས་གི་ལྷའི་མིག་གིས་ཏེ་སྤྱན་གིས་ཤེས་

བར་གསུངས་པ་ནི་ལྷ་དེ་དག་གི་མིག་དང་དེའི་ཡུལ་དང་ལྷ་དེ་དག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་
 དངོས་གཞི་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀླམས་ཤེས་ལ། རྒྱལ་རིགས་བཞི་ནས་འོག་མིན་བར་གྱི་
 འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་ཀླམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷའི་སྤྱན་རླིང་ལ་བ་དང་དེའི་སྤྱོད་ཡུལ་
 ཤེས་མི་རྒྱས་སོ་ཞེས་འབྲུམ་གྱི་གཞོད་འཛོམས་ལས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་གིས་གཞོད་
 འཛོམས་ཀྱི་བཤད་པ་དེ་ལ་གཞུང་འདིར་དགག་པ་མ་མཛད་པས་རང་ལུགས་སུ་བཞེད་
 ཅེས་ཟེར་ཡང་དགག་པ་མ་མཛད་པ་ཅམ་ལས་རང་ལུགས་སུ་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་
 ཟུའི་ལྷའི་སྤྱན་གྱི་བདག་རྒྱུན་ལྷའི་མིག་དེ་དབང་སོ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པས་དེས་བསམ་
 གཏན་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་སྤྱན་སོགས་མཐོང་བའི་བདག་རྒྱུན་གྱི་ལྷ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་གཞུང་འདིར་བཤད་ཡམས་ཅམ་ཞིག་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སོ་སྤྱེ་དང་མ་
 འདྲེས་པས་གནས་གཙང་མའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ནར་དེས་པས་མདོ་ལས་ལྷ་དེ་
 དག་གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷའི་སྤྱན་གྱི་ཡུལ་མི་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པ་རྒྱུ་འབྲེད་ཅེ་
 བ། སྤྱོན་མེད་དེ་མདོ་ལས་གནས་གཙང་མའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་དེ་དག་གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 ལྷའི་སྤྱན་གྱི་ཡུལ་མི་ཤེས་པར་གསུངས་པ་ནི་གནས་གཙང་མའི་རིས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་
 འཕགས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ཡུམ་གསུམ་གྱི་གཞོད་འཛོམས་ལས། དཔག་ཚད་བརྒྱ་
 ཉམ་སྟོང་གསུམ་ཚུན་གྱི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་མིག་
 ལོ། །འཆི་འཕོ་བ་དང་སྤྱེ་བ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
 ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ནི་ལྷའི་མིག་ལོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་མིག་ལོ། །གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཐུན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་ལས་ཀྱི་རྣམ་
 སྟོན་མཐུན་པ་སོགས་ཤེས་པ་དགུ་པོ་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་མིག་ལོ། །སྟོམ་ལམ་རྩོལ་ལྟ་
 ཟུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྩོ་
 བཏན་གྱི་མདོ་སྤྱེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྤྱེ་བ་སྤྱ་མར་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་བ་སྤྱེ་ནི་

གནས་སོགས་བསྐྱོམས་པའི་མཐུས་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་
པའི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་རྣམ་སྤྲོན་གྱི་མིག་གྲུབ་པ་ནི་ཤེས་སྤྲོན་
དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱོམས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་འབྲུལ་གྱི་སྤྲོན་ཏེ་
ལྟའི་སྤྲོན་ནི། ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གཞི་བསྐྱོམས་པའི་
སྟོབས་ལས་གྲུབ་ཅིང་སྤྲོན་དང་པོ་ཤེས་སྤྲོན་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་འཕགས་
པས་འཕགས་ཆོས་ནི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོའི་སྟོན་སྟེང་འོག་སོགས་ཕྱོགས་བརྩུ་དང་
འདས་མ་འོངས་ད་ལྟའི་དུས་གསུམ་གྱི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའོ། །བདེན་
པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྲོན་ནོ། །མདོ་སྟེ་དབྱངས་བསྟན་
སོགས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པ་ནི་
ཆོས་ཀྱི་སྤྲོན་ནོ། །ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དང་ལ་སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་འདུས་བྱས་མ་
བྱས་དགེ་མི་དགེ་ཁ་ན་ཐོ་མ་ཐོ་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་མ་བཅས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
མ་འདས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་
སྟེ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲོན་ནོ། ཞེས་བཤད་ཅིང་སྤྱི་མ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྤྲོན་མ་གཏོགས་པ་དགེ་བསྟན་བརྩུན་བརྩུན་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བཤད་སྐྱུར་དང་ཡང་
མཐུན་ནོ། །བཤད་ཚུལ་གཞན་ཡང་མདོ་སྟེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་འབྲུལ་གྱི་སྤྲོན་ལ་
གཉིས་ཏེ་སྟོན་ཟག་བཅས་དགེ་བའི་ལས་དང་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་བསྐྱོམས་སྟོབས་
ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི་གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སྤྱི་བ་
སྤྱི་མར་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་བསྐྱོམས་པའི་ཟག་བཅས་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་
མཐུས་ཆེ་འདིར་སྤྱི་བ་ཐོབ་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དྲངས་མའི་མིག་ཐོབ་ནས་རང་ས་
དང་འོག་སའི་གཟུགས་རྣམས་ཐོགས་མེད་དུ་མཐོང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་པས་
ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་སོགས་བསྐྱོམས་པའི་མཐུས་

སྒྲོར་བྱུང་གི་མིག་དབང་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་སྟེ་དེས་སེམས་ཅན་ཀམས་སྟེ་བ་སྤྲ་མ་གང་
 ཀས་འཆི་འཕོས་ཏེ་འདིར་སྟེ་བ་དང་འདི་ནས་གང་དུ་སྟེ་བ་དང་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་
 གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འགྲེལ་ཆེན་འདིར་འབྲུལ་གྱི་སྤྱན་ཞེས་པ་
 བེ་ལྟའི་སྤྱན་ནོ། །ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་དོ་རྩེ་གཙོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། མདོར་བསྟན་
 སྤྱན་ཀམས་པ་བཞི་སྟེ། འདི་སྤྱན་དང་ལྟའི་སྤྱན་གཉིས་གཟུགས་འཛིན་པ་དང་། ཤེས་རབ་
 ཀྱི་སྤྱན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འཛིན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་འཛིན་
 པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ཀམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་བྱ་འཛིན་པའོ། །གཟུགས་འཛིན་
 པ་ལ་འང་ཀམས་པ་གཉིས་ཏེ། སྤྱན་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དང་། ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་
 བསྐྱོམས་པའི་འབྲས་བྱའོ། །ཞེས་འདི་མིག་སྟེ་སྤྱན་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དང་ལྟའི་མིག་སྟེ་
 སྤྱན་ནི་བསྐྱོམས་འབྲས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་མདོ་སྟེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་བཤད་
 ཡམས་གཞན་གཅིག་ལས་ཀྱང་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གསུངས་སོ། །དེ་
 ལྟར་ན་དགོ་བསྟན་བཅུན་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བཤད་སྒྲུར་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་
 ཆེན། ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལའི་རྫོང་གཙོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཀམས་ཀྱིས་ལྟའི་སྤྱན་གཙོ་བོར་ཆེ་འདིར་
 བསམ་གཏན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ལ་བཤད་པ་ནི་འཕགས་པ་ཁོལ་སྟེ་དང་སྟོབ་དཔོན་སེང་
 བཟང་གཉིས་དང་མི་མཐུན་ནོ། །ཀ་ཤྱིའི་རྫོང་གཙོད་འགྲེལ་བ་ལས་སྤྱན་ལྟའི་གོ་རིམ་བསྟན་
 པ་ན། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ཡུལ་རགས་པའི་ཕྱིར་དང་པོར་གཟུགས་འཛིན་པ་བསྟན་
 ཏོ། །དོན་དམ་པའི་དབང་གིས་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་
 དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འཛིན་པ་ནི་སྤྲ་བསྟན་ལ། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་འཛིན་པ་ནི་
 ཕྱིས་བཤད་དོ་ཞེས་གོ་རིམས་བསྟན་པའི་མཆོམས་སྒྲུར་བའོ། །གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་
 བདག་མེད་པའི་ཡུལ་ལ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་མངའོ། །ཀྱན་རྫོབ་དུ་ཆོས་ཅན་དུ་སྤྲང་བ་
 ཉིད་དེ་གང་ཟག་མ་ཡིན་ན་ཞེས་གང་ཟག་སྟོང་སྟེ། ཆོས་ཅན་གྱི་ཡུལ་ལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་

ནོ། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཐུན་པ་ནི་སངས་རྒྱུ་ཤི་སྤྱན་ཞེས་བྱ་
སྟེ་ཞེས་གསུངས་འདུག་པས། ཀ་ཤིས་ཤེས་རབ་ཤི་སྤྱན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
རྟོགས་པ་ཡང་ཡོད་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་དམ་བདེན་པ་འདོད་པ་ལྟ་བུར་
མངོན་ནོ། །ཉ་རྟེན་གི་མཆན་བྱ་ལས། མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་ཆེན་དུ་སྤྱན་རྣམ་པ་ལྟ་རྣམ་པ་
གཞིར་བཞག་སྟེ། གཟུགས་མཐོང་བ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཤི་ཆོས་མཐོང་བ་དང་། ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་མཐོང་བ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ལས་ཤི་རྣམ་སྤྲིན་
ལས་བྱུང་བ་དང་། བསམ་གཏན་ཤི་འབྲས་བུའི་ཞེས་སོགས་བྱངས་པ་ནི། གཞུང་འདི་ཉིད་
ལས་འགྲེལ་ཆེན་ཤི་བཤད་ཡམས་གཅིག་ལས་ཞེས་པའི་བཤད་ཡམས་དེ་ཡིན་
སྟེ། ཡང་ཉ་རྟེན་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་ཤི་གཞུང་བྱངས་པ་ལས་ཤི་སྤྱན་དང་ལྟེ་སྤྱན་གཉིས་
ཀར་འཕྲུལ་ཤི་སྤྱན་ཞེས་གསལ་བ་དང་། གཞུང་འདི་ཉིད་ལས་འདིར་འཕྲུལ་ཤི་སྤྱན་ཞེས་
པ་ནི་ལྟེ་སྤྱན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་མི་མཐུན་པས་དབྱེད་དགོས། ཡང་གཞུང་འདི་
ཉིད་ལས། ཕྱི་མ་མ་གཏོགས་པ་བཤད་སྒྱུར་དང་ཡང་མཐུན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རོ་བོ་
ཉིད་མེད་པའི་མདོ་རྒྱན་ཤི་བཤད་སྒྱུར་ལས། སྤྱན་སྤྲ་མ་བཞི་མ་གཏོགས་ཆེག་གིས་མ་
ཟེན་ཞིང་སྤྲ་མ་བཞི་ནི་གཞུང་འདིར་འགྲེལ་ཆེན་ཤི་བཞེད་པ་བཞོད་པ་དེ་དང་མཐུན་པ་
ཡིན་ཏེ། བཤད་སྒྱུར་ལས། ཤི་སྤྱན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྩ་འཕྲུལ་རྒྱུ་བ་བསྐྱེམས་པས་བྱུང་
ཆུབ་སེམས་དབའ་གང་གི་ན་སྟོང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཤི་ཁམས་སུ་
གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཤི་དབྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་ཡང་མཐོང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་
ལས་བྱུང་བའི་མིག་མངོན་པར་འབྱུང་སྟེ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཤི་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལས་
རི་རྒྱུད་བྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ལྟེ་སྤྱན་ནི། ཤི་སྤྱན་བས་ཆེས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའོ། །ཤེས་
རབ་ཤི་སྤྱན་འཕགས་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོད་ཡུལ་ཡིན་
ནོ། །ཆོས་ཤི་སྤྱན་ནི། མདོ་སྟེ་དང་དབྱངས་ཤིས་བསྟན་པའི་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་

ཐམས་ཅད་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་ངོ་བོ་
བཤད་མེད་དོ། །ཡང་ཉེ་ལྷོ་གི་ཆོག་ཟེན་ལྟར་ན་སྤྱན་ཕྱི་མ་འདི་འགྲེལ་ཆེན་གྱིས་དག་
བཙམ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པ་ལ་དང་། བཤད་
སྤྱར་གྱིས་ཟག་པ་ཡོད་མེད་འདུས་བྱས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་
སྤྱུ་རྒྱུད་པ་ལ་གསུངས་པར་བཤད་པས་གཞུང་འདི་དང་མི་མཐུན་ནོ། །གཉིས་པ་ས་
མཆམས་ནི། དང་པོ་འདི་སྤྱན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་དང་། གཉིས་པ་ལྟའི་སྤྱན་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱིར་ལམ། གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་
བཞག །བཞི་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ། ལྷ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྤྱན་རྗེས་མཐུན་པ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ཡོད་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་
ཡོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་དེ་དང་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱིས་
ཡོངས་སུ་དག་མ་དག་གོ་ཞེས་བོད་སྤྱ་མ་དག་འཆད་དོ། །འོན་ཀྱང་ལྟའི་མིག་སྟེ་སྤྱན་
ཆོགས་ལམ་ནས་ཐོབ་པ་པ་ལ་སྤྱོད་མེད་ལ། ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་གི་སྐབས་སུ་
མདོ་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་
ཤེས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ཐོབ་
པར་གསུངས་པས་རྗེས་མཐུན་པ་ས་བདུན་པ་དེ་ནས་ཡོད་དོ། །འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྤྱན་མཆོན་ཉིད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་འདོད་པར་བྱ་སྟེ་སྤྱར་བྱངས་པའི་
བྱང་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོས་བྱང་སེམས་སངས་
རྒྱས་པའི་ཆའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་བཤད་དུ་སྤྱན་ལྟའི་ས་
མཆམས་གསུངས་པ་ནི་བོད་སྤྱ་མའི་བཤད་པ་ལྟར་དང་། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ཀྱི་སྤྱན་དང་པོ་གཉིས་ལམ་མ་ཞུགས་དང་བྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། སྤྱ་མ་

བཞི་ཉན་རང་སློབ་པ་འཕགས་པ་ལའང་ཡོད་དོ། །འོན་ས་མཆོམས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་
ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ས་དེ་དག་ཏུ་དེ་དག་ཐོབ་པས་བྱབ་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིག་ཆར་གསལ་
ལོ། །རང་རེད་ཡིག་ཆར། གསེར་མེད་ལས་འོན་ཀྱང་ལྟའི་སྤྱན་ཆོགས་ལམ་ནས་ཐོབ་པ་
ལ་སྤྱན་མེད་ལ། ས་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་གི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ཐོབ་པར་
གསུངས་པས་རྗེས་མ་བླན་པ་དེ་ནས་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཞེས་འདུག་ཀྱང་ས་བརྒྱད་པ་
ཞེས་པ་དེ་ཡིག་ཅོར་ཏེ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་གི་སྐབས་སུ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་
གསུམ་གང་ནའང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ཐོབ་ཅེས་བྱར་ཅོམ་ཡང་མི་འབྱུང་བ་དང་ས་
བདུན་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་གི་སྐབས་སུ་ཡུམ་བར་མ་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྤྱན་ཐོབ་པ་སྟེ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ས་བདུན་པ་ནས་ཐོབ་ཅེས་གསུངས་པས་ས་
བདུན་པ་ཞེས་བཅས་དགོས། སྤྱིར་སྤྱན་ལྡན་གསུངས་རྒྱས་ལ་མངའ་བར་དོར་གཅོད་
ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཤའི་སྤྱན་མངའ་འཇ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ་བཅོམ་
ལྟར་འདས། དེ་ནི་དེ་ལྟར་ལགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཤའི་སྤྱན་མངའ་འོ་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བཤད་ཅིང་འབྱམ་གྱི་གནོད་འཛོམས་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སྤྱན་
ལྡན་གྱི་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱིར་འཕགས་པའི་ཉི་ལྔ་དགི་ལུང་བྲངས་
ནས་ཤའི་མིག་གི་ཡུལ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ནས་སྤོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་དུ་ངེས་པར་བསྟན་པ་
ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤའི་སྤྱན་ལ་དགོངས་སོ། །གསུམ་པ་རྒྱ་ནི། མདོ་ལས་བྱང་ཆེན་ཤའི་
མིག་སོགས་མིག་ལྡན་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བར་འདོད་པ་དང་དེ་དག་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ནམས་
ཀྱིས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱིན་དུག་ལ་སློབ་
པ་དང་། དགོ་བསྟན་བཙུན་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བཤད་སྤྱར་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཤའི་
མིག་ལ་རྩ་འབྱུང་གི་རྒྱ་དང་བསྐྱོམས་པའི་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་སྤྱན་ལྡན་མ་ནམས་ལ་

ཡང་རྩ་འབྲུག་གི་ཀར་བ་བསྐྱོམས་པ་ཡང་རྩ་ཡིན་ནོ།། བསྐྱོམས་པ་ཡང་ཞེས་པའི་ཡང་
 སྒྲས་པར་ཕྱིན་དུག་ལ་སློབ་པ་བསྐྱུས་སོ། །དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །བཞི་
 པ་དགོས་པ་ནི། མིག་སྟེ་སྐྱུན་ལྡེ་པོ་དེ་དག་ལ་སློབ་པའི་བྱང་ཆེན་རྣམས་ནི་སྐྱུན་མེད་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཛང་རྒྱུ་ཞེས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་པ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་འཕམ་
 འབྲས་བྱ་དང་། སློབ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་གཞན་དོན་སྐྱབ་པ་ན་རང་ཉིད་གིས་དེའི་
 ཐབས་རྣམས་ཤེས་པས་གང་ཟག་གཞན་ལ་རག་མི་ལས་པར་གཞན་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་རང་
 དབང་དུ་འཇུག་པ་ནི་གནས་སྐབས་གྱི་དགོས་པ་ལོ། །གཉིས་པ་རི་ལྟར་འདོམས་པའི་ཚུལ་
 བློ། །གཟུགས་དང་། སྤྱེ་འཆི། དབང་པོའི་རིམ་བཤ། སྟོང་པ་ཉིད། ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་ཡུལ་
 ལྡེ་པོ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་སྐྱུན་ལྡེ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རྩོམ་ཐ་སྟོན་ཅན་དུ་རྒྱུད་ལ་
 བསྐྱེད་ནས་དོན་དམ་པར་སློབ་བྲལ་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་པ་སྟེ་བདེན་
 སྟོང་གི་ངོ་བོར་ཐ་དད་པ་མེད་པར་རྟོགས་ཏེ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སློབ་པར་འདོམས་
 པ་ལོ། །གསུམ་པ་སྐྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པ་ནི། མངོན་
 ཤེས་དུག་བརྗོད་བྱང་བྱས་པ་ལ་འདོམས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས། གང་ལ་གདམས་པའི་
 ཡུལ། དེ་ལ་རི་ལྟར་འདོམས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། རྟེན་གྱི་ས། བརྟེན་པའི་མཆོན་
 ཉིད། བྱང་པར། ས་མཆོམས། དགོས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཐོགས་མེད་གྱི་མངོན་པ་ཀྱན་
 ལས་བརྒྱས་སུ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ཕྱི་རོལ་བའམ། ཉན་ཐོས་
 སམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ་འོག་སའི་ཉོན་
 མོངས་མངོན་འགྱུར་བས་དག་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་བཞི་པོ་
 གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆད་མེད་པ་རྣམས་མངོན་པར་
 སྐྱབ་པོ། །ཆད་མེད་པ་རྣམས་རི་ལྟར་བར་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་ལྷ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།
 །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྷ་བསམ་གཏན་བཞིའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་

འདྲུག་དག་པ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པོ། ། མངོན་ཤེས་དྲུག་པའི་སེམས་
རྟེན་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་རྣམ་ཐར་ཟེལ་གཞོན་ཟད་པ་ཉོན་མོངས་མེད་པ་སྟོན་
གནས་ཤེས་པ་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་སམ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབའ་འམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ་འཕེལ་བ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འདྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པོ་ཞེས་སེམས་རྟེན་
རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཚཱ་བ་དང་པོའི་
ཆེའམ་གཙུག་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་སོ། ། ཀྱན་བརྟུས་པའི་
ལུགས་ཀྱིས་མངོད་པའི་ལུགས་དང་མི་འདྲ་བ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་
བཞིའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འདྲུག་རྣམས་རྣམ་ཐར་དང་ཟེལ་གཞོན་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་
པར་ཅན་གྱི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་དང་རབ་མཐའི་
གཟུགས་མེད་དུ་འདོད་དོ། ། དེས་ན་འདིའི་ལུགས་ལ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ལ་རབ་
མཐའ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། ཀྱན་བརྟུས་ལས། རྣམ་པ་དག་པས་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རབ་ཀྱི་
མཐའི་ཆ་ལས་བྱུང་བའི་བསམ་གཏན་དང་སོ་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་
བསྐྱེད་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཁ་ཅིག་གིས་
ཀྱན་བརྟུས་ཀྱི་ལུང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་ལུགས་ལ་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་ན་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ཡིན་ན་འཕེལ་བ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་
གསུམ་གྱིས་སྐྱུངས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་མི་དགོས་པར་
ཐལ། ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་འཕེལ་བ་གསུམ་གྱིས་
སྐྱུངས་པ་ཞེ་གམི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས། རྣམ་པ་
དག་པས་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཀྱན་བརྟུས་

དར་རྒྱུག་ལས། རྣམ་དག་པས་ཞེས་ཏེ་འཕེལ་བ་གསུམ་གྱིས་སྤངས་པའི་བསམ་གཏན་
གཟུགས་མེད་དེ་དག་རབ་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱ་བྱེད་པར་ཅན་གསུམ་
ལས་བྱུང་བས་རང་གི་རིགས་མ་ཐུན་གཞན་ལས་རྒྱ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལམ་གང་ཡང་རུང་བའི་སེམས་རྟེན་དུ་འགྲོ་རུང་བའི་
བསམ་གཏན་ཙམ་ལ་མི་འཛོག་པར་ལམ་བྱེད་པར་ཅན་རྣམ་ཐར་གསུམ་དང་ཟད་པ་ཐེལ་
གཞོན་ཟག་ཟད་ཀྱི་མཛོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་
གཏན་ལ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ཞེས་བྱ་སྟེ་གཞུང་འདི་ཉིད་ལས་ཡོན་ཏན་བྱེད་པར་
ཅན་གྱི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་ཡོན་ཏན་བྱེད་པར་ཅན་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་
ན། བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ལ་རིམ་གྱིས་ལུགས་མ་ཐུན་དང་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་ལུགས་པ་ནི་
འཕེལ་བ་ཆུང་དུ། དེ་ནས་བར་དུ་རེ་རེ་བཞག་སྟེ་ཐོད་ཀྣལ་ལུགས་མ་ཐུན་དུ་སླིད་ཅེ་བར་
ལུགས་པ་ནི་འཕེལ་བ་འབྲིང་། དེ་ནས་བར་དུ་རེ་རེ་བཞག་སྟེ་ཐོད་ཀྣལ་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་ལུགས་པ་ནི་འཕེལ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། འཕེལ་བ་རབ་དེའི་མཐའ་
རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་ལུགས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
དངོས་གཞི་སྟོམས་འདུག་དེ་རབ་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཞེས་བྱ་
ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་ལ་ལུགས་ན་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ། སླིད་ཅེར་
ལུགས་ན་རབ་མཐའི་སླིད་ཅེ་ཞེས་བྱ་བས་རབ་མཐའ་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཁོ་ན་མི་
བརྩུང་ངོ། །དེ་ལྟར་དུ་ཀུན་བརྩམས་དར་རྒྱུག་དང་རོལ་མཆོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། ། དར་
རྒྱུག་དང་རོལ་མཆོའི་བཤད་པ་དེའི་ཁྲངས་ནི་གོང་དུ་བྲངས་པའི་ཀུན་བརྩམས་ཀྱི་ལུང་དེ་
ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གང་ཐོབ་ན་ཡང་བསམ་
གཟུགས་བརྒྱུད་ཀ་ཐོབ་པས་བྱུང་བོ། །འོ་ན་སྐབས་བཞི་པའི་ཐད་ཀྱི་གཞུང་འདི་ཉིད་

ལས། དེས་ན་ཀུན་བཏུས་སུ་དང་པོ་ལ་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་བའོ་གཞག་
བས་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཞེས་བ་དང་། གཉིས་བ་ལ་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བུལ་བའོ་
བཞག་བས་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཞེས་སྤྲ་མའི་ཆེ་རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་དགོས་
བས་མ་བུལ་ན་དེ་སྤྲ་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་བ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྤྲ་མ་གཟུགས་
མེད་ཐོབ་བ་དང་ཕྱི་མ་དེ་མ་ཐོབ་ཀྱང་སྒྲོམ་བ་འོང་བས་ཞེས་སོགས་གསུངས་བ་མི་འཐད་
བར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོའི་ལྟར་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ཐོབ་བ་ལ་རབ་
མཐའི་བསམ་གཏན་དང་། དེ་ཐོབ་བ་ལ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ཐོབ་དགོས་ཀྱང་རྣམ་
ཐར་སྒྲོམ་བ་ལ་རྣམ་ཐར་ཐོབ་མི་དགོས་བས་སྒྲོམ་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞི་ཐོབ་བ་ཡང་ཡོད་མ་ཐོབ་པའང་སྲིད་བས་སྒྲོན་མེད་དོ། །མཛོད་པའི་ལུགས་
ནི། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་མ་གཏོགས་རབ་མཐའི་གཟུགས་མེད་མི་འདོད་ཅིང་དེ་ཡང་
བཞི་བ་ཁོ་ནར་འདོད་དེ། མཛོད་ཅུ་བ་རང་ལས། རྟུག་པོ་དེ་དག་རབ་མཐའ་བས། །དེ་ནི་
རྣམ་རྟུག་བསམ་གཏན་མཐའ། །དེ་ནི་ས་ཀུན་གྱིས་མཐུན་བྱས། །འཕེལ་བའི་རབ་ཏུ་ཕྱིན་
བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རབ་མཐར་གྱུར་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འདོད་
སེམས་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྒྲོམས་བར་འཇུག་པ་ནས་སྲིད་ཅེའི་བར་ལུགས་
མཐུན་དུ་དང་། སྲིད་ཅེ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་སྒྲོམས་བར་
འཇུག་ནས་འདོད་སེམས་ལ་གནས། དེ་ནས་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྒྲོམས་འཇུག་
པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྒྲོམ་བ་ཆུང་དུ་འཕེལ་བ་ཆུང་དུ། དེ་ལས་བསམ་གཏན་
གཉིས་བ་ལ་སྒྲོམས་བར་འཇུག་པའི་གཉིས་བ་སྒྲོམ་བ་འབྲིང་། དེ་ལས་བསམ་གཏན་
གསུམ་བ་ལ་སྒྲོམས་བར་འཇུག་པའི་གསུམ་བ་འཕེལ་བའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བས་འཕེལ་
བའི་རབ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡ་མཐའ་བཞི་བ་ལ་འཇུག་པས་བཞི་བ་ནི་རབ་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་
བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱེ་སྤྲས་འདོད་དོ། །མཛོད་ཤེས་རྟུག་པོ་དེ་གཟུགས་

མེད་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་མི་བརྟེན་ཏེ། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་བུ་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་
དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ལུལ་དུ་བྱས་པའི་ལུལ་ཅན་ཡིན་པས་གཟུལ་མེད་གྱི་དངོས་གཞིས་
གཟུགས་ལུལ་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟག་ཟད་གྱི་མངོན་ཤེས་ནི་རབ་མཐའི་བསམ་
གཏན་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་སུ་ཡང་མངོན་ཤེས་དྲུག་ཀ་ལ་བསམ་
གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མངོད་ལས། ཟད་པ་མངོན་ཤེས་སྟོབས་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ཟག་ཟད་གྱི་མངོན་ཤེས་དེ་ཟག་པ་ཟད་པ་མཐའི་བའི་
སྟོབས་དང་འདྲ་བར་ཟག་པ་ཟད་པ་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ས་བཅུ་ཅིག་པོ་
ཐམས་ཅད་བར་བཤད་པ་ནི་བྱེ་སྤྱིའི་ལུགས་ཡིན་པས་མི་གཞོད་དོ། །མངོན་ཤེས་རྣམས་
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་དེའི་ཕྱིར། མངོ་སྤེ་རྒྱལ་ལས། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་སྟོབས་འདུག་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོན་བརྒྱུད་གྱིས་
སམ་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་གྱིས་ཤིན་ཏུ་དག་པའི་དག་པ་ཐོབ་ནས། བློགས་མི་རྟོག་པའི་
ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་སྟེ་ཐེན་པ་དང་། སྤྱོད་ཚུལ་མངོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་
པའི་རྣམ་གནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ་སྟོབས་དེ་གསུམ་ལས། མངོན་ཤེས་གྱི་མཐུ་གྲུབ་པ་ཡི་
དམ་པ་སྟེ་ཉན་རང་སོགས་ལས་ཆེས་མཆོག་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་རྟེན་
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་དང་གནས་སམ་གྲོགས་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་ནི་ལྟན། མངོ་ལས་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྣམ་གནས་
གྱི་ཆོས་ཡིད་ལ་བྱས་ན་མངོན་ཤེས་གྱི་མཐུ་འགྲུབ་པར་གསུངས་སོ། །འདིར་རྣམ་གནས་
ཞེས་པ་ནི་མངོན་ཤེས་རང་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་དང་རྗེས་མཐུན་པའི་གནས་ལ་བྱའམ། ཡང་ན་
རྣམ་གནས་ཡིད་བྱེད་ནི་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །འོ་ན་
སྦྱོར་བའི་སྐབས་སུ་མངོན་ཤེས་སྤྱོད་པའི་རྣམ་གནས་སམ་དེ་དག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཞེ་
ན། མངོན་ཤེས་དང་པོའི་རྣམ་གནས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་

ཡང་བར་མོས་ཤིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། མངོན་ཤེས་གཉིས་པ་ལྟའི་ན་བའི་མངོན་ཤེས་
ཀྱི་རྣམ་གནས་ནི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་སྒྲས་བྱལ་བར་མོས་ཤིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་།
། མངོན་ཤེས་གསུམ་པ་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གནས་ནི་བདག་གི་
ལུས་བྱེད་པར་འདི་འདྲ་བ་ལ་སེམས་ཀྱི་བྱེད་པར་འདི་ལྟ་བུ་སྤང་བས་སམ་ཡོད་པས་
གཞན་ལ་ཡང་ལུས་ཀྱི་བྱེད་པར་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པས་སེམས་ཀྱི་བྱེད་པར་འདི་འདྲ་བ་
ཡོད་ཅེས་མོས་ཤིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །མངོན་ཤེས་བཞི་པ་སྟོན་གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་
མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གནས་ནི་རང་དུས་སུ་ཡིད་ཤེས་འགགས་མ་ཐག་པའི་ལུས་སོགས་
ཀྱི་མཚན་མ་སྟེ་རྟགས་བརྒྱུད་ནས་ལུགས་སྟོན་ཏུ་རིམ་བཞིན་ཉིད་མཚམས་སྟོར་བའི་
བར་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །མངོན་ཤེས་ལྟ་བུ་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གནས་
ནི་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱན་དུ་སྤང་བས་བྱལ་བར་མོས་ཤིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། །མངོན་ཤེས་
དྲུག་པ་ཐག་པ་ཐད་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གནས་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་བདག་མེད་དོ་ཞེས་
མོས་ཤིང་ཡིད་ལ་བྱེད་དེ་སྒྲིམ་པའོ། །འོ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་རྣམས་རྟེན་དང་
མངོན་ཤེས་རྣམས་དེའི་བརྟེན་པར་འགྱུར་ཚུལ་རྗེ་འདྲ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། སྐབས་འདིའི་རྟེན་
དང་བརྟེན་པའི་དོན་འདི་ནི་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་བརྟེན་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་དཔེར་ན་
མཁར་གཞིང་ལ་རྒྱ་ལྷག་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་དོ་བོར་འགོ་རུང་མིན་པ་དང་ས་བོན་ལས་སྦྱ་གྲུ་
སྟེ་བ་ལ་སྦྱ་གྲུ་རྒྱ་ས་བོན་དེ་ལ་བརྟེན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དོ་བོར་འགོ་རུང་བ་གཉིས་ཡོད་པ་
ལས། འདིར་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ཞེས་པ་བརྟེན་ཚུལ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་ནོ། །འོ་ན་
བརྟེན་ཚུལ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་
པ་དེ་རྣམས་རྟེན་དངོས་གཞིའི་ས་གང་དང་གང་གི་དོ་བོར་སྟེས་པ་འམ་དོ་བོར་གཅིག་པར་
སྟེས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་སྟེ། ཚུལ་འདི་ནི་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་མངོན་པ་མངོད་དང་ཀྱན་བརྟུས་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་

པའི་བརྟེན། །མདོར་ན་སེམས་རྟེན་ཡོད་པའི་ལམ་གང་ཞིག་ལ། ལམ་དེ་ཉིད་ས་གང་གི་ངོ་
 བོར་སྐྱེས་པའི་ས་དེ་ལམ་དེའི་སེམས་རྟེན་དུ་འཛོག་དགོས་པས་ངོ་བོར་གཅིག་པའི་
 བརྟེན་ཚུ་ལ་ལོ། །འགའ་ཞིག་གིས་ལམ་དེའི་སེམས་རྟེན་ལ་ལམ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་དགོས་
 ཞིང་། སེམས་རྟེན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་དེ་སྐྱེས་པ་ན་ལམ་དེ་རྒྱ་སེམས་རྟེན་དེའི་ངོ་བོར་
 མི་སྐྱེ་ཡང་དེ་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་དུ་བཞེད་པ་ཡང་
 ཡོད། གཉིས་པ་བརྟེན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་
 གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་རབ་དུ་སྤྱེ་
 བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་རིག་པའོ། ། ཡིག་ཆའི་སྤྱན་དང་མངོན་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད་ལ་ཁོ་བོས་ལྟས་ན་བྱད་པར་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་བྱད་པར་ཡོད་པར་འདོད་མཁན་
 ཁ་ཅིག་གིས། ཡིག་ཆར་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་རང་གི་བདག་རྒྱུན་བསམ་གཏན་གྱི་
 དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱད་ཞིང་རང་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་ཞེས་
 སྤྱར་བ་དང་མངོན་ཤེས་ལ་བདག་རྒྱུན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་
 ནས་རང་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་ཞེས་སྤྱར་བས་བྱད་པར་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་
 གསུངས་པའི་དོན་ཡང་། སྤྱན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལས་བྱད་ཡང་སྤྱོན་གྱི་ཟག་
 བཅས་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། མངོན་
 ཤེས་ནི་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་སྟོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་བྱད་པར་ཡོད་ཅེས་ཟེར། འགྲེལ་བ་ལས། རྩ་འབྲུལ་དང་། ལྟའི་ན་བ་དང་། གཞན་གྱི་
 སེམས་ཤེས་པ་དང་། སྤྱོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་
 བྱད་བ་ལྟའི་མིག་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པས། ས་གཡོ་བ་ལ་
 སོགས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་སྤྱ་རྩུང་དུ་དང་ཅིག་ཤོས་
 ཐོས་པ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་

བ་དང་། གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་བ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་བ་སྤྲོད་
བར་བྱེད་བ་ཀླམས་ཞེས་པའི་སྤྲ་མ་དུག་མིང་ངམ་མཆོན་བྱ་དང་སྤྲི་མ་དུག་དོན་ནམ་
མཆོན་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་དག་རིམ་པ་ལྟར་མིང་དོན་དུ་སྤྱར་རོ། །སྤྱར་ཚུལ་ནི། མངོན་
ཤེས་དུག་པོ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་དང་པོ་རྩ་འབྱུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
ནི། མངོན་ཤེས་གང་ཞིག་ས་ཀླམས་བ་དུག་ཏུ་གཡོ་བ་དང་སོགས་པས་བསྐྱས་བ་གཅིག་
ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་བསྐྱར་བ་དང་མང་པོ་གྱུར་ནས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་
རྩ་འབྱུལ་གྱི་བྱ་བ་ཀླམས་ནི་མངོན་ཤེས་འདིའི་ཡུལ་དང་། ཡུལ་དེ་དག་རིམ་བ་བཞིན་དུ་
སྟོན་པར་བྱེད་ཀྱས་པས་རབ་ཏུ་སྤྲེ་བའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནམ་ཞི་གནས་དང་
ཤེས་རབ་སྟེ་ལྟག་མཐོང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་རིག་པ་ནི་རྩ་འབྱུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ཏེ། མདོ་
ལས། ཡུམ་མམ་ཤེར་སྤྱོད་འདི་ལ་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་རྩ་འབྱུལ་སོགས་ཀྱི་མངོན་པར་
ཤེས་པའི་པར་སྤྱོད་རབ་ཏུ་འཐོབ་སྟེ། རྩ་འབྱུལ་གྱི་ནམ་པའམ་བྱུང་པར་དུ་མ་ཀླམས་
ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་བྱེད་དོ། །མངོན་ཤེས་དེས་ནི་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་རབ་ཏུ་གཡོ་བར་
བྱེད་དོ། །གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཉིང་
རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཅེས་མངོན་ཤེས་ལྟག་མ་ལྟའི་མཆོན་ཉིད་ལའང་སྤྱར་རོ། །རྩ་
འབྱུལ་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས། ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བ་དང་
། སྦྱལ་བ་སྟེ་དང་པོ་ལ་ཡང་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བཙེ་བརྒྱད་དང་། གཉིས་པ་ལ་
ཡང་ལུས་དང་ངག་དང་ཡུལ་སྦྱལ་བ་གསུམ་བཅས་གསུངས་འདུག་པས་དེ་དག་གི་དོན་
བཅས་ཞིབ་པར་ཤེས་འདོད་ན་བྱང་སར་གཞིགས་པ་ཞུ། །གཉིས་པ་ལྟའི་ན་བའི་མངོན་
ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། མངོན་ཤེས་གང་ཞིག་རང་གི་བདག་སྟེན་ལྟའི་ན་བ་ལས་སྦྱེས་
ཤིང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་སྤྲ་རྩུང་དུ་དང་ཅིག་ཤོས་ཆེན་པོ་
ཐོས་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་སྤྲེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་སྟེ། མདོ་ལས། དེ་ལྟའི་ན་བའི་

ཁམས་ཀྱི་པར་དག་པ་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱུངས་ཀྱི་མིའི་ན་བ་ལས་འདས་པས་ལྟ་དང་མི་
གཉིས་ཀའི་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་སོ། མི་ལས་འདས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་
ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱུངས་པ་ལ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་མཚོ་སྤྱིན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སའི་འགྲེལ་བར་བཤད་དོ། །འདིར་སྤྱོད་ཆུང་ཞེས་པ་ནི་སྤྱོད་ཐུག་ཞན་
ལའོ། །གསུམ་པ་གང་ཟག་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ནི། མངོན་ཤེས་གང་ཞིག་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་
དང་སོགས་པས་བསྐྱུངས་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སོགས་ཤེས་པར་བྱེད་པས་རབ་རྟུ་
བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་སྟེ། མདོ་ལས། དུམ་དེ་ལ་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆེན་དེས་སེམས་
ཅན་པ་རོལ་དང་གང་ཟག་པ་རོལ་གྱི་སེམས་སེམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
རབ་རྟུ་ཤེས་སོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དུག་གསུམ་དང་བྲལ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་
ཀྱིས་ལ་ཡང་དེ་ལྟ་བུར་ཤེས་པར་གསུངས་སོ། །གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་
འདིས་གང་ཟག་པ་རོལ་གྱི་སེམས་མ་ཟད་སེམས་བྱང་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ཀྱང་
གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་སུ་མདོ་བསྟན་བཅོས་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ནི་དང་པོ་སྟེ་ཐོག་
མར་སྤྱོད་པའི་ཆེན་གང་ཟག་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཤེས་པར་བྱའོ་སྟེ་པའི་
སྟོང་འཕེན་པ་སྤྱོད་དུ་བཏང་བས་དེའི་ཆ་ནས་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སེམས་
མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ན་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅམ་མམ་
སེམས་སྟེང་གི་བག་ཆགས་སད་པ་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བར་སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་འདོད་
དགོས་པས་སེམས་ཅན་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སེམས་དངོས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཇི་
ལྟར་རིགས་སྟེ། རྒྱུད་གཞན་བྱུང་པ་ལས། དེ་དག་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་
པ་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་སེམས་སྣང་བ་དེ་དང་ཀྱིས་མཚུངས་ཁོ་

ན་ཤེས་པ་ལས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེས་པར་གཟུངས་བས་ཐ་སྟོད་
འདོགས་སོ་ཞེས་དང་། ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། རང་དང་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་
ལ་སྟོག་ཆགས་ནམས་དང་། རྣལ་འབྱོར་པས་རང་གི་སེམས་དང་གཞན་གྱི་སེམས་བརྗོད་
དུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མི་རིག་སྟེ། དེ་དག་རང་གི་གཟུང་བའི་ཆ་གཉིས་རང་དང་
གཞན་གྱི་སེམས་ལྟ་བུར་རིག་པ་ན་རང་དང་གཞན་གྱི་སེམས་རིག་གོ་ཞེས་རྟོག་པར་
བྱེད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་ན་རང་དང་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ནི་མི་རིག་
གོ། དཔེར་ན་བྱུང་པའི་ཁ་དོག་འབྲུ་བའི་སྣམ་བུ་ཞིག་གིས་བྱུང་བ་གཡོགས་པ་མཐོང་ན་
སྣམ་བུ་མཐོང་ཡང་སྟོག་ཆགས་དག་བྱུང་བ་མཐོང་ངོ་སྣམ་དུ་སེམས་པ་དེ་བཞིན་དུ་
འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་བལྟའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོས་ལྟར་ན་རྣལ་འབྱོར་ནམས་
ཀྱིས་བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ནམས་པ་དང་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཚུངས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྟེ་བར་འབྱུར་བའི་སྟོན་པ་གཞན་གྱི་སེམས་དེ་
ལ་སྣང་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་སེམས་རང་མཚན་པའམ་དངོས་སྣང་བ་མིན་ཞེས་ཐེར་དགོས་
སམ་དབྱེད་པར་བྱ། །བཞི་པ་སྟོན་གནས་རྗེས་སུ་བླ་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ནི། མངོན་ཤེས་གང་ཞིག་རང་དང་གཞན་གྱི་སྟོན་གྱི་ཆེ་རབས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྗེས་
སུ་བླ་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་སྟེ། མདོ་ལས། དེ་སྟོན་གྱི་
གནས་རྗེས་སུ་བླ་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པས་སྟོན་གྱི་སྟེ་བ་གཅིག་ཀྱང་རྗེས་སུ་བླ་པ་རོ།
།གཉིས་དང་གསུམ་ནས་བརྒྱ་སྟོང་གི་བར་དུ་ཡང་རྗེས་སུ་བླ་པ་རོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནམས་ཀྱིས་ནི་སྤར་རང་རང་གི་མ་སྟོང་བ་བླ་པར་མི་རུས་པར་
འདོད་དོ། །ཁོ་ན་དེའི་ལུགས་ལ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སོ་སྟེའི་སྟོན་གནས་རྗེས་བླ་པ་གྱི་
མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གནས་གཙང་གི་ལྟའི་སྟེ་བ་བླ་པ་དེ་ལྟར་འཐད་དེ། དེ་དག་དེར་སྟེ་མ་
སྟོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོང་བ་ལ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་སྟོང་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་གནས་

གཙང་མ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་ཐོས་པས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་སྒྲོན་མེད་
ཅེས་བྲེ་སྤྲས་ཟེར་རོ། །ལྟ་བུ་གཙོ་བོར་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་གྱིས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་
བ་སྟེ་བསྒྲུམས་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་འཁོར་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། མངོན་
ཤེས་གང་ཞིག རང་གི་བདག་ཆེན་དུ་གྱུར་བའི་ལྟ་འཁོར་གི་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་
ཞིང་། ཕྱོགས་བརྩེའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྤྱི་བ་དང་དེ་དག་གི་
གཟུགས་མཆོག་དམན་འབྲིང་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་
བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་སྟེ། མདོ་ལས། དེ་ལྟ་འཁོར་གི་རྣམ་པར་དག་པ་བསམ་གཏན་གྱི་
སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་མེད་མེད་ཀྱི་ལས་འདས་པས་སེམས་ཅན་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྤྱི་བ་
དང་དེ་དག་གི་ཁ་དོག་སྤྲུག་པ་དང་མི་སྤྲུག་པ་དང་བཟང་བ་དང་ངན་བ་དང་ལས་དགེ་མི་
དགེ་རྗེ་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དུ་བདེ་འགོ་དང་ངན་འགོར་ཉི་བར་འགོ་བ་སྟེ་སྤྱི་བ་རྣམས་རབ་ཏུ་
ཤེས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ལྟ་འཁོར་གི་མངོན་ཤེས་འདི་དང་ལྟ་འཁོར་གི་གམ་ལྟ་འཁོར་
སྤྲུག་གཉིས་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། འཕགས་པས་ཉི་སྒྲུབ་དུ་སྤྲུམ་ལྟ་འཁོར་སྤྲུག་དང་ཕྱི་མ་
ལྟ་འཁོར་གི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་རིམ་པ་ལྟར་གཙོ་བོར་སྤྲོན་གྱི་ཟག་བཅས་
དགེ་བའི་ལས་དང་། གཙོ་བོར་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་བསྒྲུམས་སྟོབས་ལས་བྱུང་བར་
གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱོད་དཔོན་སེང་བཟང་འདིས་ཀྱང་འཕགས་པས་གསུངས་པ་དེའི་རྗེས་
སུ་འབྲངས་ནས་འགྲེལ་བ་འདི་དང་རྒྱན་སྒྲུབ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །འབྲུམ་གྱི་
གཞོན་འཛོམས་མཛད་པས་འཕགས་པས་གསུངས་པའི་བྱུང་བར་དེའི་སྟེང་དུ་དེ་གཉིས་
གཅིག་སྤྲུག་དང་ཅིག་ཤོས་མངོན་ཤེས་ཀྱི་སྟེ་ཆོན་ཡིན་པས་སྟེ་ཆོན་མི་གཅིག་པའི་བྱུང་
བར་དང་། ཡང་སྤྲུམ་ལྟ་འཁོར་སྤྲུག་གིས་ཕྱོགས་བརྩེའི་སེམས་ཅན་གྱི་འཆི་འཕོ་བ་ཙམ་
མཐོང་བ་དང་། ལྟ་འཁོར་གི་མངོན་ཤེས་འདིས་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐོང་བས་
ཡུལ་གྱི་བྱུང་བར་སྟེ་བྱུང་བར་གསུམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྟེ་ཆོན་གཅིག་

མི་གཅིག་ནི་བྱད་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚོད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་བྱད་པར་འབྱེད་བྱེད་དུ་མི་
འཐད་ལ་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་མདོ་ལས་
གསུངས་པ་ནི་འཆི་འཕོ་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྡེ་
ཆོན་གཅིག་མི་གཅིག་དང་ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་པ་མི་འཐད་པ་དེས་ན་འཕགས་པས་
གསུངས་པ་ལྟར་བྱད་པར་སྤྲ་མ་སྟེ་དང་པོ་ཉིད་རིགས་སོ། །ཉེ་ཁྲིཀ་ལས་ལྟའི་མིག་གི་
མངོན་ཤེས་ཀྱང་མར་མེ་ཕུལ་བའི་ནམ་སྟོན་དུ་སྤར་ལུང་བྲངས་པས་ལྟོག་པའི་ཆ་ཤས་
ཀྱིས་བཞག་པ་མངོན་ལོ་ཞེས་གསུངས་འདུག་པས་དེ་ལ་དབྱུང་དགོས་པར་སྤང་ངོ། །
ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས་སྟུན་དང་མངོན་ཤེས་ལ་དགེ་བ་ཡིན་དགོས་པར་བསམས་ནས་
ཉི་སྤང་ལས་གསུངས་པ་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་སྤྲར་
འདུག ཡིག་ཆར་ལྟའི་སྟུན་དང་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ལ་སྤྲར་ནས་གསུངས་
ཀྱང་སྟོན་མེད་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱི་ལྟའི་སྟུན་དེ་སྟོན་ཐག་བཅས་དགེ་བའི་ལས་ལས་བྱུང་
བ་ཅུམ་གསུངས་ཀྱི། མངོད་ལས། ནམ་སྟོན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་ནམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུག་པ་ཐག་པ་ཐད་པའི་
མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། མངོན་ཤེས་གང་ཞིག རང་གི་བདག་རྒྱུན་རབ་མཐའི་
བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞིང་། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། གཟུང་བ་ཕྱི་
དོན་དུ་དང་འདྲིན་པ་དོན་དམ་དུ་ནམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་
པའམ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་སྟེ། མདོ་ལས། དེ་ཆགས་
སོགས་ཉོན་མོངས་པ་སོགས་སྤར་མི་སྟེ། བ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་ཡེ་
ཤེས་མངོན་པར་བསྐྱབས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ། རང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་མི་ལྟང་ཞིང་
བླ་མེད་རྫོགས་བྱུང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་བྱའོ་སྟུམ་པ་མ་གཏོགས་པ་
ཆོས་གཞན་དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་སོགས་འགའ་ལ་ཡང་སྟོན་པ་སྟེ་དེ་བར་མི་བྱེད་དོ།

།ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡིག་ཆར། མངོན་ཤེས་དྲུག་གི་ནང་ཚན་གང་ཞིག ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་
བར་སྤངས་པ། ཟག་ཟད་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ་ལྟར་ན། དག་བཙུག་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཡིན་ན་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་
ལྟར་ན་ཟག་ཟད་མངོན་ཤེས་ལ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་ཐལ་
བས་དབྱུང་བར་བྱ། དེ་ལྟར་མངོན་ཤེས་དྲུག་པོ་དེ་ཡང་རང་ཉིད་ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་
སྐྱེས་པའི་ས་དེ་ཉིད་དང་དེའི་འོག་སར་གཏོགས་པའི་རྩ་འཁྲུལ་དང་སོགས་པས་འོག་
སར་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་སོགས་རྣམས་ཀྱི་གོང་སར་མི་རྣམས་ཞེས་མངོན་
ལས་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། མངོན་ལས། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་བུས་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞི་བཞི་པོ་གང་ལ་བརྟེན་ཡུང་རང་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ས་དེ་དང་དེའི་འོག་སས་བསྐྱུས་པ་
རིག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི་གོང་སས་བསྐྱུས་པ་མི་རིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་། མངོན་ཤེས་དྲུག་གི་ངོ་བོ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། མངོན་ཤེས་རྣམས་པ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་ནི་
རྣམས་པ་གོལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒོ། །ཞེས་སྟོམས་འདུག་གི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་པ་ལས་གོལ་
བའི་རྣམས་གོལ་ལས་དུ་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་
ནི། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་ལྟག་རྣམས་དགེ། །ཞེས་མངོན་ཤེས་དང་པོ་གཉིས་དབང་ཤེས་དང་
ལུང་མ་བསྟན་དང་ལྟག་མ་རྣམས་དགེ་བར་གསུངས་ལ། དེའི་ལུགས་ལ་དབང་ཤེས་ཕྱི་
མ་གསུམ་ལ་མངོན་ཤེས་མི་འཛོག་པ་ནི། དེ་གསུམ་གྱིས་ཡུལ་དང་མ་སྤང་བར་འཛིན་མི་
རྣམས་པ་དང་རང་དང་མཉམ་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཡུལ་འཛིན་མི་རྣམས་པས་ཡིན་ནོ། །ཀྱུན་
བརྒྱས་སུ་མངོན་ཤེས་དྲུག་ཀ་ཡང་ངོ་བོ་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་བཤད་དོ། །དེ་
ཡང་གཙུག་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །མིག་ནའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ལྟའི་མིག་དང་ལྟའི་རྣ་
བའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ལྟག་མ་བཞི་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་ནོ། །གསུམ་པ་བྱུང་བར་
ནི། འབྲུམ་གྱི་གནོད་འཛོམས་ལས། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་འཛིག་རྟེན་པ་དང་ཉན་ཐོས་

དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀླུ་མ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པས་ནི་བདག་དང་རྟོགས་པ་མཚུངས་པ་
སྟེ་མཉམ་པ་དང་། བདག་པས་རྟོགས་པ་དཔལ་བ་ཀླུ་མ་གྱི་སེམས་ལ་སོགས་པས་
བསྐྱུས་པ་གཟུགས་དང་སྤྱད་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་མཐུ་བཅས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་དེ་
ཅས་དུ་ཟད་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཉོན་སྤྱིབ་དང་ཤེས་སྤྱིབ་མངོན་འགྱུར་བས་
ཡོངས་སུ་དག་པའི་ས་ལ་གནས་པ་ཀླུ་མ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་
བཙུ་མ་ལྟ་འདས་ལ་སོགས་པ་རང་ལས་ས་གོང་མ་གནས་པ་ཀླུ་མ་གྱི་ཐུགས་ཀྱི་རུས་
མཐུ་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །
འདི་མངོན་ཤེས་དུག་ཀ་ལ་ཇི་ལྟར་སྤྱད་དགོས་མིན་དང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་མཐུ་ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་མིན་སོགས་ལ་དབྱེད་པར་ཞུ། །བཞི་པ་ས་
མཆའ་མ་ནི། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་ནི་ཕྱི་རོལ་བ་དང་ཡང་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་ལ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་མངོན་ཤེས་དུག་ཅི་
རིགས་པ་ཡོད་དེ། ཡུལ་འདི་སྤྱད་དགོངས་སུ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་རིགས་པར་ཆོགས་ཀྱི་ས་དང་
དེའི་གོང་མ་གོང་མའི་ས་ཡི་གནས་སྐབས་ཀླུ་མ་སུ་ཡང་རྟོགས་པ་མཆོག་དང་དེ་ལས་
རབ་ཏུ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཏེ་ཁྱད་པར་གྱིས་སྤྱན་ལྟ་ཀླུ་མ་ས་སོ་སོར་
ཐོབ་ལ་མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་ཀླུ་མ་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །
སྤྱིར་ཉན་རང་དག་བཙུ་མ་ལ་ཡང་མངོན་ཤེས་དུག་པ་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་འདི་མཆོན་
ཉིད་པ་ཡོད་ཀྱང་དངོས་བསྟན་གྱི་མངོན་ཤེས་འདི་ནི་རང་རྒྱུད་སྤྱིབ་པ་གཉིས་ཀའི་ཟག་པ་
ཟད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས་བཤད་དོ། །འོན་
ཀྱང་མངོན་ཤེས་འདི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་དག་ལྟ་ལས་གསུངས་ཏེ། ཇི་
སྐད་དུ་ཇི་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་དང་མངོན་ཤེས་དུག་པ་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལ་ཡོད་ཅེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལ་ཉི་སྤྱིབ་

གཉིས་མངོན་འགྱུར་བ་ཟད་པས་དེ་གཉིས་ཀ་རྗེས་མཐུན་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱུས་
 གི་ས་ལ་ནི་སྤྱི་བ་བ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་བ་ཟད་པས་དེ་གཉིས་ཀ་མཚན་ཉིད་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་བ་དང་ངི་མས་ཡོངས་སུ་དག་བ་དང་ཡོངས་སུ་དག་བ་མཐར་ཐྱིན་བ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ལ་རྗེས་མཐུན་བ་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་
 སམ་སྟེ། མངོན་ཤེས་འདི་ལ་རྣམ་བཤད་ལས། ཉོན་མོངས་བ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་བ་
 སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་། སྤངས་པའི་བྲལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པས་སྟོབ་ལམ་ན་ཡོད་དོ་སྟེ། ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས་མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོར་
 གསུམ་སོགས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་པ་ཅི་རིགས་བ་ཟད་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་
 ཞེས་གསུངས་པས་མཐོང་ལམ་ནས་བཞག་གོ། །ལྷ་བ་དགོས་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་རྣམས་མངོན་ཤེས་དུག་པོ་དེ་དག་དངོས་དང་རྗེས་མཐུན་བ་ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 གཞན་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་བ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ལ་དགོད་པ་དང་། འཕགས་པའི་སྤྱི་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱམས་བ་དང་། རང་ལ་ཡིད་
 དུ་འོང་བའི་ཡུལ་དང་འཕྲད་པ་དང་། ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱག་བྱ་བར་འོས་བ་དང་། སངས་
 རྒྱུས་རྣམས་ལས་ལུང་བསྟན་འཕྲོལ་བའི་ཞེས་མདོའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་དགོས་དོན་ཏེ་
 བན་ཡོན་འཕགས་པས་ཉི་སྤང་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །རྣམ་བཤད་ལས། མངོན་
 ཤེས་དུག་པོ་འདི་དག་དང་ལྡན་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་
 སྤྱི་བ་རྣམས་རྣམས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་ཐོས་ཤིང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི་བསྟན་
 བཅོས་ལས་བཤད་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །གཉིས་བ་དེ་ལ་རི་ལྟར་འདོམས་པའི་ཚུལ་ནི། རྩ་
 འཕྲུལ་གྱི་བྱ་བ་སོགས་ཡུལ་དེ་དུག་དང་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་མངོན་ཤེས་དུག་པོ་དེ་དག་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའས་ཐ་སྟད་ཅམ་དུ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་དོན་དམ་པར་ནི་དེ་དག་རྣམས་
 གཞོད་མ་ནས་བདེན་པར་བྱལ་བའི་སྟོས་བ་ཉི་བར་ཞི་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཏེ་དེ་དག་བསྐྱབ་

བོ་ཞེས་མདོ་ལས་སྟོན་པའོ། །འདིར་བྱས་དགེ་བའི་མཆོན་མ་གང་མཆིས་པ། །རྒྱལ་བའི་
དབང་པོ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དང་། ། ཡབ་རྗེ་སྒྲ་མ་དབྱེས་པའི་མཆོད་པ་དང་། །མ་ལུས་
འགོ་བ་བདེ་བའི་རྒྱ་རུ་བསྟོ། །

ཞེས་ཏེ་ཉོར་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་ཆོ་དབང་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་རྒྱལ་ཁྲ་བའི་དམར་
ཕྱོགས་ཀྱི་རྫོགས་པ་གསུམ་པར་སེ་ར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲིང་དུ་སྦྱར་བ་དགེའོ།

ཙོང་གཞི་དགུ་པ།

བགྲིས་ལྷན་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་སྟོ་བཟང་ཤེས་རབ།

བཞི་པ་ལ་གཉིས། མཐོང་ལམ་དང་། སྟོམ་ལམ་ལ་གདམས་པའོ་ཞེས་པ་ནས་དེས་ན་ཐོད་
བརྒྱལ་བ་དང་། རིམ་གྱིས་པ་གང་ཡང་ཡིན་པའི་དགེ་འདུན་ནི་དུ་མ་ཞིག་འོང་བར་སྒྲུང་རོ་
ཞེས་པའི་བར།

༥ ཡུམ་གྱི་སྤྲུལ་དོན་མཁྱེན་གསུམ་སྟོར་བཞིའི་ལམ། །

ཇི་བཞིན་འགྲེལ་མཛད་འཕགས་བོད་མཁས་པའི་མཆོག།

ཕྱག་འོས་ཀྱན་ལ་སྟོ་གསུམ་རབ་བརྟུང་དེ། །

སྐབས་འབབ་བརྗོད་དོན་ཅུང་ཟད་སྒྲིང་ལ་རེམ། །

གང་སྒྲིང་བར་བྱ་བ་ནི་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་སྒྲིང་བའི་མཆོན་བྱེད་དཔའི་
དགེ་འདུན་གྱི་ཐད། དགེ་འདུན་གྱི་གངས། བརྗོད་པའི་ཚུལ། ལྷགས་གནས་གང་ལ་
བཞག་པ། འབྲས་བུ་རྣམས་འཐོབ་པའི་ཚུལ་ལོ་ཞེས་ས་བཅད་བཞིའི་དོན་ལ་འབྲུ་སྟོན་
དང་ཅུང་ཟད་དོགས་དཔྱོད་འགོད་ཁུལ་བཞི་ན། དང་པོ་ནི། སྟེས་བུ་བྱུང་བཞིའམ་ཞེས་
པ་ནས་ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་ནི་དགེ་འདུན་གངས་འཕྲེན་གྱི་
བཤད་གཞི་ཡིན། སྟེས་བུ་བྱུང་བཞི་ནི། རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་འབྲས་གཉིས་དང་། སྤྱིར་
འོང་ལྷགས་འབྲས་གཉིས། སྤྱིར་མི་འོང་ལྷགས་འབྲས་གཉིས། དག་བཙུམ་ལྷགས་འབྲས་
གཉིས་བཅས་དེ་རྣམས་ཆ་རེ་ལ་བྱུང་དང་། རེ་རེ་ནས་གངས་འཕྲེན་ན་ལ་བརྒྱད་དུ་སྦྱར་

བ་ཡིན། དེ་བརྒྱུད་པོ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་དགོ་འདུན་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གངས་འབྲུག་པ་ཡིན་གྱི་སྦྱར་ཐེག་དམན་གྱི་དགོ་འདུན་ཡིན་ན་དེ་བརྒྱུད་པོ་གང་རུང་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཚོགས་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཐེག་དམན་གྱི་དགོ་འདུན་ཡིན་ཀྱང་དེ་བརྒྱུད་གང་རུང་མིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་དེ་རྣམས་འཕགས་པ་དང་སོ་སྦྱེ་གང་ཡིན་ལ་མངོན་པ་གོང་འོག་རུང་ཟད་མི་མཐུན་པ་ནི་མངོན་ལུགས་ལྟར་ན་བརྒྱུད་ཀ་ལ་འཕགས་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་བཞེད། དེ་ཡང་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་དང་། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་ལྷགས་པ་དང་དེའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལྷགས་པ་གསུམ་མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་ལྷགས་པ་དང་། འབྲས་གནས་གང་ཡིན་ལ་སྒྲོམ་ལམ་ཐོབ་པས་ཁྲབ་པར་བཞེད་དེ། བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་སྒྲོམ་ལམ་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། མངོན་པ་གོང་མ་ལྟར་ན་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་སྦྱོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་བཞག་ཅིང་། གཞན་ལྷགས་པ་རྣམས་མངོན་ལུགས་ལྟར་མཚུངས་པར་གསུངས། འབྲས་གནས་ལ་ཐོད་ཀླལ་པའི་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་གནས་གཉིས་དང་། རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ལ་མཐོང་ལམ་པའང་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་འབྲས་གནས་གཞན་ལ་སྒྲོམ་ལམ་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་གསུངས་པ་ནི་མངོན་པ་ཀྱན་བརྟུས་ཀྱི་ལུགས་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི་རྗེའི་རང་ལུགས་ལ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་འབྲས་གནས་གཉིས་ལ་མཐོང་ལམ་པ་ཡོད་པར་བཞེད་དམ་སྟེ།

གཉིས་པ་བརྟུར་སྦྱོར་ཚུལ་ལ། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་བ་དང་། རིམ་གྱིས་པ་དང་། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་དགོ་འདུན་ཞེས་བརྟུར་སྦྱོར་ཚུལ་གསུམ་ལས། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་བ་ལ་མངོན་པ་གོང་འོག་ལས་པལ་ཆེར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྡོན་དུ་སོང་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སྡོན་དུ་སོང་བ་ཞེས་བརྟུར་མཛད་ཅིང་། འདིར་དེ་གཉིས་ལ་ཐོད་ཀླལ་བ་ཞེས་བཏགས་པ་ནི་དོན་གྱི་འཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་དང་།

འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་བ་གཉིས་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཤེས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིམ་གྱིས་བ་ཞེས་བ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་བ་ལ་བརྗོད་ན།
འདིས་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་མི་བྱེད་པར་ཐོད་དུ་ཀླལ་བའི་ཕྱིར། རིམ་གྱིས་བ་དང་། སྤང་
བྱ་ཅིག་ཅར་བ་གཉིས་ལ་ལམ་རིམ་གྱིས་བ་དང་། ལམ་ཅིག་ཅར་བ་ཞེས་མཁས་པ་སྤྲུལ་
འགས་བརྗོད་སྟེ་རྩལ་མང་ཡང་། དེ་ལ་རྗེས་དེ་དག་གིས་ནི་བརྗོད་དག་གི་དོན་གཏན་
ནས་མ་རྟོགས་པར་མཐོང་སྟེ་ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་ལམ་རིམ་གྱིས་བ་དང་ཅིག་ཅར་བ་
ལ་བྱེད་ཆེ་ཆོག་ལམ་ནས་ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་མི་སྟོབ་ལམ་བར་ལྡ་དང་། ཡང་ན་
སྟེར་བའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ། རྣམ་གྲོལ་ལམ། བྱེད་པར་གྱི་ལམ་བཞི་ལ་སྦྱར་
ནས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས་མ་འདས་ཤིང་གང་ལ་སྦྱར་ཀྱང་ལམ་དེ་རྣམས་རིམ་ཅན་
དུ་སྦྱེ་བ་མ་གཏོགས་ཅིག་ཅར་དུ་སྦྱེ་བ་ནམ་ཡང་མི་སྟོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་
ལ་རིམ་གྱིས་བ་ལ་འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་བའི་ལྷས་བྱངས་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་བ་དང་།
སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ལྷས་བྱངས་པའི་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་བ་གཉིས་སུ་རེས་བ་ཡིན།

གསུམ་པ་ཞུགས་གནས་གང་ལ་བཞག་པ་ལ། ཐོད་ཀླལ་བ་གང་ལ་བཞག་པ་
དང་། རིམ་གྱིས་བ་གང་ལ་བཞག་པ། ཅིག་ཅར་བ་གང་ལ་བཞག་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ཐོད་ཀླལ་བ་ལ་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ཞུགས་གནས་བཞི་སྟོད་ཀྱི་གཞན་རྒྱན་
ཞུགས་དང་དབྱ་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས་མི་སྟོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་མི་སྟོད་པའི་
རྒྱ་མཚན་གཉིས་ལས། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ནས་མི་སྟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ནི། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་བ་ཞེས་འབྲས་བུ་སྤྲུལ་དོར་ནས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་འབྲས་བུ་
གོང་མ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་བརྗོད་ན་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལས་འབྲས་བུ་འོག་མ་མི་
སྟོད་པའི་ཕྱིར། སྤངས་པའི་སྟོན་ནས་མི་སྟོད་པ་ནི་ཐོད་ཀླལ་བ་ཞེས་བ་དེ་རང་རང་གི་སྤང་
བྱ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་སྤངས་པའམ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་ལ་གོ་དགོས་ན་རྒྱན་ཞུགས་

ཀྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་སྤངས་པ་མི་སྤྲོད་
པའི་བྱིར། དག་བཙུང་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཐོད་ཀླལ་མི་སྤྲོད་པ་ནི་རང་ལས་འོག་མའི་འབྲས་
བུ་གསུམ་གང་རུང་མཐོན་དུ་མ་བྱེད་པར་དག་བཙུང་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་མི་སྤྲོད་པས་
འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་དཀའ། དག་བཙུང་པའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་ལ་བར་
ཆད་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྤྲོད་ཉོན་དགུ་བ་ས་བོན་དང་བཅས་སྦྱོང་དགོས་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་
དེ་ལྟར་མི་རྒྱས་པས་སྤངས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་འཛོག་ཚུལ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རིམ་གྱིས་པ་ནི་རྒྱུན་ཁྲུགས་ནས་དག་བཙུང་བར་གྱི་ཁྲུགས་གནས་བརྒྱད་
ཀར་བཞག་པར་གོ་ལོ། ཅིག་ཅར་བ་གང་ལ་བཞག་པ་ནི་རྒྱུན་ཁྲུགས་དང་དག་བཙུང་
འབྲས་གནས་གཉིས་ལ་གསུངས་ཤིང་དེས་རིགས་པས་རྒྱུན་ཁྲུགས་ཁྲུགས་པ་དང་
དག་བཙུང་ཁྲུགས་པ་གཉིས་ལ་ཡང་ཅིག་ཅར་བ་ཡོད་པར་ཤེས་རུས། དེ་ཡང་འབྲས་བུ་
ཁྲུགས་ལམ་སྡོན་དུ་སོང་བ་ལས་འོང་དགོས་ན་ཁྲུགས་པ་ལ་ཅིག་ཅར་བ་མེད་ན་འབྲས་
བུའི་སྐབས་དེ་ལྟར་འོང་དོན་མེད་པའི་བྱིར། འབྲས་བུ་བར་བ་བྱིར་འོང་དང་བྱིར་མི་འོང་
གཉིས་ལ་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་མི་འོང་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་མི་སྤྲོད་
དེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་ཞེས་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་ནས་སྤྲོད་
ཅེའི་བར་གྱི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་ཅིག་ཅར་དུ་སྦྱོང་བ་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་སྤང་
ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་སྦྱོང་བའམ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་འཛོག་དགོས་པའི་
བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བྱིར་མི་འོང་ཡང་མི་སྤྲོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མཐོན་
དུ་མི་བྱེད་པར་དག་བཙུང་པའི་འབྲས་བུ་མཐོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་པའི་སྡོན་དུ་འགྱུར་
པའི་བྱིར་ཉེ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བྱིར་མི་འོང་ཡང་མི་སྤྲོད་དེ་
འདོད་པའི་དགུ་བ་སྤངས་ན་སྤྲོད་ཅེའི་དགུ་བ་ཡང་སྤངས་ནས་དག་བཙུང་དུ་འགྱུར་བས་
སོ་ཞེས་གསུངས། ཁ་ཅིག་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་ལ་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་ཡིན་

བས་བྱུང་ཅེས་སྒྲ་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སོ་སྟེ་དང་ཁམས་གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་གཞི་མ་ཐུན་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བསེ་རུ་
ལྟ་བུ་ནི་སྟོར་ལམ་སྟེད་ཕྱིན་ཆད་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་
བརྟེན་ནས་སྟེ་དགོས་ཤིང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་འདོད་པ་ལ་འདུན་
པའི་ཉོན་མོངས་དགུ་བ་སྟོང་དགོས། དེ་ཅིག་ཅར་བ་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་སྤྱད་ཉོན་དགུ་བ་ཡང་
སྟོང་བར་འགྱུར་བས་དེ་སྟོར་ལམ་ཐོབ་པ་དང་དགྲ་བཙུམ་པར་གྱུར་པ་དུས་མཉམ་པར་
ཐལ་བའི་སྟོན་འཇུག་གོ།

བཞི་པ་འབྲས་བུ་རྣམས་འཛོལ་པའི་ཚུལ་ལ་འབྲས་བུ་དེ་དག་ལམ་གང་གིས་
དང་། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་དང་། ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའོ། འབྲས་བུ་དེ་དག་ལམ་གང་
གིས་ཐོབ་ཚུལ་ལ་གསེར་བློང་ལས་འདས་ལམ་དང་། ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ལམ་གཉིས་
གྱིས་ཐོབ་ཚུལ་གསུངས་པ་ལས། མཐོང་ལམ་དང་སྟོམ་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཚུལ་
གསལ་བར་མ་གསུངས། དེ་ཡང་འབྲས་བུ་དང་མཐའ་གཉིས་དངོས་སུ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ལམ་
ལ་འདས་ལམ་ཡིན་དགོས་པ་ནི། འབྲས་བུ་དང་པོ་ལམ་རྗེས་བཟོད་དང་། དགྲ་བཙུམ་པའི་
འབྲས་བུ་སྤྱད་ཉོན་དགུ་བའི་དངོས་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་བར་པ་གཉིས་ལ་ཐོད་ཀླལ་བ་གཉིས་དངོས་སུ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ལམ་ལ་
འདས་ལམ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་དངོས་སུ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ལམ་ལ་ལམ་རྗེས་བཟོད་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་ལ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་ལམ་གཉིས་གྱིས་ཐོབ་པར་གསུངས་པས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བཟོད་ན་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་འདོད་ཉོན་དགུ་བའི་
དངོས་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཚུལ་ཅུང་དཔུང་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་
ནས་སྟུང་མོ།

འབྲས་བུ་དེ་རྣམས་མཐོང་ལམ་དང་། སྒོམ་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཚུ་ལ་ལ།
འབྲས་བུ་དང་པོ་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནས་ཐོབ་པ་དང་། ཐར་གྱིས་པའི་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་
སྒོམ་ལམ་དང་། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་མཐོང་ལམ། དག་
བཙུང་པའི་འབྲས་བུ་སྒོམ་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་སྡོང་པོ་རྒྱན་ལས་གསུངས། དེ་
ཉིད་ལས། མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྲིད་ཅེའི་
སྒོམ་སྤང་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། མཐར་གྱིས་
པའི་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒོམ་ལམ་དང་འཛིག་རྟེན་ཞི་
རགས་རྣམ་ཅན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གཉིས་ཀས་ཐོབ་པར་ཡོད་པར་སྡོང་པོ་རྒྱན་གྱི་དགོངས་
པ་ཡིན། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་འབྱུང་གནས་ཀྱི་གསུང་དུ། དེ་གཉིས་སྒོམ་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐོབ་དགོས་པར་མ་ཟད་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒོམ་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་དགོས་
པར་གསུངས། གང་ཉིད་ཀྱི་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་རྣམ་གཞག་ལས། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་
ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ། དེ་འབྲས་བུ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ། དག་བཙུང་པའི་འབྲས་བུ་
གསུམ་པོ་སྒོམ་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཡང་
དེ་ཉིད་ལས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ། འདོད་
ཉོན་དུག་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་དུ་ཐོབ། འབྲས་བུ་
རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་དུ་ཐོབ། དག་བཙུང་པའི་འབྲས་བུ་དེ་སྲིད་ཉོན་དགུ་པའི་
དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་སྒོམ་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གུ་གཤེ་མཁས་གྲུབ་འཇམ་དབྱངས་ཤེན་པ་སྟོ་གོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་དུ། རིམ་
གྱིས་པའི་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ཀྱང་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་

ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། གང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་
 མཐའ་དབྱེད་ལས། རིམ་གྱིས་པའི་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ཀྱང་མཐོང་ལམ་ལ་བརྟེན་
 བས་ཐོབ་པར་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་
 ལྷགས་པ་གཉིས་པོ་དེ་མཐོང་ལམ་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིར་འོང་ལྷགས་གནས་
 གང་རུང་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དེ་གཉིས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་པོ་དེ་རིམ་པ་བཞིན་འདོད་ཉོན་ལྷག་
 པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་བྱེད་དགོས་པར་ཐལ། ཕྱིར་འོང་ཡིན་ན་འདོད་ཉོན་ལྷག་
 པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པས་ཁྲབ་པ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། དེ་དགུ་
 པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས་རིམ་པ་
 བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་
 ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས། གསུང་དེའི་སྤྱིང་པོ་དྲིལ་ན་དེ་གཉིས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་དགོས་
 ཕྱིན་ཆད་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་དགོས། དེ་
 ལྟར་ན་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་འདོད་ཉོན་ལྷག་པ་ས་
 བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་
 པ་དང་། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པར་ཐལ་བས་དེ་ལྟར་ན་དེས་
 ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་མ་བྱས་པར་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱས་
 པར་འགྱུར་པའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་སྟམ་པ་ཡིན་ནམ། རང་སྒྲོམ་དཔག་ཆོད་བྱས་ན་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་ངེས་ཅན་མ་ཡིན་པར་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་

བ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ན་འགྲིག་གས་སྟུང་སྟེ། འདིའི་ཐད་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་ལས།
དེ་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་རྗེས་སུ་འཛོལ་དགོས་པར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་
མཐོང་ལམ་དང་སྟོམ་ལམ་གསལ་ཁ་གང་ཡང་མི་སྤང་ཞིང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་སྟོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་དགོས་ཞེས་བརྗོད་ན་
ནི་ཅུང་མི་བདེ་བར་གོང་ལུས་ལྟར་དང་། ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་གྱི་སྟོམ་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐོབ་པ་ཡོད་ན་དེ་འདྲའི་མཐོང་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་ཡང་ཁས་ལེན་རུང་ངམ་སྟུང་
མོ།

གཉིས་པ་དུས་ནས་གྱི་ཆེ་ཐོབ་ཚུལ་ནི། རྒྱན་ལྷགས་དང་ཐོད་ཀྲལ་བའི་འབྲས་བུ་གཉིས་
བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཐོབ། མཐར་གྱིས་པའི་འབྲས་བུ་
བར་པ་གཉིས་བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་རྗེས་སུ་ཐོབ།

གསུམ་པ་ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཚུལ་ལ་རྒྱན་ལྷགས་དང་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་
ཐོབ་བྱེད་གྱི་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དགོས་པ་ནི་མི་
མཐུན་པ་མེད་ཅིང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ལ། ཐོད་ཀྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པའི་ལམ་
གྱི་སེམས་རྟེན་སྐབས། གསེར་སྒྲིང་ལས། ཐོད་ཀྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་འཛོལ་པར་བྱེད་པ་
ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་སྤིང་ཅིའི་ཉེར་བསྟོགས་ཐོབ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལ་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སྤིང་པས་དེ་ས་དྲུག་གང་ལ་བརྟེན་ཡང་དབང་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ།
།ཞེས་གསུངས། འོ་ན། མཛོད་ལས། བསམ་གཏན་དག་གི་ལམ་
རྣམས་སྒྲ། །ས་གཞན་དག་གི་དཀའ་བ་ཡིན། ཞེས་འདས་ལམ་ཟག་མེད་གྱི་སེམས་རྟེན་
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་དུ་ཡོད་བཞིན་དུ་དཀའ་བ་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་
པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། སྤྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། གསེར་

སྒྲིབ་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་སྐྱབས་ལ་དགོངས། དེ་ཡང་
 ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་བཤད་པའི་སྐྱབས་བྱང་སེམས་ཐབས་ལ་མཁས་
 པའི་དབང་གིས་འདོད་སེམས་དང་སྲིད་ཅེའི་སེམས་སེམས་རྟེན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྦྱེ་བར་
 གསུངས་ན། བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཞེས་སྒྲོངས་ཆོད་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་ན། རྗེའི་
 གསུང་དེའི་དགོངས་པ་མི་འགལ་བ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་འམ་སྙམ་པ་ཞིག་ཤར་ཡང་། གོང་
 གི་གཞུང་གི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་འོན་ཀྱང་གཟུགས་མེད་ལ་བརྟེན་པ་མི་སྲིད་དེ། འདིའི་སྐྱབས་
 སུ་བྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་གཉིས་ས་གཅིག་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་པའི་
 གཞུང་གི་མའི་དགོངས་པ་དང་འབྲེལ་ཆགས་དཀའ་བར་མཆིས་ན་ངེ་ལྟར་ཡིན་མིན་
 དཔྱད་ལྡན་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་དབྱུང་བར་འཆོལ།

འདི་བཞིན་གཉའ་ཁྲི་ཆོས་རིག་ཞབས་ཞུ་རིས་མེད་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བཞུགས་
 བརྗོད་གཞི་ཞིག་གནང་བྱུང་བར་བརྟེན་ཁོང་རྣམ་པའི་ཐུགས་རེ་དང་རྗེའི་བསྙམས་པར་
 ཞབས་ཞུ་ཕྱན་བྱ་འབྲུབ་པར་དམིགས་ཏེ་འཕགས་ཡུལ་ཆོས་གྲུ་ཆེན་པོ་བཟུ་ཤེས་ལྟན་
 པོའི་དཔེ་བྲིད་དགེ་ཆེན་མིང་ཅན་དཀའ་ཆེན་སློབ་བཟང་ཤེས་རབ་པས་བྲིས་པར་དགེའོ།

ཙོང་ཙོང་གཞི་བཅུ་པ།

སེར་གྱིས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་མཚན།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། རྒྱན་ཞུགས། ཕྱིར་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་། དག་བཅོམ་མོ་
ཞེས་པ་ནས་མཛོད་ལས། འདོད་པར་གསུམ་ཐོབ་ཐ་མ་ནི། །གསུམ་དུའོ། །ཞེས་པའི་བར་
རོ།

༡༣། །འགྲོ་ལ་བཅེ་བའི་ས་བོན་བསྐྱལ་མང་གི། །བཙོན་པའི་ཆུན་དང་སེམས་སྟོམ་ས་
གཞི་ལས། །སྐྱེས་ཤིང་ཀུན་ལ་དགོས་འདོད་སྦྱིན་མཛད་པའི། །དཔག་བསམ་ཤིང་བཞེན་
ཐུབ་ཆེན་དེས་སྦྱོངས་ཤིག །འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་པའི་ཇུས་གྱི་ཉེར་ལེན་དང་། །འགྲོ་
བའི་བསོད་ནམས་ལྷན་ཅིག་གེད་པ་ལས། །ཉེར་འབྱུངས་ཆོས་ཀུན་མཐོར་འདོམས་
མཛད་པའི། །སྟོ་བཟང་གྲགས་པ་ཉིད་ལས་སྐྱབས་གཞན་སྟུ། །རྟག་ཏུ་ངེས་དོན་ཆོས་ཉིད་
གོམས་པའི་མཐུས། །ཆེ་འདིའི་བདེ་འབྱོར་སྦྱུ་མས་སྦྱ་ཁྲིད་ལ། །སྐྱད་ཅིག་ཙོང་དུའང་སྟོན་
པར་མི་གེད་པའི། །བྱ་བཏང་བདག་གི་སྒྲ་མར་གྲུས་བཏུང་དེ། །ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་
གཉེར་ལ་དབང་སྦྱར་ཞིང་། །གཞན་པན་བཅེ་བས་ཐུགས་རྒྱད་ཡོངས་གང་བའི། །མཁས་
མང་གསེར་རིའི་དབུས་སུ་ཞུགས་འབྲས་ལ། །ཅུང་ཟད་དབྱད་དེ་མཆོད་ཡོན་དང་འདིར་
བསྐྱལ། །

དེ་ལ་གང་བཤད་པར་བྱ་བ་ནི་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་མེད་པ་ལས་
གཉིས་པ་ལ་བཞི། རྒྱན་ཞུགས། ཕྱིར་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་། དག་བཅོམ་མོ། ཞེས་པ་ནས་
མཛོད་ལས། འདོད་པར་གསུམ་ཐོབ་ཐ་མ་ནི། །གསུམ་དུའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་

ཚན་ཅམས་བཞུགས་པའི་འདི་ལྟེན་སྐབས་སུ་བདག་གི་རོ་སྒྲལ་གྱི་བཤད་བྱར་ལགས་ཤིང་དེ་
 ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་ལས། གཉིས་པ་ལ་བཞི། རྒྱུན་ལྷགས། སྤྱིར་འོང་། སྤྱིར་
 མི་འོང་། དག་བཙུགས་མོ། དང་པོ་ལ་ལྷགས་པ་དང་། གནས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 རྫོང་ནས་ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་བར་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་གང་འདོད་ཉོན་ལྷག་པ་མ་
 སྤངས་པའོ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤོང་དུ་སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་དང་།
 གཅིག་ནས་ལྷའི་བར་གང་རུང་སྤངས་པ་གཉིས་སོ། དང་པོའི་མཚམས་སྤྱིར་ལམ་ནས་
 འཛིན་པར་ཀུན་ལས་བརྟམས་པ་འདོད་དེ། རི་སྐད་དུ། རྒྱུན་དུ་ལྷགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་
 འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་བྱུང་པ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་
 སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཙོ་ལྷ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། །ཞེས་སོ་ཞེས་གསུངས། གསེར་
 སྒྲིབ་གཞིར་བྱས་ན་འདི་ལྟེན་སྐབས་སུ་འདི་ལྟར་དོགས་ཏེ་ཐོད་ཀླུ་བའི་སྤྱིར་འོང་ལྷགས་པ་
 དེ་ཡང་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པར་ཅིའི་སྤྱིར་མི་འགྱུར་ཏེ་འདོད་ཉོན་ལྷག་པ་མ་སྤངས་ཤིང་
 སྤྱིར་ལམ་སྤོང་གཅིག་པ་ནས་ལམ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་བར་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། མ་བྱུང་ན་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པའི་རོ་བོར་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ལེགས་
 བཤད་གསེར་སྒྲིབ་ལས། རྫོང་ནས་ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་བར་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་
 གང་འདོད་ཉོན་ལྷག་པ་མ་སྤངས་པའོ། ཞེས་དང་རྗེས་མཇུག་པའི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་བསྟུན་
 པ་ལས། འདོད་ཉོན་ལྷག་པ་མ་སྤངས་པར། སྤྱིར་ལམ་སྤོང་གཅིག་ནས་བཟུང་སྟེ། །ལམ་
 ལ་རྗེས་བཟོད་བར་དག་ལ། །གནས་པ་དེ་ནི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
 འགལ་ལ་དེས་འདོད་ཉོན་ལྷག་པ་སྤངས་ན་འདོད་པའི་སེམས་བསྟུན་གྱི་ཉོན་ཡིད་སྒྲོར་དགྲ་
 ཡོད་པ་ལས་ལྷག་པའི་བར་ཡང་སྤངས་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ཡང་འདོད་ན་སོ་སྟེས་བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་ན་འདོད་པའི་སེམས་བསྟུན་གྱི་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་སྤངས་
 དགོས་པས་དེ་ལྟར་ན་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་ལས།

འོན་ཀྱང་ཞིབ་དྲ་དཔྱད་ན་བྱིས་པས་ཞི་རགས་སུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་
སྤང་གི་ཉོན་མོངས་མཛོན་གྱུར་ཀྱང་མ་ལུས་བར་སྤྱོད་མི་རུས་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་
ཉོན་ཡིད་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ལྷོག་པ་མི་སྲིད་ལ། དེ་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་
པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཡིན་པས་སོ། ཞེས་དང་སའི་ཆོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསེར་
སྒྲིང་ལས། དེས་ན་ངས་པའི་དོན་དུ་ན་གོང་མའི་སེམས་ཐོབ་ཀྱང་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་
མཛོན་གྱུར་བ་ཀྱན་ལྷོག་མི་དགོས་ཏེ། འོག་མའི་རྟེན་ལ་གོང་མའི་སེམས་ཐོབ་པའི་ཚུར་
མཐོང་གི་ཉོན་ཡིད་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ་བར་དོགས་སོ། འདི་ལ་
ཆོག་ལ་བྱང་བ་འགའ་ཞིག་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མཆོན་ཉིད་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་
འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་མ་སྤངས་པའོ་ཞེས་པའི་གང་མ་སྤངས་པའི་འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་དེ་ཕྱིར་
འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་ལ་མི་བྱེད་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་
སྤྱོད་རུས་ཀྱི་འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་ལ་བྱེད་པས་ཐོད་ཀླལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དེས་
མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲིན་དུ་དེ་སྤངས་ཐེན་པས་ཁྱོད་ཀྱི་དོགས་པ་དེའི་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོན་
ཐོད་ཀླལ་བའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་དེས་ཀྱང་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་
འཁོར་བཅས་ལས་གཞན་པའི་འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་མ་སྤངས་པར་འགྱུར་བས་དེ་འདྲའི་
འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ལ་དེ་
ལྟར་ན་ཉོན་ཡིད་མི་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་
སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞིང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་འོག་དུ་འདོད་པ་ན་སྒྱུད་
པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་དྲུག་སྤངས་པས་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རྗེ་
བརྩན་པས་འདོད་ཉོན་ལ་སྒྲོར་དགུ་བྱེ་བའི་དྲུག་པ་མན་ཆད་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་སྤང་
བྱའི་གཙོ་བོ་དང་བདུན་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་
བཤད་པ་དང་། རྒྱོགས་ལ་བཟོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས་ལས། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་

འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་གང་ཞེ་ན། བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་ལ་འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྤངས་ཤིང་དགྲ་
པ་མ་སྤངས་བའི་ཐེག་དམན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་ཀུན་དང་འགལ་བར་འགྱུར་
རོ། །གཞན་ཡང་ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་འཛིག་ཅེན་པའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱིས་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་པའི་མཐོང་སྤང་རྣམས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱིས་སྤོང་མི་རུས་པར་ཐལ། ཅུ་བའི་དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཇེ་སྒྲ་མས་མཛད་པའི་མཐའ་གཅོད་རིན་ཆེན་སྟུ་གུ་ལས། སོ་སའི་སྤྱོད་པའི་སྐབས་སུ་
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་རྒྱད་ལ་སྤྱོད་པ་ན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་དགོས་ལ།
དེ་ཡང་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་སྒོམ་པ་མེད་ན་མི་འགྲུབ་པ་ནི་འདིར་ཡང་འདྲ་ལ།
ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། སྤྱི་ཅེ་ལས་སྤྱོད་པ་བཟོད་པ་ཡིས། །གཞོམ་བྱ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་
ཉིད། །ལྷག་སྤྱོད་མཐོང་དང་སྒོམ་གཉིས་ཀྱིས། །བཟོད་པས་གཞོམ་མིན་སྒོམ་ཁོ་ནས།
།ཞེས་དང་། མཆིམས་མཛོད་ལས། སྤྱི་ཅེ་ལས་གཞན་པའི་མཐོང་སྤང་ས་ལྷག་མ་ཅི་
ཡང་མེད་པའི་སྤྱོད་མཆེད་མན་ཆད་ལས་སྤྱོད་པའི་མཐོང་སྤང་རྣམས་ནི་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་
པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྤོང་སྟེ། འཕགས་པ་རྣམས་ནི་མཐོང་ལམ་དང་། སོ་
སའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ནི་ས་གོང་མ་ཞི་བ་དང་འོག་མ་ལ་རགས་པར་ལྟ་བའི་འཛིག་ཅེན་པའི་
སྒོམ་ལམ་གྱིས་ཀྱང་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། མཛོད་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས། ས་ལྷག་མ་བརྒྱད་ལས་སྤྱོད་པ་བཟོད་པའི་གཞོམ་བྱ་དེ་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་
གཉིས་ཀྱིས་སྤོང་སྟེ། འཆིང་བ་ཀུན་ལྡན་གྱི་འཕགས་པས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བའི་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤོང་། གྱིས་པས་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་ཆ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱིལ་ནས་
སྤོང་བའི་ཆེ་འཛིག་ཅེན་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་མཆིམས་
མཛོད་ལས། ཡང་དེ་གཉིས་སྤང་འཛིག་ཅེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མ་
ལུས་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའམ་ཡང་ན་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་གོང་མ་ཅི་ཡང་མེད་

པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་གིས་མཐོང་ལས་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྟ་ཐོབ་པ་ནི་འབྲས་བུ་གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྗེ་བཙུན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་བསམ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་གསེར་སྒྲིང་གཞིར་བྱས་ན་དེར་ཉོན་ཡིད་ཞེས་ཆོག་ཟེན་ལ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ནི་ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་བདག་འཛིན་ལ་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་ཀྱང་ནམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་ཡིད་མེད་པས་དོགས་དེའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རང་གསེར་སྒྲིང་ལ་ཆ་རྒྱས་མེད་པར་གཞན་ལ་བསྟན་ཏེ་འགོག་སྟོམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསེར་སྒྲིང་ལས། བཞི་པ་ནི། ཆོགས་དྲུག་དང་ཉིན་ཡིད་དེ་བདུན་འཁོར་དང་བཅས་པ་འགོག་སྟེ་འདི་ལ་ཉོན་ཡིད་མ་བཞག་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འདུག་དང་འདི་གཉིས་ལ་ཞེ་མ་ཞེའི་བྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་རྗེ་ལྟར་འབྲེལ་སེམས་ཤིག་ །དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མཆོན་ཉིད་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་མ་སྤངས་པའོ་ཞེས་པའི་གང་མི་སྤོང་རྒྱའི་འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་ནི་ཉོན་ཡིད་འཁོར་བཅས་ལས་གཞན་པའི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ལ་སྒྲོར་དགུར་བྱེ་བའི་འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་མ་སྤངས་པའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་དོགས་པ་དེའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་ནལ་ལན་ཡིན་ནོ། །ཡང་དེང་སང་གི་ཚོད་བ་སྤྱ་བ་པལ་ཆེ་བས་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མ་མཐའི་ས་མཆོམས་སྒྱུར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ཆོས་མཆོག་ནས་འཛིན་ཏེ་དེ་ནི་མཐོང་ལམ་དང་མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྐྱེ་དགོས་པས་རྫོད་ཅེ་སོགས་ལ་དེ་ལྟར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྤྱོད་བྱེད་དོ། །ཁྱེད་ཅག་ལ་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་སྒྲིང་བ་ལས། དང་པོ་ནི། རྫོད་ནས་ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་བར་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་གང་འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་མ་སྤངས་པའོ། །ཞེས་དང་། ཀྱང་བདུས་དར་རྒྱུག་ལས། སྒྱུར་ལམ་རྫོད་ནས་མཐོང་ལམ་གྱི་བར་སྟན་དེ་ཉིད་ལ་བར་མ་ཆད་

དུ་སྐྱེ་ནུས་པ་མ་མཐའ་རྫོང་ནས་སྟན་གཅིག་པ་ག་ཟུང་གི། །ཆོས་མཆོག་ཁོ་ན་ནས་མི་
 བཟུང་སྟེ། དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་པའི་ལུང་ཆན་འདི་གཉིས་ལ་སྐྱུན་ཟུར་
 གཟིགས་ཙམ་མཛོད་ཅིག་ཅེས་སྒྲུལ་ལས་དེད་དུས་ཀྱི་སྟོ་གསལ་བ་རྣམས་ཤེས་འཛོལ་
 གཉིས་ལྡན། སྐད་གཉིས་སྤྲ་བ། བརྟེན་པ་ཙམ་ནས་དོན་གོ་བར་རྫོམ་པ་རྣམས་ལ་
 འཁོར་གསུམ་དང་ལུང་འགལ་སོགས་སྤྲ་ག་ལ་སྟོབས། འོན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་རྫོང་
 རས་དེས་མཐོང་ལམ་གྱི་བར་མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བའི་བྱུང་ན་རྗེས་མཛད་
 པའི་སྟོ་གསལ་བཞོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས་ལས།དེ་ཡང་སྟན་གཅིག་ལ་སྦྱོར་ལམ་དང་མཐོང་
 ལམ་གཉིས་བར་མ་ཆད་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ལ། ཆོ་བརྗེས་ནས་མཐོང་ལམ་
 སྐྱེད་པའི་སྦྱོར་ལམ་བ་དང་། ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེད་ཀྱང་སྟན་གཅིག་ལ་མི་སྐྱེད་
 པའི་སྦྱོར་ལམ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ལ་མི་བཞེད་པར་མཛོལ་རྟེ། ཞེས་གསུངས་བ་དང་
 འགལ་ལ། དེའི་སྦྱོར་ལམ་རྫོང་ནས་མཐོང་ལམ་གྱི་བར་མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྐྱེ་
 བ་མེད་ན་སྟན་གཅིག་པའི་དོན་རི་ཡིན་དང་མཛོད་ལས། དང་པོར་མ་ཡིན་སྐད་ཅིག་མ།
 །སུམ་བཅུ་ཙམ་བཞེས་ཐོབ་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་མཆིམས་མཛོད་ལས། ཁ་ཆེ་བ་
 ར་རེ་ཟད་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་དང་པོར་རྟེ་སྟོན་དུ་ནི་འགོག་བ་མཛོལ་དུ་བྱས་བ་མ་
 ཡིན་རྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སྟན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་
 དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་སུམ་བཅུ་ཙམ་བཞེ་རྒྱན་ཆགས་སུ་བསྐྱེད་
 རས་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དོ། ཞེས་དང་། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ། འགོག་པས་བར་
 ཆོད་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསམ་པ་ལྡང་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་དོ། ལུབ་
 ཕྱོགས་པ་ནི་མི་འགྱུར་རྟེ། ལུང་གཞི་ལས་རི་སྤྲོད་ཟག་པ་ཟད་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེལ་
 མོ་ཀྱང་གཞིག་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པར་གསུངས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ལས་མི་
 ལྡང་བར་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། འགྲེལ་བ་ལས་

ནི། སྤུ་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དེ་ཞེས་འབྱུང་བས་བར་དུ་འགོག་པ་མ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཟད་
བ་མཁུན་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བརྟེན་པ་ཉིད་རིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་
གྱིས་རུབ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་བཀག་ནས་སྟུན་གཅིག་པའི་དོན་མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་
ལ་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཉན་ཐོས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་བློན་ནས་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཤེས་ཀྱི་
བར་མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྦྱེ་བ་དང་མི་སྦྱེད་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཡོད་ན་དེ་དག་
དབང་པོ་རྟོ་རྩལ་ལམ་ཆོགས་སོགས་གང་གི་སྟོན་པ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་སོགས་དབྱུང་བྱ་
མང་ཡང་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། །ཡང་ཕྱིར་འོང་གི་སྐབས་སུ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་
འོང་ཡོད་མེད་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱུང་ན་མཆིམས་མཛོད་ལས། དེ་འཆད་པ་ན་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་
བ་དང་། བདུན་དུ་དབྱེ་བ་དང་། གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ལའང་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་དང་། མཐར་གྱིས་བ་དང་། བྱུང་བར་བཤད་པ་གསུམ་གྱི་དང་
པོ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོམ་ལམ་གྱིས་སྤིང་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་ས་བརྒྱད་པོ་ལས་ཅི་
རིགས་པར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ།
དེ་ཡང་འགྲེལ་བ་ལས་པལ་ཆེར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འདོད་པ་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་གཉིས་བཤད་པ་ལས་དང་པོ་ནི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་དྲུག་པ་ནས་བརྒྱད་
པའི་བར་སྤངས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་དགུ་པ་སྤངས་པ་ནས་ཅི་ཡང་
མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་དགུ་པ་སྤངས་པའི་བར་ལ་ལྷིགས་བཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྷ་པ་སྤངས་
ནས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ནི་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོར་མ་བཤད་ལ། འཛིག་རྟེན་བ་ཡིས་ཐོབ་
འབྲས་ནི་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་ཡང་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་སུ་གཉིས་
ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འབྲས་སུ་བར་པ་གཉིས་ལ་ཡོད་ཀྱི་སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་ལ་ནི་ཆགས་བྲལ་
སྟོན་འགྲོ་མེད་དོ། ཞེས་དང་། མཛོད་ལྷིག་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དེ་དབང་པོ་དགུ་པ་
ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་སུ་དེ་དབང་པོ་དགུ་པ་ཐོབ་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོད་པར་བཤད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་
ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་ལས། གཞན་ཡང་དེ་གཉིས་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཕྱིར་
འོད་དང་ཕྱིར་མི་འོད་ལྷགས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་འོད་དང་དག་བཅོམ་ལྷགས་པ་གཞི་མཐུན་
པ་ཡིན་ཀྱང་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ལྷགས་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གྲང་
ཐང་སྒྲོ་གོས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་མཚན་འགྲེལ་དང་། དག་
བཤེས་དཔལ་ལྷན་བཟང་པོས་མཛད་པའི་གསེར་སྒྲིང་གི་མཚན་འགྲེལ་དང་། དག་
བཤེས་སུ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་གསེར་སྒྲིང་གི་ཆོག་སྒྲོམ་སོགས་ལས་
ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོད་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱོགས་སོ། ཀྱན་བརྟམ་དར་
རྒྱུག་ལས། དེ་ཉིད་ལ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་ཉུ་པལ་ཆར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། སྤྱོད་ལ་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་དུ་འདོད་
པ་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། ཞེས་གསུང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་ཐོལ་རྗེ་བཙུན་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་དག་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྤྱི་དོན་ལས། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་འོད་
མེད་དེ། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་ཞེས་པའི་ཆགས་པ་དེ་སྤྱིར་འདོད་ཉོན་དང་བྱད་པར་དུ་
འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་བྱེད་རིགས་པ་གང་
ཞེག་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་ཉུ་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འོད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེའི་སྤྱོད་ལ་ཉུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འོད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོད་མེད་པར་གསུངས་ལ། དེ་དང་མཐུན་པར་མདོ་སྤྱུགས་
རབ་འབྱམས་པ་བཏ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་པར་ཕྱིན་མཐའ་དབྱོད་དང་། བྱང་
ཅའི་མཁས་དབང་སྤྱིན་པ་དར་རྒྱས་སོགས་ཡིག་ཆའི་བདག་པོ་མང་པོས་ཆགས་བྲལ་
སྒྲོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོད་མེད་པར་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་ཕྱོགས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་དགོངས་
པར་འགལ་བ་མེད་དེ། རང་གི་ལྷགས་པའི་སྤངས་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲོན་དུ་

ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་བད་སྒྱར་མི་སྦྱར་གྱི་ཁྱད་པར་ཅམ་མོ་
འོན་ཁྱོད་ཁས་ལེན་གང་གི་ཕྱོགས་འཛིན་ཞེན་རེ་ཞེག་ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་ལྟར་
ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་ཅེས་སྒྲུ་བར་བྱ་ལ། གླ་མ་ཐེ་བཙུན་པས་མཛད་
པའི་ལྷག་ལན་ལྟར་ན་ཡང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ་
ལྷག་ལན་ལས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གསུང་འདིས་དག་བཅོམ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་
ཡོད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིས་དག་བཅོམ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་མེད་
པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ཞེས་པ་མཐོང་ལམ་གྱི་
སྒྲ་རོལ་ཏུ་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་རང་གི་ཞུགས་པའི་སྤང་བའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆགས་
པ་མཛོན་གྱུར་བ་དང་བྲལ་བར་བྱས་པ་ཅིག་ལ་འཛིག་རིགས་པ་གང་ཞེག་ཀྱི་ཆེན་གྱིས་
གསུང་དེས། ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་གྱིས་མཛོན་པ་ནས་བཤད་
པའི་སྤྲོད་ཅེའི་སས་བསྐྱས་གྱི་ཉོན་མོངས་མཛོན་གྱུར་ཡང་སྟོང་མི་རུས་པར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་མ་བྱལ་ན། དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པར་གསལ་ལོ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། གླུ་བས་འདིར་ཁ་ཅིག་ཐེ་བཙུན་གྱི་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྤྱི་དོན་
ལྟར་ན། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ཡིན་ན་རང་གི་ཞུགས་པའི་སྤང་བའི་གཙོ་བོ་ལ་མཐོང་
ལམ་གྱི་སྒྲ་རོལ་ཏུ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་དགོས་པར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་རྒྱན་
ཞུགས་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཐེར་ན་མི་འདྲ་སྟེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲ་རོལ་ཏུ་འདོད་
ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་ཉོན་ཐོས་གྱིས་ལམ་ཐེས་ཤེས་ཐོབ་པ་ན་ཕྱིར་མི་འོང་འགྱུར་གྱི་
རྒྱན་ཞུགས་སུ་མི་འགྱུར་པས་གལ་ཏེ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད་ན་རང་
གི་ཞུགས་པའི་སྤང་བའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ལས་འོས་མེད་དོ་ཞེས་པ་སྤྱི་དོན་
གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། མ་བྱལ་ན། དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྤྱི་དོན་ལས། ཆགས་བྲལ་སྟོན་
སོང་གི་རྒྱན་ཞུགས་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲ་རོལ་ཏུ་འཛིག་ཏེན་པའི་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་

བ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་མི་
རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་མཐོང་སྤང་ཀྱན་སྦྱོར་གསུམ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་མི་
རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོད་དུ་འདོད་ན་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་
མི་འོང་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་རང་གི་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་
ཆགས་བྲལ་བྱས་པར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེས་མཐོང་
ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྷ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པར་ཐལ། དེ་དེའི་
ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་རྗེ་བཙུན་གྱི་དགེ་འདུན་ཉི་
ཤུའི་སྦྱོར་ནོར་ལས། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྷ་པོ་དེ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་
བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཀྱན་བརྟུས་དར་རྒྱུག་
ལས། གཉིས་པ་ཙོད་པ་ནི། གང་གི་ཆེ་ཞེས་ཏེ། འདོད་ཉོན་དགྲུ་བ་སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་
འོང་དུ་འགྱུར་ན། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྷ་སྤངས་པས་འགྱུར་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་
ན། མདོ་ནི་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ལྷ་པོ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་དང་
།ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཐེ་ཆོས་དང་། འདོད་པ་ལ་
འདུན་པ་དང་། གནོད་སེམས་ཏེ་དེ་དག་སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དོ།
ལན་ནི། གཙོ་བོ་ཞེས་ཏེ། འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་གྱིས་འགོ་བ་ཐ་མ་སོ་སྦྱེ་
ལས་མི་འདའ་བའི་རྒྱ་བྱེད། གཉིས་ཀྱིས་ཁམས་ཐ་མ་འདོད་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་རྒྱ་
བྱེད་ཅིང་། ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་ལ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་དགོས་པར་མ་ཟད། འདོད་པ་ལས་
ཀྱང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་དགོས་པས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཡང་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་
འོང་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་དུ། ཀྱན་བརྟུས་དར་རྒྱུག་གི་ཆོག་འདི་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་

དུ་པལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་གཉིས་
ལས་སྔ་མ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་དུ་འདོད་པ་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་སོ། ཞེས་པའི་ལུང་
འདི་བྲངས་འདུག་པས། ལུང་འདི་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་མེད་པའི་སྐབ་བྱེད་
དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་ལུང་འདིའི་དོན་ཐོད་ཀླལ་བའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་དེ་ཆགས་
བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པར་འདོད་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་སོ་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ་ཀུན་བརྟུས་དར་རྒྱུག་ལས། གསུམ་བ་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་གནས་ལ་གཉིས།
དངོས་དང་ཚོད་བ་སྤང་བའོ། དང་པོ་ནི། ཕྱིར་མི་འོང་ཞེས་ཏེ། ཐ་མའི་ཆ་མ་བྱུན་ལྷ་སྤངས་
པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་དགོ་སྟོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་པའི་གང་ཟག་དང་།
དེས་བྱེ་བའི་འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། །འདིར་ཡང་བདུན་པ་དང་། བརྒྱད་པ་
སྤང་བར་བཤད་པ་ནི། དེ་གཉིས་སྤངས། དགུ་བ་སྤང་བའི་སྟོང་བ་ལ་བཙོན་པ་གཙོ་བོའི་
དེ་དབང་དུ་བྱས་པའོ། འདི་ལ་ཡང་། མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་པལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་དང་། སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། སྔ་མ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་དུ་
འདོད་པ་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། ཞེས་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི་ཕྱིར་འོང་
ལ་དེ་ལྟར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྦྲུམ་ན། ཁྱེད་ཀྱི་གསུང་པ་ལྟར་དོགས་པ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་
གཞིར་མཆིས་ཀྱང་ཀུན་བརྟུས་དར་རྒྱུག་གི་ཆོག་དེས་དོན་ལ་ཐོད་ཀླལ་བའི་ཕྱིར་འོང་
འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པར་འདོད་ན་
ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞེས་གོ་ཡང་ཆོག་གི་དངོས་ཟིན་ལ་ཐོད་ཀླལ་བའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་
གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་དུ་འདོད་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ་ཞེས་ཡོད་པ་
ནི་སྟོན་དུ་མེད་ལ་དེ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་མིན་ན་ཐོད་ཀླལ་བའི་ཕྱིར་འོང་
འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ་དེ་ཡང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
དར་རྒྱུག་གི་ལུང་དེ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་མེད་པའི་སྐབ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་

བའི་སྒྲིན་མེད་དོ། འོན་ཀྱང་མཛོད་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་གཞུང་མང་པོས་ཆགས་བྲལ་སྒྲིན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པར་བཤད་པས་རྒྱལ་ཆབ་ཀྱིས་ཆགས་བྲལ་སྒྲིན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་མེད་པས་ཁུངས་རྒྱ་གཞུང་གང་ལ་གཏུགས་དཔྱད་ཅིག ཡང་དགེ་བཤེས་དཔལ་ལྷན་བཟང་པོས་མཛོད་པའི་གསེར་སྒྲིབ་གི་མཆན་འགྲེལ་ལས། མོད་ཀྱལ་བའི་ཕྱིར་འོང་དེ་ཆགས་བྲལ་སྒྲིན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་དང་ཆགས་བྲལ་སྒྲིན་སོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྒྲིན་དུ་སོང་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་སོ། ཞེས་དང་དགེ་བཤེས་སློབ་གསལ་རྒྱ་མཚོས་མཛོད་པའི་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་བཞེད་བྱང་སྐལ་བཟང་མགོན་རྒྱུ་ལས། སྤྲ་མ་ཆགས་བྲལ་སྒྲིན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཆགས་བྲལ་སྒྲིན་སོང་མ་ཡིན་པར་བཞེད་ཅིང་། ཞེས་ཆགས་བྲལ་སྒྲིན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཆགས་བྲལ་སྒྲིན་སོང་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་སོགས་ཁས་ལེན་སྒྲ་ཆོགས་པར་ཡོད་ཀྱང་རང་ལུགས་གོང་སྤྲུལ་བཞེན་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་ལྟར་ཁས་ལེན་བྱེད་ན་མཐུན་ཆབས་ཆེན། །ཡང་ཞུགས་པའི་ས་མཆོམས་ལ་བོད་སྤྲུལ་མང་པོར་ཁས་ལེན་འདོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན་དེ་ཡང་ཀྱན་བཏུས་ལས། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་དེས་པར་འབྱེད་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཙོ་ལྷ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། །རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། །མཐོང་བའི་ལམ་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་དེས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཞུགས་པ་སྟེ། ཆོས་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། འདོད་པ་རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་གང་ཟག་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་དེས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཞུགས་ནས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པར་འགྱུར་རོ། པལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་དེས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཞུགས་ནས་ལན་

ཅིག་ཕྱིར་འོང་བར་འགྱུར་རོ། འདོད་པ་ནམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ཡང་དག་
པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཞུགས་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་རྒྱན་ཞུགས་
ཞུགས་པའི་ས་མཆོམས་སྟོར་ལམ་ནས་ལམ་རྗེས་བཅོད་ཀྱི་བར་དང་། ཕྱིར་འོང་དང་
ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་པའི་ས་མཆོམས་མཐོང་ལམ་ནས་འཛིན་བར་གསུངས་ལ་
དེ་བཞིན་ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་ལས། དེ་ལ་མཛོད་ལྟར་ན་བརྒྱད་ཀ་ལ་འཕགས་པས་
བྲལ་སྟེ། ཞུགས་པ་དང་པོ་རྟོགས་པ་དམའ་ཤོས་ཡིན་ན་དེ་ཡང་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་
བཅོད་ཚུན་ལ་གནས་པར་བཤད་པས་སོ། དེ་དང་ཆགས་བྲལ་སྟེན་སོང་གི་ཞུགས་པ་
གཉིས་མཐོང་ལམ་པ་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་ཞུགས་པ་གསུམ་ནི་སྒྲོམ་ལམ་པ་དང་།
འབྲས་གནས་གང་ཡིན་ལ་སྒྲོམ་ལམ་ཐོབ་པས་བྲལ་སྟེ། བཅུ་དྲུག་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པས་
སོ། གུན་བརྟམ་ལྟར་ན་ཞུགས་པ་དང་པོ་ལ་སྟོར་ལམ་པའང་ཡོད་ལ་ཞུགས་པ་གཞན་
ནམས་མཆུངས་སོ། ཞེས་དང་ཐོད་ཀླལ་བའི་ཕྱིར་འོང་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་གསེར་ཐོང་
ལས། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྟེན་དུ་འཛིན་ཉེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་
པའི་སྒྲོམ་སྤང་དྲུག་པ་སྤངས་ལ་བདུན་བརྒྱད་སྤངས་པའམ་མ་སྤངས་ཀྱང་རུང་དགྲུ་བ་མ་
སྤངས་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་བཅོད་ནས་ལམ་ལ་རྗེས་བཅོད་ཀྱི་བར་གང་ཐང་རུང་
བ་ལ་གནས་པ་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་ཉེ་སྤངས་རྟོགས་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པའོ། ཕྱིར་མི་
འོང་ཞུགས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྟེན་དུ་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དགྲུ་བ་སྤངས་ལ། བསམ་
གཏན་དང་པོ་ནས་གོང་མ་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའམ་མ་བྲལ་
ཡང་རུང་བའི་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་སྤྲུམ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ཞེས་ཐོད་ཀླལ་བའི་ཞུགས་
པ་གཉིས་ཀྱི་མ་མཐའི་ས་མཆོམས་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐྱལ་ཆོས་བཅོད་ནས་འཛིན་བར་
གསུངས་སོ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ནམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས།
ས་མཆོམས་སྟོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུས་བསྐྱུས་པའི་ནམ་

གོལ་ལམ་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་དོ། ཞེས་དང་། ཕྱིར་འོང་གི་སྐབས་སུ། རོད་ཀྣལ་བའི་ཞུགས་
པ་ནི་རྒྱན་ཞུགས་ལྟར་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་སྒྲོམ་སྤང་དུག་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་
གང་རུང་སྤངས་པ་ནི་ཁྱད་པར་རོ། ཞེས་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་སྐབས་སུ། ས
མཚམས་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་ས་མཚམས་ཐོད་ཀྣལ་བའི་
ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་འབྲེལ། ཞེས་ཐོད་ཀྣལ་བའི་ཞུགས་པ་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་
ཡང་སྐྱོར་ལམ་ནས་འཛིན་པར་གསུངས་སོ། དེ་དང་མཐུན་པར་སྤྲོམ་མེ་བཙུན་པས་ཐོད་
ཀྣལ་བའི་ཞུགས་པ་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་སྐྱོར་ལམ་ནས་འཛིན་པར་གསུངས་སོ། དེ་
ལྟར་ཕྱོགས་གཉིས་ལས་རང་ལུགས་གསེར་སྒྲིབ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་ཀུན་བཅུས་དང་
མཐུན་ཆབས་ཆེན། ཡང་འབྲས་གནས་ལ་བཞིར་འཛོག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་
པའི་སྐབས་སུ་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་ལས། གསུམ་པ་ནི། རྒྱན་ཞུགས་སོགས་འབྲས་
བྱ་བཞིར་ངེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྤྱིར་འབྲས་བྱར་འཛོག་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ལྷ་སྟེ་ཞུགས་ལམ་
སྡོན་དུ་བཏང་བ་དང་། འབྲས་གནས་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་སྤང་བྱ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྲལ་ཐོབ་གཅིག་ཆེད་པ་ལྟ་བུའི་ཟད་པ་བསྐྱམས་པ་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱད་།
མི་ཉག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཙུ་དུག་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཚན་འདི་ཡང་བཞི་པོ་དེ་ལ་སྤྱིད་
ཀྱི་གཞན་དུ་མེད་པས་བཞག་སྟེ། མཛོད་ལས། འབྲས་བྱ་བཞི་རྣམ་བཞག་པ་ནི། རྒྱ་ལྷ་
དག་ནི་སྤྱིད་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་ལ་སྡོན་ལམ་བཏང་བ་དང་། །གཞན་ཐོབ་པ་དང་ཟད་
བསྐྱམས་དང་། །ཤེས་པ་བརྒྱད་ཚན་ཐོབ་པ་དང་། ། རྣམ་པ་བཙུ་དུག་ཐོབ་པ་ལོ། ཞེས་
གསུངས་སྐབས་འདིར་འདི་ལྟར་དོགས་ཏེ་འབྲས་ལ་སྡོན་ལམ་བཏང་བ་དང་ཞེས་པའི་
མཛོད་ཆིག་འདིས་བསྟན་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་འབྲས་གནས་བཞི་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པ་ན་
གང་ཐོབ་པའི་འབྲས་གནས་དེའི་ཞུགས་པའི་ལམ་བཏང་བར་ཐལ། མཛོད་ཆིག་དེས་དེ་
ལྟར་བསྟན་པ་གང་ཞིག་ཆིག་དེ་སྤྱི་དེ་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱན་ཞུགས་

འབྲས་གནས་དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་དང་ལམ་རྗེས་བཟོད་ཡན་ཆད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
ནམས་ཀྱང་བཏང་བར་ཐལ་ལོ། དེ་ཡང་འདོད་ན། འཕགས་པས་དེ་དག་ས་ཐོས་ནས། །
གཏོང་ངོ་འཕགས་མིན་འཆི་བས་སོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་དག་ཀྱང་སྤྲི་བཞིན་པར་
འགྱུར་རོ། མཛོད་ཆེན་དེས་འབྲས་གནས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ན་དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཞུགས་
ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བར་བསྟན་ཀྱི་འབྲས་གནས་ཐོབ་པ་ན་སྔོན་ཀྱི་ཞུགས་ལམ་བཏང་
དགོས་པར་མ་བསྟན་ལོ་སྟུང་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ལེན་དེས་ཁྱོད་མཛོད་ལ་ཆ་རྒྱས་མེད་པར་
གསལ་བས་མཛོད་རང་འབྲེལ་དང་། མཆིམས་མཛོད། མཛོད་ཀྱི་ག་ཐར་
ལམ་གསལ་བྱེད་སོགས་ལ་ངལ་བ་ཆེན་པོས་གཟིགས་ཤིང་དཔྱོད་ལ་གཞི་ནས་ལན་
ཐོབས་ཤིག་གཞན་ཡང་མཛོད་ལས། གཞན་ཐོབ་པ་དང་ཟད་བསྔོམས་དང་། ཞེས་པའི་
ཟད་བསྔོམས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་མཆིམས་མཛོད་ལས། དེ་ཡང་ཟད་པ་བསྔོམས་པ་ནི་
སྤངས་པ་སོ་སོ་བ་ནམས་བཏང་ནས་ཐམས་ཅད་སྔོམ་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་གཅིག་ཉིད་
པ་སྟེ། འབྲས་བྱ་དང་པོ་ལ་མཐོང་སྤང་གི་ཟད་པ་སྔོམ་པ་གཅིག་ཉིད་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་
མཐོང་སྤང་དང་འདོད་པའི་སྔོམ་སྤང་དུག་ཟད་པ་སྔོམ་པ་ལ་སོགས་པའོ། ཞེས་བྱེ་བྲག་སྤྲི་
བས་བཤད་པ་ལྟར་ལུགས་འདིར་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་བས་ལུགས་འདིར་ཟད་པ་སྔོམ་
ཚུལ་གང་ཡིན་དང་། རྣམ་པ་བརྩ་དུག་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་པ་ཡང་མཆིམས་
མཛོད་ལས། དེ་ལ་མཐོང་ལམ་སྤྲད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྷ་མན་ཆད་ལ་ནི་རྒྱ་མཚན་ལྷ་ག་མེད་
པའི་ཕྱིར་དང་ཞུགས་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ནི་རྒྱ་མཚན་ཕྱི་མ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་སྤྲི་མ་གསུམ་
མེད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱར་མ་བཤད་དོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲི་བ་འདོད་དོ། ཞེས་བྱེ་སྤྲི་མ་ཉན་
ཐོས་མཐོང་ལམ་རྗེས་བཟོད་མན་ཆད་དུ་བདེན་བཞི་མི་རྟག་བརྩ་དུག་མཛོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་མ་ཐོབ་པར་གསུང་པ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་དང་མི་འདྲ་བས་དེ་
དག་གི་ཁྱད་པར་དང་། ཡང་མཆིམས་མཛོད་ལས། ཁོ་ན་བརྩ་དུག་པའམ་ལམ་ལ་ངེས་

བར་འབྲིན་པའམ།ལམ་ལ་རྗེས་བཞེད་སྤར་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་དུ་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མཐོང་མ་མཐོང་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་
ནམ་པའི་དབང་དུ་མ་བྱས་པས་ནམ་པ་གཅིག་མ་མཐོང་བས་ནི་མ་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་
ཉག་མ་གཅིག་མ་བཟས་ཀྱང་ཞིང་མ་བཟས་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྲེ་སྤྲུལ་
ལུགས་ལ་ཉན་ཐོས་ནམས་ཀྱིས་བདེན་བཞི་མི་ཉག་བཅུ་དྲུག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཤེས་
བཞེད་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་རེ་རེས་རིམ་གྱིས་རྟོགས་དགོས་པར་འདོད་པས་བདེན་
བཞི་མི་ཉག་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཐོབ་ན་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་
ཤེས་ཐོབ་པའི་བྲུབ་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་དེ་ཐོབ་ན་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འབྲས་གནས་དང་
པོ་གསུམ་གང་རུང་མ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པས་འབྲས་གནས་དེ་དག་གི་བྲད་ཆོས་སུ་འགྱུར་
ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་ལའང་དེ་ལྟར་འགྱུར་མིན་དང་མཛོད་ཆོག་དེ་དག་ལས་བསྟན་པ་
ལྟར་ཁས་ལེན་མིན་སོགས་ལའང་དབྱེད་བྱ་མང་ཡང་བཀོ་སྒྲིང་ཕྱག་ཆོད་གཉིས་ལ་
ཐམས་ཅད་སྤྲོ་བར་མི་རུས་སོ་སྤྲུལ་སྟེ་རེ་ཞིག་བཞག་གོ།

འདིར་འབད་དག་འདིས་འདི་ནས་བྱང་ཆུབ་བར། །འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་བསྟན་ལ་ཐོས་
སོགས་ཀྱིས། །ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་མི་རྒྱལ་བར། །ཀུན་མཁྱེན་བསྐྱབ་ལ་མཐུ་
དང་ལྷན་པར་ཤོག །

སེར་ལྷོ་དག་བཤེས་སྒོ་བཟང་གིས་བྲིས།།.....བཟ་ཤེས་པར་གྱུར་ཅིག །

བཟ་ཤེས་བདེ་ལེགས།

༢༠༡༣། ༣། ༣༡ ནས ༤། ༡ བར་འཆོགས་པའི་གསེར་ཐེང་བཟོ་སྐྲུབ་
ཐེངས་གཉིས་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཟིན་བྲིས།

ཟིན་བྲིས་དང་ངི་བ་ངི་ལན་སྒྲིབ།

སེར་ཏེ་མཁར་སྒྲུང་བསོད་ནམས་དབང་ལྷན་གྱིས་ཐད་ཀར་ཟིན་བྲིས་བཏབ།

༡ སེར་བྲེས་དགོ་བསྐྱོས་དགོ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་མཆོག་གིས་གསུང་དོན།

- མངོན་དུ་འཛིག་ཉེན་ཆགས་ཚུལ་དང་། རྒྱུར་ཉོན་མོངས་གསུངས་པའི་མངོན་གྱུར་པ་མཉོན་ཐབས་སུ་འདུལ་བ་གསུངས་ཤིང་། བར་ཕྱིན་ནི་ནང་ཆོས་ཀྱི་སྲོག་ཙ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས།

- བོད་སྤུ་མའི་ལེགས་བཤད་ཁག་ནི་གསེར་ལྟ་བུ་དང་། དེ་དག་ཐེང་བ་ལྟར་བསྐྱིགས་པས་ན། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་ཞེས་བྱ་གསུངས།

- ཚུལ་ཤོག་སྒྲོག་སྐྱབས་སུ་ཆོག་མང་འདོན་མི་དགོས་པར། ཡོངས་སུ་མ་གྲགས་པའི་དཀའ་གནད་དང་འཛིན་མཆམས་སོགས་གསུང་དགོས་པའི་བཀའ་གནད་།

༢ སེར་སྒྲུང་དགོ་བསྐྱོས་དགོ་བཤེས་སྒོ་བཟང་འབྱུང་གནས་མཆོག་གིས་གསུང་གསལ།

- བསྟན་འགྲོ་རྒྱས་ཤིང་། གསེར་སྒྲིང་བཟོ་སྒྲིང་གི་བརྒྱུད་ནས་བསྟན་འགྲོར་སྟོན་པར་དམིགས་ཏེ་འདིར་བཟོ་སྒྲིང་པ་མཁས་དབང་རྣམ་པ་ཆེད་ཐེབས་གནང་བར་ཐུགས་ཆེ་གསུངས།
- དཔེ་སྟོན་མང་དུ་གནང་སྟེ་ཐེབས་པས། བརྗོད་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་དག་ཐོག་གི་ལེགས་བཤད་ཀྱང་གང་མང་གནང་དགོས་པར་གསུངས།
- མཐོ་སྟོབ་གསུམ་ཙམ་འགྲིམས་པའི་ཉམས་སྲོང་ལས། དེར་གི་ཕྱིའི་གཙུག་ལག་སྟོབ་གཉེར་ཁང་དག་གིས་གདན་སའི་ལྷ་རམས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཁས་དབང་དུ་ངོས་འཛིན་པར་འདུག་ལ། ཆེད་དམིགས་ཀྱིས་གསལ་བསྐྱབས་བརྒྱུད་ཅི་བ་ཀྱན་གྱི་ལན་ཐེབས་ཀྱས་པའི་ཆེ་མཐོང་སྟོན་བཞིན་འདུག་གསུངས།
- དེ་ཀྱན་གྱི་རྒྱ་གཙོ་བོའང་། སྤྱི་ནོར་། གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་ཁྲིན་ཁོ་ན་ཡིན་ཚུལ་གསུངས།
- སྤར་དང་མི་འབྲ་བར་མཁས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་དབྱེད་ཀྱིས་ལུང་ཁྱག་ཏུ་འཇུ་ལ་བ་མིན་པར། སྤྱི་ཆོགས་སུ་ཐོན་ཏེ་ཕྱག་ལས་གང་ཐུབ་གནང་དགོས་གསུངས།

ཉིན་དང་པོའི་ཆོགས་ཐུན་དང་པོ།

བཟོ་སྒྲིང་པ་དང་པོ། སེར་བྱས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཆེ་དབང་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་

ཙོང་མོག་སྐྱོག་སྤངས་གནང་སྐབས།

- ཙོང་མོག་ཏུ་ཤེས་སྤྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པ་དེ་བྱང་སེམས་ལ་སྦྱར་ཡོད་ཀྱང་། དེ་མིན་པར་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན།
- ཤེས་མིག་ནི་ཤ་ཁྲག་ལས་གྲུབ་པར་དམ་ཚེས་བད་དཀར་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་དང་ད་ལྟའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་འཛིན་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་མིག་དབང་བྱུང་པར་ཅན་འབྱུག། ལྟའི་མིག་ནི་ཆེ་འདིའི་ཤ་ཁྲག་འདྲེས་པ་མིན་པར། གོང་སའི་ཉིང་འཛིན་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་མིག་གི་ཐོད་ཀོར་དུ་གཟུགས་ཅན་དངས་པ་ཞིག་གསར་དུ་འབྱུག་དགོས།
- ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱོད་སྐབས་སུ་ཉེ་ལའི་བོད་དཔེར། མི་ཤེས་པ་བྱངས་པ་མ་གཏོགས་མི་ཤེས་པ་མེད་པ་མ་བྱངས་པའི་སྐྱོར་གྲུང་ཐང་གིས་གསུངས་ཤིང་། ཉི་མེད་ལ་མང་ཉུང་གི་པར་མ་གཉིས་རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་པར་གྲགས་པ་ལས། ལེ་ལུ་ཉུང་བ་ལ་ཉི་མེད་དག་གཏུགས་ཀྱང་ཟེར་ལ། འགའ་ཤས་ཀྱིས་དག་ལྡན་ལ་བཞེད་པའང་ཡོད་ཀྱང་ནོར་རམ་སྙམ་སྟེ། གསེར་སྒྲིབ་སོགས་དང་བསྐྱར་ན་གསལ། ཉི་མེད་ལུང་གི་མིང་ཅན་མ་རྟེན་པའི་ལུང་བྱངས་མང་པོའང་དག་གཏུགས་སུ་གསལ་ལོ་སྙམ།
- ཀུན་བཏུས་དར་རྟེན་ལ་བལྟས་ན། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ནི། རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་དང་། འཕེལ་བ་གསུམ་གྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་སོགས་དང་། ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྟེན་དུ་བྱུང་བར་གསུངས་པས། དེ་ལའང་གོ་རྒྱུ་བྱུང་ཅན་ཡོད་པར་གསུངས།

དེ་ལན་སྐབས།

སེར་བྱེས་ལྷ་པ་རྒྱ་པ་ཞིག་གི་བསམ་ཚུལ་ལ།

༡ འཁྲི་མིག་དེ་འ་རང་ཡིན་ན། དག་པ་མ་བསྐྱབས་གོང་དང་རྗེས་སུ་དེ་དང་དེའི་སྐྱ་བྱེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་དབང་ཤེས་ཡིད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་གང་ཡིན། སངས་འཕགས་དང་གཟུགས་ཁམས་པའི་རྒྱུད་ལ་བདག་རྒྱུན་འཁྲེག་པ་དེ་མེད་ན། འཁྲི་མིག་དེ་རི་ལྟར་ཡོད། ཡིག་ཆར། འདོད་ན། དབང་ཤེས་སུ་ཐལ་ལོ་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན། རྣམ་ཐར་སྒྲོམ་པ་ལ་དེ་ཐོབ་མི་དགོས་པར་ཚཱ་ཤོག་ཏུ་གསུངས་ན། གསེར་སྒྲིབ་དུ་ཉན་སོགས་གསུངས་པ་དང་། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྟོང་ཐུན་ལ་བལྟས་ན། གཟུགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་པར་གསུངས་པ་ཐེག་ཆེན་ལུགས་ཡིན་མིན་གསུངས་རོགས།

ལན། མིག་དབང་པལ་བས་ཡུལ་འཛིན་པ་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་ཅིང་། འདིར་ནི་བསམ་གཏན་གྱིས་ཡུལ་འཛིན་པ་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་པས། དབང་ཡིད་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་མི་འདྲ།

༢ ཡིག་ཆར་གསུངས་པའང་བདག་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་གོང་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་ཐལ་བ་འཕངས་བའོ། །

༣ སངས་འཕགས་ཀྱི་འཁྲི་སྐྱུན་ནི། དེའི་ཆེ་བདག་རྒྱུན་འཁྲེག་པ་དེ་མེད་ཀྱང་སྐྱར་གྱི་འཁྲེག་པ་དེ་ལས་བྱུང་བའོ། །

༤ བསམ་གཟུགས་མ་ཐོབ་པར་སྒྲོམ་མཁན་ཡོད་པར་གསེར་སྒྲིབ་དུ་གསུངས་པ་སོགས་བསྐྱར་ན། རྣམ་ཐར་གྱི་དམིགས་རྣམ་སྒྲོམ་པ་ལ་དེ་སྒྲོམ་པར་འཛིག་དགོས་སམ་སྟེ།

དེ་བ་གཞན་ཞིག་ནི། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཆེ་འཕོས་ཆེ་བག་ཆགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་།
དེ་ལྟར་ན་ཆེ་འདིའི་པ་མའི་ཁྱ་ཁྱག་གིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པར་འགྱུར་བས། དབང་པོ་དེས་
འདི་སྤྱན་གྱི་ཉེན་རི་ལྟར་བྱེད།

ལན། འདི་མིག་ནི་འགྲུག་མིན་ཡང་། འགྲུག་འདྲེས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཞིང་།
ཆེ་སྒྲ་མའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་།

བཟོ་སྒྲིང་པ་བྱང་ཅེ་དགེ་བཤེས་ཆེ་རིང་འོ་རྗེས།

༡ དབང་པོ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་སྐབས་སུ་དབང་པོ་རྣམས་
པོས་རྟོན་པོའི་དེ་མི་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་རི་ལྟར་ཡིན།

༢ འདི་འཕོས་སྤྱེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན། དེ་འདི་རྟོག་མིན་ནམ།

ལན། ༡ མཆོན་ཉིད་ཟུར་དུ་རབ་བྱེ་སོགས་ཡོད། གང་ཟག་གཅིག་གཉིས་སོགས་
གྱི་དབང་པོ་རྟོགས་པ་དེ་དེས་བསྟན།

༢ འཆེ་འཕོས་སྐབས་གྱི་གཟུགས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་བྱ་དགོས་པ་འདྲ།

བཀྲས་ལྟན་དཀའ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཤེས་རབ་གྱིས། དབང་པོ་དེ་བག་ཆགས་སངས་སྟོབས་
གྱིས་བྱུང་ན། དབང་པོ་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྟན་མིན་ནམ།

ལན། བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་ཡང་། བག་ཆགས་དེ་གོང་མའི་སས་
བསྐྱས་ཡིན་མི་དགོས།

བཞུགས་པ་སྟོམ་པ་དག་གི་བཤེས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཁོན་གྱིས།

༡ མིག་གིས་གཟུགས་མི་མཐོང་བར་གསུངས་ཡང་། བྱུང་མཐའ་གོང་མས་དེ་ལྟར་མཐོང་
བར་གསུངས་པས། རི་ལྟར་ཡིན།

ལན། ༡ འཁྲི་མིག་དེ་བསམ་གཏན་བསྟོམ་ཆེ་དེ་ལྟར་མཐོང་ཡང་། ཕྱིས་སུ་དེ་
ལྟར་མི་མཐོང་།

༡ མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་སོགས་ནི་འཛིག་ཏེན་གྲགས་ཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
སྟེ། དེ་མིན་ན། ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བརྗོད། །གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་
པར་འགྱུར།

སེར་བྱས་དག་བསྟོས་ལགས་གྱིས།

༡ བ་མའི་ཤ་ཁྲག་འདྲེས་པའི་པལ་བ་དེ་འཁྲི་མིག་ཏུ་འགྱུར་ན། ཉེར་ལེན་སྤྲ་མ་བ་མའི་ཁྲ་
ཁྲག་དེ་ཡིན་ནས། གཞན་ཆེ་སྤྲ་མའི་བག་ཆགས་ཤིག་ཡིན།

༡ འཁྲི་སྤྱན་པ་མ་ལས་བྱུང་བར་གསུངས་ཡང་། ཤ་ཁྲག་འདྲེས་པར་གསུངས་མེད་པས།
རི་ལྟར་ཡིན།

༢ མིག་པལ་བ་དེ་བསམ་གཏན་བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་གཟུགས་རི་ལྟར་

མཐོང་།

ལན། ༡ ཆེ་འདི་དང་ཉིང་འཛིན་གྱི་རྒྱུན་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མཐོང་ཡང་། ཉིང་འཛིན་ཉམས་ཆེ་སྤར་ལྟར་མི་མཐོང་བར་འགྱུར།

༢ བ་མའི་ཁུ་ཁྱག་འདྲེས་པ་འང་ཚུ་བྱེ་མ་ལ་མིམ་བ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། འདི་མིག་ལ་ཆེ་འདིའི་འགྲུག་འདྲེས་ནས་གནས་ཀྱང་། ཆོགས་པ་དེ་མིན།

སེར་སྒྲིང་དགོ་བསྐྱོས་ལགས་ཀྱིས། འདི་མིག་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན། བ་མའི་ཁུ་ཁྱག་ལས་གྲུབ་པ་དེ་དེའི་ངོ་བོར་སོང་ངམ།

ལན། བྱེ་མར་ཚུ་འདྲེས་ཀྱང་། ཚུའི་ཆོགས་པར་བྱེ་མ་མེད་པ་ལྟར་འདི་མིག་ཀྱང་ངོ་

བཀོ་སྒྲིང་བ་གཉིས་པ། རྩ་སྟོད་ལྟ་རམས་པ་ཁྲན་བསོད་ནམས་འགྱུར་མེད་ཀྱིས་

ཚུམ་ཤོག་སྒྲིག་སྤངས་གནང་།

སེར་སྒྲིང་གྲུ་བ་ཞིག་གིས། ༡ སྟོན་འཇུག་གི་བྱུང་བར་གསེར་སྒྲིང་ལྟར་བཞག་འདུག་ཅིང་། རྒྱབ་རྟེན་གྱི་ལུང་དུ་སྟོན་མི་དགོས་པའི་རིགས་གནས་ཤིག་སྟོན་པ་ནི་ལྟར་ཡིན།

༢ འཇུག་སྟོན་ཐོབ་ཆེ་འཇུག་སེམས་ཐོབ་པ་ལྟར་བཤད་འདུག་ཀྱང་། རྒྱལ་དབང་ལྟ་བུའི་གསུང་སོགས་དངས་པའི་ནང་གོ་རིམ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་ལྟར་ཡིན།

ལན། ༡ ཕྱིན་དུག་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཟིན་པ་དེ་ལ་བསམས་ནས་དངས་པ་ཡིན། རིགས་གནས་སྟོན་པ་དེ་གསེར་སྒྲིང་སྟོད་འཇུག་ནམ་བཤད་གཉིས་མི་འདྲ།

༡༧ རྒྱལ་དབང་ལྷ་པའི་གསུང་བྲངས་པ་ནི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཀོད་པའོ། །གསེར་
སྒྲེང་ལྟར་ཁས་ལེན་པས། རྣམ་བཤད་ཀྱི་གསུང་ཚུལ་བཀོད་པ་ཙམ་ཡིན།

ཉིན་དང་པོའི་ཚོགས་སྤྱན་གཉིས་པ།

སེར་བྲེས་གྲུ་བ་ཞིག་གིས། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་སློན་
སེམས་ཡོད་པར་མཁས་པ་མང་པོས་བཞེད་པ་ལྟར། སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཡོད་ཕྱིན་མངོན་
དུ་གྱུར་དགོས་མི་དགོས་སྒྲོར་རྗེའི་གསུང་ལ་གཏུགས་པ་དང་། སློ་ཡིན་ན་མངོན་དུ་གྱུར་
པས་བྲུབ་མ་བྲུབ་སྒྲོར་ཉམས་སྤྱོད་ཐོག་ནས་གསུང་རོགས།

ལན། རྗེའི་གསུང་ལ་གསལ་ཁ་ཡོད་ས་མ་རེད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད། ཉམས་སྤྱོད་ལ་དབགས་ན།
སློ་ནི་ཡུལ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་བཞེན་པ་ལ་གོ་བས། སློ་ཐམས་ཅད་མངོན་གྱུར་པ་ཡིན་དགོས།

བཞུགས་སྐབས་དགེ་བཤེས་སྒྲུབ་ཆེ་རིང་གིས། བཤེན་དང་རྗེ་བཙུན་གཉིས་ཀྱིས་མི་འདྲ་
བ་གསུངས་པ་ནི། རྣམ་བཤད་གཉིས་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། གསུང་སྒྲེང་
ལས། ཉེར་གཉིས་ལས་སྤྱོད་དངོས་རྗེས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་གང་གི་རྒྱད་ལ་ཡོད་མེད་
གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་གཅིག །འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་སོགས་
ལ་བརྟེན་པ་འདྲ་ཞིང་། བཤེན་གྱིས་གསུངས་པ་ནི། ཀུན་གཞི་དཀའ་འགྲེལ་དུ་འཇུག་

ཤེས་ཀྱན་གཞི་གཉིས་ཀ་མེད་པ་འགོག་སྟོམས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ས་

བརྒྱད་པ་པ་ལ་བྱས་པའི་རིགས་པས་དབགས་ཀྱས་པས། གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོ་
ལ་བརྟེན་པ་འདྲ།

བཟོ་སྒྲིང་པ་དག་བཤེས་ཆེ་དབང་སྟོབས་ལྡན་གྱིས། ཤེས་སྤྱིབ་མངོན་གྱུར་པ་ནི། འདུག་
ཤེས་བྱུག་ལ་བདེན་གྲུབ་སྒྲུང་པའི་ཆ་ལ་བྱེད་པས། འདུག་ཤེས་ནི་མངོན་གྱུར་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་པས། དེ་མེད་པ་ཅམ་གྱིས་སྒྲུབ་མི་ཀུས། དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་མི་འདྲ།

བཟོ་སྒྲིང་པ་དག་བཤེས་རྒྱ་བ་ཆེ་རིང་གིས། དེ་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པས་བསྒྲུབ་མི་ཀུས།

བཟོ་སྒྲིང་པ་དག་བཤེས་སྟོ་བཟང་གིས། ཉེར་གཉིས་བཞག་སྐབས། སྒྲོར་དངོས་མཇུག་
གསུམ་གྱིས་བསྒྲུས་པའི་སྒྲོར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་
རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་སྒྱར་བ་དང་། འདའ་བའི་མཐོང་ལམ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་གསེར་སྒྲིང་
དུ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་། དེའི་རིགས་པས་གོ་ཀུས། སེམས་བསྐྱེད་ནི། དམིགས་ལུལ་སྒྲུ་
བཞི་བསྟན་པའི་རང་འབྲེལ་དེ་ལྟར་ན། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སོགས་ནི། འོངས་སྒྲུ་ཆོས་སྒྲུ་
སོགས་གསུངས་ཡོད་པས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བཞི་ཀ་ལ་དམིགས་སམ། མི་འདྲ་བ་
བཞི་ཡོད་དམ། ཡོད་ན། བག་ལ་ཉལ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པ་གང་ཡིན།

བཟོ་སྒྲིང་པ་ཁྱན་བསོད་ནམས་འགྱུར་མེད་གྱིས། རྒྱན་མཐའ་ནི་སེམས་ཅན་དང་། མཉམ་
གཞག་གི་རྒྱན་གྱི་ཐ་མ་ལ་བྱེད་ཚུལ་གཉིས་ལས་.....། གཞན་དོན་དུ་དམིགས་པ་ལྟར་སྒྲུ་
བཞི་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་པའང་དེ་དང་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཅམ་སོ། །

བཟོ་སྒྲིང་པ་དག་བཤེས་རྒྱ་བ་ཆེ་རིང་གིས། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི། སོགས་ཀྱིས་མཁྱེན་བཅེ་
ཀུས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་སྒྲུ་ལ་དམིགས་པར་བསྟན་གྱི། དམིགས་ལུལ་སོ་

སོ་བ་མ་བསྟན།

བཟོ་སྒྲིང་པ་དག་བཤེས་སྟོ་བཟང་གིས། རྩེ་བཙུན་པས་གསུངས་པ་ལྟར་དམ་པའི་ཚོས་
ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་ཞེ་སོ་སོ་ནས་དེའི་དམིགས་པར་བསྟན་ལ། དེའང་སེམས་
བསྐྱེད་ནི་སྐྱབ་ཞེ་སོ་སོ་ལ་དམིགས་པ་ཞིག་ཡོད་མི་ཚོག་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན།

བཟོ་སྒྲིང་པ་དག་བཤེས་སྟོ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས། མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་པའི་གསུང་
ལྟར་ན། སེམས་བསྐྱེད་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་མེད་ཀྱང་། སྟོར་དངོས་མཐུག་
གསུམ་གྱི་སྟོར་བ་ནི། རྒྱན་མཐའི་སྟོར་པའི་སྐབས་ཏེ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
མིན། དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་། སྟོང་ཐུན་སོགས་ཀྱིས་མེད་པའི་སྟོགས་བཟུང་།
ཉམས་སྟོང་ལ་དབགས་ན། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་སོགས་ནི་དེ་དང་དེ་རེད་མ་རེད་ཡིན་མིན་
སྟམ་པ་སོགས་ཡིན་པས། སྟོ་ཀྱན་ཀྱང་མངོན་གྱུར་པ་ཡིན་སྟམ།

བཟོ་སྒྲིང་པ་གསུམ་པ། སྟོ་སྒྲིང་དག་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་སྟོ་བ་ཆེ་རིང་གིས་

ཙོམ་ཤོག་སྟོན་སྐྱེད་སྐྱུངས་གནང་སྐབས།

- མངོན་པ་གོང་མ་སོགས་ལྟར་ན། སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་ནི་རྩེ་གཞན་ཡིན་
ཞིང་། རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་རང་རྒྱད་པའི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་བཀའ་ཡང་། མངོན་པ་སོགས་
ལས་གསུང་ཚུལ་ཡང་སྟུར།
- གཞན་དུ་བཤད་ཅེས་པ་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ལ་བཞེད་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཙོམ་
རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ལམ་རིམ་ཆུང་བ་ལ་བྱས་ན་དགའོ། །
- བཤེད་གསུང་དུ་སྟིང་རྩེའི་འདྲིན་སྐྱེད་སྐྱུངས་ལུལ་སོགས་མི་གསལ་ཡང་། རྣམ་

བཤད་དུ་གཞན་དོན་དོན་གཉིར་མདུན་པ་དང་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་གཉིས་མཆོངས་ལྟན་དུ་
གསུངས་ཤིང་། གཞན་དོན་ནི་སྤང་འདས་ལ་བྱ་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོའི་
དམིགས་ཀྱིས་གསལ།

- ཀ་རུ་ན་ཞེས་པ་ཡིད་ལྷན་ལ་འབྲུག་པས། སྤྱིར་རྗེ་ནི་སྤྱན་དམུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་
དུ་བཞེད་པའང་ཡོད།

དྲི་ལན་སྐབས།

སེར་གྲེས་ལྷ་རམས་པ་ཞིག་གིས། ༡ ཙོང་མོག་ཏུ་སློན་འབྲུག་གི་མཆོན་ཉིད་བཞག་པ་
གསེར་ཐོང་ལྟར་ཡིན་ན། མདོ་རྒྱན་སོགས་ལ་ཁུངས་གཏུགས་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་དག་ཏུ་
མི་གསལ་མོད། ཕྱིན་དུག་སྤྱོད་པའི་ཉམས་ལེན་གྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་ཚུལ་གསེར་ཐོང་
ལྟར་ན་རྗེ་ལྟར་ཡིན། འབྲུག་སེམས་གྱིས་མཆོངས་སྒོར།

༢ སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ངོ་བོ་འདུན་པར་བཞེད་མི་བཞེད་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། གསེར་ཐོང་དུ་
ཁུངས་དང་བཅས་ཏེ་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་འདུན་པར་བཞེད་པར་
གསུངས་ཡོད་པ་དེ་རྗེའི་དགོངས་པ་ཞེ་ཡིན།

ལན། ༡ མཆོན་ཉིད་དེ་གསེར་རྣམ་གཉིས་སྤྱན་མོང་བའི་བཞེད་པ་ལྟར་ཡིན། སློ་
སྒྲིང་གི་མཁས་པ་སྤྱི་མའི་གསུང་རྒྱན་ལ། སློན་སེམས་ཚོགས་ལམ་ཁོ་ནར་བཞག་པ་ནི་
རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཏེ། གཞན་ས་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ལ་འཛོག་པའི་རྒྱ་གཞུང་ཆད་ལྟན་
མེད་པས་སོ། །ཞེས་གསུང་སློལ་ཡོད།

༡ གཞུང་ཁོག་གཅིག་གིས་སེམས་སེམས་བྱང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་གསུངས་དཀའ་བས།
ལུང་.....དེ་ལ་བརྟག་དགོས།

སེར་གྲེས་ལྷ་རམས་པ་ཞིག་གིས། ༡ སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་གཞན་རྒྱུད་
ཀྱི་མུང་འདས་ལ་བཞག་པ་དེ་ལྟར་ན། ཅ་བའི་མདོ་ལས། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱིན་བྱུག་ནམས་
གཞན་དོན་དུ་གསུངས་པས། དེ་དག་ཀྱང་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འཛོག་གས།
མི་གནས་པའི་མུང་འདས་དེའང་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འབྱུང་ན། འདུན་པ་
དེས་བྱང་ཆུབ་ལ་མ་དམིགས་པར་གསུངས་པ་རི་ལྟར་ཡིན།

༡ གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་གཞན་དོན་ལ་ཕྱིན་བྱུག་སོགས་མེད་ན། གསེར་གླེང་
དུ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་གཞན་དོན་གཉིས་གསུངས་པས། མདོ་རྒྱས་ཀྱིས་
བསྟན་པའི་གཞན་དོན་སོ་སོ་བ་རི་ལྟར་ཡིན།

ལན། ༡ གཞན་དོན་མདོ་རྒྱས་ཀྱི་གཞུང་དེས་བསྟན་པའི་སྐབས་བབ་ཀྱི་གཞན་
དོན་ལ་བྱ་ཞིང་། མི་གནས་པའི་མུང་འདས་ནི་རང་གི་བྱང་ཆུབ་སྟེ། གཞན་དོན་འདུན་པས་
གཞན་དོན་ཀུན་ལ་མི་དམིགས།

༡ མདོ་རྒྱས་ཀྱི་གཞན་དོན་གཉིས་སོ་སོ་བ་མིན།

དགོ་ལུགས་བྱང་ཡིག་ཆེན་མོས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས། སྙིང་རྩེས་
སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ཤིང་། བྲལ་འདོད་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པས། བྲལ་ན་
ལེགས་པའི་ཆ་ལ་བྱེད་པ་མང་།

ལན། ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་། གསེར་ཐོང་གཞིར་བཞག་ན། སྟོབ་
དཔོན་གཞན་གྱི་ལུགས་ཞེས་གསུངས་སྟབས། སྟོབ་དཔོན་ནམས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་
བ་མེད་ན་དེ་མི་འགྲིག་པས་དབྱེད།

བཟོ་སྐྲུབ་པ་དག་བཞེས་སྟོབ་བཟང་གིས། རི་བོང་ཅན་དང་བསེལ་ཐེར་ཅན་དོན་གཅིག་པ་
ལྟར། སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་ལྟོག་ཆ་ཙམ་མ་གཏོགས་གཅིག་པར་བཞག་ན་ལེགས།

༡ གསེར་ཐོང་དུ་བཞེད་པ་ཁག་བཞེད་པ་མ་གཏོགས་རྗེ་རང་གིས་དེ་ལྟར་བཞེད་པ་རི་
ལྟར་བསྐྱབ། འགྲེལ་པའི་རྩོད་ལན་ལ་བལྟས་ན། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པའི་
ལུགས་ལྟར་ཡིན་ནས།

ལན། དམིགས་བརྟག་རྩ་བར། རང་གི་ཞེས་བྱ་ཞེས་སོགས་དང་། འགྲེལ་བར།
ཡང་ན། ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་རྒྱུན་བཞེད་པར་གསལ། ༼བརྟག་༽

བཟོ་སྐྲུབ་པ་བཞེད། སེར་སྤྲད་དག་བཞེས་ལྟ་རམས་པ་བྱམས་པ་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་

རྩོམ་ཞོག་སྟོན་སྐྲུབ་སྐྲུངས་གནང་སྐབས།

• ཉེར་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་ནི་མདུན་བསམ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། རོ་བོ་གཅིག་
ཅིང་། བྱི་མ་གཉིས་ནི་ཚུ་བོ་དང་སྤྱིན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ལོངས་སྤྱིའི་རྒྱུད་ཀྱི་
དང་པོ་ལ་བྱ་བས། རོ་བོ་གཅིག་པ་སྟེ། གསེར་ཐོང་ལས། བལ་ཆེར་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཆོག་གི་བྱས་པའོ། །

- འདིའི་མཚུངས་ལྡན་ནི་ལྔ་མཚུངས་ལ་མི་བྱ་བ་མངོན་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གསུངས་པས། མངོན་སུམ་དང་རྟོག་པ་ཡིན་མིན་སོགས་ལ་དབྱུང་ན་ཤེས།

དེ་ལན་གྱི་སྐབས།

སེར་བྲེས་ལྟ་རམས་པ་ཞིག་གིས། ༡ དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། རོ་བོ་གཅིག་པ་
འོང་ཆོག་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན། བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཟེར་བ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་གི་
བསམ་པ་ཅམ་ལ་བྱེད་ན། ས་མཚམས་སྐབས་རིམ་གྱིས་བསྐྱས་ཞེས་དང་པོ་མདུན་ལྡན་
ཆོགས་ལམ་ཚུང་དུར་བཞག་པ་དང་མི་འགལ་ལམ།

༢ སྔ་མ་གཉིས་ཞེས་པ་ཡིག་ནོར་ཏེ། སྔ་མ་ནི་ཟེར་དགོས་པ་བྱ་སྟོན་གྱི་ཕྱང་གི་སྟེ་མ་
དང་། ཉ་རྟེན། ཡར་གྱི་འབྲེལ་བ་སོགས་སྤྱ་གསལ་ཚུལ་མཁས་པ་འགས་གསུངས།

༣ མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུར་སྦྱར་ཏེ་སོགས་སྤྱ་འགྲོ་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན། བྱང་པར་གྱི་ལམ་
ནི་བར་ཅེ་སོགས་ཏེ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་ནི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བྱ་
བས། དེ་ལྟར་ན་དེའི་རྒྱད་ལ་མངོན་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་ན། མངོན་
ཤེས་ཉམས་ལེན་གཙོ་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན།

ལན། ༡ བྱེ་བའི་པལ་ཆེར་ནི་ཞེས་པས་བྱེ་བའི་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་ལ་བྱ་
དགོས་པ་ཆོག་གི་རྒྱས་པ་ལས་གསལ། ༢ ཡིག་ནོར་དུ་མི་འདོད་པས། ཉ་རྟེན་སོགས་སྤྱ་
མ་ཟད། ཐུབ་པའི་དགོངས་རྒྱན་དུ་འང་དེ་ལྟར་ཡོད་མོད། དེ་ལྟར་མི་འདོད། གསེར་སྒྲེང་དུ་
ལེགས་བཤད་བསྐྱས་པ་ཅམ་མིན་པར་རང་ལུགས་ཀྱང་ཡོད།

དགོ་ལུགས་བྱང་ཡིག་ཆེན་མོས། མཆན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ལ་སོགས། །ལྟར་ཆོགས་ལམ་
ཐོབ་པ་དང་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཐོབ་པ་དུས་མི་མཉམ་མཁ།

ལན། རྣམ་བཤད་ལས། བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་ནས། ཞེས་སོགས་ལྟར་ན།
ཆོགས་ལམ་དང་། སྐྱ་བཤད་ཅན་གྱི་ཆོགས་ལམ་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། བྱི་མ་ནི་ཐར་པ་ཆ་
མཐུན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་འདྲ།

དགོ་བཤེས་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས། ༡ རྗེའི་ཕྱག་བྲིས་རྩིང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་མེད་ན། སྤྲ་མ་
གཉིས་ནི། ཞེས་པ་ཡིག་ཚོར་དུ་སྦྱ་མི་རིགས།

༢ དངོས་བཟུན་ས་གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་མིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་
ཡིན།

ལན། དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ན། སྤྲ་མ་ནི་བྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཞེས་གསུང་
རིགས་པ་ལས་དེ་ལྟར་མ་གསུངས་པས་སོ། །

དགོ་བཤེས་ཆེ་རིང་རྫོ་རྗེས། ༡ འདིའི་མཚུངས་ལྡན་དེ་ལྟ་མཚུངས་མིན་ན། གང་ཡིན།

ལན། འདིར་མདུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ནི། ཡོད་པ་ཅུ་ལ་གོ་
སྟེ། དེའང་མདུན་པ་དེས་ཟིན་པ་འདས། དེའི་རྒྱས་ལུགས་ཀྱིས་འགོས་པ་ལྟ་བུ་ལ་གོ་བས།
ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་བྲ།

དགོ་བཤེས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས། ཆོགས་ལམ་རྒྱུང་དུར་འཇུག་སེམས་ཡོད་དམ་
མེད། སྦྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན།

དགོ་བཤེས་སྒོ་བཟང་གིས། ས་ནི་ཀུན་གྱི་གཞི་དང་། གསེར་ནི་འགྱུར་བ་མེད་བ་སྟེ། དེ་
དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནམས་ཀྱང་ཕྱི་མ་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་ཞེས་འགྲེལ་ན།
བཙུག་མི་དགོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་སྟུང་།

ཉིན་གཉིས་པའི་ཆོགས་ཐུན་དང་པོ།

བཞོ་སྒྲེང་བ་ལྟ་བུ། སེར་སྤྲད་དགོ་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ་གིས་

སྒོག་སྤྲངས་གནང་སྐབས།

- གདམས་ངག་བྱུང་ཅན་ཉན་པ་ལ་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོར་སོན་དགོས་ན། མཆོག་སྤྱལ་གྱིས་དེ་བསྟན་པའི་ཆེ་ཉན་མཁན་ལམ་མ་ཞུགས་པ་སོགས་ཡོད་མེད་དབྱེད་དགོས།
- རྫོང་བྱེད་མཆན་ཉིད་པ་ལ་ངག་གིས་བྱུང་མ་བྱུང་། གདམས་ངག་ལ་ངག་གིས་བྱུང་མ་བྱུང་། ངག་ལ་སྒྲེས་བྱའི་ལྟ་རྟོག་ལས་བྱུང་བས་བྱུང་མ་བྱུང་སོགས་ཀྱི་དོགས་པ་འདུག།
- དུམ་གསུམ་གཞོན་འཛམས་ཚུམ་པ་པོ་དབྱེག་གཉིན་ཡིན་མིན་སྒྲོར་གསེར་མེད་དང་ལེགས་སྒྲིང་མི་འདྲ་བ་གང་ཡིན།
- བདེ་བ་ཅན་དུ་སྒྲེ་བ་ལའང་དེར་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་གསོག་དགོས་པར་གསུངས་ཡོད།

དེ་ལན་སྐབས།

སེར་གྲེས་ལྷ་རམས་པ་ཞིག་གིས། ༡ ཙུམ་ཤོག་༩༡ ་ཏུ། དེ་ལྟར་ན། ཞེས་པའི་འབྲེལ་གང་ཡིན།

༡ སོ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ལས་ཉོན་དབང་གིས་བྱུང་དགོས་པ་གང་ཡིན། དེ་ལུང་རིགས་གང་གིས་བྱུང་།

༢ དགོངས་གསལ་གྱི། མཐའ་མ་ཆོད་པའོ། །ཞེས་པ་འགོག་བདེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཁུངས་སུ་བྱངས་འདུག་ཀྱང་། ལྟོང་བྱུན་དང་མི་མ་བྱུན་པ་རྗེ་ལྟར་ཡིན།

༣ འགོག་བདེན་མེད་དགག་ཏུ་བཞག་ན། དགག་བྱ་སྒྲོ་བྱར་གྱི་དེ་མའང་འགོག་པས། བདེན་བྱུབ་བཞག་ཅམ་རྗེ་ལྟར་ཡིན། ལེགས་སྤྱོད་གིས་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་གཙོད་གསུངས་པ་རྗེ་ལྟར་བྱངས།

ལན། ༡ སོ་སྤྱོད་ཀུན་ལས་ཉོན་དབང་གིས་བྱུང་དགོས་པས་རེད།

༡ ཡིག་ཆ་དང་། ཀུན་བརྟུས་གྱི། སེམས་ཅན་སྤྱོད་བ་དང་སྤྱོད་བའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་བྱུང། རིགས་པས་ནི་འདི་ལྟར། ཟག་མེད་ལས་ཀྱིས་ནི་མི་འབྱུང་བས། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་མ་གཏོགས་གཞན་མེད།

༢ མཁས་བྱུབ་བསྟན་དར་བས། ལུང་དེས་བོད་དུ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་འགོག་བདེན་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པས་བྱུབ་པར་འདོད་པ་བཞག་པར་གསུངས་ཡོད།

༣ ལྟོང་ཉིད་ཡིན་པ་དགག་བྱ་བདེན་བྱུབ་བཞག་ཅམ་གྱིས་བྱུབ་ཀྱང་། འགོག་བདེན་ཡིན་པ་སྒྲོ་བྱར་གྱི་དེ་མས་དག་པས་ནའོ། །

སེར་བྲེས་ལྷ་རམས་པ་ཞིག་གིས། ༡ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དག་སྤྱོད་པ་མཆོད་པ་མ་ཡིན་
བ་གསེར་གླེང་ལས་གསུངས་པ་བྲངས་ཀྱང་། གདམས་དག་ལ་དག་སྤྱོད་བྱ་བ་དང་།
མངོན་ཏྲོགས་རྒྱན་གདམས་དག་ཏུ་གསེར་གླེང་ལས་གསུངས་པས་ཅི་ཡིན།

༢ ཞིང་བཀོད་ཀྱི་མདོས་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱད་མེད་པར་གསུངས་ན། དེའི་ཏྲེན་
ཅན་ཀྱི་སོ་སྤྱིའི་རྒྱད་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་སོགས་
མེད་དམ། དདོས་གཞི་མ་ཉམས་པའི་སོ་སྤྱི་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྤྱོད་པ་མེད་དམ།

ལན། ༡ གདམས་དག་ལ་དག་གིས་བྱ་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་ལ་དག་སྤྱོད་རང་
མཆོད་པས་མ་བྱ་བ་བསེ་དུ་ལྷ་བྱས་བྱས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་ལྷ་བྱའོ། །སྤྱི་ཡང་མི་
བདེ།

༢ དེའི་རྒྱད་ལ་ཟག་མེད་བདེ་བ་ནི་མེད། གལ་ཏེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་མེད་ན། དེར་སྤྱོད་
བའི་སྟོན་ལམ་རྒྱག་པའི་དགོས་པ་མི་འདུག །དེ་མ་ཉམས་པའི་སོ་སྤྱི་དེར་སྤྱོད་པ་མེད།

དགོ་བཤེས་སྒོ་བཟང་གིས། ༡ འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཞིང་དུ་འཁོར་རྣམས་མངོན་ཤེས་ལྷ་
ལྷན་ཡིན་པས། བདེ་ཅན་ཞིང་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཞིང་ཁོ་ནར་བཞག་ན་མི་འགྲིག །

༢ དདོས་གཞི་རྒྱད་ལྷན་ལ་འཕོ་བ་རྒྱག་རྒྱ་མེད་པ་ཅི་ཡིན།

ལན། ༡ བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ལ་མཐའ་མེད་པས། སྟོན་ལམ་བརྒྱབ་པ་ཅུ་མ་
ལས་གཞན་དེ་ལྟར་མེད། ༢ དེར་བདེ་བ་མེད་པས་སོ། །

བཟོ་སྒྲིང་བ་དྲུག་ལ། སྒོ་མང་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་བ་གྲགས་བ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་

སྒོག་སྤངས་གནང་སྐབས།

- གསེར་མེད་དུ་ལུགས་མང་པོ་བཀོད་ནས་མ་བཀག་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་ལུགས་ཡིན་ཞེས་སྒོ་མང་གི་ཞལ་རྒྱན་དུ་ཡོད།

དེ་ལན་སྐབས།

སེར་གྲེས་ལྷ་རམས་བ་ཞིག་གིས། ༡ བདེན་བཞིན་དང་པན་ཚུན་འགལ་མི་འགལ་བཤད་སྐབས་སུ་ཆོར་བ་ཅམ་དང་ལམ་བདེན་ལ་བཤད་ན། འབྲེལ་ཅི་ཡོད།

༢ ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ནམ་བུར་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡིན།

༣ སྤྱག་བདེན་གྱི་བྱད་ཆོས་བཞིའི་གོ་རིམ་ལ། གལ་ཏེ་སྟོང་བ་སྤྲ་ན། བལ་མོ་ཆེར་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་ལས་སྟོང་བ་བདག་མེད་པའི་སྤྱབ་བྱེད་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ཅི་ཡིན།

༤ གསེར་ནམ་གཉིས་མི་འགལ་ན། འབྲེལ་བར། ཀུན་འབྱུང་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ། ཞེས་སོགས་འཛོག་པ་ལྟར་ཀུན་བདེན་ལ་གཟུགས་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཡིན།

ལན། ༡ དེ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅམ་དང་སྤྱག་བདེན་གྱི་བྱད་མཁེས་པ་དེ་ལ་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱག་ལམ་གཉིས་འགལ་མི་འགལ་བཤད་པ་མ་རེད། དེ་གཉིས་མི་འགལ།

༢ འབྲེལ་ཀྱང་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ལས་བདེན་བཞིན་ནམ་བུར་ཕྱོགས་སུ་བཞག་ཡོད།

༣ སྟོང་བདག་མེད་ལ་སྤྲ་རགས་མེད་པར་གསུངས་ཚུལ་ཡང་ཡོད་ལ། ཏྲག་གཅིག་རང་

དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་བ་ཡང་བཞག །

དགོ་བཤེས་ཆེ་དབང་སྟོབས་ལྡན་གྱིས། བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་རྣམ་བུར་སྟོགས་
སུ་བཞེད་པའི་དོན་ཡིན།

༣ སྟོང་པའི་རྣམ་པར་བདག་ཕྱང་ངོ་མོ་ཐ་དད་པ་སྟེ། དེ་ལ་ལྷ་སྟེགས་པའི་བདག་ལས་
མེད་པས། ཉག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གོ །

ལན། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་ཀྱང་རྣམ་བུར་སྟོགས་སུ་བཞག་དགོས།

སེར་གྲེས་དགོ་བསྐྱོས་དགོ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་གྱིས། ཀ༽ རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་སྟོང་
ཉིད་མ་ཡིན་དགག་དང་། མཐའ་བཞི་འགོག་པ་སོགས་བཞེད་འདུག་ཟེར་བ་ཆོས་བརྒྱད་
གཞན་པས་བཤད་ཅིང་། གསེར་སྒྲིང་དུ་གསུངས་པར་འདོགས་སྟེ། མཐའ་བྲལ་དུ་བཞག་
ཆེ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འགྱུར་འགྲོ། རེད་འདའ་པའི་དྲིས་ལན་དུ་རྗེ་འོག་དྲིལ་ཞིག་ཡོད་པ་
དེར་མེད་དམ་ཟེར་སྟོལ་འདུག །རྗེའི་ཉག་དུའི་རྟོགས་བརྗོད་དུ་སྟོང་ཆེན་གྱི་གསུང་ལྟར་
ཡོད།

ཁ༽ སྟོང་པ་ལ་རྣམ་ཅུ། བདེ་དང་ང་དང་ངའི་ཞེས་སོགས། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྩ་བའི་
མདོ། མཛོད། གསེར་སྒྲིང་བཅས་སུ་ང་ཡི་བ་ལ་སྦྱར་བ་དང་། རྣམ་ཅུའི་བདེན་བཞི་སྟེ་
བཤད་སྐབས་སོགས་སུ་བདག་དོན་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་སྦྱར་ཡོད། གོང་ལྟར་བཤད་
ཚུལ་གསུམ་དང་། སྟོང་བདག་མེད་གོ་རིམ་བརྗེ་བ་བཅས་བཞི་ཡོད་པ་དགོངས་པ་གཅིག་
གཟ། དབང་རྟོན་གྱིས་མདོན་སུམ་གྱིས་བྱབ་ཚུལ་ཅི་ཡིན།

ག༽ རྣམ་བུར་སྟོགས་གྱི་ཆོས་ནི་དགོ་བ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོགས་ལ། རྣམ་བུར་སྟོགས་
གྱི་བདེན་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་འདོགས་པས། དེ་དང་མི་འདྲ།

ང་། གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ཐོག་མར་གང་ལས་བྱུང་། དེ་ནི་
བོད་སྐྱུ་མས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་བྱས་ལ། རྩས་གཅིག་བཀག་པའི་ཐ་དད་
ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་གཞན་ཡང་ཡོད།

ལན། ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་ནི། སྤང་སྤང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །

དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་སྟོང་
བར་འཛོག་ན། སྒྲིམ་པ་ལྷག་མ་དེ་དོན་ཡིན། །ཞེས་བ་ཅི་ཡིན།

༡ བཞིའི་སྟོང་བདག་མེད་དེ་རང་རྒྱ་བས་སྟོང་པ་ལ་བྱེད་ན། ཅ་བའི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
དང་བྱེད་མེད་དུ་འགྱུར་བས་ཅི་ཡིན།

ལན། ༡ དེ་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཅམ་ཡིན།

དགེ་བཤེས་ཆེ་ངེད་རྣེས། སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་རང་རྒྱ་བས་སྟོང་པ་ལ་བཞག་ན། དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་སོགས་དང་། ཅ་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
ཇི་ལྟར་ཡིན།

༡ ཀུན་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་མི་འགལ་ལམ།

ལན། ཀུན་བྱང་གཉིས་འགལ་ཡང་། ཀུན་བྱང་ཕྱོགས་གཉིས་མི་འགལ།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་ཞིག་གིས། རང་དབང་བའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་

རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པམ།

དགེ་བསྐྱོས་ལགས་ཀྱིས། ཕྱི་རྒྱལ་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་ཞེས་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཙམ་ལ་སྒྲིངས་མ་
སྒྲིངས་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་སྤྱི་འདུན་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་ལ་མི་བྱེད།

དགེ་བཤེས་རྒྱ་བ་ཆེ་རིང་གིས། རྟགས་ཡང་དག་ཀྱན་ལ་རྟགས་ཚོས་དོན་གསུམ་ཡོད་
ཅིང་། དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་ཡང་དག་ཡིན་ཞིང་། དེ་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་སེམས་ཙམ་པའི་
ལྷགས་ལ་ཡིན་པམ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་རང་མཆོད་གྱིས་སྟོང་པ་དོན་གཅིག་
ཅིང་། དེ་ལྟར་ན་རྟགས་དེའི་བསྐྱབ་ཚོས་ཡོད་པ་དང་། བདག་སྤང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པ་
དང་། སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་གཉིས་མི་འདྲ། ཕྱོགས་ཚོས་མངོན་སུམ་གྱིས་
གྲུབ་པ་ནི་ཁྱེད་སྟོབས་ལ་བྱ་དགོས་པ་འདྲ།

ཚོགས་སྤྱོད་གཉིས་པ།

བཞུགས་ཐེངས་བདུན་པ། བྱང་ཅེ་དགེ་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་ཆེ་རིང་རྟོ་རྟེས་སྟོག་སྤངས་
གནང་།

དེ་ལན་སྐབས།

སེར་སྤྲད་ཟླ་བ་ཞན་པ་ཞིག་གིས། ༡ གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྱོ་དེ། །ཞེས་པའི་ཐད་

ཀྱི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་བཅས་སུ་རྟེན་སངས་རྒྱས་སུ་གསུངས་པ་ཅི་
ཡིན།

༡ ཙོང་མ་ཤོག་ཏུ་དཀོན་མཆོག་གི་སྤྱོད་བཤད་མི་འདྲ་བ་བྱས་པ་ཁུངས་བཅས་གསུངས་
རྟགས།

ལན། ༡ བྱེ་སྤྱི་ལ་མང་དུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དེ་ནི་མང་བཟུར་སྡེ་པའི་ལུགས་སོ། །

༢ ཆོག་མཛོད་སོགས་སུ་འདྲ་གསལ།

༣ ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་བྱུང་བ་ཤད། །ཅེས་བྱེ་སྤྱིའི་གཞུང་ཡིན་པར་བཤད།

དགོ་བཤེས་ཆེ་དབང་སྟོབས་ལྡན་གྱིས། མཛོད་དེ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཁུངས་
ཅི་ཡོད།

དགོ་བཤེས་སྤྱོད་བཤེ་རིང་གིས། ༡ དེ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་བཅུམས་བའོ། །
བྱེད་ཆོས་ཞེས་བའད་རྟེན་དེ་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ལ་བའོ། །མཛོད་ནི་མདོ་སྡེ་
པའི་ལུགས་ཏེ། དེར་བཤད་པ་བྱེ་སྤྱིས་ཁས་མི་ལེན་པས། གཞུང་དེ་མདོ་སྡེ་པའི་གཞུང་
དུ་བྱུང། དེར་བྱེ་སྤྱིའི་ལུགས་བཛོད་པ་མང་ཞིང་། ལོ་གྲག་ཟེར་གསུམ་མང་དུ་སྦྱུད་ཡོད།
༢ སྦྱུ་དེ་སངས་རྒྱས་མིན་ཡང་། དེ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པས་བརྟེན་པ་ལ་གཞོད་པར་འཛོག།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་ཞིག་གིས། འཇག་སྤྱོད་པའི་མཆོམས་མེད་སྐབས་སངས་རྒྱས་ལ་
གཞོད་ཚུལ་ཅི་ཡིན།

ལན། བྱེ་སྤྱིའི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་ཆེར་མ་བྱུག་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོར་བ་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ཡོད། མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ལ་མེད།

དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་ཚོས་འཕེལ་གྱིས། ༡ གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ཚོས་དཀོན་མཆོག་
ཡིན་ནམ།

༡ མིག་གི་སྟོང་ཉིད་ལ་སྦྱར་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་སྦྱ་སྟོག་དང་ལྡན་མིན།

ལན། ༡ རྣམ་བུར་བདེན་པ་མིན་པས་དེ་མིན། ༡ དེ་སྟོག་དང་ལྡན་ཡང་སྟོག་ལྡན་མིན།

དགེ་བཤེས་སྟོ་བཟང་གིས། ༡ སྤྱི་བ་དེ་སྦྱར་མི་སྦྱེ་བའི་ཆ་དེ་བརྟགས་མིན་ཡིན་ན།
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ།

ལན། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མི་སྦྱེ་བའི་ཆ་ལ་བྱེད།

དགེ་བསྟོས་ལགས་ཀྱིས། ༡ ཟུ་བཞིར་རྟོག་གི་པའི་སྟོས་བསམ་མེད་ཀྱི་ཟུ་བཞིའི་ཁུངས་
གང་ཡོད།

༡ རྟོག་གི་པའི་སྟོས་ཞེས་བཤད་པས་སྦྱ་སྟོགས་ལ་སྦྱར་དུ་མེད། ཐེག་བསྟུས་ཡིན་ནམ་
སྦྱམ་པ་ཞིག་ཏུ་འང་ཡོད།

ལན། ཟུ་བཞི་སྦྱེ་འགོག་ལ་སྦྱར།

དགེ་བཤེས་ལྷ་བ་ཆེ་རིང་གིས། ༡ སྦྱ་དང་། རྟོག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་དེ་གཉིས་ལ་མ་
བསྟོས་པར་རི་བཞིན་བརྗོད་དུ་མེད་པ་རྒྱུད་སྒྲའི་དར་རྒྱུ་ཀུན་གསལ།

༡ དམན་སྤྱི་བ་དེ་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་དུ་བཞག་པས། དེ་.....ནི་ཐར་ལམ་དུ་བཅ་ཆེན་
ཀྱིས་གསུངས་པས་དོགས་པ་ཆེ།

བཟོ་སྒྲིང་པ་བརྒྱད་པ། བཀྲས་ལྷན་དཀའ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྒྲོག་སྤངས་
གནང་།

དེ་ལན་སྐབས།

དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་ཀྱིས། སེམས་རྟེན་ཡོད་པའི་ལམ་གྱི་དོན་དང་། སེམས་
རྟེན་གྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན།

དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས། ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིན། །སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་པས། དེར་གྱུར་པའི་འདོད་སེམས་ཡོད་དམ།
འགོག་སྒྲོམས་སོགས་ལ་སེམས་རྟེན་ཡོད་པས། སེམས་རྟེན་ཡོད་པའི་གཞི་གང་དང་གང་
ལ་བྱ་བ་དང་། གསེར་མེད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ་བོ་གཅིག་པར་ཨེ་བཞག །

དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་གིས། མཐོང་ལམ་ལ་བསམ་གཏན་ས་བྱུག་གང་བྱང་དང་
། སྒྲོམ་ལམ་ལ་དགུ་ཀ་ཡོད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་ལམ་པ་ལ་བརྒྱད་ཀ་མ་ཉམས་པར་
ཡོད་པས། དཀའ་བ་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་དགོས་པ་མེད་པར་གསུངས་ཡོད།
སེམས་རྟེན་ཡོད་པའི་ལམ་ནི་ཐོག་མའི་ལམ་རྣམས་ལ་བྱེད་ཀྱི། ཀུན་ལ་མི་བྱེད་དེ། དཔེར་
ན། འགར་བས་བཟོ་བྱེད་ཆེ། མ་བྱང་ན་སྤྲ་བ་རྣམས་བཟོ་ཞིང་། བྱང་ཆེ་ཀུན་ཀྱང་བྱེད་
ཆོག་པ་ལྟ་བུའོ། རྟེན་ས་དེ་རྒྱའི་སྐབས་སུ་ངེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས་ཀྱང་། སེམས་རྟེན་
དུ་གྱུར་ཆེ་ངོ་བོ་གཅིག་པར་འགྱུར་དགོས། རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆར་ཡང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལ་བྱ་
དགོས་པར་གསུངས་ཡོད། གསེར་མེད་དང་མཛོད་རྒྱུ་མར་གསལ་དུ་འང་། རྟེན་བརྟེན་པ་
གཉིས་དོན་གཞན་པའམ་རྗས་གཞན་མིན་པར་གསུངས་ཡོད། ཡང་སེམས་རྟེན་ལ་སྦྱང་

རྗེ་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། རྒྱལ་བྱ་དགོས་སམ་དོགས་པ་ཡོད། དཔུལ་བའི་རྟེན་ལ་
སེམས་བསྐྱེད་གསར་དུ་སྦྱོར་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པས། དཔུལ་བར་སྦྱོར་ཆེ་དངོས་གཞི་
ནི་ཉམས། ཉེར་བསྟོགས་རྒྱུད་ལ་ལྷན་བཞིན་དུ་མི་སྦྱོར་བས་དཀའ་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་འདོད་
སེམས་ཀྱང་སེམས་རྟེན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་དམ་སྙམ།

དགེ་བཤེས་ཆེ་རིང་རྟོ་རྗེས། ཉིང་འཛིན་ལ་རྩལ་ལེགས་པར་བྱང་བ་ན། སྒོམ་ལམ་ཉིད་
འདོད་སེམས་སུ་འགྱུར་བ་ཡོད།

༡ རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་དེ་དུག་པ་སྤངས་པའི་ལམ་དང་སྤངས་པ་གང་ཡིན།

ལན། མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་གོང་གི་བཟད་འགོག་པ་དེར་མི་འཛོག་ཀྱང་། རྗེས་སུ་
མཛོན་གྱུར་སྤངས་པ་དག་ཕྱིར་འོང་སོགས་སུ་འཛོག་།

དགེ་བཤེས་ཆེ་དབང་སྟོབས་ལྷན་གྱིས། སྦྱིང་རྗེ་ཆད་མེད་ལ་སེམས་རྟེན་ཡོད་ཀྱང་།
སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན།

དགེ་བཤེས་ལྷ་བ་ཆེ་རིང་གིས། སེམས་རྟེན་བྱེད་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། ལྷགས་གོང་མེར་གྱུར་
པ་ལྟར་ངོ་ཤོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། སྦྱིང་རྗེས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ནི་དེ་ལས་
བྱུང་བ་ཡིན། དེ་ནི་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གིས་སེམས་རྟེན་བྱེད་ཚུལ་དེ་མིན། ཁམས་
གསུམ་གང་རུང་གི་སེམས་རྟེན་ནི། རྒྱུའི་སྐབས་སུ་བསྐྱབས་ཏེ་དངོས་གཞིའི་ཆེ་ངོ་ཤོ་
གཅིག་པ་སྟེ། དམིགས་རྣམ་བཞེ་བ་ཅན་ཡིན།

༡ ཀྱན་བརྟུས་ལྷགས་ལ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་འདོད་ཉོན་དུག་པ་ནས་
དང་། མཛོན་ལྷགས་ལ་བརྟན་པ་ནས་བྱེད་པ་ཐེམ་སྐྱས་སུ་གསལ། མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་
ཏུ་དུག་པ་གསར་དུ་སྤངས་པ་ཡོད་མེད། ཀྱན་བརྟུས་ལྷགས་ལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་.....

“ཞུགས་པ་ལ་སྦྱོར་ལམ་བཟེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན།

ལན། སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་.....ཞུགས་པ་ལ་སྦྱོར་ལམ་བཟེད་པར་
གསུངས་འདུག །

དགོ་བཤེས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། རྟེན་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྟེན་དང་། རྒྱ་འབྲས་
ཀྱི་རྟེན་གཉིས་ཀ་ཡོད། སྦྱོར་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་དེ་དེའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་ཡོད་དམ་དུས་མཉམ།

༡ གཉིས་སྦྱོར་ལ་དགོངས། ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད།.....

ལན། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པས། དུས་མཉམ།

ལྟ་རམས་པ་བསོད་ནམས་འགྱུར་མེད་གྱིས། མཐོང་ལམ་རྗེས་སོབ་ཏུ་ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་
གྱིས་དེ་ལྟར་སྤངས་པ་ཡོད་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་མཐོང་ལམ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན།

དགོ་བཤེས་སྒྲ་བ་ཆེ་རིང་གིས། ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་ཆོག་གས་ལམ་བར་སྦྱེས་པ་ན་དེས་
འདོད་ཉོན་མཛོན་གྱུར་པ་སྤངས་ཤིང་། མཐོང་ལམ་ལ་དེ་ལྟར་མེད་པ་ཅི་ཡིན།

ཆེ་རྟོད། ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་མཐོང་ལམ་དུ་མེད་པ་ནི་ཡུན་མུང་བས་དང་། སྦྱོར་ལམ་
སོགས་ལ་ཡོད།

སེར་བྱེས་གྲ་བ་ཞིག་གིས། དཔྱལ་བའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་ཉར་བསྡོགས་ཉམས་དགོས་
པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན། དེ་ཉམས་བྱེད་ཅི་ཡིན། སེམས་རྟེན་ཞེས་པ་མཛོན་པའི་ཐུན་
མོང་མེན་པའི་བད་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱན་ལ་མི་བྱེད།

དགོ་བཤེས་སྒྲ་བས། འཕགས་རྒྱུད་ལ་སོར་རིག་ཡིད་བྱེད་སོགས་ཡིད་བྱེད་བརྒྱད་པོ་

གང་ཡང་མེད།

སེར་གྲེས་གྲུ་བ་ཞིག་གིས། གོང་མའི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་གང་ཡིན།
ཆེ་དོད། གོང་མ་རྣམས་སྟོམས་འཇུག་གི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པས་སྐྱོ་སེམས་རྩེད་བའི་ཕྱིར་
རོ། ། དཔྱལ་བ་ལ་སྐྱེས་ཆེ་དངོས་གཞི་ཉེར་བསྟོགས་སོགས་སྟོམ་པ་ལ་མི་ཁོམ་པས། དེ་
རྩེད་ལྟ་མེད།

ཉེན་གསུམ་པའི་ཆོགས་བྱམ།

བཞུགས་པ་དགུ་པ། ཤར་ཅེ་དགོ་བ་ཤེས་ལྟ་རམས་པ་སྟོ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་སྟོག་
སྒྲུངས་གནང་སྐབས།

- ཁྱབ་མདོ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཁྱད་སྒྲ་སྒྲ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་ཞར་དང་
གཙོ་བོར་བསྟན།

དྲི་ལན་སྐབས།

སེར་གྲེས་གྲུ་བ་ཞིག་གིས། ༡ བྱང་རྩལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པ་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་
སྟོན་དུ་འགོ་རྒྱུ་འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཁྱད་སྒྲ་གང་ཡོད།

༢ འགྲེལ་པར། བྱང་སེམས་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་མི་སྤང་བ་དང་སྤང་བའི་ཉོན་མོངས་
གསེར་རྣམས་གཉིས་ལས་གསུངས་པ་གཉིས་འདྲ་མི་འདྲ་དང་འགལ་མི་འགལ་ཅི་ཡིན།

གསེར་ཐོང་ལ་བལྟས་ན་སྤང་མི་སྤང་ནི་འབྲས་བུ་འཁོར་བ་ལ་བྱས་པ་འདྲ་བས། རི་ལྟར་
ཡིན།

ལན། ༡ ལམ་ཤེས་ཡན་ལག་གི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་བཏགས་པ་བ་ལ་བྱེད།

༡ ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་འཁོར་བ་སྤང་བྱར་བཟུང་བས། རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པ་དེ་
མཚན་ཉིད་པ་དང་། བྱང་སེམས་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པས་གཞན་དོན་དུ་བསྐྱུར་བྱུང་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་ནི་མི་སྤང་བའི་དེའོ། །བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་མི་འགལ་ལོ། །

དགོ་བཤེས་སྒྲོ་བ་ཆེ་རིང་གིས། དེ་ལམ་མ་ཁྱུགས་ལ་བཞག་པའི་ཁྱད་སྤངས་ནི། གསེར་ཐོང་
དུ་ཐེག་གསུམ་གྱི་མདོན་ཉོགས་རྣམས་ལམ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་པར་གསུངས་པས། ལམ་
ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གམ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྡོན་དུ་འགོ་རྒྱུད་དེ་ལམ་མ་ཁྱུགས་ལ་བཞག་སྟེ།
ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ལ་བྱེད་ཕྱིན་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་སོ། །བཅ་ཆེན་གྱིས་
སྐབས་དང་པོའི་ལམ་ལ་སྐྱར་གསུངས་པ་ཆོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་དང་པོ་ལ་བྱ།

དགོ་བཤེས་སྒྲོ་བ་རྩེད་གིས། སྐབས་གཉིས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྡོན་དུ་འགོ་རྒྱུད་སེམས་
བསྐྱེད་དེ་ལམ་ཡིན་པ་དང་། མིན་པར་གསུངས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད།

དགོ་བཤེས་ཆེ་རིང་རྫོང་གིས། དེ་ལྟར་ན། ཁྱབ་མདོའི་དོན་རི་ལྟར་འགྲེལ།

བཀོད་སྒྲིབ་པ་བཅུ་པ། སེར་གྲེས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་སྒྲོ་བཟང་རྒྱལ་མཆན་གྲིས་

སྒྲོག་སྤངས་གནང་སྐབས།

- གསེར་སྒྲིབ་དུ་ཉོན་ཡིད་ལན་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། འཇོག་སྒྲིམས་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་ཆོགས་བདུན་གསུངས་པ་སོགས།
- འདོད་ཉོན་སྤངས་ཚུལ་སྒྲིབ་མི་འབྲ་བ་མང་ཞིང་། ཡིག་ཆ་མང་པོར་འདོད་པར་འདུན་པའི་ཉོན་མོངས་མ་གཏོགས་འདོད་ཉོན་མ་སྤངས། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས། གསུངས་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། ཉོན་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་འདོད་ཉོན་ཀུན་སྤངས་ལ། ཆོགས་བྱག་ཅེས་འདོད་ན། འདོད་ཉོན་སྤངས།
- སྒྲིབ་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ལ། ཀུན་བདུས་དར་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེ་བཙུན་པས་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་མེད་པར་བཞེད། བཞེད་ཚུལ་གསུམ་ཅེས་ཡོད་ཀྱང་གསེར་སྒྲིབ་ལྷ་རྟ་ཡོད་པར་བཞེད།
- དབུ་མའི་སྐབས་ཤུག་མཆོག་པས། སྒྲོན་སོང་གི་དབང་བཅོམ་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་ཐལ་བ་བཏང་བ་ལ་དོགས་གཅོད་དགོས།
- ཀུན་བདུས་ཀྱི། འདོད་པ་རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆིག་ཟིན་ལྟར་ན། བྲལ་མ་བྲལ་གྱི་ཕྱིར་.....མི་འབྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་བརྟག་དགོས།
- ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལ་དབུ་སེམས་སོ་སོས་བཀྲལ་བ་ལྟར། འབྲས་བུ་བཞེ་རྣམས་བཞག་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ལ་དོགས་གཅོད་རྩོམ་ཞོག་ཏུ་

གསལ།

དེ་ལན་སྐབས།

སེར་བྲེས་ལྟ་རམས་པ་ཞིག་གིས། ༡ རྫོང་ནས་བཞག་ན། སྟན་གཅིག་པ་སྟེ་མཉམ་གཞག་གཅིག་པ་མིན་ནམ།

༢ ཆོགས་བརྒྱད་འདོད་པ་ལྟར་ན། ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་གང་ཟག་ཏྲག་འཛིན་དང་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཁས་ལེན་སོགས་རི་ལྟར་སྤངས།

༣ ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ལ་ཐ་སྙད་མི་འབྲ་བ་གཉིས་ལྟར་ན། འཆིམས་མཛོད་དུ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ལ་རྗེས་བདུན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཅི་ཡིན།

ལན། ༡ རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་རྫོང་ནས་འཛོག་པ་ནི། གུན་བརྟམ་འགྲེལ་པར། སྟན་གཅིག་པ་རྫོང་ནས་འཛོག་པར་གསལ་བས་སོ། །རྫོང་ནས་མཐོང་ལམ་བཅས་སྦྱོར་བ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་སོང་བའི་བར་སྟན་གཅིག་པ་ཡིན་ཡང་། མཉམ་གཞག་བྱན་གཅིག་པ་མིན།

༢ གསེར་སྒྲིང་ལྟར་ན་ཉོན་ཡིད་བཞེད་པས། ཐོད་ཀྲལ་གྱི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའང་འདོད་ཉོན་བྲལ་པ་མ་སྤངས་པས། གསེར་སྒྲིང་གི་འདོད་ཉོན་བྲལ་པ་མ་སྤངས་པའོ། །ཞེས་པ་ལ་དོགས་པ་གཅད་རྒྱ་ཡོད། དེ་དག་སྟེད་ལྟར་རྒྱལ་མོངས། །གཞུགས་མེད་ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་ཚུལ་སྐབས། སུར་གྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ལྟ་བུ་དེ་གཞུགས་མེད་སས་བསྐྱེད་སུ་འགྱུར་ཡང་སྒྲིའི་ངོ་བོ་རང་སོར་གནས་པས། དེས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་

བ་བཞིན་ནོ། །

དགེ་བཤེས་ལྷ་བཙེ་རིང་གིས། ༡ ཞི་རགས་ནམ་ཙན་གྱིས་བདག་འདྲིན་ཀུན་བརྟགས་
གཉེན་སོས་སྤངས་བ་མིན་པར། སས་བསྐྱུས་འགྱུར་བའི་སྟོན་ས་ཡིན་ན། འདྲོད་པའི་སས་
བསྐྱུས་ཀྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀུན་ཀྱང་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་སུ་འགྱུར་རམ། དམིགས་
བ་ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་བ་མིན་ན། གང་ཟག་དེའི་ཉོན་ཡིད་དེ་འདྲོད་པའི་སས་བསྐྱུས་
ཡིན་པ་གང་ཡིན། དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་བྱང་འཕགས་ལ་འདྲོད་ཉོན་ཡོད་དམ།

༢ སྟོན་སོང་གི་བྱིར་འོང་ཡོད་པ་མཛོད་རྟེན་ཐར་གསལ། ཀུན་བཅུས་དར་རྟེན་དང་།
འཆིམས་མཛོད་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲི་བཞིན་པར་བཞེད། དེ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཆགས་
བལ་སྟོན་སོང་མིན་པར་བཞེད།

ལན། ཉོན་སོངས་རིགས་ལ་སྟོན་དུ་བལྟས་ཏེ་བྱགས་ཚུང་དུ་འགྲོ་ཡང་། དགེ་
བའི་རིགས་ནམས་བྱགས་ཚུང་དུ་མི་འགྲོ་བས་མི་མཚུངས།སྟེ་འཕགས་གཉིས་
ཀ་ལ་སྤངས་མ་སྤངས་ཆ་གཉིས་དེ་ཡོད།

དགེ་བཤེས་ཆེ་དབང་སྟོབས་ལྡན་གྱིས། གོང་མས་འོག་མ་ལ་མི་དམིགས་བ་སྟེ་སྟོན་ཡིན་
པས། དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་.....།

དགེ་བཤེས་བྱམས་བ་ཆོས་འཕེལ་གྱིས། ༡ ཀུན་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་དུ། འདྲོད་པའི་སོ་
སྟེ་འདྲོད་པ་ལ་ཆགས་བ་དང་བལ། ཞེས་སོགས་.....ཉོན་ཡིད་དེ་འོང་གོང་མའི་སས་
བསྐྱུས་སུ་འགྱུར་རམ།

༢ ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ། དངོས་གཞི་ཐོབ་ཆེ་འདྲོད་ཉོན་སྤངས་ན། རང་རྒྱ་བས་སྟོང་
བར་རྟོགས་པའི་སྟོས་མཛོད་གྱུར་ཅ་ཡང་མི་སྟོང་གསུངས་བ་ཅི་ཡིན། ཆགས་བ་ལམ་

ཁྱེད་སྐྱོར་.....

ལན། བདག་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྟན་དུ་སོང་ཞིང་། ཉོན་ཡིད་ནི་བརྟན་པས་སྤ་རགས་
སུ་མི་འགྱུར།

༡ བདེན་འཛིན་..... མཐོང་ལམ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་ཐད་ཀར་འགྲོ་ཞིང་། དབྱ་བཅོམ་
པས་དེ་ལ་སྒྲིབ་པ་མེད་ཀྱང་དོན་དུ་གཉེར་བ་མི་འགལ་བར་གསུངས་པ་དང་མཚུངས།
.....

ལྟ་རམས་པ་བསོད་ནམས་འགྱུར་མེད་གྱིས། སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་ཁྱགས་པ་དེས་.....།

ལན། རྒྱག་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཡང་། མཐོང་ལམ་མ་ཁྱགས་བར་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་
ལ་མ་ཁྱགས་པས། སྦྱོར་བ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པར་མི་འཛོག་སྟེ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་
གྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་པ་ལ་བསམས་པས་ཤེས་སོ། །

བཟོ་སྒྲིང་པ་མཁས་དབང་དགེ་བཤེས་རྣམ་པས་བཀའ་སློབ་གནང་སྐབས།

སེར་གྲེས་དགེ་བཤེས་སློབ་ཐབས་གྱིས།

- གསེར་སྒྲིང་ཆ་ཆང་ཆར་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཤིང་། གལ་ཏེ་མ་ཆར་རུང་སྐབས་
དང་པོ་ངེས་པར་དུ་ཆར་དགོས།
- བཟོ་སྒྲིང་སྐབས་སུ་ཐལ་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་བསལ་ལྟ་བུ་མིན་པར། གཞུང་
བཤད་ལྟ་བུའི་བཀའ་མོལ་རང་ག་བའི་ཚུལ་དུ་གསུངས་ན་ལེགས། སློབ་སྤྱད་ཁག་

སོགས་དང་ཐུག་འཕྲད་སྐབས་སུ་བཟོད་བསྐྱོད་དང་འབྲེལ་ནས་བཀའ་མོལ་སྟོན་པོ་གནང་
དགོས།

བགྱིས་ལྷན་དཀའ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཤེས་རབ་ཀྱིས།

- བཟོ་སྒྲིང་འདི་རིགས་ནི་ཆོས་འདི་གཉིན་གང་གི་ཆ་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཞིང་། འགོ་
བརྩམས་ཟིན་པ་མཐུག་འབྱོལ་བ་ཞིག་གནང་དགོས་པ་ནི། ཐུག་ལས་གནང་མཁན་ཆོ་
ལའང་ལས་ཀ་ཞིག་བྱས་ཡོད་བསམ་པ་འོང་།
- སྤྱི་རིགས་པས་བརྟམ་ཤ་གཅོད་ལུགས་ལེགས་པོ་ཡོད་ཀྱང་། བཟོ་སྒྲིང་སྐབས་
སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་ངེ་ལན་གནང་བ་མ་གཏོགས་ཉགས་བསལ་གཏོང་བ་ལྟར་གྱི་ལུགས་
སྟོལ་མི་འདུག །
- ཁ་ཕྱོགས་དེའང་སྤྱི་མཚུངས་ཀྱི་བཟོ་སྒྲིང་(Seminar)ལྟར་གནང་གལ་ཆེ།

སེར་བྱེས་དག་བཤེས་ཆེ་དབང་སྟོབས་ཀྱིས།

- གྲ་མང་མང་པོ་བསྐྱེད་མི་ཐུབ་པས། མ་འོངས་པར་དཔེ་བྲིད་དག་ཀྱན་ནས་བ་
ཐེབས་དགོས་པའི་འབོད་སྒྲུལ་ཞུ་དགོས།

བྱང་ཅེ་དག་བཤེས་ཆེ་རིང་ཞོ་རྗེས།

ཁོང་ནས་པས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན།

སྒོ་མང་དགེ་བཤེས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས།

- རྩོམ་ཤོག་ཁག་གིས་སྐྱེད་བ་གཟུགས་སྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་ཆེ། མཁས་དབང་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་བཅས་གང་མང་གཏོང་རོགས་གནང་།

སེར་སྒྲིང་དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ་གྱིས།

- ལེགས་བཤད་འདི་ལྟ་བུ་བཟོ་སྒྲིང་གནང་བའི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཤིང་། སྐབས་དེར་བཟོ་

0

- སྒྲིང་གནང་སྐབས་དེ་འགྱུར་བ་ཅུང་གཏང་དགོས། ལས་བྱེད་པ་ཀུན་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བྱ་བ་དང་། བསྐྱེད་འགོར་སྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོར་འདུན་བྱ།

སྒོ་སྒྲིང་དགེ་བཤེས་སྒྲ་བ་ཆེ་རིང་གིས།

- བཟོ་སྒྲིང་འདི་རིགས་རྒྱ་ཆེན་དང་རྒྱུན་རིང་དུ་གནས་དགོས་ན། བརྗོད་གཞི་གཏིང་ཟབ་དགོས་ཤིང་། མཉམ་ཞུགས་བྱེད་མཁན་མང་པོ་དགོས་གཤམ་ཆེ།

- རྩོམ་པ་པོ་སོགས་མང་པོས་གདན་སའི་དགེ་བཤེས་རྣམས་པའི་བཀའ་པོད་ལྟ་གཤམ་ལ་མཁས་ཤིང་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཀྱང་། ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོ་དང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཁག་ལ་འདྲིས་པོ་མེད་ཚུལ་བཤད་པས་འདྲིས་པོ་དགོས་གཤམ་ཆེ།

སེར་སྒྲིབ་དགོ་བཤེས་བྱམས་པ་ཚོས་འཕེལ་གྱིས།

- ཚཱ་ཤོག་པར་སྐྱུན་བྱ་ཆོ། ད་ལྟར་བཟོ་གྲུང་བྱུང་བ་ཁག་སོགས་སྒྲིབ་འཕྲི་བྱས་
པ་སོགས་བྱུང་ན་ལེགས།
- དུག་ལས་འདི་ནི་རྒྱབས་ཆེ་བས། ཉམ་ཡང་རྒྱུན་གནས་སྤྱབ་གལ་ཆོ།

ཤར་ཅེ་དགོ་བཤེས་སྒོ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས།

- པར་སྐྱུན་བྱེད་སྐབས། བསྐྱུན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་པར་མེད་པར། བཟོ་གྲུང་གི་རྣམ་
པར་སྐྱུན་ཆོ། མི་མང་ལ་བྱུང་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད།
- གཞུང་ཚན་གྱི་བྲག་པ་ཞིག་ལ་ཐལ་སྤྱིར་སོགས་ཀྱི་དོགས་གཙོད་བྱས་པ་ཙམ་
གྱིས་གཞུང་སྤྱི་ལ་ཨེ་པན་སྟམ།

ལྟ་རམས་པ་ཁྱན་བསོད་ནམས་འགྱུར་མེད་གྱིས།

- དུག་ལས་གནང་མཁན་སོགས་ཀྱན་ལ་སྤྱགས་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཟེན་གྲིས་པའི་བསམ་འཆར།

བཟོ་གྲུང་རྒྱབས་པོ་ཆེ་འདི་འདྲའི་སྐབས་སུ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་སྟོབ་གཉེར་བ་གང་མང་

མཉམ་ཞུགས་གནང་ཐབས་བྱ་དགོས་པ་གལ་ཆེ་བར་མཐོང་ལ། བྱད་པར་དུའང་བཟོ་
སྒྲིང་པ་ནང་པན་ཚུན་གསོལ་ང་བཞེས་སྐབས་སོགས་བར་གསེང་གི་སྐབས་སུ་སྤྱིང་ཉི་
བའི་མཇེལ་བཅེའི་རྣམ་པ་གང་ཐོན་དང་། འབྲེལ་འདྲིས་གང་ཐུབ་གནང་བ་མ་གཏོགས།
སྤྲུམ་མདོག་ཆེ་མདོག་ཤིང་སྤྲུམ་གིས་བཞུགས་མི་ཉན་པར་འདུག་སྟེ། གཞན་དུ་ན་དེང་གི་
མཁས་པ་གཞན་གྱིས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་སྤངས་མེད་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཉིན་ཡང་
ཆེ་ཞིང་། དེ་ལྟར་བྱེད་ཆེ་བྱ་པའི་མཆོན་མཐོང་ཆགས་པའི་རྒྱུར་ཡང་འགོ་ཉིན་འདུག་པས་
གཟབ་གལ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་ཐལ་ཆེ་སོང་རུང་། དགོ་འདུན་གྱི་སྤྱིའི་མཐོང་ལ་བསམ་ཁུལ་ཡིན་
པས་དགོངས་ཆོམ་མི་འོང་བ་མཁྱེན།

༡ ་ སེར་བྱེས་དགོ་བཤེས་ལྷ་རམསས་པ་ཆེ་དབང་སྟོབས་ལྷན་མཆོག་ནས་ཚུམ་
ཤོག་སྟོག་སྒྲིང་དང་བྱི་བ་བྱིས་ལན།

སྤྱན་ལྷ་མཛོན་ཤེས་སྟོང་།

ཉི་སྤང་ལས། འཁྱེད་སྤྱན་གྱི་ཡུལ་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་
གཉིས་ཏེ། སྐབས་འདིའི་འཁྱེད་མིག་དེ་སྤྱན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་།
ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་སྟོམ་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བས་སོ། འཁྱེད་མིག་དེ་པ་མའི་ཤིང་ཁག་
འདྲེས་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་སྤྱན་དགོ་བ་གོམས་པ་དང་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་གྱིས་སྟོབས་
ཀྱིས་སྤར་གྱི་མིག་དབང་ཉིད་ལ་འཛོག་པ་དང་། ལྷ་ཡི་མིག་གི་ཤེས་པ་སྤྱན་དགོ་བ་
གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མིག་དབང་གི་ཐད་ཀོར་དུ་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་
ཅན་ཞིག་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། །

ཉི་མེད་དང་ཉི་མེ་ལུ་བརྒྱུད་མར་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་བྲག་པར་གསུངས་པ་དང་། གསེར་ཐོང་ལས་བབས་པའི་ཉི་མེའི་གཞུང་དེ་
ད་ལྟའི་ཉི་མེའི་ནང་དུ་མི་སྣང་ཞིང་ལུ་མང་ཅུང་གཉིས་ཡོད་པས་འདི་ནི་ལུ་ཅུང་བ་དེ་
ཡིན་པར་བཤད་སྟོན་ཡོད་པ་དང་། ཉི་མེ་དག་གཞུག་བོད་དུ་འགྱུར་མེད་པར་བཤད་
སྟོན་འདུག།

མངོན་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ལས། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་གྱི་དོན་ལ་དྲོགས་པ་ནི།
མངོན་ཤེས་དུག་པ་སེམས་རྟེན་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་བརྟེན་པར་གསུངས་སྟོར་བ་དང་
ཐོར་ཡིན་གྱི་རྗེས་སུ་ངེས་པ་མེད་དོ། ། ཇི་བ་འདོན་མཁན་ལྷ་རམས་ཞིག་གིས། ཇི་བ།
ཤོག་གངས་ལྷ་བའི་ནང་དུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་རང་གི་པ་མ་ལས་བྱུང་བའི་
ཤ་ཁྲག་འདྲེས་པའི་མིག་དེ་སྤྲ་མའི་མིག་དེའི་རྗེས་རྒྱུན་ཕྱི་མ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། ཡིན་ན་
སྤྲ་མ་དབང་ཤེས་སུ་འགྱུར་བ་ཕྱི་མ་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན། སངས་རྒྱས་ས་
དང་གཟུགས་ཁམས་སུ་ཤེས་པའི་མིག་དེ་མེད་པས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་རྒྱུན་ལ་སྤར་གྱི་མཚན་
ཉིད་མ་ཚང་བའི་ཐལ་བ་དང་། ཡིག་ཆར་གཟུགས་ཅན་པར་གསུངས་པ་མི་འགལ་ལས།

ལན། བདག་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་མི་འད་བ་སྤྲ་མ་ཡུལ་འདྲིན་པར་བྱེད་པའི་བདག་རྒྱུན་དང་ཕྱི་
མ་ལ་དེ་དགོས་པར་ཞི་ལྷག་གི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་གྱི་བསྐྱེད་པས་སྟོན་མེད་དོ། ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སར་སྟོན་མེད་ཀྱི་ལན་ནི། དེའི་གནས་སྐབས་སུ་ཤེས་པའི་མིག་མེད་ཀྱང་དེའི་རྗེས་རྒྱུན་
ཡོད་པས་སྟོན་མེད་དོ། །

ཇི་བ། རྣམ་ཐར་སྟོམ་པ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་དགོས་སམ་མི་དགོས།

ལན། རྣམ་ཐར་སྟོམ་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ལ་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་པར་
སྤང་སྟེ། གང་གིས་སྟོམ་པའི་ས་མཚམས་ལས་ཤེས་སོ། སེམས་རྟེན་ལ། མཁས་གྲུབ་

རྗེས་གསུངས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་ཕྱེ་འདྲག་པས་དེའི་དོན་གང་ཡིན་དཔྱད་དགོས། རབ་
མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་སྟེལ་བ་གསུམ་གྱི་མཐའ་ལ་བྱུང་བ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་
བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ཐོབ་དགོས་པ་ཡིག་ཆར་གསལ། གསེར་མེད་ལས་གསུངས་
པ་དེའི་སྟོན་མེད། རྣམ་ཐར་མ་ཐོབ་ཀྱང་དེའི་དམིགས་རྣམ་སྟོང་བ་ལས་དེ་སྐད་བཤད་དོ།
།

དྲི་བ། དབང་པོ་དྲངས་བ་དང་དྲངས་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་བར་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

ལན་ནི། དབང་པོ་དྲངས་བ་ཡིན་མིན་གཉིས་མེད་དེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་
ལ་དྲངས་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བོ། །

དྲི་བ། བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་དབང་པོ་རྟལ་པོས་རྟོགས་པ་མཐོ་བ་
དཔོག་མི་རྩས་པར་གསུངས་པས། ཆོས་ཀྱི་སྦྱུན་གྱིས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གིས་
དབང་པོ་རྟོ་རྟལ་སོགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ཇི་ལྟར་འཐད། འཆི་འཕོ་བ་སོགས་ཅུང་
ཟད་ལྟོག་གྱུར་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་དུ་ཇི་ལྟར་རྟོགས།

ལན། འཆི་འཕོ་བའི་གཟུགས་དང་སྦྱེ་བའི་གཟུགས་མཐོང་བས་སྦྱོན་དེ་དག་
མེད་དོ། །

དྲི་བ། མིག་དབང་གི་ཐད་ཀོར་དུ་མིག་གསར་པའི་ངོ་བོར་འགྱུར་ངེས་ཀྱི་བག་ཆགས་
དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་སམ་གང་གི་སས་བསྐྱས། ལན། བག་ཆགས་དེ་འདོད་པའི་
སས་བསྐྱས་ཡིན་ནོ། །

དྲི་བ། བྱེད་རང་ལྟར་ན་སྤར་གྱི་མིག་དབང་དེ་བསམ་གཏན་གོ་མས་སྟོབས་དང་། ད་ལྟའི་
མིག་དབང་དེ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་སུ་འདོད་པས། འདོད་ཁམས་ནས་གོང་

མར་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་གི་མིག་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་སྒར་འཕངས་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་
མིག་དབང་གོང་མའི་དབང་པོར་ངེ་ལྟར་འགྱུར་རམ། དེའི་རྒྱད་ལ་མིག་ཡོད་དམ་མེད།

ལན། དངོས་གཞི་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་མིག་དབང་བྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་
ཡང་རྗེས་རང་སར་གནས་སོ། །མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ལས་གཞན་པ་མི་མཐོང་བའི་
རྒྱ་མཚན་རྒྱན་ལྟ་བུ་བཤད་ལྟར་དང་། །མངོན་ལུགས་ལྟར་ནང་འཛིག་རྟེན་གྲགས་
ཆོད་ལྟར་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་ཡང་སྤྱིར་མིག་གིས་གཟུགས་མི་མཐོང་སྟེ། ཡུལ་
ཅན་ལ་སྤྱོད་གང་ཟག་གསུམ་ལས་མེད་པས་སོ། །

དྲི་བ། མིག་མ་དག་པའི་ངོ་ཤོ་སྤངས་ཏེ་དེའི་བདག་རྒྱུན་བྲས་ནས་དཔག་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་
མཐོང་བའི་ཤེས་སྤྱན་གྱི་བདག་རྒྱུན་བྲེད་པའི་མིག་དབང་གསར་བ་ཞིག་བྱུང་བར་བཤད་
པས། ཐ་མལ་བའི་མིག་གི་དབང་པོ་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དཔག་བརྒྱ་ཚུན་
ཆད་གྱི་གཟུགས་མཐོང་བའི་བདག་རྒྱུན་བྲེད་ཚུལ་ངེ་ལྟར་ཡིན་ནམ།

ལན། བསམ་གཏན་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་མིག་དབང་དེའི་ནང་ཤར་བའི་སྟོན་ནས་
བདག་རྒྱུན་བྲེད་དོ། །དྲི་བ། ཤེས་སྤྱན་དང་ཤེས་མིག་གི་ཉེར་ལེན་གང་འཛིག་གམ། ལན།
མིག་དབང་པལ་བ་དེའི་ཉེར་ལེན་དང་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་
བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སྤྱན་དེའི་ལེན་བྲེད་ལ། དང་པོ་དེའི་ཁྱད་སྤྱོད་ནི། དམ་བཤད་དཀར་
ལས། ས་མ་ལས་བྱང་བ་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།

༥ ལྟ་ཡི་མིག་དང་ཤེས་མིག་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་དཀར་གནད་གཙོ་བོ་ཞིག་གོ།

༡ ་ རྩ་སྟོད་ལྟ་རམས་པ་ཀན་བསོད་ནམས་འགྱུར་མེད་མཆོག་ནས་ཙོང་ཡིག་སྟོག་
སྒྲིང་དང་རྩི་བ་རྩིས་ལན་གནང་སྐབས་སུ།

བརྗོད་གཞི་སྟོན་འཇུག་གི་སྟོར་ལ་དྲོགས་གཙང་།

རྩི་བ། གསེར་མེད་སྟོབ་གཉེར་བ་ཞིག་ནས། སྟོན་འཇུག་གི་བྱུང་པར་གསེར་མེད་སོར་
བཞག་བྱས་ཏེ། བྱང་མང་པོ་དངས་འཇུག་པས་ཆང་མ་འདྲིའི་བྱངས་སུ་འགོ་ཡི་ཡོད་དམ་
མེད། རྒྱལ་ཉེན་གྱི་བྱང་ནང་དུ་སྟོས་མི་དགོས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་གསུངས་པ་དེའི་
གཙང་བྱ་ཡོད་དམ་མེད།

ལན། གསེར་མེད་ལས་སྟོན་སེམས་ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་དུ་ཁོ་ན་གསུངས་པ་མི་སྣང་བ་
དང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་བཞག་ན་ཡགོངས་ལྟ་བུའི་གསུངས་ལས་དང་པོར་འཇུག་སེམས་
སྟེད་དེ་འཇུག་སྟོན་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་གསུངས་འཇུག་པས་དེ་གང་ཡིན་དུས་དགོས་ལ།
རྒྱལ་ལྟ་བུའི་གསུང་བྱངས་སུ་དངས་མིན་པར་གསུང་སྟོབ་དེ་འདྲ་ཞིག་འཇུག་ཞེས་ངོ་
སྟོད་བྱས་པ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །

རྩི་བ། གསེར་མེད་ལས། སྟོན་སེམས་ས་མཆོམས་ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་དུ་ཁོ་ནར་ཡོད་པར་
བཤད་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་དེ་ལས་ལོགས་སུ་གསུངས་པས་རྗེའི་དགོངས་པ་གང་
ཡིན་ནམ། སྟོ་ཡིན་ན་སྟོ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པའི་བྱུང་བམ་མ་བྱུང་། སོ་སོའི་ཉམས་སྦྱང་
དང་འབྲེལ་ལན་གནང་རོགས།

ལན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་པའི་རྒྱུད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་མེད་གསལ་ཁ་མེད། སྟོ་ཡིན་
ན་མངོན་གྱུར་བ་ཡིན་པས་བྱུང་། རྣམ་བཤད་ཀྱི་གསུངས་རྒྱལ་དང་མི་འདྲ་བར་སྣང་ངོ།
རྩི་བ། གསེར་མེད་ལས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་

ཡོད་མེད་གསལ་ཁ་ཡོད་དམ་མེད། དགེ་བཤེས་སྒྲོ་བཟང་ལགས་ཀྱིས། རིགས་བསྐྱེ་
ན་ཡོད་པར་དཔོག་ཐུབ་པོ། སེམས་བསྐྱེད་ཐ་མ་གསུམ་ནི་སྒྲོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་
ཀྱིས་སངས་རྒྱས་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་གསུངས་སྐབས་ཡིན་པར་སྒྲུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས།
ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་སྐབས་འདུ་བྱ་མཐོང་ལམ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་
ནོ། །རྣམ་བཤད་ལས། སེམས་བསྐྱེད་ཐ་མ་གསུམ་སངས་རྒྱས་ས་ཁོ་ནར་བཞག་དང་།
སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྐྱབ་ཞེ་ཀར་དམིགས་དགོས་མིན་དང་། གང་ཟག་གཅིག་རྒྱད་ལ་བྱ་
རམ་ཤིང་ལྟན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་བཞེ་ཡོད་པས་སྤྱོད་བ་ཐོན་མཉམ་ཡིན་མིན་དང་
ཡིན་ན། སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་ལ་ཇེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་མ་ཁྲབ་པར་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་ཅི་བ་དོགས་གཙུག་འདྲེས་མར་གནང་།

དགེ་བཤེས་སྒྲོ་བ་ཆེ་རིང་ནས་ལན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་སེམས་
བསྐྱེད་ཡོད་མེད་གསུངས་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ལ། ཇེ་ཡལ་སྤྲས་ཀྱི་གསུང་ལས་ཡོད་མེད་
བཤད་སྒྲོལ་གཉིས་ཡོད་པར་མངོན། རྣམ་བཤད་ལས་ཡོད་ན་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་ག་
ལ་དགོས། ཞེས་དང་། གསེར་ཐེང་ལས་རྒྱན་མཐའི་རྒྱད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་
གསུངས་པ་དང་། ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་ཐད་ཀར་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་
འདུ་བྱའི་མཐོང་ལམ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་སོ། །

དུ་སྟོད་པས། རྒྱན་མཐའ་ཐེར་བ་ལ་མཉམ་ཇེས་གཉིས་ཡོད་དོ། ། དགེ་བཤེས་སྒྲོ་བ་
ཆེ་རིང་ནས། འཐུག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་དེ། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་རོ་
ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྫོགས་བྱང་གི་བྱད་ཆོས་སྟོན་པ་ཡིན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྐྱབ་ཞེ་ལ་
དམིགས་པའི་ཁྲབ་བ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །པན་ཆེན་གྱིས་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་
རྒྱད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཁྲབ་རང་གི་ཚོངས་འཆར་ལྟར་ན། ཀྱན་

གཞི་རྒྱ་ཆེན་འབྲེལ་ལས་འགོག་སྟོམས་མདོན་དུ་གྱུར་བའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་མེད་པར་གསུངས་པས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱུད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་བཞེད་པར་མདོན་ནོ། །འོན་ཀྱང་མ་ཉམས་པའི་ཚཱ་ཤོག་གིས་ཡོད་པར་འདོད་དོ། མདོར་ན། ཡབ་སྐུ་གི་གཞུང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་བཞེད་པ་དང་མེད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཁས་ལེན་པར་སྣང་དོ། །

དགེ་བཤེས་ཆེ་དབང་སྟོབས་ལྷན་གྱི་ཁྲི་བ། འཇུག་ཤེས་ལ་མདོན་གྱུར་བ་ཡིན་དགོས་མིན་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་མདོན་གྱུར་བ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་ཚཱ་ཤོག་དང་སྐྱུར་ནས་དྲུགས་སྒྲོང་བྱས། སེར་སྐྱད་དགེ་བཤེས་ཤིག་གིས་གསེར་མེད་ལས་མི་གསལ། རྣམ་བཤད་གོང་དུ་བྲངས་ཟིན། མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བས། སེམས་བསྐྱེད་ཐ་མ་གསུམ་རྒྱན་མཐའི་སྒྱུར་བ་ལ་སྐྱར་དོ། སྒྲོང་ཐུན་ལས། དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་འགགས་ནས་ཡིད་ཤེས་ཟག་མེད་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་ཟིན་པས་ཀུན་རྫོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུར་བཤད། སྒོ་ཡིན་ན་སྒོ་མདོན་གྱུར་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་འདོད་དོ། །

༣ །སྒོ་སྒྲིང་དགེ་བཤེས་རྒྱ་བ་ཆེ་རིང་ནས། གསེར་མེད་། སེམས་བསྐྱེད་སྟོར། དེ་ལྟར་ན་ཚོད་ལན་འདི་གཉིས་ཀས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྒྱས་ཐ་དད་པར་འདོད་པར་སྐྱང་ཞིང་། ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་ཅེས་སོགས་ལྟར་། མདོན་པ་གོང་མ་ལྟར་རྒྱས་ཐ་དད་བཟུལ་བར་སྣང་དོ། ། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྟོན་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་བསམ་པ་དེ་མན་ངག་དུག་པོ་གང་གིས་སྐབས་སུ་བསྐྱེད་དགོས། ཡིད་འོང་བྱམས་པའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་མི་དགོས་སོགས་དབྱེད་གཞི་ཡོད་ཅིང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཡིད་འོང་བྱམས་པའི་གསལ་བ་དང་། སྒྲོང་རྒྱུ་སྟོན་དུ་ཡིད་འོང་བྱམས་པ་སྐྱེད་ཀྱི་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་གཞན་

དེ་ལས་རིམ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀ་ལ་བེར་བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་མཁས་པ་
གོང་མས་རྒྱ་འབྲས་བྱང་ལ་སྦྱར་བ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་དང་སྦྱར་རོ།
ཐོགས་མིང་ཐོགས་ཅན་ལ་བཏགས། སྙིང་རྗེའི་འཛིན་སྙངས་ཡུལ་དེ་གཞན་གྱི་འཛོལ་
བྱའི་བྱང་འདས་ལ་གོ་དགོས་པ་ལྟ་བུར་སྦྱང་སྟེ། དེ་གཉིས་མཆོངས་ལྡན་ཡིན་པས་
སོ། སྙིང་རྗེ་དང་ངེས་འབྱུང་གཉིས་དམིགས་པའི་བྱང་པར་མ་གཏོགས་བྱང་པར་མེད་
དོ། །མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྙིང་རྗེ་སྦྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ནམ་ཅན་དུ་འཛོག་མཁན་ཡོད་
ཆོད་འདུག་གོ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སྟོན་ལམ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གསུངས་པ་དང་། དབྱིག་
གཉེན་གྱིས་སེམས་པ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གསུངས་པ་གསེར་སྒྲིབ་ལས་དེ་གཉིས་འགའ་
སྟོང་མཛད་དེ། དོན་གཉིས་ལྡན་སེམས་འབྱུང་བ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགའ་སྟོང་བྱེད་
དགོས་སོ། ། འབྲེལ་བར། སྟོན་ལམ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་མདོ་
སྡེ་རྒྱན་དང་མི་འགའ་ཚུལ་གསལ་བཤད་གནང་། སེམས་བསྐྱེད་ཐོགས་ཀྱི་སྟོར་དང་།
བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྟོ་སྟེ་བའི་དུས་སོགས་ལ་དབྱུང་བཞེད་གནང་སོང་།

ཅི་ལ། གོང་དུ་སྟོན་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད་བཞག་པ་དེ། གསེར་སྒྲིབ་གཞིར་བཞག་ཡིན་
མིན་དང་། གསེར་སྒྲིབ་ལྟར་ན་འཇུག་སེམས་ལ་སྦྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་
སྦྱ་བྱེད་དགོས་སམ་མི་དགོས། དགོས་ན་གཞུང་ལས་དེ་ལྟར་གོ་ཚུལ་གང་ཡིན་ནམ།
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཐོགས་མེད་སྦྱ་མཆེད་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་སེམས་བྱུང་
དུ་བཞེད་པ་དང་གསེར་ལས་གསུངས་པ་དེ་རྗེའི་དགོངས་པ་ཡིན་མིན་དང་། གསེར་སྒྲིབ་
རང་ལུགས་དེ་རྗེའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ། མདོར་ན་རྗེའི་དགོངས་པ་དངོས་དེ་གང་ཡིན་
ནམ།

ལན། བྱུང་མཐའི་བྱང་པར་ལས་སེམས་ཅན་ལུགས་ལ་སེམས་བྱུང་བཞེད་པར་

བཤད་སློལ་ཡོད། བཤ་ཆེན་ཡིག་ཆར་དེ་མི་འཐད་པར་གསུངས།

དེ་ལ། གསེར་སྒྲིང་ལས། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་འཛིན་སྐྱོང་ས་ཡུལ་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་མུང་འདས་
ལ་བཞག་པ་དང་། གཞན་དོན་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་མུང་འདས་བཞག་ཀྱང་། ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ལས། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གཉིས་གཞན་དོན་དུ་བཞག་པ་དང་། སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གཞན་དོན་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཚུལ་བློམས་འཆལ་བ་
རྣམས་ཚུལ་བློམས་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས། མི་གནས་པའི་མུང་འདས་ཀྱང་སྒྲིང་
རྗེའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཐལ་བ་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་ན་གསེར་སྒྲིང་དང་འགལ་བར་སྤང་བས་
དེའི་དགོངས་གང་ཡིན་ནམ།

ལན། གཞན་དོན་སྐབས་བབ་ལ་འཛིག་པ་སྐབས་འདིར་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་མུང་
འདས་མ་གཏོགས་མེད། ཚུལ་བློམས་འཆལ་བ་རྣམས་ཚུལ་བློམས་འགོད་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ལམ་སློབ་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་གཞན་
དོན་ལ་མུང་འདས་ཡིན་པས་བྱུང་གོ། དེ་ལ། སྟོན་འདུག་གི་མཆོད་ཉིད་རྣམ་བཤད་
གཉིས་མི་མཐུན་པས་དོན་དངོས་ཐོག་གང་ཞེག་འཐད་དམ། འདུག་སེམས་ལ་སྦྱིན་
སོགས་ཀྱི་སྟོད་པ་ལ་ཞུགས་མ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་གམ།

ལན། ཀྱན་མཁྱེན་གྱིས་གསེར་སྒྲིང་ལས་ས་མཆོམས་བཞག་པ་དེ་དངོས་བསྟན་
དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་སོ། ས་ཐོབ་ཕྱིན་ཆད་སྟོན་སེམས་བཞག་པའི་རྒྱ་གཞུང་གང་
དུ་མཐོང་བ་མེད་པས་གསེར་སྒྲིང་ལྟར་བཞེད་མཁན་ཡོད།

དགེ་ལུགས་བྱང་ཡིག་ནས།

མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས། བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ནི། སེམས་པ་འདུན་དང་བཅས་པ་

སྟེ། ཞེས་པ་སྟོན་ལམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། །དགེ་བཤེས་སྟོ་བཟང་གིས། སེམས་
སེམས་བྱང་རྩལ་ཐ་དད་པ་ཞེས་པའི་དོན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་
སྟོབ་དཔོན་མང་པོས་བྱད་རྟེན་གྱི་རི་སོགས་ཀྱིས་བྱེད་ལས་སོ་སོའི་ཆ་ནས་མིང་སྟོ་ཆོགས་
བཏགས་པ་ལས་དོན་ལ་གཅིག་རང་བཞེད་དོ། གསེར་སྒྲིབ་ལས། བྱད་རྟེན་གྱི་རིས་དོན་
དུ་གཉེར་བ་ཉིད་རྣམ་རིག་པའི་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བརྟུན་བར་ཟད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་བ་གཉིས། དེ་ལྟར་ན་སེམས་སེམས་བྱང་ཞེས་སོགས་གསེར་སྒྲིབ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་རི་
ལྟར་འབྲེལ། རྩོད་ལས་གཉིས་ཀས་ཞེས་པ་ནི། འབྲེལ་བའི་གཞུང་ཆོག་ཡིན་པས་དྲོགས་
སྟོང་བྱས། གཞུང་དེ་དག་གིས་ལུང་གི་རྩལ་སེམས་ཅན་པའི་འདོད་པ་ལྟར་བསྟན་ནམ་
མ་བསྟན། ལན། བཤ་ཆེན་གྱི་གསལ་ཁ་མེད།

༤ །སེར་སྐད་སྟོ་རམས་དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་ཆོས་འཕེལ་མཆོག་ནས་རྩོམ་ཡིག་
སྟོག་སྟོང་དང་དེ་བ་དེས་ལན་སྐབས།

གསེར་སྒྲིབ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆོམས་སྟོར། བྱེ་བའི་ཐ་དད་ནི་
པལ་ཆེར་ངོ་བོ་ཐ་དད་དེ། ཞེས་པའི་དོན་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་མིན་པར་
བསྟན་པ་མ་ཟད། དངོས་བསྟན་གྱི་ཉེར་གཉིས་ལའང་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཅི་རིགས་
པ་ཡོད་དེ། པལ་ཆེར་ཞེས་པའི་ཆོག་ལས་ཐོན་ནོ། །དབང་ཕྱོད་ཆོགས་ལམ་པ་ལ་དང་
པོར་ས་གསེར་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་གོང་འོག་གཉིས་ལས་
ཤེས་སོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་ཞེས་པ། སངས་རྒྱལ་མ་ཐག་པའི་ལོངས་སྐྱེའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་
སྟོན་དང་ཚུ་རྟེན་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་ཚུལ་ལའང་དངོས་དང་མཐུག་གི་སྟོ་
ནས་ཞེས་པས་མི་གཞོད་དེ་སངས་རྒྱལ་ལ་མཉམ་རྩལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པས་སོ། །

གསེར་སྒྲིང་། ༡༩༩ འདུན་ལྡན་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་སོགས་དང་། ༡༩༩་ལོ་དང་དུ་པལ་
ཆེར་ཞེས་པ་མར་སྒྲངས་ཏེ་གོ་རིམས་བསྐྱིགས་དགོས་སོ། །

དེ་ལ། སྤྱི་མ་ནི་ཞེས་པ་སྤྱི་མ་ཟེར་དགོས་པ་ལས་སྤྱི་མ་གཉིས་ལ་བ་བ་ཡི་གེ་རྫོར་བ་ཡིན་
པར་མངོན་ཏེ། ཉ་ཏིག་སོགས་དང་མི་མ་ཐུན་པས་སོ། སྤྱི་སྤྱི་གཉིས་ཀ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་
དང་ཐ་དད་པ་ཡོད་ན་སྤྱི་མ་གཉིས་ལ་དངོས་བསྟན་དབང་དུ་བྱས་ན། ངོ་བོ་གཅིག་ཚུ་ལ་
རི་ལྟར་ཡིན། དངོས་བསྟན་བསམ་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོགས་ལམ་ཚུང་
དུར་འགོ་སྟངས་རི་ལྟར་ཡིན་ནམ། རིམ་བཞིན་བསྐྱུས་ཞེས་པ་འགལ་བ་ཡོད་མེད་དང་།
རྒྱན་མཐའི་སྐབས་སུ་བསྐྱུས་ཚུ་ལ་བཤད་དགོས་པས་དེ་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་འཛོག་
དགོས་པ་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་སོ། །

ལན་ནི། ཡི་གེ་རྫོར་བ་ལ་བ་ན་མི་འགྲིགས། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོགས་ལམ་
ཚུང་དུར་བསམ་ལྡན་བཞག་པའི་མདོའི་ཁྲངས་ནས་བྱང་ཆུབ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཕྱིན་དུག་
ལ་སློབ་པའི་མདོར་ཡིན་པས་སོ། །རིམ་བཞིན་བསྐྱུས་ཚུ་ལ་ལ་བསམ་ལྡན་ཆོགས་ལམ་
ནས་ཐོབ་པ་དང་། འགལ་ཞིག་ལ་ཆོགས་ལམ་འབྲིང་ནས་ཐོབ་པས་རིམ་བཞིན་བསྐྱུས་
སོ། །

དེ་ལ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཕྱང་དེ་ཤེས་བྱེད་རི་ལྟར་འགོ་ རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཕྱང་དེ་ཆོས་ཅན་
དེ་འབྲ་ཞིག་ཡོད་ན་ཞེས་ཁྲངས་སུ་བྱངས་སོ། ། སེར་སྤྲད་དགེ་བཤེས་དོན་གྲུབ་ནས།
ཡིག་རྫོར་རེད་ཟེར་བའི་དེ་མི་འགྲིག ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་ཟེར་བ་དེ་བོད་སྤྱི་མའི་
གསུང་ཚྱོགས་བསྐྱུས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་གཞུང་ལ་དེ་མེད་རིགས་
པའི་ལམ་ནས་དག་ཐེར་ལེགས་པར་མཛད་དེ་གསེར་དང་རིན་ཐང་མཚུངས་པའི་ཆོག་

གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་ཐེང་བསྟར་བཤོ། ། ལན། བསམ་ལྡན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཚོགས་ལམ་
འབྲིང་གི་སྐབས་སུ་འཛོག་མོད། དེ་ནི་སྦྱིར་བཏང་ཡིན་གྱི་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། ཐེག་ཆེན་
རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣམས་པོ་དེ་ཚོགས་ལམ་ཚུང་དུ་ཐོབ་པ་དང་བསམ་ལྡན་དང་འདུན་
ལྡན་གཉིས་ཀ་ཐོབ་པོ། །

དགེ་ལུགས་དྲུང་ཡིག་ནས། ལམ་དུ་ཞུགས་པ་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་
བརྩམ་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡོད་དམ། ཡོད་ན་སྐབས་བཞི་པར་མཆན་མེད་རབ་དུ་སྦྱིན་ལ་
སོགས། ཞེས་བསམ་བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་བརྩམ་པ་ལ་སྡེ་
ཆུང་ཉེར་གཅིག་ལ་མཁས་པ་ཞིག་དགོས་ལ། ཚོགས་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་ནས་དེ་འབྲེལ་མེད་
པའི་བྱིད།

ལན། བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་བརྩམས་པ་ཐེག་ཆེན་
ཚོགས་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་དུས་མཉམ་པ་ཞིག་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །

དྲི་བ། སྐབས་འདིའི་མཚུངས་ལྡན་ཟེར་བ་དེ་གང་ལ་འཛོག་དགོས་སམ།

ལན། མཚུངས་ལྡན་ལ་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། སྐབས་འདིའི་མཚུངས་
པར་ལྡན་པ་ནི་འདུན་པ་ལ་སྦྱར་ན་འདུན་ཟེན་པས་རྒྱས་ལུགས་དེ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཁྱབ་
པས་ཟེན་པའོ། །དོན་དུ་འདུན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་འདུན་པ་གཉིས་ཀར་རྒྱས་མཚུངས་
སུ་སོང་བས་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་གསུངས་སམ་སྟུམ།

ས་མཆན་སྒྲོར་ལ་དྲི་བ།

ཚོགས་ལམ་ཚུང་དུའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱིན་དུག་གི་བྱ་བས་མ་ཟེན་པས་ཁྱབ་དོན་གང་
ཡིན། ལན། ཚོགས་ལམ་འབྲིང་ནས་གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་

ཕྱིན་བྱག་ལ་དངོས་སུ་སྒྲོབ་པའི་གནད་ཀྱིས་རེད།

དགེ་བཤེས་སྒྲོ་བཟང་། སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གཉིས་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་མོད། འདི་ལྟར་
ཆོགས་ལམ་དང་པོ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ས་དང་གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་
གཉིས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པར་བཤད་སྟེ་ལ་འདུག་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་
ཡོད་ན། རིགས་རེས་ཆོགས་ལམ་འབྲིང་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་
གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འགྱུར་བས་སངས་རྒྱས་སར་གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་
བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ་བའོ། ། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་
ཡིན་པའི་རེས་པ་མེད་དེ། སོ་སོའི་རྒྱས་ལྷགས་བརྟན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ན་གསེར་ལྟ་
བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འཛོག་གོ།

བཟ་ལྟན་དགེ་བཤེས་སྒྲོ་བཟང་ཤེས་རབ་མཆོག་ནས་ཚཱ་ཤོག་སྒྲོག་སྒྲིང་དང་།

འི་བ་འིས་ལན་ནོ། །

དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྐོར། གསེར་ཐེང་ལས། ཁ་ཅིག་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ནི་ཅིག་ཅར་བའོ་ཞེས་
སོགས་དོན་དང་། སྒྲོར་ལམ་སྒྲེས་ཕྱིན་ཆད་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་
བརྟན་དགོས་པས་སོ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་ཡིག་ཆ་སོ་སོར་མི་འདྲ་བ་
ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་བཟ་ལྟན་ཀྱི་མཁས་པའི་གསུང་ལས་ཐོན་ནོ། ། སེམས་རྟོན་སྐོར་
གནད་འགག་ཆེན་བས་དེའི་སྐོར་བཞོ་སྒྲིང་གནད་རོགས། །

འི་བ། ལམ་དེ་དང་དེའི་སེམས་རྟོན་དགོས་པའི་ས་མཆམས་གང་ཡིན། སེམས་རྟོན་ཀྱི་
ངོ་བོ་གང་ཡིན། སེམས་ཅན་ལ་དཔེགས་པའི་སྒྲིང་ཇི་སོགས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་
རྟོན་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན །

ལན། གསེར་ཐེང་ལས། རོ་བོར་བསྐྱེད་པ་ལ་གསུངས་ཚུལ་གཅིག་དང་།
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་རྒྱལ་བ་ལ་དམིགས་པའི་དད་སོགས་སེམས་རྟེན་དུ་གསུངས་པ་
ཡོད་དོ། ། སེམས་བསྐྱེད་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་དེ་རྒྱུའི་སེམས་རྟེན་གྱི་ཆ་ནས་འཛོག་
བར་སྣང་།

དེ་ལ། གསེར་ཐེང་ལས་རོ་བོར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་དེའི་དོན་དང་། ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་
པོ་ཡིན། ཞེས་པའི་སྟོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་འདོད་སེམས་ཡོད་མེད།
མེད་ན། ས་དགུ་ལ་ནི་ཞེས་པའི་དོན་རི་ལྟར་འབྲེལ།

ལན། རོ་བོ་གཅིག་པའི་སེམས་རྟེན་ནི། བརྟེན་པ་རང་ཉིད་རྟེན་དེའི་རོ་བོར་འཕོ་བ་
དང་། གསེར་ཐེང་གིས་སེམས་རྟེན་ལ་རོ་བོ་གཅིག་པར་བསྐྱབ་ཀྱི་ཡོད། སེམས་རྟེན་
ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ཀ་ཡོད་ཀྱང་སྟོམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་རྩལ་
བྱང་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་དོ། །

དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་། སེམས་རྟེན་སྟོར། སྟོམ་ལམ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལས་ཐོབ་ལ་
དེས་མཐོང་ལམ་ལ་མཆོན་མི་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྦྱོར་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་
ལ་དངོས་གཞི་ཡིན་དགོས། དེ་ཡང་བྱུང་ཤིང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སེམས་བརྒྱུང་
བ་ཞིག་རྟེན་དགོས། སྟོམ་ལམ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལ་རྟེན་རུས་ཏེ། བསྐྱལ་ཆེན་
གངས་མེད་གཉིས་ལས་ལྷག་པར་ཆོགས་བསགས་ཟིན་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་རྒྱ་
འབྲས་སུ་མི་འགྱུར་རམ་སྟུམ་པའི་དྲོགས་པ་འབྱུང་ཡང་སྟོན་མེད་དེ། སྦྱོར་བའི་སྟོན་དུ་
ཐོབ་དགོས་ཀྱང་སེམས་རྟེན་ནི་དངོས་གཞི་འམ་ཉེར་བཟླ་གས་སོགས་གང་ཟག་གིས་བྱེ་
བྲག་མ་སྟེ་བས་སོ།

དགེ་བཤེས་ཆེ་དབང་སྟོབས་ལྷན། སེམས་རྟེན་ཡོད་པའི་ལམ་གྱི་ཆད། སྤྱིང་རྩེ་ལ་
སེམས་རྟེན་མི་དགོས་པ་དང་། སྤྱིང་རྩེ་ཆད་མེད་ལ་སེམས་རྟེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
གང་ཡིན། དཔུལ་བའི་རྟེན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དམ་མེད། འདིའི་
ལན་དུ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་ཚུལ་སྒྲ་ཆོགས་གསུངས་པ་འདིར་ལྟར། ཉེར་
བསྟོགས་མ་ཐོབ་པར་སེམས་གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་སེམས་རྟེན་གང་ཡིན། གློ་གླིང་ལྟར་
ན། སེམས་རྟེན་ཟེར་བ་དེ་རྟེན་བརྟེན་པ་ཐ་དད་པ་དགོས། བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་སའི་
གློ་དེ་ལ་ཟག་མེད་ས་དགུ་ཡོད། རྟེན་ཟེར་བ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྟེན་དང་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གཉིས་
ཡོད་ཅིང་། སྐྱོར་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་དེ་རྩལ་རྒྱུན་གཞན་ཞིག་དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་
ནམ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་རྩལ་དབག་ལྟ་བུ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་གཞིའི་ངོ་
བོར་སྐྱེས་ན་དེའི་སེམས་རྟེན་གང་འདོག་ དཔུལ་བའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་
ལྟེ། རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་ཀ་ལ་སེམས་རྟེན་ཡོད་ཟེར། གློ་རང་ཉིད་དམིགས་རྣམ་
ཙོལ་བས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ལ་སེམས་རྟེན་ཡོད་དགོས་ཟེར། ཉེར་བསྟོགས་མ་ཐོབ་པ་ལ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་ཟེར། སེམས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་ཀ་སྐྱོར་བའི་གནས་སྐབས་
སུ་འབད་པས་བསྐྱབ་ཅིང་དམིགས་རྣམ་བསྐྱངས་ནས་ཐོབ་པ་ཅིག་དགོས་སོ། །

ཤར་ཅེ་ལྟ་རམས་པ། སྐབས་གཉིས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐོར། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་
བསྟན་པའི་མདོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ། དུལ་ངེས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་བསྟན་པའི་མདོ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། གསེར་སྒྲིང་
ཀྱིས་དུལ་ངེས་ཀྱི་མདོར་བཞེད་པ་རྣམ་བཤད་ཀྱིས་ཁྱབ་མདོར་གསུངས་པས་ཀྱང་སྐྱོ་
དེས་རྣམ་བཤད་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་དང་། གང་ཡང་
དག་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སྟོན་པས་ཁྱབ་མདོར་སྐྱར་ཚུལ་
བརྟགས་དགོས་སོ། །བསྐྱོས་སྟོན་མེད་ཚུལ་སྒྲ་མ་ཁར་གྱུང་དང་འདིར་གཙོ་བོར་སྟོན་

བ་ཡིན་ནོ། །ཁྱབ་ཐེང་བ་རིགས་ཀྱིས་ཁྱབ་ཐེང་རམ། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་ཁྱབ་བ་ལ་ཐེང་
བརྟགས་དགོས། སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྤྱི་མཐའ་འགོག་བྱེད་དང་། སྤྱོད་རྗེ་
ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ལ་བཞག་ན། འགྲེལ་བར། སྤྱོད་བརྟེ་བ་དང་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན། གོ་ལྟོག་དགོས་པར་གསུངས་པ་དེ་རྣམ་བཤད་ཀྱིས་མི་ལྟོག་པར་
གསུངས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐོར་ལ་དབྱེད་གཞི་ཡོད། གཞན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་སྒྲོས་འཁོར་བའི་སྐྱོན་རི་ལྟར་མཐོང་། མཐོང་བའི་སྐྱོན་གང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རང་
བཞིན་མེད་པ་ཞེས་པ་གསེར་ཐོང་ལྟར་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་འཛོག་དགོས་པས་
སྤང་སྟེ། དབུས་མཐའ་སོགས་ཀྱི་ལུང་ལས་ཤེས་སོ། རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱིས་འཁོར་
བའི་སྐྱོན་མི་མཐོང་བར་རྣམ་བཤད་ལས་བཤད་པ་དང་། འཁོར་བའི་སྐྱོན་མཐོང་བ་ལ་
དེ་རྟོགས་དགོས་མིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བས་སྤྱི་མཐའ་ལྷུང་ཚུལ་དང་། སྤྱོད་
རྗེ་དང་བྲལ་བས་ཞི་མཐའ་ལྷུང་ཚུལ་ལ་དབྱེད། སྤྱོད་འདོགས་སོ་གཉིས་ཀྱི་གངས་འབྲེན།
སྐབས་བཞི་པར་བསྟན་པའི་སྤྱོད་མཐོང་སྐོམ་གསུམ་མཆན་ཉིད་པ་འཛོག་དགོས་པར་
བཤད་དོ།

དེ་ལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྟ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་སེམས་བསྐྱེད་
ཅེས་པའི་སེམས་དེ། བྱར་ཤིང་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་དམ་མི་བྱེད།

ལན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད། ཁུངས་གསེར་ཐོང་ལས་
གསལ་པོ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། ལམ་ཤེས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པ་
ནི་ལམ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་འཛོག་པས་
སོ། །

གན་སྒོ་བཟང་། ལམ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་གསུངས་

དེ་ལ། སྐབས་གཉིས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་།
མཆོད་བརྗོད་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་སྡོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པར་གསུངས་
སྲོལ་ཡོད། དེ་ཡང་སྐབས་དང་པོ་སྐྱེ་བེར་བ་དེ་ལམ་སྐྱེ་བའི་སྐབས་དང་པོ་བེར་བ་ཡིན་གྱི་
ཀྱན་གྱི་སྐབས་དང་པོ་བེར་མིན་ནོ། །

དྲི་བ། འཁོར་བ་མི་འདོར་བའི་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རྣམ་བཤད་དང་གསེར་མེད་
གཉིས་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་འདུག་པས་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཡིན་
ནམ།

ལན། འཁོར་བ་མི་འདོར་བའི་རང་བཞིན་བེར་བ་དེ། ཉན་རང་གི་འཁོར་བ་
ཆེད་དུ་སྦྱོང་བས་རྣམ་བཤད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། བྱང་
སེམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྦྱོང་བ་དེ་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དུ་བསྐྱར་
བས་སོ། གསེར་མེད་། ཉོན་མོངས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྦྱོང་བ་མ་ཡིན་པས་
དེའི་འབྲས་བུ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྦྱོང་བས་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་མིང་བཏགས་སོ།
བཤད་སྲོལ་མི་འདྲ་ཙམ་མ་གཏོགས་དོན་ལ་བྱུང་པར་མེད། འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཆེད་
དུ་གཉེར་ནས་མི་སྦྱོང་ཡང་ཉོན་མོངས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྦྱོང་བར་གསུངས་སོ། །འཁོར་
བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མིང་གིས་བསྐྱན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མིན་ནོ།

དགོ་བཤེས་སྒོ་བཟང་། དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྒོར། སྤེ་ཆོན་ལྗེའི་སྒོ་ནས་འཆད་པར་བ་
ལ། རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པའི་མཆོན་ཉིད་འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་མ་སྤང་བ་ཙམ་ལ་བཞག་
ན། ལྷག་པར་གསེར་མེད་སྐབས་སུ་ཉོན་ཡིད་ཡང་ཡང་ཐོན་པས་སེམས་ཙམ་ལྷགས་
སུ་བཀལ་ན་བདེ་བོ་མེད་པ་དང་། འདོད་ཉོན་སྤངས་མ་སྤང་ཐད་ཡིག་ཆ་སོ་སོར་མི་འདྲ་
ཞིང་། རྗེ་བཙུན་པས་སྤངས་པར་གསུངས། ལ་ལས་འདོད་འདུན་སྤངས་པ་དང་། ལ་

ལས་འདིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་སྤྲོད་སྤངས་པ་དང་། རང་ལུགས་ཉོན་ཡིད་ལས་གཞན་པ་
སྤངས་པར་འདོད་དེ། རྗེའི་སྤྲལས་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། འདོད་ཉོན་སྤངས་པའི་ལུང་སྤང་
ངོ། །སྤྲོད་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ཟེར་བ་ཆོས་མཆོག་ལ་བཞག་པ་མི་འཐད་པ་ནི། གསེར་
སྤང་ལས་ཤེས་སོ། །སྤྲོད་འོང་ལ་ཆགས་བྲལ་སྤྲོན་སོང་ཡོད་པར་མཛོད་དང་གསེར་སྤང་
ལས་བྱུང་བ་དང་། ཀུན་བཅུས་དར་ཤིག་ལྟར་རྗེ་བཙུན་གྱིས་མེད་པར་བཞེད། ལ་ལས་
ཆགས་བྲལ་སྤྲོན་སོང་གི་སྤྲོད་འོང་ཡོད་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་གསུངས་མཁན་ཡོད་པ་དང་།
ཆགས་བྲལ་སྤྲོན་སོང་ཟེར་བ་འདོད་ཉོན་དུག་པ་དང་དགུ་བ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་ན་
ཉོན་ཡིད་ཡོད་ན་འདོད་ཉོན་དགུ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་སྤྲོད་མི་འོང་འཛོག་མི་བྱུང་དང་། དེ་
ཡོད་ན་འདོད་པ་ལ་འདུན་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། ཞུགས་པའི་ས་མཆོམས་ལ། མཐོང་ལམ་
སྤྲོད་ལ་དུ་སྤངས་ན་སྤྲོད་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་འཛོག་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་སོ། ཆགས་བྲལ་
སྤྲོན་སོང་སྤྲོད་འོང་མི་འོང་ལ་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནར་བཞག་ཡོད་དོ། །འབྲས་བུ་བཞིར་འཛོག་
པའི་རྒྱ་མཚན། མཛོད་ཅ་བར། འབྲས་བུ་བཞིར་ནམ་བཞག་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་དོན་
ལ་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་འགྲེལ་ཚུལ་སྤྲོད་ཆོག་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་དགོས་སོ། །གཞན་ཐོབ་པ་
དང་ཟད་སྤོམ་དང་། །ཞེས་པ་སྤང་བྱ་རེ་རེ་ལ་བྲལ་བ་རེ་རེ་བྱེ་བྲག་སྤྲོད་པས་མི་འདོད་པས་
ཟད་པ་སྤོམ་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་ཡིན། མཛོད་གྱི་བཤད་ཚུལ་ལོགས་སུ་ཡོད་པས་དེའི་འགྲེལ་
ཚུལ་གསལ་པོ་དགོས་སོ། །

དེ་ག། ཞུགས་པའི་ས་མཆོམས་ རྟོད་ནས་ལམ་རྗེས་བཟོད་བར་སྟན་གཅིག་པར་
གསུངས་འདུག་པས་དེའི་དོན་གང་ཡིན་དང་། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
ཞེ་རགས་ནམ་ཙམ་གྱི་ལམ་གྱིས་གང་ཟག་རྟག་འདིན་དང་། བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཁས་
ལེན་སོགས་སྤངས་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་ཡིན།

ལན། རྫོད་ནས་ཟེར་བ་དེས་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ནས་བཞག་པ་མི་འཐད་པར་གོ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས།སྦྱོར་ལམ་ཟེར་བ་མ་གཏོགས་མེད་ཀྱི་འགྲེལ་བར་སྟན་གཅིག་པ་ལ་སྦྱར་བས་རྫོད་འོང་ཆོག་ཅིང་སྟན་གཅིག་པ་དེ་ཉི་འོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཀྱིལ་ཀྱང་མི་ཤིགས་པ་དང་། ཁ་ཆེ་བས་དེ་བཀག་ནས་མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་བྱེད་དགོས་པར་བཤད་དེ། སྐབས་འདིར་སྟན་གཅིག་པ་ཟེར་བ་དེ་བསམ་གཏན་མཐའ་ཉེན་ཞེས་པ་དང་མི་འདྲ། སྦྱོར་བ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་ལ་འཛོག་སྟན་གཅིག་པ་ཞེས་པ་ནི་སྦྱོང་བའི་སྦྱོར་བ་མཆོམས་མ་ཆད་པ་ལ་བྱའོ། །

ཟེ་བ། རིགས་ཀྱི་ས་སྦྱོར་ལམ་ནས་འཛོག་པས་སྦྱོར་ལམ་རྫོད་ནས་རྒྱན་ཞུགས་པ་འཛོག་ཅི་ལྟར་འཐད།

ཟེ་བ། བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ཅིག་གིས་ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་ཀྱི་སྒོ་དེའི་འདོད་ཡོན་ལྡན་ལ་ཆགས་པའི་ཆགས་པ་ལ་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་གོ་སྟེ་ཡང་དེས་བདག་འཛིན་ལ་གཉེན་པོ་ཇི་ལྟར་འགྲོ།

ལན། དེ་ནི་མ་ཡིན། ཉེས་དམིགས་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་ཐད་ནས་དེ་དང་ཕྱོགས་གཏོགས་གཞན་རྣམས་སྤངས་པས་སྤང་བྱས་སོ། །

ཟེ་བ། འདོད་པའི་ཕྱང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཡོད་ན་འདོད་པའི་ཉོན་ཡིད་ལ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན་ནམ།

ལན། དེ་ནི་ཀུན་གཞི་དང་ལྟན་དུ་འབྱུང་གི་ཡོད་ཅིང་དམིགས་པ་བཟན་པ་དང་། ཉོན་ཡིད་ཀྱང་དེ་དང་སྤང་རགས་མཉམ་པས་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་སོ།

དགེ་བཤེས་ཆེ་དབང་སྟོབས་ལྡན་ལགས། གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་འོག་མའི་ཆོས་ལ་
དམིགས་བ་མེད་བ་ཆོས་མངོན་པའི་སྤྱི་སྐད་ཡིན་པས་གོང་འོག་གཉིས་ཀར་གོ་དགོས་
སོ། ཏྲག་འཛིན་དང་ཆགས་བ་མི་འདྲའོ།

སེར་སྐད་དགེ་བཤེས་ལགས། ཀུན་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་གྱི་ནང་དུ། འདི་ལྟར། འདོད་
པའི་སོ་སྤྱི་འདོད་བ་ཆགས་བ་བྲལ་ཞེས་བ་ནི་གཙོ་བོར་འཁྲིག་བ་ལ་ཆགས་བ་དང་བྲལ་
བ་ཡིན་གྱི་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ཉོན་ཡིད་དེ་བདག་ལྟ་ལྟ་སྤྱིས་དང་མཚུངས་
ལྟ་ཡིན་པས་གཉེན་སོ་ཟག་མེད་དགོས་པར་གསུངས་པས་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་སུ་
མཚུངས་པར་བསྟན་བ་ལྟ་བུར་སྤང་ངོ། ཞེས་དེས། ཉོན་ཡིད་སྤྱ་རུ་འགོ་མི་ཆོག་པའི་རྒྱ་
མཚན་གང་ཡིན་ནམ།

ལན་ནི། བདག་ལྟ་སོགས་བཞིའི་དབང་གིས་འོག་པར་ཞུགས་པས་ཡིན།
རྗེས་རྒྱན་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོ་འགག་པའི་སྒོ་ནས་རགས་བ་དེ་དག་སྤང་ངོ། །

དེ་བ། ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ལ་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྗེས་ཡོད་ཀྱི་སྟོང་བ་རྟོགས་པའི་སྒོ་
དེས་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་ཅམ་ཡང་ལྟོག་མི་བྱུང་ན་ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ལྟ་ཅི་སྟོས།
ཞེས་གསུངས་པས་ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་གྱིས་བདག་འཛིན་ངེ་ལྟར་སྤང་ངམ།

ལན། ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་འདོད་ཉོན་
སྤངས་དགོས་པར་འདོད་ཀྱིན་ཡོད་པ་དང་། ཞི་རགས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་ལྟོག་གི་ཆ་ནས་
ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ཞུགས་འབྲས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འཛིན་ཚུལ་དཀའ་བར་
སྤང་ངོ། །

དེ་བ། ཞུགས་བ་དང་པོ་སྤྱོད་ལམ་ན་འཛིན་ཅེས་བ་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་བ་ངོས་བཟུང་

ན། ཐོད་བཀལ་བའི་ཕྱིར་འོང་གི་ས་མཆོམས་མཐོང་ལམ་ནས་འཛོག་དགོས་ཏེ། དེའི་
སྐབས་སུ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཆེད་དུ་སྦྱོར་བ་རྒྱན་ཆགས་སུ་
གནས་པའོ། །གང་ཡང་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་ན་ས་མཆོམས་སྤར་ལྟར་རོ། །འདི་ནི་ཀུན་
བདུས་དང་གསེར་སྒྲིང་གི་དོན་དུ་སྤང་བས་སོ། །

དེ་ལ། ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པ་ན་སྒྲོམ་སྤང་སྤངས་
པ་ཡིན་གྱི་མཐོང་སྤང་མི་དགོས་པར་འདོད་དགོས་སམ་སྟུམ་སོ། །

༡༣། །བཟོ་སྒྲིང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྦོལ་གསེའི་གོང་འཕེལ་གྱི་ཐབས་ལམ་རི་ཡོད་

སྒྲོར་ལ་བཀའ་སྒྲོལ།

སེར་སྒྲོ་ཀན་སྒོ་བཟང་མཆོག་ནས།

དེ་སྔ་གཉའ་ཁྲི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་གསེར་སྒྲིང་བཟོ་སྒྲིང་ཐེངས་གཉིས་ཆོགས་
ཟེན་པ་རེད། དེ་བར་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཆོག་བཅད་ཡོངས་ཀྱི་དོན་འབྲེལ་བའི་གསེར་
སྒྲིང་ལ་བཟོ་སྒྲིང་ཞིག་འགོ་ཐུབ་ན་ལེགས་པར་མཐོང་། ལྷུང་ན་གསེར་སྒྲིང་ཡོངས་རྫོགས་
བཟོ་སྒྲིང་ལམ་ནས་འགོ་ཐུབ་ན་དཔེ་ཡག་པོ་འདུག་བཟོ་སྒྲིང་གི་རྣམ་པ་མཆོན་ཐུབ་པ་
ཞིག་ཅལ་དུ་འདོན་རྒྱ་གལ་འགངས་ཆེ། གང་ལྟར་དེ་བ་དང་ལན་གཉིས་ཀའི་གནས་སུ་
བཟོ་སྒྲིང་གི་རྣམ་པ་མདོན་དགོས་སོ། །

བཀ་ལྷུན་ཀན་ལགས། བཟོ་སྒྲིང་ཟེར་བ་དེ་དགེ་མཆོན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། བཟོ་སྒྲིང་
འདི་སྤུ་མ་ཐུད་དེ་གསེར་སྒྲིང་ཆ་ཆང་ཞིག་འགོ་ཐུབ་ན་ལེགས་པོ་འདུག། བྱ་བ་གང་ཡིན་
ཡང་འགོ་བཅུམས་ནས་མཐུག་བསྐྱེལ་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་འདུག་གཏམ་བཤད་ཀྱི་སྒྲོར་སྒོ་
བཟང་གི་གསུངས་པ་ལྟར་མང་པོ་མཐོང་ཚུལ་དེ་ཡག་པོ་མེད་པར་གསུངས་སོ། །བཟོ་

སྒྲིང་གི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་ང་ཚོས་ཉག་ཉག་འགོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། ཇི་བའདོན་
མཁན་གྱིས་ཇི་བ་གཅིག་དང་ལན་འདེབས་པོས་ཀྱང་ལན་ཐེབས་ན་ཐད་ཀར་རྒྱག་པ་དང་
། ལན་མ་ཐེབས་ན་ཇི་བ་གཞན་གྱི་ཐོག་ནས་འགོ་དགོས་རེད། སྟོན་མ་བཟུན་དགོན་དུ་
བཟོ་སྒྲིང་དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱིན་འདུག ལ་བཟོ་སྒྲིང་བྱེད་སྟངས་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འདྲ། མ་འོངས་
པར་བཟོ་སྒྲིང་གི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་བྱིན་ཐུབ་པ་ཡིན་ཆང་མ་ཡིད་ཆེ་མ་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་
རེད་ཟེན་གྱི་འདུག་དེ་རིང་གི་བཟོ་སྒྲིང་འདི་ང་རང་མན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཐུགས་རྗེ་
ཆེ།

ཆེ་དབང་སྟོབས་ལྡན་ལགས། ངའི་མཐོང་ཚུལ་ལ་བྱ་མང་མང་པོ་སྒྲོང་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག་
འདི་སྒྲོང་ཐབས་བྱེད་དགོས། རྗེས་མ་དཔེ་བྲིད་ཀྱི་དང་ཀྱི་པ་རྣམས་མང་ཙམ་གཤན་
ཁུ་བྱས་ན་ལེགས་པར་སེམས་སོ། །

སྒྲོ་མང་། དེ་བ་བཏང་ན་དཀའ་གནད་ཐད་དམིགས་འཇུགས་ཀྱིས་བྲིས་ན་ཡག་པོ་འདུག་
སྒྲོ་མང་ཡིན་ན་གསེར་སྒྲིང་ལྟ་བུར་སྒྲོན་བྱེད་ཀྱི་འདུག་པས་འདྲ་མི་འདྲ་བྲི་མ་འོངས་
གསུངས་སོང་། དེར་བཞེན་དེ་བ་བཏང་ན་སྤྱི་དག་པོ་དགོས་གསུངས་།

སེར་སྒྲིང་། རྗེས་མ་བཟོ་སྒྲིང་གི་རྣམ་པ་ཐོན་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་པར་
སྒྲོག་བརྟན་གང་སར་བྱ་བ་ཀྱི་ཡོད་པས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས། བྱ་མང་སྒྲོང་ཐབས་
ལ་འབད་དགོས་གསུངས་སོང་།

ཆེ་བ་ཆེ་རིང་། བཟོ་སྒྲིང་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་རྒྱན་རིང་པོར་གནས་པ་ལ་བཟོ་སྒྲིང་བ་ཆད་
དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པ་དང་། མཉམ་ཁུགས་བྱེད་མཁན་མང་ཙམ་དགོས་རྒྱ་གལ་ཆེ།
ཐོད་བྱིན་གི་མཁས་པ་མང་པོས་ག་རེ་བེད་ཀྱི་འདུག་ཟེར་ན། སོ་སོའི་ཡིག་ཆའམ་རང་

གཞུང་མ་གཏོགས་གཞན་ཚུལ་ལ་དོ་སྣང་ཆུང་བས་བཟོ་སྒྲིང་སྐབས་ཏོག་ཙམ་དཀའ་
ལས་འདུག་ཟེར་ནས་བོད་ནས་གསུང་མཁན་འདུག་གསེར་སྒྲིང་བཟོ་སྒྲིང་རྒྱན་མཐུད་པ་
དང་། རྗེ་ལྷ་བའི་ཁུངས་གཏུང་ས་འཆོལ་སྐབ་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེ་བར་མཐོང་དོ།

སློ་མང་། ཙོ་མ་ཤོག་དེ་པར་སྐྱུན་བྱས་པ་ཡིན་ན་དག་ཟེར་ཆོག་སློན་མེད་པར་ལྷ་བསྒྲིགས་
ཏེ་བཏོན་ན་ཡག་པོ་ཡོད་ས་རེད། ལྷག་པར་ལས་བྱ་འདི་རྒྱན་མཐུད་དེ་སེམས་ལྷགས་
མ་ཆགས་པར་བྱ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས།

ཤར་ཅེ་དགེ་བཤེས། དེབ་བཏང་བ་ཡིན་དེབ་སྐྱང་རི་ལྷར་བྲིས་པ་ལྷར་འགོད་དགོས་པ་
ལས་བསྐྱེད་མེད་པར་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེ་བ་དང་། དེ་ཡང་བསྐྱེད་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པ་མིན་
པར་དོགས་གཅོད་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་འོང་ཐབས་སུ་འབད་དགོས་པར་གསུངས་སོང་།
བཟོ་སྒྲིང་སྐབས་སུ་ཏྲགས་གསལ་ཀྱི་རྣམ་པ་མེད་པར་བཟོ་སྒྲིང་རང་གི་ངོ་བོ་མཆོན་ཐུབ་
པར་བྱ་རྒྱ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །གཉའ་ཁྲི་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་འགན་འཛིན་དག་
དབང་སྟོབས་ལྡན་མཆོག་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་དཔེ་ཁྲིད་བཞག་སྟེ།
དུས་ལུན་རིང་པོར་བཟོ་སྒྲིང་འདིར་པེབས་སྐྱགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་མཐུག་གི་གསུངས་བཤད་
གནང་སོང་།

འདི་ནི་སྐབས་དེར་ཐད་ཀར་ཟིན་བྲིས་སུ་བཀོད་ནས་ལུན་རིང་སོང་བ་དང་། ལྷན་
ལས་ཤིན་ཏུ་ཆེའི་བའི་ཆ་ཆང་བ་སྐྱས་དག་སོ་བྱང་མ་སོང་། ལས་ཀའི་བར་གསེང་ཁག་ཏུ་
འན་གསོ་གང་ཐོབ་ཀྱིས་བཅོས་ཁུལ་བྱས་ཡོད་ཀྱང་ཡི་གེ་འགའ་ཞིག་སྟོག་མཐུད་ནང་བོར་
བརྒྱགས་སོང་དང་། གནད་དོན་ལ་ལ་བརྗེད་དེས་རྒྱན་པོས་ཁྲིར་བའི་དབང་གིས་མ་དག་
ནོར་བའི་སློན་ཆ་རི་བས་ཆེ་སྲིད་པས་འན་དབང་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བཟོན་དང་ལམ་སྟོན་

དེ་འདྲ་ཞིག་གནང་བྱུང་དང་ལེན་བྱ་དེས་ཡིན། དེ་བ་དེས་ལན་རྣམས་བཟོ་སྒྲིང་སྐབས་
བརྗེད་ཐོར་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་ཆ་ཆང་བའི་ཐེན་བྱིས་བྱེད་མ་སྐབ་པས་ནོར་འབྲུལ་ཡོད་
སྲིད་པས་རྒྱ་ཆེའི་ཤོག་པ་པོ་དང་མཁས་དབང་བཟོ་སྒྲིང་བ་རྣམས་ལ་དགོངས་སེལ་ཞུ།

མཐུག་མཐུག

གཉའ་ཁྲི་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་ངག་དབང་སྟོབས་ལྷན་མཆོག་ནས་ཁྲིད་རང་བཟོ་
སྒྲིང་དེར་དངོས་སུ་ཞུགས་མཁན་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་མ་འོངས་པའི་བཟོ་སྒྲིང་བྱེད་
ཕྱོགས་ཐད་བསམ་ཚུལ་ཞིག་གི་སྐབ་ན་ཡག་པོ་འདུག་ཅེས་ཡང་ཡང་བསྐྱེལ་བར་བརྟེན་
སྒྲིངས་འཆར་མདོར་བསྐྱུས་ཤིག་ཞུ་འདོད་བྱུང་། གཉའ་ཁྲི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་ལས་བྱེད་
མི་སྣས་དཀའ་བ་དང་དུ་སྒྲིངས་ངལ་བ་ཆེད་དུ་བསད་དེ། གཉིད་བཅགས་ཟས་བཅད་
ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་རིག་གཞུང་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་། ཉམས་པ་སྤར་གསལ་ཆ་
ཆེན་དུ་གཞུང་ལུགས་སྤྲོད་ཀྱིས་དང་། ལྷག་པར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་
བཤད་དག་ལ་བཟོ་སྒྲིང་ཐེངས་མང་གོ་སྤྲིན་གནང་བ་དེར་སེམས་བསམ་པའི་ཟབ་ས་
ནས་སྐྱགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། བཟོ་སྒྲིང་འདིའི་རིགས་ལོ་ལྟར་གནང་བའི་རེ་བཞག་ཅི་
བས་ཆེ། ད་དེས་ཀྱི་གསེར་སྒྲིང་བཟོ་སྒྲིང་འདི་ལ་མཆོན་ན་གདན་ས་གསུམ་གྱ་ཆང་བྱུག་
དང་རྩ་སྟོད་བཀྱིས་སྟུན་པོ་བཅས་ཀྱི་མཁས་དབང་མང་པོ་གཞི་གཅིག་ཏུ་འདུས་ནས་
ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་གི་དཀའ་བའི་གནད་དག་དེ་མེད་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་
གཞུང་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེར་དགའ་མགུ་ཡི་རངས་ཀྱི་གནས་སུ་འབྱུངས། འོན་
ཀྱང་ཐེངས་འདིའི་བཟོ་སྒྲིང་སྐབས་བཟོ་སྒྲིང་གི་རྣམ་པ་ལས་ཉགས་གསལ་གྱི་རྣམ་པ་
ཤུགས་ཆེར་སོང་བའི་ཆོར་སྤང་བྱུང་། མ་འོངས་པར་བཟོ་སྒྲིང་སྐབས་བཟོ་སྒྲིང་ལ་

བཟོ་སྒྲིང་གི་རྣམ་པ་གཙོར་འདོན་བྱ་རྒྱུ་གལ་འགངས་ཆེ་བར་སེམས། བརྗོད་གཞིའི་ཐད་
ནས་བཤད་ན། གཞུང་ཚན་དང་ཤོག་གངས་ཆ་བགོས་བྱས་ཆེ་གཞུང་ཚན་དེའི་ཁོག་
བསྒྲིགས་ཏེ་ཆིག་འགྲེལ་གཙོར་འདོན་བྱེད་པ་ལས་གཞུང་ཚན་དེ་དང་དེའི་ནང་གི་དཀའ་
གནད་དག་ལ་དམིགས་བསལ་དབྱེད་བརྗོད་བྱ་མཁན་དགོན་པོ་འོང་གི་འདུག དེར་
བརྟེན་མ་འོངས་པར་གཞུང་ཚན་ནམ་ཤོག་གངས་ཆ་བགོས་བྱས་ནས་གཞུང་ཚན་དེ་དང་
ཤོག་གངས་དེའི་ནང་གི་དཀའ་གནད་ཀྱི་རིགས་གསུམ་མམ་བཞི་བརྗོད་གཞིར་གནང་
སྟེ། བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་རིགས་ལ་རང་ལུགས་གང་ཡིན་སྐྱབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་
གཙོར་འདོན་བྱ་རྒྱུ་དང་། བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་དག་གི་ཁྲུངས་དང་རིགས་པ་ཅི་
ཞིག་ལ་གཏུགས་ཡོད་མེད་དང་། རྒྱགས་གཞིའི་རིགས་ལ་རྒྱགས་པ་ཡོང་བའི་རྒྱ་མཚན་
གསལ་པོར་བརྗོད་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་དཀའ་གནད་རིགས་གསེད་དགོལ་བྱས་ཏེ་
ཁྲུངས་གཏུགས་སའི་ལུང་དང་། ལུང་དོན་རིགས་པས་བྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་
གང་ཡོད་གཙོར་འདོན་བྱས་པ་ཡིན་ན་པན་ཐོགས་ཆེ་བར་མཛོད། འདི་ནི་ཁོ་བོའི་ཕྱོངས་
འཆར་ཙམ་ཡིན་པས་ལེགས་ཆ་ཡོད་མེད་བཤད་པར་མ་སྟོབས་མོད། གལ་ཏེ་དགེ་བའི་
ཆ་རྒྱུད་ཟད་ཡོད་ཆེ་མ་འོངས་པར་ལམ་བུ་འདི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་སྐབ་པའི་རེ་བའི་མིག་
ཟུང་ཅེར་ནས་ཡོད། །

སེར་ལྷོ་ལྷོ་རྒྱུ་པས།

དཔར་བྱང་སྟོན་ཆིག

༥ རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཆོར་རོ་གཅིག་ཏུ།

གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།

ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།

དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།

དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།

ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་མོ་སྟོང་ཐག་བརྒྱ།

གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་བ།

རེས་ལེགས་ལོར་བྱའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག

ཅེས་ནང་བསྟན་བྱུང་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་
འགྱུར་གང་ལའང་སྐར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟོན་སྟོན་ཆིག་ཏུ་ཤུའི་དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྲོ་བ་
དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འདི་རྒྱ་མཆོས་སྐར་བའོ།